

منتدی اقرا الشقافی
www.iqra.ahlamontada.com

DICTIONARY OF DENTISTRY

English - Arabic - Kurdish

By

Dr. SAEED A. LATTEEF A. KAREEM

Vice Dean, College of Dentistry
University of Sulaimani

Verificaition:

Akram Qaradaghi

بۆدابه زاندىنى جۆرمه كىتېب: سەردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەراي دانلود كىتاپهاى مختلف مەراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

A DICTIONARY OF DENTISTRY

ENGLISH-ARABIC-KURDISH

By

Dr. SAEED A. LATTEEF A. KAREEM

Vice Dean, College of Dentistry
University of Sulaimani

Verificaiton:
Akram Qaradaghi

1st Edition 2007

فهرهه‌نگی پزیشکی ددان

ئینگلیزی - عهره‌بی - کوردی

دانی:

د. سعید عبداللطیف عبدالکریم

وردبونهوه و تۆزانی:

نه‌کره‌م قهره‌داخی

2007 چاپی به‌کم / دەرگی چاپ و بیه‌شی سه‌ردم

ناوى كىتىپ: فەرھەنگى دان

ناوى نوسەر: ئىكتور سەئىد ئەبىدۇل لەتىف

بابەت: فەرھەنگى زانستى

مۇنتاز: رووناك رەسولپوور

تايپ: بەختيار ئەبىدولرەحمان

تېراز: 750

ژمارەى سپاردن: 474 وزارەتى رۇشنىيىرى

چاپخانى: چاپ و پەخشى سەردەم

لەبلاوكرامكانى گۇفارى زانستى سەردەم

نەزگاي چاپ و بلاوكرىنەوى سەردەم

www.sardamco.com

Foreword

Dr. Saeed Abdul Latteef is one of those specialist dentist physicians who are well known in our city. His father and brother were also specialist dentists who were widely recognized in this field.

Dr. Saeed, in addition to his specialty, has a marked interest in the writing of scientific articles. In this field he has a prolific pen. He has written an article for every issue of our magazine with the consequence that we have always regarded him as a member of our editorial staff.

For this reason, when considering the project of scientific dictionaries in Kurdish, we thought it appropriate to request him to compile a dentistry medical dictionary in Kurdish which he very diligently and professionally undertook the task and produced this dictionary.

When going through every single item of this dictionary, we have come to the belief that it will fill in a

very large gap in this area of our language as it is the first such dictionary throughout Kurdistan. Moreover, we believe that in addition to being a trustworthy source for translators and researchers in the field of dentistry medicine, it will additionally become an important source for those students who choose to study dentistry as a specialty.

We candidly admit that this project of ours is not faultless and that other people may improve on it in the future in order to develop it into larger, richer, and more accurate and reliable sources, say through the Kurdish Academy of Kurdistan, we hope that this dictionary of ours can become a source for their developmental work.

We extend our appreciation to our dear writer colleague and competent physician Dr. Saeed Abdul Latteef and wish continuous growth and development in our dear Kurdish language.

AKRAM QARADAGHI

پیشہ کی

دکتور سہ عید عہدولّ لہ تیف یہ کیکہ لہو پزیشکہ پسیپورانہ ی دان کہ لہ شارہ کہ ماندا بہ پہنجه ی دست دہ ژمیرین، سہرہ پای نہ وہ ی کہ باوک و براشی ہەر پسیپوری دان بون و لہ کاتی خویاندا رۆلّیکی گہ ورہ یان لہم ہوارہ دا گیراوه، د. سہ عید جگہ لہ پسیپوریہ کہ ی خولیا یہ کی زۆریشی لہ نویسنی وتاری زانستی دا ہہ یہ و لہم ہوارہ شدا خامہ کہ ی زۆر دیارہ، ہەر لہ ژمارہ یہ کی گوڤارہ کہ مانہ وہ و لہ ہہ موو ژمارہ یہ کدا وتاری لہ سہر پسیپوریہ تی خوی بوی نویسنی و ہہ می شہ وەک ئەندامی کی ستافی نویسنی گوڤارہ کہ مان حسابمان بۆ کردوہ.

ہہ ربویہ لہ کاتی بیرکردنہ وەمان لہ پروژہ ی دانانی فہرہ نگ ی زانستی بہ کوردی، بہ باشمان زانی روی تیّبکەین و داوا ی فہرہ نگ ی کی پزیشکی دان ی لیّبکەین، ئەویش بہ ئەوپەری بروا

بەخۇبۇن و دۇسۇزى و پەرۇشىيەو پەيمانى پىداين و لەماوہى
دىارىكرائى خۇيدا ئەم فەرہەنگەى خستەبەر دەستمان، ئىمە كە
بەيەكەيەكەى وشەكانى ئەم فەرہەنگەدا چوينەتەو لەوباروايەداين
كە كەلىنىكى زۆر گەورە لەم بورارەدا پر دەكاتەوہو ئىمە بەراستى
پىويستمان بوو چونكە ئەمە يەكەمىن فەرہەنگىكە لەسەرانسەرى
كوردەواريدا بەو قەبارەيە سەرجمەى پسپۇرى پزىشكى دان بگرتە
خۇى، لەو براوايەداين فەرہەنگەكە جگە لەوہى سەرچاوەيەكى باش
دەبىت لەبەردەم وەرگىپر و تۆزەرانى بوارى پزىشكى داند، دەبىتە
سەرچاوەيەكى گرنگىش بۇ ئەو خويندكارانەى بوارى پزىشكى دان
هەلدەبژىرن و دەبنە پسپۇر تيايدا ئىمە بروامان زۆرە كە كارەكەمان
سەرەپاى چەندجار پىداچونەوہمان هیشتا بىھەلە نىيە و رەنگە
كەسانىك هەبن بتوانن لەپاشەرۇژدا زۆر دەولەمەندترو بەھىزترى
بەكن و رەنگە بەپلەى يەكەم ئەو كارە كۆرى زانىارى كوردستان
بگرتەوہ كە ئومىدمانە ئەم فەرہەنگەى ئىمە بىتتە سەرچاوە بۇ
كارەكانيان لەو بارەيەوہ.

سوپاس بۇ براى نوسەرو پزىشكى خۆشەويست كاك سەعيدو
مەزن و نەمرى و ھەميشە گەشاندنەوہ بۇ زمانى شيرىنى كوردى.

ئەكرەم قەرەداخى

Preface

Medical libraries in Kurdistan region are lacking medical dental dictionaries for lectures, students and researches. This dictionary should include basic clinical, medical, biological, and basic paramedical sciences terminology. The present dictionary is my attempt to fill this gap in medical and dental libraries to facilitate scientific communication in Kurdish language beside other two important languages used in the area. Moreover, this dictionary could be of help and benefit to all intellectuals in Kurdistan region.

This is the first edition; I hope that the inevitable typographical errors are minimum. I will be grateful if you kindly point out any possible errors or other comments and email to me with my great appreciation.

My deep appreciation goes to Mr. Akram Quaradaghi, the editor in chief of Zansti Sardam Magazine who inspired me to achieve this dictionary.

I would like to thank my wife: Rawshan the agriculture engineer, son: Dr. Daroon the dental postgraduate (M.Sc) student, daughters: Daria and Sara: the third and sixth medical students, for their continuous help and support throughout four years in preparation of this work.

My thanks also go to Mr. Bakhtiar for his computer work assistance.

Dr. Saeed A.Latteef A. Kareem

Vice Dean / College of Dentistry, University of Sulaimani

Sulaimani Governorate – Kurdistan Region / Iraq

Email : drsaeedal@yahoo.com

Sulaimani, Jan. 2007

A

a-, an-	بادنه معنی: قُذ - غیاب - خُلُومَن - پلا	پیشگر بهمانای: بن- بهین
aaa	إختصار لكلمة ألمفهم (ملفم) - سبیکه فلز بالزئبق	کور تکراره ی روشه ی (نه مه لغه م) = دارشته ی کاترا و جیوه
ab-	بادنه معنی: بعید عن	پیشگر بهمانای: دور له
aback	أمر الخلف - الی الراء	بهره پاش - بۆدواره
abacterial	خال من الجرثیم	بن به کتیریا
abandonment	تَقْلُّ عَنْ - خَبْر - تَرَك	وازی لیتهینا - به جیهیتشتن
abapical	بعید عن الذروه	دور له لوتکه ی رهگ دور له بنی رهگ
abarticulation	1. خلع مَفَصْلِي 2. مفصل سِلَس	1. له جن چوونی جومگه 2. جومگه ی شلوشیوارو
abaxial	بعید عن المَحْوَر	دور له تموره ره
abducent:	مُجْبِد:	دور خراوه:
- nerve	عصب مبعد	ده ماری دور خراوه
aberrancy	شُرود - تَبِه	وون بوون
aberration	مُتَلَل - المراء	سمرلیشتیان - لادان
ablation	اجتثاث	هه لکه مندن یان دهرهینان له رهگ و ریشموره
abnormal:	شاذ:	دزیو، نانا سایی:
occlusion	إطباق شاذ	ددان جوتبونی نانا سایی
aborad	مُجْبِد عن الفم	دور خراوه له ده موره

aboral	بعید عن الفم	دوور له ده موه
abortion	إجهاض	له بار چوون-بهر فرېندان
abradant	مادة ساحلة	ماده مېهك شتېكړننیت
abrade	یسحل- پكشط	د مېكړننیت- ده پالیت
abrasio dentium	سحل الانسان (لاتینی)	ددان كړانندن (لاتینی)
abrasion	انسحال- سحل	كړانندن- مالن- پو شان
abrasive:	1- ساحل (المادة لو الاداة الساحلة) ساحل (مادة حاكه) 2- محتوی على مادة ساحلة:	1- كړننمر، پو شتنمر (ماده مېهك) (كمره مېهك) یان (نا سرازك) شت بکړننیت 2- ماده مېهكی تیا بیت شتېكړننیت:
~ action	فعل ساحل- حركه ساحلة	كرداری كړننمر- جو له ی كړننمر
~ disc	قرص ساحل	خپله ی كړننمر
~ point	راس ساحل	سمری (نوکی) كړننمر
abscess:	خراج- خراج:	دومعلی - كوان- قونیز:
acute ~	خراج حاد	دومعلی تیز
alveolar ~	خراج شغی	دومعلی نيسكى دهوری ددان
apical ~	خراج ذروي	دومعلی بنی په گي ددان
bicameral ~	خراج فنانی المروف	دومعلی دوو بوشایی
blind ~	خراج عمياء (بلا تاسو)	دومعلی كوتیر (بی) كون یاد مرگا)
brain ~	خراجة الدماغ	دومعلی ميشك
canine space ~	خراج المسافة النابية	- دومعلی بوشایی كه لېه
bucinator space ~	خراج المسافة المبوكة	دومعلی بوشایی گوپ
carotid space ~	خراجة المسافة السباتية	دومعلی سپوونه بوشایی
caseous ~	خراج جبنی	دومعلی پمنیدی
chronic ~	خراج مزمن	- دومعلی كۆنینه. دومعلی درېځایمن
circumtonsillar ~	خراج حول اللوزة	دومعلی دهوری نالو
cool ~	خراج بارد	دومعلی سارد
collar stud ~	خراجة تتانية المروف	دومعلی ناو دوو بوش
		- دومعلی دوو بوشایی تیا بیت
congestive ~	خراج احتقانی	دومعلی خوینتننیزاو دومعلی ناوساو
corneal ~	خراج قرنیة	دومعلی كۆرنیه- دومعلی گلینه
cutaneoue dental ~	خراج سنی جلوی	دومعلی پیستیی و ددانیی

dental ~	خراج بِنّی	دومه‌لی ددانیی
dento- alveolar ~	خراج بِنّی سِنّخی	دومه‌لی ددانیی و نِیسکی دهوری ددان
dry ~	خراج چال	دومه‌لی وشک
gingival ~	خراج لثوی	دومه‌لی پوویکی
lateral ~	خراج جانبی	دومه‌لی لایی - دومه‌لی له‌لاره
lung ~	خُراجَة الرئة	دومه‌لی سی
Palatal ~	خراج حَنّکی	دومه‌لی مه‌لاشویی
Palatal space ~	خراج‌ه المسافه الحنکیة	دومه‌لی بوشایی مه‌لاشوو
panfacial abscess	خراج وجهی شامل	دومه‌لی همه‌صوو پوو
parietal ~	خراج چلری	دومه‌لی دیواریی
parodontal ~	خراج‌ه الاتسجة للعامة للسان	دومه‌لی شانه پالپشته‌کانی ددانه‌کان
partial ~	خُراج جزئی	دومه‌لی بمشی - دومه‌لی پارچمیی
periapical ~	خُراج‌ه ماحول الذروة	دومه‌لی بنی ره‌گی ددان (دومه‌لی لوتکه‌ی ره‌گی ددان)
pericemental ~	خُراج‌ه ماحول الملاطی -خراج ریاطی	دومه‌لی دهووییری چیمه‌نیزی ددان - دومه‌لی بمستمروه‌ی ددان
pericoronal ~	خراج‌ه ماحول التاج	دومه‌لی دهوری که‌له‌ی ددان (دومه‌لی دهوری تاجی ددان)
periodontal ~	خراج‌ه ماحول السن -خراج‌ه الاتسجة للعامة	دومه‌لی دهووییری ددان - دومه‌لی شانه پالپشته‌کانی ددان
peritonsillar ~	خراج‌ه ماحول اللوزة	دومه‌لی دهووییری نالوو
septal ~	خراج‌ه ججاییة	دومه‌لی نیتوان ره‌گی ددانه‌کان (دومه‌لی تیغمی)
septic ~	خراج‌ه عَقِنَة	دومه‌لی گمنیو(بیس) - دومه‌لی بۆگمن
sterile ~	خراج‌ه عقیمة(خالیه فی المراتیم)	دومه‌لی پاکژ(بی میکروب)
subacute ~	خراج‌ه تحت الحادّ	دومه‌لی ژیر(خوار) تیز
sympathetic ~	خراج‌ه ودیة	دومه‌لی ناسره‌کی(بن کیشه)
wandering ~	خراج‌ه جوالَة	-دومه‌لی له‌ولای جینگه توشبووه‌کموه
absence	غیاب	دومه‌لی گه‌پژاڤ(له‌لایه‌کی تر کۆتایی دیت)
absorption:	امتصاص - مَص:	نانا‌ماده - نادیار - نمبون هه‌لمزین - مرزین:

alveolar ~	امتصاص سنجی	هملزمنی نیسکی ددان
abstraction "of the jaws"	شروء الفکھن - بقاء الفکھن متباعدين	دورولمیه کیس همدوشمویلگه - نه گیشتمیه کی همدوشمویلگه
abuse	سوء الاستعمال	به کارهینانی (نالیمار) ناشیار - بعد به کارهینان
abutment:	دعامه - رکیزه:	کۆله که - پالپشت:
bridge ~	دعامه الجسر	کۆله که ی پرد
intermediate ~	دعامه متوسطه	کۆله که ی ناوهند
primary ~	دعامه اولگيه - دعامه رئيسيه	کۆله که ی سمره تایی - کۆله که ی سمره کیس
acanthoma	ورم شانله	لوی درکاوایی
accelerator	مُعَجِّل - مُسَرِّع	تاودمر - خیراکمر - تین دهر - گوودمر
accessory :	ملحق - اضافی - توابع:	پاشکۆ - پتر - سمریار:
~ canals	اُقْنِيه اضافيه	که نالی پتر
~ nerves	اعصاب مُلْحَقَه	ده ماری پتر
~ palatine foraminae	فُجَّيات حَنَكِيه اضافِيه - فُجَّيات سَفَل الفم اضافِيه	کونی مه لاشووی پتر
accident	عارض - طارئ - حادثه - صدفه	لاوه کی - لیمپر - پووداو رینکومت - هه لکومت
accretion:	نَمُو طبيعی:	گمشه کردنی سروشتی:
~ lines "Retzius Lines"	خَطوط النَمُو (تلاط في لور الجلد)	هیتلی گمشه کردن (لیمپستنا به دیده کرت)
Retzius; 1842-1919 Swidish anatomist=(striae of retzius); successive layers of calcification in tooth enamel	خطوط ریتزیوس (طبقات تکلس میناء السن) تلاط في الانسان	هیتلی ریتزیوس (چینه کانی نیستنی کلسی مینای ددان) له ددانا به دیده کرت
accuracy	دَقَّة - مُنَبَّط	ووردیی - کارامیی - تموایی
acellular:	لاخلوی:	بِن خانه:
~ cementum	مِلَاط لاخلوی	چیمنتوی بِن خانه
acetylsalicylic acid	خَمَض الصَفْصاف الحامِی (الاسیرین)	ترشی سالسیله (نسمپرین)
ache:	آلم ثابت مُسْتَمِر:	نازار (نیش) جینگیر و بهردوام:

tooth ~	آلم السن	نازاری ددان(دنان نیشه)
acheilia	غیاب الشفة- غیاب الشفتین	بئ لیتو- بئ همدوولینو
acheilous	علیم الشفاء - بلا خفه	بئ لیتویی(کمی بئ لیتو)
achondroplasia	عدم تشکیل الغضاريف(الودانه)	دروست نمبونی کړکړاگه
achorion	علیم الفشاء	بئ پمده
acid:	حمض:	ترش:
~ acetylsalicylic	حمض المصفاة الحلی(الاسیرین)	ترشی سالیسیک(نمپرین)
~ etch technique	أسلوب التخریش بالمحض	پښگی پووشاندن(زیر کردن) بمترش
acidogenic	مُکون المحض- مُولد المحض	دروستکوری ترش
acidophil(e)	مُحب للمحض	حمز په ترشیی-ترشخواز
acinar:	عُنَی:	تری- تری ناسا:
~ cell	خلية عنیة	خانۀ تری
acini	عُنَبات	تری بیه کان
acclusion	قُد الإطباق- غیاب الإطباق	ناجو تیبون(دنان یا شمیلگه)
acoustic:	سَمعی- صوتی:	بیستوک- بستمنی- دهنگی:
~ nerve	عصب سمعی	دهماری (بیستن) بیستوک
acrania	غیاب الجمجمة	بئ که لکسر- بئ کاسی سر
acrodon	بُزوغ هاجر	دنان دهرکردنی گوئزراوه
	(توضع الانسان خارج الاسناخ وارتباطها مباشرة بعظم الفك بواسطة النسيج الضام)	(شوین گرتنی ددان له دهرهوهی نیسکی ددانوه و بهستنهومیان راستمخوژ بمنیسکی شمیلگهوه بهموی بهستمرهشانهکان)
acromegaly	ضخامة الأطراف ضخامة العظام ضخامة النهايات	زبه لاجی- خوویچی- نیسکه مستورهی کوتایی پدل- نیسکه پانه
acropis=(faulty articulation due to some defect of the tongue)	اطباق معیب بسبب مشاكل اللسان	جو تیبونی ددانی دژیو بهموی کیشی زمانوه
acrylic:	1. راتنج اکریلی- اکریل 2. اکریلی(نسبة للاکریل):	1. پاتنجی نه کریلی- نه کریل 2. نه کریلی(ناماژه به نه کریل):
~, clear	اکریل شفاف	نه کریلی پوون
~, cold curing	اکریل متصلب بالهودة(اکریل بارد)	نه کریلی رفق بوو بهساردیی(نه کریلی سارد)
~ crown	تاج اکریلی	تاج(که للهی ددان)ی نه کریلی
~ curing	تصلب(تصلیب) الاکریل	رفق بوون(رفق کردن)ی نه کریل

پرکردنموی نه کریلی	حشوة اگریلیه	~ filling
نه کریلی په‌قبو به‌گرمیی (نه کریلی گهرم)	اکریل متصلب بالحرارة (اکریل حار)	~, heat curing
کیفی که‌لله‌ی ددانی نه کریلی	تاج چاکیت اگریلی	~ jacket crown
قالبی نه کریلی = پاراستنی دارشتنی نه کریلی	قالب اگریلی - واقیه الطعم اگریلیه	~ mould= ~ stent
پاتنجی نه کریلی	رانتنج اگریلی	~ resin
گتپانه‌موی (چاکردنموی یان دروستکردنموی یان بیناکردنموی) نه کریلی (پرکردنموی نه کریلی)	ترمیم اگریلی (حشوة اگریلیه)	~ restoration
نه کریلی خزیه‌خو په‌قبو	اکریل ذاتی التصلب	~, self curing
پالیشتی نه کریلی	جَبیره اگریلیه	~ splint= ~ stent
- نيسك به‌ندی نه کریلی	تاج ذو وجه اگریلی (ذو لثرة اگریلیه)	~ veneer crown
که‌لله‌ی ددانی رو نه کریلی	شُعاعی - شُعاعیة:	actinic:
تیشکی - لمشینه‌ی تیشک:	سَرطان شعاعی	~ carcinoma
شیرپه‌نهی تیشکی	آفه شعاعیة	~ lesion
دهردی تیشکی	فَطَر شعاعی	actinomyces
که‌رووی تیشکی	داء الفطر الشعاعی	actinomycosis
نه‌خوشی که‌رووی تیشکی	مُنشَط:	activator
چالاک‌کمر - کارکمر	نُشَط - فاعِل:	active:
چالاک - به‌کار - کارا:	بُزوغ فاعِل (بُزوغ اهلای)	~, eruption
سمرده‌رکردنی چالاک	فُعَالیة	activity
چالاکیی	حطیلی - فُعَلی:	actual:
به‌پرستی - به‌کردار:	کي حطیلی - مَشَرَط حطیلی	~ cautery
داخ کردن به‌راستی	حاد:	acute:
تیژ:	خُراج حاد	~ abscess
دومه‌لی تیژ	مَحْضَر حاد	~ atrophy
پووکاندنموی تیژ	التهاب اللثة الحاد	~ gingivitis
پووکه سوی تیژ - هموی پووکی تیژ	الم حاد	~ pain
نازاری تیژ	بادنة بهمنی: با‌ته‌ا - اِلی - خُزْب	ad-
پنشگر به‌مانای: به‌رو - بزو - نزیک	کاسِعة بهمنی: نحو	-ad
پاشگریه مانای: به‌رو	مِیناء (لاتینیة)	adamantine
مینا (توزیل)ی ددان (به‌لاتینی)	مینائی - مَنَد	adamantine
مینایی - پتمو	ورم مینائی:	adamantinoma:

		لوی مینایی:
~ of long bones	روم المطام الطویلہ المینائی	لوی نیشکی دریژی مینایی
adamantoblast	مصورۃ المیناء (خلیة)	خانه‌ی دروستکمری مینا
adamantoblastoma	وَرَمُ مصورة المیناء	لوی دروستکمری مینا
adamantoclast	کاسرة المیناء (خلیة)	شکستنری مینا (خانه)
adamantoma = adamantinoma		
adamas dentis = tooth enamel	میناء السن (لاتینی)	مینای ددان (به لاتینی)
adamanto-odontoma	وَرَمُ یَتی مینائی	لوی ددانی و مینایی
adaptation	1. تکلیف - تکلیف - تلازم 2. انطباق	1. خوگونمان - گویماندن خوشازدان (سازان) 2. جوتبون
adapter	وصلۃ (اداة الربط بین جزاین) - مهایی	بمیه کلا گمینند (نامرازی بمستمنوی دوپارچه) - سازکمر
add(v)	جمع - یضیف	کود کاتموه، -ده یات پال - ده یات سر - خستنه پال
adenalgia	آلم الغدة	نازاری روتنر (گلاند)
adenectomy	إستئصال الغدة	لابردنی روتنر - لیگردنموی روتنر
adenitis:	التهاب الغدة:	روتنره همو (گلاندسق):
syphilitic ~	التهاب الغدة الزهری	روتنه هموی فمرنگی
tuberculosis ~	التهاب الغدة التفرئی	روتنه هموی سیلی
adeno-aden-	بادنه یعنی: غُغی - غُغة	پیشگر. مانای: روتنری - گلاند (روتنر) (روتن)
adenocarcinoma	سرطان غُغی	شیر پهغی روتنی
adenoid	شُبّه الغدة - نامیه غُغیة	نیمچه روتن - روتنه گمشه (گمشه گلاندی)
adenoma	وَرَمُ غُغی	روتنه لوو - پزشه گمزل
adenosarcoma	وَرَمُ عَظَلی غُغی	روتنه لوی ماسرلکمی
adhere	یلتصق	پیتهوی (ده لکیت) دنوسیت - بمیه کلا (ده لکیت) دنوسیت
adherent tongue	لسان مُلصِق	زمانی پیادا (لکار) نووسا
adhesion	التصاق - تَلَصَق - تَماسُک	بمیه کلا کان - چمپاندن - نووسان - بمیه کلا نوسان - پیوه ستبون - پیوه لکان

adhesive:	لاصق- لاصق ملتصق:	لکینتر-چمپیتنر-پیوست- لکارو
~ sealant	ساد لاصق(المادة السادة اللاصقة)	ناوبسته لکینتر(داخمره لکینتره)
~ wax	شمع لاصق (شمع الإصقان)	میتوی لکینتر -میتوی چمپیتنر(چمپاندن)
adipose	شحمی(تسج شحمی)	چموری(چموریچه شانه)
adjacent	مجاور	دراوس- تمنت- هاوس
adjustment:	حبط- إحکام- تصحیح- تکلیف- تعدیل:	ریک خست- تووندکردن- راستکردنوه- گرنجاندن- سازان-راستکردنوهی شتی خواربوو(چاککردنوه):
occlusal ~	تصحیح الإطباق	چاککردنوهی ددان جوتیون
adnasal	قرب الانف- باقناه الانف	نزیک لوت- بهرو لوت
adontia	غیاب الاسنان- قُدد الاسنان	بی ددانی- نه مانی ددان
adoral	قرب الفم	نزیک دهم
adrenal cortex	قشر الكظر	توینکلی سرگورچیل
adrenergic	ادرینالینی التنبیه ادرینالی الفعل	ناگا کمرهوی نه درینالینی کاری نه درینالینی
adsorption	تشرُّب امتصاص إمتزاز	پرومژین-روه مژین-هملمژین-ناوخواوردنوه
advantages	فوائد- مُمیزات	سوده کان-تابیه قمندیتیه کان
adventitious dentine	عاج مُكتسب- عاج فانونی	عاج(توینکلی ددان)ی دمستکوتورو
= secondary dentine		عاج(توینکلی ددان)ی عاجی دووه میی "دروستبووه"
aerobic :	هوانی- مُتَعاش بالهواء	هموایی- به هموا دهژی
~ oxidation	أكسدة هوائية	نوکسان بههموا
aerodontalgia=	ألم سِنّی هوائی (نتاج عن التحلیق فی	نازاری ددانی هموایی (له نه نجامی بهرزبوونهوه بو
barodontalgia	الارتفاعات العليا او الفطس تحت البحر)	جینگهی بهرزو زرد
		یان نوقم بوون بو زئیر دهریا)
aerodontia	طب اسنان الطهان "طب اسنان الهوائی"	نوشداری ددانی فرین "نوشداری ددانی هموایی"
aerodontodynia=		
aerodontalgia		
aesthetic=	تجلیلی	جوانکاری
esthetic		
aesthetics	علم الجمال	جوانیزانی-جوانیناسی
aetiology=	إمراض(علم أسباب المرض)	هؤزانی نهخؤشی (زانستی هؤکارهکانی نهخؤشی)
eliology	عصب مویود	دهماری هیننر(هاورده ده مار)(هاتورو)
afferent nerve	(ناقل من المحيط للمركز)	دهماری پاکیش (گراستنمروهی تیزوو بهرو چمق)

African jaw lymphoma	دَمَّ الْفَكِّ الْإِفْرِيقِيّ الْلِيْمْفَوِيّ	لوی شمولیگسی لیمنی نه‌فریقی
after:	بَعْدَ - تَالِ:	پاش - دوی:
~ care	عنايه تاليه	چاردیری دوی
~ effect	تَلَوِّ تَالِ	کاریگری دوی
~ surgery	بعد المراحة	پاش نمشته‌گری
	(العنايه بعد المداخله المراحیه)	(چاردیری پاش نمشته‌گری)
~ treatment=	بعد المعالجة - عناية تالية	پاش چارمه‌رکردن = چاردیری دوی
~ care		
agar	أغار (وسط لإستنبات المراثیم هتیراً)	نه‌گار (ناوند بۆ رواندن میکرۆب له تاتیگه)
agar- agar	ماده أغار - أغار	نه‌گار - نه‌گار ماده (کمره‌ه) بۆ قالبی ددان(قالب
impression	لَاخِذ الطبعات	گرتن)
material	عُمر	ته‌من
age	قَدَّ التَّصَنُّعِ	دروست نمبون
agenesis	- قَدَّ تَشْكَلِ النَّسِجِ	- پیتک نه‌هاتنی شانه‌کان
agent:	1- عامل	1- هۆکار - کارا
	2- دواء - ماده کیمیایی او دواتیه:	2- دهرمان - ماده‌ده‌کی کیمیایی یا دهرمانیی:
catalyst agent	عامل وسيط	چاک‌کمره کارکمر
	- عامل حافِز	- کارکمری یاریده‌ده‌ر
	- عامل مساعد	- یاریده‌ده‌ره هۆکار
ageusia	قَدَّ حَسِّ الثَّلَاقِ	نمبونی(نه‌مان‌یی هه‌ستی تام کردن
agglutination	قَرَامَصُّ التَّصاقِ(فَلَاثَرَن)	پیزیبون - پیتک‌ل‌الکان(گرو‌گرو‌ه وستان)
aglossia	غیاب اللسان	بۆ زمان - دروست نمبونی زمان
aglossostomia	غیاب اللسان والفم	بۆ زمان وده‌م
agmantology	علم الکسور	زانستی شکاندن - شکاندن زانی
agnathia	غیاب الفك	بۆ شمولیگه
agomphiasis	1- قَرَدَ(قَدَّ او غیاب) الاستان 2- قَلَقَ(هَلَقَل) الانسان	1- بۆ ده‌انی(دروست نمبونی ددانه‌کان) 2- له‌قینی ددانه‌کان
agomphious	أَقَرَدَ(فَقَدَ الانسان)	کسی بۆ ددان
agomphosis		
= agomphiasis		
agra	کاسه معنی: أَلَم	پاشگر به‌مانای: نیش - نازار
agranular	بلا حَبِيبَات	بۆ ده‌نکوله
agranulocytosis	داء قَدَّ كُرَيَاتِ الْبَيْضِ الْمُحِبَّةِ	نه‌مانی خروکه سپیه‌کانی ده‌نکولسی

aid:	إعانة- إصلاح:	فريا گوزاری-چاکسازي:
speech ~	إصلاح النطق	چاکسازي ناخاوتن-چاکسازي قسه کردن
speech- prosthetic	سعادة حنکيَّة	دروستکراوی یاریده دهر(چاکسازي)
~	(مساعد النطق)	قسه کردن(ناخاوتن)
		(داخمه "بهریمسته" ی مه لاشوویی)
air:	هواء:	هوا- با:
~ bearing	دفع هوائي	پالپتو هوائي هموایی
~ bed	فراش هوائي	دوښه کی هموایی
~ chamber	حُجرة الهواء	ژوړه هوا
~ compressor	ضاغط الهواء	په‌ستینمري هوا
	-مِضْطاط ی هواء	-په‌ستینه کی هوا
~ cushion	وسادة هوائية	کوشنی هموایی -پشتی هموایی
~ disinfection	تطهير الهواء	پاک‌کردنی هوا
~ sac	کیس هوائي	تورره که ی هموایی(هوا تورره که)
~ sinus	جیب الهواء	گیرفانی هوا(گیرفانوچکه ی هوا)
		- که لین(لوچ) ی هوا
~ syringe	مِحقَنه	سرنجی هوا
~ turbine	تُرْبین هوائي	توربینی هموایی
~ way	مَمَرّ الهواء-مسلك هوائي	پټپړه ی هوا-بارو
airbrasive	ساحل هوائي	پرووشینمري هموایی
	-قواطع هوائي	-کړپنمري هموایی -برپړی هموایی
	- ساحج هوائي(ساده حاکة)	(نامیری کړپنمري ددانه کانه
	(جهاز ساحل هوائي للاستان	به‌هزی لم و نوکسیدی نه لومینوم به کار دیت له ژیر
	بواسطة الرمل و لوکيد الالینوم	پستانی هموایی ژژر به‌رمزه دا.)
	فت ضغط هوائي فائق الشدة)	
ala:	جناح(لاتینی):	بال(به لاتینی)- پمړه که:
~ crista galli	جناح عُرْف الديك(عظم)	بالي پږینه که له شتر(نيسك)
~ of the nose	جناح الانف	پمړه که ی لوت
~ vomeris	جناح الميکفة(عظم)	بالي نيسکی قوَممر
albumin	ألبين- مَصْلَن	نهلېومين
alcohol :	عُرق- کحول:	نهلکحول
~ lamp	مصباح كحولي	چرای نه لکھولی

		له‌مپای نه‌لکه‌پولی
alcoholism	غَلَّة انسام غُولی	ژهراریون به نه‌لکه‌پول
	-إدمان کحولی	-خو‌گی‌یی بمنه‌لکه‌پول
Alexander crown	تاج الکسندر	تاج (که‌لله‌ی ددان)ی نه‌لیکساندر
Alexander: 1923, American dentist =a metal cap crown used as a bridge abutment	(تاج معنی یستمعل کدعامه لجر انسان)	(تاج‌یک‌ی کانزایو‌یجه به‌کار دیت وه کوله‌که بز پردی ددان)
Alexander gold	ذهب الکسندر	زیتی نه‌لیکساندر
	(مزيج من الذهب ومادة شمعية لاستعماله في انواع معينة من حشوات الذهب)	(تیکه‌له‌ی میو و (زیت) بز پرکردنموی ددان به (زیت))
algesia	آلْم- وَجَع- مَضْض	نازار- نیش (همستی نازار)
algesic	مُزِم	بمنازار
alginate:	لئینه- اليمينات (حامض اليمينيك) (ماده الطبیعات السنية):	نه‌لجینیت (ترشی نالجینیک) (ماده‌ی قالب گرتنی ددانه):
~ mixing instruments	ادوات مَزَج اليمينات	نامرازه‌کانی تیک هه‌لدانی (تیکه‌ل کردن) نالجینیت
algophobia	خوف من الألم	ترس له نازار
align= aline	1- يَرْصَف- يَصِف 2- يُنْضَد الاسنان 3- يُصْغَع إطباق الاسنان	1- پیزی ده‌کات 2- ددانه‌کان پیک ده‌خات 3- ددان جوتبون راست ده‌کاتموره
alignment	1- رَصَف- صَف 2- تنظيد 3- تصحيح	1- ریز کردن 2- پیک خستن 3- راستکردنموره
alimentary:	غذائی- فضئی:	خۆزاکیی- همرسیی:
~ duct= ~ tract	عجری غذائی (القناة الهضمية)	بۆزی (پارو‌ی) خۆزاکیی - جۆگه‌ی همرس
alkali	قَلَوی	تفت
all- closing band	طوق کامل الاحاطة	پینچراوی چینه‌یی تمواو
allergic	حَسَّاس-لرجی مُتَّجَابِب تَحْصِی	همستیار-همستناک
allergy	حساسية-لرجية	همستیاریی-همستناکیی
allotriodontia	1- زَرْع الاسنان	1- رواندنی ددان

22

~ abscess	خُراجِ سِنْجِی	دومە‌لی نِیسکی ددان
~ absorption	امتصاص سِنْجِی	هە‌لم‌یینی نِیسکی ددان
~ angle	زاویه سِنْجِی	گۆشه‌ی نِیسکی ددان
~ arch	قوس سِنْجِی	کمانه‌ی نِیسکی ددان
~ artery	شِرْیان سِنْجِی	خۆ‌ته‌یه‌تیری نِیسکی ددان
~ bone	عظم سِنْجِی	نِیسکی ددان
~ bone proper	عظم سِنْجِی با‌ه‌اصَّة	نِیسکی ددانی ناسایی (تایبەتی)
~ canal	قناة سِنْجِی	ریڤەر (کە‌نال)ی نِیسکی ددان
~ crest	تتواء سِنْجِی	قە‌راغ (لێ‌وار)ی نِیسکی ددان
	- قُم‌ه‌ (ل‌و‌ه) سِنْجِی	ل‌وتکە (بۆ‌یه)ی نِیسکی ددان
~ foramen	قُل‌بە سِنْجِی	کونی نِیسکی ددان
~ fundus	قَم‌ر السِّنْجِی	بە‌ن (قولایی)ی نِیسکی ددان
~ index	علامه سِنْجِی	ناما‌ژه‌کە‌ری نِیسکی ددان
		- نیشانە‌ی نِیسکی ددان
~ mucosa	مُخاطبة السِّنْجِی	لینجە‌پە‌رده (ر‌وی‌ۆش)ی نِیسکی ددان
~ nerve	عصب سِنْجِی	دە‌ما‌ری نِیسکی ددان
~ osteomyelitis	التهاب العظم و النخاع السنجي (الرُعال)	هە‌مو‌کردنی نِیسک و نِیسکی ددان
	التهاب مخ العظام و العظم السنجي	"هە‌مو‌کردنی مۆخ‌ی نِیسک و نِیسکی ددان
~ point	نُقطة سِنْجِی (النقطة المتوسطة بين الثنيتين)	خال (پ‌نت)ی نِیسکی ددان (خال‌ی ناو‌مندی نێ‌وان هە‌ردو‌و
~ process	العلو‌ت‌ج‌ه‌)	بەر‌وی ناو‌مندی سە‌رم‌وه‌)
~ process	ت‌ئ‌وه سِنْجِی	چو‌ک‌له (چ‌ق‌ل)ی نِیسکی ددان
	ت‌ئ‌وه سِنْجِی	
~ resorption	ار‌ش‌اف سِنْجِی (زوال المادة)	هە‌لم‌ی‌ن‌م‌وه‌ی نِیسکی ددان (نە‌مانی ماد‌ده‌کە‌)
~ ridge	حافة سِنْجِی	لی‌واری نِیسکی ددان
	- إرتفاع سِنْجِی	- بە‌رزایی نِیسکی ددان
	- عَید سِنْجِی	- هێ‌ل (ت‌ی‌زایی) نِیسکی ددان
~ septum	ج‌او‌ز سِنْجِی	پە‌رده (ت‌ی‌غه) (بە‌ری‌ه‌ست)ی نِیسکی ددان
	- ف‌ا ح‌یل سِنْجِی	- ج‌یا‌کە‌رم‌وه‌ی نِیسکی ددان
alveolaris:	سِنْجِی (لاتینی):	نِیسکی ددان (بە‌لاتینی):
pyorrh(o) ea ~	ت‌ق‌ی‌ج سِنْجِی	ک‌ی‌م کردنی نِیسکی ددان
alveolectomy	قطع السِّنْجِی	بەر‌ین (ل‌یک‌ردن‌م‌وه‌)ی
	(استئصال السنخ المريض)	

		نیسکی دموری ددان (نیسکه نه‌خو‌شه‌که)
alveoli	اَشْنَاخ	نیسکه‌کانی ددان
	(ج سنخ)	(کۆی نیسکی ددان)
alveolingual:	لِسانِی سنخِی:	نیسکی ددان و زمانیی:
~ complex	حفوه لِسانِی سنخِی	پرچی زمانیی و نیسکی ددان
	(غَفْد)	{گلاند (پژین)، کان}
~ groove	اخلوه (میزاب) لسانی سنخِی	قلیش (تلیش - درزی)
		زمانیی و نیسکی ددان
alveolitis	التهاب السَّنخ	هموی نیسکی ددان
alveoclasia	تَشَقُّتُ السَّنخ (تَاكُلُ السَّنخ وامتصاصه)	په‌رینموه (پیوکانموه)ی نیسکی ددان
		(داخو‌رانی نیسکی ددان و هه‌لمو‌ینی)
alveodental:	بِیَنی سنخِی:	ددانی و نیسکی ددانی:
~ canal	قناة سنية سنخِی	پترپه‌و (که‌نال)ی ددان و نیسکه‌که‌ی
	(تسِیة لَدَهه)	(ناوینکی کۆنه)
~ ligament	ریاط بِیَنی سنخِی	بمستمر (بمندی) ددان و نیسکه‌که‌ی
~ membrane	غِشاء سنخِی	پمردی ددان و نیسکه‌که‌ی
alveologingival	لِثَوِی سنخِی	پیوکی و نیسکی ددانی
alveolabial	شَفَوِی سنخِی	لیتویی و نیسکی ددانی
alveololingual	لِسانِی سنخِی	زمانیی و نیسکی ددانی
= alveolingual		
alveolopalatal	خَنکِی سنخِی	مه‌لاشوویی و نیسکی ددانی
alveoloplasty	تصنِیع السَّنخ (هَمیل)	جوانکاری نیسکی ددان
alveolotomy	قَطْع (تَشْنِیب) السَّنخ	برین (لینکردنموه)ی به‌شیک له نیسکی ددان
alveolus	سِنخ (المهوف الذی تسکنه السن فی الفك)	نیسکی ددان (نمو‌چاله‌ی ددانی تیا جینگو‌بووه له شو‌یلگه‌دا)
amalgam:	أَمْلَغم (مزِیج فلز بالزئِیق لحفر الاسنان):	نمه‌لگه‌م (جیوه‌جو‌ش) (تینکه‌لی کانزاو جیوه بۆ ددان
		پرکردنموه):
~ alloy	خَلِیطة الاملغم	تینکه‌له‌ی نمه‌لگه‌م (تینکه‌له‌ (پرشته)ی چمند
		کانزا‌به‌ک {
~ ,binary	أَمْلَغم ثنائِی (زئِیق و معدن واحد)	نمه‌لگه‌می دووایی (جیوه و یه‌ک کانزا)
~ ,bonded	امْلَغم مُلتَجم	نمه‌لگه‌می به‌ندبوو (پینکوه لکینتراو)
~ ,bulk of	کُتلة الاملغم	تۆیه‌له‌ (بارسته)ی نمه‌لگه‌م

~ burnisher	مِصْفَلَة الاملفم	مشتومال = بریسکه پینه‌لپینان کمری نه‌مەلگەم
~ capsule	کبسول (مخفوطه) الاملفم	کبسول (فارغ)ی نه‌مەلگەم
~ carrier	ناقل (حامل) الاملفم = مدفع الاملفم (تسیه	گواستەروە (هەلگری نه‌مەلگەم
= amalgam gun	قدهه)	«هاوێژەر» (تفنگ)ی نه‌مەلگەم (ناوێکی کۆنه)
~ carver	مِشْحَة الاملفم	ناشەری نه‌مەلگەم
~ carving	نُحْت الاملفم	ناشینێ نه‌مەلگەم
~ compaction	حَشْر الاملفم -	پێ کردنەوی نه‌مەلگەم کەلە کەپوون (بەپەستارێن)
	دموج (بالانضاط)	
~ condensation	رَص الاملفم (حشر الاملفم)	چەر (سفت) کردنی نه‌مەلگەم
		- کوتانفەنووە (پێ کردنەوی نه‌مەلگەم
~ condenser	راصة الاملفم	چەر کەروە (کوئینەر)ی نه‌مەلگەم
	(اداة حشر الاملفم)	(ناسرازی پێ کەروەوی نه‌مەلگەم)
~ condensing	تکلیف (رص) الاملفم	چەر کردنەو (کوتانفەنووە)ی نه‌مەلگەم
~ contouring	حِطْ حَوَال الاملفم	پێکەختنی ئەم لاوتەولای نه‌مەلگەم
~ conventional	املفم اعتیادیه	نه‌مەلگەمی ناسایی
	-املفم تللیدیة	-نه‌مەلگەمی ساکار
~ copper- rich	املفم غنی بالنحاس	نه‌مەلگەمی دەرلەمەند بەمسی
~ delayed expansion	تەلُد الاملفم المتأخر	کشانی نه‌مەلگەمی دواکەوتوو
~, dental	املفم دینی	نه‌مەلگەمی ددان
~ die	نەوْج الاملفم	فونەوی نه‌مەلگەم
~ dispenser	مَوْزِع الاملفم	بەشکەری نه‌مەلگەم
	مقسَم الاملفم	دابەشکەری نه‌مەلگەم
~ expansion	تەلُد الاملفم	کشانی نه‌مەلگەم
~, fast- set	املفم سریع التصلب	نه‌مەلگەمی خێرا پەقبوو
~ file	مِیْرَد الاملفم	پێهەندی نه‌مەلگەم
~ filling	حشرة الاملفم	پێ کردنەوی نه‌مەلگەم
~, fine- cut	املفم دقیق القطع	پێشتەوی نه‌مەلگەم
	املفم نَایِم	نه‌مەلگەمی وورد
~ ,finger squeezing of	عصر الاملفم بالاصبع	گوشینی نه‌مەلگەم بپه‌هه
~ finishing	إنهاء الاملفم	تەوار کردنی نه‌مەلگەم
~ flash	زوائد الاملفم	زیاده‌کانی نه‌مەلگەم

~ ,flow of	انسیاب الاملفم	بلازیوونوهی نه‌مه‌لگم
~ ,hand condensation of	رَصُّ الاملفم الیئوی	چرکردنوه (کوتانوه)ی نه‌مه‌لگم بده‌ست
~ ,hand mixing of	مزج الاملفم الیئوی	تیکل کردن نه‌مه‌لگم بده‌ست
~ insertion	حشو الاملفم	پرکردنوه (تیکردن)ی نه‌مه‌لگم
~ kneading	عجن الاملفم	شیلانی نه‌مه‌لگم
~ manipulator= ~ carver	منحت الاملفم	داناشره‌ی نه‌مه‌لگم
~ matrix	مِثَنَّة الاملفم	پالپتوده‌ری نه‌مه‌لگم
		پالپشتی نه‌مه‌لگم
~ , mechanical condensation of	رَصُّ الاملفم الی	چرکردنوه نه‌مه‌لگمی میکانیکی
~ , micro- cut	املفم دقیق القطع	پرشتی نه‌مه‌لگمی ورود
~ mixing	مزج الاملفم	تیکه‌لکردن نه‌مه‌لگم
		-تیکه‌لدانی نه‌مه‌لگم
~ mixture	فریج الاملفم	تیکه‌له‌ی نه‌مه‌لگم
~ mortar	جرن الاملفم	هاومنه نه‌مه‌لگم
~ mulling	مزج الاملفم بتلیکه حسن اصبع مطاطی خاص	تیکه‌لکردن نه‌مه‌لگم به‌شیلانی لعونیوان پهنجی لاستیکی تایمته
~ non- zinc	املفم خال من الزنک	نه‌مه‌لگمی بی زینک
~ overhung	الاملفم الزائد(خارج حدود المحشوة)	نه‌مه‌لگمی زنده (دوچر لسنوری پرکردنوه‌که)
~ , partially amalgamated = ~ , pre- amalgamated amalgam pestle	املفم ملغم جزئياً مِصْحَن الاملفم	نه‌مه‌لگمی ناتواو بنه‌مه‌لگم بوو ده‌سلد(بۆ تیکه‌لکردن نه‌مه‌لگم)
~ plugger= ~ condenser	مِکَل الاملفم	چسپینمیری نه‌مه‌لگم چرکری نه‌مه‌لگم
~ polishing	صکل الاملفم- تلصیح الاملفم	مشتوما‌لکردن نه‌مه‌لگم - بریس‌کاندن نه‌مه‌لگم
~ properties	خواص الاملفم	روشته‌کان(خاصیته‌کان)ی نه‌مه‌لگم
~ , quaternary	أَمْلَقُم رُباعی(زئبق وثلاثة معادن)	نه‌مه‌لگمی چواری(جیوه و سه‌کانزا)
~ , quinary	املفم خماسی(زئبق واربعة معادن)	نه‌مه‌لگمی پینجی(جیوه و چوار کانزا)
~ , regular- set	أَمْلَقُم اعتیادی التصلب	نه‌مه‌لگمی ناسایی په‌قبوون
~ , reinforced	املفم مقوی	نه‌مه‌لگمی به‌هیز‌کراو

~ requirements	مُتطلبات الاملفم	پیتاویستییه کانی نه‌مهلگم
~ restoration	حُثْرَة الاملفم	پرکردنموی نه‌مهلگم (پرکردنمویه به نه‌مهلگم)
~, silver	املفم الفِضة	نه‌مهلگمی زیو
~, slow-set	املفم بطيء التصلُّب	نه‌مهلگمی خاورو و قیو
~, spherical	املفم کروی	نه‌مهلگمی گژیی
~ spoon	مِلْعَقَة الاملفم	کوپچی نه‌مهلگم
~, squeezing of	عَصْرُ الاملفم (تخلیصه من الزئبق الزائد)	گوشینی نه‌مهلگم (تاکو جیوه زیاده‌کی پروات)
~ tablets	اقراص الاملفم	خملزکه (دنگه) نه‌مهلگم
~ trituration	مَزَج الاملفم	تیکه‌لکردنی نه‌مهلگم
	سحق الاملفم	هارپین (کوتانی نه‌مهلگم)
~, ultra-cut	املفم فائق القطع (فائق النعومة)	هاراودی (پرشتی) زُر ووردی نه‌مهلگم
~, ultrasonic condensation of	رَص الاملفم	چی‌کردنموی نه‌مهلگم به ژوور (سروو) دنگی
	فوق الصوتی	یان به ژوور (سروو) بیسته‌نی
	او فوق السمی	
~, ultrasonic vibrator of	هزاز الاملفم	لرینزکی نه‌مهلگمی
	فوق الصوتی	سروو دنگیی
~ vibrating instruments	ادوات (رَص) الاملفم المرازه	نامیزه‌کان (کمل و په‌له‌کان) نه‌مهلگم
		راوه‌شینمر (لرینزک)
~ vibrator	هزاز الاملفم	لرینزک (راوه‌شینمر) نه‌مهلگم
amalgamation	تَمَلُّم (تشکل او مزج الاملفم)	بنه‌مهلگم (کردن) بوون
		نه‌مهلگم‌میز (جیوه‌جوشین)
amalgamator	مُتَمَلِّم	نه‌مهلگه میتکمر
	(جهاز مزج الاملفم)	(نامیزی تیکل‌کردنی نه‌مهلگم)
amasesis	غیاب المُضغ	نه‌مانی توانای جوین (هارپین)
	(نقد القدرة على المضغ)	
ameloblast	مُصَوِّر المیناء (خلیة)	خانه‌دانر (دروستکس) مینا
		(پیکه‌شینمر) مینای ددان
ameloblastoma	ورم مینایی	لور (گمزل)ی مینایی
amelocemental	مینانی میلای	چیمه‌نتزی مینایی
amelo-dental junction	ملتقی المیناء بالاج	بعیه‌کگه‌شنتی میناو عاج
amelogenesis:	تَشَكُّل المیناء:	دروستپوونی مینا
		سینک‌هانتی مینا:

~ imperfecta	تَشْکُلُ المیناء المعیِب	دروستجویی مینای ناتموار
amputation:	بَثْر (استصال جزئی):	قرتاندن - برینموه: (لیکردنموی بهشیک)
pulp ~	بقرلب السن	قرتاندنی کرؤکی ددان
amyloblast=ameloblast	خلية مصوّرة المیناء	خانه دروستکمری مینا
amyloid	شبه النّشأ (تسوی)	وهك نیشاسته (نیشاستمی)
anabolism	تصرف رابع - تصرف ارتطانی (ابتناء)	زیندهپال - پی‌کهننموره کردار
anaemia=anemia	قُدر الدم	کدم خوینی
anaerobic	لاهوایی	بی هوا نه‌ژی (بی با)
anaesthesia:	تخلیر:	سرکردن، بهنج (بی همستی):
block ~	تخلیر عاجز (تخلیر ناحیه‌ی)	بهنجی داخران - بهنجی بهریمست بهنجی گه‌ان (بهنجی ناوچمی)
extra-oral ~	تخلیر من خارج الفم	بهنج له دهره‌وی ده‌موره
general ~	تخلیر عام	بهنجی گشتی
infiltration ~	تخلیر بالارتشاح	بهنج به‌یئداچوون (بهنجی ناوچمه‌کی بچووک) (به‌لهاویشن - تمینموه)
inhalation ~	تخلیر بالاستنشاق	بهنج به همناسموه‌رگرتن (ه‌موا هه‌لموین)
intra-oral ~	تخلیر من داخل الفم	بهنج له نار ده‌موره
intravenous ~	تخلیر داخل الوريد	بهنجی ناو خوئنه‌یئمر
local ~	تخلیر موضعی	بهنجی جینگمی
neural ~ = block ~	تخلیر عصبی	بهنجی ده‌صاری (بهستن)
	- تخلیر عاجز	- بهنجی ناوچمی
refrigeration ~	تخلیر بالبتزید	بهنج به‌سارکردنموه
regional ~	تخلیر ناحیه‌ی	بهنجی ناوچمی
surface ~	تخلیر سطحی	بهنجی (پروپوش) پودی
topical ~	تخلیر موضعی	بهنجی جینگمی
analgesia:	تسکین الالم - فقدان الالم	نازار برین - نازار شکین
	- بطلان الالم	- نازار کهم کردنموه - بی نازاری
dental ~	تسکین سنی	کهمکردنموه (ه‌یئورکردنموه) بی نازاری ددان
analgesic = analgetic	مُسکن الالم	نازار ه‌یئورکمره‌وه
		- نازار شکین
analgia	غیاب الالم	نه‌صانی نازار

analysis	تحلیل	شیکردنموره
anamnesis	1- ذکرى	1- بدموړى
	2- تاريخ الحالة المرضية	2- پلاژ(بمروارې) حالتى نهخوښه که
anaphylaxis	تاق- استهزاء(فرط الحساسية)	همستيارى بهيټز(کوښنده)
anaplasia:	سوء تکون لو ارتدادى:	ناثمواوى دروستېدون
		-تېنکچونى دروستېدون:
~ of tooth enamel	سوء تکون مينانى(ميناء السن)	تېنکچونى دروستېدونى ميناي ددان
anatomic	تشرېحي	توئیکاریى (بميوه نډبه توئیکارییموه)
= anatomic		
anatomic root	جنر تشرېحي(القسم المغطى بالملاط)	ړهگى توئیکاریى(تمو بهشمى بمچيممنتو داپوژشراوه)
anatomical	تاج تشرېحي(القسم المغطى بالمينا)	کمللمى ددانى توئیکاریى
crown		- (تاج)ى ددانى توئیکاریى
		(نمو بهشمى بهمينى داپوژشراوه)
anatomy	تشرېح(علم التشرېح)	توئیکاریى(توئیکاریى زان)
anchor	مُثَبَّت	جنگړه کړاو- چمپاو
anchorage	ثبیت	جنگړه کړدن- چمپانډن
ankylosis=	التصاق	پنکموه لکان-پنکموه چمپانډن
ankylosis		
aneurysm	ام الأم	دايکى خوڼن- کيسه خوڼن
angeitis= angitis	إلتهاب الوعاء	لوله همو
angina:	خُنَّاق / ذبحة:	- خنکاک(نازاري کوښنده)
		- کوژه-خنکک- ډړه:
Ludwig's ~	خنق لودفيغ	خنککى لودويچ(بهوژى ناوسانى همدوولای ژير
Ludwig: 1790-1865		شمویلگى خواړهوه)
German surgeon		
=(a rare but severe		
form of cellulites of		
floor of the mouth,		
spreading to the		
pharynx)		
~ pectoris	خنق الصدر- ذبحة صدرية	سنگه کوژه- سنگه ډړه
Plaut's ~	خنق بلاوت- خنق فسان	خنککى بلاوت-خنککى فست
=Vincent's ~		
Plaut: 1858-1928'	= التهاب اللوزتين التقرُّحى الحاد	= هموى تيژى زامدارى نالروه کان
German physician		
Vincent: 1862-		
1950' French		
physician and		
bacteriologist=(acu		
te ulcerative		

tonsillitis)			لوله لوی پشالیی
anginofibroma	دوم عرقی لیفی		لوله لوی (بزیه گمډل)
angioma	دوم عرقی (وعانی)		گوشه:
angle:	زاویه:		گوشه تیژ
acute ~	زاویه حاده		گوشه نیکسکی ددان
alveolar ~	زاویه سنخیه		گوشه لینژ
bevel ~	زاویه الشطب		چپوه گوشه (چپوهی دهوړاندوړ)
circumferential ~	زاویه محیطیه		گوشه نولک (کمپ) ددان
cuspid ~	زاویه الحیطه		گوشه برې
incisal ~	زاویه قاطعه		گوشه کراوه
obtuse ~	زاویه منفرجه		گوشه لاشمولیگه خوارو
ramus ~	زاویه الراد		گوشه وستاو
right ~	زاویه قائمه		گوشه یی:
angular:	زاوی:		هموی گوشه دم
~ stomatitis	التهاب الفم الزاوی		-لغاره ده مسز
angulation	تړوی - میل		گوشاندن (به گوشه یوون) - پیچ خواردن
aniso -	بادنه تعنی:		پیشگر بهمانای:
	اختلاف فی الحجم - عدم تساو الحجم		قهاره جیوازیی - قهاره ناچوون یه
anisodont	غیر متساو الاسنان		ناچوون یه کی ددانه کان
	-غیر منتظم الاسنان		- ناریک وپنکی ددانه کان
anisognathous	متباين الفکین		ناچوونیه کی همردووشمولیگه
ankylocheilia	التصاق الشفتین		لکانی لیو (پنکموه لکاو یی همردوولین)
ankyloglossia= tongue tie	إرتباط اللسان		زمان به ستراو
	-التصاق اللسان		-زمان پیالکاو
ankylosis:	إلتصاق		پنکموه لکاو
	-إلتحام:		-پنکموه چسپاو:
bony ~	إلتصاق عظمی		پنکموه لکانی نیسکیی
fibrous ~	التصاق لیفی		پنکموه لکانی پشالیی
ankylotomy	خزغ الالتصاق	نازاد (ره) کردنی زمان به پرنی ده زولهی ژیر زمان	بنه شتر گمری
	(هریر رباط اللسان جراحیاً)		نعدم کردنی کانزا
anneal	یلن، یلن (زیرل سفایه المعدن)		

		(لابردنی ناودایی کانزا)
annular	حلقی	لورلوسی
anode	قطب موجب (کهرباء)	جه‌مسیری شمعی (+) (کاره‌با)
anodontia	غیاب الاسنان	بی‌ددان (نمبونی ددان)
anodontism	غیاب براعم الاسنان	نمبونی چرۆکانی ددان
anodyne	مُسکن لَلام	هینور کمره‌وی نازار
anomaly	شذوّه - إضطراب	دزیژی - تیکچمون
anorexia	فقد الشهية	نه‌خزژی (نه‌مانی نارە‌زوی خواردن)
anosmia	فقد حاسة الشم	نه‌مانی هستی بوتکردن
anterior:	امامی:	پمیرهند به پیشموره:
-teeth	اسنان امامیلا (قواطع و انياب الفكین)	ددانه‌کانی پیشموره (پرپر و که‌لبه‌کانی هر دو و شمویلگه)
anteroc(c) lusion	اطباق امامی	جوتبونی ددانه‌کانی پیشموره
anthracosis linguae =black tongue	اللسان المُفحّم - اللسان الاسود	زمان به‌خه‌لوروزیو - زمانی رهش
anthrax	الجُمرة الحبيثة	هره‌پسه - ره‌شه - ناگره
anti-	بادئة تمنی: جد - مضاد - مانع	پتسگر به‌مانای: دژ - پتگر
antibacterial	مضاد الجرثام	دژ به‌کتربا
		-دژه میکروپ
antibodies	أجسام	دژه‌منه‌کان
antibiotics	مضادات حيوية	دژه زینده
anticalculous	مضاد القلح	دژه کلس
anticarious	مضاد النخر	دژه کلژو
anticoagulant	مضاد التخثر	دژه‌صمیین
anticus	امامی (لاتینی)	پتشموهی (به‌لاتینی)
antidote	جد السم	دژه ژار
antienzyme	جد الحموة	دژه شمزیم
antifebrile	جد الحمی	دژه تا
antigen	مُکونه الجِد	دژه پمیداکمره - دژه‌ژیتن
antilithic	مضاد القلح	دژه کلس - دژه بمره
antiodontalgic	مُسکن سني	هینور کمره‌وی نازاری ددان
antiseptic:	معقم - مطهر - مانع العفونة:	پاکۆکمره - خاورتنکمره - دژه پیسبون:
~ gargle	غُرغرة مطهرة	تیومردمه پاکۆکمره

antisialagogue	مُعدِّ التعلیم (مُعدِّ افراز التعلیم)	-غمرغمره خاورتنکمره سنوردارکمره‌ی لیک دهردان - دژه لیک دهردان
antisialic	مانع التعلیم	دژه لیک رژان- دژه لیک دهردان
antitoxin	ترویات، مضاد للسم	دژه‌ژار- دژه ژهر- ژار کوژ
antitrismus	مانع إنفلاق الفكین بتشنج عضلاتها	دژی شمویلگه داخست- به‌گرژیوونی ماسولکه‌کانیان
antral:	جیبی:	پمیوه‌ندبه گیرفانی شمویلگهره:
~ fistula	ناسور الجیب	پتره‌وی دوده‌مرچمی (فیسجیولا)ی گیرفان
antritis	التهاب الجیب	گیرفانه سژ- هموی گیرفانی شمویلگه
antro- oral	فَمّی جیبی	ده‌می گیرفانی
antroscope	منظار الجیب	دوربینی (گیرفان) لُچ
antrum:	جیب- جوف- غار:	گیرفان- بژشایی (که‌لین)- نمشکومت:
~ of Highmure	غارخیمور	نمشکومتی خه‌پورور
=maxillary sinus	-الجیب الفكی العلوی	=گیرفانی شمویلگه‌ی سمروو
anus	شرج	کُرم .
anvil	سَنان	ده‌زگا
aperture:	فتحة- منفذ- فم:	دهرک- که‌لین- کون- دهرچه:
mouth ~	فتحة الفم	دهرکی ده‌م(دهرچه‌ی ده‌م)
apex	ذروة- قُمة	پژیه- لوتکه- سر
apexigraph = apexograph	اداة تعیین موقع وحجم الذروة	نامیری دمنشیشانکردنی شوین و قمبره‌ی لوتکه
aphasia	حبسة	نه‌گژیی-زمانگهان
aphemia	فقد(غیاب) النطق	نهمانی ناخاوتن
aphonia	بُحّة- فقد الصوت	ده‌نگ نهمان
aphtha	قلاع	برینی ناوده‌م(په‌نازار)(زیبکه‌ی ناوده‌م)
aphthosis	داء القلاع	دهردی برینی ناوده‌م(دهردی زیبکه‌ی ناوده‌م)
aphthous:	قلاعی:	پمیوه‌ندبه برینی ناوده‌م:
~ stomatitis	التهاب الفم القلاعی	هموی برینی ناوده‌م
apical:	ذروی- قُسی:	پژیمیی- لوتکه‌یی:
~ abscess	خُراج ذروی	دومه‌لی لوتکه‌ی ره‌گی ددان
~ foramen	قبة ذروية	کونی پژیمیی ره‌گی ددان

apicectomy	استصال الذروة (جراحة قطع الذروة)	نمشتهرگمریسی لیکردنمروی پژیهی رهگی ددان
apico- =apicoectomy =apicectomy =apicotomy aplasia	بادنة تصني: ذروة فقد التصنيع-إنعدام	پیشگر بدمانای: پژیهی رهگ دروستنبوون -نبوون
apo-	بادنة تصني: من- منفصل- بعيداً عن	پیشگر به مانای: - جیاله- دوروله
apocrine	مفرزة	گمنده نارقه رژین
aponeurosis	صفاق(غشاء عضلي)	ماسولکه پتر (بمردهی ماسولکه)
apophysis	توء- نائیء	چوکلہ- چقل(بمرازایی)
apoxesis	تہریف- جرف- کشط	کپاندن- پامالین
apparatus	جهاز	نامیز(دهزگا)
masticatory ~	جهاز المضغ	دهزگای هارین-دهزگای جووین
appearance	مظهر- ظهور	پوخسار-سرمهلان- دهرکوتن
appliance:	جهاز- اداة:	نامیز-نامراز
fixed ~	جهاز ثابت	نامیزی جیگیر(نهجول)
orthodontic ~	جهاز تقوي	نامیزی پاستکردنمروه
removable ~	جهاز نزع(قابل للنزع)	نامیزی ناجیگیر (بجول): دهرهینرتت لهدهم)
application	تطبيق- استعمال	کردهنی- کرده- بهکارهینان
applicator	أداة التطبيق	نامرازی بهکارهیننمر
apposition	دمج- ضم- إضافة	بمیه کمولهکان - خستنسمر
approximal =proximal	ملاصق - مجاور - متقارب	بمیه کمولهکار - درلوسی - نزیک لمیهک
apron:	وزرة متز(غطاء واقٍ للصدر والبطن):	بمروانکه(پژ پاراستنی سنگ وسک):
dental patient ~	متز للمريض السني	بمروانکهی نهخوشی ددان
operator ~	متز الممارس	بمروانکهی کارکمر
lead ~	متز رصاص(واقٍ للأشعة)	بمروانکهی قورقوشم(پژ پاراستن له تیشک)
aptyalism	غياب اللعاب- تقى اللعاب	نهمانی لیک- کمهی لیک
aqua:	ماء(لاتينية)	ناو(بهلاتینی)

~ destillata	ماء مطهر	ناوی دلتیترارو
arbor	میخوړ (محور المجلة)	تموړ (تموړی پیچکه)
arch:	قوس:	کمانه:
alveolar ~	قوس سنخیه	کمانه‌ی نیسکی ددان
bar, ~	عارضة قوسیه	راسته‌کمانه (کمانه‌ی راست) (توله کمانه)
dental ~	قوس سنیه	کمانه‌ی ددانیی
zygomatic ~	قوس عیناریة (وجنیه)	کمانه‌ی کولمیی
arch bridge= span bridge	چیسر قوسی = چیسر ذراعی	پردی کمانه‌یی = پردی بالیی
area:	منطقه- ناحیه:	ناوچه- شورین- جینگه:
denture bearing ~	منطقه لوتکاز الجهاز السنی	تاقمی ددان شورینی گرتنه خوئی
denture supporting ~	منطقه دعم الجهاز السنی	شورینی پالپشتی تاقمی ددان
post- dam ~	منطقه السد الخلفی	ناوچه‌ی بمریستی دواوه
=posterior palatal seal ~	منطقه السداد الخفیی	ناوچه‌ی همواپری مه‌لاشوری دواوه (ناوچه‌ی بمریستی مه‌لاشوری)
pressure ~	منطقه الضغط	جینگه‌ی پمستان
relief ~	منطقه رفع (ازالة) الضغط	جینگه‌ی پمستان لابردن
Arkansas stone	حجر ارکنساس	بهردی نمرکه‌نساس (بهردی هسان بز تیژکردنمړی نامرازه‌کانی برینی ددان)
arm:	ساعد- ذراع- عنصر	بال- قول- بازوو
bar clasp ~	ساعد الضمة ذات العارضة	بالی قولایی پیلک- بالی توله قولاپ
circumferential clasp ~	ساعد الضمة المحيطية	بالی قولایی چیتومی (بالی کلانسی چیتومی) - بالی چیتو قولاپ
retention ~	ساعد الثبیت	بالی جینگه‌یوون
armamentarium	معدات الطیب (من کتب، اجهزة، ادوات)	کله‌ی‌لی (تۆشدن) پزیشک (له پم‌توړک، نامیز، کمرسه)
aromatic	عطري	عتمری (شمروماتری)
arrangement	ترتیب- تنضید- رصف- نظم	پیکځستن- ریزکردن
arrest:	توقّف:	ومتان:
cardiac ~	توقف القلب	دل وستان
arrow point tracing=	اثر راس السهم	کیشانی (دیاریکردنی) سمری تید

Gothic arch tracing	-الامر الزکوی(صناعة الانسان)	-کیشانی کمانه‌ی(سری گوشه‌ی گوسیک (له‌دروستکردنی دداندا)
arsenic	زرنیخ- زرنیخی	زهرنیخ
arteriosclerosis	تصلب الشریان	ره‌قبوونی خوینبهر
arteritis	التهاب الشریان	خوینبهره همر
artery:	شریان:	خوین بهر:
temporal ~	شریان حنّقی	خوین بهری لاجانگ
arthral	مفصلي	جورمگیی
arthralgia	الم المفصل	نازاری جورمگه
arthritis:	التهاب المفصل:	جورمگه همر:
rheumatic ~	التهاب المفصل الرئوي	جورمگه همری روماتیزمی جورمگه همری (یاداری)
arthrochondritis	التهاب العُضروف المفصلي	همری کپ‌کراگهی جورمگیی
arthrodynia=		
arthralgia		
arthrolith	حَصاة مَفصَلِيَّة	بهردی جورمگه
arthropathy	اَمْتِلال مفصلي	دهرد (تیک‌چوون)ی جورمگه
arthro plasty	تصنیع المفصل	دروستکردن(جوانکاری) جورمگه
arthrostitis	التهاب العظم المفصلي	همری نیتسکه جورمگه
articular:	مَفصلي:	جورمگیی:
~ bone	عظم مفصلي	نیتسکی جورمگیی
~ fossa	حفرة مفصلية	چالّی جورمگیی
articulating:	يَتَمَفَصِّل	به‌جورمگه‌بوون (بیمه‌ک‌گیشتن)
	-يَمَضُ	-جوئیوون
	-عَضُ:	-گاز گرتن(نمیگه‌زی):
~ paper	ورق عَضُ	کاغذی گازگرتن
articulation:	1- تَمَفَصِّل	1- جورمگه بهند
	2- تَنْخِيد الانسان (فی صناعة الانسان):	2- ددان ریتک‌خستن (له‌دروستکردنی دداندا):
tempromandibular articulation	تَمَفَصِّل(مفصل) فکی صدغی	جورمگه(جورمگه‌بهند)ی کاکیله - جورمگه‌ی شعویلکمر لاجانگ
articulator:	1- مَفَصِّل	1- جورمگه‌دار
	2- مِطْبِق:	2- نامتری جورمگه‌دار:
crown and bridge ~	مطبّق التّجان و الجسر	جورمگه‌داری کیف و پردی ددان

full denture ~	مطبق الجهاز الكامل	جومگه‌داری تاقمی ددانی تمواو
partial denture ~	مطبق الجهاز الجزئي	جومگه‌داری پارچه تاقم
artifact	1- صنمي 2- قشور -خادعة	1- دروستکراو -مرؤفکرد 2- ټيکچورن(شټوار)
artificial	اصطناعي - صنمي	دمستکرد - دروستکراو
asbestos	اسبيستوس	نمبستنسز
ascending	صاعد	سمرکه‌وترو -هه‌لچو -هه‌لکشار
asepsis	طهارة - لاعفونة	پاکزی - ناپیسی -نا بؤگنی
aseptic	مُطهر -طهرود	پاکو -پاکوکر - پاکوکر
aspect	1- وجه - واجهه 2- مظهر -مفهوم 3- هيئة - مَطْلَع	1- پور - پروکesh 2- پوخسار -چمک 3- شټورې دهره‌کی -سره‌هلان
asphyxia	اختناق	خنکان
aspirate	يُصْنَف - يَصْنَف - رشافة	هه‌لی ده‌موت - دهره‌ورده
aspirating needle	إبرة ماصة - إبرة المص	دهرزی هه‌لمزین
aspiration:	1- امتصاص 2- تنفس - استنشاق:	1- هه‌لمزین -هه‌له‌ینجان 2- هه‌را هه‌لمزین - هه‌نسه وهرگرتن:
artificial ~	تنفس اصطناعي	هه‌نسه‌ی دمستکرد
aspirator:	مَصْف مِصَّة مصاصة:	هه‌لمزور -هه‌لمزه کهره‌سی هه‌لمزین مزه:
root canal ~	مصب قناة الجذر	هه‌لمزه‌ی کمنالی ره‌گ
surgical ~	مصب جراحی	هه‌لمزه‌ی نه‌شترگه‌ریی
assimilate	1- يتشثل 2- يَهْضِم 3- يُشَابِه	1- زینده‌پال ده‌یت 2- هدرس ده‌یت 3- لئی ده‌جیت(له‌یه‌ک ده‌جیت)
assimilation	1- تثلیل غلانی 2- تثل	1- زینده‌پال، خوراک مژین (مژین و شیکردنمه) 2- له‌یه‌ک چوون -لیکچوون
assistant:	مُساعد - مُسَاعِدَة - مُعين:	یاریده دهر:
dental ~	مُساعدَة بِنْتَة	یاریده دهری ددان
assorted	مُتَوَجِّع - مُتَکَل	جوزاو‌جوز - ټيکمل

asthenic	مَنهول(مُتْعَب) طحیف(مُضْعِف)	مانورو (هیلاک) لاواز (لاوازبوو)
astomia	غیاب الفم (غیاب ولادی لفتحه الفم)	بئ ده‌میی (نمیونی کونی دهم له کزیه‌دا)
astringent	قَابِض(للازعیه)	گرفته (گرفتکمره) (بَز لَووله‌کان)
asymmetrical	لاانتظامیه- غه متناظر	نارینکانه - ناچونیه‌کانه
asymmetry	عَظَم التناظر	نارینکی - ناچونیه‌کیی
asymptomatic	بدون أعراض بدون شکری	بئ نیشانه‌بئ سکاآ
ataxia	اضطراب الحركة -رنج	شیواویی (جوله) پهوت -لاره‌لاره (به‌لاداکموتن)
atelo-	بادئة تمنی؛ سوء التشکُل -تقصُّ النَمَـ	پیشگر به‌مانه‌ی؛ شیواویی پینکهاټن(دروستیوون) -که‌م و کوپیی گمه
atelocheilia	سوء تكون الشفة -تقص لب الشفة	شیواویی دروستیوونی لیو -که‌م و کوپیی گمه‌ی لیو
ateloprosopia	سوء تكون الوجه	شیواویی دروستیوون(پینکهاټن)ی پرو
atmospheric:	جَوَی(الهواء حول الارض):	که‌شیی(ه‌موای س‌رزووی):
~ pressure	حفظ جَوَی	پهستانی کمش(ه‌موا)
atoxic	لاسام-طیرسام	نازه‌هر-بئ ژهر
atrophy:	ضمور:	پووکاندنموه:
muscular ~	ضمور عَضَلی	پووکاندنموه‌ی ماسولکمی
unilateral	ضمور وجهی وحید الجانب	پووکاندنموه‌ی یه‌کلایی پرو(ده‌موچار)
facial ~		
attached	ملتصق	پیوله‌کار
attachment:	1- ارتباط 2- رابط- مُرتَکَر 3- وصله- اتصال:	1- پینکمه لکاندن 2- پیوله‌کان- پالپشت- راگرکه 3- به‌یه‌کگمیشټن- پیوله‌کین:
frictional ~	وصلة احتكاکیه	به‌یه‌کگمیشټن‌ری لینکغشان
attraction:	جذب- تجاذب- اقتراب- تطارب:	یه‌کترکیشکردن- راگیشکردن- تزیکبونموه:
~ of the jaws	التجاذب للفتک	یه‌کترکیشکردنی ه‌م‌دووشمویلگه
attrition	حَک- جَرش سُخَل- تاکل	کراندن- ه‌ارین سوان- داخوران

auditory	سمعی	بیستنه‌نی
augnathus	ثنائی الفك السفلي	شمویلگه‌ی خواروی دووانیی
aural	اذنی	گوینچه‌کیی
auric	ذهبی (لاکینی)	زنبیری (نالتونی) (به لاتینی)
auricle	1- اذنیق (القلب) 2- صیوان (الاذن الخارجی)	1- گوینچه‌که‌له (سی دل) 2- گوینچه‌که‌له (سی گویی دهره‌وه) گویی پهره (پهره‌که‌ی گویی)
auriculotemporal	اذنی صدفي	گوینچه‌کیی لاجایی
aurification	تذهیب	بهرنپر کردن
auto -	بادنه یعنی: ذات - ذاتی	پیشگر بهمانای: خو - خوئی (له‌خووه)
autoclave:	عم موصول (لوتوکلاف) - (جهاز تعقيم بالبخار المضغوط)	گمرخانه (نامیری پاک‌کردن به‌هلمی پستینراو) - نوت‌کل‌ه‌یف
~ furnace	فرن عم موصد - فرن اتوکلاف	کووه‌ی گمرخانه
autogenous	ذاتی المنشأ	خویمیدابوو - خو خولقاوو (خو پینکها‌توو)
automatic	آلی	خوکار (خودکار)
~ maller	میطرقة آلیه	چه‌کوشی خوکار (چه‌کوشی خودکار)
autopolymer	ذاتی التماس (تاج العاد ذرتین لو اکثر من نفس المادة ویشکل ذاتی)	خو پزلیسمر (ناورته‌ی فره‌بش، ناورته‌ی بنه‌ما چمندجاره)
autopolymerization	تماس ذاتی	خو به‌لم‌رین
autotrophic	ذاتی الاغتناء - ذاتی النور	خوژین - خو گمشه
auxiliary	إضافی - مُساعد احتیاطی	پتر (زیاتر) - سمر یا - یاریده‌دهر - یه‌ده‌کیی
average	متوسط - نسبی - معدل	تینکرا - تینکرای
avitaminosis	عوز الفیتامین	که‌می فیتامین
axial:	میخونی	تموهری:
~ angla	زاویه محوری	گوشه‌ی تموهری (تموره‌گوشه)
axio-	بادنه یعنی: مَخَوْد (خصوصاً محور السن الطولانی)	پیشگر بهمانای: تموهر (به‌نایبه‌تی تموهری ددانی درزیی)
~ pulpal	محور لُبی	تموهری کپ‌کیی
axis	1- محور 2- الفقرة الرقبیة الثانية	1- تموهر 2- به‌رپه‌ی دووه‌می صل
axle tooth = azzle tooth	سن المخرج (تسمیه قله‌ه‌ی للمرحی)	ددانی نازل (ناویکی کونی خرشیه)

B

baby teeth	لسان الطفل -لسان الرضيع	ددانه‌کانی (منډال) بمبه (- ساوا) -ددانه‌کانی شوره خوزه
bacillary	عَصَوِي	چیلکمی
bacillus:	عَصَوِي - اَنبَوِي:	چیلکمی - لولمی:
Vignal's ~	انبویات فیخال(الشعریات الرقیقة الفصویة)	چیلکه‌کانی فیگنال(ده‌زولمیه باریکه‌کانی ناو‌دهم)
back:	خَلْف:	پشت:
~ action	فعل خلفی	کاری پشتموه
~ action clasp	ذو فعل خلفی	قولایی بمروپشت کار
backing	ظهاره(الخلفية المعدنية التي يرتكز عليها الوجه الخلف للتاج)	پالپشت(کانزای پشتموهی کیفی ددان که ماده‌ی چینی "سدهف" نه‌گریته‌خو)
bacteraemia	قهرم الدم	به‌کتريا بوونی خوین-به‌کتريازانه خوین
bacterial:	جرثومی - بکتریانی:	خوزهی - به‌کتريایی:
indocarditis, subacute ~	التهاب الشفاف الجرثومي	ناو پۆشه دله همری به‌کتريایی
~ mucinous plaque	لوحة مخاطية جرثومية	په‌له‌ی لینجی(ترش‌ملوکمی) به‌کتريایی
bactericide	قاتل الجرثوم (البكتريا)	خوزه(به‌کتريا) کوژه

	-لەناوێری (بەکتێریا) خۆره	-مەتلف المەرثوم (البكتريا)
bacteriostat	گەشموستێنی (خۆره) بەکتێریا	صاد لەمر المەرثیم
Baelz's disease	دەردی بیژر	داء بیژر
	(دەرمکوتنی هەژر لە پێشکێکی	(ظهور حطاطه غره مؤلفة فوق الفشاء المخاطي
	بێ نازار لەسەر پروپۆتشی لیژ)	الشفوي)
balance:	1- تەرازوو	1- میزان
	2- تەرازووکردن (هاوسەنگی):	2- توزان:
alloy- mercury ~	تەرازوی کانزاو و جیوه	میزان المخلیطة و الزئبق
balanced occlusion	داخستە (جووتبوونی) هاوسەنگ	إطباق متوازن
balancing:	تەرازوو (هاوسەنگ) - هاوسەنگکردن:	موازن:
~ contact	بەدیه‌گەشێشتن (بەرمکوتن) ی هاوسەنگ	تماس موازن
bald tongue	زمانی لوس	لسان املس
ball:	تۆپ:	کُرَة:
~ and socket	تۆپ (گۆن) و بۆشایی	کُرَة وقهویف
~ bearings	گۆمەلگەرە - هەلگرە ی گۆدار (بۆلێزین)	کرات التحمیل (بول برین)
band:	1- بەند (قەید بە دەوری چینه‌ی کەللە ی ددان)	1- طَوَق (شریط عیط بتاج السن)
	2- پشیتین (شریت)	2- شریط
	3- گۆرزە (چەپکە):	3- حزمة:
matrix ~	بەندی شریتی (قەیدی پالێشت بۆ ناوکارە مادی)	مبندة شریطیة (طوق لاسناد ماده حشوة السن)
bandage:	بۆنۆنە: پالێشت بۆ پرکردنەوی ددان	
	بەستەر (بێجەر)	1- حماد
	بەستەر (پێچان):	2- تضمید:
jaw ~	بەستەری شەویلگە	حماد الفك
bang= bangué	بەنج	بَنج
	-ماددە ی سێکەر	-ماده مُحَلَّرَة
bar:	توول - میل:	قضیب - عارحە:
arch ~	توولی (میلی) کەوانەیی - توولە کەوانە	عارحە قوسیة
labial ~	توولی لیبویی - (توولی دیوی لیبو)	عارحە شغویة
lingual ~	توولی زمانیی	عارحە لسانیة

palatal ~ =palatinal ~ bar clasp:	عارچه حنکیه	توولی مهلاشویی
bar clasp arms	طسه عارچه:	تووله (میله) قولاپ:
barb	أذرة الضمة العارچه	باله کانی تووله قولاپ
	تتو- ناتیتلریوز علی مقبض الاداة السنية	چوکلده- نوک
	لمنع ترلقها)	(بهرزاییه کی بچوک لمسر نامرازی ددان
		ریگره له خزانی)
Barlow's disease	داء بارلو (الإسربوط الطفلي)	دهردی بارلو (تمسکهریوتی مندالیی)
baro -	بادنة بمعنى: طفط - ثقل - وزن	پیشگر بهمانای: پمستان- فشار
		کیش- قورسایی- بارستانی
barodontalgia =aerodontalgia	الم سني طفطی (سبب الارتفاعات العليا او	نازاری ددانی پمستانی
	الانخفاضات تحت البحر)	نازاری ددانی همایی
		(بههقی بهرزیونموه یان نزمبونموه بۆ
		ژیر دهریا)
Barrei	1- جذع- جذع اسطوانی	1- قه دیکي لولمیی
	2- برمیل:	2- پیپ- برمیل
	3 طوق التاج السني المعني:	3- قعیدی کانزایی کهللی ددان:
barrier	حاجز- عائق- حد فاصل	بمند- بهریمست- بهرهه لست -
		جیاگه مروه- تمپۆلکه- خاکریژ
Bartholin's duct: C.Bartholin, 1655-1738 Danish anatomist= the larger of sublingual duct band	قناة بارثولین (کبری الاقنية تحت اللسانية)	که نالی بارسولین (گه مروتین که نالی ژیر
		زمان)
	شریط	بمند- پشتین (قمید)- شریط
baro	بادنة بمعنى: طفط، ثقل، وزن	پیشگر بهمانای: (پمستان، فشار) کیش،
		قورسایی بارستانی
Barton' bandage J R. Barton, 1794-1871 American surgeon =a figure-of- eight bandage used in fracture of the mandible	حصاد بارتن	بمستمری بارتنون
		بمستمریکه له شتیه پیتی ههشتی
		ئینگلیزی بۆ شکاوی شمویلگی خوارو
		به کاردهیت
basal (basic)	قاعیدی، اساسی:	بنجینیی، بنکمی، بناغمیی:
~ bone	عظم قاعیدی	بنکهی ئیسک- بنکه ئیسک
~ cell	خلیه قاعیدی	بنکه خانه

~ lager	طبقة قاعدية	بنکه چینه (چینی بناغه)
~ ridge= cingulum	حافة قاعدية= لارتفاع لسانی لثوي	بنکه لیتوار = به‌ر‌زایی زمانیی پوکی
~ seat	مرتکز قاعلي	بنکه جینشون - بنکه پالپشت
base:	قاعدة	بنچینه - بنکه
	قاعلي:	-تفت:
~, dentare	قاعدة الجهاز السني	بنچینه (بناغه) بی تاقم
~, metal	قاعدة معدنية	بنکه‌ی کانزایی
~, plastic	قاعدة لدنة	بنکه‌ی پلاستیکی - بنکه‌ی ناجیر
~, trial	قاعدة التجربة	بنکه‌ی به‌راوه
~ plate	صفیحة قاعدية	ته‌ب‌ق، (ته‌پ) (پلیت) بی بناغه (بنکه ته‌ب‌ق)
basi-basio-baso	بادنة تعني: قاعدة- قاعلي	پیشگر به‌مانای: بناغه، بنکه، بنچینه - (بی)
basic:	قاعلي- اساسي:	بنچینیی - سه‌ره‌کی:
~parts	أجزاء اساسية	به‌شه (پارچه) سه‌ره‌کیه‌کان
basilar= basal	قاعلي	بنچینیی
basket cell	خلية سلة	خان‌ی سه‌به‌تمیی
basket crown =(three quarter crown)	تاج سلة (شکل من 4/3 التاج)	تاجی سه‌به‌تمیی (کیفیکه 4/3 ای تاجی ددان داد به‌زشت)
basophil	محبب للاساس- اساسي التلون	سه‌ره‌کیه‌ پهن‌گ‌خواز-تفت‌خواز
Bazin's disease	داء بازين	ده‌ردی بازن
Bazin'n disease =leuko plakia(buccalis) Bazin: 1807-78: french physician	الطلي الابيض	پورکه‌شه سپی
bead	خرزة	مورو، ده‌نک
beaded	سبحي	ته‌زیهی - ده‌نک‌وله‌دار
beak:	منقار:	ده‌نووک - نووک:
forceps ~	منقار الکلابة	ده‌نووک‌ی گاز
pliers ~	منقار المطواة	ده‌نووک‌ی پلایس
tweezers ~	منقار الملقط- منقار المتكاش	ده‌نووک‌ی هفت‌ه - ده‌نووک‌ی مقاش

beam	1- بمرسته‌کانزا - ته‌خته‌ی بمرسته 2- تیشک، تیرۆه‌تیشک - گورۆه تیشک	1- رابنده (عارضة معدنية او خشبية) 2- حُرْمَة (حزمة طوبقية)
bearing:	پالېشت - هه‌لگه - پالېتۆده‌ر - ناچار، پێمه‌ر - پمستان - پالېتۆمان:	وساده - ته‌مه‌یل - مَرْتَكِر - هجرى - حَفْط - دفع:
ball ~	بۆلېرین (گۆهه‌لگه)	كرات التحميل
beeswax	میتۆی هه‌نگ - میتۆی هه‌نگوین	شمع النحل - شمع عسلي
bell-crown =(crown its diameter mesiodistally is much greater at its occlusal surface than at the cervix)	تاجی زه‌نگی (زه‌نگی شتۆه)	تاج جرسى (جرسى الشكل)
Bell shape	زه‌نگی شتۆه	جرسى الشكل
Bell's pulsy (Bell: 1774- 1842 Schottish physiologist) =peripheral facial paralysis	نیفلیجی بێل (نیفلیجی ڕووی چێژمیک)	شَلْلُ بِل (شلل وجهي عيطي) طلقة العصب الوجهي
belt:	= نیفلیجی ده‌مارى ڕووی	
engine ~	پشتینه - قامچی: قامچی مه‌کینه - پشتینه‌ی بزۆین	جزام، خیط: خیط الحرك - جزام الحرك
benign:	پال (ساغ) - ناپیس - بو‌تاوان - بێتۆی :	سَلِيم - لاخبيث - حميد :
~ syncope	بورانه‌وه‌ی ناسایی	اغماء سليم
~ tumour	لووی ناپیس	وَدَم سليم
Bennett angle (Bennet:1870- 1947: British dentist (an angle formed during lateral movement of the mandible between the sagital plane and the path of condyle)	گۆشه‌ی بېنېت	زاوية بينت
bevel:	1- لێزی: 2- لادان (لاری):	1- شَطَب - شَطَف: 2- مَنَل:
acute ~	لێژ (لاری) تیز	شَطَب حاد
bi-:	پێشگر به‌مانای: دووان - دووانی (جووته) - دووه‌ینه‌ (دوونه‌منده)	بادنة تعني: فئاسی - مُضَاعَف
bib:	به‌روانکه:	مَصْرُوفَة:
patient ~	به‌روانکه‌ی نه‌خۆش	مدرية المريض

bibeveled	ثنائی الشطب (مضطرب مِن طَرَفَين)	دووانه‌لتریزو لیژ له دوولاره
bicameral	ثنائی الجوف- مخاعف الجوف	دو بۆشایی- دوو هینده بۆشایی
bicuspid	1- حاجله (سِن) 2- ثنائی الحبة	1- پینشه‌خرینه (ددانی پینکمنه) 2- دوو نوله (تیژای)ی دوو کمپی
bidental= bidentate	ثنائی السن	دووددان- دووددانیی
bifid:	مطلق- منشطر:	دووفاق- کمرتبوو:
~ tongue	لسان مُنشطر	زمانی دووفاق
biforate	دو فوخته- دو قهقه	دو دهرک- دوودهرچه- دوو کون
bifurcate	دو شعبه- دو فرعه	دوویمش- دوولق
bifurcation:	انشعاب- مُفترق	شوینی دوویه‌شبوون - شوینی جیاپوونه‌وو
roots ~	مفترق الجذور	شوینی دوویه‌شبوونی په‌کی ددان
bihora	ساعتان (لاتینی، تستعمل فی الرصفات الطبیة)	دووکاژیر (به‌لاتینی، به‌کاردیت له نویسی په‌چته‌ی پزشکیدا)
bile= bilis	صفراء	زرارو
billigulate	شبهُ اللسان	وهك دووزمان
bilophodont	بین ثنائی الارتفاع	دوویه‌زیسه دان
binary:	ثنائی:	دووانیی- دووانه:
~ amalgam (mercury and one other metal)	املغم ثنائی (زئبق و معدن واحد)	نهمه‌لگه‌می دووانیی (جیوه و کانزایه‌ک)
Bing bridge: B.J. Bing, fl. 1865, American dentist= a bridge for a single tooth, attached to adjoining teeth	جسر بنک - جسر لسن واحد (مُصلّ با الانسان المجاوره)	پردی بینگ- پرد بۆ یه‌ک ددان (به‌داده‌کانی داروستیوه نووساوه)
bio-	بادنه تعنی: حی	پیشگر به‌مانای: زیندوو-زینده
biology	علم الاحیاء- علم الحیاة	زینده‌ورزانیی- زینده‌زانیی
bioplasis= anabolism	تصوّر حیری - تصوّر رابع - ابتناء	زینده هه‌لبه‌ستن - هه‌لبه‌ستن - پینکه‌پینان
biopsy	خُرْعَه (نقص قطعة حیة)	نونه وهرگرتن (یشکینی پارچیه‌کی زیندوو)
bis-in- die	مرتان یومیاً (لاتینی)	دووجار له‌مرژژیکدا (به‌لاتینی)

bisect	دو کمر تبوون	یشطر (قسم الی نصفین)
biscuit	کاشی پروویش نه‌کراو (کاشی گهری پیش شوشه پروویشینه)	خُز غږ مصقول
bistoury= blade	تیغ- گوئیزان	میشرط
bite:	1- گمستن- گاز	1- غمته
	2- نم‌یکمزی:	2- یغض:
~ block	گمستنی مؤم (مینی)	عضة الشَّع
cross ~	گمستنی پیچموانه	عضة معکوسة
edge- to- edge- =end- to- end ~	گازی لیوار بۆ لیوار = گازی لایولا	عضة حد لحد عضة طرف لطرف
lock ~	گمستنی داخراو	مقلل العضة
open ~	گمستنی کراوه	عضة مفتوحة
registration ~	تزام کردنی گمستن	تسجيل العضة
rim ~	گمستنی لاکان (بهرزایی مینوی)	عضة الحوائط (الارتفاع الشمي)
wax ~	گمستنه مینو	عضة الشمع
bitewing film	فلیمی گمستنی بالمار (تیشک)ی نار دم	فلم العضة المُنْحَمَة (اشعة) داخل الفم
black:	پهنگی رمش:	اسود اللون:
~ hairy tongue	زمانی رمشی مواری	لسان اسود مُشَر
Black's amalgam =quaternary amalgam	نهمه‌لگه‌می بلاق (نهمه‌لگه‌ی جواریی: جیوه و سی کانزا)	املفم بلاق (املفم رباعی: زئبق و ثلاث معادن)
Black's classification: (Black: 1838-1915: American dentist) ~ of cavities	پۆلین کردنی بلاق تاجی بلاق (تاجی تینکمل پروویشکراو بۆ ددانی پیشموه)	تصنيف بلاق تاج بلاق (تاج مختلط ذو وجه خزفي فوق الانسان الامامية)
Black's crown	تیغ- تیژ- گوئیزان	عصاة- حد- شفرة
blade	پهنگ لابر دن (چوانندموه) پهنگ برین	قَصَص- تبیض اللون- طلي بالقصدير
blanching	- سپی گردنموه - پروویشکردن به قصدير	
bland	1- خوشکمر	1- مُلطّف لطيف
= soothing	2- تمنک، ناسک	2- خفيف، رقيق
Blandin's gland= a mixed salivary gland near the tip of the tongue on its	پژنتی بلاند	غدة بلاند

under surface P.F.
Blandin, 1798-1849,
French surgeon .
Blank

Blasius' duct
=Stensen's duct
G. Blasius, or blaes 1626,
Dutch anatomist

bleb

bleeding

blennoid

blepharal

blind:

blister

block:

~ anaesthesia

blood:

~ cell

~ corpuscle

~ culture

~ film

~ poisoning

~ transfusion

~ vessel

blower

blowpipe

blue line

1- غُفل، فراغ

2 رباط معنی

قناة بلاسیوس

قناة ستینسن

(الغدة النکفیه)

قُعاة

نزف

شبه المخاط

جفی

1- اعمى - عمياء

2 حاجب النور

نقطه قُعاة - بثرة - حبابه

1- انسداد - حَجَر

2 کُتلة

مغیر عاجز

(مغیر ناحیه‌ی)

دَم:

خلیه دمویه

کویه دمویه

زرع الدم

- استنبات بکتری (للم)

مسحه دمویه

تسم الدم - (انسام الدم)

نقل الدم

وعاء دموی

مِنفاخ - قُفاخ

انبوب النفخ

- قصبه النفخ

حافة زرقاء

1- بوشایی

2 بستمردی کانزا

کمنالی بلاسیوس

= کمنالی ستینسن

(کمنالی لاجانگه گلاند)

(کمنالی پُژینمری لاجانگ)

بلق

خوین پِژینی

وہاک چلم - چلمین

بیلووی

1- کویر - نابینا

2- رینگره پروناکی

زیبکه - لیر - بلق - تلز - پنتک - گرنج

1- داخران - بستران - گهران - بستر

2- تَویله - بارسته:

بمنج (سر کردن) بستران

{بمنج (سر کردن) ناوچمی}

خوین:

خوینخانه

خراکه (تمنؤکه) خوین

خوین چاندن

- کرداری به کتیا چاندن له خویندا

پشکینینی دلویه خوین

ژهرینی خوین

خوین گواستموره

لوهلهی خوین - بۆری خوین

فوکمه

بۆری فوکردن

- قامیشی گمشانموره

هیل (قهراغ) شین

=lead line	=حلقهٔ رصاصیه	سجیل (قراغ)ی قورقوشی
blurred:	جابایی:	ته‌ماوی - لیلی:
~ vision	غشاوة	بهرچاو و مشببون
bodily:	-رؤية طبایه	-بینینی ته‌ماوی
~ movement	جسمی:	تمنی:
boil= furuncle	حرکهٔ جسمیه	جولدی تمنی
Bolton plane	حبه - دُملة	ده‌نکه - زیکه - دومه‌لۆچکه
	مُشتری بُولتون	پروته‌ختی بولتون (زانستی راستگردنموی
	(علم تلویم الاسنان)	ددان)
bolus	لُقْمَة (الطعام المأخوذ للبلع)	پاروو، تیکه (ناماده بۆ قوتندان)
bond:	1. ربط وصل	1. بوند - پوندک
	2. رباط:	2. پیوسته - لکاندن:
chemical ~	ربط کیساتی	به‌ند (لکاندن)ی کیساتی
bonding agent	مادهٔ رابطه	ماده‌ی بوند (لکان) - لکیتنمه ماده
bone:	عظم:	نیسک:
~ fibers	الیاف العظم	پیشاله‌کانی نیسک
~ growth	نور العظم	گه‌شی نیسک
~ marrow	لحاح العظم	مؤخی نیسک
~ resorption	ارتشاف العظم	هه‌لم‌زینموی نیسک
~ trabeculae	حُجَب عَظْمِيَّة	پعرده نیسکیه‌کان
bony:	عظمی:	نیسکی:
~ ankylosis	التصاق عظمي	پینکمه‌لکانی نیسکی
~ callus	دُشْبُ عظمي (مادة التئام العظام)	نیسکهنوی (دروستجو له شوینی
		پینکمه‌لکانی نیسکی شکاو)
borders:	خَوارج حافة	لیواره‌کان - قمراغه‌کان - که‌ناره‌کان
~ molding	تشکیل الحواف	شیره پینکهنانی قمراغه‌کان
~ seal	مُطَبط الحواف	ناربه‌ستی قمراغه‌کان
	- إحكام سد الحواف	- توند داخستی لیواره‌کان
boss	حَبْبة - صرة	تی‌زایی - گری
bow:	قوس:	که‌وانه:
face ~	قوس وجهیة	که‌وانه‌ی روو

bowl:	وعاء - كُؤْبَة - طاس	جام - قاپ - دوفر
rubber ~	كجَة مَطاطِيَة	قاپی لاستیکی
boxed cast	مثال (صب) مُعَلَبْ	نونه (دایشته یی پیچراوه
boxing:	تعلیب - قُؤُور:	پیچانهوه:
~ the impression =(building up of an impression, round of strips of wax, well vibrated, less need of trimming of cast).	تعلیب الطَبْعَة قبل الصب	پیچانهوه (چوارد مورگرتن) ی قالب بر له دارشتی
brachycheilia	قَصْر الشفة	لیو کورتیی
brachygnathia	قصر الفك السفلي	کورتیی شویلگهی خواروو
brachyodont	قصر تاج السن	کورتیی تاجی ددان
brachyprosopic	قصه الوجه	پوو (ده مویا) کورت
brachyrhinia	قصر الانف	لوت کورتیی
brachyrhynchus	قصر الانف والفك	لوت و شویلگه کورت
brachystaphyline	1- قصه الحنك	1- مه لاشو کورت
	2- قصه القوس السنغية	2- کورتیی کموانی نیسکی ددانه کان
brachet	سناد قوسي	پالیشی کموانیی (هه لگره کموانیی)
	دعامه	- کوله که
	حاصره - حامل	- هه لگر
brady-	بادنه معنی: بطر	پیشگر بهمانای: خاو - هتواش
bradyglossia	بطء الكلام (قل اللسان)	خاو قسه کردن (زمان قورسی)
bradylalia	بطء التكلم	خاو قسه کردن
	- بطء الحديث	- خاو ناخاوتن
brain:	دماغ:	ده ماخ:
~ abscess	خراجة الدماغ	دومهل (میشک) ده ماخ
branch	فرع - شعبه	لق - بهش
branchial:	غُلصِي:	ریشو مپره که:
~ arch	قوس غلصية	ریشو کموانه
brass	نحاس اصفر (سبیکه النحاس والحارصن - سبیکه النحاس و التوتياء)	مسی زهره (دایشته یی مس و زینک)
breaker:	فاصله قاطعه:	جیا کمروهه، بنپر کمربره:
stress ~	قاطعه الاجهاد	بنپر کمری فشار - فشار پره
breaking:	کسر:	شکاندن:

~ point	نقطه الکثر	خالی شکاندين
breathing	تنفس، استراحة قصوة	همناسه دان- پشور- کورته حموانمروه
breathlessness	عُسر التنفس	گرانيسی (سهختی) همناسه دان
bregma	یافوخ امامي	فریشکی پیتشمروه
bribery	رشوة	بهرتیل
bridge:	جسر:	پرد:
aesthetic ~	جسر جمیلي	پردی جوانیسی (جوانکاری)
anatomical ~	جسر تشريحي	پردی توتیکاری
cantilever ~	جسر عتلي جسر جناحي (طرف بدعامه والاخر سانب)	پردی يهك لا كوله كه
retainer, ~	مثبتة الجسر	جینگره كهری پرد
saddle ~	جسر سرجي	پردی زیندار
simple ~	جسر بسيط	پردی ساكار (ساده)
span ~	جسر ذراعي	قوله پرد
arch ~	جسر قوسي	پردی كموانیسی
stress breaker ~	جسر كاسر للضغط (جسر مخفف للضغط)	پردی نهیللمری فشار (فشارشکین) (كه مكمره وهی فشار -هینور كه ره وهی فشار)
brilliance	لَمعان	بریسكه دارسی
brilliant	لَماع	بریسكه دار
	-لامع	-دوره خشان-دوره وشاوه
bristle	هَلْب (شعر قاسي صلب) - وَرْ	پیشال (مووی) جیر و رهن
brittle	هَشَق - لَصَف - قابل للكسر	تورت - ناسك - شكستنی - زووشکین
broach:	إبرة:	دهزی:
barbed ~	إبرة شائكة	دهزی درکاوایی
giromatic ~	إبرة جهوماتية	دهزی جهوماتی
mechanical nerve ~	إبرة عصب آلية	دهزی ده ماری میکانیکی
broad	عريض	پان- بهرین
broken:	مكسور، مُنكَبِر:	شكاو:
~ nerve broach	إبرة عصب مكسورة	دهزی ده ماری شكاو
bruise	كَلْمَة - رَض	شینکی- پروشاندين
brush:	فرشاة:	فلجه:

automatic ~ =electrical ~	فرشاة آلیة	فلجہی خۆکار -فلجہی کاره‌بایی
bristle ~	فرشاة الشعر	ریشالی فلجہ
bristle lathe ~	فرشاة المړاک ذات الشَّعْر	فلجہی ریشالدارى نامیتری بزوتنمى ناقم پاکړدنمړه
cotton fannel ~	فرشاة القطن الصوفى	فلجہی لۆکمرخوری
dental ~ =tooth ~ finishing ~	فرشاة سنية	فلجہی ددان
polishing ~	فرشاة الانتهاء	فلجہی تمواوکمره
brushing	فرشاة التلميع استعمال الفرشاة - قَرَجَنَة	فلجہی بریسکاندنمړه به‌کاره‌یتنانی فلجہ -فلجہ‌کردن
bruxism	صَرير الاسنان(الليالي)	ددانه‌جیرى(به‌شمر)
bruxomania	صَرير الاسنان العصبى	ددانه‌جیرى ده‌مارى
brycomania	صَرير الاسنان الجُنُونى	ددانه‌جیرى شیتى
brygmus	1- صَرير الاسنان 2- طَعْن الاسنان	1- ددانی به‌کاره‌اترو(سوانى ددان) 2- ددان هارپین
bucca	1- فم 2- خد	1- دهم 2- پرومعت
buccal:	1- فَمى 2- خَلَوى(دفلیزى: نسبةً للعلیز الفم)	1- دهمی 2- پرومعتی(دالائى بوشایى دهم)
~ cavity	1- حفرة الفم 2- بهرید الخد	1- چالی دهم 2- بوشایى پرومعت
~ overjet	بعض خَلَوى	ده‌یرمیرین(بمزبونمړه) به‌رو پرومعت -ده‌یرمیری پرومعتی
~ vestibule	دهلیز الفم - دهلیز خَلَوى	بوشایى(دالائى) دهم -بوشایى(دالائى) پرومعتی
buccellation	دکمرایفاف النزف بالبدن	کوتاندنمړه (وستانمړه) خوتنیزى به کوتانمړه
buccilingual	لسانى خَلَوى	زمانی ررومعتی
buccinator:	مُبرَکَة	فوکړه - گوپ:
~ muscle	عَضَلَة مُبرَکَة	ماسولکەى گوپ- ماسولکەى فوکړه

~ space abscess	خراجة المسافة المبوقة	دومەلی بۆشایی ناو گوپ
~ support	داعم المبوقة	پالېشتی گوپ
buccoaxial:	محوری خنځی:	روومەتە تەمەره:
~ angle	زاویە محوری خنځی	گۆشە ی روومەتە تەمەره
buccocclusal	طاخین خنځی	پروومەتی هارپری
buccocervical	عُنځی خنځی	میلی روومەتی
buccogingival	لِشوی خنځی	پوکی روومەتی
buccodistal	وُخشی خنځی	پشتمە (دواوہ - ناناوئە) و پروومەتی
buccofacial:	وَجْهِي خنځی:	پوویی روومەتی:
~ obturator	سِدَاد وجهی خنځی (جهاز یسد فتحة مارة من الحد الى الفم)	داخەری پوویی روومەتی (نامیزیکە رتەری نیتوان گوپ و دەم دادە خات)
buccoglossopharyngitisicca	التهاب اللسان والمخاطى الجانف للبلعوم و اللسان والقم	هەوی وشکی لینجەپەردە (لینجە پوویوشکی گەروو و زمان و دەم
buccolabial	شفوی خنځی	لِیوویی روومەتی
buccomesial	إِنْسِي خنځی	ناوەندی (نیشەمویی) روومەتی
buccopacement	لِزْیَاح خنځی (الغراف السن نحو الحد)	پژوون بەرەو روومەت (لادان و جینگەپوونی ددان بەرەو روومەت)
buccoverision	میل خنځی (الغراف السن نحو الحد)	لادانی روومەتی (بەلاداکموتن و خواپوونی ددان بەلای روومەتتا)
buccula	لُغْد - الثنية تحت اللذن	ددانی برەری ناوەند لەمۆتیر چەناگەدا
bud stage	المرحلة البرعمية	قۆناغی چرۆکردن - قۆناغی گۆیکەکردن
buffer	مُنظَم - صَادَ - مُحَدِّد محلل تنظم تركيز المحروض والقلويات - محلل مُنظَم	رِیکخەر - رِیکخەر - سنووردانەر (لەشلەمەنیدا رِیکخەری چەری ترشی و تفتیی) - بەفەر - گەواوی رِیکخەر
bulb	بَصَلَة	سەلک
bulbous	بصلي الشكل	شێوەی سەلکدار (دەك بیاز)
bulk	کُتْلَة	تۆپەلە - بارستە - قەبە
bulk pack technique	اسلوب حشوۃ الكتلة	تەکنیکی (شێوازی) داگرتنەو (پێکردنەو) ی اسلوب حشوۃ الكتلة تۆپەلە

bulldog	قلعه	بلق (لیر)
bundle	حزمة	چمیک - گوزه
bundlophodont	ذو اسنان مستطيرة الحباب	داندناری نوک خرم
bunodont	ذو ارجاء مدورة الحباب	هارپری نوک خرم
bunsen burner	حارق بنزین	بهزیننه سوتینمر
bur = burr:	سنبلة - مثلب (راس القاطع لقبضة اسنہ الحفر السنية والاعمال المختوية):	خونچه (بیر) کونکمره - سمز (سمری برهری) نامرازی پارچه دمهته که بز ددان هه لکولین و کاری تاقیگی ددان به کار دیت):
bud ~	سنبلة بُرعمية	خونچه (بیر)ی چرمی
composite finishing ~	سنبلة انتهاء الراتنج المركب	بیری تمواو کمری پرکردنموه ی پتکها ترو
cone ~	سنبلة مخروطية	بیری قوجه کی
fissure ~	سنبلة شاقه	بیری درزدار
inlay ~	سنبلة الحشوة المصبوبة	بیری پرکردنموه ی داپنژراو
inverted cone ~	سنبيلة قعیه	بیری قوجه کی هه لکیراوه - بیری ده حمتی شتوه
round ~	سنبلة مستطيرة	بیری خرم
surgical ~	سنبلة جراحية	بیری نه شتوهر گمری
turbine ~	سنبلة توربینية	بیری تیریاين
burn	حرق - کئی - حرقة	سووتان - داخ کردن - سو تاندنموه
burner	حارق	سوتینمر
burnish	یصلل	مشتومال - بریسکه پین هه لهینان
burnisher	مصقله	مشتومال کمر
bursa	- اداة الصقل	- کمره سی مشتومال کردن
Burton's line	کیس مصلي	توره که (کیسه)ی زهر داو
= lead line (H. Burton, 1799- 1849, British physician)	حافة بارطون	لینوار "قمر اغ" ی بارتون
butt	- حافة رصاصية	- هیلای قورقوشی
by- product	میرمور	لین وور دنه بیتموه
	حصيلة ثانوية	ده شتکومتی لاوه کی - لایرهم
	- إنتاج ثانوي	- بهرهمی (لاوه کی) لایه لا

C

cabinet:	خزانة	كابينه
dental ~	خزانة سنځية	كابينه ى ددان
cable:	كابل	كابل - قامچى - سيم
	(الانبوب للتحرك الذى ينقل الحركة من المحرك السني إلى اللبحة)	نمو لودله (بؤرى) يه ى كه خولانموه ى مؤتوزى ددان نه گميه نيټت به دمسكه (مشته) پارچه
cachet	پرځامة - برځانه	خه پله، حوب
cachou	حبة سكرية (لتعطيل النفس)	حبى شه كرى (بو بؤن خوشه مناسه)
caco -	بادلة تعنى: فاسد - سمرضى	پيشگر به ماناى: بؤگن (تينكچور) - خراب
cacodontia	فساد الأسنان - رداة الأسنان	تينكچورنى ددان
cacogeusia	طعم فاسد - طعم كرىه	تامى ناخوش - تامى (تينكچور) ناپسند
cacostomia	بخر - رائحة الفم الكريهة	بؤنى ناخوشى دم
caecal	1- امور	1- په ك چار بين
	2- انبوب او مجرى مسدود	2- بؤرى يا (پټيو) گړاو
caecal foramen	ثقبه عمراء	كونى داخراو

calcareous	کلسی	کلسی - کالسیوم دار
calc-	کلس	قسل
calcification:	تُکلس:	به کلس بوون (نیشتنی کالسیوم) - کلساندن:
~ lines= Retzius lines	خطوط التکلس - خطوط رتزیوس	هیله کانی به کلس بوون = هیله کانی ریتزیوس
calcinations	تکلیس - تمیص	برژاندن - سوتاندن - کلساندن
calcine	تُکلس	به کلسی ده کات
calcinosis	دا، التکلس	نه خۆشی (دوردی) به کلس بوون
calcium	کلس - کالسیوم	کالسیوم
calculary	خصری - قلمی	چمویی - کلسیی
calculous:	خصری الشكل - قلمی الشكل	شینوی چمویی شینوی کلسیی
calculus:	قلع - خُصاء متکلسه (فی مکان من الجسم):	بهرد - چموئیکي کلساوه (لشوتینیکي له شه‌دا):
dental ~	قلع سني	بهرد (کلسی) ددان
gingival ~	قلع لثوي	بهرد (کلسی) پروک
salivary ~	قلع لُعاب	بهرد (کلسی) لیلک
subgingival ~	قلع تحت لثوي	بهرد (کلسی) ژیر پروک
calibration	تدریج - مُعايرة - قیاس	پله کردن - پیتوانه کردن - پیتوان
calipers	مسمک - قرجال	نمستوری پیتو - گۆشپیتو
= callipers	- قانس الشخانة	- پیتوهری نمستوری
callosity= callus	1- دُشْبُ العظم الجَدید (ضغ) 2- تصلب جلدي	1- نیشکی نوبی هیللی شکاری 2- په‌قبوونی پینست
calvaria= calvarium = cranium	قحفن	کاسه‌ی سر
camera:	1- حُجْرة 2- آلة التصوير:	1- ژوور 2- نامیری وینه‌گرتن:
~ pulp	نَبْ حُجْري	کرلاکی ژودویی
Camper's line (Camper: 1722- 89: Dutch anatomist= ala- tragus line)	خط کامپر (بند من مجری السمع الظاهر الى نقطة تقع تحت الشوك الانفي)	هیللی کامپر (هیللیکه لسمره پهره‌کە‌ی کونی گۆتچکمه کشاوه بۆ خوارووی

	په‌ره‌که‌ی لوت)	کنال- پترمو- جوکه:	قناة- مجرى:
canal:			
alveolar ~	کنالی نیسکی ده‌وری ددان	قناة سنخية	قناة سنخية
alveolodental ~	کنالی ددان و نیسکی ددان	قناة سنخية سنیه	قناة سنخية سنیه
dental ~	کنالی ددان	قناة سنیه	قناة سنیه
dentinal ~	کنالی عاج "توینکل"	قناة عاجیه	قناة عاجیه
filler ~	نامرازی پرکردنموی کنالی ددان	اداة حشو القناة	اداة حشو القناة
inferior dental ~	کنالی ددانی خوارو	قناة سنیه مُقلیه	قناة سنیه مُقلیه
mandibular ~	کنالی شمویلگی خوارو	قناة الفك السفلي	قناة الفك السفلي
=inferior dental ~			
maxillary ~	کنالی شمویلگی س‌رو	قناة الفك العلوي	قناة الفك العلوي
palatine ~	کنالی مه‌لاشور	قناة حنکیه	قناة حنکیه
pulp ~	کرۆکه کنال	قناة لبیه	قناة لبیه
root ~	ره‌که کنال	قناة جنریه	قناة جنریه
canaliculi:	کنال‌چکه:	قُنایات:	قُنایات:
~ dentales	کنال‌چکه‌ی ددان(عاج‌یی)	قُنایات سنیه(عاجیه)	قُنایات سنیه(عاجیه)
spinal ~	که نال‌چکه‌ی پتکه ده‌مار	قُنایات شوکیه	قُنایات شوکیه
cancer	شترپه‌به	سرطان	سرطان
= malignant tumour:	"لووی پیس:	"ورم خبیث:	"ورم خبیث:
~ cell	شهرپه‌به خانه	خلیه سرطانیه	خلیه سرطانیه
cancrem:	برین - داخوران	تقرح - تا‌کل - قرچه موکبه	تقرح - تا‌کل - قرچه موکبه
= gangrenous ulcer	«برین (نه‌لس‌ری گانگرینی)»		
~ oris= noma	برینی دم(داخورانی دم) (گانگرینی	تقرح الفم الا‌کال- موات	تقرح الفم الا‌کال- موات
	ناو‌دهم)- برینی ده‌می داخوراو		
candida= monilia	که‌پرو	فطور	فطور
candida albicans	که‌پروی سپی	فطور بیضاء	فطور بیضاء
canine	که‌لبه(سپیم ددان له شمویلگی)	الناب(السن الثابتة في الفك)	الناب(السن الثابتة في الفك)
= cuspid			
caniniform	له‌شپه‌ی که‌لبه	نابی الشکل	نابی الشکل
	-که‌لبه شپه		
canker	برینی دم	تقرح الفم - تا‌کل الفم	تقرح الفم - تا‌کل الفم
=ulcer	-داخورانی دم		
cantilever:	نو‌زل - هه‌لواسراو:	عُتَلة - مُعَلَق:	عُتَلة - مُعَلَق:

~ bridge	چسر معلق	پردی هملواسراو
cap:	قُبْعَة - غِطَاء - دَنَار:	شمپه - قه‌باغ - کلاو:
crown ~	لبعة التاج	شمپه‌ی (که‌لله) (تاج‌ی) ددان
enamel ~	لبعة اللیضاء	شمپه‌ی مینای ددان
pulp ~	غطاء اللب	قه‌باغی کرۆک
	(قرص معدنی او بلاستیکی یغلی به اللب المنكشف)	(خه‌یلۆکه‌یه‌کی کانزایی یان پلاستیکی‌یه که کرۆکی دهرکه‌وتوی پیتاده‌پۆش‌تیت)
capacity	قُدرة - سعة - طاقَة	توانا - به‌رین - فراوانیی
capillary:	شعری - دقیق:	موولوله - وورد:
~ fragility	هشاشة الارعیة الشعریة	فشل(ناسله، لاواز)یی موولوله خویته‌کان
capitellum = capitulum	1- لقمة 2- راس صغیر	1- گری ئیتسک 2- سمری بچروک
~ mandibular= mandibular condyle	لقمة الفك السفلی	گری ئیتسکی شمپه‌لگه‌ی خواروو
capping:	تغطیة:	داپۆش:
pulp ~	تغطیة اللب	داپۆشینی کرۆک
capsula= capsule:	مِحْفَظَة - مضغطة - كبسولة:	قاروغ - که‌پسول - گولاج:
amalgam ~	مضغطة الأمलग	که‌پسولی نه‌مه‌لگه‌م
Carabelli's cusp (Carabelli: 1787-1842 Austrian dentist)	خُنْبَة کَرَبِللی (حبة وراثیة تتواجد أحياناً على السطح الخنكي للأرجاء العلویة)	کسپی که‌ربیللی (کسپ(تیژایی)یه‌کی بچوکه هندی جار لاسر رروی مه‌لاشوی خرنی ددانی سمروه دروست ده‌یت)
Carabell's tubercle	خُنْبَة کَرَبِللی	کسپۆکه(تیژۆکه)ی که‌ربیللی
carborundum:	کاربوراند(ماده ساحلة):	کاربوراند(ماده‌یه‌کی کرپنهره):
~ disc	قرص کاربوراند	خه‌پله‌ی کاربوراند
~ wheel	دولاب کاربوراند	ویلی کاربوراند
carbuncle	جَمْرَة حميدة	پشکزی پاک - کوان
carcinogen	مولد السرطان - مسرطن	شیریه‌غه دروست‌کمر

	شیریه‌نمه(لوی پوویشی ییس):	سرطان(وږم البشرات الساترة المحيثة):	carcinoma:
	شیریه‌نمه زمان	سرطان اللسان	- of the tongue
	وهك شیریه‌نمه	شبه السرطان	carrinomatoid
	شیر په‌نمیی	سرطاني	carcinomatous
	لوی ماسولکیمی شوپه‌نمیی	وږم عضلي سرطاني	carcinosarcoma
	کارت- بلیت- تکت:	بطاقة:	card:
	کارتی پشکن	بطاقة الفحص	examination ~
	کارتی تو‌مارکردن	بطاقة التسجيل	record ~
	دلی:	قلبي:	cardiac:
	دله وستی- دل وستان	توقف قلبي-توقف القلب	~ arrest
	زمانی ناگرین	السان الناري	cardinal tongue
	(زمانی سوور وبعریقه دامارو لعتویزی دهموه)	(إسان احمر لامع معری من البشره)	
	پیشگر به‌مانای: دل- دلی	بادنه معنی: قلب- قلبي	cardio-
	زانستی نه‌خوشیه‌کانی دل	علم امراض القلب	cardiology
	هموی زمانه‌ی دل	إلتهاب مصارع(صمامات) القلب	cardiovalvulitis
	چاودیری	عناية	care
	کلور- کلوریون:	نخر- تسوس:	caries:
	کلوری ددان	نخر سنی	dental ~
	لباری کلوریون	قابلیه النخر	~ susceptibility
	هوکاری کلوریون	مُسبب النخر	carlogenic
	1- توشبون به کلوری	1- مصاب بالنخر	carious:
	2- کلوری (په‌وندبه کلورمه):	2- نفري:	
	کلوری سمره‌تایی	نخر بښي	initial ~
	پرېم(نمو ددانه‌ی گوشت (نمپج‌رنیت)	قاطع "السن الذي يقطع ويمزق اللحم"	carnassial
	نمپرت		
	گوشت خور	آكل اللحم	carnivore
	خوینمری سمرومل(خوینمیری لامل)-	الشريان السباتي	carotid artery
	سرپونه خوینمیر		
	کارپول	خرطوشه	carpule

carrier= carrier:	ناقل- حامل	گوئز هرهوه-هه‌لگر
amalgam ~	ناقل الاملغم	هه‌لگر (گوئز هرهوه)ی نه‌مه‌لگم
cartilage	غضروف	کرکراگه - نهرمه‌نيسک
cartridge = carpule	خرطوشه - طلقة (خرطوشه دوانيه)	کارترج (گولله - فيشه‌ک)ه دهرمان = کاریول
caruncle = caruncula: ~ salivaris ~ sublingualis	حُليمة - حليمة: حليمة لعالية حُليمة تحت اللسانية منخنة:	مه‌ميله - گوشتوکه: ليکه مه‌ميله زيرزمانه مه‌ميله تاشمر:
carver:	منحنته الاملغم	تاشمری نه‌مه‌لگم
amalgam ~	نخنت- تشکيل	تاشن- شينه‌کاری
carving	حالة - إصابة مرضية	حالت- توشیروی نه‌خوشی
case	خراج جُبنی	دومە‌لی وه‌ک پەنیر - دومە‌لی پەنیری
caseous abscess	غفلة الفلم الشعاعي	پۆشمر (هه‌لگر) ی فلیسی تیشکی
cassette	1- مثال - نموذج:	1- قالب- غونه:
cast:	2- صب: سبيكة الصب	2- داپشتن: داپشته‌ی داپشتن
cast alloy	3- مصبوب:	3- داپژزراو
boxed cast	مثال مُعلَب	قالبی پيچراوه
dental cast	مثال سني	قالب(قونه)ی ددانی
diagnostic cast	مثال التشخيصي	قالب(قونه)ی ده‌ستيشانکردن
investment cast = refractory cast	مثال للسحق الكاسي (مثال الصب المستثمر)	نورنه‌ی داپژزراوی وه‌به‌هينراو قالبی داپشتنی وه‌به‌هينراو
master cast	مثال الصب للقاوم للحرارة	قالبی داپژزراوی گهرمی به‌رگر
secondary cast	مثال رئيسي	قالبی سه‌ره‌کیی
plaster cast = (p.o.p) cast = primary cast	"مثال الثاني"	"قالبی دووم"
refractory cast	مثال الجبس (الاعتیادی)	قالبی گه‌چ(پۆده‌ک)
stone cast	(مثال جبس بارس)	(قالبی پلاستری پاریس)
= master cast	=مثال الجبس البدلي	قالبی گه‌چی سه‌ره‌تایی
= secondary cast	مثال مقلوم (هراري: صامد للحرارة)	قالبی گهرمه‌نی: (به‌رگه‌ی گهرمیگر)
	مثال الجبس "القوی"	قالبی گه‌چی ره‌ق
		= قالبی سه‌ره‌کیی

		قالبی دوهمین
study cast = primary cast	مثال الداسة (مثال البدلی)	قالبی (قونئی) معشق کردن (قالبی سهرمتایی)
casting:	1- صب- سكب (صب للثال) 2- صبيبة:	1- داپشتن 2- داپتزاو:
- sprue	وند الصب	سنگ (کوله که یی داپتزاو ده که
- vacuum	صب فراغي	بوشه داپشتن
- vibrator	هزاز الصب	لهرینژکی داپشتن
catabolism	تصرف خاير (تقويض)	پرمینه کار (دارمان)
catalysis	وساطة (کیمیایه) - حفز	هانان (کیمیایی)
catalyst	عامل مساعد	هزکاری (کارکمی یی یاریده در
catalyzer	وسيط، جالز (عامل جالز)	هاندر (کارای هاندر)
cataphasia	إضطراب النطق	تیکیچونی قسه کردن - تیکیچونی ناخاوتن
catarrh	نزلة	پمسیو - هه لامت - هه اپتا
catarrhal:	نزلي:	پژاوی - پمسیوی - هه لامت:
- stomatitis	التهاب الفم النزلي	دهمه هوی پژاوی (دهمه هوی هه لامت)
catgut	خمشة (خيط حشة) (خيط جراحی يمتص من العضوية) - قصابة	دهزوی ریخوله ی پشيله (دهزوی نمشترگرمییه لهش هه لیده مرئت) - دهزوله ی گوشتی
catheter	1- قثرة - قثطر (انبوب جراحی لتخريج السوائل من جوف الجسم) - قسطار 2- منبأر	تال - کمسیتر (لولییه کی نمشترگرمییه بژ دهرینانی شله ی بوشایی لهش به کار دیت)
cathode	قطب سالب - کاتود - مهبط	کاسود (جه مسمری نمری) - جه مسمری سالب - نزمهک
cation	اين موجب الشحنة - شاردة موجبة	نایونی بارگه موجهب (نایونی بارگه نمری)
catodont	سلفي الانسان (له ابناء طبيعية في الفك السفلي فقط)	ددان ناسایی تمنها له مشربلگهی خوارود
cauda	ذنب - ذیل	کلك

caustic	کاو- مُخْرِق	داخکمر - سوتینهر - سوتین
cauterization	کَی- خَرَق	داخکردن - سوتاندن
cautery:	1- مِکْوَاة-کاو- مُخْرِق 2- کَی:	1- کمره‌سی داخکردن -داخکمر - سوتینهر 2 داخکردن:
chemical ~	کاو کیمیای	داخکمری کیمیایی
electro ~	کاو کهریاتی	داخکمری کارمبایی
thermo ~	کاو حراری	داخکمری گهرمیی
caval	اجرفی (متعلق بالورید الاجوف)	کلزره خوینهنهریی
cavernous:	کَهْفَی -اجوف:	نه‌شکه‌موتی -بۆش:
~ sinus	جَبَب کَهْفَی	گیرفانی نه‌شکه‌موتی
cavalla sinus = sphenoid bone	رندی کَهْفَی - عَظْم وَتَنَی	کوله‌کمی نه‌شکه‌موتی - نینسکی سفینوید
cavitas pulpae	حجرة اللب (لاتینیة):	ژوروی کرۆل(به لاتینی)
cavity:	حُجْرَة - جَهْرِیف - جَوْف - لِرَاغ	چال- بۆشایی
~, buccal	1- جوف الفم 2- جهریف المَدَّ 3- حفرة طُعْیَة	1- بۆشایی دهم 2- بۆشایی پروومەت 3- چالی دیوی پروومەت
~, class □	حفرة الصنف الاول (حفرة طاحنة)	چالی پۆلی یه‌که‌م (له پۆلین کردندا) (چالی پرووی هارپه)
~, class □	حفرة الصنف الثاني (حفرة ملاصقة طاحنة)	چالی پۆلی دووهم (چالی نیتوان هارپه‌کان)
~, class □	حفرة الصنف الثالث (حفرة ملاصقة في القواطع)	چالی پۆلی سینیهم (چالی نیتوان بره‌ه‌کان)
~, class □	حفرة الصنف الرابع (حفرة ملاصقة تشمل الزاوية المقاطعة)	چالی پۆلی چواره‌م (چالی نیتوان گۆشه‌ی بره‌ه‌کان)
~, class □	حفرة الصنف الخامس (حفرة عُنُقِيَّة)	چالی پۆلی پینجه‌م (چالی ملی ددان)
~, class □	حفرة الصنف السادس (حفرة ذُرْوَة المَقْبَة)	چالی جزیری شهم چالی لوتکه‌ی تیژایی (که‌سپ‌ی ددان)
~ classification	تصنيف الحفرة	پۆلینی چاله‌کان

~, distal	حفرة وحشية	چالئى (پشته‌مه) ناناومند
~, distoclusal(d.o.)	حفرة وحشية طاحنة	چالئى پشته‌مور پرووى هارپه
~, dovetail	حفرة ذنب الحمام	چالئى كله كه كۆتر
~, liner	مُبطِن الحفرة	ماده‌هئى ناو پتۆشى چالئى ددان
~, lining	تبطين الحفرة	ناو پتۆشىنى چالئى ددان
~, mesial	حفرة إنسيّة	چالئى پرووى (ناومند) پتشموره
~ mesio clusal(m-o)	حفرة إنسية طاحنة	چالئى پتشموره پرووى هارپه (ناومند و پرووى هارپه)
~ mesioclusodistal (m-o-d)	حفرة إنسية طاحنة وحشية	چالئى پتتش و پرووى هارپه و پتشموره
~, palatal	حفرة خنكئة	چالئى دپورى مه‌لاشور - چاله مه‌لاشورئى
~ preparation	تحضير الحفرة	ناماده كردنى چال
~, proximal	حفرة ملاصقة	چالئى نوسايرديه كموره -چالئى پالداو بهيه كموره
cavo surface angle	زاوية الحفرة الخارجية	دهره كۆشه چالئى ددان
cavum dentis = cavitas pulpaе	حجرة سنية -حجرة لبية	پتۆشائى (توروى) ددانئى -پتۆشائى (توروى) كروك
cavum oris proprium	جوف الفم خاصة	پتۆشائى ده‌مئى تاييبت
cebocephaly	راس قردي (سوء تكون الراس ولاءياً)	سورى وه كه مه‌ميون (دزئوى) له‌دروستبوتنى سمردا)
cell:	خلية:	خانه:
embryonal ~	خلية مضغية	خانهئى كۆرپه‌له
enamel ~	خلية للبناء	خانهئى مينا (توتۆزال)
epithelial ~	خلية بشرية	خانهئى چينئى سمره‌وه
prickle ~	خلية مشرّكة	خانهئى دركدار
cellular:	خلوي:	خانهئى:
~ cementum	ملاط خلوى	خانهئى چيمه‌نتوى ددان
cellulites	إلتهاب الخلية التهاب ظفوي	خانه (همو) سو -هموى خانهئى
celluloid:	سليلويد:	سليلوئيد:
~ strip	شرط السليزيد	شرئئى سليلوئيد

cement:	بِسْمَت	چیمنتۆ
carboxilate ~	اسمت کاربوکسیلات	چیمنتۆی کاربۆ کسلیت
silicate ~	اسمت السیلیکات	چیمنتۆی سلیکیت
zinc- oxide- eugenol ~	اسمت اکسید الزنک و الاوجینول	چیمنتۆی نۆکسیدی زینک و وۆنی میخه‌ک
zinc- phosphate ~	اسمت فوسفات الزنک	چیمنتۆی فوسفاتی زینک
cementation ~	إساق (بالإسمنت)	چسپاندن پتکموه‌نوساندن (بچیمنتۆ)
cementicle	مِلَاطِيَّة	چیمنتۆیی
cementing:	يَلْمَق - لَاحِم - لَاصِق:	پتکموه چسپاندن - پتکموه لکاندن بچیمنتۆ:
~, interprismatic substance	مادة لاجمة بين المواشع (فى المينا).	ماده‌ی پتکموه‌لکاندن نێوان ناوه‌یزه‌ی مینای ددان
cementoblast	مصور الملائ	خانه‌دروستکمری چیمنتۆ
cementoblastoma	ورم مصور الملائ	لوو دروستکمری چیمنتۆ
cementoid	شبه الملائ	چیمنتۆ ناسا
cemento- enamel junction	ملتقى المينا، بالملائ (ملتقى للناتى اللامطى)	بمیه‌کگبشتنی مینا و چیمنتۆ
cementopathia = periodontosis	اعتلال للملائ = داء النسيج الداعمة	دهردی چیمنتۆ = دهردی شانه‌کانی تقوی دهری ددان
cementum:	ملاط:	چیمنتۆ = سیمنتی ددان:
~ hyperplasia	فرط تكون الملائ	پتر دروستبوونی چیمنتۆ
~ hypertrophy	فرط ضخامة الملائ	پتر گموره‌بوونی چیمنتۆ
center	مرکز- وسط	چەق - ناوه‌پاست
central:	مرکزی:	چەقیی - ناوه‌نلیی - مەلبەنلیی:
~ bearing	ضغط مركزي	فشار (بمستان)ی چەقیی
centric:	مرکزی:	چەقیی:
~ occlusion	إطباق مركزي	جوته‌بوونی چەقیی
~ relation	علاقة مركزية	په‌یوه‌نلی چەقیی
centrifugal: =moving a way from the center	ناپذ (عمرکزی) (طارده من المركز نحو المحيط):	دوور له‌چەقمره - په‌ره‌ناو:
~ casting machine	آلة الصب النائية	نامپه‌ی داپه‌شتنی دوور (په‌ره‌ ناو) له‌چەقمره

centrifugal force	دوره‌هیز	قوة عَصْرَكْزِيَّة
centrifuge	پدېرناو(نامیتری پدېرناو)	نَافِطَة
centripetal force = moving towards the center	چمقه هیز	قوة مركزية
cephalgia	ژانه سمر(سمرنیشه)	الم الرأس
cephalic	سمری	رأسي
cephalo-:	پیتشگر بهمانای: سمر:	بادقة بمعنى: رأس:
cephalometry	پیتوانی سمر	قياس الرأس
cephalostat	جینگیر کدری سمر	مثبتة الرأس
ceramic	سرامیک = گلکمری = گلکاری - چینی	خزفي - فخاري
ceramics:	1- سرامیکسازي 2- سرامیکزانی:	1- صناعة الخزف 2- مَبْنَعُ الخزف:
dental ceramics	دوستکردنی چینی ددانی	صناعة الخزف السني
cerebellum	میشکوله	مُخِيع
cerebrum	میشک	مُخ
cereous	میتوی	شمعي
cerumen	میتوی گوئی	صَلَاخ (شمع الاذن)
cervical:	ملی - گهردنی:	عُنقي - رَقَبِي:
~ line	هیتلی ملی ددان بیه کگمیشتنی(مینا خط للثلاث العنقي(الليثاء بالملاط) بهچیمهنتق)	
~ third of the tooth	سؤیه کی ملی ددان	الثلث العنقي للسن
cervicobuccal =bucogingival	مله (ملی) پروومعتی	عنقي غدي
	- پروومعتی پووکیی	-غدي لشوي
cervico facial	مله پرووی	رَقَبِي وجهي
cervico- incisal	مله پدېر	عنقي قاطع
cervico- labial	مله لیتری	عنقي شفهي
		-عنقي شفوي
cervicolingual	مله زمانیی	عنقي لسانی
=linguogival	"زمانی پووکیی	-لساني لشوي
cervix	مل(ملی ددان)	عنق(عنق السن)
chair:	کورسی:	کرسى - مَقْعَد:
dental ~	ددانه کورسی	کرسى سني

dentist ~	کُرسی طیبیب الاسنان	کورسی نۆشدەری ددان
double telescope dental ~	کُرسی سنی ذو استطالة مضاعفة	دانه کورسی دریزۆکراوی دووجا
electric dental ~	کُرسی سنی کهربائی	دانه کورسی کاره‌بایی
modern style dental ~	کُرسی سنی حدیث الطراز	دانه‌کورسی تازه شینواز
chalinoplasty	تصنیع الصّوار (جراحة تمییل للملتقی الشفوی)	جوانکاری نه‌شترگه‌ری هینلی بعه‌ک‌گیشتنی لیو
chamber:	حُجْرة - غرفة:	ژور - هۆده:
air chamber = vacuum chamber	حجرة هوا - حجرة التفريغ	ژورری هه‌وا - ژورری بۆشکردن - ژورری به‌تالکردن
pulp chamber	حُجْرة اللب	ژورری کرۆک
chamfer	يُشَطَّب - يَشْطَف	ده‌سپرتمه
chancrē:	قرحة:	برین:
lip ~	فُرْحة الشفة	برینی لیو
change:	تَبْدُل - تَغْيِير	گۆڤدان - گۆڤین
dimensional ~	تَبْدُل بَعْدِي	گۆڤدانی دوری
~ of state	تغیر الحالة	- دوری کۆپان - قه‌باره گۆڤان
channel	قَنَاة - مَجْرى - اَلْمَجْرَد	دۆخ گۆڤدان، بارگۆڤدان
chart	خارطة - جدول - مخطط بياني	کمنال - پترمو - جۆگه
check:	يُفْحَص - يُدَقَّق - يُعْلَق	نه‌خشه - خسته - گراف
~ bite:	عضة التحقّق (عضة تسجيل العلاقة بين الفكّين):	ده‌شکنیت - ووردبینی ده‌کا - (چینکی ده‌کات) - لیو ده‌کۆلّیتمه
centric ~	تَحَقُّق الاطباق المركزي	گه‌زتی لیکۆلّینمه (گه‌زتن بۆ شمویلگه):
excentric ~	تَحَقُّق الاطباق المُنحرف (اللامركزي)	لیکۆلّینمه‌ی گه‌زتی چه‌قی
lateral ~	تَحَقُّق الاطباق الجانبي	لیکۆلّینمه‌ی گه‌زتی ناچه‌قی
		لیکۆلّینمه‌ی گه‌زتی (لای)
		تەنیشتی (لیکۆلّینمه‌ی تەنیشته گه‌زتن)
protrusive ~	تَحَقُّق الاطباق المُتقدم	لیکۆلّینمه‌ی پێشه‌گه‌زتن
cheek:	خُدّه:	پروومه‌ت:

- protector	واق الحَذّ	روومعت پاریز
- retractor	مُبْعِد الحَذّ	پروومعت دورورخمره
- support	داعِم الحَذّ	پالیشتی پروومعت
	ساند الحَذّ	- هملگری پروومعت
	- حامل الحَذّ	
- bone	عَظْم الحَذّ	نیسکی پروومعت
=zygoma	-عظم الوجنی	- نیسکی کولی
cheil= cheilo-	بادۀ تعنی: شَفّة	پیشگر بهمانای: لیتو
cheilalgia	آلم الشفة	نازاری لیتو
cheilectomy	إستصال الشفة	لیتو دئموی لیتو
cheilectropion	إتقلاب الشفة	هملگری دئموی لیتو
cheilitis:	التهاب الشفة و الصُّرّار:	لیتو همر (سۆ هیلی بمیه کگمیشتنی
		لیتو):
- actinica	التهاب الشفة الشعاعی	لیتو همری تیشکی
-, exfoliative	التهاب الشفة الترسعی	لیتو همری بلاؤ
chielocarcinoma	سرطان الشفة	شیریه نهی لیتو
cheilognathopalatoschisis	شق الشفّة والفکّ والحَنک	قلیش(کلی) لیتو وشمویلگمر
		مهلاشو
cheilognathouran oschisis	شق الشفة و الفكّ وقبة الحَنک	کلیسی لیتو وشمویلگمر بهمرزایی
		مهلاشو
cheilognathus =harelip	شق الشفة- شفة الأرنب	لیتو کهلی = لیوکمر ویشک
cheiloncus	ردم الشفة	لووی لیتو
cheilophagia	عَضُّ الشفّة- التهام الشفة	گمزی لیتو - قمال لیتو
cheiloplasty	تصنیع (تجَمیل) الشفّة	جوانکاری لیتو
cheilorrhaphy	غیاطة الشفة	دورور دئموی لیتو
cheilostomatoplasty	داء الشفّة و الصُّرّار (هَمَز فیتامین B2)	همری لیتو و هتلی
		بمیه کگمیشتنی(که می فیتامین B2)
cheilotomy	خَرْج الشفة	لیتو دئموی بمشک لیتو
chelation	إتقلاب	چینگردن- تیک نالان
		کله که بون- پیکلانو سان
cheloid= keloid	جدرة	جی زام
chemical:	کیمیائی: کیمیای:	کیمیایی:

~ analysis	تحليل کيميايى	شیکردنموى کيميايى
~ cautery	کي کيميايى	داڅکردنى کيميايى
chemo- parasitic theory of caries	نظريه النخر الكيمايية الطفيلية	بيودوزى کلورى کيميايى مشخړيى
chemisly	کيميا، (علم الكيما،)	کيميا (زانستى کيميا)
chemoprophylaxis	وقاية کيميايية	پارستنى کيميايى - کيميا پارټيزى
chemotaxis	إجذاب کيميايى	پاکښترانى کيميايى
chemotherapy	معالجة کيميايية (کيمر دوانى) (علاج کيميايى)	کيمو دهرمانى - چارسمرى کيميايى
cheoplastic	للثال للمصبوب من للمعدن التركب	قالبى دارپټزراو له کانزاي تواوه
cheoplasty	صَبُّ للثال من للمعدن التركب	دارپټنى قالب له کانزاي تواوه
cherubism	شعوبسيمة (عسر تشكل الوجه الليفي)	چيريزم، سهڅى (شيووى) دروستېدونى پووى پيشاليسى
chew	يَضغ	ده پيوټ
chiasm = chiasma = any crossing over	تصالب	به څاچيون = په پرينموى به سره کدا
chillitis= cheilitis	إلتهاب الشفة	ليټوه هم - ليټوه سَ
chill	عُذاء	لعرز - سړبون - تمزين
chin:	ذقن:	چمناگه:
~ cup	جزام الذقن	پشتيتنى چمناگه
~ retractor	كايح الذقن (مبعاد الذقن)	دورخمرى چمناگه
chip syringe	محقنة الهواء، او الماء	سرغڼى هموا يان ناو
chirurgical	جراحي	نمشتموگرى
chisel:	إزميل (أداة لقطع المينا، وتسوية جذران الحفرة):	نمسهکنه، هواز (چزل) (نامراز بز پرينى ميناي ددان و ريکڅستنى ديواره کاني چاله که):
bone ~	إزميل العظم	نمسهکنه ي (چزل) ي نيتسک
contra- angled bone ~	إزميل ذو زاوية معاكسة	نمسهکنه ي پيټچموا نه گوښه
pressing bone ~	إزميل الضغط اليدوى	نمسهکنه ي په ستانى دهستى
chloroma	ورم اخضر	لوى سموز
choana	1- فتحة قعوية الشكل 2- فتحة انفية خلفية (الحم انفي)	1- دهرچه (کون) لمشيټوى رهمتى 2- دهرچى لوتو لوتواوه (ره دمتى لوت)

choice	انتخاب - اختیار	هه‌ل‌واردن
chondral	عضروفی	کپ‌کراگمی
chondro-	بادلة تعنى: عضروف:	پیشگر به‌مانای: کپ‌کراگه:
chondrocranium	حف‌عضروفی	کاسه سمری کپ‌کراگمی
chondrofibrosarcoma	ردم عضلی لیفی عضروفی	لوری گۆشتی ریشالیی کپ‌کراگمی
chondroid	شبه‌العضروف	وه‌کو کپ‌کراگه
chondroma	ردم عضروفی	لوری کپ‌کراگمی
chondrosis	تشکل‌العضروف	پینک‌هاتنی(دروستی‌بونی) کپ‌کراگه
chodra:	وَقْر- خَبَل:	زئ- پەتک:
~ tympani	خَبَل الطبل(عصب)	پەتکی تەپل(ده‌مار)
choroids	مَشِیَّة	وه‌لاشیی
chromatin	کروماتین	کپ‌ماتین
chrome	کُرم(معفن)	کُرم
=chromium	-کرومیوم	= (کانزای کُرم) = کُرم‌میوم
chrome	مطلی بلکُرم	پوو‌کشکراو به‌کُرم
chromosomal	کروموسومی	کُرم‌مۆسۆمی
chromosomes	کروموسومات	کُرم‌مۆسۆمه‌کان
chronic:	مُزَمِن:	درئ‌خاییدن- کۆنینه -وێرینه:
~ abscess	خراج مَزَمِن	دومەلای کۆنینه
~ disease	دَاء مَزَمِن	نه‌خۆشی کۆنینه
chronicity	إِزْمَان	درئ‌خایەنیتی - کۆنیتی
chuck:	قَابِض - مَمْسُك:	گیره - گوشمر:
taper ~	قَابِض عَرُوطی(مُسْتَقِ الطرف)	گیره‌ی فوجه‌کی(لاباریک)
cicatrix	ثَنَبَة	چو‌کله - گری-جیترام
cicatrization	ثَنَاب	به‌چو‌کلە‌بوون - به‌گری‌بوو
= ulosis		
ciliated:	مُهَبَّب - ذوا‌ه‌داب:	کولکدار-برژانگدار:
~ epithelium	بَشَرَة مُهَبَّبة	پوو‌پۆشی کولکدار
cingulum	ارتطاع لسانی لَشوی	به‌رزایی دیوی زمان و نزیک پروک-
		به‌رزایی زمانیی پوو‌کی
basal ridge	حَالَة قَاعِیة	قمراغ(لیواری بناغمی
circular	دائری -مَدور	بازنهمی -خَی

circulatory:	دوراني:	سور - خولانهوه:
~ canal	قناة دورانية	کمانال (پټر هو) سورانهوه
circle	دائرة - حلقة	بازنه - چه‌مه‌ره - نه‌لقه
circum-	بادنه تعني: محيط - حول	پټشگر به مانای: چټوه - دهوروبهر - دهوانده‌ور:
circumcoronitis = pericoronitis	التهاب محيط التاج- التهاب ماحول التاج	هموی چټوهی که‌للهی ددان- هموی دهوری که‌للهی ددان
circumferential:	محيطي - دائري:	چټوهی - بازنه‌یی - دهورانه‌دوریی:
~ clasp	ضمة محيطية	قولای چټوهی
circumlamellae	صفاق دائرية	تمبه‌ق (پله‌یت) بازنه‌یه‌کان
circumwiring	رباط دائر (جراحة الكسور)	بمستمره‌وی بازنه به‌واپهر (نه‌شتمر گمری نیسک)
circumoral	حول الفم - محيط الفم	دهوری دهم - چټوهی دهم
circumpulpal:	حول اللبني:	دهوری کرؤکی ددان:
~ dentin	عاج حول اللبني	عاج (توینکل)ی دهوری کرؤک
circumscribed- circle	دائرة محيطة	دهره بازنه - چټوه بانه
circumtonsillar:	حول اللوزة:	دهوری نالوو:
~ abscess	خراج حول اللوزة	دومهلئ دهوری نالوو
circumvallate:	كاسي:	کاسیی:
~ papilla	خُليّة كاسية	مه‌میلئ کاسیی
clamp:	مِشْبَلْ - مِلْقَط - مِلْزَمَة:	گیره - مقاش - گره:
~ band	طوق ذو مشبك	باند (پشتین)ی گیره‌دار
~, gingival	مِشْبَلْ لثوي	گیره‌ی پروکی
~ holder	حامل للمشبك	هه‌لگری گیره
=~ forceps	- کلاب للمشبك	- کازی گیره
~, rubber dam	مِشْبَلْ حاجز للمطاط	گیره‌ی به‌ریمستی لاستیک
~, towel	مِلْقَط الشانه (متدیل معقّم يستعمل في الجراحة)	گیره‌ی خاولئ (قوماشینکی پاکزه له نه‌شتمر گمریدا به‌کار دیت)
Clapton's line: =a greenish line on the gum seen in copper poisoning	شریط کلابتون (محیط لثوی اخضر يشاهد في سياق الا نسام النحاسي)	هینلئ کلابتون (هینلئکی سموزه لمپوکلا دیاره له به‌ژه‌ه‌راوی پرونی

		مسنا)
Clarke's tongue (Clarke: 1782-1857 = the British physician: = fissured tongue of syphilitic glossitis sclerosis)	لسان کلارک (لسان للشقوق في التهاب اللسان الزهري المتصلب)	زمانی کلارک (زمانی قلیشاوله زمانه‌نسوی فم‌رنگی ره‌قبوودا)
clasp:	خُتمه - عُرُوة:	قولاپ (کلاسپ):
Adams ~	خُتمه آدمس	قولاپی ناده‌مس
Adams: British ortlodonitist = arrow headed clasp	خُتمه براس سهمی	قولاپی سمرتیدی
all cast ~	خُتمه مصبویه بالکامل	قولاپی داریژزای تمواو
arrow head ~	خُتمه رأس السهم (تقویم الاسنان)	قولاپی سمرتید (پاستکردن‌موی ددان)
band ~	خُتمه شرطیه	قولاپی (پشتینی) شریشی
	خُتمه طوقیه	- کلاسپی بندنه (قمدی)
bar ~	خُتمه عارضه	تووله قولاپ - میله قولاپ
circumferential ~	خُتمه محیطیه	چینوه قولاپ - قولاپی ده‌وانده‌ور
continuous ~	خُتمه مستمره	قولاپی بمرده‌وام
	خُتمه متواصلة	- قولاپی (بمرده‌وام) یه‌کبینه
~, lug	مهماز الخُتمه	گوئیچکه‌له‌ی قولاپ
class	صِنف - مَرْتَبَة	پۆل - پله
classification	تصنیف - ترتیب	پۆلین (پۆلین کردن) - رینک‌خستن
cleaning	تنظیف - مُنظَف	پاک‌کردن‌مویه - پاک‌کردمویه
clear:	1- صاب - لقی - نیر - واضح - رائق - شفاف 2- یُصفی - یُنقی - یوضَح	1- پروون - بینگورد - رۆشن (دیار) - پاک ناشکرا - دیار 2- پاک‌ی ده‌کاتمویه
~ cell	خلیه نیر	- ده‌ریده‌خات - پروونی نه‌کاتمویه: خانه‌ی رۆشن (دیار)
		- خانه‌ی روون
clearance:	1- صفا - نقاء 2- مسافة لاصلة:	1- روونی - بینگردی 2- مادی جیاکرموده:
occlusal ~	مسافة لاصلة إطبالية (طالِبة)	مادی جیاکرموده‌ی گمژتن (جوئیومونی هاپ‌مده‌کان)

cleat= occlusal rest	مِهْمَاز (نقطة الاستناد المتحركة) - سِنَاد	گوینچه‌که له (خالی پالیشتی قولای)
	پارچه تاقم) - ریتستی قولای هارم بژ	پارچه تاقم
cleft:	شق - انشطار-خُلق:	که‌ل(که‌لیی) - داپراو
		- دوو کمرتبون - قلیش:
~ lip	شق الشفة (شفة الارنب)	لیودا پراو (لیو کمریشکیی)
~ palate	شق الحنکة	مه‌لاشوو (که‌لیی) قلیش
~ of soft palate	شق الحنکة الرخو	که‌لیی مه‌لاشوی نهرم
cleido-	بادنة معنى: ترقوة	- که‌لیی نهرمه مه‌لاشوو
		پیشگر به‌مانای: چه‌له‌مه (نیسکی)
cleidocranial:	ترقوي جمعي	چه‌له‌مه‌یی کاسه سمریی
	ترقوي واسي:	- چه‌له‌مه‌یی سمریی:
~ dysostosis	سوء تعظم	شینواو (تینکچوون) ی بنیتسک بوونی
	ترقوي جمعي	چه‌له‌مه و کاسه سمر
cleoid	مِخْرَفَة (اداة لتجريف الحاج التخر من الحفرة)	هه‌لکژلر (که‌ره‌سه‌یه‌که بژ لابر دنی
		عاج (توئیکل) ی کلژر له چاله‌که‌دا)
clinic	1- سریریات	کلینیک - خموگه - دیده‌نگه، بینگه -
	2- عیاده	پشکنینگه - تپروانگه
clinical:	1- سریری	سمرینیی - خموگمی
	2- عیادی:	دیده‌نگمی - بینگمی
		- کلینیکیی:
~ crown	تاج سریری-تاج السن الطبيعي	که‌لله‌ی ددانی ناسایی
clinical root = physiological root clinocephaly	جنر السن الطبيعية	ره‌گی ددانی ناسایی
	تسطع الرأس	سمریان بوون
clip:	مِلْقَط - شِک	مقاش - گیره
crocodile ~	مِلْقَط التماسح	گیره‌ی تیمساح
clonic	اختلاجي - رجفاني	فرته‌فرت - لمرزین
close- bite =closed bite	غضنة مُغلقة	کمزتنی داخراو
closed chest massage	تدليك الصدر المغلق (تدليك اللب الخارجي)	شیلان (ممساج) ی سنگی
		داخراو (شیلانی دل له‌دمرووه)

closed mouth	لم مُفلَق	ده‌می داخوار
closing	إغلاق	داخستن
bite closing	إغلاق المعضة	داخستنی گمستن
closure:	إغلاق - إقفال - سد:	داخستن:
plastic closure	إغلاق تجميلي	داخستنی جوانکاری
clot:	علقة - جلطة - كتلة متخثرة	تۆپه‌ل - ممیو - تۆپه‌له‌ممیو
blood ~	خثرة دموية	خوئنی ممیو - پرگه‌خوئین
	- علقه دموية	- خوئنی تۆپه‌له‌ممیو
clotting:	تخثر - تَقَطُّر - تشكُّل العلقه:	تۆپه‌له‌مبون - یتکهاتنی ممین:
~ time	زمن تشكل العلقه	کاتی یتکهاتنی تۆپه‌له‌مبون
clove oil	زيت القرنفل	رۆن مینخه‌ک
clutch:	قبايض - واصل:	گیره - گمئینمر:
dental ~	قبايض سني (وصلة معدنية للقوس الوجهية)	گدی ددان (پارچه‌یه‌کی کانتراییه‌ بۆ نامرایی کهوانه‌ی پرو)
coagulation:	تخثر:	ممین:
blood ~	تخثر الدم	خوئین ممین
~ time	زمن التخثر	کاتی خوئین ممین
coagulative ~	قابل للتخثر - مسبب التخثر	ممینده - ممین
coalesce	يُلْتَمِ - يُلْتَمِ	یتکهوه‌ نه‌لکیت - له‌حیم نه‌بیت
coalescence	إلتام - إلتام - اندماج	یتکهوه‌لکاندن - یتکهوه‌ نوساندن -- جۆشخواردن
coated:	مطلّي:	داپۆشراوه، پوکه‌شکراوه:
~ tongue	لسان مطلي	زمانی داپۆشراوه (به‌خوارک و میکروب)
coating	طلاية	پۆشین، پۆشاک
cobalt	کوبلت	کۆبالت
cobblestone tongue	لسان مرصوف (التهاب اللسان وضامة حليجائه واصابته بالطلاي)	زمانی بمرده‌خه‌لوژ پۆژ (سۆی زمان و گه‌وره‌بوونی مه‌میله‌کانی و پۆشین) پوژ
coccal	مکۆر الشکل	شپۆره‌ خپ
cocci	مکۆرات	خپه‌کان
coccus	مکۆره (جراثیم)	خپه‌ (بونه‌وه‌)

cochlea	حلزون - قوقع	لولپینچ
	لولب الاذن	-لولپینچی گوی
cochlear	حلزونی	لولپینچی
code	شفره - رمز	پدرله - هینما
codex	دستور الادریه	پدرله‌ی دهرمانه‌کان
medicamenatrium	-دلیل الادریه	- پتیمری دهرمان
coffer dam	حاجز السد	بهر بهستی لاستیک
=rubber dam	- حاجز المطاط	
Coffin split plate	جهاز کوفن للموسع	نامیزی کوفنی فراوانکمر
C.R. Coffin, 1826-91		
American dentist		
= a devided plate used for		
expanding the dental		
arch(an orthodontic		
appliance)		
coherent	متراپ - متماسک	یه‌کگر تو - چه‌سپین
cohesion	تلاحق - تماسک - إلتحام	چه‌سپین - پتکموه‌لکان
		- یه‌کگری
cohesive	ملتصق - لَصَاق - لصوق	چه‌سپیندی - پیالکاندهر
cohesive gold	ذهب لَصَاق	زیر (نالتون)ی چه‌سپیندهر
cold:	بارد - برد:	سارد - ساردی:
~ abscess	خراج بارد	دومه‌لی سارد
~ cautery	میسم بارد	داخ‌کردن به‌ساردی
	-کی بالهد	
~ curing acrylic	اکریل متصلب بالهد	نه‌کرلی په‌قبو به‌ساردی
coldness:	بروده:	ساردی:
~ of skin	بروده الجلد	ساردی پینست
collagen(e):	مولد الغراء - مولد الهلام	چه‌سپزی (کولاجین)
	-مولد الصمغ	
~ fibrils	لُیفات غُرَیة	ریشالوچکه‌کانی چه‌سپزی
collagenous	غُرَی - هَلَمَی	چه‌سپزی (کولاجینی)
collapse	وَحَط - انْخِصاص - انهيار	همرس - همرسپتان - فشورنوه
collar:	طوق - حَلَقَة:	توق - کۆت - به‌رگ (دایزشمر):
~ crown	تاج طوقی (تاج مغط لعنق السن)	تاج (کیف) تا ملی ددانی داپزشیبی
~ stud abscess	خراج ثنالی الجوف	دومه‌لی دوو بوشایی

collector:	جامع- مُجَمِّع- حاشیه:	کۆکمره- بارگمبر- کۆکمره:
dust ~	جامع الغبار	نمبو تۆز کۆکمره
collect= collar	يُغَطِّي- يَطْرُق	دایده‌پۆشیت- کۆیده‌کاته‌ره
		- کۆتی ده‌کات
colloid	شبه الغراء- مادة غروانية	کۆلۆید- مَل- بِل
cholenchyma	نسیج غرودی	شانه‌ی مَل
	-نسیج مساند	-پاگر شانه
colloidal	غروانی- شبه غرودی	کۆلۆیدی- ملیی
colour= color:	لون:	رەنگ:
~ guide	دلیل اللون	پتیمیری رەنگ
~ matching	توافق اللون	هاوتایی رەنگ
tooth ~	لون السن	رەنگی ددان
combination	1- دمج- مُم 2- اشتراك 3- اتحاد 4- ترکیب ک- مُرکَّب	1- تینکه‌لجیون- پینکه‌ره جوتیون 2- بشاریون 3- یه‌کگرتن- ناوتسه 4- پینکه‌اتن ک- پینکه‌اتره
commensal	مُعَاش	پینکه‌ره زیار
		-هاویریۆ- هاوخور
comminuted	مُتَفَتَّت- مُنْبَحَق - متجزئ:	هاپراو- کوتر او- ووردبوو - پارچه پارچه‌کراو:
comminution:	تفتیت- سحق- تجزئ:	هاپرین- پارچه پارچه‌کردن:
~ of food	سحق الطعام	خوراک هاپرین
compact:	کشیف- مندمج- متضام - متجَمِّع - مقاص:	چر- سفت- پتمو- تۆکمه -تینکسماو- کۆمه‌لجیو - پیزیهند:
~ bone	عظم کشیف	نیشکی پتمو(چر)
compaction	عشو- دمج (بالانضغاط)	پرکردنمه- داگرتنمه - به‌کده‌کمیون
		- کله‌کمیون(یهم‌ستاوتن)
compass	بوصله- فرجال	قیبله‌نا، جه‌مسرفنا، پەرگاڵ

compatible	ملایم - مؤتلف - منسجم	هه‌ماهه‌نگ - شیار - هاوتا
compensate	يعاوض	جینی ده‌گریتموه
compensation	تعويض - معاوضة	جینگریتموه - خستنبیر
complement	متمة	تەواو کەر - تەواو کار
complete	کامل - یەکمل	تەواو - تەواوی ده‌کات
complex:	1- مختلط - مشترك 2- معقد - مرکب (علم النفس) 3- جُملة (مجموعة):	1- تینکەل - هاریه‌ش 2- نالۆژ (دەروون زانی) - پینکەل 3- کۆمه‌لێک:
~ alloy	سیکە مرکبە (متعددة الفلزات)	دارپشته‌ی نالۆژ (فره‌کانزا)
~ compound	مرکب معقد	ناوێته‌ی نالۆژ
complication:	اختلاط - تعقيد - مضاعفات:	تینکەلکردن - نالۆژکردن - ماک:
delayed ~	اختلاط متأخر	ماکی (تینکەل‌بوونی) دواکەوتوو
immediate ~	اختلاط فوری (مباشر)	تینکەل‌بوونی (ماکی)
		په‌کسه‌ری (راسته‌وخۆ)
component	عنصر - جزء	پینکەین - به‌شینکی بنچینه‌یی
	سکوتة - مرکبة	سینکەین - پینکەینەر
composite:	مرکب - مؤلف من - مُشکَل من:	(کۆمپوزیت) پینکەاتوو سینکەاته‌ له:
~ flash	(زواتد) زعانف اطراف	بالی زنده‌ی پرکراوه‌ پینکەاته
	الحشوة للمركبة	
~ material	ماده مرکبة	کهرسه (ماده‌)ی پینکەاتوو
~ microfilled	راتنج مرکب ملیه	پینکەاته‌ی پرله‌موورده‌ گهردیله
	بالفزوات الدقیقة	
~ odontome	مرکب سنی	کۆمپوزیتی (پینکەاته‌)ی ددان
~ two- paste	راتنج مرکب من معجونین	کۆمپوزیتی دوو هه‌ویری
composition	ترکیب - مرکب - مُجْمَع	پینکەاتن - پینکەاته - تینکە‌له
compound (adj)	مرکب (مجموعة عناصر)	ناوێته (کۆمه‌لی) پینکەاته
compound (n):	مرکب:	پینکەاتوو:
impression ~	مرکب الطبع	پینکەاته‌ی قالدبگری
compression:	ضغط - انضفاط	په‌ستاتن - په‌ستران
	- کُجس:	- په‌ستانه‌وه:
~ moulding	قوالبه‌ بالضبط	قالدبگری به‌ په‌ستاتن

compressive:	ضاغط - ضغطي - إنضاط:	پمستیزان:
- strength	مقاومة الانضاط	بهرگری پمستیزان
	-القوة الضاغطة	-هیزی پمستیزان
- stress	إجهاد ضاغط	فشاری پمستواتن
	-إجهاد الضغط	-فشاری پمستیزان
compressor:	مخفظة - ضاغط - كابس	پمستین - پمستینمر:
	- مخفاط:	
air -	ضاغط الهواء	پمستینی هموا (هوا پمستین)
- aspirator	ضاغطة ماصة	پمستیره‌مژه
concave	مُقعَّر	پووجال-ناوجال- قویار
concentrated	مُرَكَّز	خمتکراوه - پمیتکراوه
concentration	تركيز	خمتسی - پمیتی -چرکردنموره
concentric circles	دوائر متحدة المركز	بازنه هارچه‌مه‌کان
concept:	مفهوم - فكرة	چهملك - واتا - پیوژکه
concha	صدفة	پوله‌که - پیره‌له (پیره‌له‌ی ناو دیواری لووت)
concrecence	التحام ملاطي (التحام جفود سنن متجاورین پتسب الملاط)	پینکمه - چمپانندی عاچ (تویکل)ی ره‌گی دودودانی دراوس
concretion	1- قَلْع - حصاة 2- تخثر - تَصَلُّب	1- کلس - بهرد 2- بوونه بهرد - په‌قبوون
concussion	ارتجاج دماغی - اهتزاز	شلقانی میشک - راوه‌شانندن - جهه
condensation:	تكثيف - رَص - حشو:	چرکردنموره - کوتانموره داگرتنموره - پرکردنموره:
hand ~	رص يدوی	چرکردنموره‌ی ده‌ستی
mechanical ~	رص آلی	چرکردنموره‌ی میکانیکی
ultrasonic ~	رص فوق الصوتی	چرکردنموره‌ی سورو ده‌نگی
condenser:	مكثف - اداة الرص:	چرکمره - خمتکمره (نامرازی چرکردنموره) (نامرازی کوتانموره)
amalgam ~	اداة رص الاملغم	نامرازی چرکمره‌ی نه‌مه‌لگم
gold- foils ~	اداة رص رقائق الذهب	چرکمره‌ی پیره‌لی (تالتوون) زتی

condition	1- حالة 2- شرط	1- بار- دڅ 2- معرج
conductivity	توصيلية- قابلية التوصيل	گميانندن- توانای گميانندن
conductor	موصل	گميينر- گميمنر
condyle:	لُقمة: (نترو، تفصلي في طرف العظم):	کوندایل- گريئ نيسک: (جومگه چوکلميه که له سمری نيسکنا):
mandibular ~	لقمة الفك السفلي	گريئ نيسک (کوندایل)ی شمویلگهی خواروو
condylectomy	استئصال اللقمة	ليکړدنموهی کوندایل
condylotomy	خزج اللقمة	ليکړدنموهی بمشنيک له کوندایل
cone	خروط	قوچهک
cone- socket instrument	اداة ذات مخروط وقبوف	نامرازی قوچهک و چالدار
congenital:	ولادی- غُلقي:	زگماک- سکماک:
~ aplasia	نقص التصنيع الولادي	نادروستېونی زگماکی
~ epulis	ورم لثوي ولادی (سليم)	لوی پووکي زگماک (پاک)
~ macroglossia	ضخامة اللسان الولادية	گهوره بویونی زمانی زگماکی
~ malformation	سوء تشکّل ولادي	شینواویي پینکها تنی زگماکی
congestion	إحتقان	خوین تیزان- هه لئاوسان - په فغان
congestive abscess	خراج احتقاني	دومه لئو خوین تیزاو -دومه لئو هه لئاوساو
conic(al)	خروطي	قوچه کی
conjugated	متزواج- ثنائي-مقتن	دووانه- جوت- لکینتراو
conjunctiva	مُلْتَحِمة رمد	لکاو هی چار پینلوو پووش
connective	صائم - رابط	په یوه سته (په کخهر) - په سته ره
~ tissue cells	خلايا الاتسجة الرابطة	خانه کانی شانه پمپوه سته کان
connector	واصل- رابط	پینکبه ست- پمپوه ست- گمینر
conservation	وقاية- حفظ صون- صيانة	پاراستن- مانموه- پاریزیی
conservative:	عاطل، وقائي- تحفظي	پاریزگار یی- پاریزیی- هیلراو

- cavity	حفرة عظامه	چالی پاريزگارۍ - پاريزه چال
- dentistry	طب الانسان الوقائى	نوشدارى ددپاريزۍ
- treatment	معالجة عظامه	چارصمره پاراستن
		- پاريزه چارصمر
considerations	اعتبارات	نامازمه پيټکراوه کان
consistency	قوام - ثبات	پتموۍ - توکمۍ
constitution	1- پټۍ - صيفه	1- پيټکھان - شپواز
	2- مزاج (طب نفسي)	2- شپوازي دهره وني دزيو (نوشدارى دهره وني)
constriction	انقباض - تضيق - اختناق	گرزوون - تمسکيون
		- تمسکۍ - خنکاندن
construction	ترکيب - بنا - صنع	پيټکھات - بنيات - دروستکردن
contact:	تماس - تلاصق:	بهرکومتون - ليټککومتون:
- point	نقطه تماس	خالی ليټککومتون
premature ~	تماس قبل الاوان	ليټککومتونى پيش کات
working ~	تماس عامل	بهرکومتونى کارکمر
contagious:	مُعْدٍ	تمشمنه کمر - تعينمه کمر
- disease	مرض مُعْدٍ	نمخوښى تمشمنه کردوو
contamination	تَلَوُث	پيسبون - پيسکردن
		- لهوتاندن
continuous:	مستمر - متواصل	په کبينه - بهردهرام
- bar retainer	مشبته العارضة للمستمره	توله په کبينه ى جينگر کمره
- clasp	ضمه مستمره	قولايى په کبينه
	- ضمه متراصلة	- قولايى بهردهرام
contour:	1- محيط	1- چپوه
	2- شکل - هيئت:	2- شپوه - شپوه کار:
~ lines of Owen	خطوط اوين التشكيلية	هيله کاني نرينى شپوه کار
R-Owen, 1804-92 english anatomist		
contouring:	ضبط الحواف	رينکخستنۍ چپوه دهره و
	- هندمة الحواف	- رينکخستنۍ قمراغه کان
contra:	بادلة تعني: مضاد - معاكس:	پيشگر به ماناي:
		دژ - پينجهوانه:

~ angle	زاویه مُعَاكِسَة	پنجه‌مانه گوشه
~ bevel	شَطَبْ معاكس	لینزایی پنجه‌مانه
contraction:	تقلص - انقباض -انکماش:	گرژیوون:
isometric ~	تقلص متعادل (قیاس)	گرژیوونی پیوانه چون یدک
		گرژیوونی پیوانه یدکسان
isotonic ~	تقلص متواتر (ضغط)	گرژیوونی پهستان یدکسان
contracture	قَلَص - تَقْصُ	گرژیوونی چون ناویه‌ک -گرژیوونی پیالکاوایی
control	1- تَحْكَم - ترجیه - سيطرة - ضبط - رقابة 2- يتحكم - يضبط:	1- کۆنترۆل‌کردن - رینک‌خستن - دایینکردن - زالبیوون 2- کۆنترۆلی ده‌کات - رینکی ده‌خات
foot control	جهاز التحكم القلبي	نامیری کۆنترۆلی پین
contusion	سحق - رض	هارین - جنین وورکردن - کوتران
convenient:	مُلَاتِم	له‌بار - شیاو
~ form	شکل ملاتم	شیموی له‌بار
conventional:	اعتیادی:	ناسایی:
~ alloy	خلیطة اعتیادیة	داریشته (تیکمه‌کانه‌را)ی ناسایی
convex	مُحْدَب - احذب	قۆقز
cooling	تجريد - تَبْرَد - مَبْرَد	ساردکردن - ساردکمره
coordination	تنظیم - تنسيق - توافق	رینک‌خستن - هارپینگه رینک‌موتن - هارپینکی
cope	1- قبة - غطاء - قَلنسوة 2- الجزء الاعلى من البوتقة	1- نوك - سر - لووتکه 2- سمرقاپ
coping	غطاء - قُبْعَة سِتاره - قَلنسوة	سمرقاپ - شمیله -سمره‌پوشین
copper:	نحاس:	مس:
~ band	طوق النحاس	بمندا (قمیدی) مس
~ line	الشريط النحاسی	هینلی مسی (به‌قمرای) پوکنا هینلینکی
	(فوق خواف اللثة بلون اخضر في سياق	سموزه له به‌ژهر او بیرونی مسدا)

	الانضمام النحاسي)	نهلقه ی مس
- ring	حلقة النحاس (طوق النحاس)	گهینمر - جووتکمر
copula	رابط - جامع	گوش - ژئ - پت - پمته
cord:	خبل - خيط	- دوزو - قامچی
dental engine ~	خيط المعرك السني	پمته یزوینمر (ماتو یی) ددان
gingival retraction ~	خيط التراجع اللثوي	- پمته یزوینی ددان
vocal ~	خبل صوتي	دزوی پوک کشانمره
core:	1- قلب - نواة - لب - جومر 2- قامة - سائده:	دهنگه ژئ - ژئ دمنگیی 1- دژ - کاکل - ناول - کړک 2- کوله که - پاپشت:
cast ~	قلب مصبوب	دلی داپژوراو
- form	قلبي الشكل	بشپوهی دل
cork	فلین	تپه دژور
cornea	قرنية	گلینه - کورینه ی چاو
corner:	زاوية - ركن :	گوشه - سوچ :
mouth ~	زاوية الفم	گوشه (لغاوه) ی دم
cornification	ملتقى الشفتين - صوار	- بیه کگیشتنی همدوولینو
corona:	قعدن	به قوچ برون - بشاخ برون
- dentis	تاج (لاتینی) - اکلیل	تاج (به لاتینی) - تاجه گولینه
coronal:	تاج السن	تاج (کهله) ی ددان
- pulp chamber	تاجي	تاجی
coronary diseases	حجرة اللب التاجية	ژدوری کړوکی تاجی
coronoid	امراض اکلیلیه	نهخوشیه کانی تاجی
coronoplasty	1- شبه التاج 2- منقاري	1- شپوه تاج 2- دموکی
corporal	تعديل شكل التاج	پنکخستنمره ی شپوهی تاج
corpuscles	جسمتي - بدني	لاشمی - تمنی - تمنامی
correction:	جسيمات - كريات	تنز که کان - تنز که کان
	تصحیح:	- خړوکه کان راستکردنمره - چاککردنمره

		- پټیکه خستنموه:
occlusal ~	تصحیح الاطباق	پټیکه خستنموه ی جوتبونى هارپړه کان
Corrigan's line	شریط کوریرغان (خط قرمزى فوق اللثة في سياق الانسجام النحلي)	هټلی کوریرگان (هټلیکی نمرخموانیه لمسیپوړک له بېرته هراویبونى مسدا)
Corrigan, 1802- 80, Iris physician		
corrosion:	تاکل- تاگل	داخوړان- ژونگ هه لټنن
	- صفا (اکسده):	- ژونگ (توکساندن):
~ of the amalgam	تاکل الاملفم	داخوړانى نه مه لگم
corrosive	1- اټکل	1- داخوړ- خوړه
	2- متاکل	2- خوړنده
cortical:	قشري	توټیکلی- توټیسی
	- غاني	
~ plate	صفیحه قشریه	توټیکله پره
coryza	زُکام	هه لامهت- پمسیو
cotton:	قطن:	لَوکه:
~ holder	مقطنة (وعاء القطن)	قابى لَوکه (لَوکه دان) (لَوکه هملگر)
~ peller	کُریة القطن	تزیه له لَوکه
~ peller dispenser	موزع کريات القطن	دابه شکرى تزیه له لَوکه
~ roll	لفافة قطن	پینچراوه لَوکه
cough	سعال	کَوکه- کَوکین
counter:	بادنة بمعنى:	1- پینچرانه
	1- عکس	2- هاوت- برامبر
	2- نظير (مقابل):	
~ bite	عضة مقابلة	گمستننى برامبر
~ die	معكس (طبعة للشال- الصورة السلبية للنموذج)	قالبى فونه که
cover(n)	غطاء	سمرقاپ- قمبراغ- داپوشمر
(v)	- غطى	- سمرپوش- داپوشى
headrest ~	غطاء سناد الرأس	داپوشمرى جټى سر
covered	مُغطى	داپوشراوو
crack(n)	شق- صدع	درز- شکان
(v)	- انشق- فصدع	- درزدهبات- دهشکیت
cranial:	- جُنْبَی- جُنْفی	کاسه سر- کهللیمى

~ index =cephalic index	دلیل جُنْجُمی دلیل راسی	- کهللمسری پتیمری کاسمیری
cranio: ~ cleido dystosis	بادلة تعنى: جُنْجُمَة - قِجَف: سَو تَعَطُّمُ التَّرْقُوتِ الْجُمُجُمِ	پتنگر به مانای: کاسی سر: ناتواوی له بنیسکیوونی چدله مه و کاسی سر
~ facial	جُنْجُمِی وَجْهِی	کهللمسره پووی
~ facial angle	زاوية جمجية و جهة	کوشی کهللمسره پووی
~ facial dysjunction	سوء التحام الدُرُز	ناتواوی له پتنگمهلکانی
~ mandibibular joint	الْجُمُجُمِ الْوَجْهِی مفصل جمجی فکي (مفصل ذکي صدغي)	کهله سره پوو جومگهی کهللمسر و شویلگه (جومگهی شویلگمو (لاچمه) لاجانگ)
craniometry	قیاس الجُمجُمَة	پتوانی کهللمسر
craniostosis	علم ابعاد الجُمجُمَة	پتوانه کهللمسر زانی
cranium	تَعَطُّمُ الْجُمُجُمَة	بنیسکیوونی کهللمسر
cranter	جُمجُمَة	کهللمسر
crater:	الرحی الثالثة (حرس العلال)	خرتی سیتیم (هارپری ژیری)
ulcer ~	فُوْجَة - حَفْرَة	دهم - چال
crazing	- فُوْجَة بُرْکَان:	- ده می گرکان:
	فُوْجَة الْقَرْعَة	ده می (کون)ی برین
	تَشْرِخ - تَشْرِخ	قلیشان - درزیردن
creosote	کریوزوت (مطهر و مضاد للعفونة و لاحتقان لب السن)	کریازوت (پاکوکر و دژه بونکردن و خوینتیزانی کرؤکی ددان)
crepitation = crepitus	طَلْقَة - فَرْقَة	تدقه ترق - قرته قرت - کرته کرت
crescent:	میزاب	چال بهشتیوی مانگ
	- هلال	- مانگی نمو (بهک شمرو)
sublingual crescent	- حلالي	- شینوه مانگی نمو
	الْقَرْش (هلال تحت اللسان)	چال بهشتیوی مانگ له ژیر زمان
crest = crista:	ذُرَّة - تَرَّة - قُتَّة - عُرْف:	پۆپ - پۆیه - سر لوتکه
		- پۆینه:

alveolar ~	تتو، سنخي	نوکه نیسکی شویلگه
crevice:	فَلْع - میزاب - شق - فجوة	درز - چال (بوشایی)
gingival ~	میزاب لثوی	درزی پوویکی:
		(چال له نیران ددانه کاندنا به درزیایی پوویکی ددان)
crib:	خَضَّة (شکل من المیثبات المتحركة في الاجهزة الجریة و التقریة)	قولای چینگیر کمریکه بز تاقمی پارچه و راستکردنموه ددان)
Adams~ (see Adams clasp) Jackson`~ (see Jackson crib)	خَضَّة ادم (نوع عَود من خضة ذو رس سهمی) - خضة جاکسون	قولایی ناده میس (جزویکه له قولایی سمرتیشی) سمیری پیته بکه - قولایی جاکسون (سمیری پیته ل بکه پیژنگی):
cribriform:	غریالی الشكل:	تدبعت (ده پ ی) پیژنگی
~ plate	صفیحة غریالیة	ده می - گمرووی
cricopharyngeal	خَلْقِي - بلعومي	شلق - مه ترسیدار
critical	خَرَج - حاسم - خطیر	تیمساح
crocodile:	تیمساح	مقاش (گره ی) تیمساحی
~ clip	ملقط التمساح	خاچپوون - خاچ
cross:	مُتصالب - صلیب	یه کبر - رینگ (یه کتر ب):
~ bite	- متقاطع - مُعترض:	گستنی به خاچپو (پمیوه ندی)
	عَضَّة مُتصالبة	جوتبوونی شویلگه ی پیچمدوانه ی لای)
	(شهوة العلاقة الجانیة للفکین)	
~ section	مقطع عرضانی	پانه برگه
crossing:	عبرود	پمیرینموه
~ (of the eye)	خَوَل - مُصَالِبُ العین	خیتلی (چار)
crown:	1- تاج سنی طبیعی 2- تاج سنی اصطناعي:	1- تاجی (که لله ی) ددانی ناسلی 2- تاجی ددانی دستکرد:
acrylic ~	تاجی اکریلی	تاجی نیکریلی
all cast ~	تاج کامل الصب	تاجی دایژدوای تمراو
anatomical ~	تاج تشریحی	تاجی تونیکاری
	(القسم اللغظی بالمینا، من السن)	(تدویمش ی به مینا داپوژراوه)
clinical ~	تاج سریری	تاجی کلینکی (که به چاودیاره)

collar ~	تاج طوقی (تاج مغطی لعنق السن)	تاجی به‌مندی (تاج تاملی ددانی)
		داپوشیبین
detached dowel ~	تاج ذو وتد مُنفصل	تاجی کۆله‌که‌جیا
full ~	تاج کَامِل	تاجی تمواو
ful veneer ~	تاج کَامِل بَرَجَه	تاجی تمواوی پوودار
gold ~	تاج ذهبی	تاجی زئیری
half-cap ~	تاج ذو نصف قبة	تاجی نیو قه‌پاغی
hood ~	تاج ذو غطا	تاجی به قه‌پاغ
jacket ~	تاج جاکیت	کیفی تاج (که‌لله‌بی ددان)
matrix ~	تاج ذو قالب معنی	تاجی به قالبی کانزایی
partial ~	تاج جزئی	تاجی پارچیمی
pivot ~	تاج بُوقْد	تاجی کۆله‌که (سنگ) دار
=post ~		
porcelain cusp ~	تاج غزلی الحدبات	تاجی ددانی کمپ چینی
post ~	تاج ذو وتد	تاجی کۆله‌که‌دار
=pivot ~		
post- retained ~	تاج مثبت بو‌تد	تاجی جیتگه‌بو‌و به کۆله‌که
remover ~	نازعة التاج	تاج (کیف) دهره‌نمر
		-تاج (کیف) (لابس)
slitter ~	شاکة التاج	تاج هه‌لنره
swaged ~	تاج مطوق	تاجی دهورگه‌او
swaged- cast ~	تاج مصبوب علی قَلَسْرَة	تاجی دهورگه‌ای داپه‌ژراو
telescopic ~	تاج متداخل (ذو طوق مضاعف)	تاجی بعمیه کناچوو (دهورگه‌ای درووقات)
three- quarter ~	ثلاثة ارباع التاج	سن له سمرچواری تاج
=Carmichael ~	حاج کارمایکل	حاجی کارمایکل
window ~	تاج ذو نافذة	تاجی په‌نهره‌دار
		(کراوه له‌پرووی دهره‌ده)
crushing	1- سحق - إنسحاق 2- سحق	هارپن - وورد کردن - وورد بوون - وورد کمر
crust	قشر - قش - قشبة	توینکل - حنیز - قه‌قماغه
crypt= follicle	حرمصل	چیکلدانه
crypto-	بادنة بمعنى:	پیشگر به‌مانای:

	شاراوه - ناديار - بزړ - نهټنۍ	خښ - اخښ - سړۍ
crystal	كريستال - بلور - تمورك	بلورۍ
cube	شمش پالوو	مكعب
cuboidal	خشته كۍ	مكعبۍ - شبه مكعب (متوازي للمستطيلات)
	- شمش پالويۍ (لاگيشتمريب)	
culture	1- كشتياري - چانندن 2- كرداري به كتر يا چانندن	1- مستنبت - مزرعة - زراعة 2- استبات - زرع جراثيم
crowning	تاج خستنه سمر - تاج دانان	تويج
crown work	1- كار (دروست كردن) ي تاج 2- تاج (كه لله) ي ددان	1- مُنْعُ التاج 2- التاج نفسه
crucial	1- به خاچبور 2- فيلكمر - فيلباز	1- متصالب 2- عاوج - ضناج
crucible:	بؤته - بوټمې دارپشت (دو فرېكه له گمرمه ماده ميه ك دروستكراوه بؤ تووانمړه ي كانزاکان)	بودقه - بودقه - بودقه الصب (وعاء لصب للمعادن)
~ clay	گلينه - بؤتمې گل	بودقه (خاړه)
~ former	شپړيټيكنه پټنمړې بؤته	مشكل البودقه
~ tongs	مقاشې بؤته	ملقط البودقه
medium ~	ناوړندۍ چانندن - واري چانندن	وسط الاستيات
negative ~	چانندنې نمړۍ (سلبي)	مستنبت سلبي
positive ~	چانندنې نمړۍ (موجب)	مستنبت ايجابي
pure ~	چانندنې بيگمرد (پاك)	مستنبت نقي
tissue ~	چانندنې شانمۍ - چانندنې شانه	مستنبت نسجي - مستنبت نسج
cum	له گمل - له گمليدا (به لاتيني به كارده پټنرټ له پښته نوښندا)	مع - معاً (اللاتينية تستعمل مع الوصفات)
cup:	كوپ - كاسه - فنجان:	كوپ - قذح - كأس:
polishing ~	كوبۍ برسكاندن	كوب الصقل
rubber ~	كوبۍ لاستيكي	كوب مطاطي

cupreous	نُحاسی	مسی
cure	1- خُفاء- یُشفي 2- ذِواء 3- اسلوب العلاج 4- یُصنع - یُصلَب	1- چاکبوره‌نمه - چاکنمیتمه - چاکینه‌کاتمه 2- دهرمان 3- شیوازی چارم‌کردن 4- دروستی نه‌کات - رقی نه‌کات (بۆ نمونه نه‌کريل بمشتمی گرم نه‌کریت رهك چیشیت لیئان تاكو رهق نمیت)
curet(te):	تجريف - كشط - مجرفة:	کور‌تاج - هه‌ل‌کۆلین - رامالین - کپین:
subgingival ~	تجريف تحت اللثوي	هه‌ل‌کۆلین (کور‌تاج) ی ژیرپوک
curing(of acrylic):	تصلب - تصلب (الاکریل):	ره‌قبورن - ره‌ق‌کردنی نه‌کريل:
denture ~	تصلب الجهاز السني	ره‌قبورنی ناقمی ددان
heat ~		ره‌قبورن به گرمی
pressure ~	تصلب بالضغط	ره‌قبورن به پستان
self ~	تصلب ذاتی	ره‌قبورنی خۆیه‌خۆ
cold ~	- تصلب بدون حرارة، (بدون إحماء)	- ره‌قبورنی سارد (بی گرم‌کردن)
current:	تیار:	ته‌زوی - لوزوی:
alternating ~	تیار مُتَنَاقِب	ته‌زوی گۆ‌داو لوزوی نۆ‌ده‌کیی
direct ~		ته‌زوی نه‌گۆ‌ی - لوزوی یه‌ک‌پاست (یه‌ک‌سمر)
electrical ~	تیار کهربانی	ته‌زوی کارمایی
curvature	قَوَیْس - انحاء - اعرجاج	چه‌ماوه‌یی - کهوانه‌یی
curve:	مُنحنی - قوس:	چه‌ماوه - کهوانه:
compensatory ~	مُنحنی مُکافئ	چه‌ماوه (کهوانه) ی هاوسر چه‌ماوه (کهوانه) ی جینگیرهوه
~ of occlusion	منحنی الاطباق	چه‌ماوه (کهوانه) ی جوتیون (جوتیونی خرنکان)

curve of Spee Spee: 1855-1937 German embryologist =(an imaginary curved line joining the buccal cusps of the posterior teeth)	کمانی سپی (کمانه هیتلی تیپریو به کسپه کانی پرومتهی ددانه کانی پشتوه)
cushion	کوشن-گوشه
cuspid:	تیزایی- کسپ- نوک:
~ angle	گوشه‌ی کسپ
~ tooth	تیزایی (کسپ)ی ددان
cuspal:	کسپی:
~ interference	به‌یه‌کناچوونی کسپی ددان
cusped= cusped= cusped	نوکدار
cuspid= canine	ددانی یدک نوک
cuspidate	- ددانی که‌لبه
cuspidor	نوکدار
custom impression tray	جینی تفرؤ کردن - جینی تفرؤ‌نموه
cut	(قالبپینگره)ی تاکیی (قالبگری تایبیت ناماده‌کراو)
cutaneous:	ده‌پریت
~ denial abscess	پینستی:
cuticle:	دومله‌ی ددانی و پینستی
dental ~ = enamel ~	پینستوکه:
cuticula dentis	پینستوکه‌ی ددانی
Cutis:	پینستوکه‌ی مینایی
xanthosis ~	پینستوکه‌ی ددانی (به‌لاتینی)
cutter	پینست:
cutting	ده‌ردی پینست زهره‌بوون مه‌کینه (ناهران)ی برین- بره برین- بره‌ی

cutting edge	حافة قاطعة	قمراغی برین
=incisal edge	حَد قاطع	کهناری بره
cyanosis	داء الازرق	شین برونهوه
cycle:	دورة - دائرة	خول - سوو - کایه - بازنه
	- شوط - حلقة:	- نهلقه:
chewing ~	دورة المضغ	سووی جوین
masticatory ~	دورة مضغية	سووی جوین
	- دورة ماضغة	- سووی هارین
cyclopia	وحید العین	یەك چاو
cylinder	اسطوانة	لورلهك
cylindric(al):	اسطواني	لورلهکی
cylindric box	علبة اسطوانية	سندوق(قوتی) لورلهکی
cynodont= canine	ناب(سن)	کهلبه(ددان)
cynodontium	نابیة	کهلبهرون
	(سن ذات جنر طویل و حجرة لب صغيرة متواضعة في التاج فقط)	(ددانیک پهگی درتیییت و بز شایی کړوکی بچوک بیت و له تاجدا بیت بهتهنها)
cyst:	کیس - کیسه - کیسه - کیس صغير:	(کیس) تووره که - پۆک - تووره کۆکه -
		تووره کۆچکه:
alveolar ~	کیس سنخی	تووره کهی نیشکی ددان
apical ~	کیس ذروی	کیس(تووره که) بنی پهگ
bony ~	کیس عظمي	نیشکه تووره که
coronal ~	کیس تاجی	تووره کهی کهلهی ددان
dental ~	کیس سنّی	دانه تووره که
gingival ~	کیس لثوی	تووره کهی پوکی
mandibular ~	کیس الفك السفلي	تووره کهی شمیرلکه خواریو
maxillary ~	کیس الفك العلوي	تووره کهی شمیرلکهی سورو
periapical ~	کیس ماحول الذروة	تووره کهی دهوری بنی پهگ
periodontal ~	کیس رباطي	تووره کهی دهوری پهگی ددان
sublingual ~ = ranula	کیس تحت اللساني	تووره کهی زیر زمانی
	- کیس ضفصفي	تووره کهی بزقی

traumatic ~	کیس رضی	توره‌کی زهری
true ~	کیس حقیقی	توره‌کی راسته‌ینه
cystadenofibroma	دوم کیسی غدی لیفی	لوی توره‌کی ریژنمی ریشالی
cystic:	کیسی:	توره‌کی:
ameloblastoma:	دوم مکتورا المینا الکیسی	لوی دروستکری مینای توره‌کی
~ odontoma	دوم سنی کیسی	لوی ددانی توره‌کی
cyto-	بادنة معنی:	پیشگر بهمانای:
	خلیة - خلایا - خلوی	خانه - خانه‌کان - خانمی
cytogenetics	علم المورثات الخلوية	زانستی بز ماوهی خانمی
cytology	علم الخلية	خانزانی
cytoplasm	سایتوپلازم	پلازماي خانه - سایتوپلازم

D

dacryon= dakryon
= (the point of
junction of the frontal
lacrimal and maxillary
bone)

dam:

rubber ~

damage

dappen dish
= dappen glass

D'arcet's metal
=(an alloy of tin, lead
and bismuth used in
dentistry)

dartorous= herpetic:

~ stomatitis

الملتقى الدُمعي

حاجز - سد :

حاجز مطاط

تلف - غطب - تخرب

حُنْجور زجاجي - قَدَح زجاجي

معدن ديارسيت

قُلاعى - عُقبولى:

التهاب الفم القلاعى

بديه كگميشترى فرميسكىي

بهرىست (تيلغه) پهرده :

بهرىستى لاستيك

دارپمان - تيكچوون - له كار كموتن - خراپچوون

ده فر (قاب) ى شوشه

كانزاي دينا رسييت

تاميسكىي:

دهمه سؤى تاميسكىي

Daubenton's angle
= occipita langle
(Daubenton:1716-1800,
French physician)

زاویه دویبتون
= (الزاویه القفویة)

گوشه‌ی دویبتون
= گوشه‌ی پشت‌سمر

Davis crown=(a ready
made porcelain
detachable post
crown, having the post
cemented into
artificial crown and
into the root)
de-

تاج دیلیس

تاجی دیلیس

بادنه تعنی:

پیشگر به مانای:

1- زوال- حیاغ- احسان

1- نه‌مان- رونیون

2- تهرود- مین

2- پژگار بون له

3- غؤود

3- به‌غولاجوو

deaf- mute

أصم- أبكم (طرش، اخرس)

کمرولان

dibilitation

وهن- ضعف

لاوازی

debridment

إزالة التّفايات (من المرح)

لابردنی پاشه پژ (له‌برین)

debris:

فضلات- بقایا :

پاشمژ- پاشماوه- به‌رماوه :

food ~

فضلات الطعام

پاشمژی خوراک

deca ~

بادنه تعنی: عشرة

پیشگر به‌مانای: ده- دیکا

decalcification

زوال الکلس

نه‌مانی کلس

- نزع کالسیوم

- بئ کالسیوم کردن

decalcify

یزیل الکلس

کلس ناهیتیت

- یزیل الکلس- یئزع کالسیوم

بئ کالسیومی نه‌کات

decay:

1- نخر

1- کلژور

2- تخرّب- اضمحلال

2- تینکچون- که‌مبونوموه

- انحلال

3- شیبونوموه- لیک هه‌لوه‌شان

3- الحطاط- وهن- ضعف

داکمون- لاوازیبون

proximal ~

نهر متلاصق

کلژی نزیك يه‌ك

- کلژی پیتکوره نوساو

- deci

بادنه تعنی: عشر

پیشگر به‌مانای: دمیك

- دئسی

deciduous:

ساقط- مُساقط

خویه‌خۆ (کهورتو) - فری‌لداو

- غه‌ دائم :

- کاتیسی (ناهه‌میشمی) :

~ teeth

استنان ساقطة

ددانی خویه‌خۆ کهورتو

	(دانی شری - دانی کاتی)	(اسنان لبنیه - اسنان موقته)
decoction	1. فالکردن - کولاندن (بوخته کردن به کولاندن) 2. کولاو (بوخته گراو به کولاندن)	1. غلیان - غلی 2. مغلی
decoloration	بین رنگ کردن - رنگبردن چواندموه	قصر - ازالة اللون
decomposition	لینک هله‌وشان	تفکله - تفسخ - تغلل
decontamination	پاک‌کردن - پیسی ل‌بردن	تطهیر - ازالة الملوث
decrease:	1. کم‌ی - کم کردنموه - کم بوونموه 2. کم‌ی نه‌کاتموه - کم نه‌میتموه:	1. نقص - انقاص 2. ينقص - ينقص:
~ occlusal vertical dimension	که‌میسی دورری (پیتوانه‌ی) شاقولی ددان جوتبورن	نقص البعد العمودي الاطباقی
~ rest vertical dimension	که‌میسی دورری (پیتوانه‌ی) شاقولی (بهرزی) له‌باری پشوری شهریلگه‌دا	نقص البعد العمودي فی وضع الراحة
~ vertical dimension	که‌میسی یا کم کردنموه‌ی پیتوانه‌ی به‌رز (شاقولی) پرو	نقص او انقاص البعد العمودي
decussate	یه‌کتر خاج ده‌کات - یه‌کتر دهرپت - راست وچه‌پ	یتصالب - يتقاطع
decussation	یه‌کتر خاج‌کردن - یه‌کتر برین	تصالب - تقاطع
dedentition	که‌موتنی ددانه‌کان (له‌ ته‌منی ل‌ویدا به‌هزی پوکانه‌وه‌ی نیتسکی ددانه‌کان)	تساقط الاسنان (في الاعمار المتقدمة بسبب ضمور الاسنان)
deep	قورل	عمیق
deepening	قورل‌کردن	تعمیق
defect	که‌موکوری - خفوش	عیب - نقص
deficiency:	که‌میسی :	عوز - نقص :
~ disease	دهردی که‌میسی	داء العوز
define	پرونی نه‌کاتموه - پیتناسه‌ی نه‌کات - سنوروداری ده‌کا	یوضح - یحدد
definition	پیتناسه - پرونکردنموه (ناساندن) - باسکردن	تعریف - تعید
deflect	پینچ ده‌کاتموه - لیتی لاده‌دات	1. ينحرف - ينحرف 2. یعطل - یحرف
deflection	پینچ‌کردنموه - لی لادان	انحراف - انحراف
defogger:	دژهم - ته‌م ل‌بهر:	مانع الضباب:

mirror ~	مانع حباب المرأة	دژمه‌می نارینه
deformity	تشوهر - تحنّب - تبدل - اعوجاج	شیتوایی - تیکچوون - گتوپان - نارنکیس - خواریونموه
degeneration:	استحالة - تنكس:	لیکهمه‌لومشان - پروکانموه - تیکدان - ویران کردن:
calcareous ~	استحالة کلسية	لیک هه‌لوه‌شانی کلسی
hyaline ~	استحالة زجاجية	لیک هه‌لوه‌شانی شوشمی
senile ~	استحالة شيخية	پروکانموه‌ی پیری
degenerative diseases	امراض تنكسية امراض استحالیه	نه‌خوشیه‌کانی پروکاوه‌کان
deglutition	بلع	قوتندان
degradation	تحلل - تفكك - تاكل	تیکچوون شیبوونموه - لیك هه‌لوه‌شان - داخووان
degree	درجة - مَدی - درجة علمية	پله - پاده - پله‌ی زانستی
degustation	تذوق	چیشتن - تامکردن
dehiscence	تلقق - انقطاع - تمزق - تفتح	لیکترازان - داپران - دپاندن - کرانموه
dehydration	1. نزع الماء - خسف الماء 2. بلغممة - فقد الاماظة	ووشکبوونموه - ناوالا بردن - ناوالیگرتن
delayed:	متأخر:	دواکومتوو:
~ expansion	تأخر متاخر	کشانی دواکومتوو
deleterious	مُتلف - مُخرِب - مؤذِر - ضار	پروکیئمر - تیکدهر - بزوپکار - نازاردهر - زهره‌دهر
demi -	بأدنة تعني: نصف	پیشگر به مانای: نیوه
demineralization	زوال المعادن انخساف المعادن	نه‌مانی کانزاکان - کانزا لی براو
demixing	فصل	جیاکردنموه
demulcent	مُلطّف - مَلّين	خوشکمر
dendritic	مُتَفَشِّنَة (خلايا) - تشجری	دره‌ختی (خانه‌کان) - بهلق و پوپ
denervation	1. ازالة العصب (استئصال العصب) 2. بتر العصب	1. لا بردنی ده‌مار 2. برینموه‌ی ده‌مار
dens:	سِنّ (اللاتينية):	ددان (به لاتینی):

~ acutus	سِن حَادَّة (قاطعة)	ددانی تیژ (برې)
~ adversus	سِن مَقَابِلَة (قاطعة)	ددانی بېرامېر (برې)
~ angularis	سِن الزاویة (ناب)	ددانی گوشمې (دهم) = کلبه
~ bicuspidatus	سِن ثَنائِیة الحَنَیْقَة (حاجكة)	ددانی دوو كسپې (پنكمنځن) = پېنښه خړتنه
~ caninus	سِن كَلْبَة (ناب)	ددانی كلبه
~ cariousus	سِن ثَغْرَة	ددانی كلزويو
~ columellaris	سِن عمودية (رعي)	ددانی ستونی (خړی)
~ deciduus	سِن ساقطة	ددانی كموتويی
~ excertus	سِن مُتَحَرِّقَة (بازغة امام القوس السنية)	ددانی لاداو (دېرېريو له بېر دم كواندې دانه كاندا)
~ incisivus	سِن قاطعة	ددانی برې
~ in dente	سِن مستبطنة	ددان له ناو وورگی دداندا (وهك ددان له ژوړی كړوكی دداندا پیت)
~ lacteus	سِن حَلِیْبِیَّة	ددانی شړی
~ permanens	سِن دائمة	ددانی همیشمې
~ premolaris	سِن حَاجِكة	ددانی پېنكمنځن (پېنښه خړتنه)
~ primoris	سِن اُولِی (قاطعة)	ددانی په كم (برې)
~ sapientiae =	سِن العِلل (الرعي الثالثة)	ددانی ژیری (سېهم خړتنې همیشمې)
~ sirotinus		ددانی ژیری
~ tomici	سِن قاطعة	ددانی برې
densimeter	مقیاس الكثافة	پتوهرې چرې = چرې پتو
= densitometer	= قانس الكثافة	= خمستپتوهر
dent - = denti - =dento	بادنة بمعنى: سن او سني	پېشگر بهمانای: ددان - ددانی:
- dentagra	1- الم سنی 2- كلابه السن (كلابة القلع)	1- نازاری ددان 2- گازی ددان (بۆ ددان هلكيشان)
dental:	سني:	ددانی:
~ abscess	خراج سني	دومدلی ددانی
~ arch	قوس سنيّة	كواندې ددانی
~ calculus	قلع سني	كلسی ددان
~ caries	لغر سني	كلزوی ددان
~ cavity	حفرة سنية	چالی دان

~ chair and unit	کُرسی و جهاز سَنی	کورسی و نامیزی ددان
~ engine	مُحرک سَنی	ماتقوی ددان (پزوتنسر - جولینسر)ی ددانی
~ floss	خیط سَنی	ده‌زویی ددان (پزیشکی)
~ forceps	کلابه سَنیه	گازی ددان (هه‌لکیشان)
~ jurisprudence	قانون طب الاسنان	یاسای نۆشداریی ددان
~ needle	أبرة سَنیه	ده‌زی ددان
~ plaque	لَوِیحة سَنیه	په‌له‌ی ددان (چینی لینچی پووی ددان)
~ plugger	مِخْشاة سَنیه (دلة غشو الاسنان)	نامرازی پی پکروه‌ی ددان (ددان پی پکروه)
~ prosthetics	علم صناعة الاسنان	زانستی دروستکردنی ددان
~ surgeon	جراح الاسنان	نمشترگیری ددان
~ technician	تِقْن الاسنان	ته‌کنیکی ددان
	- صانع الاسنان	- ددان (پزیکس) دروستکمر
~ transplant	زرع الاسنان (هویل مکان السن و زرعه في محل اخر في الفك)	پوانموی ددان (گواستنموی جینگهی ددان و پواننموی له جینگیه‌کی تردا له شمویلگه‌دا)
~ x-ray	اشعة سَنیه	تیشکی ددان
dentalgia	ألم سَنی	نازاری ددان
dentaphone	مِشاع سَنی (جهاز ينقل الصوت الى العصب السمعي عند الصاقه بالسن)	بیسری ددانیی (نامیزیکه ده‌نگ ده‌گویتزیتسه‌ره بز ده‌ماری بیست که به ددانموی ده‌نوسیتیت)
dentarpaga	مِقلّاح سَنی (داة قدیة لللع الاسنان)	هه‌لکیشمیری ددان (نامرازیکی کۆنی ددان هه‌لکیشانه)
dentate= dentated	مُسَنّ= ذو اسنان	دداندار= به‌ددان
dentation	تَسَنّ	ددان ده‌رکردن
= dentelation	سَتوّه مُسَنّ	چه‌رکله‌ی دداندار
dentes(pl. of dens)	اسنان (جمع سن)	ددانه‌کان (کۆی ددان)
denti ~, dent ~, dents	بادنة تعني: سَن او سَنی	پیشگر به‌مانای: ددان یان ددانیی
dentia praecox	إشغار ولادي (تواجد سن ولادي)	ددانی کۆزیمی تازه له‌دایک بوو (دانی سمرده‌کردوو له‌گه‌ل له‌ دایک بو‌ندا)
denticle	1- تتوّه سَنی الشکل 2- عاجیه- حصاة لبیه	1- ددانۆچکه - ددانۆک - چه‌رکله له‌شپوه‌ی ددان 2- عاجیی (تۆنکیلی) به‌ردی کۆوک

denticulate	1- مُتَن	1- داندان
	2- ذو نتوء سنیه الشکل	2- چوکلله‌داری دندان شیوه
dentification	تشکُل الاسنان- تَکُون الاسنان	پنیکهاتنی دندان - دروستبونی دندان
dentifrice	معجون سنی	همویری دندان
dentigerous:	تاجی- یحتوی علی سَن :	تاجیی- ددانی تیایه :
~ cyst	کیس تاجی	کیس(توره‌که‌ی تاج)کملله‌ی (دندان)
dentilave	مضامض سنیه مضامض فمویه	تیورده‌در(غمرغمره‌ی دندان) تیورده‌در(غمرغمره‌ی دهم)
dentimeter	قانس محیط السن	پنومری چینوی دندان
dentin = dentine	عاج(عاج السن)	عاج- تریکُل(عاجی دندان)
dentinal:	عاجی :	عاجیی- تویکلیی :
~ tubuli	أنایب عاجیه	بورپچک‌ی عاجیی
dentinalgia	الم العاج - حُس العاج	نازاری عاج - همستیاری عاج
dentinification	تشکل العاج	پنیکهاتن(دروستبون‌ی عاج)
dentinitis	التهاب الاقنیه العاجیه	سَی بزویچکه‌کانی عاج
dentinoblast	مَصْرَة العاج(خلیه)	خانہ‌ی دروستکمر(خولقینمر)ی عاج
dintinocemental:	ملاطی عاجی:	چیممنتیری عاجیی:
dentinoenamel:	مینانی عاجی:	مینا(تویژال)ی عاجیی:
~ junction	ملتقی مینانی عاجی	بمیه‌کگم‌یشتنی مینار عاج
dentinogenesis:	تَکُون العاج :	دروستبونوی عاج :
~ imperfecta	نقص تَکُون العاج سوء تَکُون العاج	ناقص‌اویری له دروستبونوی عاجدا تینکچونی عاج دروستبون
dentinogenic	عاجی المنشأ	سمرچاوه‌ی عاجیی(عاج زئ)
dentinoid	شبه العاج	له شیوه‌ی عاج
dentinoma	ورم عاجی	لوی عاجیی
dentinosteoid	ورم عاجی عظمی	لوی عاجیی نیتسکیی
dentinum	عاج(لاتینیة)	عاج(به لاتینی)
dentiporous = dentiphone = dentaphone	تَکُونی سَنی	دروستبونوی(پنیکهاتنی) ددانیی

dentist	طبيب الانسان	نوشده‌ری ددان (یزیشکی ددان)
dentistry:	طب الانسان:	نوشده‌ری ددان (یزیشکی ددان):
aerodontic ~	طب اسنان الطیران (الهوائی)	نوشده‌ری ددانی فزین (هموایی)
aesthetic ~ = esthetic	طب الانسان التجميلي	نوشده‌ری ددانی جوانکاری
conservative ~	طب الانسان التحفظي	نوشده‌ری ددانی پارترگاری
conservative operative ~	مداواة الانسان التحفظية	چاره‌سمرکردنی ددانی پارترگاری
endodontic ~	مداواة الانسان اللبية	چاره‌سمری کرۆکی ددان (ناوهموی ددان)
forensic ~ = dentolegal	طب الأسنان الشرعي	نوشده‌ری ددانی یاسایی
operative ~	• طب الانسان السريري	نوشده‌ری ددانی کلینیکی
orthodontic ~	طب الانسان التقوي	نوشده‌ری ددانی راستکردنهمویی
pedodontic ~	طب اسنان الاطفال	نوشده‌ری ددانی مندالان
prosthodontic ~	طب الانسان التعويضي (الصناعي)	نوشده‌ری ددانی دروستکردنهمویی
psychosomatic ~	طب الانسان النفسي المعضي	نوشده‌ری ددانی دهموونی نعدامی
radiological ~	طب الانسان الشعاعي	نوشده‌ری ددانی تیشکی
surgical ~	طب الانسان الجراحي	نوشده‌ری ددانی نه‌شترگمیری
dentitia:	بزوغ الانسان الساقطة	ددان دهرکردنی کموتوویی
	بزوغ الانسان اللبية:	ددان دهرکردنی شهری:
~ praecox	بزوغ مُبكر	دهرکردنی پيشكات
~ tarda	بزوغ مُتأخر	دهرکردنی دواکموتوو
dentitodifficilis	إضطراب البزوغ - صعوبة البزوغ	تینکچوونی ددان دهرکردن - گرانیی ددان دهرکردن
dentition:	1- أسنان طبيعية 2- بزوغ الانسان 3- إسنان - إغفار :	1- ددانی سروشتی (ناسایی) 2- ددان دهرکردن 3- ددان (دهرکردن) هاتن - ددان پواندن :
artificial ~	جهاز اصطناعي سني	تاقمی ددانی دروستکراو
natural ~	مجموعة الانسان الطبيعية	کۆمه‌له ددانی سروشتی (ناسایی)
permanent~ =(secondary ~)	بزغ الانسان الدائم (بزوغ ثانوی)	دهرکردنی ددانی هم‌میشمی (دهرکردنی دوو هم‌مینی)
primary ~	بزوغ اولی (اللبنیة)	دهرکردنی ددانی سهرمتایی (شهری)
dentoalveolitis = pyorrhoea alveolaris	التهاب سنجي سني	هموی ددان و نیشکی دهموی

	تفقیح سنجی بینی	کیم کردنی ددان و نیشکی دهوی
dentofacial	وجهی بینی	پودی و ددانی
dentogenesis:	تکون العاج:	دروستیونی عاج (توئیکل):
~ imperfecta	تکون العاج المعیب	دروستیونی عاجی ناتموار
	تکون العاج الناقص	
dentiningival	لثوی سنی	پوکی ددانی
dentography	وصف الاسنان - تطیط الاسنان	هیلکاری ددان
dentoid	شبه السن	له شتوی ددان - ددان شتوه
dentoidin	شبه المادة العاجية	وهکو مادهی عاجی
Dentolegal = forensic dentistry	طب الاسنان القانوني (نسبة لقانون طب الاسنان)	نژداری ددانی یاسایی
dentology= odontology	علم طب الاسنان	زانستی نژداری ددان
dentoma	ورم عاجی	لروی عاجیی
dentomechanical	آلی بینی	میکانیک ددانی
dentulous	ذو اسنان	ددان دار
denture:	1- مجموعة الاسنان الطبيعية 2- جهاز الاسنان الاصطناعية (طقم الاسنان):	1- کومله ددانه سروشتیهکان 2- تاقمی ددانی (دروستکراو) دمستکرد:
acrylic resin ~	جهاز سني اكريلي	تاقمی ددانی نه کریلی
artificial ~	جهاز سني اصطناعي	تاقمی ددانی دمستکرد
	جهاز سني صُنعی	تاقمی ددانی دروستکراو
chrome- cobalt ~	جهاز سني من الكروم كوبالت	تاقمی ددانی کروم کوبهلت
retained partial ~ clasp	طقم جزئی مثبتة بالضّات	تاقمی پارچمی (پارچه تاقمی) جیگیرکراو به قولاپ
complete ~	جهاز سني كامل	تاقمی ددانی تموار
design ~	تصميم الجهاز السني	پلان (پینلان) تاقمی ددان
		- نه خشه کیشانی تاقمی ددان
duplicate ~	جهاز سني مُنْخوِج	تاقمی ددانی لمبر (لمس) گیراوه
fixed ~	جهاز سني ثابت (جسر ثابت)	تاقمی ددانی جیگیر (پردی جیگیر)
fixed partial ~	جهاز سني جزئي ثابت (جسر ثابت)	پارچه تاقمی جیگیر (پردی جیگیر)
flange ~	حافة الجهاز السني	لینوار (دیوار) تاقمی ددان
full ~	جهاز سني كامل	تاقمی تموار
immediate ~	جهاز سني مباشر	تاقمی ددانی یه کسری (راستموخ)

implant ~	جهاز ښي مغروز	تاقمی ددانی چیتراو
interim ~	جهاز ښي موقت	تاقمی ددانی کاتی
partial ~	جهاز ښي جزئی	پارچه تاقمی ددان
permanent ~	جهاز ښي دائم	تاقمی ددانی همیشمی
provisional ~	جهاز ښي موقت	تاقمی ددانی کاتی
removable ~	جهاز ښي متحرک	تاقمی ددانی ناچټگیر (بهری)
removable partial ~	جهاز ښي جزئی متحرک	پارچه تاقمی ددانی ناچټگیر
temporary ~ interim ~	جهاز ښي موقت	تاقمی ددانی کاتی
transitional ~	جهاز ښي متحرک	تاقمه ددانی گواستراوه
treatment ~	جهاز ښي علاجي	تاقمه ددانی چارمسری
trial ~	جهاز ښي تجربی	تاقمه ددانی پمراوهی
	جهاز ښي اختباری	تاقمه ددانی نزمونی
unilateral partial ~	جهاز ښي جزئی وحد الجانب	پارچه تاقمی ددانی یکه لای (تاقمه ددانی پارچه ی یکه لای)
wax model ~	النموذج الشمعي للجهاز ښي	نمونه میخی تاقمه ددان
deodorant:	دافع الرائحة - مُزيل الرائحة:	بۆنبره - بۆنلابر:
mouth ~	مُزيل رائحة الفم	بۆنلابری دهم
deossification	زوال التَّعْظُم	نهمانی بمتیسکبون
depigmentation	زوال الصَّبَاغ	نهمانی به رهنگیون
deposits	رواسب - ترسبات	نیشته‌وه‌کان (نیشته‌کان)
depression	1. انخفاض - مُنخفض - محبوط 2. اعياء - اكتئاب	1. نزمبونوه - نشیوی - دابه‌زین 2. خه‌م‌وکی - دل‌ننگی - پستی
depressor:	خافض:	نزم کمره - کپکمر:
tongue ~	خافض اللسان	نزم کمری زمان
derma	جلد	پیت
dermal	جلبی	پیتی
dermato -	بادنة تعني: جلد	پیشگر به‌مانای: پیت
dermatostomatitis	التهاب الفم و الجلد	سؤ (همی) دهم و پیت
dermis	أدمة	بن تویژ - ژیر تویژ
dermoid:	شبة الجلد - نظير الأدمة	پیتیمی‌وه‌کو پیت
		- له پیت چو

سهارین تویژ		
~ cyst	کیس نظیر الأذمة	کیسی هارین تویژ (بیسته پوزک)
desalivation	انقطاع اللعاب	نه مانی لیک
desalination	تحلیه	شیرین کردن
descending	نازل-هابط	دابهزیرو- داکشار
desiccation	تجفیف-جشیف	روشک کردنمه- ناولا بردن
design	رسم- خطه	وینه- پلان- نمونه
designing	تصمیم- تخطيط	وینه کیشان- هیلکاری
- نمونه کیشان		
deamoid	1- وتری الشکل- ریاطی الشکل 2- دوم لیفی متصلب	1- وهک ژئی- ژئی شیره 2- لوری پیشالیی دمق بور
- ماسولکه بمنده گمژل		
desquamated:	مُتَوَسِّف- مُتَقَشِّر:	تویژدهلدان- تویژکهلدان:
-epithelial cell	خلیه بشریه مُتَوَسِّفَة	پویژشه خانه تویژدهلداره
destruction:	تخریب- تحطُّم:	خرابپورن- تیکشکان
- دارمان:		
bone ~	عَظْمُ العظم	دارمانی نیتسک
detergent	مُطْفِئ- مُنْطِج- مزیل للاوساخ	پاکساز- خاورنکمر- لایبری پیسی
detritus	فضلات- بقایا- نفايات	پاشمپوزکان- پاشماوهکان
deut-(deuto-)	بادنة بمعنى:	پیشگر بهمانای:
deuter-(dutero-)	الثاني او ثنائی	دووم یان دووانیی
deuterocone	الحبة الانسية الدهليزية للمضاحك العلوی فی الثدييات	کمسپ(تیژایی) ناوهندیی پیشهخرتنهی سهرمه له
deuteronid	الحبة الانسية الدهليزية للمضاحك السفلی فی الثدييات	کمسپ(تیژایی) ناوهندیی پیشهخرتنهی خوارمه
deuteromere	النصف الساني لعصر الميناء في السن	نیوی لای زمانی نعمنامی مینای ددان
develop	1- يُطَهَّر(أشعة) 2- يُطَوِّر- يُنْقِي- ينمو	1- دبری دهخات(تیشک) 2- پیشی دهخات- گهشی پتدهکات- گمش دهکات
developer:	مُطَهِّر:	دهرخمر:
film ~	مُطَهِّر الفلم	دهرخمری فیلم
development:	نُمو- تطوُّر:	گمشهکردن- پیشکومتن:

~ of teeth	نو انسان	گمسه‌کردنی ددانه‌کان
developmental	تطویری- نمائی- اصلی - تکوینی	پیشگه‌وتوویی- گمشی - په‌مئی -دروستبوویی
~ groove	میزاب اصلی	دوژی په‌مئی
~ lines	خطوط التکوین	هیله‌کانی دروستبوون
deviation	إغراق- حلال	لادان
device:	أداة- جهاز	نامراز- نامیر
central-bearing ~	أداة الضغط المركزي	نامرازی فشاری چمقی
tracing ~ central-bearing	أداة الضغط المركزي	نامرازی فشاری چمقی هیلکیش
devitalization:	إماتة- إزالة الحيوية:	نامرازی فشاری چمقی ورنه‌کیش
~ of the pulp	إماتة اللب	مراندن- لایردنی زیندویتی:
devitalized dental pulp	لب سني فاقد الحيوية	مراندنی کړک
devitalizer	مُفِِدُ الحَيَوِيَّة	کړاکی ددانی مردوو(نازیندوو)
diabetes	داء السُّكَّر	نه‌هیلکری زیندویتی(مریندر)
	- داء سُكْرِي	نه‌خوژی شه‌کړه
		- دهرده شه‌کړه
:diagnosis	تشخيص- تشخيص المرض:	ده‌ستنیشانکردن(دوژینموه)
		- ده‌ستنیشانکردنی نه‌خوژی:
differential ~	تشخيص تفریقي	ده‌ستنیشانکردنی جیاکاره‌کی
	- تشخيص تمييزی	- ده‌ستنیشانکردنی تاییه‌قهنندیتی
diameter	قَطْر	تیره
diamond:	ماس- الماس(حجر کریم):	ماس- نه‌لماس(پردی په‌ها):
~ disc	قُرص ماسي	په‌ره‌کی نه‌لماس- دیسکی نه‌لماسی
~ seperation disc	قرص فاصل ماسي	- دیسکی جیاکړه‌ی نه‌لماسی
		- په‌ره‌کی جیاکاری نه‌لماس
diaphanoscapy	فحص الشفوفیة	تیردانینی پوونی
diaphragm:	1- حجاب- الحجاب الحاجز 2- خُطار:	1- ناوپه‌نچک 2- په‌ره:
oral ~	حجاب الفم	په‌ره‌ی دم
diapyema	خُراج	دومل
diapyesis	تَقْلِیح	کیم کردن

diarrhea	إسهال- ذَرَب	سكچون- رهمانی
diarhosis	مفصل سهل الحركة	جومگه‌ی جولہ ناسان
diastema	تَفَرُّقُ الاسنان(مسافة فاصلة غير طبيعية بين سنين متجاورين)	بۆشایی نِيوان دوو ددان (شاشیه‌کی نانا‌سایی نیوان دوو ددانی دراوسی)
diastematocheilia	انشقاق الشفة	داقلیشانی لیتو
diastimatoglossia	انشقاق اللسان	داقلیشانی زمان
diastematognathia	انشقاق الفك السفلي	داقلیشانی شمویلگه‌ی خواروو
Diastole:	انبساط(استرخاء) القلب:	خاریونونه‌ی دل(کشانى سکو‌له‌ی دل):
~ pressure	مفصل انبساطی	خاوه پستان- خاوه فشار
diathesis	تأهب- استعداد	ناماده‌باشی- خنز ناماده‌کردن
dichotomous	مقسم- ذو شعبتين	دابه‌شکراو- دوریمش
	-مفروق	-جیا‌کراوه
die:	نمُودج- مثال:	نمونه- قالبی هاوشیره قهباره:
stone ~	نمُودج حجری	نمونه دروستکراو له گمچی بمریدی
diet	حِیَٔة- نِظام غذائي	پارِیز- خُوراک- رِیک‌خستنی خُوراکِی(پِرِوِ‌گرامِی) خُوراکِی)
dietary habit	عادة غذائية	نمرِیت(خو‌ی) خُوراکِی
different	مُختلف- مفترق	جیا‌واز- جیا‌کار
differential:	تفریق- مُتَیَز- تفاعلي:	جیا‌کاری- تاییه‌قمندی:
~ diagnosis	تشخیص تفریق	د‌مستنی‌شان‌کردنی جیا‌کاری(تاییه‌قمندی)
differentiation	تمیز- إختلاف تفریق	جیا‌کردنمه- لیتک جیا‌کردنمه
diffuse	پنشر- يَنْشُر	بلا‌ود‌میتنمه
diffusion	إنتشار	بلا‌و‌بوونمه
digestion	هضم	همرس- هم‌س‌کردن
digestive:	هضمی:	همرسی:
~ tract	انبوب هضمی	بۆدی همرسی
diglossia	لسان مشقوق	زمانی داقلیشار
	- لسان مزدوج	- زمانی دوولا
diagnathus	ذوفکین	دو شمویلگه‌ی
dilaceration	1- تَرُق	1- دپان
	2- تَرُق السن(بسبب كسر في السن انشاء بزوغه يؤدي الى تشوه في شكله	2- دپانی ددان(درز بردنی ددان)

	دین الماسی بشکله الطبیعی)	(بهمزی شکاندنی ددان له کاتی دهرکردنډا شتیوی
		تیکه دهجیت وکارناکاته سمر دروستیونی ناسایی)
dilatation	تدد - تَوَسُّع	کشان - کرانموه - فراوانیون
dilator	موسِّع	فراوانکمر
diluent	مُخَفِّف - مُفَرِّق - عَفْث الکثافة	پوونکمر موه - ترنگکمر موه
		- فراوانکمر (پوونکمر موهی چریی)
dimension:	بُعد - اِمْتِداد:	دووری - دوریزه:
occlusal vertical ~	بُعد عمودی اِطباقی	دووری (دوریزه) شاقولتی جوتیوونیی (هاپره‌کان)
rest vertical ~	بعد عمودی فی وضع الراحة	دوریزه‌ی شاقولتی له‌باری هموانموه‌دا
vertical ~	بُعد عمودی	دوریزه‌ی (دووری) شاقولتی
dimorphism	اِختلاف شَکْلِي	جیاوازی شیمی
diphtheria	خُنَّاق (تشکل الاغشیه):	وفاق - دوشاخه (پرمده دروستیون):
buccal ~	خناق فموی	وفاقی ده‌میی
		- وفاقی ناو‌دهم
labial ~	تشکل الاغشیه فوق الشفة	دوشاخه (پرمده دروستیون)ی سمر لیو
diphyodont	ذو بزوغین ذو اِسانین	دوچوکل
diplococcus	مُکَوَّرَة مزدوجة	خړی جوت
direct:	مُباشر:	راستموخ - په‌کړاست:
~ method	طریقه مباشرة - اسلوب مباشر	پټکی پاستموخ
		- پټوت (شټوای) پاستموخ
~ pulp capping	تغطية اللب المباشرة	سمر پټ‌شټ (سمر نانه‌وه)ی کړ‌کړی راستموخ
disadvantages	مساوی - سینات	خرابی - بټ سوودی
disalignment	سوء رَصْف - سوء تنظید	ناپټک پیزکردن - چموت پټ‌کښتن - چموت چاککردن
	- سوء تصحیح	
disc	قرص - قرصی:	پهره‌که (گره) - پټ‌که - خټپله پهره‌که‌یی - دیسک:
abrasive ~	قرص ساحل (کاشط، حاک)	پهره‌که‌ی دادر (پاک‌کمر، دامال)
safe side ~	قرص ذو وجه آمنه (وحد الوجه القاطع)	پهره‌که‌ی په‌کلا
		سټیم‌ترسی (پهره‌که‌ی په‌کلابی)
sand paper ~	قرص من ورق الزجاج	پهره‌که‌ی سمارته
discharge	تفريغ - تَصْرِيف - سَيْلان	خالی‌کردن - دهرکردن - دهر‌دراو
	- اِفرَاز	- دهر‌دان
disclosing:	ا. کشف	ا. دهر‌کښتن

	2 کاشف:	2 دمرخمر:
~ paste	ممجون کاشف	همویری دمرخمر
~ solution	علول کاشف	گیراوهی دمرخمر
discoid:	1- قُرصی الشکل 2- قُرص (دواء):	1- پیره‌کمیی (وهک پیره‌که) 2- خه‌پله - حه‌ب (دهرمان):
~ excavator	مِجَرَقَة ذات طرف قُرصی	هه‌لک‌زله‌ری لایره‌کمیی
discoloration	تلُون - تِبْکُلُ اللون - ازالة اللون	به‌ر‌ه‌نگ‌بون - رِه‌نگ‌گُزوان بی‌رِه‌نگ کردن - رِه‌نگ برین
discomfort	1- عدم الراحة - انزعاج 2- دَغْت - تَغَب	1- بی‌ه‌مو‌انوه - هه‌راسان بوو 2- هیلای
discrete	مُتَفَرِد - مُتَفَرِّق - مُفَصِّل - مُشِير	ناپه‌یره‌ست - جیاکار - جیاکراوه - به‌ر‌په‌ر
discussion	مناقشة	پاڤه‌کردن (گفتوگۆ)
disease:	مَرَض - داء:	نه‌خۆشی - ناساغیی:
congenital ~	مرضی ولادی - مرض خُلقی	نه‌خۆشی زگماکیی - نه‌خۆشی سکاکی
contagious ~	مرض سار	نه‌خۆشی تهنینه‌ویی
eqidemic ~	مرض ویانی	نه‌خۆشی درمیی
foot and mouth ~	مرض القدم و الفم	نه‌خۆشی دهم و بی
functional ~	مرض وظیفی	نه‌خۆشی کاریی - نه‌خۆشی فهرمانی
hereditary ~	مرض دراثی	نه‌خۆشی بۆ‌ماوویی
idiopathic ~	داء عفوی - داء مجهول السبب	نه‌خۆشی خۆیه‌خۆ - نه‌خۆشی هۆکار نهما‌نراو
infection ~	مرض معدی	ده‌رد (نه‌خۆشی) تهنه‌نه‌کردو - نه‌خۆشی درمی تهنینه‌وه
malignant ~	مرض خبیث	نه‌خۆشی پیس
occupational ~	مرض مه‌نی	نه‌خۆشی پیشه‌یی
organic ~	مرض عضوی	نه‌خۆشی ئه‌ندامی - نه‌خۆشی نۆزگانی
parasitic ~	مرض طفیلی	نه‌خۆشی شه‌خۆزیی

sexual ~	مرض جنسي	نه‌خوښی ترخى
venereal	مرض زهري	نه‌خوښی فېره‌نگيی
	- مرض تناسلي	- نه‌خوښی کوښمندامی زاوړی
disengagement	إنفکاک- تفرُّ	جیابوونمه- نازادبوون
dish:	وعاء- طبق(صفحة)	دهوری- تا- ده‌فر:
	- صحن:	
glass ~	وعاء زجاجی	دهوری شوشمی
disharmony:	تخالف- عدم انسجام:	نارېککه‌موتن- نه‌گوښان:
occlusal ~	تخالف اطباقی	نارېککه‌موتنی جوتبوون
		- ناگوښایی جوتبوونی هارېه‌کان
disinfectant	مُطهِّر- مُبید للجراثيم	خاوړنکمره- پاکوځکمره
		- میکروبکوژه
disintegration	تَشْتَّت- تَفْکُک	شیکاری- لیک هه‌لوه‌شان
	- إحتلال- تَفْکُت	- شیبوونمه- هه‌لته‌کان
disjunction	سوء التّحام	ناتموایی پټکموه‌لکان
		- پټکموه‌لکاوایی ناتمواو
disk= disc	قرص	پېره‌که
dislocation:	خَلْع:	له‌جی چوون:
~ of the joint	خلع المَفْصَل	له‌جی چوونی جومگه
disocclude	تخفیض الإطباق	نزمکردنموهی جوتبوون
	- تخفیف الإطباق	- سووککردنی جوتبوون(پښینی خړی) تاکو بهر ددانی
		به‌رامېهر نه‌کموښت)
disorder	اضطراب- اعتلال	شینوایی- نادرستی
	عدم النظام- فوضى	- ناپړنکی- نازاوه- پشینوی
dispenser:	مَوْزَج- مَزود:	دابه‌شکمر:
mercury ~	موزع زئبق	دابه‌شکمری جیوه
displaceability	قابلية الانزياح	لمباری لادان(لابردن)
	- قابلية الابتعاد	- لمباری دورو کموتنمه
displacement	إزاحة- ابتعاد	لادان- لابردن- دورو کموتنمه
disposable needle	إبرة طَروح	ده‌زی ناساده
	- إبرة جاهزة	ده‌زی په‌کجار به‌کاردیت
disseminated	منتشر	بلاوویووه

distal:	وحشي:	دوور له ناوړند
		- بهرمو پشتموه:
~ surface	سطح و حشي	ړووی دوور له ناوړند
distance:	مَسَافَة - فَرْجَة:	ماوه - دووری:
interarch ~	مَسَافَة بَين القوسين	ماوې نيتوان همدوړو کمرانه (شمولگه)
interocclusal ~ (= free way space)	فَرْجَة إطباقية	ماوې جوتبوونیی (هارپړه کان)
interridge ~	المسافة بين الحافتين السنخيتين	ماوې نيتوان ليتوار (رځ)ی همدوړو نیسکی شمیرلگه
distant	بَعِيد	دوور
distension= distention	انْتِفَاح - تَمَدُّد - تَوْسُّع	هه لئارسان - ناوسان - کشان
distillation	تَلطُّي	دلتيانن
distillated water = distilled water	ماء مُقَطَّر	ناوی دلتياننوار - ناوی دلتيوار
disto-	بادنة تعني: وحشي (بعيد عن خط المتوسط)	پتشگر بهمانای:
		دوور له هتلی ناوړند (بهرمويشتموه)
distoc(c)lusal	وحشي طاحني	ړووی هارپړويشتمویی
distolingual	وحشي لساني	بهرمو زمان و پشتموه
distomolar	رَحَى وحشية	هارپړی پشتموه
	(سن زائفة صغيرة تبرز خلف الارحاء)	(ددانینکی بچوکی پټره سمرده ده کات له پشت هارپړه کانموه)
distodisplacement	انزياح وحشي	لادان بهرمويشتموه
distortion	تَشْوِش، إلتواء - اعوجاج	تینکچرون - نارینکچرون - خواربون - شتوننن
distoversion	انحراف وحشي	لادان بهرمويشتموه
distress	حَیْق - كُرْبَة	تمنگانه - ناهه مواری - دژوار
disturbance:	اضطراب - ارباك:	تینکچرون - شتوان - په شتویی:
endocrine ~	إضطراب الغدد الصمّ	تینکچونی کویره رویتنه کان
division	انقسام	دابمشبون
d.o= disto- occlusal	وحشي طاحن	ړووی هارپړو پشتمویی
dolicho -	بادنة تعني: طويل - مُطاول	پتشگر بهمانای: دريژو - دريژوکوله
dolichofacial	مطاول (طویل) الوجه	پروودريژ (دريژوکوله)
dolichouranic	طویل الحنك	چمناگه دريژو
dolor	الم	نیش - نازار

dominant:	غالب- ساند:	زال- باو- سرکومتوو:
~ trait	سمة سائنة	سیفمتی زال
donate	مانع	بهخشنده- بهخشر
donation	إعطاء	بهخشین
dormant	ساکن- هاجع	سر- مت- خاموش
dormancy	سبات	سپیرون- متیرون
dorsal:	ظہری:	پشته کیی:
~ lingual mucosa	عاطیة ظهر اللسان	لینجه پمردی پشی زمان
dorsum:	ظہر:	پشت:
~ of the tongue	ظہر لسان	پشی زمان
dosage	مُعایرة- تقدیر- جرعة	قوم- شندانزه- ژهم
	- تقدیر الجرعة	- شندانزه ی بره دهرمان
dose	جرعة- مقدار الجرعة- مقدار الدواء- الجرعة الدوائية	قوم- شندانزه- مؤ- بری دهرمان- شندانزه ی دهرمان
double:	ثنائی- مزدوج- مضاعف:	دووانه- جووتهک- دوو- جوت- دووشمونه:
~ cutting disc	قرص ذو وجهین قاطعین	پمرده کی دوو دیو بر
~ lip	شفة مزدوجة	دوو لیتو- دوو لیوی
dough:	خميرة- عجينة (صحنه):	هموین- همویر:
~ stage	مرحلة عجينة	قزناغی همویری
dovetail:	ذنب(ذیل) الحمام:	کلکه کوتر:
~ cavity	حفرة ذنب الحمام	چالی کلکه کوتر
dowel= post:	وتد- رکیزه:	کوله که- سنگ:
~ pin	وتد ذو دبوس	کوله کی دهرزی
draft	1- يُسحب- يُجر(سحب- جر) 2- يفرق- يَفصل	1- ډاکیشن- ډایه کیشیت 2- جیاینه کاتوره
drag	الجزء الاسفل من البوتقة	بهشی خوارموی پوته
drain	1- يصرف- ينزح 2- مصرف	1- ډایه مالی 2- ډامالین
drainage	تصرف	ډامالین
drape	شانت(غطاء المريض)	پمرده (پویش) نه خوش
dressings	جِمَاد	برین پیچان
drift:	1- انزياح- جَرَف	1- ډامالین- ډامالران- ډایتهچران

	- لادان-پوچوون	- انحراف- انشیاق
	2 کۆج:	2 هجرة:
tooth ~	لادانی ددان - پامالینی ددان	انحراف السن - انزیاح السن
drill(n.)(v.):	سمۆ - کونکمر:	میلقب- میخفاره:
	- ده سمیت- کون دهکات:	- یلقب:
dental ~	کونکمری ددان	مخفاره سنی
drilling	سمین- هه لکۆلین	لقب- حفار- تثلیب
drop:	دلۆیه- مرۆله:	قفره:
enamel ~	دلۆیهی مینایی	قطره مینائیة
droplet	دلۆیچه(پیشکه)	قطرة - قطرة صغيرة
dropsy= oedema	ناویمند-ناویمنگ-تیزان	حبن- إستسقاء - وذمة
drug:	دهرمان:	دواء- عَقَّار:
~ resistance	بهرگرگی له دهرمان	مقاومة الدواء
druggist	دهرمانساز - دهرمانهوان	صیدلی(اخصائی الدواء)
dry:	وشک:	جاف:
~ abscess	دومهلی وشک	خُراج جاف
~ socket	جی ددانه کیشراوی وشک	سِنخ جاف
drying:	وشک کردنمه:	تجفیف:
cavity ~	وشک کردنمهی چالهکه	تجفیف الحفرة
root canal ~	وشک کردنمهی کمنالی رهگ	تجفیف القناة الجذرية
dryness:	وشکی:	جفاف:
~ of the mouth	دهم وشکی	جفاف الفم
duct:	رهوکه - جۆکه - بۆری:	قناة- مجرى- مصلک انبوب:
alveolar ~	جۆکه نیسکی ددان	قناة سنخية
nasolacrimal ~	لوته جۆکهی فرمینیسکی	قناة انفي دمعي
sublingual ~	بۆری ژیر زمان	قناة تحت اللسانية
submandibular ~	بۆری ژیر شمویلگهی خواروو	قناة تحت الفك السفلي
ductility	دریژکشیی- توانایی کشاندن	قابلية السحب- قابلية المط
duplicate	لهمیری دهگریتمه	يَنْسَخ
	- کۆیی دهکات	
duration	بهردهوامیی	دیمهه- بقاء- استمراریة

dutch gold	ذهب هولندي(خلیطة من التوتیا و النحاس)	زیري هولندي (تینکه لهی زینک و مس)
dwarfed	قزم- قزیمه:	کووته بالا:
~ enamel	میناء قزیمه(نشوء مینائی قزیم)	مینای کووته بالا
dwarfism	قزم	کووته بالایی
dynamic(al):	فعال- حركي	به جووله- داینه میکی
~ of facial growth	داینامیکه النمو الوجهي	- جوولمیی:
- dynia	کایمه تعني: ألم	داینه میکی گمشه یوو
dys-	بادنه تعني: 1- صعوبه- صعب- عسر	پاشگر به مانای: نازار- نیش
	2- مؤلم	پیشگر به مانای:
	3- سوء	1- گرانی- گران- گرفت
	4- اختلال	2- به نازار
		3- خرابی- ناله باری- به دی
		4- تینکچورن
dysallilognathia	تباين الفكین	جیاوازی همردو شمیلگه
dysfunction:	عُسر الوظيفة- اختلال الوظيفة:	گرفتگی فرمان- تینکچورنی کار:
dental ~	اختلال الوظيفة السنية	تینکچورنی کاری ددان
dysgnathia	سوء تطوّر الفكین	نالهرباری گمشه همردو شمیلگه
dysjunction:	سوء التّحام:	نالهرباری یتکوه لکان:
cranio- facial ~	سوء التّحام الفرز المجمعي الوجهي	نالهرباری یتکوه لکانی
		دزی نیوان کاسه ی سمر و پوو
dyslalia	عُسر التّلق- عُسر التّکلم	گرفتگی قسه کردن- گرفتگی ناخاوتن- گرانگویی
dysodontosis	عُسر البزوغ	دزیویی(سهختی) ددان سمرده کردن
		(ددان هاتن به گرانی)
dysosteogenesis	سوء تّکوّن العظام	دزیو یتکهاتنی نیشک
dysosteosis:	عسر التّعلّم- تشوّه التّعلّم:	گران(دزیو) به نیشکچورن:
cleido cranial ~	تشوّه(عسر) التّعلّم التّرقوی المّجمي	دزیو دروستونی نیشکی
		چه له ممیی کاسه سمری
mandibulo- facial ~	عُسر التّعلّم الوجهي الفكّي	گران به نیشکچورنی پوویی شمیلگمی
dysphagia	عُسر البلع	گران قوتدان
dysplasia	عُسر التّشکّل	گران یتکهاتن- گران گمشه کردن
	- عُسر النمو(سوء تشکّل- سوء نمو)	- دزیویی(یتکهاتن) گمشه کردن

dyspn(o)ea	زَلَّةٔ تَنَفُّیَّة - عُسْرُ التَّنَفُّسِ	گران همناسه‌دان - همناسه‌سواری
dyspn(o)eic	عسیر التَّنَفُّسِ	گران همناسه‌دیر
dystrophic	سَیِّئُ التَّغْذِیَّة - نَاقِصُ التَّغْذِیَّة	به‌دخُوراک - کم‌خُوراک
dystrophy	خُثُل - سَوءُ التَّغْذِیَّة - نَقصُ التَّغْذِیَّة	به‌دخُوراک‌گی

E

e-	بادنة تعني: مِنْ خارجِ عن - بلا	پيشگر به مانای: له - به دهر له
	- پښون	- بڼ- به بڼ
ear:	أذن:	گوی:
~ drum	غشاء الاذن	پمردی گوی
ebur:	عاج (لاتینی)	عاج (توئیکل) (به لاتینی)
~ dentis	عاج سنی (لاتینی)	عاج (توئیکل) ددان (به لاتینی)
eburnation	1- نفخج (ترسب العاج) 2- تصلب العظم	1- به عاج بوون 2- رهقبوونی نیتسک
eburneous	1- عاجی 2- تصلبی	1- عاجیی 2- رهقبوویی
eccentric:	منحرف (خارج المركز) - لامرکزی:	ناهاوچمق - لاداو له چمق
		- ناوونده به دهر:
~ occlusion	إطباق مُنحرف	جوتبوونی ناهاوچمق
	- إطباق لامرکزی	- جوتبوونی ناوونده به دهر

ecchymosis	کَنَمَة - تَکَنُم - اِزْرِقَات (دوم دموی وازرقاق من شمة الضرب)	خوئین تیزران و شینبوونموه (له نه‌هایمی توند پینداکیشاندنا)
ecderon	1- بُشَرَة (طبقة ظاهرة) 2- غِشَاء عَاطِي	1- توئِژ - پروپوژ 2- لینجه پوژ
eclabium	إِثْقَاب الشِّفَة	هملگمرا نهموی لیر
ecto-	بادنة تعني: ظاهر - خارج - خارجي	پیشگر به مانای: دیار - دهرموه - دهره کیی
ectoderm	بشرة - طبقة ظاهرة - الادم الطاهر	توئِژ - پروپوژ - توئِژه شانه
- ectomy	کاسعة تعني: استئصال جراحي	پاشگر به مانای: هملگمندن (لینکردنموه) بمنشتر گمری
ectopic:	مهاجر - مُتَنَقِّل - مُنَحْرِف:	گوازاووه - لاداو:
- eruption	بزوغ مُنَحْرِف	دهرکردنی لاداو
ectoplasm	فیوولی خارجیة	پلازمای دهره کیی
ectosteal	خارج العظم	دهرموهی نیتسک
ectropion	انقلاب الجفن	هملگمرا نهموی پیتلر
edema= oedema	وذمة تراکم السوائل غير الطبيعي في الأنسجة	په‌فان - نواسان - ناویمند (ناویمندی شلهی نا‌ناسایی له شانه‌کاندا)
edematous = oedematous	وذمي	په‌فاوی - ناواسوی (ناویمندی)
edentate	أذنه (بلا اسنان)	بی ددان
edentia = edentulate = edentulous	ذره - غياب الاسنان - قَدَّ الاسنان	بی ددانی
edentulous	أذنه - ذرءاء - غائب الاسنان	بی ددان
edge:	طرف - حَدّ - حافة:	پهم - لیوار - کمنار - قمراغ - تیوایی:
denture ~	حافة الجهاز السني	قمراغی تاقمی ددان
enamel ~	حافة المينا	قمراغی مینا
edge- to- edge bite	عضة حدّ لحدّ	گمستنی قمراغ بَ قمراغ - گمستنی تیوایی به تیوایی
edgewise	من الجانب - جانبي	له‌لاوه - لایی
effect:	تاثیر:	کار یگمری:
~ on heart	تاثیر علی القلب	کار یگمری لسمردن
efferent:	مُصَنِّر	نارده

~ nerve	عصب مُصَنَر	ناردهدهمار(دهماری همت وهگویتَر)
		- دهماری همت پهر
ejector:	طارِد - قاذِب:	دهرکرده - هاوئِزه:
saliva ~	مَاصَة اللُعاب - قاذِب اللُعاب	مزموری لیک - هاوئِزهی لیک
elastic:	مطاطی - مَرِن:	کشوک - جیر(لاستیکس):
~ fibres	الیاف مَرِنَة	پیشالی کشوک
		- پیشالی جیر
~ impression materials	مواد طَبَع مَرِنَة	ماده(کهرسه)ی قالبگرتنی کشوک
elasticity:	مطاطیة - مرونة:	کشوکس - جیرس:
muscle ~	مرونة العضلة	کشوکس ماسولکه
electric:	کهریانی:	نهلکتريک - کارهبایس:
~ pulp tester	رائِز اللب الکهریانی	تاقیکمری کپژکی کارهبایس
	(اداة فحص حيوية اللب)	(نامراز بق زانینس زیندویس کپژک)
electrocautery	کَیّ کهریانی	داخکردنی کارهبایس
electrocoagulation	تخثر کهریانی	میینس کارهبانی
electrode	قُطْب(کهریانی)	جهمسر(کارهبایس)
electrodent	سِن کهریانیة	دوانس کارهبانیس
	(القطب السالب في اداة فحص حيوية اللب)	(جهمسری نمرئ له نامراز تاقیکمری زیندویس کپژک)
electrolyte	محلول کهریانی	نهلکتريلايت - کارهبا گمیتن
	- متحلل بالکهریاء	- شیکراوه به کارهبا
		- شیکراوهی کارهبایس
electrolytical polishing	تلمیح بالتحلل الکهریانی	بمیرسکاندن بمشیکردنموی کارهبایس
electromyography	تخطيط عضلي کهریانی	هیلکاری ماسولکس کارهبایس
electron:	کهرویس - إلكتروني	نهلکترون: کارهپژیکه ی بارگه نمرئ(سالیب):
	- الکترون: (کهرپ سالب الشحنة):	
~ microscope	مِجهر إلكتروني	وردبینس نهلکترونیس
~ transport	نقل إلكتروني	گوئزانموی نهلکترونیس
electronic	کهرویس - إلكتروني	نهلکترونیس
~ surveyor	مُنساح إلكتروني	نامراز(سیرفیس)ی نهلکترونیس(هیلکاریس)
	(مُخطّط مساحة إلكتروني)	

ئه‌لکترۆنیی		
electrophoresis	تشرید کهربانی (هجرة الجزيئات المعلقة في مجال كهربائي)	کۆچی گهرده گیرساوه‌کان له کایمیه‌کی (یوارینکی) کارمایدنا
electroshock	صَنْعَة کهربانیی	پاته‌کاندنێ کارمایدنی
electrosurgery	جراحة کهربانیی	ئێدنانی کارمایدنی
electrotherapy	معالجة کهربانیی	نecشتره‌گریی کارمایدنی
		چاره‌سه‌ری کارمایدنی
		(چاره‌سه‌ر به کاره‌با)
element	عُنْصُر	توخم
elephantiasis:	فَيْل - داء الفيل:	دهرده‌فیلیی:
~ gingivae	داء الفيل اللثوي (خضامة لثوية وراثية طبيعية)	دهرده‌فیلیی پووک (نمستوریی پووکیی بۆمارمیی سروشتی)
elevation:	رفع - ارتفاع - صعود:	به‌رزکردنه‌وه - به‌رزبوونه‌وه:
~ of the mandible	رفع الفك السفلي	به‌رزکردنه‌وه‌ی شه‌ویله‌گی خواروو
elevator:	رافعة:	به‌رزکهره‌وه:
apical ~	رافعة ذروية	به‌رزکهره‌وه‌ی بنی په‌گ
periosteal ~	رافعة سمحاق	به‌رزکهره‌وه‌ی ئیسک پۆش
root ~	رافعة الجذر	به‌رزکهره‌وه‌ی په‌گ
elimination	1 - طرح - سحب 2 - حذف - ازالة	1 - لێ دهره‌یتان - لێ دهرکێشان 2 - لابردن
elinguation	تزع اللسان	لابردنی زمان
elongation	مَدَّ - امتداد - إطالة	کشان - درێژبوونه‌وه
emaciation	هَزَال - نحول	لاوازیی
emaculation	1 - ازالة الاورام الجلدية 2 - ازالة النش - ازالة الكلف	1 - لابردنی لوی پێست 2 - لابردنی په‌له
emailloblast = ameloblast	مَصَوِّدة المينا (خلية)	دروستکهر (ئیکه‌یتنه‌ی مینا) (خانه)
embedded:	مُتَغَمَّر - مُنْجَج	داپۆشراو - پیاکاو
~ cementicle	مِلَاطِيَة مندمجة	چیمه‌نتۆکی داپۆشراو
~ denticle	حُصَاة مُتَغَمَّرَة	به‌ردی داپۆشراو
~ tooth	اسنان مُتَغَمَّرَة	ددانی داپۆشراو
embolism	إتصام	ده‌مه‌رانه - گهره

embasura:	مسافه - فُرْجَة:	ماوه - بۆشایی:
gingival ~	مسافه (فُرْجَة) لشریه	ماوه (بۆشایی) پووکیی
embryo	مصفه - جنین	ناوله‌مه (کۆزیه‌له له خولقانهوه تا درو مانگیی) - کۆزیه‌له
embryology	علم الجنین	کۆزیه‌له‌زانایی
embryonal := embryonic ~ cell	مصفی - جنینی:	ناوله‌مه‌یی - کۆزیه‌له‌یی:
~ life	خلیه مصفی	خانهای ناوله‌مه‌یی
emergency	طاریء	کتوپریی
emery	سُنْبَلَج - صَفْرَة	سمارته
eminence:	شاعه - تنوء - ارتفاع:	دهریریو - چوکلّه - بهرزایی:
canine ~	شاعه ناییه - تنوء نابی	دهریریوی کدلّه - بهرزایی کدلّه
emission	انبعاث	دهریریو - دهرچوون
emollient	ملطّل - مَلِّين	خۆشکمر - نهرمکمر
emotion	عاطفه - انفعال	سۆز - ههلچوون
emphragma salivare = ranula	کیس طیفعی (کیس لعابی تحت اللسان)	توره‌که (کیس)ی بۆقیی (کیسی لیک پۆنسی ژیر زمان) ههلئاسان:
emphysema:	انتفاخ - وُدّمة هوانیة:	ههلئاسانی پیست
cutaneous ~	انتفاخ جلدي	ههلئاسانی گنگرینی
gangrenous ~	انتفاخ غنفرینی	ههلئاسانی نهشتەرگهریی
surgical ~	انتفاخ جراحی	پیشگر به‌مانای: له - بۆ
en-	بادنة بمعنى: في - إلى - نحو	- به‌روو
- en	کاسعه بمعنى:	پاشگر به‌مانای:
	1- يصنع - يعالج - يستخرج	1- دروستی نه‌کات
	2- مصنوع من	- چارهری نه‌کات
		2- دروستکراو له
enamel = enamelum:	مینا (میناء السن):	مینا (تویرال) (مینای ددان):
~ aplasia	قلد تصنعُ المیناء	نادروستیبونی مینا
~ chisel	یزمیل المیناء	نهرسکهنه‌ی مینا (چیزلی مینا)

~ cuticle	قُشَرهٔ مینائی - جُلَیْدَهٔ مینائی	پِستُوکِه‌ی مینا
~ fibres	الیاف مینائی	پیشالی مینایی
= ~ prisms	- مراشره مینائی	- ناوِیزَه (معوشره)ی مینایی
~ lamellae	صفائح مینائی	پدره‌کِه‌ی مینایی
~ matrix	قاعدهٔ المِئاء (الاساس المَضوی المِئانی)	ماده (بنجینه)ی مینا (بناغهِی نَمَدامی مینا)
~ , mottled = stained -	میناء مُبْعَقَه	مینای پهلاری
~ nanoid = dwarfed ~	میناء قَرْمَه	- مینای له‌کاوِی
~ nodule	عُقْدَهٔ المِئاء	مینای کورته بالا
~ opacity	طَلِیْلَهٔ المِئاء	گریچکِه‌ی مینا
~ organ	عَضَر المِئاء	لِیْلِی مینا
~ pearl	لؤلؤهٔ المِئاء	نَمَدامی مینا
~ prism	موشور مینائی	مرواری مینا
~ tufts	حُزَم مینائی	معوشر (ناوِیزَه)ی مینا
~ unsupported	میناء غَیر مُدْعومَه	چپِکِی مینایی
enameloblast = ameloblast	مُصَوِّرَهٔ المِئاء	مینای بِن پالِشَت
amameloblastoma = adamantinoma	وَرَم مصوِّرات المِئاء	پِنگِه‌نَمِرِی مینا
enamelum	وَرَم المِئاء (خُصامَهٔ مینائی سَلِیْمَه)	"(خانهِی مینا زِی)"
enanthema = enanthem encapsulated	طَلَق باطنی (مُنْدَفَعات باطنیّه)	لووی پِنگِه‌نَمِرِه کانی مینا
end:	طَرَف - نِهایَه:	= لووی مینایی
~ cutting bur	سُجَلَهٔ ذات نِهایَه قاطِطَه	لووی مینا (گَمورِه بَوونِی مینای پاک)
distal ~	طَرَف وحشی	لِیْی هَمناوِی
end- to- end bite	عَضَهٔ طَرَف لِطَرَف - عَضَهٔ حَد لِحَد	کاژدار - قاوغ دار
endamoeba = entamoeba: ~ bucalia	مُتَحَوِّلات خاصَّهٔ (طَفِیْلِیات): مُتَحَوِّلات قَمِیّه	قَمراغ - نوک - کَوْتایی: بِزِی نوک بِر قَمراغی (کَوْتایی) پِشْتَمَوَه گَمَسْتَنی قَمراغ بِزِ قَمراغ نَمِیْبِیای تالِیْمَت (نَمِیْبِیای مُشَمَخَوَر): نَمِیْبِیای دَه‌مِی

~ gingivalis	مُتَعَوَّلَات لِثَوِيَّة	نهمیبیای پروکی
endemic:	قِرَني - مُسْتَوطن - متوطن:	نیشته‌جی:
~ disease	دَاءُ مُسْتَوطن	نهم‌خوشی نیشته‌جی
endermic	عَمَرُ الجِلْد	بمیتستا رُوشتن (بیتدا رُوشتی بژناوینست)
endo-	بادنة تعني: داخل - جِمن	پیشگر به‌مانای: ناوه‌کی
		- لعنار
endocarditis:	التهاب الشفان:	همری ناویوشی دل (نار پُوشه دله سق):
subacute bacterial ~	التهاب الشفان الجرثومي تحت الحاد	ناویوشه دلمسوی خوارتیو
endochondral	داخل العُضروف	ناوکی‌کراگه
gland endocrine	غُدَّةٌ صَنَاء	کوتیره پُژین
endocrinodontia	مبعت الغدد الصم السني (علاقة مفرزات الغدد الصم و تكوين الانسان)	توتیزنهموی کوتیره رُژینی ددانیی (بیمیرندیی دهردانی کوتیره گلاند‌ه‌کان و پینکهنانی ددان)
endoderm	وريقة باطنیة - طبقة داخلية	تویی ناوموه
endodontia = endodontics = endodontology	مبعت مداواة الانسان للیبیة - علم مداواة الانسان للیبیة	زانستی چارهمری کرؤکی ددان (زانستی ددانی ناوه‌کیی)
endodontitis = pulpitis	التهاب لب السن	سز (همری کرؤکی ددان
endogene	نور داخلي	ناوه گمشه
endogenous	داخلي المنشأ	ناوه گمشیی
		- گمشه (خولقاندن)ی ناوه‌کیی
endognathion	جِمن (وسط) الفك العلوی	ناو (ناومندی) شمویلگهی سمروو
endoplasmic:	هَيُولی داخلي:	پلازمی ناوه‌کیی:
~ reticulum		تقوی پلازمی ناوه‌کیی
endothelial:	باطنی (الفشاء الباطنی):	ناویوشمی
~ cells	خلايا باطنیة	ناویوشه‌خانهمی (خانهی ناویوشمی)
endothelium	غشاء باطن - باطنیة	ناویوش
enervation	1- تَزْج (قَطْع) العَصَب 2- حُمُل - انْخِطاط - ارهَاء	1- دهره‌تتان (برین)ی دهمار 2- تهم‌لهی - سستی - خاربونموه - داکموتن
engine	مُحَرَك - آلة	بروتین
engorgement = hyperemia	احتقان - امتلاء بالدم	خوتین تیتزان
enostosis = entostosis	تَقَطُّم داخل العظم - ورم عظمي داخلي	بمنیسکبجون لعنار نیتسکدا - لروی نیتسکیی ناوه‌کی

entamoeba = endamoeba	متحولات خاصة (طفیلیات)	نهمیبا (مسه‌خوره‌کان)
enterobacteriaceae	زُمره‌ المراتیم المعویه	گرزّی به‌کتریایی پمّوئلمی
ento-	بادنة تعنی: جِمن- داخل	پیشگر به‌مانای: ناوه‌کیی
entocone	الحبة اللسانية الحلفية للرحى العلوية	تیژایی (کمسی) دیوی زمانی پشته‌وی خرتی سمره‌ه
entoconid	الحبة اللسانية الحلفية للرحى السفلية	تیژایی (کمسی) دیوی زمانی پشته‌وی خرتی خواره‌ه
entopic	متوطّع فی المكان المناسب	دانراو له شوتنی شیاودا
enucleation	استئصال- إجتثاث- نزع	لپکرده‌نمّه- له‌پیشه‌کیشان - دهره‌تینان
envelope	غِمد- غِلاف	بهرگ- پینچاوه- قاوغ
environment	بیئة- محیط- وسط	دهورویمر- ناوه‌ند
enzymatic:	انزیمی- خیمی:	نهمزیمی:
~ activity	(فعالیة) نشاط خمی(انزیمی)	چالاکیی نهمزیمی
eosinophilic	مُحبّ للابوزین	حمز به‌نپوزین
epactal= extra	زائده- فائض	پتر- زنده
ependymal	بطانی	ناوپوشی
ephemeral	موقت- زائل- سریع الزوال	کاتیی- زوو نه‌مار
epi-	بادنة تعنی: فوق- علی- قریب- خارج(ظاهری)	پیشگر به‌مانای: له‌سمر- ژورو- نزیک - دهر(روکاری)
epiagnathus	غیاب الفك العلوي	نهمونی شمویلگهی سمره‌و
epicardium	غشاء القلب الخارجي	پوویوشی دلّ
epicranium	ظهارة الجمجمة	پوویوشی کاسممر
epidemic:	ویانی- ساند- شائع:	پمّا- درم- بلاو:
~ disease	مرض ویانی(شائع)	نه‌خوشی درم- دهردی بلاو
epidemiology	علم الاوبئة	زانستی نه‌خوشیه درمه‌کان
epidermis	بشری	تویژی پینست(تویژال) روپوش-تویژ
epidermal cyst	کیس بشری	تویژه پزوک(کیسی تویژی پینست)
epidermoid carcinoma	سرطان شبه البشرية	شتریه‌همی تویژالی پینست
epiglottitis	التهکة- لسان المزمار	زمانه‌چکزله
epignathus	شفوة بروزی جنینی للفک	دزیر دهرپویوی شمویلگهی کزوپه‌له

epilepsy:	صرع:	فی - پرمکهم:
idiopathic ~	صرع ذاتی - صرع (مجهول السبب)	فتی خویی - فیتی (هونه‌زانراو)
Jacksonian ~	صرع جاکسونی	فتی جاکسونی
epileptic	صرعی - مصدوع	فنیایی - پرمکهماویی
epimandibular = supramandibular	فوق الفك السفلی	سمروو شومیلگهی خواروو
epinephrine	اپی نفرین - ادرینالین	نهمی نه‌فرین - نه‌درینالین
epipalatum	شفودجینینی مشوه لقیة الحنك	دزیویی کوریلمعی شیوه تینکچوی مه‌لاشو
epipharynx	بلموم انفی	گمروی لودی
epistaxis	رعاف - نزف انفی	لووتیزان - خوین بیریونی لووت - دارسان
epistropheus = the axis	الفقرة الرقبية الثانية - فاتق	برپرهی ملیس دووم
epithelial:	بشروی - ظهاری - سطحی:	ده‌ریژشی - پروو پژشی
		- دمرکشی:
~ attachment	ارتباط بشروی	پیوه‌لکانی ده‌ریژشی
~ cell	خلیه بشریه - (خلیه سطحی)	پروویژه‌خانه - پروکشه‌خانه
~ pearls	لالی بشریه	پروویژه مرواری
~ rest of Malassez	بقایا الملاسیه البشریه	پاشماوی مه‌لاسی ده‌ریژشی
~ tissue	نسیج سطحی (ظاهری)	پروویژه شانه - پروکشه شانه
epithelioid	شبه البشروی	ده‌ریژش ناسا
epithelioma	دوم بشروی	لوی پروویژشی
epithelium	بشرة - نسیج بشری - نسیج سطحی	پروویژه شانه
epitympanic	فوق الطبلی	سمرو پمردهی گوئی
eponym	اسم منشوب	ناوتک پمپونده بۆ (پمپونده ناو) - ناماژه ناو
Epstein's pearls	لالی ایشتاين (کته بیضاء صفوة علي طرفي الخط المتوسط للحنك عند الولادة)	مرواری نمپشتاین
		(بارستمیه کی سپی بچکۆلمیه له همردولای هیلێ نارم‌استی چمناکه کاتی له دایک بوون)
epulides	بشغات	لووه‌کانی پرووکی ریشالیی پاک
epulis:	بشعة (دوم لثوی لیفی سلیم):	لوی پرووکی ریشالیی پاک:
congenital ~	بشعة ولائیه	لوی پرووکی زکاسکیی
pregnancy ~	بشعة حنلیه	لوی پرووکی سکچیری
epulofibroma	دوم لثوی لیفی	لوی پرووکی ریشالیی
equal parts	مقادیر متساویه	بره یه‌کسانه‌کان

equalization:	مساواة - تراز:	یه‌کسان کردن:
	التساوي - موازنة - التزك:	هاوسنگی - هاوسنگ برون:
mandibular ~	موازنة الفك السفلي	هاوسنگی شمیلگی خوارو
occlusal ~	موازنة الإطباق	هاوسنگی جوتیبونی خرنیکان (هاوسنگی گستن)
equilibrium	توازن	هاوسنگی
equipment:	لجهیزات - اجهزة - معدّات - ادوات:	نامیر-کان - نامرازه‌کان:
dental ~	اجهزة (ادوات) سنية	نامیر (نامراز) ی ددان
surgical ~	اجهزة (ادوات) جراحية	نامیر (نامراز) ی نمشترگمری
erosion:	تآكل - تعرية:	داخوران - دامالزان:
dental ~	تآكل سني	داخورانی ددانی
tooth ~	تآكل السن	داخورانی ددان
erosive	آكل - متآكل	داخورکه - خورکه
error	غلط - خطأ	همله - چموت
eruption:	بزوغ - انفجار - اندفاع:	دهرکردن - سره‌لغان - دهرچون:
~ cyst	کیس البزوغ	پژوک (کیس) ی دهرکردن
~ of the teeth	بزوغ الاسنان (ظهور الاسنان)	دهرکردنی ددانه‌کان
over ~	اندفاع زائد (تطاول السن باتجاه الفراغ المقابل)	دهرچونی پتر (دریژیرونی ددان بمره بزوشایی بمرامبری)
eruptive	بزوعي - اندفاعي	دهرکردو - دهرچو
erythema:	حمّامي (احمر):	سورکی - سور بونموه:
~ infectiosum	حمّامي انتانية	سوریونموه ی تمشمه‌کردو
~ migrans linguae=	حمّامي هاجرة لسانية	سوریونموه ی بگژی زمانی
		(سورکیه بگژی زمان)
~ geographic tongue	لسان جغرافي	زمانی جوگرافی
~ multiform	حمّامي عديد الاشكال	سوریونموه ی چمنین شیوه
~ nodosum	حمّامي عقدة	سورکی (سوریونموه) ی گرنی
erythroblast	اروحة الحمراء	دایکه خراک‌ی سور
erythroblastosis:	داء مصورات الکريات الحمر	دردی دایکه خراکه سورده‌کان
~ fetalis	داء مصورات الکريات الحمر الجنيني	دردی دایکه خراکه سورده‌کانی کزیه‌لمی
erythrocytes	کريات الدم الحمراء	خراکه سورده‌کانی خوتین
eschar	تقرُّح الجلد الماثل (خشاعة)	قلیشانی پیستی وشله (سوتکه)
esophagus	مريء - أنبوب هضمي	سورینچک

= oesophagus esquillectomy	استئمال الشطایا العظیة	لینکردنموی وورده نیتسکه‌کان
esthe -	بادنة تمنی: حسی	پیشگر به‌مانای: هست - هستی
esthesia	تَنبُّه الحس	هست پیتکردن- به‌ناگالیبون
esthetic = aesthetic:	تَجْمِیلی:	جوانکاری:
~ crown	تاج جمیلی	تاجی جوانکاری
~ denture	طلم(جهاز سنی) جمیلی	تاقمی جوانکاری
~ problem	مُشْکِلَة جمیلیة	کیشمی جوانکاری
esthetics	عِلْمُ الجمال	جوانی زانی(زانستی جوانی)
etch:	يَحْفِرُ - يُغْرِش:	چالی ده‌کات
acid ~	يُغْرِش بالمعَض	- ده‌پرووشینیت- زیری ده‌کات:
etched surface	سطح مُغْرِش	ده‌پرووشینیت به‌ترشی
etching	مُغْرِش	پرووی(پروویتری) پوشینراو
ethics	اخلاق- تصرُّف	پرووشاندن
ethmoid:	غِریالی- غِریال:	په‌وشت- پئی و شوین
~ bone	عظم غِریالی	-هه‌لوسوکوت
ethmoidal sinus	جیب غِریالی	بیژنگی:
ethmomaxillary	فکی غِریالی(نسبة الى عظم الفك العلوي و الغریالی)	نیتسکی بیژنگی
ethmopalatal	جَنکَيَّ غِریالی	گه‌فانی بیژنگی- (لُوج- که‌لین) بیژنگی
etiology = aetiology:	المُسَبِّبات(علم اسباب المرض):	شمویلگی بیژنگی(نیتسکی شمویلگی ژوروو و نیتسکی بیژنگی)
malocclusion ~	عِلْم اسباب سوء الاطباق	مه‌لاشویی بیژنگی
eubacteriales	زُمرَة الجراثيم الحقیقیة	هوزانی(زانستی هۆکاری نه‌خووشی):
eugenol	اوجینول(دهن قرنفل)(مُسَكِّن ومطهر خفیف للسن)	هوزانی جوتبونی شیواو
eugnathic	ذو فک جَیْد	گرووی میکروب(خوره) راستمقیه‌کان
euphoria	الشعور بالهیوة والنشاط و السعادة	نیوجنیتول(رونی میخه‌ک)(نازار شکین و پاکو کمری ددان)
eurodontia	نُحْر الاسنان(تسمة قديمة)	شمویلگی باش
eurygnathic	ذو فک عریض	هست کردن به‌چالاک و لمش سووکی و شادی
Eustachian tube	قناة استاکی	کلوری ددان(ناوی کزن)
		شمویلگی پان
		جۆگمی نۆستاکی

121

excavator:	مِجَرَقَة:	هه لکۆلهر:
dentine ~	مِجَرَقَة عاج	هه لکۆلهری عاج
spoon ~	مِجَرَقَة مِلْعَقَة	هه لکۆلهری کموچکیی
exacementosis = hypercementosis	بزوژ المِلاط (هو ملاط خارجی)	چیهمنتۆزی دهر پهریو (گه شهی چیهمنتۆزی دهره کیی)
excentric	مختلف المَرکز - منحرف المَرکز	ناوه ند جیاواز - ناوه ند لار
excess (= extra)	اضافی - وفر	سه ریار - فره - زۆر - پتر
exclipient = vehicle	سیواغ الدواء (صیدله)	جینی دهرمان - هه لگری دهرمان (دهرمانخانه)
excision	قطع - بتر - استئصال	برپین - برپینمه - لیکردنمه
excitation	إثارة - تحفیز - تهییج	دوروزان - هاندان - هه ژان
excochleation	تجریف - جرف	پامالین - هه لکۆلین
excoriation	سلخ - سَحج - خدش	تویرال لابر د - پیست هه لدان - پروشاندن (کهولکردن)
excretion	افراز - افراغ	دهر هاروشتن - دهر دان
excretory:	مُفرغ:	دهر داوی:
~ duct	قناة مفرغ	جۆگهی دهر داوی
excursion	انزلاق - شرو د - انحراف	خزان - لادان
exelcymosis = extraction	قلع - نزع - سحب	هه لکیشان - پاکیشان
exertion	إجتهاد - کَد	خۆپهتاندن - ههولدان
exfoliation	تَقَشُّر - إبتشار - توش	توی هه لدان - بلاویو نموه
exfoliate areata linguae	توش اللسان المنطقي	توی هه لدانی زمانی ناوچهیی
geographic tongue =	توش لسان جُغرافی	توی هه لدانی زمانی جوگرافی
exit	انصراف - مخرج	چونه دهر مه - دهر چه
ex-, exo-	بادنه بمعنی: خارجی - خارج	پیشگر به مانای: دهره کیی
		- دهر
exocrine:	خارجی الإفراز	دهر دراوه دهره کیی
~ glands		- گلاند (پژئیم) دهر دراوه دهره کیه کان
exodontias	قلع الاسنان	هه لکیشانی ددان
= exodontics = exodontology	مبحث قلع الاسنان	زانستی هه لکیشانی ددان
exodontist	اخصائی بقلع الاسنان	پسپۆری ددان هه لکیشان
exodontosis	داء القَرْن السنّی (فرط نو عظمی لی جذر السن)	تیکجونی ددانی دهره کیی (پتر گه شهی نیشک لهره کی دداندا)
exogene	خارجی النمر	دهره گه شه

facial ~	تعیید وجهی	دهرپړینی پووی (ده‌موچار)
expulsion	دفع - قذف	پالشان - دهرهاویشن - دهرچوون
expulsive:	دافع - قاذف - طارد	پالشر - تعقیشر - دهرکر - دهرهاویشهر
~ gingivitis	التهاب اللثة الدافع (دفع السن الي الخارج)	همری پووی پالشر (ددانه که بهرود دهرهوه دیت)
extension:	1. تَمدُّد - توسع: 2. بروز - تنوع 3. زیاده - کثره:	1. کشاندن - فراوایوون (کشان): 2. دهرپیرین - چوکه (بهرزی) 3. پتریی - زلایوون (زلای):
~ for prevention	تعیید وقائی	کشاننی پاریزی
~ out line	خط الاستداد الخارجی	هیلی کشاننی دهره کیی (کشاننی هیلی دهره کیی)
extensive	مُتَّمد - بارز - زائد - کثیر	کشنده - بهرز - پتر - زدر
exterior	خارج - خارجی	دهرهوه - دهره کیی
external:	خارجی - ظاهر:	دهره کیی - دیار:
~ angle	زاویه خارجیة	دهره گوشه - گوشه ی دهره کیی
~ attachment	وصلت (مشتة) خارجیة	پیژوالکانی دهره کیی
~ auditory meatus	مجرى السمع الطاهر	چوکه (پترهوه ی بیستنی دیار) دهره کمنالی گوی
~ finishing line	خط الانتهاء الخارجی	هیلی تمراویوونی دهره کیی
~ oblique line	خط منحرف ظاهر (خط مائل خارجی)	هیلی لاداری دیار (هیلی خوار (لاری) دهره کیی)
~ surface	سطح خارجی	پووی دهره کیی
extirpation:	استئصال - نزع:	دهره یتان - لیکردنموه - هملکیشن:
pulp ~	استئصال اللب	دهره یتانی کرپوک
extra -	بادنة تعني: خارج - خارج عن - فوق	پیشگر به مانای: دهر به دهر - ژوور
extrabuccal	خارج الفم	دهرهوه ی دم
extracellular	خارج الخلية	دهرهوه ی خانه
extracoronaral	خارج التاج	دهرهوه ی تاج
extract	استخراج - استخلاص	دهره یتان - پوخته کردن
extracting	قلع - استخراج	کاری دهره یتان
extraction:	قلع:	هملکیشن:
complication, ~	إختلاطات القلع - مضاعفات القلع	ماکه کانی هملکیشن
contraindication, ~	(مانع) مضادات القلع	- نالوژیبه کانی هملکیشن
forceps, ~	کلابة القلع	پینگر (کات نعتان) ی هملکیشن
		گازی هملکیشن

full mouth ~	قلم کامل الاستان	هم‌لکیشانی هم‌مو ددانه‌کان
indications, ~	(دواعی) استجابات (مدلول) القلم	پټدان (کات هاتن) (نیشانه‌ی پټدان) هم‌لکیشانی
simple ~	قلم بسیط	هم‌لکیشانی ساده
surgical ~	قلم جراحی	هم‌لکیشانی نم‌شترگریمی
tooth ~	قلم السن	هم‌لکیشانی ددان
extractor:	1- قالم (داده القلم) 2- نانج (داده النزع) - مُشخَرَج:	1- هم‌لکیشتر (ناسرازی هم‌لکیشانی): 2- دهره‌ینتر:
post ~	نازع الوند (داده نازع الوند)	دهره‌ینتر (لابسی کۆله‌که) (سنگ)
extragingival	خارج اللثة	دهره‌وی پووک
extraoral:	خارج الفم:	دهره‌وی دهم:
~ examination	فحص خارج الفم	پشکنین (تپروانین) دهره‌وی دهم
~ infraorbital injection	حقنة تحت الحجاج من خارج الفم	دهرزی خوار چار لمدهره‌وی دهموه
~ injection for maxillary nerve	حقنة عصب الفك العلوي من خارج الفم	دهرزی دهماری شمویلگی ژووروو له دهره‌وی دهموه
~ mandibular injection	حقنة الفك الاسفل من خارج الفم	دهرزی شمویلگی خواروو له دهره‌وی دهموه
extravasation	ارتشاح طبعی - إنصباب - تَنفُق	شله دهرچونی ناسایی
extravascular	خارج الوعاء - خارج الاوعية - متسرب	دهره‌وی بژویه‌کان (لمبژی دهرچوو)
extrinsic:	خارجی:	دهره‌کیی:
~ factors	عوامل خارجية	هؤکاره دهره‌کیه‌کان
~ muscles	عضلات خارجية	ماسولکه دهره‌کیه‌کان
extrusion	1- تطاول - اندفاع للخارج 2- قذف - إخراج 3- إخراج	1- کشان - درژیوون پالپتوم‌تراو بژ دهره‌وه 2- دهره‌واویشتن 3- دهرکردن
exudates	نَشْعة - نُشْعة	شله دهرچوو (ده‌لیوو) له بژویه‌خویننه‌کانمو به‌هژی سژ (همو) کردنموه
exuviations:	تساقط - انطراح - تَجَرُّد:	کومتی:
deciduous teeth ~	تساقط الانسان الساقطة	کومتی ددانه کاتیه‌کان
eye:	عَین:	چاو:
~ tooth	سن العین = الناب العلوي	ددانی چاو = که‌لبی ژووروو
= upper canine eyelid	جفن	پټلوی چاو

F

fabrication:	صُنْع- صناعة:	دروستکردن- پيشمازى
crown ~	صُنْع التاج	دروستکردنى تاج
face:	1- وَجْه 2- سَطْح 3- جانب:	1- پړو 2- پروته‌خت 3- څا:
~ bow	قوس وجهية	کمانه‌ى پړو
face- bow:	قوس وجهية	کمانه‌ى پړو
adjustable axis ~	قوس وجهية ذات محور قابل للضبط	کمانه‌ى پړوى تمومردارى په‌کونټرول
kinematic ~	قوس وجهية ذات وجهين متحركين	کمانه‌ى پړوى دوو پړو بزوين (بجول)
facometer	قائيس الوجه (مقياس الوجه)	پينومري پړو
facet(facette)	وجه- سطح صغير (نقطة انفعال فوق سطح السن)	پړوچکه- پړوى گچکه (پړو په‌کى گچکه‌ى سواو له سرددان)
facial:	وجهي- سطحي:	پړو‌خساري- پړويى:
~ anaesthesia	تخدير وجهي	به‌نجى پړويى

~ angle	زاویه وجهیه	گۆشه‌ی پروویتی
- artery	شریان وجهی	خوێنه‌پێتی پروویتی
- bone	عظام وجهیه	نیسه‌که‌کانی پروویتی
- expression	تعبر و جهی	ده‌رپێشی پروویتی
- hemiplagia	شال و جهی نصفی	نیفلیجی پروویتی یه‌ک لا
		- نیفلیجی پروویتی نیویتی
~ hiatus	فتحه وجهیه	ده‌رچه‌ی پروویتی
= ~ canal	- فتحه قناته وجهیه	- پێره‌(جۆگه‌)ی پروویتی
~ index	دلیل وجهی-مؤشر وجهی=	پێشهری پروو- نیشانه‌ی پروو=
	طول الوجه=عرض الوجه/100	درێژی پروو-په‌انی پروو/100
~ line= Camper's line(Camper:1722-82, Dutch anatomist)	خط وجهی	هێلی پروویتی
=ala- tragus line	- خط کامپر	- هێلی کامپر
~ mask	قناع وجهی(غطاء الوجه)	ده‌مامه‌کی پروویتی(پرووێژی ده‌مرچاره‌)
~ nerve	عصب وجهی	ده‌ماری پروویتی
~ plane	مستوی وجهی	ته‌ختی پروویتی
	- سطح مستوی وجهی	- رووته‌ختی پروویتی
~ surface	سطح وجهی	پرووته‌ختی ده‌مرچاره‌
		- پرووهری پروو
~ surfaces of the teeth	سطح الاسنان الوجهیه	پرووهری ددانه‌کانی پروویتی
		- پروویتی(پرووله‌لیتوگوب)(پروو له‌ده‌ره‌وه‌)
~ triangle	مثلث وجهی	سه‌ی گۆشه‌ی پروویتی
facies	1- وچه‌	1- پروو
	2- سطح	2- پرووته‌خت-پرووهر
	3- سِخْنة- خِیفة	3- گره‌
facilities	إمكانیات	ناسانه‌کاریه‌کان
facing:	ظِهارة- وَجَه: (وجه ته‌بیلی فوق التاج الممنی)	پرووکه‌ش: (پروو جوانکاری بۆدابه‌وشینی تاجی کانزایی)
acrylic ~	وجه اکریلی	پرووکه‌شی نه‌گریلی
ceramic ~	وجه خزف	پرووکه‌شی سه‌رامیکی
	- وجه فخاری	- پرووکه‌شی گلکه‌ری(گلکاری)
with pins, ~	وجه ذو دباییس	پرووکه‌شی ده‌ری دار

facio -	بادنة تصني: وجه	پيشگر به ماناي: پړو
faciolingual:	وجهي لساني:	پړويي زمانبي:
~ hemiplagia	شلل نصفي و جهي لساني	نيفليجي يهك لايي پړو وزمان
facioplasty	تصنيع وجهي (جراحة تجميلية للوجه)	جوانكاري پړويي (جوانكاري نه شتمرگيري پړويي)
facioplagia	شلل وجهي	نيفليجي پړويي -(نيفليجي ده مړچاو)
fact	حقيقة- واقع	پاستي
factitial	1- ناتج بالصنفة	1- دهر نه نجامي چاره روان نه كړاو- دهر به نجامدراو
=factitious	2- مُصَنِّع	بهرې كدوت 2- دروست كړاو
factor:	عامل- باعث:	كارا- كوكه- هؤ- هؤكار:
articulation ~	عامل التفصل	هؤكاري جومگه بنلي
etiologic ~	عامل مُرِض	هؤكاري نه خؤشخهر
facultative	1- مُخَيَّر 2- اختياري	1- خوازار 2- هه (پتر) يي
Fahrenheit temperature	حرارة فهرنهايت (درجة التجمد 32 والغيان 212)	گرمي فهرنهايت (پلي به ست 32 پلي كولان 212)
failure:	1- قصور 2- اخفاق- فشل- عجز- كلال 3- وَقْط:	1- كه مړكوبي 2- په كك مورت- د اكمورت 3- سستي:
heart ~	وَقْط القلب	سستي دل
faint	ضعيف- باجت- خائر القوي	لاواز- كز- شه كمت
fainting	إغماء- غشي	بروانمړه- له خؤچوون
Fallopian, aqueduct of	نفه فالوب	جؤگي فالوب
= facial canal	قناة وجهية	جؤگه (پتر) وي پړويي
false:	زائف- كاذب:	درؤيسنه- گنده:
~ ankylosis	التصاق المفصل الكاذب	گنده پيكمه ولكاني جومگه
~ denticle	عاجية كاذبة (حصاة لبية)	عاجي درؤيسنه (بمردي كړوكي)
familial	عائلي- أُسري	خيزاني
family history	سيرة عائلية - تاريخ العائلة	پتره وي (پموتي) خيزاني - ميژوي خيزاني
fan	مروحة	پانكه

fan-shaped	مروحي الشكل	لعمشیهی پانکه
fang	1- سن مؤنقة(کالناپ) 2- جنر السن(تسمة قدیه)	1- ددانی کدلبه 2- پهگی ددان(ناری کۆن)
Farabeuf's triangle	مثلث فارابوف(مثلث عنقی یتألف من الوريد الوداجي الباطن والوريد الوجهي و العصب تحت اللساني)	سێ گۆشهی فارابوف(سێ گۆشهی ملی، پینکها تروه له خۆتیهتی ناووه و خۆتیهتی پوویی و ده ماری ژیر زمان)
fascia	لفافة- حُرمة	پۆش- چهپک
fatigue:	تعب- کلال:	هیلاکی - شهکهتی(ماندوتیی):
metal ~	کلال المَعْدِن	شهکهتی کانزا
fat	دهن- شحم	رۆن- بهز- پیو- چهوویی
fatty:	شحمي- دهني- سمن:	چهوویی- قه لهوویی:
~ tissue	نسیج دهني	چهووه شانه
fauces	بلعوم- خَلْوم- حَلَق	گهروو
Fauchard's disease = pyorrhea alveolaris (Fauchard: 1678-1761, French dental surgeon)	داء فوشارد- تلحیح سنخي سنّي	دهردی فوشارد = کیم کردنی ددان و تیشکه کانی
favo(u)rable	مُفَضِّل- مُحِبِّب- مناسب	پهسهندتر- دلگیر- شیار
fear	خوف	ترس
feather edge	طَرَف مُسْتَفَقّ	لیواری تمناک - لیواری تیژ
feather touch	لمسة وامضة(لمسة سريعة و لطيفة)	بههکهوتنی خیراوسووک
febrile	مُغْموم - مصاب بالحمى	تالیهاتوو- تاداری
Fede's disease disease = Riga- Fede	داء فید- داء ريفا- فید(تقرع حليمي تحت اللساني اثناء الرضاعة)	دهردی فید- دهردی ریگا- فید(زامی مەمیلە ی ژیر زمان بههزی گمست کاتی شیر خواردن)
(Fed: 1832- 1913 Italian physician)		
:felt	لباد:	لباد:
~ cone, pointed	قمع لُباد مؤنق(لباد مخروطي نهاية حادة)	لبادی قوچهکی نوک تیژ
~ wheel	قرص لباد	په پهکه(په پهوه)ی لباد
female	انثی	مێ- مۆینه
Fergusson's operation (Fergusson's: 1808- 77 Schottish surgeon) = (1. excision of maxilla	عملية فیرجیسون	نمشتر گهریی فیر کیسۆن

for malignant tumour

2. an operation for
repair of harelip)

ferric(Fe3)

حیدر 3- حیدر

ناسن 3- ناسنیک

ferrous(Fe2)

حیدر 2- حیدر

ناسن 2- ناسنوز

ferrule

طوق معدنی دایم

باند (یشتنینه) ی کانزایی پالپشت

festoön

حافه متقوسه

قمراغی کمرانی

=(the natural curved
outline of gum, about
the neck of tooth)

-حاشیه

- لیوار - دهورویر - شیوازی قمراغی پووی ناسایی

gingival(gum) ~

-تصاریف

تزیك ددانه كان

festoönig:

حافه(حاشیه) اللته المتمعجه

لیواری پووی پینچاویچ

~ of temporary denture
base

عملیه نحت اللته لطقم الاسنان:

کاری داتاشینی پووی بز تاقمی ددان:

fetid= foetid
feter= foeterنحت اللته مائل اللته الطبیعیة لقاعدة
طقم الاسنان المؤقت المصنوع من الشمع

داتاشینی پووی تاقمی ددانی کاتیی دروستکراو

له میو بهشیو ی پووی ناسایی

تین- ذو رائحة تینة- تنانة- رائحة تینة

بوگمن- بوئی ناخوش بوو

- بوگمنی- بوئی ناخوش

fetus= foetus

جنین

کوزیده

fever:

حمی:

تا:

aphthus ~

حمی قلاعیه

تای هموزام(ی) زیسکمی

rheumatic ~

حمی رثیویه

تای باداری

scarlet ~

حمی قرمزیه

سوره تا

flat=(make)

إصنع- رگب(صیدلة- لاتینی)

دروستی که

- بیگره موه(دورمانسازیی- به لاتینی)

fiber= fibre:

لیف-لیف(ج. الیاف):

پیشاژ:

bone ~

لیف عظمی

نیشکه ریشاژ

dental ~

لیف عاجی

عاجه ریشاژ

elastic ~

لیف مرن

کشوکه ریشاژ

enamel ~

لیف مینایی

ریشالی مینایی

= enamel prism

= موشور مینایی

= موشور(ناویزه) ی مینایی

muscle ~

لیف عضلی

ماسولکه ریشاژ

nerve ~

لیف عصبي

دهماره ریشاژ

odontogenic ~

لیف سنی المنشأ

ریشالی سرجاوگی ددان

optic ~

لیف ضوئی

ریشالی بینایی(ریشالی بینین)

Tome's ~ (Tomes: 1815-

الیاف تومس(الیاف العاج السني)

ریشالی تومس(پیشالی عاجی ددان)

95, English dentist,
odontoplastic process)
fibril:

Ebner's ~ (Ebner: 1842-
1924, Austrian
histologist, connective
tissue fibers pervading
the dentinal matrix)
fibrillation

لُئِف (لیف صغیر)

لُیْف اِبْنَر

تَلِیف-رَجَفَة

ریشالوچکه (ریشالوکه)

ریشالوچکه‌ی نیبنمر

بهریشالوون- ریشالین

-لهرزین

fibrilloblast

fibrin

**fibroadamanto
blastoma**

fibroadenoma

fibroblast

fibrocyte

fibroma:

cemento ~

ossifying ~

osteo ~

fibromatosis

fibropapilloma

مَصَوْرَة الُّیْف (خلیة)

لیفن- فایبرین

دوم مصورات المیناء الیفی

دوم غُدِّي لیفی

مُصَوْرَة الُّیْف (خلیة)

خلیة لیفیة

دوم لیفی:

دوم لیفی میلای

دوم لیفی مُتَعَطِم

دوم لیفی عظمی

تَلِیف مُنْشَر

دوم حُلْمِی لیفی

ریشال پیکهین (خانه)

ریشالین- فایبرین

لوی پیکهینی مینای ریشالی

لوی پُژِئمری ریشالی

دروستکمری ریشال (خانه) (دایکه ریشاله خانه)

خانه‌ی ریشالی - ریشاله خانه

لوی ریشالی- ریشاله لوی:

لوی ریشالی چیمه‌نتوی

لوی ریشالی بمنسک بوو

لوی ریشالی نِئسکی

بهریشالوونی بلار

لوی گُزِی ریشالی

(لوی مه‌میلیمی ریشالی)

لوی گُزِشِی ریشالی

بهریشالوون - بهجه‌قبوون

ریشالی

پیکموه لکاوای ریشالی

لوی ریشالی پاک

معیان- کایه- بوار:

معیانی کار

بره‌منگ:

بره‌منگی نِئسک

بره‌منگی کمنالی ره‌گ

بره‌منگی سمروو ده‌نگی

fibrosarcoma

fibrosis

fibrous:

~ ankylosis

~ epulis

field:

~ of operation

file:

bone ~

root canal ~

ultrasonic ~

دوم عضلی لیفی

تَلِیف

لیفی

التصاق لیفی

بُئْعة لیفیة

مجال- نطاق- ساحة- حَقْل:

ساحة العَمَلْ

میرد:

میرد العظم

میرد قنایه المنهر

میرد فوق الصوتی

filiform:	خیطی الشکل - شعبي:	ده زوولمیی:
~ papillae	حُلیمات خیطیة	مهمیله ده زوولمیه کان
filler:	1- اداة الحشو	1- نامرازی پی پرکمر (پرکمره)
	2- مادة مالئة	2- کمره سی ناخن
	3- مادة الحشو:	3- کمره سی پرکردنوه:
root canal ~	حاشیة القناة	پرکمره ی کننالی رهگ
filling:	حشوة - حشو:	پرکراوه - پرکردنوه:
amalgam ~	حشوة amalgam	پرکراوه ی نه مه لگم
instruments ~	ادوات الحشو	نامرازه کانی پرکردنوه
permanent ~	حشوة دائمة	پرکردنوه ی هه میشمی
temporary ~	حشوة مؤقتة	پرکراوه ی کاتی
film:	1- فِلم	1- فِلم
	2- غشاء - طبقة رقيقة:	2- پهرده - تریژال:
bite wing ~	فلم مُجنَّح	فلمی بالدار
dental ~	فِلم سنّی	فلمی ددان
dental x-ray ~	فلم سنّی شعاعي	فلمی ددانی تیشکی
fast-speed ~	فلم سریع	فلمی خیرا
occlusal ~	فلم اطباقی	فلمی (گمستن)یی
panoramic ~	فِلم بانزواسی	فلمی پانزواسی
periapical ~	فلم دُرّوی	فلمی بنی رهگ
x-ray ~	فلم شعاعي	فلمی تیشکی
filterable virus	حُمة راشحت (جراثیم)	میکروبی (فایروس)ی پالوته
filtering:	ترشیع:	پالوتن:
~ paper	ورق ترشیع	کاغزی پالوتن
final	نهانی - أخد	کوتایی - دواپی
financial:	حسابی - حساب:	ژمیریایی:
~ card	بطاقة الحساب	تکلی ژمیریایی
fine:	دقیق - ناعم	وورد - پوخته:
extra ~	اضافی النعموة	پتر وورد
finger:	إصبع:	پهغه:
~ grip	قبضة الاصبع	بمپهغه گرتن

~ protector	واقی الاصبع	پارتریزی په‌غه
~ sucking	مصص الاصبع	په‌غه مزین
finish	1- اكمال	1- تمواو کردن
	2- یکجبل- پنهی	2- تمواوی نه‌کات- کوتایی پینته‌هینیت
-finishing	إنهاء:	تمواو کردن- کوتایی هینان:
~ bur	سنبلة إنهاء	بتری تمواو کردن
~ line	خط الانتهاء	هتلی تمواو کردن
~ tip	رأس الانتهاء (دآه)	سری تمواو کردن (تاسرازه)
fire clay	طین ناری	قوی ناگرین (ناگره‌قوی)
		- گلی نسووت
firm tray	صحن الخزف (لحق الطین)	تمبهقی سرامیک (بۆ سوتاندنی گل)
firm	ثابت- راسخ	جینگر- تۆکمه
first arch syndrome	تأذّر القوس الاول (تأذّر شنودي ولادي)	کۆنیشانی دزیتی کموانی یه‌که‌م (کموانی زگماکی دزیتی)
fish scales	حراشف السمک	پوله‌کهای ماسی
fissural	شقّی	درزی
fissure:	شق:	درز- قلیش:
bur, ~	سنبلة شاقّة	بتری به‌درز
lip ~	شق الشفة	درزی لیو (قلیشایی لیو)
sealant, ~	مادة لسد الشقوق المینائیة	مادده‌یه‌که بۆ داخستنی نهر درزانه‌ی لممینادایه
fistula:	ناسور:	فیسچیولا (پتره‌وی دور درجه):
alveolar ~	ناسورسنخی	فیسچیولای تیسکی ددان
apical ~	ناسور دُرّوی	فیسچیولای لوتکیمی
blind ~	ناسور اعمی	کۆتره فیسچیولا
chronic ~	ناسور مزمن	فیسچیولای کۆنینه
oroantral ~	ناسورفموی جیبی	فیسچیولای ده‌می گهرفانی
fit	1- مطابق- یلاّیم- انطباق	1- شیار- گولجاو- ده‌گوهینیت
	2- نوبه- عارض	2- نۆره‌فی- گه‌شکه- گرتن
fitting	تطبیق- اطباق	گولجاندن- جوتیبوون
fixation:	تثبیت- رُذ:	جینگر کردن- چه‌سپاندن:
cranio -maxillary ~	تثبیت قحفی فکی علوی	جینگر کردنی شمویلگهی ژوروو به کاسی سهرهوه

cranio- mandibular ~	تثبیت قحفی فکي سفلي	جینگیر کردنى شعریلگه‌ی خواروو به‌کاسه‌ی سمروره
cranium ~	تثبیت قحفی	جینگیر کردنى کاسه‌سری
Gunning splint ~	تثبیت بیهوده کنتغ	جینگیر کردن به‌گرتنموی که‌نینگ
interal ~	تثبیت داخلی	جینگیر کردنى ناوه‌کیی
intramedullary ~	تثبیت داخل النخاع العظمي (خياطه عظمیة)	جینگیر کردنى ناو مؤخى نیسله (دورینموی نیسکیی)
x- ray film ~	تثبیت فلم الاشعة	جینگیر کردنى فلمیى تیشک
fixative	مُثَبِّت	جینگیر کمر
fixed:	ثابت- مُثَبِّت:	جینگیر - جینگیر بوو
		- جینگیر کراو - چمپاو
		- نیمزوک - نه‌جول:
~ appliance	جهاز ثابت	ده‌زگا (نامیری جینگیر
~ bridge	جسر ثابت	پردی جینگیر
~ fixed bridge	جسر ثابت ثابت	پردی جینگیر جینگیر
~ movable bridge	جیسر ثابت متحرک	پردی جینگیر بزوک (پردی جینگیر ناجینگیر) (پردی نه‌جول بول)
~ semimovable bridge	جسر ثابت نصف متحرک	پردی جینگیر نیو بزوک
fixing	تثبیت	جینگیر کردن
flagella	سوط	تاژک - قامچی
flagellum	سوط (جراثیم)	تاژی - قامچی (میکروب)
flame:	لهب - شعله:	گر - کلپه:
~ point	رأس لمبي (رأس شعولي)	سمری گریشیوه
flamo- needle	إبرة قابلة للتلويب	ده‌زی لمبار بۆ گرینگرتن
flange	شفة - حافة - جناح (جنا)	لیتو - لیوار - بال (دیوار)
buccal	جناح خدی	بالی گوپیی (روممتی)
denture ~	جناح الجهاز السني	بال (دیوار) تاقمی ددان
flap	شرهه - سلة - سديلة	توی - پینه - لچتیک
gingival ~	شرهه لثوية	تویی پوکی
palatal ~	شرهه خنکيّه	تویی مه‌لا شویی
:flash	زعانف - زوائد (زوائد مادة الحاشية):	په‌که (مادده‌ی ده‌ری‌ریو له قمر اغموه):
amalgam ~	زعانف (زوائد) الاملفم	په‌که‌ی نهم‌لگه‌م
casting ~	زوائد الصب المعنني	په‌که‌ی کانزایی دارشتن

flask:	1- بوتقه(دوعاء الصب) 2- قارورة- دُورق:	1- بۆته(دهفري دارښتن) 2- كه مۆله - نافمنت:
casting ~	بوتقه الصب	بۆته‌ی دارښتن
clamp, ~	ماسك الورق	كه مۆله گره - نافمنتگره
crown ~	بوتقه التاج	بۆته‌ی تاج
denture ~	دورق الجهاز السني	كه مۆله‌ی ناقصی ددان
press, ~	مكبس البوتقه	پمستينمري بۆته
refractory ~	بوتقه مقاومه الحرارة	بۆته‌ی گرمه‌ممنی(بۆته‌ی خړگره گرمی)
ring ~ = casting ~	بوتقه حلقيه	بۆته‌ی نه‌لقمیی
flasking	صب القالب في البوتقه أو الورق	دارښتنی قالب له نار بۆته یا كه مۆله‌دا
flat:	مُسَطَّح:	ته‌خت:
~ shape	شكل مُسَطَّح	شپوه‌ی ته‌خت
~ surface	سطح مسطح	پړوی ته‌خت
flattened	مُسَطَّح(جُعِلَ مسطحاً)	ته‌ختکړاو
flesh	لَحْم	گوشت
flexible	لَئِن- قابل للتكيف	نرم- گونج‌وړ
floating	عائم- مانع	سرمناو‌که‌وتوړو
floor	أرض- قعر- قاع	زهمین- زهمینه- بنک- بن
~ of the cavity	قعر الحفرة	زهمینه‌ی چاله‌که
~ of the mouth	قاع(قعر) الفم	زهمینه‌ی دهم
~ of the oral cavity	قاع الحفرة القعوية	زهمینه‌ی بۆشایی دهم
flora:	زُمرَة(زُمرَة جرثومية):	گرل(گرلی میکروبی):
intestinalis, ~	زمره الجراثيم المعوية	گرلی میکروبی پخولمیی
oral ~	زُمرَة الجراثيم الفُصِيَّة	گرلی میکروبی ده‌میی
floss:	خُيط:	ده‌زوو:
dental ~	خيط سنّي(خيط املس مشع يستعمل لتنظيف السطوح الملاصقة للاسنان)	ده‌زووی ددان(ده‌زوویه‌کی لوس‌ی به‌می‌و‌کړاو بۆ پاک‌کړنه‌وی نیوان ددانه‌کان)
flow:	یسيل - سيلان- جریان - تلفق- تسيل - انسياب	ده‌پوات- روښت- پړوان - پړ- پړوښت- ده‌پهرين - تهرؤم- پړچوون- شلمو‌پوړون
~ of amalgam	انسياب الاملغم	پړچوونی نه‌م‌لگه‌م

~ mixture	مزيج سَيَال	تيكه‌له‌ی رُوچوړو
fluctuant	مُتَوَج	شمېژلدار - كه‌ندوله‌ندى
fluctuation	تَمَوَج	شمېژلدارتتى - بلاندى
fluoridation:	فَلُوْرِيْزَة (احافه ماده الفلور):	به‌فلوريدون:
water ~	فَلُوْرَة المَاء	به‌فلوريدونى ناو (تاو به‌فلور كردن)
fluoridization	تطبيق الفَلُوْرَة	كرده‌كى به‌فلوريدون
fluorine	فلور (ماده مابِعه للنخر)	فلور (ماده‌ميه‌كى پيگره له‌كلوريدون)
fluorosis:	داء الاتسام الفلوري	دهردى به‌ژهراروييدونى فلورى
chronic endemic ~	اتسام فلورى مستوطن مزمن	به‌ژهراروييدونى فلورى نيشته‌جيئى دريژ خايان
pigmentation, ~	تِبْعَم (تصبغ) فلوري	به‌په‌له بوونى (به‌بُزبه‌بوونى) فلورى
flux:	1- مُسِيل - منيب (ماده لتسهيل سيلان اللعاب) 2- تَنَقَق - سيل - فيض:	1- پ‌هوين - شلموه‌كار - توينمروه (پاويده دهري شلكردنمروه‌ى كانزا وله‌ميه)
ideal ~	مُسِيل مثالي	2- دهري‌مزين - فيجقه‌كردن - لينشاو:
focal:	بُوري - مركزي:	پ‌هوينى (شلموه‌كارى) غونمى
~ infection	اِنتان بُوري	تيشكزي - ناوه‌ندى:
~ sepsis	عفونه بُوري (عفونه موضعية ممكن ان تنتش)	تمشه‌ندى تيشكزي (ناوه‌ندى تمينه‌ره)
focus:	بُورَة - مركز:	ناوه‌ندى بُوگمن (كيم كردو)
~ of infection	بُورَة اِنتان	تيشكز - ناوه‌ند:
Foetal = fetal:	جنيني:	تيشكزي تمينه‌ره
~ fibroadenoma	درم جنينى غَدَي ليفي	كُورپه‌لمى:
foetid= fetor	مُتَن - ذوائحه اِنتانية	لووى كُورپه‌لمى پُژنتمرى پيشالى
foetor= fetor	رائحه تننه	به‌بُژنداروييدونى تمينه‌مويى
foetus= fetus	جنين - حَمِيل	بُونى تمينه‌موه‌بوو
foil:	رُقَاقَة - رقيقه معدنية:	كُورپه‌له - بِيچوله
gold ~	رُقَاق ذهبيه	توزيَاز - توزيَازله كانزا:
tin foil ~	رُقَاقَة اَلصَّديِر	توزيَازله (نالتون) زَترِ
fold:	طِيَة - ثني - اِثناء:	توزيَازله تمه‌كه
muco buccal ~	طية لِثَوِيَة خَدِيَة - طية فَمَوِيَة لِثَوِيَة	لَوچى - لَوچ - چرج:
retromolar ~	طِيَة خَلْف الرَحْوِيَة	لَوچى پوكى پوكمه‌تسى - لَوچى ده‌مى پوكمى
		لَوچى پشت خَرْتَمى

sublingual ~	طیة تحت اللسانية	لږچې ژير زمانيس
foliated:	ورقې- مُورق:	گه لايي- گهلادار:
~ papilla	حليمه ورقية	مه سيله گه لايي
follicle:	جراب:	توره که- کي لان- دهنکوله:
dental ~	جراب سينتي	توره که ي ددانيي
Fleischmann's ~	جراب فلايشمان	توره که ي فلايشمان
follicular:	جرابي:	توره کمي: کي لاني:
~ cyst	کيس جرابي	پنډکي توره کمي
fontanel = fontanelle	يافوخ	فريشک- فرشک- مه لاشوي ترمقسر ويشتي سر(نرمانيه که له کږيه دا وهک ده له معوايه) (شلکي که له لمسر)
food	طعام- غذا	خږاک
~ debries	فضلات الطعام	پاشمړي خږاک
~ impaction	انحصار الطعام	گيراني خږاک- تيگيراني خږاک
~ packing	تراکم الطعام	که له کمبووني خږاک
foot:	قدم:	پي:
~ and mouth disease	داء الفم و اللدم	نه خوڅي دهم ربي -(دهردي) دهم ربي
~ rest	سناد القدم(فوق الكرسي السنّي	پاگري پي(لمسر کورسي ددان)
foramen:	ثقبه:	کون:
accessory ~	ثقبه اضافية - ثقبه ملحقة	کوني پتر- کوني پاشکو
apical ~	ثقبه ذروية	کوني بني په گي ددان
caecum~ of the tongue	ثقبه اللسان العوراء	کوتيره کوني زمان
inferior dental ~	ثقبه سنّية سفلية	کوني ددانيي خوارو
mandibular ~	ثقبه فكية سفلية	کوني شموي لگي خوارو
mental ~	ثقبه ذقنية	کوني چمنه(چمناکه) پي
oval ~	ثقبه بيضية	کوني هيلکي
rotundum~	ثقبه مُدوّرة(کبره)	کوني بازني(گموره)
force:	قوة- قسّر:	هيز- زهر:
chewing ~	قوة المضغ	هيزي جوين
masticatory ~	قوة مضغفة	هيزي جاووين

occlusal ~	قوة اطباقية	هیزی جوتیوونی
forced	قسري- بالقوة	زهیری- به بهیتر- بهزهر - بهزور
forceps:	1. ملقط 2. کلابه:	1. مقاش- گیره 2. گاز:
artery ~	ملقط الشريان	گیره ی خوتینبر
bone cutting ~	مِقراض العظم (کلابه قرض العظم)	گازی نیتسک قرتان گازی نیتسک برین
clamp ~	ملقط المشبك	مقاشی گیره
dental ~	ملقط دنتی	گازی ددان
dissecting ~	ملقط تسلیخ -ملقط تشریح	مقاشی دامالین -مقاشی تویکاری
extracting ~	کلابه القلع	گازی هه لکیشان
gum guillotine	ملقط مَقَصَّة اللثة	مقاش (گیره) ی برنگی پورک
haemostatic ~ = hemostatic ~	ملقط مُوقِف للنزف	مقاشی وه مستینبری خوتینبریزی
plaster cutting ~	مِقراض الجبس	گازی گهچ قرتین
rubber dam clamp ~	ملقط مِشَبِك حاجز المطاط	مقاشی گیره ی بهریمستی لاستیکی
separating ~ = splitting	کلابه فصل المنور	گازی قلیشانی ره (جیاکهرهوه)
sinus ~	ملقط الجیب	مقاشی کهلین- مقاشی گیرفان
suture ~	ملقط الخیاطة	مقاشی دوریندوه
tissue ~	ملقط النسیج	مقاشی شانه
tongue ~	ملقط اللسان	مقاشی زمان
tongue holding ~	ملقط امساک اللسان	مقاشی هه لگری زمان
towel ~	ملقط الشانفلامنديل معقم يستعمل في الجراحة	مقاشی خاولی (پهردیه کی پاکوکراره بز نهمشترگهری)
towel clamp ~	ملقط مِشَبِك الشانفة	مقاشی گیره ی خاولی
universal extracting ~	کلابه قلع عامة	گازی هه لکیشانی گشتی
forces	قوی	هیزه کان
Fordyce's spots	بقع فوردایس	په له ی فوردایس
forearm	ساعد	بال (قول- بازو)
fore brain = prosencephalon	دماغ امامی = مقدمة الدماغ	میشکی پیشموه = پیشموه ی میشک
forensic dentistry	طب الانسان الشرعي	نژهداری ددانی یاسایی

fork:	شوکه:	چمتال- چنگال:
bite ~	شوکه المض	چمتال(چنگال)ی گستن
face- bow ~	شوکه القوس الوجهية	چمتالی کموانه ی ږو
form:	شکل:	شپوه:
arch ~	شکل القوس	شپوهی کموان
face ~	شکل الوجهة	شپوهی ږو
occlusal ~	شکل اطباقي	شپوهی جوتجوینی
tooth ~	شکل السن	شپوهی ددان
:Formation	تشکیل- تشکیل:	پنکهینان- پنکهاتن:
individual tray ~	تشکیل الطایع الاندای	پنکهینانی قالبگری تایبمی
formative:	تشکلی:	شپوه کاری:
~ function	عمل تشکلی-وظیفه تشکلیه	کار(فرمان)ی شپوه کاری
former:	مُشکل- مُکون- مُهیکل:	پنکهین- دروستکر - شپوه کمر:
crucible ~	مشکل البروتقة(عروط الصب)	پنکهیننی بوته (قوچه کی داپشتن)
sprue ~	مُشکل المصب	پنکهیننی پړپړوی داپشتن
formula:	صیقه:	شپوگ:
dental ~	صیغه سنية	شپوگی ددانی
instrument ~	صیغه الاداة	شپوگی نامراز
formulary	کتاب الوصفات الطبية وتركيب الادوية	پهرتوکی شپوگی پهچمته ی پزیشکی و پنکهاتن
		دورمانه کان
fornix	قوس- قبة- قَبو(علي شكل القوس او القبة)	کموانه- قَوْز- چه مانوه- گومعزی(له شپوهی کموانه یا گومعز)
fossa:	حفرة- جوف:	چال- بوشایی:
canine ~	حفرة نابية	چالی کدلمی
retromolar ~	حفرة خلف الرحوية	چال(بوشایی) پشت خریکان
sublingual ~	حفرة تحت اللسانية	بوشایی ژیر زمانیی
submandibular ~	حفرة تحت الفك السفلي	چالی ژیر شمویلگی خوارو
= submaxillary ~		
temporal ~	حفرة صدعية	چالی لاجانگ
tempromandibular ~	حفرة فكية صُغیة	چالی شمویلگی خوارو لاجانمی
zygomatic ~	حفرة وجنية	چالی کولمی
Foster crown	تاج فُوستر(تاج مثبت پرتد معدنی)	تاجی فُوستر(تاجی جینگیر بمسنگی کانزایی)

foundation:	اساس- قاعده:	بناغه- بنچینه- بنکه:
denture ~	مَنَر (قاعدۀ) الجهاز السني	بنکه (بناغه) ناقمی ددان
Fournier's molars	أرجاء فوريّة:	خری فوریتر:
	أرجاء قَبِيّة (أرجاء أولى دائمة تتقارب فيها المذبات على شكل قبة في سياق الزهري الولادي)	خری گومزی (یه کهم خری همیشمی کسپه کانی نزیک بیورنتموه وه گومز له نه‌نجامی فم‌هنگی زگماکی)
fovea:	حُفَرَة (لاتینیة)- نُقْرة:	چال (یه لاتینی) - چالوکه:
~ palatine= palatine ~	نقرة حنکیّة	چالوکی مه‌لاشور
foveate	مَحْفُور - ذو حُفَرَة - ذو نُقْرة	چالکراو- چالوکمدار
fracture:	کسر:	شکایی:
angle ~	کسر الزاوية	شکایی گوشه
bilateral ~	کسر ثنائي الجانب	شکایی دولایی- شکایی همدردولا
communited ~	کسر مُتَفَتّت	شکایی پچر پچر (پارچه پارچه- جنراو)
complete ~	کسر تام	شکایی تمراو
complicated ~	کسر مُرکّب	شکایی نالوز
compound communited ~	کسر مُتَفَتّت مُرکّب	شکایی نالوز و هارپاو (جنراو)
favo(u)rable ~	کسر مُسْتَعَبّ	شکایی له‌بار (بوجینی خوگرتموه)
horizontal ~	کسر افقي	شکایی ناسوی
= Guerin ~	= کسر غوردان	شکایی گوتران
(Guerin: 1816-95 French surgeon = Lafort fracture of maxilla class1)		
=Lefort ~	= کسر لوفورت	= شکایی لوفورت
partial ~	کسر جُزئي	شکایی بمشیکل (ناتمراو)
simple ~	کسر بسیط	شکایی ساده
transverse ~	کسر مُعْتَرِض - کسر عرضی	شکایی پَنگَر - شکایی پان‌هرو
unfavo(u)rable ~	کسر غو مُسْتَعَبّ	شکایی نالبار
unilateral ~	کسر وحید الجانب	شکایی یدک لا
		شکایی یدک لایی
zygoma ~	کسر العظم الوجني	شکایی نیتسکی کولیمی
zygomatic ~	کسر القوس العنارة	شکایی کواندهی نیتسکی کولیمی
fraenectomy	استئصال اللجام	لیک‌ردنموی دم‌زوله
= frenectomy		
fraenotomy	قطع اللجام	پهرینی دم‌زوله
= frenotomy		

fraenulum = frenulum fraenum= frenum:	لُجِيمَ (لِجَام صغیر)	دهزولزکه
- labiorum	لِجَام - رباط:	دهزولله:
- linguae	لِجَام الشفة	دهزولله لی لیز
fragile	لِجَام اللسان	دهزولله ی زمان
fragilitas ossium	هش - سهل الانکسار	پوار - خاو - ناسک - شکسته نی
fragility:	هشاشة عظمية (لاتینی)	ناسکی (نرمی) نیتکی (به لاتینی)
	هشاشة - سهولة الانکسار::	خاوی - ناسکی (نرمی)
bone ~	هشاشة العظم	- شکسته نیتی - پوا ویی
capillary ~	هشاشة شَرِيَّة (هشاشة الاوعية الشعرية)	ناسکی نیتک
fragment:	شظية - کثرة:	خاوی (ناسکی) مولوله کان
bone ~	شظية عظمية	پارچه - کمرت - تهلمزم:
forceps, root ~	کلاية شظية الجذر	پارچه نیتسلف (تهلمزمه نیتک)
tweezer, root ~	مِلْقَط شظية الجذر	گازی پارچه ی رهگ
frame:	إطار:	جفته ی پارچه ی رهگ - (مقاشی پارچه ی رهگ)
occluding ~	إطار اطباقي (مطبق بسيط)	چواچینوه - تانویژ:
		چوارچینوه ی داخران
		(چوارچینوه ی جوتیونی ساده)
framework:	هیكل:	پدیکمر:
cast metal ~	هیكل الصَّب الممنی	پدیکمری دارشته کانزا
- of the oral cavity	هیكل حفرة الفم	پدیکمری چالی دم
Frankfort horizontal plane	مُسْتَوِی فرانکفورت الافقي	پووته ختی فرانکفورتی ناسوی
free:	طليق - حرّ - خالٍ من - بلا:	بهره للا - نازاد - سهره ست - به دهر له - به بی:
- denticle	خَصْرُخْر	بهردی نازاد
- way space	مسافة حرّة - مسافة استرخائية	ماوهی نازاد - ماوهی هموانموهی
=closest Occl. contact	تَجْمِيد - تَجْمُد	بهست - زوقماندن
freezing	تجميد (جفيف بالتجميد)	وشک کردنوه به بهست
freeze-drying	هشاشة - سهولة التفتت	خاوی - ناسکی - ناسان ووردبون
friability	هش - سهل التفتت	ناسک - خاو - زووهملوهریو
friable	احتكاك	لیتکخشان
friction	لسان الضفدع	زمانی بوق
frog tongue = ranula	جَبْهي - امامي:	نیوچاوانی - پیشمه ری - پیشمه نی:
frontal:		

- air sinuses	جیوب هوآنیة جبهیة	گیرفانی هموایی ناوچمران
- bone	عظم جبهی	نیتسکی نیوچمران
frontomalar	وُجنی جبهی	کولمیی نیوچمرانی
= frontozygomatic		
frontomaxillary	فکی جبهی	شمویلگی نیوچمرانی
frontonasal	أنفی جبهی	لورتنیی نیوچمرانی
frontotemporal	صُلغی جبهی	لاجانمیی نیوچمرانی
lucose	فیکوز(نوع فی السکاکیر)	فبکوز(جزیرکه له شه کر)
fulcrum	مُرَنکَر - نقطة الارتکاز	خالی راگیربوون - خالی له نگمر
fuliginous	فَبایی	لنلیی - تهمومزایی
full:	1- کامل 2- مَلِی:	1- تمواو 2- پ:
~ acrylic crown	تاج اکرلی کامل	تاجی نه کرلی تمواو
= jacket crown		
~ crown	تاج کامل	تاجی تمواو
~ denture	جهاز سنی(طقم) کامل	تاقمی تمواو
~ porcelain crown	تاج خزنی کامل	تاجی چینی تمواو - تاجی پُزسلینی تمواو
fully adjustable	کامل التعلیل	پَنکخمری تمواو - پَنکخستنی تمواو
function	وظیفه - عَمَل	فرمان - کار
functional:	وظیفی:	فرمانیی:
~ adaptation	تکییف وظیفی - تَکِیْف وظیفی	گوفمانی فرمانیی
~ cross- bite	عَضَّة متعآلیة	گمستنی خاچی
	-(عَضَّة معکوسة) وظیفیة	-(گمستنی پیچمرانمیی) فرمانیی
fungal= fungous	فُطری	کمروری
fungicide	قاتِل الفُطر	بکوزی کمرور
fungiform:	فطری الشکل:	کمروره شیره(شیره کمروری):
~ papillae	حَلِیة کَبَشِیة(فطریة)	مهمیملهی قارچیکی
fungoid	شَبهُ الفُطر	وه کو کمرور(قارچیکی)
fungus	فُطر	کمرور
fur	1- اَنسَاخ اللسان 2- رُسَابَة	1- پیسپوونی زمان(به لقی سمرزمان) 2- نیشته
furcal	1- مُتَشَعِب 2- شُکری	1- لقنار 2- چقلدار - دِر کدار
= forked		
Furcation	1- تَشَعُب(منطقة تشعب الجذور)	1- لقنار(به شجرون)(شویی جیابونه موهی په گه کار)

2 به دې کېبون	2 تشوگ	= (devided in to prongs or of being forked) furnace:
فرن- کوره:	فرن (لعالجه المعادن و الاكاسيد المعدنية):	
فرنې کارمایی	فرن کهریانی	electric ~
فرنې غازی	فرن الغاز	gas -
فرنې گرمکردن	فرن الاحاء	heating ~
فرنې گړې بلادیووه (فرنې چینی ددان به گړې ناراستوخو)	فرن اللهب البئر (فرن الخزف السني ذو اللهب غیر المباش)	muffle ~
زمانې به لغاوی	لسان مُشخ- لسان و سخ	farred tongue
- زمانې پیسبوو (نیشته می سپی لسمر مه میله کانی زمان)	- لسان ذو فروة (رواسب بیضاء فوق حلیات اللسان)	
هتلی چاڼ- چالی درز:	أخدود- میزاب:	furrow:
هیلی چالی لیوی چنناگهی	أخدود شفوي ذقني	mentolabial ~
پتر- دوو باره	إحاثي- ایضا	farther
دووممل	دُمْل	furuncle= (a boil)
1- دهوتیموه	1- یصهر (ینیب بالصهر)	fuse
2- پیاده لکیت- ټیکه لډه ټیت به توانموه	2- ینمچ- یترج بالصهر	
1- تواو بهرو- توانیموه	1- مُصْهَر- اصهر	fused:
2- پیالکار- ټیکه لېو:	2- منمچ- مُمْتَرَج:	
چینی (پورسلین) تواوه	خزف مُصْهَر	~ porcelain
- چینی (پورسلین) ټیکموله کارو	- خزف مُنْمِج	
ددانی ټیکموله کارو (وهک ټیکموله کانی دوو پرې و دهر کو تنیان وهک یهک ددان)	أسنان مُنْمِجَة (کاندماج القاطعين اثناء النمو و ظهورها بکسن واحد)	~ teeth
شلمند	صَهْرُ (قابل للانصهار)	fusible
تمشیلې- شپوه تمشي:	مِفْزَلِي الشَّكْل:	fusiform:
مه میله تمشیلې	حَلِیْمَة مَفْزَلِيَة الشَّكْل	~ papillae
توانموه- شلمو بهرون:	صَهْر- انصهار:	fusing:
توانموه به گرمی بهرز	انصهار بدرجة حرارة عالية	high ~
توانموه به گرمی نرم	انصهار بدرجة حرارة منخفضة	low ~
توانموه به گرمی ناروند	انصهار بدرجة حرارة متوسطة	medium ~
1- لهیم بوون- ټیکموله کان	1- التماج- اندماج	fusion:
2- توانموه- شلمو بهرون	2- صهر- انصهار	

3- په ککړتن- په کیوون:

توانموی کاتزا

پینکموه لکانی ددانه کان

له حیم کردن به توانمویه

3- انقاد:

انصهار المعدن- صهر المعدن

اندماج الاسنان

لحام بالصهر

~ , metal

~ of teeth

~ welding

G

gab	1. یُغْرِیر 2. شُرْکَرَة	1. چەنبازیڤه‌کات- زۆر ده‌لێت 2. چەنبازی- زۆرووتن
gadget	1. آڤه 2. جُزء مِین آڤه	1. نامراز 2. بەشێک له نامراز
gag:	1. کِعام (جهاز یبقی الفم مفتوحاً أثناء المعالجة) 2. یَنْقِیَا- یقیء:	1. ده‌مکمره- ده‌مۆکه- لغاو 2. دلی تێکه‌لێت:
~, mouth	فاتح الفم- کِعام الفم	ده‌مکمره- ده‌مۆکه‌ی ده‌م
~ reflex	مُتْعَكْس التَّقْیِیْء	پەرچه‌کرداری دلتێکه‌لهاتن
= pharyngeal reflex	= مُتْعَكْس بِلْعُومِی	= پەرچه‌کرداری گرومی
gain	1. یَکْیَب 2. کَسَب	1. ده‌ستی ده‌کمریت 2. ده‌ستی کمرت
galea aponeurosis	خَوْدَة صَفَاقِیْة	په‌رده‌کلار- کلاره‌ ماسولکمریتز
galvanocautery	کی غَلْغَلانی- سِیم غَلْغَلانی	داخ‌کردنی گَلْغَلانی
ganglioma	وَرْم عُقْدی- ورم الغدة اللِّغَافِیْة	لووی گری- یی- لووی رژیئمری لیحفی

ganglion= node:	عُقْلَة:	گرى:
Gasserian ~	عُقْلَة غاسر	گرى گاسر
pterygo palatine ~	عُقْلَة جَنَاحِيَة حَنَكِيَة	گرى بالى مەلەشويى
sphenopalatine ~	عُقْلَة حَنَكِيَة وَلَدِيَة	گرى مەلەشويى كۆلەكەيى
submandibular ~	عُقْلَة تَحْتَ الْفَكِ السُّفْلِي	گرى زىر شەمىلگەي خوارو
= submaxillary ~	عُقْلَة مُثَلَّثُ التَّوَانِمِ	گرى سى كۈچكەيى
trigeminal ~	عُقْلَتِي	گرىسى
ganglionic	تَقَرُّحُ الْأَنْفِ وَالْمَخْلَقِ	زامى لوت و گەرو
gangosa	غَنَفَرِينَا - تَمُوتُ - مَوَات:	گەنگرىن - لاپەشە:
gangrene:	غَنَفَرِينَا مَكْرِيَة	گەنگرىنى شەكرە
diabetic ~	غَنَفَرِينَا جَانُ	گەنگرىنى وشاك
dry ~	غَنَفَرِينَا غَازِيَة	گەنگرىنى گازى
gas ~	غَنَفَرِينَا الْمَشَافِي	گەنگرىنى نەخۇشخانەيى
hospital ~	غَنَفَرِينَا ذَاتِيَة الْمَشَا	گەنگرىنى خۇيەخۇ دروستىپور
idiopathic ~		(گەنگرىنى ھۆنەزائرا)
mouth ~	غَنَفَرِينَا الْفَمِ	گەنگرىنى دەم
oral ~	غَنَفَرِينَا فَمِيَة	گەنگرىنى دەمى
senile ~	غَنَفَرِينَا شَيْخِيَة	گەنگرىنى پەيى
wet ~	غَنَفَرِينَا رَطْبَة	گەنگرىنى شىندار
gangrenous	غَنَفَرِينَا - مَوَاتِي	گەنگرىنى - لاپەشەيى
gap:	فُرْجَة - فَسْحَة:	بۆشايى - ماو - نىوان:
interocclusal	فُرْجَة لَا اطْبَاقِيَة	بۆشايى جوتەنبوون
gargle:	غُرْغُرَة:	تىۋەردەرە - غەرغەرە
		- دەمشۆرى:
antiseptic ~	غُرْغُرَة مُطَهَّرَة	تىۋەردەرەي خاۋىتەكرە
gas blowpipe	جَمَلَاذُ الْغَازِ	بۆرى فوۋىياكەرى غاز
gasoline:	بېنزىن:	بەنزىن:
~ gasgenerator	مُولَدُ غَازِ الْبَنْزِينِ	پەيداكەر (دروستەكس) غازى بەنزىن
~ tank	خَزَانُ الْبَنْزِينِ	تانكى بەنزىن
Gasserian ganglion	عُقْلَة غاسر	گرى گاسر
= Gasser node		
Gauge:	قَانَس - مَقْيَاس - مَعْلِيَة	پىتور - پىتوك - پىتوانە:

bite ~	مقیاس المعصّة	پیتومری گمست
	مقیاس بُولی (لاجراء القیاسات داخل الفم)	- پیتوانهی گمست
Boley ~		پیتومری بۆلی (بۆ نه بجام دانی پیتوانهی ناو دهم)
depth ~	مقیاس العمق	پیتومری قولی
gauze:	شاش - سب - کتان - غُزَي:	گۆز - شاش - تَوَر
		- نمتهمیتکی تمک-برینجۆک:
~ dispenser	موزع الشاش	دابشکری گۆز
~, iodoform	شاش بودوفورمی	گۆزی یودوفۆرم
gelsoma= geison	القوس الحاجیبة	گوانهی برایی
gel	جیل - هُلام - هلامی	نرمه لیه - ولووله - جیل
gelatin	هلامین - جلاتین	جەلاتین
gelation	التحول الي هُلام	بوونه جیل
gelfoam	زغوة الهُلام (مادة مستعملة في قطع النزف الموضعي)	کفی ولووله - کفی جیل (بۆ بنج کردنی خوتنریزی جینگمی)
geminate	تَوَام - مضاعف - مزدوج	دوانه - دوونه مونده - جروته
:germination	تَوَامَة - مُضاعفة - ازدواج:	دوانمی - دووهینده برون جوتیرون:
~ oliphyodontic	ازدواجیة سنیة مختلطة (اندماج سن لبنیة بأخری دلتة)	جوتیرونی ددانی تیکم (پیکموله کانی ددانی شعری به هه میشمی ییموه)
genal	خَنَی	پرومندی
general:	عام - عمومی:	گشت - گشتی - سراپا:
~ anaesthesia	تهدیر عام	بهی گشتی - بی همستی سراپایی
= ~ anesthesia (=G.A)		
~ anaesthetics	مُخَفّرات عامة	مادهی بهیجه گشتیه کان (مادهه کانی بهی گشتی)
~ extraction	قلع عام	ددان هه لکیشانی گشتی
~ factors	عوامل عامة	هۆکاره گشتیه کان
~ surgery	جراحة عامة	نمشتهرگیری گشتی
generation	جیل - خُلُق - نشوء	وهجه - نمره - خولقاندن
		- پمیدابرون
generator:	مُولّد:	پمیداکره - دروستکمره

		- پینکھین:
gasoline gas ~	موله غاز البنزين	پینکھیني گازی بهمزین
generic	1- جنسي 2- شامل	1- په گمزی - زایه ندهی 2- تمواو (بلار) (فراوان)
genetic:	خَلْقِي - ولادي - وراثي:	دروستېووی - زگماکی - بژماووی - کنیتي:
~ factors	عوامل وراثية	هؤکاره کانی بژماووی (هؤکاره بژماوویه کان)
genetics	علم الوراثة	بژماووزانی
genial:	ذَقْنِي:	چمناگمی:
~ angle	زاوية ذقنية	گوشه چمناگمی
~ tubercle	حُطْبِيَّة ذقنية	تیرؤکه چمناگمی
	- نُتوء ذقني	- چوکلوی چمناگمی
genio -	بادنة تعني: ذَقْن	پیشگر بهمانای: چمناکه - چمه
genioglossal:	ذقني لساني:	چمناگمی زمانیی:
~ muscle	عَضَلَة ذقنية لسانية	ماسولکه چمناگمی زمانیی - ماسولکه چمندی زمانیی
geniohyoid:	ذقني لامي:	چمناگمی لامیی (نیتسکی ژیر زمان له شپړی پیتی لام):
~ muscle	عضلة ذقنية لامية	ماسولکه چمناگمی لامیی
genion	1- ذَقْن 2- قَمَة الناحية الذقنية	1- چمناکه 2- پویه (بمزایی) چمناکه
genoplasty	تصنيع النحن	جوانکاری چمناکه
genus	جنس	په گمز
geny -, genyo -	بادنة تعني: فَنَك - فَنَكِي	پیشگر بهمانای: شمویلگه - شمویلگمی
genyantralgia	آلَم الحبيب الفكّي	نازاری گیرفانی شمویلگمی
genyantritis	التهاب الحبيب الفكّي	نازاری (پوشای) شمویلگمی
genyantrum	جيب فَنَكِي	هموی گیرفانی شمویلگمی
genycheiloplasty	تصنيع الحَد و الشفة	جوانکاری پوومهت ولپو

genyplasty	تصنيع الفك السفلي	جوانکاري شميرلگه‌ی خوارو
geographic tongue	لسان جغرافي(تبقيع ظهر اللسان بما يشبه الحارطة)	زمانی جوگرافي(بهمه‌لمېوونی سمرزمان به‌شپوهی نه‌خشه)
geriatrics:	مبحث الشيخوخة	پيريی زانی
dental ~	مبحث طب الأسنان الشيخوخة	زانستی نۆشداريی ددانی پيريی
geriodontics	طب الانسان الشيخوخى	نۆشداريی ددانی پيريی
= gerodontics		
germ:	1- جُرثومة	1- خۆره
	2- رُثيم	2- ميکروپ
	3- برُعْم:	3- چه‌کمره
dental ~	جُرثومة سنية	خۆره‌ی ددانیی - چه‌کمره‌ی ددانیی
tooth ~	جُرثومة السن(رُعْم السن)	خۆره‌ی ددان - چه‌کمره‌ی ددان
germicide:	مُتلف الجرثوم - مضاد للجرثوم	لنواویرمه(دژه) خۆره -خۆره‌کوژ-ميکروبيکوژه
~ lamp	مصباح مُتلف الجرثوم	له‌مپای لنواویرمى خۆره
~ ultra- violet sterilizer	معقمة بالأشعة فوق البنفسجية	پاکوژکمره به‌تیشکى سمررو وه‌نوشمى
germinal	جُرثومي	خۆپه‌ی
gerodontia	طب الانسان الشيخوخى	نۆشداريی ددانی پيريی
= gerodontics		
gerodontology	عِلْم طب الانسان الشيخوخة	زانستی نۆشداريی ددانی پيريی
giant cell:	خَلِيَّة عُرْطَلَة:	خانه‌ی زه‌به‌لاح - خانه‌ی (که‌ته) زل:
~ ~ lesion		ده‌ردی خانه‌ی که‌ته - ده‌ردی خانه‌ی زه‌به‌لاح
~ ~ reparative granuloma, central	وَدَم حُبَبِيّی مرکزي ذو خلايا عُرْطَلَة	لووی ده‌نکوژلیمى چه‌قیی خانه‌ی زه‌به‌لاح
~ ~ tumor, central	وَدَم حَلِيقِيّی مرکزي ذو خلايا عُرْطَلَة	لووی تمواوی چه‌قیی خانه‌ی زه‌به‌لاح
Giemsa stain	تَلَوِين غِيَمَزَا	رهنگ کردنی گیمزا
giantism	عُرْطَلَة	زه‌به‌لاحی - که‌ته‌ی - هوچی
gingiva:	لِثَة:	پووک:
architecture of ~	بِنَاء اللثة	دروستییون(بِنیاتنان)ی پووک
attached ~	لِثَة مُلتَصِفَة	پووکى پیاالکاوو
contour of ~	عِطَط اللثة	چپه‌ی پووک

marginal ~	لښه حافیه	پوړکیس لیواری
purpuric ~	لښه فُرفُریه	پوړکیس پیترپوری
gingivae	لښات (جمع لښه)	پوړکه کان (کڅی پوړک)
gingival:	لښی	پوړکیس
~ abscess	خُراج لښی	دومملی پوړکیس
~ atrophy	ضمور لښی	پوړکانموه پوړکیس
~ attachment	اړتباط لښی	پیټوله لکاو پوړکیس
~ bevel	شطب لښی	لیژای پوړکیس
~ bleeding	نزف لښی	خوڼین رڼی پوړکیس
~ calculus	قَلْع لښی	کلس (بهرده) پوړکیس
~ cleft	شق لښی	قلیشی پوړکیس
~ colour	لون لښی	رهنگی پوړکیس
~ congestion	احتقان لښی	خوڼین تیزانی پوړکیس
~ contour	محيط لښی	چیټوه پوړکیس
~ crater	فُوهه لښه	دهرچهی پوړکیس (وړه ده می پوړکان)
~ crest	قنرعه لښه	قعراغی بهرزی پوړک
~ curettage	تجریف لښی	کور تاج (کړاندن) پوړکیس
~ cyst	کیس لښی	کیسی پوړکیس
~ deformities	تشوهات لښه	شینوه درزی پوړکیس
~ embrasure	فُرجه لښه	ده لاقه پوړکی
~ erosion	تاکُل لښی	داخوړانی پوړکیس - سوانی پوړکیس
~ festooning	حاشیه لښه متضخمه (امت اللثه المدوره حول عنق الاسنان)	لیواری پوړکیس دهرپریو (شینوه کاری)
~ fibers= ~ fibres	الیاف لښه	پیشالی پوړکیس
~ fissure	شق لښی	قلیش (درز) پوړکیس
~ fistula	ناسور لښی	دهره (برین) دوو دهرچمی پوړک
~ flap	شهره لښه	تونی پوړکیس - قاشی پوړکیس
~ groove	فُلم لښی	درزی پوړکیس
~ hyperplasia	فرط التَّنَسُّج اللثوي	فره (زړمی) شانه دروستېوونی پوړک
~ hypertrophy	ضخامة لښه	گمورېوونی پوړکیس
~ hypoplasia	نقص التَّنَسُّج اللثوي	که م دروستېوونی شانه کانی پوړک

~ inflammation	التهاب لثوي	سۆ (ههوهی) پووکی
- lesion	آفة لثوية	دهردی پووکی
- ligament	رباط لثوي	بمستمری پووکی
~ line= ~ margin	خط لثوي = حافة لثوية	هینلی پووکی = قهراغی پووکی
~ linguetta= ~ lingual	لُسینیه لثوية	زمانۆجکهی پووکی
~ margin trimmer	اداة شطب الحافة اللثوية	ناهمازی کرانننی (وامالینی) قهراغی پووک
~ massage	تدليك لثوي	ممساج (شیلان) پووکی
~ massager	مُملکة لثوية	ممساجکهر (شیلان) پووک
~ mat	حاشیه لثوية	لینواری پووکی - دهووبهری پووکی
~ melanosis	داء اللثة القُتامیني	دهردی پوکی میلانینی
~ papilla	حُلَيْمَة لثوية	مههیلهی پووکی - گۆزی پووکی
~ septum	حجاب لثوي	پهردهی پووکی
~ pocket	جیب لثوي	گهرفانی پووکی
~ presenile atrophy	ضمور لثوي قبل الشيخوخة	پووکانهوهی پووکی بیتش پویتی
~ recession	انحسار لثوي	کشانموه (دورکومتهموه) پووکی
~ retraction	تراجع لثوي	گهرفانهوهی پووکی
~ scarring	تندُب لثوي	جی زامی پووکی
~ senile atrophy	ضمور لثوي شيخی	پووکانهوهی پووکی پویتی
~ septum	حجاب لثوي (اللثة الواصلة بين اللثة الحليمة الدهليزية و اللسانية)	پهردهی پووکی (نمو پووکهی مههیله پووکی دالانی و زمانی بهیه کهوه نمبستی)
~ stimulator	مُنشَط لثوي	ههژاندهری پووکی
~ stippling	تَبَعُّع لثوي	- ووووژاندهری پووکی
~ sulci	ميازيب لثوية	خالاقی پووک (کونج کونجی پووک)
~ sulcus	ميازيب لثوي	پتیه وه کانی پووک (زماهی پووک نزیلک ددانه کان)
~ texture	مُفَلَّس لثوي	پتیه وهی پووک
~ tissue	نسیج لثوي	پتیکهاتهی پووکی
~ topography	تشریح لثوي موضعي	شانهی پووکی
~ ulcer	قُرحة لثوية	توتیکاری پووکی جینگهی
		نهلسمو (زام) پووکی

~ unit	جهاز لثوي	نامیتری پووکسی
~ vesicle	حُوصِل لثوي	سیکلانانوجکهای پووکسی
		- تورده که ی پووک
gingivalgia	الم اللثة	نازاری پووک- پووک نیشه
gingivectomy:	قطع اللثة الجزئی المضم (استئصال اللثة المریضه):	برینی پووک (بهشتیکی بلاو)
		- لیکردنموی پووکى نهخوش:
~ instruments	ادوات قطع اللثة	نامپازدهکانی پووک لیکردنموه
gingivitis:	التهاب اللثة:	هموی پووک- پووک (همو) سۆ:
actinic ~	التهاب اللثة الشعاعی	پووک ههوی تشیکی
acute ulcerative ~	التهاب اللثة اللرحی الحاد	پووک سۆ برینی تیژ
acute bacterial ~	التهاب اللثة الجرثومی الحاد	پووک ههوی خۆرمی تیژ
bacterial ~	التهاب اللثة الجرثومی	پووک ههوی خۆرمی
calculus ~	التهاب اللثة القلحي	پووک ههوی کلسی
catarrhal ~	التهاب اللثة النزلي	پووک ههوی پسیوی (ههلاصمتی)
		دهرداوی
		پووک ههوی پسیوی
chemical ~	التهاب اللثة الكیمیائی	پووک سۆ کییایی
denture irritation ~	التهاب اللثة بتخریش	پووک سۆ بهۆی
	الجهاز السني (طقم الاسنان)	پوشاندنی ناقصی ددانموه
desquamative ~	التهاب اللثة الترسفي	پووک ههوی تووژال فریدان
diabetic ~	التهاب اللثة السكری	پووک ههوی شه کوه
dilantin ~	التهاب اللثة بالديلاتين "دواء يستعمل للصرع"	پووک همو به دایلاتین (دهرمانیکه بۆ "فی" "پهرکه م" به کار دیت)
drug ~	التهاب اللثة الدوائی	پووک ههوی دهرمانی
eruptive ~	التهاب اللثة البزوغی	پووک ههوی ددان دهرکردن (سمردهرکردن)
etiology, ~	إمراض (سباب) التهاب اللثة	هۆکارهکانی پووک همو (هۆزانی پووک همو)
		ههوی
expulsive ~	التهاب اللثة الدافع	پووک ههوی پالپیره نهر
faulty tooth brushing ~	التهاب اللثة بالاستعمال الخاطيء للفرشاة	پووک سۆ بهۆی بهمهله به کارهینانی
		فلچمه
functional ~	التهاب اللثة الوظيفی	پووک ههوی فهرمانی

pusospirillary ~	التهاب اللثة المفزلي المزوني	پوکه همدی تمشیلیمی لولپیچی
pusospirochaetal ~	التهاب اللثة بالمتریات المفزلية	پوکه همدی به تمشیلیمی لولپیچییه کان
herpetic ~	التهاب اللثة العقبولي	پوکه همدی تامیسکی
hormonal ~	التهاب اللثة الهرموني	پوکه همدی هورمونی
hyperplastic ~	التهاب اللثة النسجي	همدی پوکه شانعی (شانموزیرون)
hypertrophic ~	التهاب اللثة الضخامي	پوکه همدی نمتوری (زلبون)
idiopathic ~	التهاب اللثة المجهول السبب (ذاتي المنشأ)	پوکه همدی هونمزانراو (خویه خو)
idiopathic fibromatous ~	التهاب اللثة الليفي المجهول السبب	پوکه همدی پیشالی هونمزانراو
irritative ~	التهاب اللثة التقرحي	پوکه همدی پوشتینری
leukemic ~	التهاب اللثة الایضاضي	پوکه همدی سپی بونی خوین (پوکه همدی شهریه نهی خوین)
marginal ~	التهاب اللثة الحفاني	پوکه همدی لیواری
necrotizing ulcerative ~	التهاب اللثة التقرحي المواتي	پوکه همدی زامی (مردوسی) داپزیوی
overfunction ~	التهاب اللثة بفرط الوظيفة	پوکه همدی پتر فرمانی (پوکه همدی زنده فرمانی)
phagedenic ~	التهاب اللثة الأكل	پوکه همدی بخور
Plaut- Vincent ~ (Plaut: 1858- 1928 German physician) (Vincent: 1862- 1950: French physician and bacteriologist)=(acute ulcerative gingivitis) pregnancy ~	التهاب اللثة- لیلات و فنسان (التهاب اللثة التقرحي الحاد)	پوکه همدی پلاوت و ونسن (پوکه همدی برینی تیخ)
pubertal ~	التهاب اللثة البلوغی	پوکه همدی دووگیان
scorbutic ~	التهاب اللثة الحفري (نقص فيتامين سي)	پوکه همدی سک پری
simple ~	التهاب اللثة البسيط	پوکه همدی بالی بون پوکه همدی پمیدهی
streptococcal ~	التهاب اللثة بالمكورات العقدية	پوکه همدی کهمی قیتامین سی
systemic diseases ~	التهاب اللثة في سياق الامراض العامة	پوکه همدی خوره خپه کانی گریچی پوکه همدی له رتیه نه خویشیه گشتیه کاندیا
thermal ~	التهاب اللثة الحراري	پوکه همدی گرمی

traumatico ~	التهاب اللثة الرضی	پوکه هموی زهبری
ulcerative ~	التهاب اللثة التقرحي	پوکه هموی زامیی (تدلسیری)
ulceromembranous ~	التهاب اللثة-التقرحي الفشاني	پوکه هموی زامی پمدهیی
underfunction ~	التهاب اللثة بنقص الوظيفة	پوکه همو دمرنه قهامی که می فرمان
Vincent's ~	التهاب اللثة لفنسان	پوکه هموی قینسان
vitamins deficiency ~	التهاب اللثة بالعوز الطیتامینی	پوکه هموی بهقوی که می قینتامینه کانهوه
zinc absorption ~	التهاب اللثة بامتصاص الزنك	پوکه سز بهقوی هلمرینی زینگموه
gingivoaxial	محوروی لثوی	تمویری پوکی
gingivobuccoaxial:	محوروی قمووی لثوی:	تمویری دهیمی پوکی:
~ angle	زاویه محوروی قمووی لثوی	گزشهی تمویری دهیمی پوکی
gingivoglossitis	التهاب اللسان و اللثة	پوک و زمانه همو
gingivolabial	شفهی لثوی	لثوی پوکی
gingivoma	ورم لثوی	لوی پوکی-پوکه گموت
gingivo pericementitis	التهاب اللثة حول الملاط	پوکه هموی جینوی چیممتز
= pyorrhea alveolaris	= تقیح سنخي	= کیم کردنی نیسکی ددان
gingivoplasty	تصنیع اللثة	جونکاری پوک
gingivosis	داء لثوي (داء الاستحالة اللثوية)	دهردی پوکی
gingivostomatitis:	التهاب الفم و اللثة:	هموی دم و پوک (دهم و پوکه هم):
bismuthic ~	التهاب الفم و اللثة البزموتی	هموی دم و پوکی بزموسی
nicotinjc acid deficiency ~	التهاب الفم و اللثة بعوز حمض النیکوتینیک	پوک و دهمه همو بهقوی کهمیی ترشی نیکوتینیک
ulceronecrotic ~	التهاب الفم و اللثة القرحي الثموتی	پوک و دهمه هموی برین (زامی) مردویی (دازاوی خاندکان)
gingivotomy	قطع اللثة الجزئي المحد	لیکردنهموی بهشیک سنودار له پوک
ginglymoarthrodial	مفصل زځي مُسطح	جومگی (پیش و پاش) جولمیی (تدلمپرتیزی) پان -جومگی (پیش و پاش) جولمیی (برین)
ginglymus	مِفصل زځي	جومگی پیش و پاش جولمیی (تدلمپرتیزی)

girdle	جزام- مُنطَلَقَة	پشتین- که صمره - ناوچه(پشتینه)
giromatic movement	حرکه جهوماتیه(نظام الدوران المتبادل)	جولمى جهوماتى(شیوازی سورانموى بگژی)
glabella	مَفْرِقُ الحاجِبَین(نوء مابین الحاجبین)	بمزایى نیتوان همدوریر
glabrous	اَجْرَد- اَمْلَس	لوس- بى توك- بى مو - بى چوكله- پروت
gland:	غُدَّة:	پژین- لو- پژنمر- گلینمر - گلین- گلاتد:
accessory salivary ~	غُدَّة لعابیه مُلْحَقَة - غُدَّة لعابیه اِضافیه	پژینمرى لیکى پتر - پژینمرى لیکى پاشکر
adrenal ~	غُدَّة الكُظُر	پژینى سرگورچيله
buccal ~	غُدَّة فَمَوِيَّة	پژینى دهمى
ductless ~	غُدَّة عِدَّة الفَناء(داخلية الافراز)	پژینى بى پترمر(دوركردهى ناوهكى)
endocrine ~ = ductless ~	غُدَّة صَماء(داخلية الافراز)	كورين پژین(پژینمرى ناوهكى)
labial ~	غُدَّة شَفَوِيَّة	ليوه پژین
lacrimal ~	غُدَّة دُمْعِيَّة	فرميسكه پژین
lingual ~	غُدَّة لِسَانِيَّة	زمانه پژین
lymphatic ~	غُدَّة لِيْمْفَاوِيَّة	پژینى ليمفاوى
mandibular ~	غُدَّة الفك السفلي	پژینى شمویلگمى خواروو
mixed ~	غُدَّة مُخْتَلِطَة (داخلية و خارجية الافراز)	تينكهله پژین (دوركردهى ناوهكى و دورمكى)
mucous ~	غُدَّة مُخاطِيَّة	لينجه پژین
palatal ~	غُدَّة حَنَكِيَّة	پژینى مهلاشوى
parathyroid ~	غُدَّة نَظِيرَةُ الدَّرَن	لامله قورته رژین
parotid ~	الغدة النكافية	لاجانگه رژین
pituitary ~	الغدة النخامية	ژير ميتشكه رژین(هاممه پژین)
Rivinus' ~	غُدَّة ريفينوس	پژینى ريفينيوس
= sublingual ~	= غُدَّة تحت اللسان	= ژير زمانه رژین
salivary ~	الغدى العابية	ليكه پژین
sebaceous ~	غُدَّة دُهْنِيَّة	چموريه پژین

serous ~	غده مصلية	ناوړگه پړژين
sublingual ~	غده تحت اللسانية	پړژينى ژير زمان
submandibular ~	غده تحت الفك السفلي	پړژينى ژير شمويلگه څواروړو
suprarenal ~	غده فوق الكلوية (غده الكظر)	سمر گورچيله پړژين
sweat ~	غده عرقية	نارهقه پړژين
thymus ~	غده تحت القص - غده صغترية (الثرة)	ژير كوله رژين
thyroid ~	غده درقية	پړژينى دمرقه - مله قورته پړژين
vestibular ~	غده دهليزية	دالانه پړژين
Glandular:	غدي:	گلاندې - پړژينى:
~ cheilitis	التهاب الشفة الغدي	هموى رژينه لير
~ fever	حمى غدية	تاي پړژينى
~ zone	ناحية (منطقة) غدية	ناوچه پړژينى
glass:	زجاج:	شوشه:
~ dish	وعاء زجاجي	دوهر (قاب) شوشمى
~ fibres	الياف الزجاج	پيشالى شوشه
~ ground	زجاج مُقشّى	شوشمى نيشتوړ
~ syringe	مِحقنة زجاجية	سرنج (شرينقه) شوشمى
glasslike	شبه الزجاج	وهك شوشه له (شوشه چوړ)
glaze	1. يَصْلُ	1. پړژينى دهكات
	2. يطلي بمادة كالزجاج (ترجيج)	2. شوشه پړشوده كات (شوشاندن)
	3. مادة الصقل الشفافة	3. ماده ديه كى پړژينى پړشنه
glazed	صقيل - مصلقول	شوشه پړشكر او
~ finishing	إنهاء صقيل	تواو كړنى شوشه پړشين كړدن
glazer:	صاقل:	ماده پړشينكمر:
~ coating	طلاء صاقل	پړشاكى پړشينكمر
Glazing:	صقل بالحرارة - تلميع بالحرارة:	پړشكر دن به گمر مى
		- بريسكاندن به گمر مى
ceramic ~	صقل الخزف (الفخار)	پړشكر دن به سراميك
	صقل خزفي (فخاري)	پړشكر دن به گلكرمى
		پړشكر دن به گلكارى
cold ~	صقل بارد	پړشينكردنى سارد

beat ~	صقل حارَ	پوښینکردنی گهرم
self ~	صقل ذاتي	پوښینکردنی خوی
solution, ~	علول الصقل	شله (گیراوه) پوښکردن
glenoid fossa	جوف عُنابی - جوف حُقاني	جالی نښکی لا جانگه (که گری نښکی شمویلگهی خوارووی تیچرو)
glide:	یتزلق - یترَلق - ایتزلق:	ده خزیت - خزانندن:
mandibular ~	تَرَلق الفله (حرکات الفله الانزلاقیه)	ده خلیسکیت - خلیسکان خزانندن شمویلگه (جولهی شمویلگهی خزانندنی)
gliding:	ایتزلق - تزلق	خزانندن - خزان:
~ movements	حرکات انزلاقیه	جولهی خزانندنی
globular:	کُرَوِي - کُرَوِي:	گژی - گزچمی - خزچمی:
~ calcification	تکلس کُرَوِي	به کلسبوننی گزچمی
~ formula	صیغه کُرَوِيه	شیتوگی گزچه
~ process	تسوء (ناتسء) کُرَوِي	چوکه (تورکه) هی گژی
globule:	کُرَتَه (کُرَه صغیره):	خزچکه:
blood ~	کُرِيه الدم	خزچکهی خوین
red ~	کُرِيه حمراء	خزچکهی سورد
white ~	کُرِيه بیضاء	خزچکهی سپی
globulin	غلوبولین	گلوبولین (پروتینیکه له ناوا ناتوتسموه وهک گلوبولینی خوین)
globulomaxillary:	فکی کُرَوِي:	شمویلگهی گزچمی:
~ cyst	کیس فکی کُرَوِي	کیسی شمویلگهی گزچمی (تورده کی پمردمی شمویلگهی گژی)
glomerulus- like	شُبُه الکُؤْبِيه	وهکو گرمزله - گرمزله شپوه
gloss- , glosso -	بادنه تعنی: لسان	پیشگر بهمانای: زمان
- glossa	کاسعه تعنی: لسان	پاشگر بهمانای: زمان
glossagra	الم اللسان	نازاری زمان
glossal	لسانی	زمانی
glossalgia	الم اللسان	نازاری زمان
glossanthrax	جره اللسان (إصابة اللسان بالجرمة)	پشکوی زمان - ناگره زیان

	- توو‌ش‌بوونی زمان به پش‌کو (نا‌گ‌ره)	
glossauxesis	زمانه قوت‌دان - زمانی قوت‌دراوو	إبتلاع اللسان - لسان مُبتَلَع
glossectomy	به‌رنی زمان (لی‌کر‌د‌ن‌م‌وی زمانی نه‌خ‌وش)	قطع اللسان (استئصال اللسان المریض)
	لی‌کر‌د‌ن‌م‌وی زمانی د‌ه‌ر‌د‌ه‌دار	
glossitis:	ه‌م‌وی زمان (زمانه س‌ق):	إلتهاب اللسان:
acute ~	زمانه ه‌م‌وی تیژ	التهاب اللسان الحاد
anaemic ~ = anemic ~	زمانه س‌ق ک‌م خ‌و‌ن‌یی	التهاب اللسان بفقر الدم
areata exfoliative ~ = geographic tongue	زمانه س‌ق په‌ل‌وی نا‌و‌ج‌م‌یی	التهاب اللسان الترسفی المنطقی
	= زمانی جو‌گ‌راف‌ی	= لسان ج‌غ‌راف‌ی
atrophic ~	زمانه ه‌م‌وی ی‌و‌و‌کا‌و‌م‌یی	التهاب اللسان الضموري
benign migratory ~	زمانه س‌ق گو‌ن‌ز‌را‌و‌م‌یی پاک	التهاب اللسان الهاجر السليم
chronic ~	زمانه ه‌م‌وی در‌ی‌خ‌ای‌م‌ن	التهاب اللسان المزمن
desiccans, ~	زمانه ه‌م‌وی ق‌ل‌ی‌ش‌او‌یی	التهاب اللسان التشققي
fiery - red ~	زمانه ه‌م‌وی سو‌ری گ‌رم	التهاب اللسان الاحمر الحار
Hunter's ~	زمانه ه‌م‌وی ه‌م‌ت‌ر	التهاب اللسان لِهَنْتَر
luetic ~	زمانه ه‌م‌وی ف‌ه‌ر‌ه‌نگ‌ی	التهاب اللسان الزهري
malignant degenerative ~	زمانه ه‌م‌وی لی‌ت‌ک‌ه‌ل‌و‌ه‌شا‌و‌م‌ی (دا‌ک‌م‌و‌ت‌و‌یی)	التهاب اللسان التنكسي الحبيث
	پ‌یس	
medianrhomboidal ~	زمانه ه‌م‌وی نا‌و‌م‌ندی له ب‌ز‌ی‌ن‌م‌یی	التهاب اللسان المعینی المتوسط
migratory ~	زمانه س‌ق گو‌ن‌ز‌را‌و‌م‌یی	التهاب اللسان الهاجر
monilia ~	زمانه ه‌م‌وی س‌پ‌یه‌گ‌م‌و‌و	التهاب اللسان الفطري البیض
	= زمانه ه‌م‌وی ب‌و‌ق‌و‌ه	
parasitica, ~ = black tongue	زمانه ه‌م‌وی م‌ش‌ه‌خ‌و‌ری	التهاب اللسان الطفيلي
	- زمانه ه‌م‌وی ر‌م‌ش	= اللسان الاسود
pellagric(pellagrous) ~	زمانه ه‌م‌وی د‌ه‌رد‌ی پ‌ی‌لا‌گ‌را	التهاب اللسان في داء البلاغرا
pernicious anaemic ~	زمانه ه‌م‌وی ک‌م خ‌و‌ن‌ی پ‌یس	التهاب اللسان في فقر الدم الحبيث
riboflavin deficiency ~	زمانه س‌ق ک‌ه‌م‌ی ق‌ی‌ت‌ام‌ن (B2)	التهاب اللسان في عَوَز الفيتامين (B2)
syphilitic ~	زمانه ه‌م‌وی ف‌ه‌ر‌ه‌نگ‌ی	التهاب اللسان الافرنجي (الزهري)
venenata ~	زمانه ه‌م‌وی ب‌م‌ژ‌ه‌را‌وی بو‌ن	التهاب اللسان الاتسمامي
vitamin deficiency ~	زمانه ه‌م‌وی ک‌ه‌م‌ی ق‌ی‌ت‌ام‌ن	التهاب اللسان بعمرز الفيتامين
glossocoele	نا‌و‌ه‌ن‌گی زمان	خَبَن اللسان

glossocinesthetic	نسبة الحركات اللسان (خصوصاً أثناء الكلام)	جولوی زمانی (متناهیته له قسه کردندا)
glossocoma	إنكماش اللسان	گرژوونی زمان
glossodesmus	لجام اللسان	دمزوله زمان
glossodynamometer	قائس-فعالية اللسان (جهاز قياس مقاومة اللسان)	پیومری گروجوگولی زمان (نامیزی پیوانی بمر هه لستی زمان)
glossodynia:	آلم اللسان:	نازاری زمان:
~ exfoliativa	آلم اللسان الترسفي	نازاری زمانی لووسی -نازاری زمانی توئیخ چوو
glossoepiglottic =glossoepiglottidean:	فلكي لسانی (نسبة لسان المزمار و اللسان):	زمانی و زمانه بچکولمی:
~ folds	طیأت فلكية لسانية	لوی زمان و زمانه بچکوله
~ ligament	رباط فلكي لسانی	بمستری زمانی زمانه بچکوله
glossograph	مخطط حركات اللسان	هینکاری جولوی زمان
glossohyal = glossophyoid	لسانی لامی (نسبة لسان و العظم اللامي)	زمانی لامی پیومند بزمانی و نیتسکی لامییموه
glossoid	شبه اللسان	وهك زمان- لمشتوی زمان
glossokinesthetic = glossocinesthetic	نسبة لحركات اللسان (وخصوصاً أثناء الكلام)	جولوی زمانی (متناهیته له قسه کردندا)
glossolabial	شفهي لسانی	لیتی زمانی
glossolalia	تَلَلَة (تكرار مقولة لاعلاقة لها بموضوع الحديث)	لالی زمان- زمان گهیی (نفسی زمان)
glossology	1- علم اللسان 2- علم اللسن	1- زمان زانیی 2- زانستی زمان
glossolysis	شلل اللسان	نیغلیجی زمان
glossomantia	إنفلار لسانی (التكهن بانفاز المرض من مظهر اللسان)	بمناگابوونی زمانی (بۆچوون و بمناگابوون له نه خوژی لمشتوی زمانوه)
glossoncus	اتباج اللسان	ئاوسایی زمان
glosso palatine:	حنکي لسانی:	مه لاشویی زمانی:
~ arch	قوس حنکي لسانی	کمانی مه لاشویی زمانی
~ fold	طية حنكية لسانية	لوی مه لاشویی زمانی
~ glands	غدد حنكية لسانية	رؤینه کانی مه لاشویی و زمانی
~ muscle	عضلة حنكية لسانية	ماسولکي مه لاشویی زمانی
~ nerve	عصب حنکي لسانی	دهماری مه لاشویی زمانی

glossopathy	إعتلال اللسان	نه‌خوژی زمان
glossopexy	تثبیت اللسان	جیگه‌کردنی زمان
glossopharyngeal:	بلعومي لسانی:	گمروویی زمانیی:
~ muscle	عضله بلعومية لسانیة	ماسولکه‌ی گمروویی زمانیی
~ neuralgia	عُصاب بلعومي لسانی	نازاری ده‌ماری گمروویی زمانیی
~ nerve	- آلم عصبي بلعومي لسانی	ده‌ماری گمروویی زمانیی
glossophobia	خُوف الخنث	ترس له ناخوتن
	- خُوف التكلّم	- ترس له قه‌کردن
glossophytia = black tongue	سواد اللسان- لسان اسود	پ‌مشبونوی زمان= زمانی پ‌مش
glossoplasty	تصنیع اللسان	تجمیل اللسان
Glossoplegia = glossptosis	فَلَج اللسان= شلل اللسان	نیفلیجی زمان
glossoptosis	استرخاء اللسان	خاریبونوهی زمان
	- تدلي اللسان	- شۆپ‌بونوهی زمان
glossopyrosis	حُرقة اللسان	سووتانه‌وی زمان
		- زبان سووتانه‌وه
glossorrhaphy	خیاطة اللسان	دورینه‌وی زمان
glossoscopy	فحص اللسان	پشکتنی زمان
		- تیتروانیسی زمان
glossospasm	تشنُّج اللسان	گرژی‌وونی زمان
	- تشنُّج عضلة اللسان	- گرژی‌وونی ماسولکه‌ی زمان
glossoteresis	قَطْع اللسان	برینی زمان
		- زمان برین
glossotilt	رافع اللسان	بهرزگمروهی زمان
glossotomy	خُزج(شق) اللسان	قلیشانی زمان
		- برینی پارچمیه‌ک له زمان
glossotrichia = hairy tongue	لسان شَعْرِي= لسان مَشْعَر	زمانی مووایی= زمانی موودار
glossy	صَقِيل- لَمَاع	پۆشینگراو- به‌بریسکه
		- بریسکه‌دار
glottic	مِزماري	په‌یوه‌ند به زمان بچوکمه‌وه
glottitis	التهاب المزمار	هموی زمانه بچوکۆله

glove:	قَفَّاز:	دمستکیش - دستموانه:
examination ~	قَفَّاز الفحص	دمستکیشی پشکنین
rubber ~	قَفَّاز المطاط - قَفَّاز مطاطي	دمستکیشی لاستیک
		- دمستکیشی لاستیکی
surgical ~	قَفَّاز جراحي	دمستکیشی نمشتره‌گرایی
glucose	سُكَّر العنب	شه‌کری تری- گلوکوز
glycogen	مولد سکر العنب	دروست‌کری شه‌کری تری
glycosialia	لُعَاب سكري	لیکی شه‌کری
glycosialorrh(o)ea	تلعیب سُكَّرِي	پتر پُرانی لیکی شه‌کری
	(زیاده سیلان اللعاب السکری)	(فره پُرانی لیکی شه‌کری)
gnarled enamel	میناء مُکثَرِیة(التواء مواشِر المیناء)	مینایی پیچاوی پیچ(پیچاوی پیچی ناویزه‌ی مینا)
gnathalgia	ألم الفک(ألم الفك العصبی)	نازاری شه‌ویلگه(نازاری شه‌ویلگی ده‌ماری)
gnathankylosis	انفِلاق النِّم	داخرانی دهم
gnathic:	فکّی:	شه‌ویلگی:
~ index	مُؤشَر فکّی - دلیل فکّی	نیشانه(ناماژه‌ی) شه‌ویلگی = پَیَمَری
	طول الوجه × 100 / طول قاعدة الجمجمة	شه‌ویلگی
		دریژی رِوُ × 100 / دریژی بناغی
		کاسمر
gnathion	نقطة فکّیة(النقطة الاکثر انخفاضاً علی الخط المتوسط للفک السفلي)	خالی شه‌ویلگی(نزمترین خالی سمره‌ی ناوه‌ندی شه‌ویلگی خوارو)
gnathitis	1- التهاب الفک	1- همی شه‌ویلگه
	2- التهاب السنخ الرخوة المجاورة	2- همی نیسکی ناسکی ده‌وری ددانه‌کان
gnatho-	بادنة تعني: فَکّ - حَدّ	پیشگر به‌مانای: شه‌ویلگه
		- پروصمت
gnathocephalus	فکّی الرأس(مُحّ يتکون رأسه بشكل رئيسي من فکّين)	سمری شه‌ویلگی(میشک پیکهاتوه لسمر به‌شینه‌ی دوو شه‌ویلگه)
gnathodynamics	مُبحَث الفعالية الفکّیة(دراسة قوى المضغ)	تویزینموی جول‌ی شه‌ویلگه(تویزینموی هیزی جاوین)
gnathodynamometer	قائِس الفعالية الفکّیة(مقیاس قوّة الفکّين)	پینومری جول‌ی شه‌ویلگه(پینوانی هیزی

	همردووشمویلگه	
gnathodynia	نازاری شمویلگه	الم الفك
gnathology	زانستی میکانیکی شمویلگه	علم میکانیکی الفك
	- زانستی کۆته‌ندامی جوړین	(علم جهاز المضغ)
gnathopalatoschisis	قلیشی شمویلگه مه‌لاشوری پهق	شق الفك و الحنك الصلب
gnathoplasty	جوانکاری شمویلگه	تصنيع الفك
	- جوانکاری پروصمت	- تضعي الحنك
gnathoplagia	نیفلیجی شمویلگه	شلل الفك(شلل عضلات الحنك)
	- نیفلیجی ماسولکه‌کانی پروصمت	
gnathorrhagia	خوړین بهربونی شمویلگسی	نزف فكي - نزف خدي
	- خوړین بهربونی پروصمتی	
gnathoschisis	قلیشی شمویلگه	شق الفك - فك مشقوق
	- شمویلگه‌ی قلیشاو	
gnathospasmus = trismus	که شنگ بوونی شمویلگه	تشنج الفك
	-گرژیوونی شمویلگه	
gnathostomatics	زانستی (تویزیمه‌وی) فهرمانی دهم و شمویلگه	مبحث فسیولوجیا الفم و الفك
goblet cell	خانه‌ی کاسی	خلية كأسية
goiter= thyrocele:	گموره‌بوونی پژینه دهرقی	ضخامة الغدة الدرقية
	- گموره‌بوونی (مله‌قورته)	-جُدرة:
	-په‌ریزاده پژین(گویتەر):	
exophthalmic ~	گویتهری چاوزه‌قی	جُدرة جعوظية
	- گویتهری چاوده‌په‌پړیو	
~ lingual	گویتهری زمانی	جُدرة لسانية
gold:	نالتون- زڼر:	ذهب:
Alexander ~	نالتونی نه‌لیکساندر	ذهب ألكسندر
Alexander: 1923:		
American dentist. =(gold mixed with wax to make it plastic, used for gold filling)	- زڼرې نملیکساندر	
automatic mallet, ~	چه‌کوشی زڼرې نؤتوماتیکی	مطرقة الذهب الالية
bridge, ~	پردی زڼر	جسر ذهبي
cast ~	زڼرې دارشتن- زڼرې دارپژواو	ذهب الصب- ذهب مصبوب

cohesive ~ = sponge ~	ذهب لصاق = ذهب اسفنجی	زنجیری چسبیتندمی = زنجیری نسفنه‌می
crown ~	تاج ذهینی	تاجی زنجیرین
crystal ~	ذهب بلوری	زنجیری بلوریمی
foils, ~	رقاقات الذهب	توتوالی زنجیر
inlay, ~	حشوة مصبوبة ذهبية	پر کرادی داپرتزادی زنجیری
mat == sponge ~	ذهب کامد اللون (بلا بریق)	زنجیری مات (بی بریسکه)
pinlay ~	حشوة مصبوبة ذهبية ذات دبابيس	پر کرادی داپرتزادی زنجیری دهرزیدار
plating, ~	طلاء بالذهب	پوشین به زنجیر
powder ~	ذهب مسحوق	زنجیری هاپراووه - تقودی زنجیر
solder, ~	لحام الذهب	له‌هیمی زنجیر
solder wire, ~	لحام الذهب السلکی	ته‌لی زنجیری له‌هیم کردن
stripes == mat ~	ذهب بلوری شریطی	زنجیری بلورری شریطی
Golgi:	غولجی:	گولجی:
~ apparatus	جهاز غولجی	ده‌زگای گولجی
~ bodies	اجسام (جُسمیات) غولجی	تعنه‌کانی گولجی
gomphiasis	قَلَقُ الاسنان- تَخْلُفُ الاسنان	لمقینی ددانه‌کان
gomphosis	مفصل وتدی	جومگهی کوله‌کمی
gonial angle	زاوية فكية (الفك السفلي)	گوشه‌ی شمویلگه (شمویلگهی خواروو)
goniocheiloschisis = macrostomia	شق الشفة و زاوية الفك (شق وجهي معترض) - ضخامة الفم	قلیشی لیتوگوشه‌ی شمویلگه = دهم گموریمی
goniocraniometry	قیاس زاوية الجمجمة	پیتوانی گوشه‌ی کاسه‌ی سمر
goniometer	قائس الزاوية (مقياس الزاوية)	گوشه‌ پیتور - پیوانی گوشه
gonion	زاوية الفك السفلي (رأس الزاوية)	گوشه‌ی شمویلگهی خواروو (سمری گوشه‌که)
gonococcus (pl. of gonococci)	مکورات بُنیّة (میکروب السیلان)	میکرایی سوزنه‌ک
gonorrhea	سیلان بُنی	سوزنه‌ک
Gothic:	قوطی - غوطی:	گوتی:
~ arch tracing = arrow point tracing	اثر القوس القوطی = الاثر الزاوی	شوتنکاری کمانه‌ی گوتی = شوتنکاری

گوشمیی

~ palate	قَبَّةُ حَنَكْ قوطیة(قَبَّة حنك مرتفعة و مؤنثة)	دزئویی گومیزی مه‌لاشویی زلار بهرز - پۆیه(لوتکه)ی بهرزایی مه‌لاشوو
gouge	إزمیل مُجَوُّف	نم‌کمنه‌ی دهم بۆش
gown	رداء العمل	پۆشاک‌ی کارکردن
graduate:	1- مُتَوَجِّح - ذو دَرَجَات 2- یَتَخَرَّج - تَخْرُج:	1- پله‌دار - پله‌دارکراو - پله‌کراو 2- دهرنه‌چیت - دهرچوو(پله‌ی پی - نمدریت):
post ~	بعد التخرُّج	دوای دهرچوون
		- دوای پله‌ی دران - بالا
under ~	قبل التخرُّج - دون التخرُّج	به‌ر له دهرچوون - پیش پله‌ی پیدران
:graft	طُعْم - رُقْعَة:	موتوریه - پارچه(چاندن):
bone ~	طعم عظمی	موتوریه‌ی نیسکی
hetero ~	طعم متخالف	موتوریه‌ی جیاواز
		- موتوریه‌ی ناچورنیه‌ک
homo ~	طعم متجانس	موتوریه‌ی چورنیه‌ک
Gram's method of staining:	اسلوب تلوین غرام:	شیوازی په‌نگکردنی گرام:
Gram negative	سَلْبی لغرام	نهری(سلبی) بۆ په‌نگکردنی گرام
Gram positive	ایجاب لغرام	نهری(ایجابی) بۆ په‌نگکردنی گرام
granular:	حُبیبی:	ده‌نکۆله‌ی - ده‌نکۆله‌دار:
~ layer	طبقة حُبيبية	چینی ده‌نکۆله‌ی
~ layer of Tomes	طبقة تومس الحبيبية	چینی تومسی ده‌نکۆله‌ی
granule	حُبیبَة(حَبَّة صغرة)	ده‌نکۆله(ده‌نکی وورده)
granules	حُبيبات	ده‌نکۆله‌کان
granuloma:	دَوَم حُبیبی:	لووی ده‌نکۆله‌ی: گۆشته‌زوونه:
chronic ~	دوم حُبیبی مُزَمِن	لووی ده‌نکۆله‌ی کۆنینه
dental ~	دَوَم حُبیبی دَنی	لووی ده‌نکۆله‌ی ددانیی
eosinophilic ~	دوم حُبیبی ایوزینی(مولع بالهامض)	لووی ده‌نکۆله‌ی ترشخواز
		(لووی ده‌نکۆله‌ی حمز به نیوزین)
giant cell reparative ~	دوم حُبیبی مُرم ذو خلايا عَرَطَلَة	لووی ده‌نکۆله‌ی پینمبوی خانه زه‌یلاح
gravidarum ~	دوم حُبیبی حَمَلی	لووی ده‌نکۆله‌ی سگپیری

		لوری دهنکولمی دووگیانی
periapical ~	وړم حُبیبی ذروی	لوری دهنکولمی بنی په‌گی
pyogenic ~	وړم حُبیبی قَبیعی	لوری دهنکولمی کیمیایی
specific infectious ~	وړم حُبیبی اِنتانی نوعی	لوری دهنکولمی تشمنعی جزوی
tuberculous ~	وړم حُبیبی سَلّی	لوری دهنکولمی سیلی
		(لوری دهنکولمی دهرده‌باریکمیی)
grinding:	سَحَل:	سوونموه - هارپین:
selective ~	سَحَل انتقانی	هم‌لَبَّارده (سوونموه) هارپین
grinding- in	سَحَل فصیحی	هارپینی چاک‌کردنموهیی
	- تخفیف‌بالسَحَل	- نزم‌کردنموه به هارپین
grip:	1- مَشْکَة - قَبْضَة	1- گرتن - مست
	2- مِشْک - مِقْبَض	2- دمسک
balanced ~	مِقْبَض متوازن - قَبْضَة متوازنة	دهسکی (گرتنی) هاوسدنگ
finger ~	مَسْکَة الاصبع	بهم‌په‌گرتن
hand ~	مِشْک یدوی	گرتنی (دهسکی) دهستی
palm ~	مَسْکَة الکف (مَسْکَة راحة الید)	دهسکی بمری دست
pen ~	مَسْکَة القلم	دهسکی پیتنوس گرتن
grit	حاک	هارپارو
groove:	1- ثَلَم - ثَلْم	1- درز - درنال
	2- میزاب (تسمیه قدیمه):	2- هیل چان:
developmental ~	ثَلْم تطویری	درزی گشمایی
labial~	ثَلْم شفهی	درنالی لیوی
mylohyoid ~	ثَلْم خُرسی لامی	درنالی خرنی لامی
nasopalatine ~	ثَلْم حَنکي انفی	درنالی مه‌لاشویی لوریتی
pterygo palatine ~	ثَلْم حَنکي جناحي	درنالی مه‌لاشویی بالیی
grooved:	مُثَلَّم (ذو أَثْلَام):	دورزیو - به‌درنال:
~ tongue	لِسان مُثَلَّم	زمانی به‌درنال
ground:	أَسَاس - ارضیة:	بناغه - زه‌مین:
~ section	مقطع منحوت (مُحَطَّر بالحنط)	برگمی داتاشراو (ناماده‌کراو به داتاشین)
~ substance	مَادَة أَسَاسِيَّة	ماده‌ی سره‌کی (بنچینه‌ماده)
growth:	نُور:	گمسه - گمسه‌کردن:

~ of brain case	نُمو غِلَافِ الدِّماغ	گه‌شهی قاوغی مینشک
~ of face	نمو الوجه	گه‌شهی پروو
~ of jaws	نمو الفكین	گه‌شهی شمویلگه‌کان
~ of mandible	نمو الفك السفلي	گه‌شهی شمویلگهی خواروو
~ of maxilla	نمو الفك العلوي	گه‌شهی شمویلگهی سمروو
~ of palate	نوقبة الحنك	گه‌شهی گومزه‌ی مه‌لاشوو
~ of skull	نمو المُجمِعة	گه‌شهی کاسه‌ی سمر
gubernaculum dentis	حبل سِنِّي(حزمة النسيج الضام التي تربط جراب السن النائمة الي اللثة المحيطة)	پمته‌ی ددانی(چمپکه شانه‌ی بمستمري پووکیچی چیه‌ی ددان به‌دده‌انموه)
guidance:	1. إرشاد 2. مُرشد - دکیل:	1. پَیْمری - ناموژگاری 2. پَیْمر
anterior ~	دلیل امامی - مرشد امامی	پَیْمری پیتشموه
condylar ~	دلیل لُقمی	پَیْمری گری نیتسکی شمویلگهی خواروو
incisal ~	مرشد قاطع	پَیْمری بره‌ی
guide:	1. یُرشِد 2. دکیل - مُرشد:	1. پَیْمری ده‌کات - ناموژگاری ده‌کات 2. پَیْمر - رابهر - پینمایی کمر:
adjustable anterior ~	دلیل امامی قابل للضبط	پَیْمری پیتشمویی له‌بار بۆ گوتانندن
anterior ~	دلیل امامی - مرشد امامی	پَیْمری پیتشمویی
condylar ~	دلیل لُقمی	پَیْمری گری نیتسک(شمویلگهی خواروو)
incisal ~	مُرشِد قاطع	پَیْمری بره‌ی
line, ~	خط الارشاد	هیتلی پَیْمری
shade ~	دلیل الالوان	پَیْمری پمگه‌کان
guiding:	إرشاد - دلالة:	پَیْمر:
~ line	خط الدلالة	هیتلی ناماژه
~ planes	سُطوح الارشاد	پرویره‌کانی پَیْمر
guinea pig	خنزیر هندی - خنزیر غینیا	بهرازی هیندی - بهرازی غینیا
gum:	1. لثة 2. صَنَع:	1. پروک 2. کمتیره - چمپ:
~ arabic	صَنَع عربي	کمتیره‌ی عمره‌بی
~ boil=(parulis) =(asubperiosteal abscess; a gum boil)	دُمْل اللثة - خراج اللثة	- چمپی عمره‌بی دومه‌لی پروک

- cloth	قماش اللته(ستعمل في تدليك اللته)	قوماشی پووک
-, diseased	لثة مریضة	پووکیی نهخوش
- guillotine	مِقَصَّة اللثة- مِبْضَغ اللثة	برنگی پووک
- knife	سِکِن اللثة	چمقوی پووک
- rash= (strophulus) = (a papular eruption on the gums of infants)	طَفَح اللثة	پهلهی پووک
- recession	إِحْصَار اللثة	پووک دابهزین(کشانهوه- دوورکومتنهوه)(دوورکومتنهوهی پووک له ملی ددان)
- resin	راتینج صَنَعِي	کمتیه(چمپی) پاتینجی
- retractor	مُبَدِّل اللثة	دوورخمرهی پووک
- scissors	مَقَص اللثة	مقمستی پووک
-, spongy	لثة اسفنجیة	پووکیی نیسفهغی
- stimulator	منشط اللته(راس مطاطی لتدلیک اللته)	هدژتینر(دورژتینر) پووک
- surface	سطح اللثة	پووی پووک
gumma	وَرَم صَنَعِي(الصمغ الافرنجي في داء الزُّهري الثلاثي)	لوری چمپی - لوری کمتیهیی(کمتیهی فهرهنگی له دهردی فهرهنگی سیانیدا) پهیرهند بهلوری کمتیهیی
gammatous	نسبة للورم الصنفي	لینج
gummy= viscous	لِزْج- دَبَق	نیتسک بهندی گمنینگ بز شکاوی
Gunning splint Gunning: 1813-89 American dentist=(inter dental splint as a double dental plate used in fracture of the mandible) = gestation (taste- tasting) gustatory= (sense of taste) gutta percha	جبة کینک - جرة كسر الفك السفلي ذوق- مذاق- تذوق نسبة لحاسة الذوق جوتا برشا- طرخي	چیتز- چیتزوهرگرتن چیتزی گوتاپیرکا(مادههیکي لاستیکیه له همندی داری مالیتری دهردهیتیریت بز ددان پرکردنهوه بهکاردهیتیریت) پنتی گوتاپیرکا (قوچهکی باریکه وه دهرزی)
- points	اقصاع کوتا برکا (عروطي رفیع کالابه)	

~ spreaders	ناشرات الکوئابراکا (ادوات بعثرة الکوئابراکا)	بهرتکمره کانی کوتاپیزکا (بلاوکمره)
		گوتاپیزکا
~ sticks	قضبان کوتابراکا	تووله کانی گوتاپیزکا
guttural	خَلقی	گمرووی
gutturonasal	خَلقی انفی	گمرووی لورویی
gutturo palatal	خَنکی خَلقی	گمرووی مه‌لاشویی
gypsum	جَبس	بمرده گچ
gypsum	جَبس کبریتات الکالسیوم المائية	گژگردانی کالسیومی ناوی
	CaSo4 2H2o	CaSo4 2H2o
gyromatic= giromatic	دوران متبادل	سوپانموی بگژپ

H

habit:	1- عاده- سُلوك	1- خوړ- ههلسوكموت
	2- خُلُق- طَبْع:	2- رښت- ندرت:
occlusal ~	عاده اطباقية	خوړی گسټ - خوړی جووتېوونى ددان
tensional ~	عاده توترية	خوړی تمنگړى - خوړی گرځى
habitual:	إعتيادي(نسبة للمادة أو السلوك):	ناساى - خوړى:
~ occlusal position	وضع الاطباق الاعتيادي	شوینى گسټنى ناساى
~ rest postion	وضع الراحة الاعتيادي	شوینى هموانموى ناساى
haema -	بادنة تعني: دَم	پيشگر به ماناى: خوړن
haemangioamelo blastoma	ورم مُصَوَّرات الميناء العرقي الدموي	لوړى پټكېټنه كانى مينای بؤريه بنچينهمى خوړنيسى
haemangioendo thelioma	ورم بطني عرقي دموي:	لوړى ناو پؤشه خانهى بؤريه خوړنيسى :
benign ~	ورم بطني عرقي دموي سليم	لوړى ناو پؤشه خانهى بؤريه خوړنيسى (پاك)

haemangioma:	وَم عرقى دموى:	لوړى بډيه خوټنى:
capillary ~	وَم عرقى دموى شعري	لوړى بډيه خوټنى مولولمى
cavernous ~	وَم دموى عرقى كهفي (جبيى)	لوړى بډيه خوټن نمشكوتى (گوفانى)
hypertrophicum ~	وَم عرقى دموى مفرط الضخامة	لوړى بډيه خوټنى زږ زل
haemangiopericytoma	وَم الحلايا المحيطة العرقى الدموى نشأ من الحلايا المحيطة بالشرينات و الاوعية الشعرية	لوړى خانه كانى دموى خوټنبره كان و مولوله خوټنه كان
haematin	دَمَين (حديد الدم) - هيماتين	ناسنى خوټن - هيماتين
haemato-, haemo -	بادنه تعني: دَم	پيشگر به ساناي: خوټن
haematogenous:	مولد الدم - مَكُون الدم	دروستكمرى خوټن - خوټن پينكهټين
~ infection	إنتان مولد الدم	تمينه موه (ته شمه) ي خوټن پينكهټين
haematological:	دَموي:	خوټنى:
~ examination	فحص الدم - فحص دموى	پشكنينى خوټن
haematoma	وَم دموى - تجمع دموى	لوړى خوټنى - خوټنمل - خوين گرده
haemodia	حساسة الاسنان الفاتحة	زنده هستياري ددانه كان
haemoglobin	يَخْصُر - خضاب الدم - صبغة الدم - هيموغلوبين	هيموگلوبين (رهنگى خوټن)
haemophilia	ناعور (داء هيموفيليا) (من الامراض التزفية الوراثية عند الذكور)	دمرده هيموفيليا (له نه خوټيه كانى خوټن پريزى بډ ماو ميره له نرينه دا)
haemophiliac	مصاب بالناعور	توشبو به هيموفيليا
:haemophilic	ولوع بالدم - مُحِبّ للدم:	هوگرى خوټن - حمز به خوټن - خوټن خواز:
~ bacteria	جراثيم مُحِبّة للدم	خوړه كانى حمز به خوټن - به كترىاي خوټن خواز
haemophilus	مُحِبّات الدم - مُحِبّة للدم (جراثيم)	حمز به خوين كمهه كان - خوټن خوازه كان (خوړه كان)
haemopoiesis	تكوّن الدم - مَخْلُق الدم	پينكهاتنى خوټن - خوټن دروستبوون
haemopoetic:	مَخُون الدم - مولد الدم:	دروستكمرى خوټن - خوټن پينكهټين
~ marrow	بَقِي مُولد للدم	مڅخى خوټن پينكهټين

haemoptysis	- نخاع مۆلد للدم	- موخى خوين دروستكر
haemorrhage:	نفت الدم	خوين كوگين
	نزف الدم:	خوين پڙيى - خوين پوان
		- خوين بهريوون:
delayed ~	نزف متأخر	خوين پوانى دواكوتوو
dental ~	نزف سنى	خوين رڙيى ددانى
gingival ~	نزف لثوي	خوين رڙيى پوك
post operative ~	نزف بعد الجراحة	خوين رڙيى دواى نهشتوگرى
primary	نزف اوگي	خوين بهريوونى سهرهتايى
pulpal ~	نزف لثوي	خوين رڙيى كروك
secondary ~	نزف ثانوي	خوين رڙيى دووهسى
submucosal ~	نزف تحت المخاطي	خوين رڙيى رڙير لينجه پوش
haemorrhagic:	نزفي:	خوين رڙيى:
~ cyst	كيس نزفي	كيسى خوين رڙيى
~ disease	داء نزفي	دهودى خوين رڙيى
~ disorders	اضطرابات نزفية	نارڭيكتيكان(تيكتيكونه كان)ى خوين رڙيى
haemorrhoid:	باسور(جمعها بواسير):	مايسيرى:
lingual ~	باسور لسانى(تضخم اللوردة في جنر اللسان)	مايسيرى زمان(هه لئاوسانى
haemostasis	1- ارقاء الدم - وقف النزف	1- وهستانى خوين رڙيى
	2- فحص دوران الدم في الجسم	2- پشكيني سوويى خوين له لهشا
haemostatic:	1- ارقاني	1- وهستينمرى خوين رڙيى
	2- مرقىء(قاطع للنزف):	2- (متكر) خوين رڙيى:
~ drug	دواء قاطع النزف	دهرمانى وهستينمرى خوين رڙيى
~ forceps	ملقط ارقاء الدم	مقاشى خوين وهستين
haemotoxin	ذيقان ذموي	هيموتوكسين
hair:	شعر:	موو:
~ follicle	جراب الشعر	سه لكه موو
hairy	شعري - مشعر	موويى - موودار
~ tongue	لسان مشعر	زمانى موودار
	(تبيلو حليماته كالشعر)	(مه ميله كانى له مووده چن)

half:	نصف:	نیو:
~ and half clasp	حَـمَـةٌ نِصْفِیَّةٌ	قولاپی نیوی (نیواونیو)
~ cap crown	تاج ذو نصف قَلَنسَـوَة	تاجی نیو قه‌باشی
~ veneer crown	تاج بنصف وَجَهِه	تاجی نیو رووی
		- تاجی نیو روو
halisteresis	عَوْدُ الاملاح العظمية	که‌می خوئیکانی نیسکیی
halitosis:	بَخَر - نَفَسُ کَرِیْه:	همناسه بۆن ناخۆش
		- بۆن ناخۆشی همناسه:
necrotic lesions ~	بَخَرُ الافات التخرية	بۆنی دهرده کلژریسه‌کان
oral ~	بَخَر فَمَوِی	بۆنی ناخۆشی ده‌م (بۆنی ده‌می)
hamartoma	وَدَمٌ مُشَوَّب	لووی شانه تیتکچره‌کان
	- وَدَمٌ خَلَلِ النسيج	
hammer:	مِطْرَقَة:	چه‌کوش:
mechanical ~	مِطْرَقَة آلِیَّة	چه‌کوشی میکانیکی
riveting ~	مِطْرَق بَرَشْمَة	چه‌کوشی پهرچاندن
surgical ~	مِطْرَقَة جِراحیَّة	چه‌کوشی نشتەرگه‌ری
hamular:	شِصِّي:	قولاپی:
~ notch	ثَلْمَة شِصِّيَّة-	چالی (نزمایی) قولاپی
= pterygomaxillary notch	= ثَلْمَة جِناحیة نکیة	= چالی بالی شمویلگمی
~ process	ناتیه شِصِّي	چوکلّه (بهرزایی) قولاپی
hamulate= hamular	شِصِّي	قولاپی - قولاپۆکه‌یی
hamulous:	شِصِّي - کُلَّابِي (نسبة للشخص أو الكَلَابَة):	قولاپ - قولاپۆکه:
~ notch	ثَلْمَة کُلَّابیة (میزاب کُلَّابِي)	چالی (نزمایی) قولاپی
hamulus	شِص - کُلَّابَة	قولاپ - قولاپۆکه
hand:	یَد:	ده‌ست:
~ cutting instruments	ادوات قاطعة يدوية	ناهراره برکییه‌ده‌ستییه‌کان
~ instruments	ادوات يدوية	ناهراره ده‌ستییه‌کان
handicapped:	مُعَوَّق:	ناکام:
~ child	طفل مُعَوَّق	مندالی ناکام
handle:	مِقْبَض - مِئْـمَلَة:	ده‌سک:
mirror ~	مِقْبَض المِرآة	ده‌سکی ناوتنه

handpiece:	قَبْطَة- قبضة يدوية:	پارچه‌ی دست- دمسکه
		-(دمسکه پارچه)(مشته پارچه):
air- bearing ~	قبضة ذات دفع هوائي	دمسکه بې‌پالېټيونه‌ری هوائي
air- bed ~	قبضة ذات فراش هوائي	دمسکه بې‌پراخه‌ری هوایی
air- cushion ~	قبضة ذات وسادة هوائية	دمسکه بې پالېشتی هوایی
amalgam- vibrator ~	قبضة الاملغم المزاحة	دمسکې نښه‌لکه‌می له رینوک
ball bearing ~	قبضة ذات الكرات المتدرجة	دمسکې بۆل‌برنی
contra- angle ~	قبضة ذات زاوية معاكسة	دمسکې پینچ‌موانه گوښه
double- spray ~	قبضة ذات بُعّ مضاعف	دمسکې دوو‌پړژین
	- قبضة ذات(مرش) مضاعف	
giromatic ~ = gyromatic ~ high- speed ~	قبضة ذات دوران متبادل	دمسکې سوږزانی نالوگژی
laboratory ~	قبضة عالية السرعة	دمسکې ختیرایی زږد
	قبضة مختبرية	دمسکې تاقیگمې
	(قبضة صناعية)	-(دمسکې دروست‌کردنی ددان)
micro- motor ~	قبضة المحرك الدقيق	دمسکې بزویټی وورد
prophylactic ~	قبضة المعالجة الوقائية	دمسکه چاره‌سری پارټیسی
single- spray ~	قبضة ذات بُعّ منفرد	دمسکې یدک پړژین
speed increasing ~	قبضة زيادة السرعة	دمسکې زږد‌کردنی ختیرایی
speed reducing ~	قبضة انقاص السرعة	دمسکې کم‌کردنی ختیرایی
spraymatic ~	قبضة بَخاخة	دمسکه پړژین
standard ~	قبضة اعتيادية	دمسکې ناسایی
straight ~	قبضة مستقيمة	دمسکې راست
surgical ~	قبضة جراحية	دمسکې نمشته‌رگه‌ری
turbine ~	قبضة التوربين	دمسکې ټیرباين
ultrasomic ~	قبضة فوق الصوتية	دمسکې س‌روو د‌نگی
	- قبضة فوق السمية	- دمسکې س‌روو بیستن
ultra- speed ~	قبضة فائقة السرعة	دمسکې زږد ختیرا
hanger:	خَمّالة:	ه‌ل‌کړه:
film ~	حالة الافلام الشاعية	ه‌ل‌کړې فلمی ټیشک
haphalgesia	ألم اللّمس	نازاري دست لیټوه‌دان(نازاري زږد بعتین به
	(ألم شديد عند اقل لمس)	که‌مترین دست لیټانه‌وه)

haplo -	بادنة معنى: بَسيط - مُفَرَّد	پیشگر به مانای: ساده - تانک
haplodont	مُسَطَّح الاسنان - بسيط الاسنان (اسنان ذات تيجان ملساء و جنور بسيطة)	ددانی ساده (ساگان) (ددانیتک تاجی بی تیوایی و په‌گی ساده‌بیت)
haplopathy	إعتلال بسيط	دهردی ساده
Hapsburg:	هابسبورگ:	هابسبورگ:
~ jaw = mandibular prognathism	فک ته‌ابسبورگ - بروز الفك السفلي	شمویلگی هابسبورگ - دهریم‌ریوویی شمویلگی خواریو
~ lip = overdeveloped lower lip	شفة هابسبورگ = فرط نمو الشفة السفلي	لیوی هابسبورگ = زنده‌گشمی لیوی خواریو
hard:	صلب - قاسي - صَـلَد - متين:	په‌ق - پتمو - تۆکمه - سخت:
~ fibroma	وَرَم ليفي صلب	لوری پیشالیی په‌ق
~ palate	خَنَك صلب	مه‌لاشوی په‌ق
~ sore	تَقَرُّح صلب	زامی په‌ق
~ tissues	نُسْجُ صلبة	شانه په‌ق‌کان
hardening	تصلیب - تصلید - تَـجِـيـة	په‌فکردن - سختانیدن - توندکرده‌نموه
hardness	صلابة - صلادة - متانة - قساوة - قسوة:	په‌فتی - پتموی - سختی - تۆکمیی:
~ test	اختبار القساوة	تاقیکردنموه (نمزمایش) تۆکمیی
harelip:	عَلَم (شق الشفة) - شفة الأرنب:	لیوکرویشک - لیوقلیش:
~ needle	إبرة شق الشفة	ده‌زی لیوقلیشار
harmony:	توافق - انسجام - تَنَاسُـم - تَجانس:	هارمونی - هارناهمنگی - هاسازی - سازه‌گی:
functional occlusal ~	توافق طباقی وظیفی	هارمونی (هاسازی) گمستنی فرمانیی
occlusal ~	توافق طباقی	هارمونی گمست (جوتیوونی ددانه‌کان)
Hartman's solution (Hartman: 1893-1951 American dentist)	محلول هارتمان (محلول مُزِيل لحاسية العاج)	گیراوی هارتمان (گیراوی لاهری هستیاری عاج)
hatchet:	فأس (أداة قاطعة يدوية تستعمل في تحضر الحفر السنية):	هاچیت (ناهرازی ده‌ستی به ناماده‌کردنی چالی ددان به‌کار دیت):
bibevel ~	فأس مضاعف الشطب	هاچیتی دولتیژی
enamel ~	فأس المیناء	هاچیتی مینا
Haversian:	هافرسی (نسبة لها فرس)	هافرسی:

- bone	عظم هافرسي	نیسکی هافرسي
hay fever	حُمى العلف - حُمى الدريس	ه‌لالمتا - پووشمتا - خای کاکمین
head:	رأس:	سر:
brachycephalic ~	رأس عريض	سمری پان(سمریان)
cap, ~	قبعة الرأس	شعپقه(قمپاغ)ی سمر
condyle ~	رأس اللقمة(لقمة الفك السفلي)	سمری گریّ نیسک(گریّ نیسکی شعویلگی رأس اللقمة)لقمة الفك السفلي خوارود)
dolichocephalic ~	رأس طويل	سمری دریژ(سمر دریژ)
gear, ~	جزام الرأس(تلقويم الاسنان أو تثبيت الفك المكسور)	پشتیتی سمر(یژ ددان راستکردنهره یان شعویلگه گرتنهره)
lamp, ~	مصباح الرأس	چرای سمر
mesocephalic ~	رأس متوسط(رأس مستقیم)	سمری ناوه‌ند(سمری راست)
rest, ~	سِناد الرأس - مُسِنَّة الرأس	جیّ سمر - پالپشتی سمر
headache	ضُاع - ألم الرأس	سمرنیشه - نیثی سمر
heal	بَلِّقْم - يَنْقَمِل	سارژو دهیت
healing	التئام - انئمال	سارژوژوون
health:	صِحَّة:	دروستی - تمندروستی -تمندروست - له‌شماغی:
dental ~	صِحَّة سنية	دروستی ددان - ددان دروستی
general ~	صحة عامة	تمندروستی گشتی
oral ~	صِحَّة الفم	تمندروستی دهم
periodontal ~	صحة النّسج الباعية السّنية	دروستی شانه‌کانی دهوری ددان
healthy	صِحِّي	کسی تمندروست - کسی له شماغ
hearing	سَمْع	بیستن
heart:	قَلْب:	دل:
~ attack	نوبة قلبية	نژدهی دل
~ block	حصار القلب	گیان(بستن)ی دل
~ burn	حُرقة القلب(فرط الحسوة المعدية)	دله سوزی - دله کری(زلزل ترشملزکی گ‌ده)
~ disease	مرض القلب	نه‌خوژی دل

~ failure	عجز) قُصور القلب- عجز القلب	سستی دل
~ rheumatic	قلب روماتیزمی- قلب رُثیوی	روماتیزمی دل
heat:	حرارة- سُخونة:	گرمیی- گهرمایی:
red ~	حرارة حمراء	گرمیی سوور
specific ~	حرارة نوعية	گرمیی جزوه‌کی
white ~	حرارة بيضاء	گرمیی سپی
heater:	سخان- مسخن- مدفأة:	گرم‌سکهره- هیتر:
wax ~	مستن الشمع	گرم‌سکهری میتو
heavy- duty	متین- شدید الاحتمال	توکه- بهرگه‌گر
hect-, hecto-	بادنة تعني: مئة	پیشگر به‌مانای: سهد
heel	1- موهرة- مؤخر 2- عقب	1- پشتوره- دواوه 2- پاژنه
heel area or part	المنطقة او القسم الحظي او المؤخرة	ناوچه یان بهشی پشتوره ناوچه یان بهشی دواوه
height:	ارتفاع- علو:	به‌رزئی- به‌رزایی:
contour ~	علو المحيط	به‌رزایی چیتوه
cuspid ~	علو الحنية- ارتفاع الحنية	به‌رزئی کسپ- به‌رزایی کسپ
helcoid	قَرَحِي الشكل	به‌شیتوهی زام- وه‌کوزام(وه‌ک نه‌لسمر)
helcosia	تَقْرَح- تشکل القرعة	زام دروستیوون
heliotherapy	معالجة باشعة الشمس	چاره‌سهرکردن به‌تیشکی خور
helix	حافة الاذن الظاهرة	قهراغی کوژیکه‌کی دهره‌وه(به‌رجاو)- پهره‌کدی گوی
helminth	طفيلي يغوي	مشمه‌خوژی پهنوولیی
bema = haema - hemangioma= haemangioma hemato-, hemo= haemato-, haemo- hematoma= haematoma hemi-	دم	خوین
hemiageusia	بادنة تعني: نصف- شق - شبيه	پیشگر به‌مانای نیو- لا- نیمچه
hemianaesthesia	فقد الحس الذوقي النصفی	نه‌مانی همستی چیتئی نیویی
hemianaesthesia	تخلير نصفی	سرکردنی نیویی
hemianalgesia	تسكين نصفی(تسكين نصفی للام)	- بین همستکردنی به‌کلا نازارشکیتئی نیویی

hemianopia	عَمِي نصفِي	-هَيڼورکمره‌ی نازاری نیوهمی
hemiatrophy:	ضمور شقی - ضمور نصفی:	نایینایی یه‌کلا پووکانه‌وی نیوهمی پووکانه‌وی یه‌کلایی:
facial ~	ضمور وجهی شقی	پووکانه‌وی ږووی به‌یکلایی
hemicrania	صُداع نصفی	سمرنښه‌ی یه‌کلایی
Hemifacial:	وجهی شقی - وجهی نصفی:	ږووی نیوهمی - ږووی یه‌کلایی:
~ deficiencies	قصودات وجهیه نصفیه	ناتموایی (که موکوپی) ږووی نیوهمی
hemigeusia= hemiageusia	لسانی نصفی	زمانی نیوهمی
hemiglossal	استصال اللسان النصفی	لڼکرده‌وی نیوهمی زمان - لڼکرده‌وی یه‌کلای زمان
hemiglossectomy	التهاب اللسان النصفی	زمانه‌وی نیوهمی
hemiglossitis	شلل اللسان النصفی	- همری زمانی نیوهمی نیفلجی زمانی نیوهمی - نیفلجی نیوهمی زمان
hemiglossoplagia	فلک نصفی	شمویلگه‌ی نیوهمی
hemignathia	ذو فلک نصفی	کسټیک نیو شمویلگه‌ی همدیت
hemignathus	نقص جس الام النصفی	که‌میی هستی نازاری نیوهمی
hemihypalgesia	قَرط جس الام النصفی	- که‌میی هست به نازاری یه‌کلایی زځدی هست به نازاری نیوهمی
hemihyperesthesia	فرط ږوژ نصفی	زځدی دهری‌ږووی نیوهمی
hemihypermetria	- فرط امتداد نصفی	- زځدی دویژوونی نیوهمی
hemihyperplasia	فرط تصنیع نصفی	زځدی دوستوونی نیوهمی
hemihypertonia	فرط توثر نصفی	زځدی کرځوونی نیوهمی
hemihypertrophy	قَرط ضخامة نصفیه - ضخامة شقیه	زځدی زلبوونی نیوهمی - زلبوونی (یه‌کلایی)
hemihypoesthesia	نقص الحس النصفی	که‌میی هستی نیوهمی
hemihypogeusia	نقص الحس الذوق النصفی	که‌میی هستی چټزی نیوهمی
hemilaryngectomy	استصال المنجرة النصفی	لڼکرده‌وی څوړگي نیوهمی
hemilingual	لسانی نصفی	زمانی نیوهمی
hemimucroglossia	ضخامة نصف اللسان	زلبوونی نیوهمی زمان

hemimandibulectomy	استئصال نصف الفك	- زلبوونی زمانیی نیوہی
hemiopalgia	الم العن الشفوي	لینکر دنوہی نیوہی شمویلگہ
hemioopia	عمي نصفي	نازاری چاوی یہ کلایی
		نایینایی نیوہی
		- نایینایی یہ کلا
hemipalato laryngoplasia	شلل الحجرة و الحنك النصفی	نیفلیجیسی قورگ و مہ لاشوری یہ کلا
hemiplagia	شلل نصفي	نیفلیجیسی - نیفلیجیسی یہ کلا
hemisection	قطع نصفي	برینی نیوہی - نیوہ برین
hemo-,= haemo-		
hemophilia= haemophilia		
hemorrhage= haemorrhage		
hepatic	کبدی	جگہری
hepatitis:	التهاب الكبد:	ہمو جگہر:
infectious ~	التهاب الكبد الإلتاني	ہمو جگہری تشہنہی
serum ~	التهاب الكبد المصلي	ہمو جگہری زہر داوی
viral ~	التهاب الكبد بالحمات الراشحة - التهاب الكبد الفيروسي	ہمو جگہری پالاوتہی
		- ہمو جگہری فایروسی
herbivorous	أكل الاعشاب	گیاخور
hereditary:	وراثی:	بۆماوہی:
~ amelogenesis imperfecta	تكون المیناء الوراثي المعيب	پینکھاتنی مینایی بۆماوہی ناتماو
~ dentogenesis imperfecta	تكون العاج الوراثي المعيب	پینکھاتنی عاجی بۆماوہی ناتماو
~ enamel hypomineralization	نقص تصنع المیناء الوراثي	کہم بہ کانزا بونی مینایی بۆماوہی
~ enamel hypoplasia	نقص تصنع المیناء الوراثي	کہمی دروستبونی مینایی بۆماوہی
~ hypocalcification	نقص التکلس الوراثي	کہمی بہ کلس بونی بۆماوہی
~ hypoplasia of teeth	نقص التصنع الاسنان الوراثي	کہمی دروستبونی ددانہ کانی بۆماوہی
~ opalescent dentine	عاج متلائی وراثي	عاجی بریقہ داری بۆماوہی (عاج درہوشاوی بۆماوہی)
~ syphilis	زهری وراثي	فہرہنگی بۆماوہی
heredity:	وراثہ:	بۆماوہ:
identical ~	وراثہ متماثلہ	بۆماوہی وہک یہک
		- بۆماوہی لیکچہ (چۆنیہک)
herpes:	عُقَبول:	تامیسک:
~ facialis	عُقَبول الوجه - عُقبول وجهي	تامیسکی روو

~ fibrilis	عُقْبُول لیڤي	تامیسکی ریشالی
~ labialis	عُقْبُول الشفة	تامیسکی لپو
~, recurrent	عُقْبُول ناکس	تامیسکی دوباره‌یوو
	- عُقْبُول متکرر	- تامیسکی سره‌ه‌لداوه
~ simplex	عُقْبُول بسیط	نامیسکی ساده
~ zoster	عُقْبُول المنطقه	تامیسکی ده‌ماري ناوچه
		(گرم‌زکی ناوچه ده‌مار)
herpetic:	عُقْبُولي:	تامیسکی:
~ gingivitis	التهاب اللثة العُقْبُولي	پوروکه هوی تامیسکی
		- هوی پوروکی تامیسکی
~ gingivostomatitis	التهاب الفم واللثة العُقْبُولي	دهم و پوروکه هوی تامیسکی
~ stomatitis	التهاب الفم القُبُولي	دهمه هوی تامیسکی
herpetiform	عُقْبُولي الشكل	تامیسکی شپوه
		- له شپوهی تامیسک
Hertwig's epithelial root sheath(Hertwig: 1849-1922 german anatomist)	غِطَّة جذر هرتڤیغ البشري	قاوغی ږه‌گی هیرتڤیگی ږوو پزشه‌خانسی
hetero-	بادنة تعني:	پیشگر به‌مانای:
	غير متجانس - مُتخالف	جیاواز - نالیکچور - ناچونیه‌ک
	- متخالف - مُغاير - مُنوع	- جزد او جزد - گُډوراوو
heterocellular	متخالف الخلايا	ناچونیه‌که خانه
heterodont	منوع الاسنان(ذو اسنان مختلفة)	ناچونیه‌که دان
heterogenous	توکلد متخالف- تکرر متخالف	دروست‌بوونی نالیکچورو
		- پینک‌هانتی نالیکچورو
heterograft	طعم متخالف	موتوریه‌ی جیاواز
	(الزروع من زمرة الاخری)	(نالیکچور)(ږواندن له کومه‌لیک‌موره بز هی
		دی)
heteroplasia	تصنع(تشکل) متخالف	دروست‌بوون(پینک‌هانت) جیاواز
heteroprosopus	مِشخ بوجهن	نالیکچورنی دوو ږوویی
		- نالیکچورنی دوو لای
heterostomy	فم متخالف(عند تناظر فموی)	دهمی جیاواز(ناچونیه‌کی ده‌می)
heterotherapy	مُعالجة متخالفه	چاره‌سرکردنی جیاواز
heterotopic	في موضع مغاير	لشوی‌تیتیکي گُډوراوو

heterotrophic	مُحتَلِف التغذیة	خُزراکی جیاواز
hex-, hexa-	بادنة تعني: سِتَّة	پیشگر بهمانای: شمش
hiatal	نسبة للفتحة أو الشَّفر	دەرجمی
hiatus:	فُتحة - شَفَر:	دەرجه:
buccal ~	فُتحة فمویة	دەرجه‌ی ده‌می
hiccup= hiocup = hiccough	فُواق	نزگمره
high:	مُرْتفع - عال:	بەرز - بەرزی - بالا
~ blood pressure	حُفْظ دم مُرْتفع	بەرزە پەستانی خوین
~ blood urea	بَولَة دم مرطعة (ارتفاع نسبة البولي في الدم)	بەرزە پیژە یوریا له خوتندا
~ fusing porcelain	خُزْف مُرْتفع حرارة الفویان	چینی تراوه به‌پله‌ی گەرمیی بەرز
~ point	نُقطَة مُرْتفعة	خَال (پیت)ی بەرز
~ pressure	حفظ عال	بەرزە پەستان
~ pressure sterilization	تَغْطیم بالظط العالی	پاک‌کردن به پەستانی بەرز
~ speed	عالی السرعة	خیزایی بەرز (زۆر خیزا)
~ surface	سَطْح مرتفع	پودەپری بەرز
Highmore: =(antrum)	خِیمُور:	هیکمور (ناری تونکاری زانیکی
antrum of ~	جُوف خِیمُور (الجیب الفکي)	نینگلیریجە) = بۆشایی
highmoritis	التهاب جوف خيمور (التهاب الجيب الفکي)	بۆشایی (گەرفان)ی شمیلگمی
		هەمی گەرفانی شمیلگه
high- speed	عالی السرعة	خیزایی بەرز - زۆر خیزا
hilar	سُرّی - تَهْمی	کونوچکمی
hillocks	تِلال	گرده‌کان
hilum= hilus	سُرّة - تَقیر	کونوچک
hinge:	بَکَرَة - رِزّة:	خولخۆکه - خلۆکه:
~ bow	قوس بَکَرَة (ذات بَکَرَة)	گەوانە‌ی خلۆکه‌دار
~ movement	حرکت بَکَرَة - حَرکَة رِزّة	جووله‌ی خلۆکمیی
~ position	وَضْع بَکَری	باری خلۆکه
hip	وِزک	کلۆت
hirschfeld:	هَرشفەلد	هیرشفیلد
~ canal	قناة هرشفلد	کەنالی هیرشفیلد

~ nerve	عصب هرشفلد	دهه ماری هوشفیلد
hirudiniasis =infection by leech	تَنَحُّرُ بِالْعَلَقِ (انتان الفم والطرق التنفسية العليا بالعلق)	تمشمنه‌ی دم و بزری همناسه‌ی سروویه زهروو
histamine	هستامین	هستامین
histio- , histo-	بادنة تعني: نسيج- نسيجي	پیتشگر بهمانای: شانه - شانمیی
histoblast	كُرْبَةُ نَاسِجَة	گوتچکهای شانه دروستکمر - گوتچکهای (دایکمشانه) شانمزئ
histochemistry	کیمیاء نَسیجِيَّة	کیمیای شانمیی
histocyte= histoblast	خَلِيَّة نَاسِجَة- كُرْبَة نِسيجية	خانه‌ی شانه زئ
histodifferentiation	تفریق نَسیجي	جیاگردنموی شانمیی
histogenesis	تَنَسُّج- تَكوُن النُّسج	بمشانه‌بون- دروستبون‌ی شانه‌کان
histologic = histological	نَسیجي- نَسیجي	شانمیی
Histology = microanatomy	عِلْم النُّسج= التشریح الدقیق	شانمزانی= تونیکاریی وورد
histopathologic(al)	مَرَضِي نِسيجي	نه‌خوشی شانمیی
histopathology:	علم امراض النُّسج (پاتولوجیا الانسجة):	زانستی نه‌خوشی شانمیی (شانه نه‌خوشی زانیی):
gingivitis ~	پاتولوجیا التهاب اللثة	شانه نه‌خوشی زانیی پووکمسق
histoplasma	هِيُولِي نِسيجية	ماده‌ی سمرتایی شانمیی
histoplasmosis	داء هیولی النسیجِيَّة	دهردی سمره‌تاشانمیی
history:	تَاریخ- سِيرة:	میتزوو- پتره‌و:
case ~	تَاریخ الحالة	میتزووی بار- پتره‌وی بار
dental ~	التَاریخ السَني	میتزووی ددانی
medical ~	التَاریخ الطَبي	میتزووی پزشکی
past dental ~	التَاریخ السَني السابق	میتزووی ددانی پیتشوو
patient's ~	سِدة المَريض	پتره‌وی نه‌خوش
taking ~	مِساكَة المَريض- أَخَذ المَشاہدة	وهرگرتنی‌پووداو
hoarseness	بُحَّة	گربوون
hodgkin's disease	داء هود شكنين	دهردی هودچکین
hoe:	قَدوم (نوع في الازاميل يستعمل في تحضير الحنف):	هوو (نمسنکمنه‌کی بچووکه بز رنکخستنی چالی ددان به‌کار دیت):
periodontal ~	قَدوم النُّسج الداعِمة (تستعمل الازالة	هووی دهردی ددان (بولابردنی کلسی

	الطلع و خلافة)	به کار دیت)
holder:	حامل - مِسْنَلَة (اداة حاملة):	هلگر - گیره:
broach ~	حامل الابرة (في معالجات الاقنية)	هلگری دهرزی (له چارمهری ریشهی دداندا)
cotton wool ~	حامل القطن (علبة القطن)	هلگری لؤکه
dental floss ~	حامل الخيط السني	هلگری دهرزی ددان
matrix band ~	حامل شريط المسندة	هلگری شریستی پشتک
		هلگری شریستی قالب (ناوکار)
mercury ~	وعاء الزئبق	ده فری جیوه
napkin ~	حامل القوطة	هلگری سهرپوش
needle ~	حامل الابرة (برة الحقن)	هلگری دهرزی (دهرزی لیدان)
root canal instrument ~	حامل اداة معالجة الاقنية	هلگری نامرازی کمالی رهگ
rubber dam ~	حامل حاجز المطاط	هلگری بهریمستی لاستیکی
holding:	حَمْل - إمساك - مَسْكَة:	هلگری - گرتن:
instrument ~	مَسْكَة الاداة	گرتنی نامراز
hollow	أَجْوَف - مُجَوَّف - تجويف	بوش - نارپوش - بوشایی
homalocephalous	مُسَطَّح الرأس	سهریان - سهر پتک
homalouranus	مسطح الخنك (ذو قوس حنكية مسطحة بَشْدَة)	چمنه (چمناکه) پان
home- care	عناية بيشية	(کومانه چمناکهی زوریان)
homeo-, homo-, homoeo-, homoio-	بادنة تعني: متماثل - متجانس - متشابه	چاودیری مالموه
Homeodont = homodont = homeodont	متشابه الاسنان	پیشگر بهمانای: وه یک
homogeneous	مُتَمَاطِل - مُتَجَانِس	- چونیهمک - هاوشیوه
homograft	طَعْم مُتَجَانِس (الزراع من نفس الزمرة)	ددان جونیهمک - چونیهمکی ددانه کان
homologous	مُتَشَاكِل - مُتَمَاطِل التركيب	- هاوشیوهی ددانه کان
	متجانس التركيب	وه کیهک - چونیهمک
homology	مُتَاطِلَة - تَجَانُس	مروتوریهی چونیهمک
hood:	أ. غطاء	(چاندن له هه مان جۆر)
		هاوشیوه - هاوچوون پتک هاتوو
		لمیه کچوونیی - چونیهمکی
		1 - قهپاغ (سهرقاب)

	2. شَمپَه-کَلار:	2. قُبَعَة- قَلَنسَوَة:
crown, ~	تاجی قَمپاغدار	تاج ذو غِطاء
sooth ~	کَلاری ددان	قَلَنسَوَة السِّن
hopeless:	1- بِن هیواسِن نومیَد	1- یانِس- عَضال
	2- بِن چارِسمَر- لَه دَمستِچو:	2- میوَس مِنه:
- teeth	دَدانه لَه دَمستِچوهِ کان	اسنان میوَسَة
horizontal	ناسوئی:	أُفقی:
- group	کومِه لَهی ناسوئی (لَه پِشالَه	مجموعه أفقیة- فنة أفقیة (من
	بِمستمره کانی ددان)	الالیاف الریاطیة)
- over bite	گَمستنی سَمریه کی ناسوئی	تراکب العَضَة الاثقی (دَفَق تَجاوز
		أُفقی)
- over lap	زیادِ پِروی ناسوئی (دووری ناسوئی نِتوان	تَجاوزُ افقی
= over jet	نوکی ددانی سَمروو خوارو)	
- plate	دِه پ (تَمبِق) ی ناسوئی	صَفحة افقیة
- surfaces	پروه ناسوئیهِ کان	سطوح أفقیة
hormone	هَرمون	هُرمون- خُلُط (جَمعها اُخْلاط)
horn:	قَوچ- شاخ:	قَرَن:
pulp ~	قَوچی کِرْک	قَرْن اللُّب
horny:	قَوچی:	قَرَنی:
~ scales	پولَه که قَوچیهِ کان	حَرائِف قَرَنیة
horseshoe	نَال (نالی نَمسپ)	حَلَوَة- نَعْل الحِصان
hospital:	نَه خَوشخانَه:	مَسْتَشفی- مَشفی:
dental ~	نَه خَوشخانَهی ددان	مَسْتَشفی اسنان
hot:	گَرم:	حار- ساخِن:
~ air	هَموای گَرم	هَواء حار
~ air syringe	سَرنجی هَموای گَرم	مِخْطَنَة الهَواء الحار
~ air sterilization	پاکوئی بَه هَموای گَرم	تَعقِیم بالهَوا الحار
~ water	ناوی گَرم	ماء ساخِن
~ water rinses	تِیومِر دِری ناوی گَرم	غَسُولات المَاء الساخِن
Howship's lacunae	بُوشاییه کانی هَوشیپ (لَمَنسکنا)	فِجوات هَوشیپ (فی العَظم)
human	نادَه میزادی	بَشَری- اِنسانِی

humectant	1- مُرطَب	1- شیدارکمر
	2- ترطیب	2- شیدارکردن
Hunter- Schreger bands	شرائط هنتر - شریفر	شریته‌گانی هینتسر - شریگمر
Hutchinson's incisors	قواطع هاتشنسون	بره‌ری هاتشنسون
hyaline:	زُجاجی:	شووشه‌یی:
- cartilage	غضروف زجاجی	گرِکِراگهی شووشی
hyaloid	زُجاجی الشکل - شِبَه الزُجاج	شووشه شیه - له‌شیوه‌ی شووشه
hydrargyrum = mercury	زنبق	جیوه
hudration	(اتحاد کیمیائی بین الماء و مادة اخرى)	یه‌کگرتنی کیمیایی له نیوان ناو و ماده‌ده‌ی تردا)
hydro -	بادنه تعنی: ماء	پیشگریه‌مانایی‌ناو
hydrochloric	حَمَضُ کلور الماء	ترشی کلزری ناو
hydrocolloid:	غروی مانی(من مواد الطبعات السنية):	ملی ناوی(بۆ قالب‌گرتنی ددان):
irreversible	غُروِی مانی غیر عکوس(غیر قابل للعکس من حالة الى حالة)	ملی ناوی نه‌گمراوه(که‌بستی ناگم‌ریتمه بۆ باری پیشرو)
reversible	غروی مانی عکوس(قابل للعکس من حالة الى حالة)	ملی ناوی گمراوه(که‌بستی نه‌گم‌ریتمه بۆ باری ناوی)
hydrocyst	کیس مانی	توره‌کمی ناوی
hydro- flo technique	أُسلوب الرُخض المانی(اسلوب يعتمد على غسل حفرة السن اثناء تحضيرها بماء فاتر جار)	شیوازی ناو پرژاندن(شیوازی‌که بۆ شتنی چالی ددان له‌کاتی ناماده‌کردن‌دا به ناوی شیه‌تینی بمردهوام)
hydrogen:	مولد الماء - هیدروجن:	ناو پینکه‌ژن - هایدروجن:
- peroxide	اول اوکسید الهیدروجن(الماء الاوکسجین)	یه‌که‌م نۆکسیلی هیدروجن(ناوی نوکسجین)
hydroglossa	لِسان مانی	زمانی ناوی
=ranula	= وَدَمٌ ضِفْدَعِي	=لوری بۆقیی
hydrolysis	بَلَمَهَة(انحلال او تحلیل) بالماء	شیکردنه‌وه‌و بنوا
hydropic	حَبَنِي - استِسقائي	ناو بئنگیی
hydrostomia	سیلان مانی قَمَوِي(سیلان اللعاب اللانیم فی الفم)	پژانی ناوی ده‌م(لیک پژانی بمردهوامی ده‌م)

hydraus	مائي - تھوی الماء	ناوی - ناوی تیدایه
hygienist= hygienist	اخصائي بالصحة	پسپوزی تندرستی
Hygiene:	صحة:	تندرستی:
dental ~	صحة سنية	تندرستی ددانی
		- ددان دروستی
oral ~	صحة الفم - صحة فموية	تندرستی دم
poor ~	صحة سيئة	تندرستی (خراب) بهد
hygienic	صحي	تندرست
hygienist= hygienist		
hygro-	بادنة تعني: رطوبة	پيشگر بهماناي: شى
hygroma	وَدَم رطوبه (ورم كيسى زلالى)	لووى شيندار (لووى توره كيسى پروتئينى)
		لووى شيندار
hygroscopic	شرة للماء - رطوبي	شيندارى - شينگر
hygrostomia	سيلان رطب فموي	ليك پژانى ده ميسى كوتينه
	(سيلان اللعاب المزمن)	
hyo-	بادنة تعني:	پيشگر بهماناي:
	لامى (نسبة للعظم اللامي)	لامى (يميوهند به نيسكى لام شيره)
hyobasioglossus	لسانى قاعدي لامى	زمانى بنكسى لامى
hyoepiglottic	لهاى لامى	زمانه بچكولمى لامى
hyoglossal	لسانى لامى	زمانى لامى
hyoglossus muscle	العضلة اللسانية اللامية	ماسولكهى زمانى لامى
hyoid:	لامى:	لامى - لام شيره:
~ arch	قوس لامية	كهوانهى لامى
~ artery	شريان لامى	خوتنبهرى لامى
~ bone	عظم لامى	نيسكى لامى
hyomandibular	فنگى لامى	شمويلگسى لامى
hypalgesia= hypalgia	نقص حس الألم	كهم هستى نازار
Hypalgesic	قليل الألم - مؤلم قليلاً	كهم نازار - تزويك بمنازار
= hypalgetic		
hypanisognathism	تباين اسنان الفكين	ناچونيه كى ددانه كانى همدووشمويگه
	(الاسنان العلوية اوسع من السفلية)	(ددانه كانى شمويگهى سمررو پاتره
		لهوانهى خوارو)
hyper-	بادنة تعني:	پيشگر بهماناي:

	پتر - زړی - زیډه - فره	فرط - زیاده
hyperacute	تیریت - زیډه تیږ - زړ تیریی	مُفرط الحدة
hyperaemia:	زړ خوینی	تَبَّيْغ
	(زړ خوینی له ناوچمیه کډا نمییته هوی خوینی تیزان وشینونموی):	(زیاده دمویه تودی الی احتقان المنطقة):
~ of the pulp	خوین تیزانی کرک	تَبَّيْغ اللب (احتقان اللب)
hyperalgesia	فره همستیاری نازار	فرط حسّ الألم
hyperalgesic= hyperalgetic	فره همستیاری به نازار	مفرط الحسّ بالألم
hyperalgia	فره نازار	فرط الألم
hyperbrachycephalic	زړ سرکوړتی	مُفرط قصر الرأس
hypercalcemia	فره کلسی خوین	فَرَط کلس الدم
hypercalciuria	فره کلسی میز	فرط کلس البول
hypercementosis:	زلبوونی چیممنتوی	تَضَخُّم مِلَاطِي
	- فره چیممنتوی	- فرط الملاطية
	(فره گه شوی چیممنتو):	(زیاده نمو الملاط):
generalized ~	فره چیممنتویونی گشتی	فرط الملاطية المعم
	- فره چیممنتویونی بلاو	
hyperchromia	فره پهنگیی	فرط الاصیفة
hyperdontia	فره دانی	فرط الاسنان
= hyperdontogeny	زړی ژماره ی ددانه کانی ناوډم	(زیاده عدد الاسنان في الفم)
= hyperodontogeny	- فره ددان دمرکردن	فرط الاثفار
Hyperemia	فره همستی	فَرَط الحسّ
= hyperaemia	فره فدرمانیی	فَرَط الوظيفة
hyperesthesia	فره همستی تامکردن	فَرَط حسّ الذوق
hyperfunction	- فره همستی چیژ	
hypergeusia	بهرزی شه کړی خوین	زیاده سکر الدم
hyperglycemia	(زړبوونی پړوی شه کړ له خویندا)	
hyergonadism	فره پړانی توخه رویتنه کان	فرط افراز الغدد التناسلية
hyperhidrosis	فره ناروقیی	فَرَط التعرق
	(زړ ناروقکردن)	
hyperkeratosis linguae	زمانی پمش	فَرَط تقرن اللسان
= black tongue		

	- اللسان الاسود	فره‌لوی گورچيله:
hypernephroma:	وَرَمُ كَلَوَى مُفْرِط:	فره‌لوی بلاوی گورچيله
metastatic ~	وَرَمُ كَلَوَى مَفْرَط مُنْتَشِر	پینکهاتنی ژماره‌ی زلوی ددانه‌کان(فره
hyperodontogeny	فرط تَهْلُقُ الاسنان	دروستبونی ددانه‌کان)
hyperorthognathy	مَفْرَطُ إِسْتِقَامَةِ الْفَك	زنده‌پینکی شمویلگه
		- شمویلگه‌ی زلر پاست
hyperostosis = exostosis	فَرَطُ عَورِ الْعَظْمِ = عَرَنُ(تورم عظمی خارجی)	فره نیتسکه گهشه - چوکل‌ه‌ی نیتسکه (لوی نیتسکیی دمه‌کیی)
hyperparathyroidism	فَرَطُ نَشَاطِ نَظَائِرِ الدَّرَقِ	فره‌چالاک‌ی لا مله قورته رژین
hyperpituitarism	فرط نشاط الغدة النخامية	فره‌چالاک‌ی ژیر میتسکه رژین
hyperplasia:	تَنْسِجٌ - فرط التصنع	بمشانه‌بون - فره دروستبون
denture irritation ~	- فرط التکون: تَنْسِجٌ بتخریش الجهاز السني (طقم الاسنان)	- فره پینکهاتن: بمشانه‌بون (فره شانه دروستبون) بمرپوشاندنی تاقمی ددان
dilantinal ~	تَنْسِجٌ بتناول الدایلاتین (دواء يستعمل للمصرع)	بمشانه‌بون بمره‌گرتنی دایلاتین {بژفی(یرکه‌م) به‌کار دیت}
gingival ~	تَنْسِجٌ لَشَوِي	بمشانه‌بونی پووی
leukemic ~	تَنْسِجٌ بابيضاض الدم	بمشانه‌بون بمسحی‌بونی خوتین
papillary palate ~	تَنْسِجٌ الْحَنَكِ الْحَلِيمِي	بمشانه‌بونی مه‌لاشوی مه‌میلیمی
pseudoepitheliomatous ~	تَنْسِجٌ سرطانی بَشَوِي کاذب	بمشانه‌بونی شتریه‌نهمی پویشی گمندنه
pulpal ~	تَنْسِجٌ لُحْمِي - فرط ضخامة اللب	بمشانه‌بونی کرچک- فره کرچک زلبون
unilateral condylar process ~	فرط تصنع الناتئ اللقمي وحيد الجانب	فره دروستبونی گری نیتسکی شمویلگه‌ی خوارووی په‌ک لایی
hyperplastic	مُتَنَسِّجٌ - مَفْرَطُ التَّصْنَعِ - مفرط التشكل	بمشانه‌بون- زلر دروستبون- فره پینکهاتن
hyperptyalism = hypersalivation = hypersialosis hypersensibility	فرط التعليل(فرط افراز اللعاب) فَرَطُ الْحِسِّ - فَرَطُ الْإِحْسَاسِ	فره‌لیکیتی(دهرکردنی لیکي زلر) فره هستپینکر

**= hypersensitiveness
hypersensitivity:**

فرط الحساسية:

فره ستیاری:

drug ~

فرط الحساسية الدوائية

فره ستیاری دهرمانی

antibiotics ~

فرط التحسس لمضادات الحيوية

زډر بهه ستیاریون به دډه زینده کان

hypersialosis

فرط افراز اللعاب

فره لیک دهرکردن (فره لیک)

hypertelorism

فرط البعد (مسافة طويلة غير طبيعية بين جرتین أو عضون)

زډری ماوه - فره ماروی (درتی ماوه)

ناناسایی له نیتوان دوویمش یان دوو
نمندامدا)

hypertenseness:

فرط التوتر:

فره گرډیون - زډر (زډر) گرډیون:

muscle ~

فرط التوتر العضلي

فره گرډیونی ماسولکه

hypertension:

ارتفاع الضغط - فرط التوتر

بهزی پستان - بهزی فشار

- زډر گرډیون:

arterial ~

ارتفاع فرط الضغط الشرياني

بهزی پستانی خوتنبهری

hypertensive

مفرط الضغط

فره پستان

hyperthyroidism

فرط نشاط الدرق (فرط نشاط الغدة الدرقية)

فره چالاکیی مله قورته پډین

hypertrichosis

هلاب (فرط الشعر)

فره مووی - مووایی

(زډر موو لیهاټن) - موو داری

hypertrophic:

متضخم - ضخامي:

هه لئاسان - زلبو - زلبوی:

~ gingivitis

التهاب اللثة الضخامي

پروکه هوی هه لئاساو

hypnodontia
= hypnodontics

علم التنويم المغناطيسي السني
(مبحث التنويم السني)

زانستی خمولیخستنی موکناټیسی
ددانیی

(تویږینه هوی خمولیخستنی ددانیی)

hypnosis

تنويم مغناطيسي

خمولیخستنی موکناټیسی (خواندن)

- نوم مفعّل

- کاری خمولیخستنی (به خمول هینان)

hypnotherapy

مداواة بالتنويم

چار مسر به خواندن

hypnotic

1- منوم (دواء منوم)

1- خمولیخسر (دهرمانی خواندن)

2- تنوی (نسبة للتنويم)

2- پیوه ند به خواندنه

hypnotism

تنويم - تنويم مفعّل

خواندن - خواندن د درستکراو

hypo -

بادة تعني: 1- نقص

پتشر به مانای:

2 تحت

1- که می (که متر له ناسایی)

2- ژیر - خوار ناسایی

hypoalgesia	نقص حسّ الام	کمی همستی نازار (کم هست به نازار کردن)
hypobrachial	تحت الفصمي	ژیر پیره کمی دې کایي
hypocalcification	نقص التکلس	کمی به کلسیون
hypochromia	نقص الصبّاغ-نقص خضاب الدم -شحوب دموی	کمی رنگي - رنگ زردی خونین
hypocondylar	تحت اللقمة(لقمة الفك الاسفل)	ژیر نیسکه گری شویله کمی خوارو
hypocone	الحذبة الوحشية الحنكية للرحى العلوية	تیزایی(کمی) دواوی لای مه لاشوی خړتنه سورو -(کمی نرمی سورو
hypoconid	الحذبة الوحشية الدّعليزية للرحى السفلية	تیزایی(کمی) دواوی دیوی نار دالایی خړتنه خوارو =(کمی نرمی خوارو
hypoconule = cusp of carabelli	الحذبة الحامسة الوحشية للرحى العلوية(حذبة کارابلی)	تیزایی(کمی) پینجه می دواوی خړتنه سورو(کمی کارابلی)
hypoconulid	الحذبة الحامسة الوحشية للرحى السفلية	کمی پینجه می دواوی خړتنه خوارو
hypocrine	نقص الإفراز الداخلي	کمی دمر کرده ناره کمی (کمی کویره گلانه کان)
hypodermic:	تحت الجلد:	ژیر پینست:
~ needle	ابرّة تحت الجلد	دورزی ژیرپینست
~ syringe	حقنة تحت الجلد	سرنجی ژیرپینست
hypodontia	نقص الاسنان(نقص ظهور الاسنان)	کمی ددانه کان (کمی ددان دمر کردن)
hypoesthesia	نقص الحسّ	کمی هست- کم هست کردن
hypofunction	نقص الوظيفة	سستی فرمان(کم فرمانی)
hypogenesis	نقص النمو- نقص التطور	کمی گشه کردن- کمی برمودان
hypogeusia	نقص حسّ النوق	کمی همستی چیز کردن
hypoglandular	قصور غدي	کم وکوی پزنی
hypoglossal:	تحت اللساني:	ژیر زمانیی:
~ canal	قناة تحت اللسانية	پیمو(کنال)ی ژیر زمانی

~ glands	غُدُّ تحت اللسانية	پژینه‌کانی ژیر زمانیی
~ nerve	عَصَب تحت اللسانى	ده‌ماوی ژیر زمانیی
hypoglossiadenitis	التهاب الغُدَّة تحت اللسان	همو(سقی) پژینه‌کانی ژیر زمان
hypoglossitis	التهاب لجام اللسان	همو(سقی) ده‌زوله‌ی زمان (هموی لغاوه‌ی ژیر زمان)
hypoglycemia	نقص سُكَّر الدم	که‌مشه‌گری خوین
hypogonadism	نقص افراز الغدد التناسلية	که‌مومد‌ه‌دانی توخه‌ ره‌ژینه‌کان
hypomania	جنون خفیف - مَسَّ خفیف	که‌م شیتی - سوو‌که‌شیت
hypomicrognathia	دقیق الفك (صغیر الفك جداً)	شویلگه ووردیی (شویلگه‌ی زور بچوک)
hypomineralization:	نقص التَمَعُّن (انخفاض نسبة الإملاح المعدنية):	که‌م به‌کانز‌ابوون (د‌ابه‌زینی پیژهی خوی کانز‌ایه‌کان):
~ of the enamel	نقص تمعدن المیناء	که‌م به‌کانز‌ابوونی مینا
hypo- ostosis	نقص التعمُّم	نات‌ماوی به‌ نیسک‌ بوون
hypoparathyroidism	- نقص غو العظم قُصُر نَظائر الفَرْق	- که‌می گه‌شهی نیسک که‌میی لامله‌ قورته‌ ره‌ژین
hypopharynx	تحت البلعوم	ژیر‌گم‌روو
hypophosphatemia	نقص فوسفات الدم	که‌میی فوسفه‌یتی خوین
hypophyseal	جسمي نُخَامِي (نسبة لجسم الغدة النخامية)	په‌یونده به‌تمنی ژیر می‌شکه‌ ره‌ژینه‌وه
hypophysis	غُدَّة نُخَامِيَّة	ژیر می‌شکه‌ ره‌ژین
hypopituitarism	قصور النخامي قُصُر افراز الغدة النخامية	که‌مه‌ ده‌ردانی ژیر می‌شکه‌ ره‌ژین
hypoplasia:	نقص التصنع	که‌میی دروست‌بوون
congenital syphilitic ~	- نقص التشكُّل:	- که‌میی پی‌که‌اتن:
deciduous dentition	نقص التصنع الزهري الولادي	که‌میی دروست‌بوونی فده‌ه‌نگی زگماکیی
dental ~	نقص التصنع الاسنان اللبنی	که‌میی له‌ دروست‌بوونی ددانه‌ شیریه‌کان
enamel ~	نقص التصنع السنّي	که‌میی دروست‌بوونی ددانیی
exanthemata ~	نقص تصنع المیناء	که‌میی دروست‌بوونی مینا
florosis ~	نقص التصنع الطّفحي	نات‌ماوی دروست‌بوونی په‌له‌یی
	نقص التصنع في الانسمام الفلوري	که‌میی دروست‌بوون له‌ به‌ژ‌ه‌راوی بوونی

فلزرایدا

heredity ~	نقص التصنع الوراثي	که‌میی دروستی‌بوونی بۆ ماوویی
permanent dentition ~	نقص التصنع الاسنان الدائم	که‌میی دروستی‌بوونی ددانه
		هه‌میشمیه‌کان
vitamin deficiency ~	نقص التصنع في الفيتاميني	که‌میی دروستی‌بوون له که‌میی
		فیتامینه‌کاندا
hypoplastic	ناقص التصنع	که‌م دروستی‌بوو
	- ناقص التشكل	- که‌م پیکه‌یتراو
hypoptyalism = xerostomia	نقص التغليب (نقص افراز اللعاب = جفاف الفم)	که‌م لیکیی
hyporeaction	نقص التفاعل - قلة التفاعل	(که‌میی درکردنی لیک - دهم و شکیی)
hyporeactive	ناقص التفاعل	ناته‌واوی کارلیک - که‌میی کارلیک
	- قليل التفاعل	ناته‌واو کارلیک
hyposalivation	نقص الإلعاب (قلة افراز اللعاب)	- که‌م کارلیک
hyposensitive	ناقص الحس - قليل الحس	که‌میی لیک دهردان
hyposiagonarthritis	التهاب المفصل الفكي الصدغي	که‌م هستیار
hyposialadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هه‌وی جرمگیی شمولگیی لاجانگمیی
hyposialosis	نقص إفراز اللعاب	هه‌وی لیکه‌ پۆتین
hypostasis	1- رسوب 2- رکود	که‌میی لیک دهردان
hypostatic	1- رسوبی - راسب	1- نیشتن 2- وه‌ستایی
	2- رکودی - راکد	1- نیشتنو
hypostomatous	سُفلي (تحتي) الفم - ذو فم سفلي	2- سروتوو - پەنگ خوادوو
hypostosis	نقص التعظم (نقص نمو العظم)	ده‌م ژیره - ده‌م لیمه‌
		ناته‌واویی به‌نیشک‌بوون
hypotelorism	نقص البعد - قصر المسافة	(ناته‌واویی گه‌شمی نیشک)
		که‌میی درتۆایی
hypotension	هبوط التوتر - انخفاض الضغط	- کورتیی ماوه
		که‌میی گرژبیرون
hypotensive	ذو ضغط منخفض	- نزمی (دابەزینی) پەستان
hypothermal	ناقص الحرارة	پەستان (فشار) نزم
hypothesis	فرضية (نظرية ينقصها الاثبات)	که‌میی گهرمیی
		گریمانه (بیردۆز بۆ سەلماندن)

hypothyroidism	قصور الذرق	كه ميبى مله قورته پړژين
hypotonia	1- ناقص المَقْوِيَّة	1- كه ميبى بهيژكه
	2 ناقص التوتُّر	2- كه م گرژيى
	3 ناقص الضغط المُلَوَلِي (علم السوائل)	3- كه مې پمستانى گډاومى (زانستى شله كان)
hypsibrachycephalic	ذو راس عريض مُرتفع	سهرپانى بهرز
hypsicephalic	طويل الرأس	سمردریژ
hypsistaphylic	ذو حنك ضيق مرتفع	شمویلگه تهسكى بهرز
hypocephalous	طويل الرأس	سمردریژ
= hypsicephalic		
hypsodont= hypsodont	ذو اسنان طويلة (طويلة التيجان قصيرة المنحور)	ددان دریژ (تاج دریژ په گ کورت)
hysteria	هَرَج- هستريا	هستريا- گمشكه
hysterics	نوب المهرج- نوب المستريا	نژده هسترى- نژده گمشكه

I

iatmatology	علم العلاج	زانستی چارمسر- چارمسر زانی
iaeria	معالجة - مداواة	چاره سرکردن
iaerogenic	علاجي المنشأ	چاره سرچاوه
ice:	ثلج - جليد:	بهفر - سهول:
~ bag	کیس الثلج	کيسی بهفر
= ~ cap	کیس الثلج	توره کي بهفر
~ compress	رفادة الثلج	پمستراوهی بهفر(بهفر پمستران)
ichor	صديد - عثيث	کیم - زووخار
ichorous	صديني - عثيثي	کينی - زووخاوی
ichorrhoea	سيلان صديني	دردان (رژان)ی کينی
ichorrhemia	انسام الدم الصديني	ژه هراوی بوونی خوینی کينی
Ichthyosis:	داء البرص الاسود:	دردی پهشه بهله کي :
~ linguae	داء البرص الاسود اللساني	دردی پهشه بهله کي زمانیی
icterus=jaundice	یرقان	زردویی
idea	فكرة	بهژکه
ideal	مثالي	لهونیی

idem	نفس الشيء (لاتینیة)	همان شت (به لاتینی)
identical	متشابه - مائل	چونیهك - لیکچو - هاوچو
idio -	بادنة تعني: ذاتي - من منشأ ذاتي	پتشگر به مانای: خو - خوئی - سمرچاوهی خوئی
Idiopathic:	ذاتي المنشأ - ذاتی الاعتلال	خو به خو دروستبو - خو به خو تیکچو (نه خو شبو) - هوکار نه زانار اوو:
~ anaemia	فقر دم ذاتي	کم خونینی خوئی
~ apical resorption	امتصاص ذروي ذاتي	هه لمزینموه ی بنی په گی خوئی
idiopathy	من منشأ ذاتي - اعتلال ذاتي	له خو سمرچاوه - نه خو شبوونی خوئی
idiosyncrasy	استعداد ذاتی - تأهب شخصی	خو ناماده کردن - ناماده باشی خوئی
illness	داء - علة	دوره - نه خوئی - عیلات
illuminated	مضاء - منار	پوونا ککراوه - پووشنکراوه
illumination	إضاءة - إنارة	پوونا ککړدنه مه - پووشنکړدنه مه
illuminator:	مضيء (جهاز الاضاءة) - منار:	پوونا ککړه مه (نامیتری پوونا ککړدنه مه):
fiber optic ~	مشار الليف الضوئي	پیشالی پووشنکړه مه ی پووناکی
mirror~	منار المرأة	پووشنکړه مه ی ناوینه
image	صورة	شیره - نیگار - وینه
imaginary	وهمي - خیالي - تخیلي	نه ندیشمی - خیمای
imbalance	لاتوازن	ناهاوسه نگی
imbalanced	غير متوازن	ناهاوسه ننگ
imbibition	تشرّب - إمتصاص	خوساو - سپار او بوون - مزین - هه لمزین
imbrication:	تراکب:	چون سمریهك:
~ line	خط التراكب (میزاب مینانی سطحی - حدود الحواف خطوط ریتزیوس)	هینلی چونه سمریهك (دوزه هینلی مینایی پرویمیری سنورداری لیتواری هینله کانی پیزبوس)
imitation	تقليد - محاكاة	لا سای
immature	غير ناضج - نج	نه گمیر - فمیریکه
immediate:	فوري - مباشر:	په کسیری - ده موده ست

		-کتوپر-راستموخو:
- bridge	جر مباحر	پردی راستموخو
- denture	جهاز سنی مباشر	ناقصی ددانی راستموخو
	-طقم اسنان مباشر	
immobilization	ثبیت-عدم الحركة	جینگیربون- نه جوړ
immune	منع-منیع-حصین	بدرگر- بعتین-سهخت
immunifacient	منع	بدرگرکر
	(دواء منع-مادة منعة)	(ددرمانی بدرگرکر) (ماددهی بدرگرکر)
immunity	مناعة- حصانة	بدرگری-سهختی
immunization	تقنیه-تحصین	بدرگریکردن-توکمه کردن-قایمکردن
immuno -	بادنة تعني: مناعة	پنشنگر بهمانای: بدرگری
immunochemistry	کیمیاء المناعة	کیمیای بدرگری
immunology	علم المناعة	بدرگریزانی
		(زانستی بدرگری)
impact:	صدم -ارتطام- وقع-صدمة	بدریه ککهوتن
	حادثه-بمشر- بمصر:	-بدریه کدکاشان - ککوتن
		-کاریگدری تیایگر بو
		-چسپان -تیغزان:
~ resistance	مقاومة الصدمات	بدرگری بدریه ککهوتن
:Impacted	منحصر -منطمر:	چسپاو- داپوشر او:
~ tooth	سن منطمة	ددانی داپوشر او -ددانی چسپاو
impaction:	انطمار-انحصار	داپوشر اوپی -چسپاوی -تیایگر بوون
canine ~	انطمار الناب	چسپاوی کدلبه
dental ~	انطمار سنی	چسپاوی ددانی
food ~	انحصار الطعام	تیایگر بوونی خوراک
horizontal ~	انطمار افقی	چسپاوی ناسوی
oblique ~	انطمار مائل	چسپاوی خوار
		-چسپاوی لار
third molar ~	انطمار الرمی الثالثة	چسپاوی ستنیم خرته
vertical ~	انطمار عمودی	چسپاوی شاقولی (چسپاوی ستونی)
wisdom tooth ~	انطمار خرس العقل	چسپاوی خرته زری
imperfect	ناقص -منقوص	کدم -کده موکوپ -ناتمو او-نالیزان

imperfection	غیر کامل - غیر متقن	کهمی - ناقصوایی - نالیزانی
imperfectionist	نقص - نقصان - عدم الکمال - عدم الاتقان	کاری نالیزانی - کهمی نالیزان
imperforate	عديم الاتقان - غیر متقن	داخراو - بینکون - کون نه کراو
imperforation	مسدود - غیر مشغوب	داخراو - کون تینه کراو
imperious	انسداد - عدم انتقاد	به زور - بیتویست
impermeable	إجباري - إكراهي	ناگورهر - سپانمیری - تاودانه دهر - تاوانه ده لیزین
impervious	کتیم - غیر منفذ للموائيل	ناگورهری - سپانمیری
implant:	لا نفوذ	1 - نیمچینی - نیم پوینی
~ denture	1 - یغرز - یزوع	2 - رواندن - چاندن
implantation	2 - زرع - غرز	3 - چیتراو:
impregnate	3 - غرزة:	ناقصی ددانی چیتراو
impregnation	جهاز سني مفروز	چاندن - پروانندن (کاری رواندن)
impression:	غرز - زرع (فعل الزرع)	پاراری نه کات
alginate ~	یشبع - یلقع - یشرپ	پاراری
cleft palate ~	إشباع - تشرب - تشرب	قالب:
complete denture ~	طبعة - طبع:	قالبی ماده نهرمه (لاستیکیه) کان
compound, ~	طبعة المواد اللدنية	- قالبی نه لمینیت
direct ~	(طبعة المینات)	قالبی مه لاشو کدی
elastic material ~	طبعة الحنك المشقوق	قالبی ناقصی ددانی تمواو
final ~	طبعة الجهاز السني الكامل	بینکها تووی قالبی گرتن
full mouth ~	مركب الطبع	قالبی راستموخو
	طبعة مباشرة	قالبی ماده جهه کان
	طبعة المواد المرنة	قالبی ماده کشو که کان
		قالبی ماده لاستیکیه کان
		قالبی دوایی
	طبعة نهائیة	قالبی کوژنایی
	طبعة اخوة	قالبی ده می تمواو قالبی هه مورو ناو ده م
	طبعة الغم الكاملة	

indirect ~	طبعة غير مباشرة	قالبى ناراستوخو
lower ~	طبعة سفلية	قالبى خواروو
mandibular ~	طبعة الفك السفلى	قالبى شمويلىگهى خواروو
materials, ~	مواد الطبع	مادده كانى قالبگرتن - كهرمه كانى قالبگرتن
maxillary ~	طبعة الفك العلوى	قالبى شمويلىگهى سمروو
muco static ~	طبعة غير مبدلة	قالبى ناگوتې (همه مان شتو هو قمبره ي لينجه پوژ)
non - elastic ~	طبعة غير مرنة	قالبى ناجير - قالبى ناكشوك
partial ~	طبعة جزئية	قالبى پارچه مې
partial denture ~	طبعة الجهاز السنى الجزئى	قالبى ناقصى پارچه (قالبى پارچه ناقص)
paste, ~	عجينة الطبع	همويى قالبگرتن
plaster, ~	جبس الطبعة	كهچى قالبگرتن
preliminary ~	طبعة بدئية	قالبى سمره تايى
primary ~	طبعة اولية	قالبى يه كه مې
rubber base ~	طبعة مطاطية	قالبى لاستيكي
sectional ~	طبعة مجزأة - طبعة جزئية	قالبى بره مې
snap ~	طبعة عاجلة (طبعة تقريبية)	قالبى پهلې (قالبى نزيك مې)
technique, ~	اسلوب الطبعة (اسلوب اخذ الطبعة)	شتوازى قالبگرتن
tray, ~	طابع (وعاء الطبعة)	قالب پينگر (دهنرى قالبگرتن)
improper	خاطيء	بهمه له - ناشياو
	-غير ملائم	-ناهمجى -نالمبار
improved stone	جبس حجرى محسن	كهچى بمردينى چاكر او
impure	غير نقي	ناخاوين
in -	بادئة تعني:	پيشگر بهماناي:
	1- في ضمن -داخل	1- له -لغيتوان -لغناو
	2- لا -بلا -بدون	2- نا -بى -همېن
inankyloglossia	عقد اللسان	زمان گه مې
	(عدم قدرة اللسان على الحركة)	(نغتونينى جولدى زمان)
inassimilable	عديم التمثل	نازينده پال
inborn	خلقى	زگماكى
	(مكون من داخل الرحم)	(دروستيو لغناو مندا لغاندا)
incapacity	عجز -عدم قدرة	په ككهوتن - ناتوانايى
	-عدم كفاية	

		-لینډانموه - ناتمواری
inception	بداية -ابتداء	دمستپنکړدن-سمره‌تا
	-استهلال	-دهرکموتن -هه‌لهاټن
incessant	متوصل -مستمر	بهرده‌وام-یه‌کپینه
	-متصل	-پمیوه‌ند
inch	1- برصه -اینش	1- نینج = 2.54سم
	2- ینفخ او یرک بصعوبة ويطء	2- پالتمنی یان نه‌یولنننې به‌گرانی و به‌خاوی
incidence:	1- حدوث -وقوع	1- پروودان -کموتن
	2- ورود:	2- هاتن:
~ angle	زاوية الورد	گوشه‌ی هاتن
incident	1- حادث - واقع	1- پرووداو -کموټود
	2- وارد	2- هاتود
incineration	ترمید	بونبه خوله‌میش
	(تهویل الی رماد بواسطة الحرق)	(به‌خوله‌میشیوون به‌هژی سوتانموره)
incipient	ابتدائي - پادیه	سمره‌تایی -دمستپنکمر
incisal:	قاطع	بره‌پیی (پمیوه‌ند به پرویمری بره‌پوه):
	(نسبة للسطح القاطع):	
~ adjustment	تصحیح قاطع	چاکردنی بره‌پ
~ angle	زاوية قاطعة	گوشه‌ی بره‌پ
~ edge	حد قاطع	تیزایی بره‌پ
~ pin	دبوس قاطع	دهرزی بره‌پ
~ rest	سناد قاطع	پشتکی بره‌پ
~ table	سطح مستوی قاطع	پروویمری بره‌پ
incision:	1- قطع	1- برین
	2- شق:	2- هه‌لدرین:
mucosal ~	شق مخاطي	هه‌لدرینی لینجیمپوش
Incisive:	1- قاطع (نسبة للقطع و الشق)	1- بره‌پ - هه‌لدر (پمیوه‌ند به برین هه‌لدریموره)
	-شاق	2- بره‌پ
	2- قاطع	(پمیوه‌ند به ددانی بره‌پوه):
	(نسبة للاسنان القاطعة):	
~ canal	قناة قاطعة	پنډه‌و (کمنال)ی بره‌پ
~ canal cyst	کیس القناة القاطعة	کیسی کمنالۍ بره‌پ

~ foramen	ثقبه قاطعه	کونی برهې
~ fossa	حفرة قاطعه	چالي برهې
~ papilla	حليمة قاطعه	مه ميله ي برهې
incisivus labii inferioris	المضلة القاطعة الشفوية السفلية	ماسولکه ي بره يسي ليتوي خوارو
incisivus labii superioris	المضلة القاطعة الشفوية العلوية	ماسولکه ي بره يسي ليتوي سمرو
incislabial	شفهي قاطع	ليتوي بره يسي
incisolingual	لساني قاطع	زمانی بره يسي
incisopalatal	حنکي قاطع	مه لاشووي بره يسي
incisor:	قاطع:	بره ي:
central ~	قاطع مرکزي (ثنية)	بره ي چمقي (جووته)
lateral ~	قاطع جانيي (رباعي)	بره ي لايي (چوارينه)
inclination:	ميل (ميل عودي) - انغياز:	لاري (لاري پټه موي) - خوار ي - لادان:
axial ~	ميل عودي	لاري پټه موي
condylar guidance ~	ميل الدالة القمية	لاري پټه موي گرتي
condylar guide ~	ميل الدليل القمي	لاري پټه موي گرتي
lateral condylar ~	ميل لقمي جانيي	لاري گرتي لايي
teeth ~	ميل الاسنان (ميل عاور الاسنان)	لاري ددانه کان (لاري پټه موي ددانه کان)
inclusion	اندماج - دمج - احتواء - تضمين	په کڅښتن - کردن په مکه - پټلېدون - گرتنه خړ
incomplete	ناقص - خړتام	کډم - ناتموار
incorporated	متحد - منظم	په کگرتو - گرتو پټيه خړي (له خړي گرتو)
increase:	زيادة:	زځدي:
occlusal vertical dimension, ~	زيادة البعد العمودي الاطباقي	زځري دور ي (ماوه ي) شاقولي لمبار ي گمستندا
rest vertical dimension ~	زيادة البعد العمودي في وضع الراحة	زځدي دور ي شاقولي لمبار ي حموانموه دا
vertical dimension, ~	زيادة البعد العمودي	زځدي دور ي (ماوه ي) شاقولي
increment	1- زيادة (في المقدار) تزايد 2- مقدار كمية	1- زځدي (لمبار دا) زځريون - پټريون 2- بر - همد
incremental lines:	خطوط التطبيق (الفاصلة بين الطبقات):	هتلي پټکدالکان (هتلي جيا کمرو موي چينه کان):

~Retzius ~ = (striae of Retzius) (Retzius:1842 – 1919 Swedish anatomist= lines marking the success layers of calcification of the tooth enamel) incretion	خطوط رتزیوس	هینله کانی پرتزیوس
incrustation	بفراز داخلي 1- تشکل القشرة 2- قشرة خارجية	دەرکرده‌ی ناوہ کی 1- دروستیونی سمرتوی 2- سمرتونی دهره کی
incubation	حضانة	گه‌شه میکرؤب -نشونای میکرؤب له ناولمشدا-کړکمون
incubator	حاضنة	کړکمونگه
incus	عظم السندان (من عظام الاذن)	نيسکوکړه‌ی د‌مزگایی -نيسکه د‌مزگا(له نيسکه کانی گوټيه)
indentation	1- تسنن -حلم 2- فجوة -حلم -أخدود	1- به‌د‌دان‌بون-به‌چوکل‌ه‌بون 2- سبوشایی-که‌لی-درز
indented	1- مسنن -سحلم 2- ذو فجوة -ذو أخدود	1- د‌دان‌دار-چوکل‌ه‌دار 2- که‌ل‌بون-سبوشایی-درزیو
index:	1- مؤشر 2- عدد -علامة 3- دليل -شمر 4- قرينة:	1- پيشاندهر 2- ژماره - نيشانه 3- به‌لگه -ناماژه(ناماژه‌کس)(رېټس) 4- هه‌څان-هاروي:
cephalic ~	مؤشر رأسی	پيشاندهری سمری -ناماژه‌ی سمری
dental ~	مؤشر سني	پيشاندهری ددانی
facial ~	مؤشر وجهي	پيشاندهری پروی
finger ~	السبابة	ناماژه‌په‌نجه (د‌ژشاوره‌مژه)
gnathic ~	مؤشر فکي	پيشاندهری شمویلگمی
indian hemp	قنب هندي	حمشيشی هیندی
indicated	مستطب - مشار به	کاتھاترو-ناماژه‌میتکر
indication	إستطاب -مدلول و علامة	کاتھاتن (بؤ به‌کاره‌یتنانی دهرمان) -شوتنموارو نيشانه
indicator:	شمر-دليل-مؤشر:	پيشاندهر-نيشاندهر-ديتھر -ناسمروه-به‌لگه-رېټس:

occlusal ~	مؤثر طبایقی (ورق المعض)	ناماژه کمری ددان جوتبوعون (یهره ی گمست)
indigenous	وطني - حامی - بلدی (اهلی)	نیشتیمانی - گشتی - میللی
indirect:	غیر مباشر:	ناپاستموخ:
~ crown technique	اسلوب صناعة التاج غیر المباشر	شیوازی دروستکردنی تاجی ناپاستموخ
~ inlay technique	اسلوب صناعة الحشرة المصبوبة غیر المباشرة	شیوازی دروستکردنی پرکردنموه داپیزراوی ناپاستموخ
~ method	اسلوب غیر مباشر	شیوازی ناپاستموخ
~ retainer	مشبته غیر مباشرة	جینگه کمری ناپاستموخ
indisposition	توعک - انحراف الصحة	تینکچرونی تمندروستی - لادانی تمندروستی
indissoluble	غیر منحل	ناتواوه - نالیکه له وشار
indolent	1- غیر مؤلم 2- بطيء الشفاء	1- بې نازار 2- سستی چاکیونموه
induced:	عرض:	هاندراو:
~ current	تيار عرض (تيار عثث)	تمزوی هاندراو
indurated	متصلب	په قېو
induration	تصلب	په قېوون
industry	صناعة	دروستکردن - پيشه سازي
inelastic	غیر مرن	ناچېي - ناکشوک
inert	عاطل - غیر فعال (خامل)	په ککه مروتو - سست
inertia	عطالة	په ککه مروتن - سستی
infancy:	طفولة (بداة العمر):	ساوایی - منالایی (ته مننی منالې):
~ ring	حلقة الطفولة	نه لدهی ساوایی
infant	طفل - صغیر - رضیع	(هیلی سنورداری له به کلسبون و مستانی مینای ددان له ته مننی مانگی دوازه همدان) منال - ساوا - به چه - (شهره خوره) - پیچو
infantile (infantine)	طفلي تخص بالاطفال	پمپوهندې ساوايانموه - ساوایی شارمزا (پسپو) له منالاندا

infarction	احتشاء	بهریشالېون (مردنی شانه)
infected:	عفن -تق:	کیم کردو -بۆگمېو -تهشه نهېو -ووشېو:
~ tooth	سن عفنة	ددانی کیمکره وو
infection:	انتان -عفنة -خج:	تمینه وه -تمشه کردن -کیمکردن -بۆگمېون
acute ~	إنتان حاد	تمینه وهی تیز
bacterial ~	إنتان جرثومي	تمینه وهی به کتریی -ته نه نه وهی میکروبی
bone ~	إنتان العظم	تمینه وهی نیسک
chronic ~	إنتان مزمن	تمینه وهی کۆنینه
dental ~	إنتان سني	تمینه وهی ددانی
dento - alveolar ~	انتان سني سنخي	تمینه وهی ددانی نیسکی دان
~ hepatitis	التهاب الكبد الاتاني	هموی جگهری تهشه نهی -جگهرسۆی تمینه وهی
infective	مئق -عجج	تمشه نهی -درمی
inferior:	سفلي -تحتاني -أسفل:	له خوار -خواروو -له ژیر -ژیر -خواره کی -ژیره کی:
~ alveolar nerve = ~ mandibular nerve	عصب سنخي (سني) سفلي "عصب الفك السفلي"	ده ماری نیسکی ددانی خواروو "ده ماری شمویلگهی خواروو
~ dental block	تقدیر حاجز (تأحیوی) سنی سفلي	بهنج (سپرکردن)ی بلوکی ددانی خواره وه
~ dental canal	قناة سنية سفلية	کمانال (ژیره وه)ی ددانی خواروو
~ sagital sinus	جیب سهمي سفلي	گیرفانی تهریی خواروو
inferolateral	جانبی سفلي	لایی خوارویی
inferomedian	متوسط سفلي	ناوهند خوارویی
inferoposterior	خلفی سفلي	پشته وهی خوارویی
infestation	احتشار	داگیر کردن
infiltrate	1- رشع 2- یرشح 3- پالوچه	1- نهیالیوی 2- دپالیوی 3- پالوچه

Infiltration:	ارتشاح-تشریب	پالاًوتن
	-تسرب-انتشار:	-تسیننموه:
~ anaesthesia	تخدير بالارتشاح	به‌نجکردن(سپ‌کردن) بمپالاًوتن
Inflammation:	التهاب:	سؤ: همو (هموکردن) (گرگرتن):
acute ~	التهاب حاد	سؤ (هموی تیز)
chronic ~	التهاب مزمن	سؤ(هموی کؤنینه)
		سؤ (هموی درئزخایمن)
gingival ~	التهاب اللثة	پوکمسؤ (هموی پووک)
=gingivitis		
local ~	التهاب موضعی	سؤی جینگیمی
periapical ~	التهاب ما حول الذروة	سؤی دوروویمری بنی ره‌گ
	(ذروة السن)	(هموی بنی ره‌گی ددان)
pulpal ~	التهاب لبی	هموی گرلآگی
=pulpitis	التهاب اللب	-کپلآکمسؤ
salivary glands ~	التهاب الغدد اللعابية	هموی رؤتئمری لیک
subacute ~	التهاب تحت الحاد	هموی ژئیر تیز
tongue ~	التهاب اللسان	سؤ (هموی زمان)
= glossitis		- (زمانه سؤ)
inflammatory:	التهابی:	سؤیی (هموی):
~ cells	خلايا التهابية	خانه سؤیه‌کان
~ infiltration	ارتشاح التهابی	پالاًوتنی (هموی)سؤی
~ reaction	ارتکاس التهابی	کاروانموه‌ی سؤی
	(رد فعل التهابی)	
inflation	انتفاخ	باتیککردن -خوتئکردن
inflexible	لایئشی(غیر قابل للانشاء)	نالاریوموه -تاجچ
	-لایئمطف	-ناکشوک
influenza	نزلة وافدة- انفلونزا	انفلؤنزا
	(بالعامة: أنف العنزة)	(بیئئ نه‌لئین: لوتی بزئ)
infoldings	تجمعات	چرچولؤچ
infra	بادئة تعني: تحت	پئتئگر به‌مانای: ژئیر
infra- bony pocket	جیب تحت العظمي	گیدفانی ژئیر ئیسکیمی
infrabulge	منطقة التقارب المنقي	نارچه‌ی تزیکبؤونموه‌ی ملی
	(منطقة تقارب سطح التاج المحورية باتجاه)	

	(المنق)	(نزیکبوننوهی پروویری تاج بهرو ملی ددان)
	-منطقة الانحصار	-نارچهی بهناوقه د بون
infracclusion =infra-occlusion infracondylism	اطباق سفلی	گهستن(جوتیبون)ی لای خواریو
	لقمیه سفلیه	گری نیسکی خواریویی
	(انحراف لقم الفك باتجاه الاسفل)	(لادانی گری نیسکی شمویلگهی بهرو خواو)
infraction	کسر غیر تام -کسر ناقص	شکاری ناتمام
		(نیمچمشکاریی)
infradentale	تحت السنیه	ژیر ددانی
	(اسفل نطقة واقعة فوق الحافة السنخية و بین ثنايا الفك السفلی)	(نرمترین خالی نیوان لیواری سهرودی نیسکی ددان و نیوان جوتیه ددانی شمویلگهی خواریو)
infraglottic	تحت المزمار	ژیر زمانه بچکوله
infrahyoid:	تحت اللامي:	ژیر لامیی:
~ artery	شریان تحت اللامي	خوینبیری ژیر لامیی
inframandibular	تحت الفك السفلی	ژیر شمویلگهی خواریو
inframaxillary	تحت الفك العلوي	ژیر شمویلگهی سهرودو
infra - occlusion = infracclusion infra - orbital:	تحت الاطباق	ژیر گهستن-ژیر جوتیبون
	تحت الحجاج:	ژیر چالی چاو
		(ژیر کالانی چاو):
~ artery	شریان تحت الحجاج	خوینبیری ژیر چاو
~ block	تخیر حاجز (ناحیری) تحت الحجاجی	بهنج (سپرکردن)ی بلوکی ژیر چاو
~ foramen	ثقبه تحت الحجاج	کونی ژیر چالی چاو
~ injection	حقنة تحت الحجاج	دهری (شرینقه) لیقلانی ژیر چاو
~ nerve	عصب تحت الحجاجی	دهماری ژیر چاو
infraplacement	توضع سفلی	دانانی ژیریی
infra - red:	تحت الحمراء:	ژیر سور:
~ rays	اشعة تحت الحمراء	تیشکهکانی ژیر سور
infratemporal:	تحت الصدغي:	ژیر لاجانگمی:
~ fossa	حفرة تحت الصدغي	چان (بوشایی) ژیر لاجانگمی
~ surface	سطح صدعی سفلی	پروویری لاجانگمی خواریو
infratrochlear:	تحت البكرة:	ژیر خوولوژکه
		(نیسکی خوولوژکهیی):

~ nerve	عصب تحت البكرة	ده‌ماری ژنیر خوخلوژکه
infraversion	تحويل سفلي	لادانی لای خواروو (لادانی خواروویی)
infusible	غیر صهور - غیر قابل للمصر	نعتواوه - له بارنیه بژ تووانموره
ingestion	ابتلاع	قوتدان
Ingrassia's wing	جناح انغراسیا	بالی نینگراسیا
=The lesser wing of sphenoid bone	(المجناح الصغیر للمعظم الوتدی)	(بالی بچوکی نینسکی کژله‌کمی)
ingredient	جزء - عنصر - مکنون	بدش - توخم - پینکپین
inhalation:	1. استنشاق 2. انشاق:	1. همناسموره‌گرتن 2. هموا هملزین:
~ anaesthesia	تخدير با لإنشاق	بدنج (بی هوش) کردن به هملزین
inhale	یستنشق	هه‌لینه‌مزی
inherent	فطري - خلقی	زکامی - دروستجوویی
inherited	وراثي - سمروث - متوارث	بژ صاومی - بژ صاوه - بژ یا وه‌توه
inhibition	منع - نهی	پینگرتن (پینلینگرتن) نه‌یشتن - نه‌ییلان
inion =(posterior occipital protuberance)	قمعولة (المعدة القفالية الوحشية)	گرئی پشته‌مل
Initial:	اولي - بدنی:	یه‌که‌می - سمره‌تایی - به‌برایی
~ contact	تاس اولي	به‌رکه‌موتنی سمره‌تایی
~ preparation	تخصیر اولي	ناماده‌کردنی یه‌که‌می
~ therapy	معالجة اولیة - معالجه بدنیة	چاره‌سری سمره‌تایی
initiation	بدء - بنایة	ده‌ستپینکردن - سمره‌تا
inject	یحقن	ده‌ری لیننه‌دا - شریقه‌ی لیننه‌دا
injectable	قابل للحقن - حقن	ده‌ری لیننه‌دری
injected	حقن - محقن	ده‌ری لیندراو
injection:	حقن - حقنة:	ده‌ری لیندان - شریقه لیندان:

anterior infraorbital ~	حفنة تحت الحجاجية الامامية	دهرزی لیدانی ژیر چاری پیشموهی -دهرزی(ژیر کالانی چاری) له پیشموه
extra - oral ~	حفنة من خارج الفم	شرینقه لیدان له دهرهوی ده‌موره
gingival ~	حفنة لثوية	دهرزی پووکیمی
hypodermic ~	حفنة تحت الجلد	دهرزی ژیر پیست
infra - orbital ~	حفنة تحت الحجاج	دهرزی لیدانی ژیر چاو
intra - osseous ~	حفنة داخل العظم	دهرزی له ناو نیتسک
intra septal ~	حقن داخل الحاجزی	دهرزی ناو تیغه‌یی
intravenous ~	حقن داخل الوريد(وریدیه)	دهرزی ناو خونیه‌یین (دهرزی خونیه‌یینی)
mental foramen ~	حفنة الثقبه الذقنية	دهرزی (شرینقه‌ی) گونی چمناسکی
subcutaneous ~ =hypodermic ~	حفنة تحت الجلد	دهرزی ژیر پیست (دهرزی لیدانی ژیر پیست)
injector:	حقنة	شرینقه - سرنج
dental	حقنة سنية	شرینقه‌ی ددانی -سرنج(دهرزی لیداری) ددان
injury:	1- اذى-ضرد 2- إصابة-عاهة:	1- برین، زام، زه‌خم 2- توشبون
periodontium ~	أذى النسيج الداعمة	برینی شانه‌کائی دهری ددانه‌کان
pulp ~	أذى اللب	برینی کرۆک
tooth ~	أذى السن	زه‌خمی ددان
inlay: =cast tooth filling ~ ring	حشوة مصبوبة اعتيادية: اسطوانة الحشوة المصبوبة (اسطوانة صب الحشوة)	پرکراوه‌ی داپرتژراوی ناسایی: لووله‌کی پرکراوه‌ی داپرتژراو (لووله‌کی داپشتنی پرکراوه)
inner:	داخلي	ناوه‌کی
~ dental epithelium	البشرة السنية(المينائية) الداخلية	تویرتالی ددانی(مینایی) ناوه‌کی
~ enamel cells	خلايا الميناء الداخلية	خانه‌کائی مینای ناوه‌کی
~ epithelial zone	منطقة البشرة الداخلية	ناوچه(هیل)ی تویرتالی ناوه‌کی
innervation	تمصیب- إعصاب -تعصب	ده‌ماربژوون -ده‌ماراندن -ده‌مارگرتن -ده‌ماربژووتن
innocent:	حميد-سليم:	پاک- بی‌وهی:

- tumour =benign tumour innominate:	ورم حید - ورم سلیم بلا اسم:	لووی پاک - لووی بیټوهی بی ناو:
- artery	شریان بلا اسم	خوټنبهری بی ناو
- vein	وړید بلا اسم	خوټنوتنی بی ناو
inoperable	غیر قابل للجراحة	ناشی بڼ نشتمرگرهیی
:Inorganic	لاعضوی:	نانمندامیی:
- chemistry	کیمیاء لا عضریه	کیمیای نا نمندامیی
inosculation	تفصیم - مفاوذه-توصیل -رپټ -تحقیق	دم به ده ده مکه‌یشتن -پینککه‌یشتن-پینکموه به‌ستن
Inostosis:	تعظم باطني -نور عظمي باطني:	به‌نټسکیوونی ناووه‌یی -گه‌شهی نیسک بڼ ناووه:
cementum ~	نور ملاطی باطني (نور الملاط باقهاء العاج)	گه‌شهی چیمه‌تنزی ناووه‌یی (گه‌شهی چیمه‌تنز به‌رو عاج)
insalivation	ارصاب (مزج الطعام باللعاب)	(تینکه‌لټوونی خوړاک به‌لیک)
insanitary	غیر صحي	ناتمندروستی
inscription	دواء موصوف (عتری الوصفه الطبیه من ادویه و مقادیر و استعمال)	دهرمانی بڼ نور او و (دهرمانی ناو په‌چته‌ی پزشکی)
insectivorous	آکل الحشرات	بهری می‌رووه‌کان
inserting:	1- إدخال 2- حشو:	1- تیڅستن - پیاکردن 2- پرکردنموه - داگرتنموه:
- line	خط الادخال	هیلې تیڅستن
insertion:	1- إدخال- ایلاج 2- ارتکاز - مرتکز: 3- غرز- إدراج- حشو:	1- تیڅستن - پینداکردن 2- لنگمر-داکوتان - راگیربوون-هشتهک-راگر 3- چاندن-چمقاندن - پرکردنموه :
appliance ~	ادخال الجهاز السني (في الفم)	تیڅستنې نامرازی ددانی (بڼ ناو دم)
inside:	داخل- من الداخل -الجهة الداخلية	ناوو-لنناوو-لنناووه -دیوی ناووه::
~ cutting disc	قرص ذو وجه قاطع داخلي	دیسکی پرووناوو به‌رو -دیسکی پروو به‌رویی ناووه‌یی

insidious	عمادع- مضل	چمواشه‌کمر-رینونکر
insitu	فی وضع صحیح	له شونتیی تموادا (بمیره‌ند به شونتیی سمرچاوموه)
insoluble	غیر منحل	نەتووارە
inspection	فحص - معاینه	پشکنین - تیتروانین
inspiration	شهیق	هه‌ناسه وەرگرتن -هه‌وا هه‌ل‌مژین
inspissation	تخفیف بالتبخیر -تکثیف بالتبخیر	و‌ش‌کردن‌م‌وه ب‌مه‌ل‌مین -چ‌ر‌کردن‌م‌وه ب‌ه‌ل‌ماندن
instability	عدم استقرار	ناجی‌گی‌یی
instillation	تقطیر	دل‌زیاندن
instructions	تعلیمات	ر‌ت‌ن‌مایه‌کان
instrumental	ادوی - بواسطة الاداة	نامرازیی - ب‌ه‌زی نامراز‌م‌وه
instrumentation	استعمال الاداة	ب‌ه‌کاره‌یت‌ن‌انی نامراز
instruments:	أدوات:	نامرازه‌کان:
amalgam ~	ادوات amalgam	نامرازه‌کانی نه‌مه‌ل‌گ‌م
gingivectomy ~	ادوات قطع اللثة	نامرازه‌کانی پوک لیت‌کردن‌م‌وه (ب‌نه‌شته‌ر‌گ‌ریی)
laboratory ~	ادوات مختبرية	نامرازه‌کانی تاقی‌گی‌یی
periodontal ~	ادوات النسيج الداعمة	نامرازه‌کانی شانه‌کانی د‌م‌ور‌وی‌م‌ری ددان
sterilization, ~	تعقيم الادوات	پاک‌کردنی نامرازه‌کان
tray, ~	صينية الادوات	سینی نامرازه‌کان
wax ~	أدوات الشمع	نامرازه‌کانی مینو
insufficiency:	قصور- کلال -عجز -عدم کفایه:	که‌م‌وک‌ویی -په‌که‌م‌وتن -نات‌م‌وایی:
functional ~	قصور وظيفي	نا ت‌م‌وایی (که‌م‌وک‌ویی) فرمان
systemic ~	قصور عضوي -قصور جهازی عام	نان‌م‌وایی نه‌ندان‌می -نات‌م‌وایی کۆنه‌ندان‌می گشتی
insufficient	ناقص -غير كاف -غير کفو	که‌م -نات‌م‌ووار -نات‌وانا
insultation = isolation	عزل	جیا‌کردن‌م‌وه -د‌ا‌برین
intact	سلیم - غير مصاب	س‌اغ- ت‌روش نه‌بوو
intaglio	نقش غائر	نه‌خشی ب‌ه‌ق‌و‌و‌ل‌ا‌چ‌وو

	-تاشراوی قوول	-تحت عمیق
integument	پښت-قپاغ-داپوشر	جلد-غطاء
integumentary	پښتیی - قپاغیی	جلدی - غطانی
	-داپوشریی	
inter -	پیشگر بهمانای:	بادنة تعني:
	1- نیتوان - لعتیوان	1- طمن سین - مابین
	2- نالوگرږ	2- متبادل
interalveolar:	نیتوان نیسکی ددانیی:	بین السنخي:
~ septum	تیغه نیتوان نیسکی ددانه‌کان	حاجز بین السنخي
interarch space	ماوه نیتوان کوانمیی (شمویلگه)	مسافة بین القوسية
interarticular	نیتوان جومگه (لنار)	حمن المفصل
intercalated ducts	کناله‌کانی لیکي مل تریی	أقنية مقحمة
		(أقنية لعابية محصورة او غنبية العنق)
intercellular:	نیتوان خانه‌کان:	بین الخلايا:
~ bridge	پردی نیتوان خانه‌کان	جسر بین الخلايا
~ fluid	شلهی نیتوان خانه‌کان	سائل بین الخلايا
~ spaces	ماوه‌کانی نیتوان خانه‌کان	مسافات بین الخلايا
~ substance	ماده‌ی نیتوان خانه‌کان	مادة بین الخلايا
interception	پښگرتن- داپړان	اعتراض - مقاطعة
interceptive:	1- پښگر - پښنگواردو	1- معترض - محصور
	2- چاوه‌پړانکراوی:	2- توقعي:
~ occlusion	گستنن چاوه‌پړانکراوی	إطباق توقعي
	چوتبرنی چاوه‌پړانکراوی	
~ orthodontics	راستکردنوهی ددانه‌کانی چاوه‌پړانکراوی	تقويم اسنان توقعي
intercondylar	نیتوان همدو گری نیتسک (شمویلگه خوارو)	بین اللقمته
intercuspidation	بهیه‌کاچرونی کسپه‌کان	تداخل الحديبات
=intercuspatation	-چوونه ناویه‌کی تیژایی ددانه‌کان	-تشابك الحديبات
interdental:	نیتوان ددانه‌کان	بین الاسنان
	(نیتوان ددانی):	(بین السني):
~ ligament	بستمري نیتوان ددانه‌کان	رباط بین السني
	بستمروهی نیتوان ددانه‌کان	
~ papilla	مه‌میلهی نیتوان ددانی	حليمة بین السنية

~ septum	حاجز بین السنی	بهریمستی نیتوان ددانه کان
~ splint	فسحه بین السنیة	سپرده (تیغه)ی نیتوان ددانی
~ stimulators	منشطات بین السنیة	بۆشایی نیتوان ددانه کان
~ wedge	وتد بین السنی	ههژینتری نیتوان ددانی
~ wiring	خیاطة بین السنیة	پوازی نیتوان ددانی
	(تثبیت الکسر باسلاک مارة بین الانسان)	(دیجی نیتوان ددان)
		دورینهوهی نیتوان ددانی
		(جینگه کردنی شکایی بهتهلی تیتیمپوو بهمنیتوان ددانه کاندای)
interdentium	بین الانسان	نیتوان ددانه کان
interdigitation		
=inter cuspidation		
interference:	تصادم - اصطکاک-تداخل	پینکداکهوتن-پینکداچوون
	-تعارض-تشویش:	بهرگرتن:
areas, ~	مناطق التداخل	ناوچه کانی پینکداچوون
cuspal ~	تداخل الحیدیات	بهرگرتنی کهسپی
occlusal ~	تداخل طباقی	بهرگرتنی گسنت
		پینکداکهوتنی جوتیبوونی
interfrontal	بین الجبهیين	نیتوان ههردوولای نیتوچهران
	(بین العظمین الجبهیين)	
interglobular:	بین الکریات	نیتوان خرۆکه کان:
	بین الکریوی:	
~ dentine	عاج بین الکریوی	عاجی نیتوان خرۆکه کان
~ duct	قناة بین الکریوی	کهتالی نیتوان خرۆکه کان
~ space	فجوة بین الکریوی	بۆشایی نیتوان خرۆکه کان
intergonial	بین زاویتی الفك (الفک السفلی)	نیتوان ههردوو گوژشی شمویلگه (شمویلگهی خواروو)
=between the angle of the mandible		
interim:	موقت:	کاتیی:
~ cementation	إلصاق مؤقت	پیاچمپان (پینکمه لهکان)ی کاتیی
interior	داخلي-خمن	ناوهکیی سپمیره ند
=(inside, within)		
interlabial	بین الشفتین	نیتوان ههردوولتیر
intermandibular:	بین الفكین	نیتوان ههردووشمویلگه
	(الفکین السفلیين):	(نیتوان ههردوو لای شمویلگهی خواروو):

~ suture = symphysis menti	درز بین الفكین = وصل ذقني	درزی نثوان همدووشمویلگه جمبعیه ککمیشتنی چمناگیسی
intermaxilla	عظم الفك (الفک العلوي)	ننسیکی شمویلگه (شمویلگهی سمروو)
Intermaxillary:	بین الفكین (الفکین العلويين):	نثوان همدووشمویلگه (شمویلگهی سمروو):
~ bone	عظم بین الفكین	ننسیکی نثوان دوو شمویلگه
~ wiring	خیاطه بین الفكین (خیاطه عظمیه)	دورینموهی شمویلگه (دورینموه نئیسکی)
intermediary	وسیط - متوسط - وسط	ناوهند - ناوهندی - ناوهندیسی
intermediate	متوسط - رسطي	ناوهندی - ناوهنهی
intermedius:	متوسط - رسيط:	ناوهندی - ناوهند:
~ nerve	عصب متوسط	ده صاری ناوهندی
intermittent	متقطع	پچم پچم
internal:	1- داخلي - باطني 2- إنسي:	1- ناوهکیسی - همنایسی 2- ناوهوه - بمشی ناوهوه:
~ attachment	وصلة داخلية	گمیانندی ناوهکیسی
~ auditory meatus	مجرى السمع الداخلي	پنپهوی بیستنی ناوهکیسی
~ finishing line	خط الانتهاء الباطني الداخلي	هیللی تمواوکردنی ناوهکیسی
~ fistula	ناسور داخلي	پنپهوی دوو دهرچهی ناوهکیسی
~ maxillary artery	شریان فکی داخلي	خوینبهری شمویلگهی سمرووی ناوهکیسی
~ oblique line	خط منحرف داخلي	هیللی لاداوا (خواری) ناوهکیسی
~ oblique ridge	حافة منحرف داخلية	قمراغ (لیوانی) لاری ناوهکیسی
~ resorption	امتصاص داخلي	هملرینموهی ناوهکیسی
~ secretion	إفراز داخلي	دهرکردهی ناوهکیسی
~ surface	سطح داخلي - وجه باطن	پروویمری ناوهکیسی
internarial	بین المنخرين - داخل المنخرين	نثوان همدووکونه لووت - ناو همدووکونه لووت
interocclusal:	بین القوسین السنيین (بین السطوح الاطباقية لاسنان الفكین):	نثوان همدووکموانهی ددانی (نثوان پرووی جوتبونی ددانی همدووشمویلگه):
~ distance	المسافة بین القوسین	ماوهی نثوان همدووکموانه

~ space	مسافة لا اطباقية	ماوهی ناچوتیرون
=free – way space	(الفرجة بین القوسین السنین عند استراحة الفك السفلي)	(ماوهی ناگمستن)
		(بوشایی نیوان همدردو کماندی ددانه کان له حموانموی شمویلگهی خواروودا)
interosseous	بین العظمي (بین المطام)	نیوان نیسکی (نیوان نیسکه کان)
inter papillary:	بین الحلیمی:	نیوان مه میه لمی:
~ ligament	رباط بین الحلیمی	بستمردی نیوان مه میه لمی
interpolation	زرع النسیج	چاندنی شانه
	(نقل النسیج من عضو لآخر)	(گواستنمردی شانه له نمندامیکمه بز نمندامیکمی تر)
interpretation:	تفسیر - تأویل:	پاښه - لیکندانموه - لیدوان - بهر اورد کردن:
reontigenographic ~	تفسیر شعاعی - تأویل شعاعی	لیکندانموی تیشکی
		- پافهی تیشکی
interprismatic:	بین الموشورية (بین المواشج):	نیوان ناوتیزمی (نیوان ناوتیزمیه کان):
~ substance	ماده بین الموشورية	ماددهی نیوان ناوتیزمی
interproximal:	1- متلاصق - متجاور - متقارب 2- تلاصق - تقارب:	1- پیکموله کان - دراوسینی یدک - نزیکیه ک 2- پیکموله کان - نزیک برونموره لمیه ک:
~ caries	نقر متلاصق	کلزوی پیکموله کان
~ embrasure	فرجة التلاصق	ده لاقدی پیکموله کان
	- مسافة التلاصق	- ماوهی پیکموله کان
~ space	مسافة التلاصق	ماوهی پیکموله کان
	- فسخة التلاصق	- بز شایی پیکموله کان
~ surface	سطوح التلاصق	پوویمره کانی پیکموله کان
interradicular:	بین الجنور:	نیوان په گه کان:
~ pocket	جیب بین الجنور	گیر فانی نیوان په گه کان
~ retainer	مشبته الجنور	چینگیر کمری په گه کان
~ septa	حواجز بین الجنور	تیغه (دیوار) نیوان په گه کان
= ~ septum		
intersection	تقاطع	په کتر برین
interseptal	بین حاجزین	نیوان دوو تیغه
interseptum	حاجز - حجاب بیني	تیغه - پمردی نیوانی
interstitial:	خلالي - بین الخلوي	نیوانی - نیوان خانمی

-متخللة:	-نټوان دوو دهره:
~ growth	گمشمی نټوان خانمی
~ tissue	شانمی نټوانی
intertriginous	پووشاندنی - کړاندندنې دامالینې پیستی
	- داپووتانومیهی
intertubular:	نټوان کمنالوچکه کان
	(نټوان کمنالوچکه می):
~ dentine	عاجی نټوان که نالوچکه می
interval	1- ماوه - بزاشی - دهم
	2- جیا کمرهوه
intervascular	نټوان بزیه کان
	-نټوان لوله کان
intervention:	چونه ناو - ناو نه بامدان
	- ناو مندیاری:
surgical ~	ناو مندیاری نمشترگر می
intoxication	بهژهرای بوون
intra -	پیشگر بهمانای:
=inside	ناو - له ناو
	تیغی ناو نیسکی ددان
intra - alveolar septum	له ناو خوتنبردا
intra - arterial	له ناو جو صکه دا
intra - articular	له ناو گوچکه دا
intra - aural	1- ناو دهم
intra buccal	2- ناو گوپ (ناو پووصت)
intracapsular	له ناو کمپولدا - له ناو (توره که) قاوغ دا
intracellular:	ناو خانمی (له ناو خانه دا):
~ digestion	همری ناو خانمی
intracerephalic	ناوسر (له ناو سمر دا)
Intracronal:	ناو تاج (له ناو تاج دا):
~ retainer	جینگیر کمر له ناو تاج دا
intracranial	له ناو کاسه سمر دا
	داخل المسجمة

intraligamentous	داخل الرباط	لغناو بمستمردا
	-داخل الوتر	-لغناو ژتندا
intralingual	داخل اللسان	ناو زمان
Intralobular:	داخل الفصصي (داخل الفصصيات):	لغناو پلۆكه كاندا:
~ ducts	القنية داخل الفصصية	رېڼمړه كاني ناو پلۆكه كان
intramedullary:	داخل النقي (نقي العظم)	ناو مۆخبي (مۆخى نيسك):
	-داخل النخاعي:	
~ fixation	تثبيت داخل النقي	جېنگر كردنى ناو مۆخى نيسك
	-تثبيت داخل النخاعي (خيطة عظمية)	(دورينموى نيسكى)
~ wiring	خيطة داخل النقي (لغاعي)	دورينموى ناو مۆخى نيسك
	(خيطة عظمية بسك معدني)	(دورينموى نيسك بمتل)
intra membranous	داخل الغشاء -سمن الغشاء	لغناو پمرددا
intramolecular	داخل الجزيء	لغناو گمرديله
Intramuscular:	داخل العضل (ضمن العضلة):	ناو ماسولكه -لغناو ماسولكه دا:
~ injection	حقنة داخل العضل (حقنة عضلية)	دهرزي (شريتقه) ليتاني ناو ماسولكه
intranarial	داخل المنخرين	ناو همدو كونه لروت
intranasal	داخل الانف	ناو لروت
intranuclear	داخل النواة	ناو ناوك
:intra - oral	داخل الفم:	ناو دهم:
~ anaesthesia	تخدير داخل الفم	بمنج (سې) كردنى ناو دهم
~ examination	فحص داخل الفم	پشكيني ناو دهم
		-تېروانينى ناو دهم
~ pocket	جيب داخل الفم	گيرفاني ناو دهم
~ wiring	خيطة من داخل الفم	دورينموى له ناو ده موره (دورينموره به تمل)
intra - orbital	داخل المجاج	ناو كالانهى چار
intra - osseous:	داخل العظم:	ناو نيسك:
~ anaesthesia	تخدير داخل العظم	سر كردنى ناو نيسك
~ wiring	خيطة داخل العظم	دورينموى ناو نيسك
	(خيطة عظمية)	(دورينموى نيسكى)
intrapulpal:	داخل اللب:	ناو كړوك:
~ anaesthesia	تخدير داخل اللب	سر كردنى ناو كړوك
:Intraseptal	داخل الحاجزي	ناو تيفهسي

	-ناو بهریمستی:	-ضمن الحاجزی:
~ anaesthesia	بهنج (سپ) کردنی ناوتیغمی	تخفیر ضمن الحاجزی
intrastitial	1- ناو خانه کان	1- داخل الحلايا
	2- ناو پيشاله کان	2- داخل الاليان
intrathecal	ناوقاوغ	داخل الغمد
intratracheal:	ناو قوڤوقږاگه:	داخل الرغامي
		-داخل القراب:
~ anaesthesia	به نهجکردنی ناوقوږوقږاگه	تخفیر داخل الرغامي
intravascular	ناو لوروله (ناو ټوږی)	داخل الرعاء
intravenous:	ناو خوښهڼین:	داخل الوريد:
~ anaesthesia	به نهجکردنی ناو خوښهڼین	تخفیر داخل الوريد
~ injection	دهرزی لښدانی ناو خوښهڼین	حقن داخل الوريد
intraventricular	ناوسکوله	داخل البطين
intrinsic:	ناوه کی -خوښی -پسمنی	داخلي -ذاتی -جرهري
	-راستینه -کردهیی:	-حقلي -فعلي:
~ factor	هژکاری ناوه کی	عامل داخلي
~ muscle	ماسولکه ی ږهسڼ (ناوه کی)	عضلة اصيلة (داخلية)
intrusion:	1- تياچانندن	1- انفراس - انفراس
	2- بڼاوا (چوون) ترهڼان:	2- ادخال:
tooth ~	بڼاوا ترهڼانی ددان:	انفراس السن
invaginate	دانمپوشریت به قاروغ	يفسد (يفطى بفسد)
invagination	بمقاووغښوون - بڼاواداچوون	انغماد - انغلال
invasion	داگړکردن (میکروب)	اجتياح - صولة (جراثيم)
	-پېل هاوښتن -شمښنه کردن	غزو -نفش -انتشار
inversion:	هملگړانموه -پيچموانمېوون	انقلاب
	-پيچيچموانمیی -بېر هواژي:	-عکاس:
tooth ~	هملگړانموه ی ددان	انقلاب السن
	(ددان دهر کردن بېر ګه ګه ی په ګه ګان)	(بزوغ السن بېرته اول)
:Inverted	هملگوکیر (هملگړاوه):	مقلوب:
~ cone	قوږچه کی هملگوکیر	قمع مقلوب (قصي)
invest	پيچانموه -داپوښڼ	يکسو (يفلف بطبقة)
	-نمښيچتموه -دايدمپوښت	

investing:	کسو (تغلیف بطیقة):	پینچانهوه - داپوشن:
vacuum ~	کسو فراغی	بۆشه داپوشن - بۆشه پینچانهوه
investment:	مسخوق کاس:	هارپاوهی داپوشمر
		-تۆزی داپوشمر:
coarse ~	مسخوق کاس خشن	هارپاوهی داپوشمری درشت
fine ~	مسخوق کاس ناعم	هارپاوهی داپوشمری وورد
refractory~	مسخوق کاس صامد (مقاوم للحرارة)	هارپاوهی داپوشمری خۆډاگر (بۆگمرمی)
invitro	في الزجاج (خارج جسم المی) (انبوب الاختبار)	لەمشوهدا (بۆزی تاقیگه) له دهرموهی لەشی زینلودا
invivo	في الكائن المی	لەناو لەشی زینلودا
involucrum	غلاف كساء عظمي	قاوغداپۆشینی نیتسکی
involuntary:	لا ارادی:	خۆنەویست:
~ movement	حرکة لا إرادية	جولەي خۆنەویست
~ muscle	عضلة لا إرادية	ماسولکەي خۆنەویست
involution	انکماش - حکش	گرزبون - گمراڼه بهرمو دوا
invole	1- يستخدم - سیرود 2- يتضمن - شمل	1- نه هیاته کار - به کاری نه هیتن - نه هیاته ژیریار 2- نه یگریتمه
iodide	یۆدید (دواء)	یۆدید (دهرمان)
iodine:	یود (دواء):	یۆد (دهرمان):
~ tincture	صبغة اليود	بۆیهی یۆد
~ water	ماء اليود	یۆدار
iodoform	یودوفۆرم (دواء)	یه دوفۆرم (دهرمان)
	(مركب يودي مطهر)	(ناوئیتیه کی خاوتنکمری یۆده)
ion, ions	شاردة - شوارد	نایۆن - گمردیله
		-نایۆنه کان - گمردیله کان
iontophoresis	مداواة بالشوارد	چارمەرکردن به نایۆنه کان
ipsilateral	نفس الجانب - ذات الجانب	هه مان لا - لادار
iron:	حلید:	ناسن:
~ balance	توازن الحديد	هاوسهنگی ناسن
irradiation	إشعاع - تشعع	تیشکاندن
irreducible:	لاردود (غیر قابل للرد):	نه گمراوه (له بارنیه بۆ گمراڼهوه):
~ fracture	کسر لاردود	شکاریی نه گمراوه

~ pulp congestion	خون‌مغیژیانی کپڑاکی نه‌گمراوه	احتقان لب لاردود
:Irregular	دزیو — ناپرتله:	شاذ -غیر منظم:
~ dentine	عاجی ناپرتله	عاج غیر منظم
irreversible	ناپینچموانه	لا‌عکوس
	(نال‌مبار بژ گمرا‌نموه)	(غیر قابل للمکس)
irrigation:	شتن — شژردن -شاودان:	غسل -رحضی -اروآ:
chemical ~	شتنی کیمیایی	غسل کیمیانی
water ~	شتن به ناور	غسل بالماء
irrigator:	نامرازای شتن — شژود(شژورس):	مرحضه(اداة الغسل) رحضة:
mouth ~	نامرازای دهم شتن(دهم شژود)	مرحضه الفم
root canal ~	شژورم‌ری کمنالی ره‌گی	مرحضه القناة الجذرية
teeth ~	شژورم‌ری ددانه‌کان	مرحضه الاسنان
irritant:	1- پرووشتنمر(پرووشین)	1- عرش
	2- ورووژننمر -بمناگاهاتنمر	2- منبر -منبه -مهيج:
~ substance	-همژننمر(همژین):	ماده عرشة
irritation:	1- پرووشاندن	1- تحريش
	2- ورووژاندن -بمناگاهاتن -همژاندن:	2- إثارة -تنبيه -تهيج:
calculus ~	پرووشاندنی کلسی	تحريش قلحي
chemical~	پرووشاندنی کیمیایی	تحريش کیمیانی
denture ~	پرووشاندن به تاقمی ددان	تحريش الجهاز السني
drug ~	پرووشاندنی دهرمانی	تحريش دوائي
mechanical ~	پرووشاندنی میکانيکی	تحريش آلي
point, ~	خالی ورووژاندن	نقطة الاثارة
	-خالی همژاندن (له پشکیننی زیندوتتی کپڑکدا)	(في سياق فحص حيوية اللب)
pulp ~	پرووشاندنی کپڑک	تحريش اللب
ischemia	که‌غونینیی جینگیی	فقر دم موضعی
iso -	پیشگر به‌مانای:	بادئة تعني:
	هاو — به‌قده‌دیه‌ک -چونیه‌ک -ره‌کیه‌ک	مماثل -متساو-متعادل -متماثل
isocellular	چونیه‌کی خانه‌کان (خانه چونیه‌که‌کان)	متماثل الخلايا
isodont	چونیه‌کی ددانه‌کان	متماثل الاسنان

isognathous	متساثل الفكین	چونیه کی همدوشمولیگه
isometric	متساوی القیاس	پیتوانه‌ی چونیه ک (هارپیتوانمیی)
isomorphous	متشاکل - متساثل الاشکال (متشابه الاشکال)	هاوشیومیی (چونیه کی شتیره کان)
isotonic:	متساثل التوتر (متساوی الضغط الازموزی) (بین سائین):	چونیه کی گرزی - (هار گرزی) - هار ده لاندن (هاوسنگی ده لاندنی دوشله):
~ saline	محلول ملحي متعادل التوتر	گیراوه‌ی خویی هار ده لاندن (نار و خویی هاوده لاندن)
isotopes	نظائر مشعة	هاوتیشکنه کان
isthmus:	برزخ - مضیق:	تمنگه زهوی - دهریمند:
dental cavity ~	برزخ الحفرة السنية	دهریمندی چالی ددان
distal ~	برزخ وحشی	دهریمندی نا ناومندی (یشتمومی).
mesial ~	برزخ إنسي	دهریمندی ناومندی
width, ~	عرض البرزخ	پانی دهریمند
Iter dentine ~	دلیز سنی (المر الذي تبرزغ منه الاسنان العائمة)	دالانی ددانی (نمو رتی هوی که ددانه هه میشه یه کانی لیوه سهره لده دات)
- itis	کاسعه تعني: التهاب	پاشگر به مانای: همو (هموکردن) - سق
Ivory = dentine	عاج الفیل = عاج (عاج السن)	عاجی فیل = عاج - تونیکل (عاجی ددان)

J

jacket crown: =(a porcelain or acrylic veneer crown, placed over the prepared vital natural tooth)	تاج جاکیت	کیفی تاج (کیفی کله‌لی دندان):
acrylic resin ~	تاج جاکیت (من الراتنج المركب)	کیفی تاجی نه‌کریلی (کیفی تاجی راتنجی نه‌کریلی)
porcelain ~	تاج جاکیت خزفی	کیفی تاجی پزرسلی (کیفی تاجی چینی)
Jackscrew = (an orthodontic appliance, expand the dental arch, by means of a screw)	مرفاع لولیی (تسمیة قديمة لجهاز تقویمی)	بمزگمر (پالیتومر)ی لولیتچی (ناویکی کونی نامرانی راستکردنموی ددانه)
Jackson's crip (Jackson: 1850 -1929 American dentist)	حمة جاکسون (حمة الاسناد المستمر)	قولایی جاکسون (قولایی پالپشتی بمردهوام) نامرانیکی راستکردنموی ددانه
Jackson's sign	علامة جاکسون	نیشانه‌ی جاکسون
Jacob's ulcer (Jacob: 1790 - 1874 Irish surgeon)	قرحة جاکوب (تقرح قارض یصیب الوجه و الاغفان)	زامی جاکزب

= (a rodent ulcer affecting face and eyelid)

(زامه خُزده توشی روو و پیتلری چار ده‌بیت)

Jacobson's nerve
(= the tympanic nerve)
(Jacobson: 1783 – 1843, Danish anatomist and physician)
Jacobson's organ

عصب جاکسون
(= عصب السمعی)
ده‌ماری جاکسون
(= ده‌ماری بیست)

jaquette scalers

عصر جاکسون
ادوات تخلیج جاکیت
نامرازه‌کانی کلسی لیکرموهی جاکیت
(نامرازی لیکردنموهی کلسی ژیر پوک و کرپ‌اندنی په‌گی ددان)

= (a root planing instrument)

jaundice:

زهردویی: یرقان:

catarrhal ~

زهردویی پمسیوی یرقان نزلی

haemolytic ~

زهردویی شیبونموهی یرقان انحلالی
(شیبونموهی خوین)

local anaesthesia

زهردویی به‌غی جینگیمی یرقان التخییر الموضعی
شمویلگه: فک:

jaw:

bone, ~

نیتسکی شمویلگه عظم الفك

cleft ~

شمویلگه‌ی قلیشاو فک مشقوق

شمویلگه‌ی شمویلگه -شق الفك

clicking ~

قرته‌قرتی شمویلگه فر قعة الفك
(خلع جزئی مزمن للفک السفلی)
شمویلگه‌ی خواروو (نیمچه له جیچونی درِ خایه‌نی)

clonus reflex, ~

ه‌لگه‌پراوه فرته‌ی شمویلگیمی منعکس اختلاجی فکی

= jerk reflex ~

crackling ~

=clicking ~

cyst, ~

کیسی شمویلگیمی کیس فکی
(بۆزکی شمویلگیمی)

development, ~

گه‌شی شمویلگه نو الفك

disease, ~

ده‌دی شمویلگه داء الفك
(خفرة الفك فی الانسمام الفوسفوری)
بوونی فوسفوری
(کلزوری نیتسکی شمویلگه له ژه‌ه‌راوی)

edentulous ~

شمویلگه‌ی بِن ددان فک اُدره

fibrous dysplasia, ~

گران پیتکه‌اتنی ریشالی شمویلگه عسر التشکل اللیغی للفک

fracture, ~

شکاری شمویلگه کسر الفك

giant cell lesion, ~	آفة الفك ذات الخلايا العرطلة	دردی شمویلگی خانه زجه لاجه کان
Hapsburg ~ = madiblar prognathism	فك هابسبورغ مبرز الفك	شمویلگی هابسبورگ = دهرپریوی شمویلگه
jaw - to - jaw relationship	علاقة فك لفك	پمیوه ندی شمویلگه به شمویلگه وه
jaw tooth	سن الفك (رحی)	ددانی شمویلگه (خزینه)
jerk reflex, ~	متعكس رجفانی فكي	گه‌رانوه فرتهی شمویلگمی
lock ~ = trismus	انغلاق الفك محزز	داخران (قمباتیورن)ی شمویلگه
lower ~	فك سفلي	شمویلگی خواروو
neoplasms, ~	اورام الفك	لووه‌کانی شمویلگه
osteomalacia, ~	ذات العظم و النخاع الفكي	نه‌خوشی نیسک و موخی نیسکی شمویلگه (نه‌خوشی نیسکه نهرمه‌ی شمویلگه)
osteomyelitis, ~	التهاب العظم و النخاع الفكي	هوی نیسک و مزخی شمویلگمی
parrot ~	فك الببغاء (سحنة غو طيبيية نالجة عن بروز الاسنان الامامية نتيجة بروز الفك العلوي)	شمویلگی توتی {شیهه(روخسان)ی ناتاسایی دهرنه‌های دهرپرینی ددانه‌کانی یتشموه به‌وی دهرپریوی شمویلگی سهروووه}
phossy ~	فك فوسفوري (غرة الفك في الانسمام الفوسفوري)	شمویلگی فسفوری (کلزنی نیسکی شمویلگه له به‌زهراییونی فسفوزیدا)
pipe ~	فك غليوني (الم الفكي نتيجة استمرار حمل غليون التبغ بين الفكين)	شمویلگی پاییی (نازازی شمویلگه له نه‌های هه‌لگرتنی پایی توتن به همدوو شمویلگه)
prop, ~	مبعد الفكین	دورخه‌روهی همدوو شمویلگه
protruding lower ~	فك سفلي اُقم (فك سفلي بارز)	شمویلگی خواروی دهرپریوو
radionecrosis, ~	تقرح شعاعي فكي	زاسی تیشکی شمویلگه
under development, ~	تعلو نر الفك	که‌می گه‌شی شمویلگه
upper ~	فك علوي	شمویلگی سهروو
winking, ~	غمز الفك (حركة الفك السفلي اللاادية المسبة لحركة الاجفان)	تروکاندی شمویلگه (جوله شمویلگی خواروی خۆنمویست که نمبیتته هزی جوله‌ی یتلوی چار)

wolf ~	فک الذنب	شمویلگی کورگی
	(شق ثنائی الجانب پتد خلال قبة الحنك و الفك و الشفة)	(قلیشی دولایی به‌درزیایی به‌مرزی چمتاگه و شمویلگی و لیتز)
jawless	عديم الفك	بڼ شمویلگی
jell	1- هلام -جمد 2- يتحول الي هلام	1- جیل- جه لاتین -سَل 2- برون به‌جیل- به‌جه لاتین برون
jelly	جیلایڼ-هلام-جمد	جه لاتین-ملی-نرمه‌لیقه
jerk	رجفان-رجفة-اهتزاز	فرته-لمرزین-لمرینوه -شه‌کڼ -لمرانوه- شه‌کانوه
jet:	نفث (دفع شدید):	فریتنان(پالئ به‌هین) -ددرچون-خپیقه‌کردن:
~ injection	حقن بالنفث	ده‌ری لیتدان پیمالتان
jeweller's file	مبرد الصانغ	برپه‌ندی زهرنگمر
giggling	1- تهرمز 2- تثقل	1- لمرزین 2- لمقین
Johnson band	طوق جونسون	پشتینه(باند)ی جونسون
Johnson contouring pliers	مطواة هندمة الحوف لجونسون	قدله‌میری ریک‌خستنی قمراغه‌کانی جونسون
Johson twin wire arch =(an orthodontic arch wire)	قوس جونسون ذو السلکین (لتقويم الاسنان)	کموانه‌ی جونسونی دوو ته‌لی (بڼ راستکردنموه‌ی ددان)
joint:	مفصل:	جومگه:
ankylosis, ~	التصاق المفصل -التحام المفصل	پینکموه‌لکانی جومگه
clicking, ~	فرقة المفصل	قرته قرتی جومگه
condylar ~ cracking ~ = clicking ~ dental wrist, ~	مفصل لقي مفصل المعصم السني (مفصل ذراع الحرك السني)	جومگه‌ی گوی نینسک جومگه‌ی میچه‌کی ددانی (جومگه‌ی پالئ ماتوپی ددان)
dialocation, ~	خلع المفصل	له‌جیتچونی جومگه
fixed ~	مفصل ثابت	جومگه‌ی جینگیر
fixing, ~	تثبیت الفك	جینگیرکردنی جومگه
hinge ~	مفصل بکری	جومگه‌ی خوخلوژکمی

injuries, ~	اصابات المفصل	برینه کانی جومگه
	-اذي المفصل	-زهره کانی جومگه
mandibular ~	مفصل الفك السفلي	جومگه شمولیگه خوارو
meniscectomy, ~	خزغ الفضروف المفصلي الهلالي	لیکر دنهوی کړکراگه جومگه مانگی
oil, ~	زيت المفصل	پژنی جومگه
	(السانل الزلاي - المصلي)	(شله پروتینی - زهر دوی)
stiffness, ~	صلابة المفصل (تصلب المفصل)	په قبوونی جومگه
subluxation, ~	خلع مفصلي بسيط	له جیچوونی جومگه ساه
	-خلع مفصلي ناقص	-له جیچوونی جومگه ناتمواو
syndrome, ~	تناذر المفصل	نالمباری جومگه
tempromandibular ~	مفصل فكي صغفي	جومگه شمولیگه لاجانگهیی
trismus, ~	ضغز المفصل	دهم چوونه کیله
	(انغلاق المفصل)	-دهم داخران
		(قمیاتوونی جومگه)
wrist ~	مفصل المعصم	جومگه میچک
Johns towel clamp	مشبك الشاة لجوز	گهری خاوی جوتز
	(الشاة: منديل او قماش معقم يستعمل في الجراحة)	(خاوی: پارچه قوماشی پاکوکر او بز نه شتر گمری به کار دیت)
Jourdain's disease =pyorrhea alveolaris	داء جوردين	دهری جوردین
	حتیح سنخي سني	-کتیمکردنی نیشک و ددانه کان
juga alveolaria	تھايد سنخية	به رزاییه کانی نیشکی ددان (به لاتینی)
	ارتفاعات سنخية (لاتینی)	
jugal:	وجني	کولمی:
~ bone	عظم وجني	نیشکی کولمی
=malar bone		
~ point	نقطة وجنية	خالی کولمی
jugomaxillary	فكي وجني	شمولیگه کولمی (پیروند به
	(نسبة للفك العلوي و العظم الوجني)	شمولیگه سورو و نیشکی کولم)
jugular:	وداجي - عنقي:	ملی:
~ nerve	عصب وداجي	ده ساری مل
~ vein	وريد وداجي	خوینتهینی مل
jugulum	1- وداج - عنق	1- مل
	2- حلق - بلعوم	

	2- گمروو	
jugum	1- گمټنر-بمستمر	1- وصل-رابط
	2- کهلمه-نټله-تموق	2- نږ
juice	ناوړگ	عصاره
jumping the bite	بازدانی گمستن	قفره المضه
	(جولټی به زلری شمویلگهی خواروو بڼه فحام هټنانی جوتیونی ناسایی)	(الحركة القسرية للفك السفلي نحو الامام للحصول على إطباق طبيعي)
junction:	1- گمټنگه - ژوانگه	1- ملتقی -وصل-اتصال
	ټټکټهست-گمټنر	-موصل
	2- پټکموه نوسان:	2- التحام:
amelodontinal ~	گمټنگهی مینایی عاجی	ملتقی مینانی عاجی
cemento -enamel ~	گمټنگهی مینایی چیمټنژی	ملتقی مینانی ملاطی
dintino-cemental ~	گمټنگهی چیمټنژی عاجی	ملتقی ملاطی عاجی
dintino-enamel ~		
=amelodontinal ~		
dento-enamel ~	گمټنگهی مینایی ددانی	ملتقی مینانی سنی
dento gingival ~	گمټنگهی پوکی ددانی	ملتقی لثوی سنی
mucogingival ~	گمټنگهی پوکی لینجه پمردمیی	ملتقی لثوی مخاطی
jurisprudence:	1- یاسا	1- قانون- تشريع
	2- یاسایی:	2- شرع-شرعي:
dental ~	1- یاسای نؤشداریی ددان	1- قانون طب الانسان
	2- نؤشداریی ددانی یاسایی	2- طب الانسان الشرعي
juvenile:	ساوا -نموجوان:	نیافع -حدث
~ diabetes	نمخؤشی شهکری نموجموانی	داء السكري اليفعي
~ melanoma	لوړی رهنگیی ساوایی	ورم صباغی یفعی
juxtangia	هموی ماسولکهکانی گمروو	التهاب عضلات البلعوم
		-التهاب عضلات الحلق
juxtaposition	1- هاوسینی - نزیکیی(نزیکبوونهوه)	1- مجاور- تقارب
	2- پمپوهندیکردن	2- اتصال

K

kaolin	غشار - سلسال (طهن الخزن)	قوپی چینی
karyokinesis	الانقسام	بهشیوون (بهشیوونی ناوک)
karyolysis	إحلال النواة	شیپوونموه ی ناوک(خانه) -لینک هه لو هاشانی ناوک
katabolism =catabolism	تصرف خاسر ایض هدمی	پووخیتمره کردار - زیندرووخان
kebocephaly =cebocephuly	رأس سعدانی (سوء تكون الرأس ولادیا)	(دزیق دروستیوونی سهری زکمال)
kelectome	مخزوع (اداة اخذ الخزعة من الوحم)	نامراز ی لیکردنموه ی پلمشانه له لوو
keloid =cheloid Kennedy' bar =continuous bar -retainer	نسیج ندبی مفرط الضخامة عارضه کندی "مشبته العارضة المستمرة (حمة مطرده)	شانهی جیترامی زلزل زل بوو (جی زام) تولی کمنه دی "جینگیر کمری تولی بهرد هوام
Kennedy's classification	تصنیف کندی	پۆلینکردنی کمنه دی
kephalo - =cephalao -	بادنة تعني: رأس	پیشگر بهمانای: سر
keratin	قرنهن	کاژ (کهراتین) - قوچین - شاحی

keratinized:	متقرن:	کاژ گرتوو:
~ epithelium	بشرة متقرنة	تویژاالی کاژگرتوو
keratinous:	قرنی - متقرن:	کاژی - کاژگرتوو
		قوچی - به قوچ بوو:
~ layer	طبقة قرنية	چینه کاژی
	- طبقة متقرنة	- چینی کاژگرتوو
keratogenesis	تولد النسيج المتقرن	درووستبوونی شانهی کاژی
keratohyalin:	زجاجي قرني:	شوشمیی کاژی:
~ granules	حبیبیات زجاجية قرنية	دهنکوله کانی شوشمیی کاژی
keratolysis	إفلال الطبقة القرنية	شیبوونموهی چینه کاژی
keratomycesis linguae	داء الفطر القرني اللساني	نهخوژی کمرووی کاژی زمان
=black tongue	"اللسان الاسود"	"زمانی رهش"
keratosis:	1. قرن (داء التقرن)	1. دهردی کاژگرتن (گوشتهپارهبورن)
	2. تقرن جلدي	2. به کاژیوونی پیستی:
	(هو استحالي جلدي متقرن):	
~ labialis	قرن شفوي	به کاژیوونی لیوی
~ linguae	قرن لساني	به کاژیوونی زمانی
key of attachment	مزاج الوصلة	سورگی (نهلقه پتیز) ی تیکموه گمیاندن
key way of attachment	میزاب الوصلة	پتیهوی سورگی پتیکموه نوساندن
kidney	کلیه - کلیة	گورچیله
kidney - shaped:	کلیوي الشكل:	گورچیله شینوه:
~ restoration	حشوة کلیوية الشكل	پرکردنموهی گورچیله شینوه
kinetic	حرکي - عرك	بزویتی - جولمیی - بزویتن
Kingsley splint	جبوة کنفسلي	نیتسک بمندی کینگسلی
Kingsley: 1829 - 1913, American dentist	(کسور الفك)	(شکاوی نیسک)
= (a vulcanized oral splint used in fractured jaw with a head band)		
kit:	1. مجموعة (مجموعة) مجموعة	1. کۆمهله کهلوپیل
	اشياء و ادوات) - طقم	- صندوقی کهلوپیل
	2. عدة:	2. کهلوپیل:
instrument ~	مجموعة ادوات	کۆمهله (تاقمه) نامراز
kneading	عجن	شیلان
knife:	سکین - مصغ - مشرط:	چمقو - تیغ - کتیرد:

blade ~	نصل السکین - نصل المشرط	تیوایی چهقز - تیغی چهقز
edge ~	حافة السکین - حافة المشرط	قمراغی چهقز - قمراغی تیغ (لیواری تیوایی)
electronic ~	مشرط الکترونی	تیغی نه لکترونی
gingivectomy ~	مشرط قطع اللثة	تیغی لیکردنوهی پووک
gold foil ~	مشرط سکین رقاقة الذهب	تیغی برینی پووک
gum ~	مشرط اللثة	تیغی چهقزی توئیوآله نالتون
loop ~	سکین ذات عروة	تیغی پووک
modeling ~	سکین النحت (نحت الشمع و خلافة)	چهقزی قولاپدار
plaster ~	سکین الجبس	چهقزی داتاشین
spear - shaped ~	سکین رعية الشكل	(بمیکر تاشینی میو)
wax ~	سکین الشمع	چهقزی گهچ
knitting	إلتحام - التئام - اندمال	چهقزی رم شیوه
knob	1- عقدة	چهقزی میو
	2- بشرة	پینکموهه مندپرون
	3- كتلة - قطعة	1- گری
	4- كعيرة	2- قنچک - هه زلمپین
knoblike	عقدی - شبه العقدة	3- بارسته - پارچه
knot:	عقدة:	4- نیسکی دهرهوهی باسک
enamel~	عقدة المیناء	گریسی - شیوه گری (گری شیوه)
knotted	معلقة - ذو عقدة	گری: مینا
knurl	عقيدة - قنیزعة	گری مینا
	(ترو صفحہ فی قبض الاداة)	گریندراو - گریندار
	تؤمن امساکها جیدا)	گریچک
Kocher's operation	عملية کوشتر	(چوکلیمه کی بچوکه بهدمسکی نامرازوه)
(Kocher: 1841 -1917 Swiss surgeon)	(عملية استئصال اللسان بطريقة جراحية معينة)	بژ گرتنی به باشی)
= (operation of excision the tongue through an incision from mastoid process to the hyoid bone and to the symyohysis of the mandible)		نمشتمر گری کوشتر
Kolliker's dental crest	قنزة کولیکر السنية	(نمشتمر گری لیکردنوهی زمان)
(Kolliker: 1817 - 1905 Swiss anatomist)	(القسم الذي تنمو عليه الاسنان)	بهشیوازنیکی دیاریکرار)
		گریچکهای کولیکری قمراغی ددانی
		(نمو بهشی شمولیگهی سمررو که ددانه)

=(that portion of maxillary ridge on which the incisor teeth develop.)
kolyseptic
=(checking septic processes)
kolytic

koniology
=coniology
koplik's spots
koplik: 1858 - 1927 american
physician
=small, whitish spots on the mucous
membrane of the mouth in the early
stages of measles.

korff's fibers
=precollagenous fibres of the dental
pulp, which pass between
odontoblasts
in developing dentine so
incorporated in dentine matrix.

koronion=coronion
Koyter's muscle
Koyter: 1534 - 1600 Dutch anatomist
= (the corrugator super cili muscle)
Krause's corpuscles

Krause's operation
Krause: 1857 - 1937 German surgeon
= (an operation for relief of facial
neuralgia by excision of gasserian
ganglion)

Krimer's operation
Krimmer: 1795 - 1834, German
surgeon
= (an operation for closure of palatal
fissure by means of wide
mucoperiosteal flaps sutured at the
mid line)

Krompecher's tumour
Kompecher: 1870 - 1926 Hungarian
pathologist
= a rodent ulcer
Kuhnt's operation
Kuhnt: 1850 - 1925 German
ophthalmologist
=(an operation for treatment of
frontal sinus disease by the removal
of the anterior wall and the
curettling of the mucous membrane)
kv = kilovolt

kyphosis

برهه‌کانی لسمر گمشه ده‌کات) (القاطعة من الفك العلوي)

رېگر له کټمکرون (له بؤگمښوون) مانع التفتن

ره‌حمتي شټوه (وه‌که ره‌حمتي) قمعي

زانستی تمپوتوز (گمردزانی) علم الغبار - محبث الغبار

په‌له‌ی کټيليك بقع کوبليك

(په‌له‌ی بچوکي سپي لسمر لينجه پهرده‌ی) (بقع بيضاء صغیر فوق الفشاء)

ناودهم له قوتانغي سمرتمای سوړيژه‌دا) المخاطي في الفم في المراحل

المبكرة للاصابة بالمصبه) المبكرة للاصابة بالمصبه)

پيشاله‌کاني کټوف الياف کوف

لوتکه‌ی چوکله‌ی دمنوکي ذروة النتوء المنقاري

ماسولکهي کټيتر عضلة کويتر

تمنؤچکه‌کاني کراوس(خړؤکه‌کاني کراوس) جسيمات کراوس

نمشتمرگمري کراوس عملية کراوس

(نمشتمرگمريه‌که نه‌نجام ده‌درتت بؤ) (عملية معينة لتخفيف عصاب

هيټورکندنه‌وه‌ی نؤره ده‌ماره نازاري المصب الوجهي)

ده‌ماري پروبي)

نمشتمرگمري کريمير عملية کريمير

(نمشتمرگمري داخستنی درزي ناومندی) (عملية غلق الشق الوسطي في

گومعه‌ی مه‌لاشور) سقف الفم)

لوري کټمپشور ورم گومپشور

=قرتټنر خټوره نه‌لسمر =قارض

نمشتمرگمري کانت عملية کانت

(نمشتمرگمريه‌که بؤ چارسمرکردنی) (عملية معينة لمعالجة الم الجيب

نازاري گيرفاني نيوجوانی نه‌نجام الميخني)

ده‌درتت)

کيلو فؤلت کيلو فؤلت

کټومي - کوبیسي محذب

L

labia	شفاه	لیو
labial:	شفوی - شفهي:	لیویی:
~ abcess	خراج شفوي	دومدلی لیویی
~ angle	زاویه شفوية	کۆشه‌ی لیویی (لغاوه‌ی لین)
~ bar	عارضه شفوية	تولی لیویی
~ caries	نخر شفوي	کلۆزی لیویی
~ commissure	مُلتقی شفوي (جوار)	(لالغاوه‌ی لین) بیه‌کگه‌یشتنی لیویی
~ compaction	حشو شفوي	په‌کراوه‌ی لیویی - داگیراوه‌ی لیویی
~ diphtheria	نفخ شفوي (تشکل الاغشية فوق الشفاه)	دروشاخه‌ی لیویی
		(دروستیونی پمده له‌سەر لین)
~ embrasure	مسافة شفوية	بۆشایی لیویی (بۆشایی نیتوان دروددانی دراوسی له‌دیوی
		لیئومه)
~ facing	وجه شفوي (وجه دهلیزی)	پودی لیویی (پودی دالانی)
		(پاره‌ی نیتوان لیئوده‌انه‌کان)

~ frenum	لجام شفوي	ده‌زوله‌ی ليتویی (ده‌زوله‌ی نيوان ليتو پړوك)
~ glands	غُدد شنوېه	كلاند (رژينس) ګانې ليتویی
~ occlusion	إطباق شفوي	جوتېبونى (ګمستنې) ليتویی
~ phimosis	ضيق شفوي (انعدام الثقب الشفوي)	تسكيس ليتو - نه‌مانى كون (درچه‌ی ليتویی)
~ sulcus	ثَلَم شفوي	درزى ليتویی
~ version	تحوّل شفوي (انقلاب شفوي)	هملګمړانموى ليتویی
labially	باتجاه الشفة - نحو الشفة	بهرموليتو
labio -	بادنة تعنى: شفة	پينشگر به‌مانای: ليتو
labioalveolar	شفوي سنخي	ليتویی نيتسكى ددانى
labiobuccal	شفوي خلعي	ليتویی ګوپيى
labiocervcal	شفوي عنقي	ليتویی مليى
labioclusion	إطباق شفوي	جوتېبون (ګمستن) ې ليتویی
labiodental	شفوي سني	ليتویی ددانى
labiodistal	شفوي وحشي	ليتویی ناواړه‌ندى (ليتویی بهرمو دواوه)
labiokingival	شفوي لثوى	ليتویی پړوكيى
labioglossolaryngeal:	شفوي لساني حنجرى:	ليتویی زمانىي قورګيى:
~ paralysis	شلل شفويى لساني حنجرى	نيغليجي ليتویی زمانىي قورګيى
labioglossopharyngeal	شفوي لساني بلعومي	ليتویی زمانىي ګمروويى
labiogression	تجاوز شفوي (تجاوز الاسنان الامامية با تجاه الشفة)	لادانى ليتویی (لادانى ددانه‌ګانې پيشمويه بهرموليتو)
labio- incisal	شفوي قاطع	ليتویی بره‌پيى
labiolateral	شفوي جا نبي	ليتویی لايى
labiolingual:	شفوي لساني:	ليتویی زمانىي:
~ diameter	قُطر شفوي لساني	تړه‌ی ليتویی زمانىي
~ diameter of crown	قطر شفوي لساني للتاج	تړه‌ی ليتویی زمانىي تاج
~ diameter of neck	قطر شفوي لساني للعنق	تړه‌ی ليتویی زمانىي مل
~ plane	مستوى شفوي لساني	پړوته‌ختى ليتویی زمانىي
labiomental	شفوي ذقني	ليتویی چمناګمى
labiolomesial	شفوي انسي	ليتویی ناوړه‌ندى
labiomyocosis	داء الفطر الشفوي	دهردى ګمړووى ليتویی

labionasal	شغوی أنفی	لینوی لوریتی
labiopalatine	شغوی خنکی	لینوی مه‌لاشوی
labioplacement	توضع شغوی	دانان (جیگرتن) لینوی
labioplasty = cheiloplasty	تصنع الشفة (جمیل الشفة)	جوانکاری لینو
labioproximal	شغوی ملاصق	لینوی پینکموه لکادی
labiotenaculum	مِلَقَط الشفة	گوهی لینو - مقاشی لینو
labioversion	إنفراف شغوی - توضع شغوی (توضع باله‌اء الشفة)	لادان یعمو لینو - لادانی لینوی
Labium:	شفة (لاتینی):	لینو (به لاتینی):
~ leporinum= harelip	شق الشفة - شفة مشقوق (شفة الارنب)	لینو داقلیشار - داقلیشانی لینو (لینو کمرویشک)
laboratory:	مُختَبِر:	تاقیگه (تاقیگا = نمز مایشگا):
dental ~	مختبر سنی (مختبر التعمیض السنی)	تاقیگهی ددان (تاقیگهی دروستکردنی ددان)
lathe, ~	1- مخرطة سنیه 2- مُعْرَك مختبري	1- ناسرازی خمراتی ددانی 2- بزوتنمری تاقیگهی
turbine, ~	توربین مختبري	تیرباینی تاقیگهی
work, ~	عَمَل مختبري	کاری تاقیگهی
labyrinth	دُمَلِيز - لَبِه (الاذن الداخلية)	دالان - پارو - کمنالی لیورینس (له گوئی ناوه‌کیدنا)
lacerated:	مُزَق:	دپاوو - شپیوو:
~ wound	جرح مزق	برینداری دپاوو
laceration	تَمَزَق	دراندن - شپیوون
lachrymal= lacrimal	دَمْعِي:	فرمیشکی:
~ nerve	عَصَب دمعي	دهماری فرمیشکی
lachrymose= lacrimose	مُذَمَّع	فرمیشک پُژین
lack	فَقْد - غِيَاب	نمبوونی
lacrimal:	دَمْعِي:	فرمیشکی:
~ canal	قناة دمعية	کمنالی فرمیشکی
~ secretion	إفراز دمعي (افراز الدمع)	فرمیشک دهردان - دهردانی فرمیشک

lactation	إرضاع	شیردان
lactobacteriaceae	جراثیم لَبَنِيَّة	میکروب(بونومور)ه شیریه کان
lacuna	1- فجوة 2- مسافة 3- انخفاض 4- مساحات محوي الخلايا المُصَوَّرة لِلْمِلَاط	1- بوشایی 2- دورویی 3- نرمایی- چال 4- نمو پرویمراندی خانه پیکهیننی چیممتنوی تیابه
lacunae(of Howship)	فجوات هاوشیپ(فی المعظم)	بوشاییه کانی هاوشیپ(له نیسکدا)
ladder like	سُلَمِي الشَّكْل(علي شكل سلم)	پمیژه شیوه(له شیوهی پدیژه)
ladle:	مِقْرَفَة- مِصْب: (لنقل المعدن المنصهر):	پژگه- پشتگه- پژگه-(پیتیکمره):
melting ~	مِصْب الصُّهْر	پژگهی توانومه سپیتیکمرهی تواوه -(گوژیهرهوی کانزای تواوه)
laevocondylism	إعْراف لقمي أيسر (أعْراف لقمي الفك الأسفل الي الجهة اليسرى)	لادانی گرتی نیسکی چمپی (لادانی همدوگرئی نیسکی شمولیگهی خواروو به لای)
lag tooth	طِرس المَقْل(الرَّحَى الثالثة)	خرنی ثُرسی(خرنی ستهم)
lagocheilus = harelip	شق الشفة (شفة الارنب)	قلیشی لیو- لیو کمرویشکی (لیو قلیشی)
Lain's disease	داء لين	دمردی لین
Lain:18761970,American dermatologist=(burning of the tongue and soft tissues of the mouth due to electrogalvanism caused by the use of dissimilar metals in dental restoration)	حرقه اللسان و جوف الفم نتيجة التيار الكهربائي الغلفاني الذي يسببه وجود معادن مختلفة في الفم كعشرة املمقم وتاج ذهبي	سوتانموی زمان و پرویشی دهم به هوی دروستجویی ته زوی کارهبایی گلفانیومه که دووکانزای جیساواز پینکینسهینتن لدهه صدا وهک پرکردنموی نممه لگم و کیفی زیری ددان
Laliatry	مبحث الكلام - بحث النطق	توژیژینموی قسه کردن - ناخاوتن زانیی
lambda	یافوخ لامی	فریشکی لامیی
lambdoid	درز لامی	درزی لامیی
lamella:	صفیحه(سایرة المَادَة) -شَرْمَة:	دهپ- تمبق- پمده - چینی تمقله(پارتیزهری مادده) -توی

- قاش:

enamel ~	صفیحه المیناء	تمبقی مینا (بهری مینا)
lamellar:	صَفِیْحِي:	تمبقی
~ bone= lamellated bone	عَظْم صَفِیْحِي	نِیسْکی تمبقی - نِیسْکی توتی
Lamina:	صَفِیْحَة (حَامِلَة المَادَّة):	تمبَق (هَلْکَری مادده) - پِرِه - توتِزَال:
dental ~	صفیحه سَنَیْ	تمبقی ددانی
dentalis, ~	صفیحه سَنَیْ (لَاتِیْنِی)	تمبقی ددانی (به لاتینی)
dura, ~	صفیحه قَاسِیَة	تمبقی سَمَت
musculated mucosae, ~	صَفِیْحَة عَاطِیَة عَظْمِیَة	توتی لِنِجْمِی رِدِی ماسولکسی
propria, ~	صفیحه خَاصَّة (طَبَقَة خَاصَّة)	تمبقی تَابِیْمَتی
submucosa, ~	صفیحه تَمَت المَخَاطِیْ (طَبَقَة تَمَت المَخَاطِیْ)	توتی تَیْر لِنِجْمِی پِرِه مِی
vestibular ~	صفیحه دَهْلِزِیَة	توتی رِیْه مِی - توتی دالانی
laminated:	صَفِیْحِي	توتِدار
~ gold foil	(مُؤَلَّف من عِدَّة صَفَانِج): رُقَاقَات النَهِب الصَفِیْحِیَة	(نِیْکِهَاتو له چَمَد چِنْدَار (چِن) پَکِ توتِزَالِه چِنْدَاری نَالْتون (توتِزَالِه کَانِی زِیْری چِنْدَار) به توتِیون - به چِنِیون - به پِرِه مِیون تِشْکِکَر دَنِی توتِی (چِنِی)
lamination	تَصْفِیح	چرا - له مِپَا:
laminography	تَصویر شَعَاعِی صَفِیْحِي (طَبَقِی)	له مِپَا کِهولِ (له مِپَا نَه لَکِهولِ)
lamp:	مِصْبَاح - قَنْدِیل:	چرای سَمَر
alcohol ~	قَنْدِیل کِهولِ - قَنْدِیل غُولِ	چرای دَم
head ~	مِصْبَاح الرَأس	چرای پِووی مِری کَار کَرْدَن
mouth ~	مِصْبَاح الفَم	نَمَشْتَمَر
operation ~	مِصْبَاح سَاعَة العَمَل	ناوِزَمَر - ناوِزَمَر:
lancet= (scalpel)	مِیْطَاح - مِیْشَرَط	ناوِزاری ناوِزَمَر
lancinating:	رَامِیْ - وَاخِز:	تاجی لَانَد
~ pain=(shooting, sharply cutt pain)	أَلَم رَامِیْ - أَلَم وَاخِز	(تاجی کِیْفِی چِنِی)
Land's crown	تَاج لَانَد	1- نِیْشَانِه
Land: 1874, American dentist= porcelain jacket crown	(تَاج جَاکِیْث غُرْلِی)	2- پِووداو - گَمَشه کَرْدَن - بَرِهودَان
landmark	1- غِلَامَة 2- حَدَث - تَطَوُّر	

laniary	نابی - خنجرې (سن يشبه الخنجر: الناب)	كدلبی - خهغهبری (ددانیک له خهغهبر شمېت: کدلبه)
lapis:	قلع - حجر:	کلس - پمرد:
~ dentalis = (dental calculus)	قلع سنی	کلسی ددانی
~ divinus	نحاس (الحجر المبارك)	مس (پمردی پمزد)
~ imperialis = ~ lunaris = ~ infernalis	خنجر ترات الفضة	پمردی تراتی زیو
laryngeal:	خنجرې (نسبة للحنجرة):	قورگی (قورقور اگی):
~ muscles	عضلات حنجرية:	ماسولکه کانی قورگ:
~ reflex	مُتَفَكِّس حنجرې	په تکراره (په تپه ونه) قورگی
laryngectomy	قطع الحنجرة	لینکرونه قورگ
laryngitis	التهاب الحنجرة	هموی قورگ (قورکسق)
laryngopharyngitis:	التهاب الحنجرة و البلعوم:	هموی قورگ و گمروو
		(قورگ و گمروو مس):
~ sica	التهاب الحنجرة و البلعوم الحاف	هموی قورگ و گمرووی ووشک
laryngospasm	تشنج الحنجرة	گروونی قورگ
larynx:	خنجر:	قورگ (قورقور اگه):
~ muscles	عضلات الحنجرة	ماسولکه کانی قورگ
latent	کامن - مُسْتَبْر	مت - شاراه
lateral:	جانبی:	لای:
~ excursion	زیغان جانبی	شمویلگه خزان
	(تَرَلَق الفك الجانبی: الي المجهتین)	(خزانی شمویلگه بز همردوولا)
~ incisor	قاطع جانبی (رُباعیة)	پړمړی لای (چوارینه)
~ movements	حركات جانبیة	جوله لای
~ occlusion	إطباق جانبی	گمستن (جوتیون) لای
~ profile	منظر جانبی	دیمنی لای
~ pterygoid muscle = pharyngeal	عضلة جناحية وحشية (جانبیة)	ماسولکه بالی لای (ناناوند)
~ stress	مُتَفَط جانبی	پمستانی لای
~ surface	سطح جانبی	پوږمړی لای
~ wall	جدار جانبی	دیواری لای (لادیوار)
lathe	1- میخړطه 2- مُحَرَّك	1- نامرازی خمراتی 2- بزوتین

laughing gas	غاز خنک‌آلود (غاز مَخْنَن)	گازی خننده (خننده گاز) (گازی بی‌هوش‌کن)
		= نؤکسیدی نایتروژ
lavage	غَسْل - رَحَض	شستن - شستنوه
layer:	طَبَقَة:	چین:
covering ~	طبقة مغطیة	چینی داپوشمر
of weil, ~ (see: Weil basal layer)	طبقة ویل	چینی ویل
Lefort fractures	کسور لوفورت (کسور الفك العلوي)	شکافی لافورت (شکافی کانی شویلگی سمرور)
Le fort: 1829-93		
French surgeon=(one of the three main classes of the fracture of maxilla)		
lead:	رصاص:	قوپ‌قوشم:
~ gingivitis	التهاب اللثة الرصاصی	پوکسوی قوپ‌قوشمی
~ intoxication	انسام رصاصی	به‌ژهر اویبونی قوپ‌قوشمی
~ line	خط رصاصی	هینلی قوپ‌قوشمی
	- حافة رصاصية	- قمراغی قوپ‌قوشمی
~ poisoning	تسمم رصاصی	ژهر اویبونی قوپ‌قوشمی
~ stomatitis	التهاب الفم الرصاصی	همو (سق)ی ده‌می قوپ‌قوشمی
leaf like	ورقی الشکل (علی شکل اوراق الشجر)	گه‌لا شینوه (له شینوهی گه‌لای دره‌خت)
leakage:	تسرب - ارتشاح	ده‌لاندن - دزه‌کردن (دزین)
		لیک‌کردن - پالیتوران
marginal ~	تسرب جفانی	دزه‌کردنی قمراغی (دزه‌کردن له قمراغموه)
Leeway space	مسافة الانحراف	ماوهی لادان
= Nance's Leeway space	- الفرق بين المسافة المشغولة بالاسنان (الانحاف) والاضراسين اللبنین) والمسافة المشغولة بالاسنان الدائنية (الانحاف) والاضراسك الاولی و الثانية)	- جی‌اوازی نیوان نمو ماوهی‌ی (ددانه که‌لبمو دوو‌خرتنه شه‌یه‌کان و نمو ماوهی‌ی (ددانه که‌لبمو دوو‌پیتشه خرنه هم‌یش‌یه‌کان) نی‌گریت‌موه
left:	یسار - ایسر:	چپ - لای چپ:
~ incisor	قاطع ایسر (ثنية یسری)	پر‌پری چپ (دوواندی لای چپ)
~ lateral occlusal relation	علاقة اطباقية جانبية	پمیوه‌ندی گمستنی (جو‌توبونی) لایی
leiomyoma	ورم عضلي أملس (ورم سلیم)	لووی ماسول‌کمیی لووس (لووی پاک)
lemon juice:	عصير الليمون:	ناوگی لیمو:

~ decalcifying action	تأثير عَصير الليمون في زوال الكلس	کاری ناوگمی لیمو له بن کلسکردنا
length:	طُول - بُعد - مَدَى:	دریژی - دوری - ماوه:
crown ~	طول التاج	دریژی تاج
dental ~	بُعد سنی (المسافة بين السطح الانسي للصاحكة الاولى و السطح الوحشي للرحى الاخيرة في الفك العلوي)	دوریسی ددانیسی (ماوهی نیتوان پوری ناوه‌ندی پششه خړتښه یه کم و پوری نا ناوه‌ندی خړتښه سییه‌سی شمویلگی سمریو)
span ~	مدى الجسر (طول الفجوة السنية)	ماوهی پرد (دریژی بوشایی ددانی)
lenitive	مُسْكِن - مُلَطَف - مُخَفَّف	هتورکمه
lens:	عدسة:	هاوتنه - نیسکه:
magnifying ~	عدسة مُكَبِّرَة	هاوتنه‌ی گموره‌کمر
lenticel	1- غُدَّةٌ غَنَسِيَّةٌ (غدة تحت قاعدة اللسان) 2- مسام	1- گلاندی نیسکی (پژتښی ژیر بنکه‌ی زمان) 2- کونیله - کونزچکه
lenticular	عنسی (علي شكل العدسة) - عنسی الشکل (مزدوج التعُدُّب)	نیسکی (دوریو قوژن)
lentula	حاشية القناة اللولبية (أداة حشر قناة الجذر)	لینتیرلا (نامرزی لولپینجیمی بز پرکردنموی په‌گی ددان)
leontiasis ossea	سنة أسنّة عظيمة (في سياق الجُناح)	شیراوی شیرسی نیسکی (له‌منه‌خوژی گولیدا)
leotropic	انحياز ابصر (من اليمين الي اليسار)	لادان بمروجهپ (له راستموره بز چهپ)
leprosy	جُذام	گولی - گمپ
lepto -	بأدنة تعني: صغير - دقيق - خفيف - خفيف - رقيق - رفيع	پیتشگر به‌مانای: بچوک - وورد - لاواز - لمپ - باریک - تەنک - ناسک
leptocephalic	خفيف الرأس - رقيق الرأس	سمرلاواز - سمریاریک (لاوازی سمر)
leptocyte	كُرْبَة رقيقة	خړاکه‌ی باریک - خړاکه‌ی تەنک - خړاکه‌ی وورد
leptodontous	خفيف الأسنان (ذو أسنان رفيعة)	ددان لاواز (نموی ددانی باریکی همیه)
leptomeningitis	التهاب السحايا الرقيقة (التهاب الأم الحنون)	سوی پمده‌ی میتشکی تەنک (تەنکه پمده میشکست)
leptomicrognathus	مخولة الفم (فك ناچل)	لاوازی شمویلگه (شمویلگه لاوازیو)
leptophonia	رِقَّة الصوت	ناسکی دهنگ (دەنک باریک)
leptoprosopic	تَحْييل الرَّجْه (طويل و رفيع الوجه)	پوو لاواز (پوری باریک ودریژ)
leptospira	بريئات (جراثيم طفيلية)	لینتوسپایر (بونموره مشه‌خوره‌گان)
leptostaphyline	خفيف الحنك (ذو قبة حنك خفيفة و مرتفعة)	لاوازی مه‌لاشور (گومزه‌ی مه‌لاشوری تەسک و بهرن)
leptothrix	شعيرات دقيقة - لينتوتريكس (نوع من	لینتوتسرسکس (ده‌زوله وورده) (جوری لمبونموره وورده‌گانه

له ناودهه مدها دهژێ (جژێ له کلامیلو به کتریا به)	المراثیم یتواجد فی الفم
دهزولهی ووردی باریکله (جژێ له به کتریا به):	شعریات رقیقه (جرالیم):
دهزوله وورده ده میه کان (به کتریا ی وودی ناو ده)	شعریات رقیقه فمویه (تتواجد فی الفم
	شعریات غیر مرطیه)
دهزوله وورده په گییه کان (جژێ به کتریا به له ناو کمنالی	شعریات رقیقه جذریه (تتواجد فی قناة الجنب)
په گیی ددانایه)	
دهرد - به لا:	آفة:
دهردی تیشکی	آفة شعاعیه
دهردی کلۆز - دهردی کلۆزی	آفة فحریه - آفة النخر
دهردی تیکچوون (تیکهه لو هشان)	آفة استحالیه
- دهردی ویرانبوون	- آفة تنکیه
دهردی بلاو	آفة مُنتَشِرة
دهردی داخووان	آفة التآكل
دهردی کوشنده	آفة مُمِیَنة
دهردی تیشکزی	آفة بُؤِیَرة (آفة مُحَدَدة ببؤرة)
دهردی پروکی	آفة لثویه
دهردی زهبری	آفة رَحِیَة
دهردی لولهیی	آفة وعانیة
فره یونی خرۆکه سپه کان	فرط الکُرَّات البیضاء
سپیرونی خوین (خوینه سپیکه):	ایضامنُ الدَّم:
(شیر په نهی خوین) (شیر په نهی خرۆکه ی سپی)	(سرطان الدَّم)
	(سرطان کربات البیضاء)
سپیرونی خوینی لیفی	ایضاض الدَّم اللِّفَافِی
پیشگر به مانای: سپی - بێ پهنگ	بادنة بمعنى: ایض - بلالون
خرۆکه سپی (خانمی سپی)	کُرَّیة بیضاء (خلیة بیضاء) (کُرَّیة دم بیضاء)
(خرۆکه ی خوینی سپی)	
وشکبونی لینجه پۆشی ده می سپی	تَقَرُّنُ القِشَاءِ المَخاطِیِ الفمَوِیِ الایض
- به کراتینوبونی روپۆشی ده می سپی (سه لایبوونی	= الطَّلَی - الطَّلَاة (مُصلَخات بیضاء ثغینة)
سپی نه ستور)	
1. هعری وشکینهی	1. سحابة قُرْنیة (حلیلة القرنیة
(سینه ره وشکینه ی سپی جو)	الایضاحیه)

2- پهلوی دم	2- طَلَى الفم
په لاسی سپی (په لایبونی سپی نستور):	طَلَى - طَلَا - طلاوة (طُخات بیضاء ثخينة):
په لاسی سپی دم (همندئ جار برهو پیسی دهچی)	طَلَى الفم (تشر احياناً نحو الحیث)
په لاسی سپی زمان (به لاتینی)	طلي اللسان (لاتینی)
په لاسی سپی داپزاوی پیس	طلي تنكسى خبیث
په لاسی سپی دم	طَلَى الفم
په لاسی سپی مه لاشو	طلى الحنك
په لاسی سپی جگړه کیشان	طَلَى التدخن
په لاسی سپی زمان	طَلَى اللسان
په لاسی سپی ناولمش میینه	طَلَى المُجبل
نویل - برزکمره (به لاتینی) - هلهړه:	رافع - رافعة (لاتینی):
هلهړه ماسولکمی چمناگه	عضلة رافعة ذقنية
هلهړه ماسولکمی مه لاشو	عضلة رافعة حنكية
ناست	مُشوى
لمقیری نویلی	تَقْلُق عَتلى
پیست نستوروی پان:	خراز منبیط:
پیست نستوروی پانی پوکاومی	خراز منبیط ضنموري
پیست نستوروی پانی داپزاوی	
پیست نستوروی پانی بلایی	خراز منبیط فقامي
پیست نستوروی پانی داخوراوی	
پیست نستوروی پانی داخوراوی	خراز منبیط اَکال
پیست نستوروی پانی ده میی	خراز منبیط فموي
له پیست نستوروی چو:	شِبهُ المزَار:
زمانی له پیست نستوروی چو	لسان خرازى الشكل (لسان ذو بَقع بیضاء
(زمان به پهلوی سپی بازنده دار له نوجواناندا)	مخاطة بملقات عند الیافعين)
پینلو	جَفَن
چاوی بِن پینلو	عُیْن بلا أجنان
ژیان:	حَياة:
تیکړای ژیان	متوسط الحياة
پاده ی بردهوامی کاریکمری ماده	مدى استمرار فعالية المادة (مدى احتفاظ
	المادة بفعاليتها)
	leukoplakia:
	~ buccalis
	~ linguae
	~, malignant degenerative
	~, oral
	~, palatal
	~, smoking
	~, tongue
	~, vulva
	levator:
	~ menti muscle
	~ palati muscle
	level
	leverage
	levocondyliam=
	laevocondyliam
	lichen planus:
	atrophic ~
	=erosive ~
	bullous ~= erosive ~
	erosive ~
	oral ~
	lichenoid:
	~ tongue
	lid
	lidless eyes
	life:
	average ~
	shelf ~

lifting	رفع - نزح - إزالة	هله‌لین - پمز کردنهوه -داکمنن - لیکردنهوه
ligament	رباط - وتر	بمستر - تهره - پیبست
ligation:	رَبَط:	بمستن:
~ wire	سِلک الرَبَط	تلی بست
ligature:	1- رباط جراحی رعانی 2- رباط سَنَی (سِلک یربط بین السن و الجهاز لی تقویم الاسنان) 3- رَبَط - تریبط:	1- بمستری لولدی نمشتر گمری 2- بمستری ددانی (تملیک ددان دهمستیت به نامرازی راستکردنهوه) 3- بمستنهوه - گریلدان:
steel ~	رباط فولادی	بمستری پۆلایی
light:	1- ضوء - نُور 2- خفیف:	1- پووناکی - پۆشایی - چرا: 2- کال - تمک - سووک - ناسک:
fiberopticdental ~	ضوء بنی ذو الیاف بَصْرِیة	پووناکی ددانی پشاله بینایی
handpiece attached ~	ضوء القبضة المُلحق	1- پووناکی بعلدی دسکه (پارچهی دستی پووناکی دار)
mouth mirror attached ~	ضوء مرآة الفم المُلحق	پووناکی بعلدی ناوینمی دم
operating ~	مَنَار (جهاز إضاءة ساحة العمل)	پووناککمره (نامتری پووناککمره‌وی پوویمری کارکردن)
lighter	1- أَفْتَحُ لَوْنًا 2- أَخْفُ وِزْنًا	1- رینگ کالتر 2- کیش سووکر
light weight	خفیف الوزن	سووکی کیش (کیش سووکی)
limbusalveolaris	حافة سِنْخِیة (لاینیة)	قمراغ (لیوار) نیسکی ددانی (به‌لاتینی)
lime	1- اوکسید الکالیموم - کلس - جیر 2- لیمون هندی	1- نۆکسیدی کالینوم - کلس - قسَل 2- لیمۆ هیندی (جزیره لیمویه کی ترشه)
limit:	حَد:	پادده - سنور:
elastic ~	حَد المرونة	پاددهی جیری
proportional ~	حَد التشوه المُرُونی - حَدُ التَنَاسُب	پاددهی شیارای جیری - پاددهی گولجان
line:	خط - حَدُ فاصِل	هین
accretion ~s = Retzius ~s	خطوط النَمَر = خطوط ریتزیوس	-سنوری جیاکمرهوه هینله کانی گمشه کردن = هینله کانی ریتزوس
adaptation ~	خط الانطباق	هینلی جوتببون

ala- tragal ~

هینلی (پمړه کي لووت بز پمړه کي گوی)

= Camper's ~

خط کامپر

هینلی کامپر

algnesia ~

خط الآم

هینلی نازار

alveolar ~

خط سنخي

هینلی نیسکی ددانیی

angle ~

گوشه ی هینلی (هینلیک پینکدیت له بمیه کگیشتنی زاویه خطیة) الزاوية المشكلة من التقاء
همردو ږوویمری ددان یان همردو ډیواری چاله که) سطحي السن او جداري الحفرة

axillary ~

خط عوردي

هینلی تموری

axis ~

خط المحور - خط محوري

هینلی تمور

axis, ~

محور خطي

تموری هینلی

base ~

خط القاعدة

هینلی بنکه

- هینلی بناغه

basophilic ~

خط قاعدی

هینلی تفت خواز

blue == lead ~

هینلی شین = هینلی قورقوشمی (لینواری پووی شین له خط ازرق - خط رصاصي) حافة اللثة
به ژهراری بوونی قورقوشیدا) الزرقاء الانسجام الرصاصي

calcification ~s

خطوط التکلس

هینله کانی به کلسیون

= Retzius ~s

= خطوط ریتزیوس

= هینله کانی ریتزیوس

Camper's ~

خط کامپر

هینلی کامپر

=(ala- tragus line)

cervical ~

هینلی ملی (بمیه کگیشتنی میناو چیمهنتن) خط عنقي (ملتقي المنياء بالملاط)

clasp guide ~

هینلی ریبری شونیی قولاپ (هینلی رتیشاندیری شونیی خط الارشاد الي موقع الضامة) الضمة
کلاپ)

condensing force ~

خط قوة الرص

هینلی هیزی ډاگرتنموه (چرکردنموه)

= خط قوة الحشو

= هینلی هیزی پرکردنموه

copper ~

هینلی مسی (هینلی سهووی لیسواری پووی له خط نحاسي) شريط اخضر أو احمر فوق حافة
به ژهرهراویبوونی مسدا) اللثة في الانسجام النحاسي

curved ~

خط منحنی

هینلی چه ماو مورو

decalcification ~

هینلی نه مانی کلس خط زوال الکلس = خط فقد التکلس

external oblique ~

خط منحرف ظاهر

هینلی لاری دمه کیی

= خط مائل خارجي

facial ~

خط وجهي

هینلی ږووی

= Camper's ~

= خط کامپر

= هینلی کامپر

frame ~	خط هیكل	هینلی پمیکمر
fulcrum ~	خط الارتكاز العنقی	هینلی لمنگمری نویلی
gingival ~	خط الشی (خط حافة اللثة)	هینلی پورکی (هینلی لیواری پورکی)
guiding ~	خط الدلالة	هینلی رییمیری (هینلی ری نیشاندەر)
harmony ~s	خطوط التوافق - خطوط الاتسجام	هینله کانی هارمونی - هینله کانی گوتهان
high lip ~	خط العلیا للشفة (مُنخَسَرٌ العلیا للشفة)	هینلی بهرزلی لیو
imbrication ~	خط التراكيب (میزاب مینانی شطحي مُعَدَد لغواف خطوط ریترزیوس)	هینلی سواریبون (دوزه هینلی مینایی پرویمیری سنورداری لیواری هینله کانی ریترزیوس)
incremental ~	خط التطبیق (خط فاصل بین الطبقات)	هینلی جوتیبون - هینلی جیاکمرهوی نیوان چینه کان
inserting ~	خط الادخال	هینلی تیختست
internal oblique ~	خط منحرف داخلي	هینلی لاری ناوه کی
lead ~	خط الرصاص	هینلی قورقوشم
= blue ~	خط الازرق	هینلی شین
lip ~	خط الشفة (ملتقى الشفتين) - مُنخَسَرُ الشفة	هینلی لیو (بمیله کگیشتنی همدوولیتی)
low lip ~	خط السفلی للشفة (مُنخَسَرُ السفلی للشفة)	هینلی نزمیی لیو
median ~	خط متوسط - خط اوسط	هینلی ناومند - هینلی ناوه ندی
mylohyoid ~	ارتفاع خرسى لامي	هینلی بهرزلی خرتنه ی لامی
= internal oblique ~	- خط منحرف داخلي	- هینلی لاری ناوه کی
nasal ~	خط أنفي (خط مار من جناح الانف حتى زاوية الفم)	هینلی لویوت (هینلیک له پهری لویوتمه بز گۆشمی دهم)
= nasolabial ~	خط انفي شفوي	هینلی لویوتی لیوی
neonatal ~	خط ولادي (المط المهد لنمو المیناء و العاج فی الرحم حتی الولادة)	هینلی نسوی بسو (هینلی سنورداری میناو عاج له منالدامره هتا له دایکیبون)
occlusal ~	خط الاطباق	هینلی جوتیبون (گست)
Owen's contour ~ s (see owen contour line)	خطوط اوبین التشکیلة	هینلی تۆنی شیره کاری
Retentive fulcrum ~	خط الارتكاز العنقی المُثَبَّت	هینلی لمنگمری نویلی جینگیر
Retzius' ~ s	خطوط ریترزیوس (خطوط التکلس فی المیناء)	هینلی ریترزیوس (هینله کانی به کلسبون مینا)
Schreger's ~ (see schreger's line)	خط شریف	هینلی شریگمر

sharp ~	خط حاد	هتلی تیژ
stabilizing fulcrum ~	خط الارتكاز العنثلي المقرّ (المُستقر)	هتلی لمنکمری نویلی جیگمبوو
survey ~	خط المسح	هتلی پوویتوان (پوو هیلکار کردن)
vibrating ~	خط الاتصال الحثكي (الحظ المُهتَز)	هتلی بعمه کگمیشتوی مه لاشرو (هتلی له رزوک)
linear:	1- خطي	1- هتلی
	2- خطي (ضيق و طویل) - طولي:	2- دزووی (باریک و درت) - درتیی:
~ distance	مسافة خطية	ماوهی هتلی
liner:	مُبطّن - بطانة	ناویزش
cavity ~	مبطّن الحفرة (مادة مبطنة للحفرة)	ناویزش چال (ماده‌ی ناویزشی چالی ددان)
waste can ~	مبطن وعاء القمامة	ناویزشی تمه‌کی خؤل
lingua= tongue:	لسان (لاتینی):	زمان (یه‌لاتینی):
~ fraenata	لجام اللسان	دزووله‌ی زمان
~ geographica	لسان جغرافي (تقع ظهر اللسان بما يشبه المحارطة)	زمانی جوگرافی (بمه‌لمبرونی پشتی زمان بهشتوی
		نه‌خشه)
~ nigra	اللسان الزهني	زمانی زهني
~ plicata	شق اللسان	قلیشی زمان
~ villosa nigra	لسان اسود	زمانی روش
lingual:	لساني:	زمانیی:
~ arch	قوس لسانية	کموانه‌ی زمانیی
~ bar	عارضة لسانية	توولی زمانیی
~ block	تعديل حاجز لساني (تعديل ناحیوی لسانی)	به‌غی بلوکی زمانی (سرگردنی ناوچمی زمانیی)
~ contour	محيط لساني	چتو‌ی زمانیی
~ cusp	خفة لسانية	کمسپ (تیژایی) زمانیی
~ dovetail	دُقب حمام لسانی	کلکه کۆتری زمانیی
~ embrasure	مسافة لسانية	ماوهی زمانیی
~ fossa	جوف لسانی - حفرة لسانية	بۆشایی زمانیی - چالی زمانیی
~ frenum	لجام اللسان	دزووله‌ی زمانیی
~ goiter	جدة لسانية	گویتیر (پرمیزاده‌ی) زمانی
	(ووم دَرَقِي في النهاية العلوية للقناة اللسانية الدرقية الاصلية)	(لووی مله‌قورتمیی لمومیری سمروی کمنالی زمانی
		مله‌قورتمیی سمره‌کی)
~ groove	ثلم لسانی - ميزاب لسانی	درزی زمانیی - تلیشی زمانیی

~ haemorrhoid	باسور لسانی	مایسهری زمانی
~ lock	(مخامه‌ الاوردہ فی قاعۃ اللسان)	(زلیوونی خونہینہ کان لمہنگی زماندا)
~ margin	قفل اللسان- حابس لسانی	زمان قفل بوون- زمان به‌گه‌چوون
~ movement	حافة اللسان	قعراغ‌(لیواری) زمان
~ muscle	حرکة لسانیة	جولہی زمانی
~ occlusion	عضلة لسانیة	ماسولکھی زمانی
~ papilla	إطباق لسانی	گه‌ستنی زمانی (جوتیوونی زمانی)
~ pit	حُلیمة لسانیة	مهمیلہی زمانی
~ plate	وحدۃ لسانیة	قولکھی زمانی
~ plexus	صفیحة لسانیة	تہہقی زمانی- پلمیتی زمانی
~ quinsy	مخفوة لسانیة	پرچی زمانی
~ raphe	خراج لوزی لسانی	دومالی نالووی زمانی
~ rest	إلتحام لسانی- رخاء لسانی	پتکھولکاووی زمانی
~ restoration	سناد لسانی	پشتکی زمانی
~ septum	حشوة لسانیة(حشوة السطح اللسانی للسن)	پرگردنہوی زمانی(پرگردنہوی پوویمری زمانی ددان)
~, sub	حاجز لسانی	بهریمستی زمانی
~ sulcus	تحت اللسانی	حیغہ(پہرہ)ی زمانی
~ surface	ظلم لسانی- میزاب لسانی(لاتینی)	ژتری زمانی- تلشی زمانی(بہ‌لاتینی)
~ thyroid glands	سطح لسانی	پوویمری زمانی
~ tonsil	غدة درقية لسانیة	گلاند(وژین)ی ملہقورستی زمانی
~ varicosities	لوزۃ لسانیة	نالووی زمانی
~ version	إحتقان الاوردۃ اللسانیة	خویتیترانی خویتیہینہ زمانہ‌کان
linguiform	حول لسانی- احتقان لسانی	گژپدانی زمانی
lingual mandibularis	لسانی الشکل	-خویتیترانی زمانی
lingular	لُسنیۃ الفك السفلی(شوک سکی)	لہشیوہی زمان(زمان شیوہ)
linguo-	لُسنینی	زمانوچکھی شویلگھی خواروو(دچی سکی)
linguocervical:	بادنة تعني: اللسان	زمانوچکھی
~ ridge	لسانی عنقی:	پیشگر بہ‌مانای زمان
	ارتفاع لسانی عنقی	زمانی ملی:
		بهرزایی زمانی ملی (ہیلی زمانی ملی)

linguoclination	مَنيل لسانی	لاری زمانیی
linguocclusion	إطباق لسانی	جوتبونی زمانیی
linguogingival:	لثَوِي لسانی:	پووکیی زمانیی:
~ angle	زاوية لثوية لسانیة	گوشه‌ی پووکیی زمانی
~ fissure	شق لثوي لسانی	درزی پووکیی زمانی
~ groove	ثلم(میزاب) لثوي لسانی	تلیشی پووکیی زمانیی
~ ridge	ارتفاع لثوي لسانی	بعرزایی پووکیی زمانیی
linguomaxillary:	فَنکي(علوي) لسانی:	شمویلگمیی(سروو) زمانیی:
~ reflex	مُنعکس فکي لسانی	هملگمراوه(فرته‌ی) شمویلگمیی زمانیی
linguo- occlusal	لسانی طاجن	زمانیی هارپریی
	- لسانی إطباقی	- زمانیی گمستنی(زمانیی جوتبونی)
linguopapillitis	التهاب الحليّات اللسانیة	سۆ(هموی) مەمیلەکانی زمانیی
linguoplacement	انزراح لسانی - تَرْمُح لسانی	لادانی زمانیی
linguoplate	صفیحة لسانیة	تەبەق(پلمبەت) ی زمانیی
linguoproximal	مُلاصِق لسانی	پیتکمولککاری زمانیی
linguopulpal	لُبي لسانی	کۆلکي زمانیی
linguoversion	انحراف لسانی	لادانی زمانیی
	-وَضَع لسانی	
lining:	1- تبطن	1- ناویژشین
	2- مُبطن:	2- ناویژش:
cavity ~	تبطن الحفرة	ناویژشینی چال
denture ~	تبطن الجهاز السني (تبطن طقم الاسنان)	ناویژشینی تاقی ددان
membrane, ~	غِشاء مُبطن	پەردە ناویژش
mucosa, ~	مخاطية مبطنة	لینجه ناویژش
protective ~	تبطن وقائي -تبطن واقی	ناویژشینی پاراستن - پارێزه ناویژشین
therapeutic	تبطن علاجي	ناویژشینی چاره‌سریی
linkage	ارتباط	پەیموست- بەند
lip:	شَفَة:	لیو:
biting, ~	عض الشفة	گمستنی لیو(لیوگمستن)
carcinoma, ~	سرطان الشفة	شیرینه‌مهی لیو
chancr, ~	قرحة الشفة- قرح الشفة	بری لیو
cleft ~	عَلَم- شفة الارنب(شق الشفة)	لیوه‌کمرویشل(قلیشاری لیو)

congenital fistula, ~	ناسور الشفة الولادي	فيسچيولای ليتوی زگماکيی
		-دوو دهرجه پترهوی ليتوی زگماکيی
double ~	شفة مزدوجة- شفة مضاعفة	ليتوی جووتهک- ليووی دوانه
fissure, ~	شق الشفة	قلیشی ليتو
= here lip	«شفة الارنب	= ليتوی کمرويتشک
furrow band ~		
= vestibular lamina		
Hapsburg ~	شفة هابسبورغ	ليتوی هابسبورگ
= the overdeveloped	(فرط نمو الشفة السفلي)	(فره گمشدی ليتوی خواروو)
lower lip		قلیشی ليتو- ليوکرويتشک
here ~	شق الشفة- شفة الارنب	تمينيموه (تشمينه) ليتوی تاميسکيی
herpetic infection, ~	إثتان الشفة العُقبولي	قلیشی ليتوی لايی
lateral cleft ~	شق الشفة الجانبي	قلیشی ليتوی ناومندی
median cleft ~	شق الشفة المتوسط	دهردی ليتوی ميلاتين
melanosis, ~	داء الشفة القُتاميني	لوروی ليتوی تيتکال
mixed tumour, ~	ورم الشفة المختلط	لينجه کيی ليتو
mucocoele, ~	کيس الشفة المخاطي	پهنگبونوی ليتو - پهله بونوی ليتو
pigmentation, ~	تصبُّع الشفة	چالي ليتو (قولکي ليتو)
pit, ~	وُحْدَة الشفة (نقرة الشفة)	توتيزه شيريهغمی ليتو
squamous cell carcinoma, ~	سرطان الشفة ذو الخلايا المتوسفة	زهبری ليتو
trauma, ~	رض الشفة	بهريی ليتوی زهبری
traumatic ulcer, ~	قُرْحَة الشفة الرطبية	بهريين بونوی ليتو
ulceration, ~	تقرح الشفة	شیکمدهی پيو (شیکمدهی چموروی)
lipids	خُموة حالة للشحم	خړلاکهای چموروی
lipocyte	کُرْبَة ضَخْمِيَّة	لوروی پيشالتيی چموروی
lipofibroma	ورم ليفي شحمي	دروستبونوی چموروی
lipogenesis	تَکُون الشحم	چموروی شتوره:
lipoid:	شِبْهُ الشحم- شِبْهُ النسم:	زينده چالاکی چموروی شتوره
~ metabolism	إشتقلاب شبه النسم	لوروی چموروی-چموريه گمژل
lipoma	ورم شحمي	دهردی بهچموروی بونو
lipomatosis	تَشَحُّم	زينده چالاکی چموروی
lipometabolism	استقلاب الشحم	-زينده گژوان (زيندهبال) چموروی
	(تَطَوُّر الشحم)	
lipomyoma	ورم عضلي شحمي	لوروی ماسولکهيی چموروی

lipostomy	خسور الفم	پروکانهوی دهم
liquefaction	تشیق	بمشله برون-شلکر دهمه
liquid = fluid	مانع = مایه	شله - شل
liter = litre	لیتر (1000 سم ³)	لیتر (هزار سانتی متر س ³ جا)
lithiasis	تشکل الحاصه - تکرر الحاصه	پتیکهاتنی بمرد
		-دروستیوونی بمرد
litho -	بادنه تمنی: حَصاة - قَلع	پتیشگر بهمانای: چمو - بمرد - کلس
liver	کبد	جگر
livid	داکین (داکین اللون)	مات (رنگی مات)
Lizars' operation	عملیه لیزارز	نمشتگرمری لیزارز
	(قطع الفه العلوی بشق منحن من زاویه الفم حتی المعظم الوجنی)	(پرینی شویلگهی سمروو بمقلشانندی چهماومی له گوشه ده صومروو نیسکی کولمیی)
load:	1. تمیل - حُمولة 2. ثقل 3. شحنة:	1. بار - بارستایی 2. قورسایی 3. بارگه:
occlusal -	تمیل طباقی	بارستایی داخست
	(القوة المطبقة فوق السطوح الاطباقية للارجاء اثناء المضغ)	(هیزی داخستنی لسمر پووسری هارپه کان له کاتی جویی خژراکدا)
obar:	فَصِي:	پلی - لویی:
~ ducts	مجار فَصِيَة - اقنية فَصِيَة	پتیهوی پلی - که نالی لویی
lobe:	1. فَص 2. انقسام بدني اثناء تکرر تاج السن:	1. پل - لوو 2. دابه شپوونی سمرهتایی کاتی پتیکهاتنی عاجی ددان:
frontal ~	فص جَبَهي	پلی نیتروچوانی
occipital ~	فص قَوي	پلی پشتمسر
parietal ~	فص جداري	پلی دیواری
temporal ~	فص صدغي	پلی لاجانگمیی
lobular	فُصِيصِي	لووچکه دار - پلۆکه دار
lobulated	مُفَصَّص	لووچکه بوو
lobule	فُصِيص	لووچکه - پلۆکه
local:	مَرَجَمِي:	جینگمیی:
~ anaemia	فاق دم مَرَجَمِيَة	که عوینی جینگمیی

~ anaesthesia	تخدير موضعي	به‌نهي جينگي
~ anaesthetics	مُخدّرات موضعيه	مادده به‌نهب‌كمره كاني جينگي
~ complications	اختلاطات موضعيه	ماكه كاني جينگي
~ contra- indications	مضادات استطباب موضعيه	كات نهماني جينگي
~ factors	عوامل موضعيه	هؤكاره كاني جينگي
~ indications	استطبابات موضعيه	كاتنهانه جينگيه كان (كاتنهانه كاني جينگي)
~ injection	1- حقن موضعي 2- حنّه موضعيه	1- دهرزي (شريئه)ي جينگي 2- دهرزي لينداني جينگي
~ therapy	معالجه موضعيه	چاره‌سهرى جينگي
localizing:	تَوْضُح:	جينگر كردن - شوتنديار يكردن:
~ impression	طبعه موضعه (طبعه جامع)	قالبي سنودار
location	مَوْقع - مَرَكز - مَوْقع - مَكَان	شوين - بنكه - جينكه
lock:	1- يُلُقُل 2- قُفْل - مَحْبَس:	1- دابنه خات 2- داخستن - داخراو:
bite ~	قُلّ العَضَة	داخستني گمستن - گمستني داخراو
locked bite	عَضَة مَقْلَة	گمستني داخراو
locking tweezers	ملقط حابس (ملقط ذو مَحْبَس)	مقاشي داخمر (گيره‌ي داخستن)
lockjaw	مَنْزَر - كَرَّاز الفَك - فَك مَقْل	دهرده‌كوتايي شوييلگه - شوييلگه‌ي داخراو
ocular	كُهْفي - ذوكهف او فُجرات	نمشكوتيي - بؤشايي دار
oculus	كهف - فُجْرَة	نمشكوت - بؤشايي
long:	طَوِيل - طُولاني - طُولي:	درِيْز - درِيْزايي - درِيْزِي:
~ axis	محور طولاني - محور طُولي	نهمهره‌ي درِيْزايي
~ handled instrument	اداة طولانية الملبس	نامرازى دهسك درِيْز
longer	أَطْوَل - أَكْثَر طَوَلاً	درِيْزوتر - پتر درِيْز
longissimus:	طُولي - اطول (لاتيني):	درِيْزِي - درِيْزوتر (به لاتيني):
~ capitis muscle	المعضلة الطولي الرأسيّة	ماسولكه‌ي درِيْزِي كه للمسر
~ cervicalis muscle	المعضلة الطولي الرقبية	ماسولكه‌ي درِيْزِي ملي
longitudinal:	طُولي - طُولاني - مُتطاول:	لمباري درِيْزِي - درِيْزايي - درِيْزه:
~ lamellae	صفائح طولانية	درِيْزه پهره‌كه - درِيْزه تمبيق

~ muscle	عضلة طولانية	دریژه ماسولکه
~ section	مقطع طولانی	دریژه برگه
longus:	طویل (لاتینی):	دریژه (به لاتینی):
~ colli muscle	العضلة الطويلة العنقية	ماسولکه‌ی دریژی ملیی
~ capitis muscle	العضلة الطويلة الرأسية	ماسولکه‌ی دریژی که للمسر
loop:	عُرْوَة:	گرئ- چو کله - پیچ:
Ivy ~	عروة ايفي	گرئی نیفی
knife, ~	سکین ذات عروة	چمقزی به گری
matrix, ~	مسندة ذات عروة	پالپشتی به گری
wire ~	عروة سلكية	گرئی تهلیی
loose:	1- متخلخل - قلق 2- سانب- مفكوك:	1- لمقین- لمقین 2- بهره‌لا- کراوه:
~ teeth	اسنان متقلقلة - اسنان قلقة	ددانه لمقیوه‌کان
loosening:	فُتْن- تَفْخُل - قَلَقَة:	لمقین:
~ inlay	تقلقل الحشوة المصبوبة	لمقینی پرکراوه‌ی داریژراو
~ tooth	قلق السن (حرك السن في سنخه)	لمقینی ددان (ددان لمقین) لمنیسکه‌کمیدا
lophodont	سن عُرونية - سن قُتْرُعِيَّة (اسنان ذات تيجان تشبه عُرف الديك او القرنعة)	ددانی پوتینیی
loss:	فَقْد - ضياع:	نمبونی - وونبون (له‌ده‌ستچوون):
connective tissue ~	فَقْد النسيج الضام الرخو	نمبونی بمستمه‌شانه
tooth ~	ضیاع السن- فَقْد السن	نمبونی ددان- ددان له ده‌ستچوون
loupe:	علسة مُكْبِرة:	هاوینهی گموره‌کمر:
binocular ~	علسة مكبرة ثنائية للعين	هاوینهی گموره‌کمری دووانمیی چار
low:	مُنْخَفِض:	نزم- نشیژ:
~ fusing	منخفض النويان (ذو حرارة ذوبان منخفضة)	توانموی نزم (تواننموه به‌پله‌ی گمرمیی نزم)
lower:	أَسْفَل - سُفلي:	خواروو- لای خواروو:
~ dental arch	قوس سني سفلي	کموانه‌ی ددانی خواروو
~ jaw	فك سفلي	شمویلگه‌ی خواروو
~ teeth	اسنان سُفلية	ددانه‌کانی خواروو
~ wisdom tooth	سن العقل السفلي	ددانی ژیریی خواروو
= ~ third molar	= رَحَى ثالثة سفلية	= خرتنه‌ی سیتیهمی خواروو
lubricant	مُرْلَق (زيت او شحم)	خزین (رژن یا پیوی خزانندن)

lubricating	1- ترلُق - ترلیق	1- خزاندن
	2- تشحیم - تریت (استعمال الزيت او الشحم التسهيل الحركة)	2- چمور کردن (به کارهیتانی رۆن یا چموری بۆ ناسانیی جووله) بۆ (خزاندن)
lubrication	ترلیق (تشحیم او تریت)	خزاندن (رۆن کردن یا پیو کردن)
Ludwig's angina Ludwig: 1790-1865, German surgeon=(severe cellulites of floor of the mouth, spreading to pharynx) Luer's syringe	خُناق لودفینگ	وفاق لودوینگ
lues= syphilis	زُهري - سِفِلِس	سرفی (شرینقی) لویر
luetie= syphilitic	1- مصاب الزهري 2- نسبة للزهري	1- استو شپوری فمرنگی 2- پیروند به فمرنگییموه
lug:	بِناد - مِهْمَاز:	پشتک - کۆله که:
clasp ~	سناد الضمة - مِهْمَاز الضمة	پشتکی قولاپ (پشتکی کلاسپ)
retentive ~	بِناد مُکَبِت - مِهْمَاز مُکَبِت	پشتکی جینگور
lumen	لُحْمَة (الفراغ داخل الانبوب او القناة او الرعاء)	کلین (بۆشایی) ناولووله یا کفالا (پیره) یا بزی
Lumpy jaw = actinomycosis	فک کُتلي - داء الفُطر الشعاعي	دهردی کمرووی تیشکی شمویلکه بارستمرو
lung:	رَنَة:	سی:
~ abscess	خراجة الرئة	دووصلی سی
~ tuberculosis	سِلّ الرئة	سِل (دهرده باریکه) سی
lupus:	داء الفئب:	دهردی گورگی:
~ erythematosus	داء الفئب الاحمر	دهردی گورگی سوور
~ vulgaris	داء الفئب الشائع - داء الفئب الاعتيادي	دهردی گورگی بلاز - دهردی گورگی ناسایی
luxated:	مُنْخَلَع:	له جینچوو:
~ teeth	استنان مُنْخَلَعَة	ددانه کانی له جینچوو
luxation	1- خُلَع (انفلاق البین بسبب الرض) 2- خلع الفصیل	1- له جینچوون (له جینچهروون بههزی زهبرهوه) 2- له جینچوونی جومگه
= dislocation		
lycstoma = cleft palate	فم الفئب - شق الحنك	دهمی گورگی - قلیشی مهلاشو
lymph:	لِمْف - لِمَف - بَلْغَم:	لیمف:

~ nodes	عُقَد لِنفاویة	گرڼی لیمفیی- لیمفه گری
~ vessels	لوعیة اللنف	بۆری(لوله)ی لیمفی- لیمفه بۆری
lymphadenitis	التهاب الغدد اللمفاوية	سۆی گلانده لیمفییه کان(هموی پۆژنه لیمفییه کان)- التهاب الغدد اللمفاوية
		لیمفه گریسۆ
lymphangioma:	ورم وعانی لیمفی:	بۆریه گمۆلی لیمفیی(لوی بۆری لیمفیی)- لیمفه
		بۆریه سۆ:
simple ~	ورم وعانی لیمفی بسیط	بۆریه گمۆلی لیمفیی ساکار
cavernous ~	ورم وعانی لیمفی کهفی	بۆریه گمۆلی لیمفیی نەشکەوتیی
lymphatic:	لِنفاوی- لنفی:	لیمفیی:
~ vessels	لوعیة لِنفاویة	لوله لیمفییه کان- لیمفه بۆریه کان
lymphocyte	کُرْبَة لنفیة	خړۆکە لیمفیی- لیمفه خانه
lymphoepithelioma	ورم بَشَرِي لِنفاوي	لوی رۆپۆش لیمفی
Lymphogranuloma:	ورم حبیبی لِنفاوي	لوی دهنکۆلیمی لیمفیی
~ venereum	ورم حبیبی لِنفاوي زُهري	لوی دهنکۆلیمی لیمفیی فەرەنگیی
lymphoid	لِنفاوي- شِبِه اللنف	لیفی- لیمف شیره
lymphoma:	ورم لِنفاوي:	لوی لیمفیی- لیمفه گمۆل:
malignant ~	ورم لِنفاوي خبیث	لوی لیمفیی پیس
lymphomatoid	ورم شِبِه اللنفای	لوی شیره لیمفیی
lymphopathia	داء لِنفاوي اعتلال لِنفاوي	دەردی لیمفیی
lymphosarcoma	ورم عَقَلِي لِنفاوي	لوی شانه بەستی لیمفیی
Lyon forceps	کلابه لایون	گازی لایون
	- مقراض لایون(مقراض عظمي بڼکڼ مستنن لقطع عظم الفك العلوي)	- قرتینمیری لایون(قرتینمیری ټینسک بەدهمی ددان داروهو بۆ پیرینی ټینسکی شمویلگە سەروو)
lysine	لیزین(حمض امین)	لایزین(ترشی ئەمین)
lysozyme	خەره حائه	هەوینی شیکەرەوه- شیکەرەهەوین
	- خەره ذۆکبۆرۆتەن اساسی یوچد فی الدمع و اللعاب و ماشابه	- هەوینی تۆتسەرەوه(پروتینیکسی بنسچینمیرییه له فرمیتسک و لیک و هەندێ پۆژنی تر دا هەیه)
lytic	انحلافي	شیکەرەوویی

M

macerate	يُغَطِّن	نه يهوسيتيت له ناودا
maceration	تعطُن - عَطُن (ترقيق الماده بغمسها بالسانل)	خوساننن له ناودا
macerative	مُعطِن - منقوع	خوشاو (خوساو له ناودا)
:machine	ماكنه - آلة:	مه كينه - نامير (ماشين):
centrifugal casting ~	آلة العَصَب النابضة	ناميري دارشتني دژه چمق
dental ~	آلة سنّية	مه كينه ي ددان
macrencephaly	كَبُر الرأس	زلي سمر (سمرزلي)
macro -	بادنة تعني: كَبُر - ضخامة - كبر	پيشگر به ماناي: گموره يي - زبه للاحی - گموره - زل - صمزن
macroblast	مصورة كبهه (كُرية ضخمة)	پينكهينه گموره (خړاكه ي گموره)
macroblepharia	ضخامة الاجفان	زلي پيلو (پيلو گموره)

macrocephalic macrocephalous= macrocephalic macrocheilia	ضخَمُ الرأس - كَبِيرُ الرأس	سمرزل - سرگموره
micrococcus	مكورة كَبيرة	زلیی همردوولیتو (لج نستوری)
macrocyte	خلية كَبيرة - كُرَيَة كَبيرة	خانهی خپی گموره
macrodont = macrodontic macrodontia = macrodontism = megadontia	كَبير الاسنان (أروق) كَبير الاسنان (زوق)	خانهی گموره - خړوكمیه کی گموره ددان گموره - ددان زل
macrogingivue	ضخامة اللثة	گمورمی ددانه کان
macroglossia	ضخامة اللسان	زلیی ددانه کان
macrognathia = macrognathism macrognathus = megagnathus macrolabia = macrocheilia	ضخامة الفك كَبير الفك - ضخَم الفك	زلیی شویلگه شویلگه گموره
macromolecule	ذرة كَبيرة	زلیی همردوولیتو (لج نستوری)
macrophage	بالعة كَبيرة (كُرَيَة)	گمردیلە ی گموره
macropiasia	ضخامة التصنيع (تسيع عضى)	قېكېكر (قېكالکمر)ی گموره (خړوکه)
macroprosopia	كَبير الوجه	زلیی دروستېوون (شانه نندام)
macroscopic	عيساني - مرسي (وكسن مشاهدته بالعين المجردة)	گموره پوو (پوو گموره) بهرچاو - بينراو (بهچاو نعيميرزيت)
macrosis	تَضَخُّم - فرط النمو - زيادة النمو	زلبوون - گهشە ی پتر - زۆری گمشه
macrostoma = macrostomia macrostructure	كَبير الفم ضخامة التركيب البنيني	دهم گموره گموره پينكهاتن
macrotome	- كَبير البناء مقطع كَبير	- گمورمی پينكهاته برگه ی گموره
macrotooth	سِن كَبيرة - سِن ضخمة	ددانی گموره - ددانی زل
macula	لَطَاطَة - لَطَاطَة - بَقَعَة	په له
macular	لَطَاطِي - بُعِي	په لسی
maculate	مُلَطَّح - مُبَغَّع	په له دار

maculation	1. تَلُخُج - تَبْعُج 2. غو اللطاحة	1- بدمپله کردن 2 گمشوی پهله
macule= macula		
maculopapular	لَطْنِي خَطاطِي	په لئسی خالی (بللی) - په لئسی کزیی
mad	مَغْتَوَه - مَجْنُون	تیکچو - شیت
madescent	مرطب - مبلل	شیدار کمر - تمربوو
madidans	رَطَب	شیدار
magenta:	أرجواني (لون احمر ضارب الي الزرقه):	نمرخهوانی (رهنگی سوور به سمر رهنگی شیندا نمروانی):
~ tongue	لسان ارجواني (التهاب اللسان المرافق لعموز الفیتامین B2)	زمانی نمرخهوانی (سؤی زمان بههؤی گهمی فیتامین B2)
magma	صُهارة - ثَقَل (رواسب)	پاشاوهی تواوه کان - نیشته کان
magnet	معنطیس	موگناتیس
magnetism	مُغنطیسیه	موگناتیسی
magnetization	مَغْنَطَة	به موگناتیسبون
magnification	تکبیر - تعظیم (تکبیر الخیال بعضه مکبیره..)	گموره کردن (گموره کردن سیبهر به هاوینهی گموره کمره)
magnifier:	مُکبر - معظم:	گموره کمره:
loupe ~	عدسه مکبیره	هاوینه گموره کمره
telesight ~	مکبیره الرؤیه	گموره کمره ی بینین - گموره کمره ی بینینی دور
magnifying:	1- تکبیر 2- مُکْبِرَة:	1- گموره کردن 2- گموره کمره:
~ glass:	عدسه مُکبیره	هاوینه (نیسکه) ی گموره کمر (هاوینه گموره کمره)
~ lens=		
~ mouth mirror	مرآة الفم المُکْبِرَة	ناوینهی ده می گموره کمره
magnum	کبیر - ضخیم	گموره - زل
maintenance	صِبَاة	پاراستن - پاریزگاری - ناوینه ک
major:	1- رئیسی 2- کبیر:	1- سمره کیی 2 گموره:

~ connectors	وُصلات رئيسية	گيژنهرمه‌ره‌کيه‌کان
~ salivary glands	غُدُّ لعابية كبيرة	رؤينه‌ليکيه گموره‌کان
~ sublingual glands	غدد تحت اللسانية الكبيرة	گلاند(رؤينه) ژير زمانيه گموره‌کان
mal -	بادنة تعني: سوء - خطأ - خلل	پيشگر به‌ماناي: بهد - هه‌له - دهرود
		- دزئو
mala	1- خدّ - وجنة 2- عظم الوجنة	1- پرومته - کولم 2- نيسکي کولم
malabsorption	سوء الامتصاص	به‌دمژين
malacia:	1- لين - ليونة - تلين 2- رخاوة 3- لدانة:	1- نهرمي - نهرمه - نهرمبون 2- فشولي 3- پلاستيکي
osteo ~	لين العظام	نيسکفهرمه (له‌گموره‌دا)
malacosis	لُفانة	نهرمبي - پلاستيکي
:malacotic	لُنن:	نهرم:
~ tooth	بين لُفنه(سي سينه التکون)	دداني نهرم(دداني بهد دروستب)
maladjustment	1- سوء التوافق 2- سوء التلازم	1- بهد گوجانندن 2- بهد شيابي - بهد ريکخست
malalignment	1- انحراف - زحول 2- سوء رصف - سوء وضع	1- لادان 2- بهد ريزبون
malar:	وجني - خنفي:	گولمبي - پرومته:
~ bone	عظم وجني	نيسکي کولمبي
~ process	نتوء وجني	چوکله‌ي کولمبي
Malassez epithelial rests	بقايا مالاسيه البشرية	پاشماوه‌ي ماليسيزي رويژه‌خانه
maldevelopment	سوء النمو	بهدي گمشه‌کردن
male:	ذکر:	نير(نيرينه)
female attachment ~and	وصلة الذکر و الانثى	پتوه‌لکانی نيرو مي
maleruption	سوء انقار - سوء بزوغ الأسنان - سوء الإنسان	بهد ددان دهرکردن
malformation	سوء تشکّل	بهد بيکهازن
malfunction = dysfunction	سوء الوظيفة	بهد فهرماني

malignant:	خبیث:	پیس:
~granular cell myoblastoma	ورم مصورات العضلات الحبيث ذو الخلايا الحبيبية	لوړی ماسولکمزنی خانه دانمزلمی پیس
~ lymphoma	ورم لفاوی خبیث	لوړی لیسفیی پیس
~ melanoma	ورم قتامینی خبیث	لوړی رمنگیی پیس
~ mixed tumour	- ورم صباغی خبیث	لوړی ټینک‌لی پیس
~ tumour	ورم خبیث	لوړی پیس
malinterdigitation	سوء مفصل الاسنان - سوء الاطباق	به‌دی پمیه‌ک‌داجوننی ددانه‌کان - به‌دی ددان جوتیون
malleability	طرقیة - قابلية للتطريق	شیاری بڼ چه‌کوشکاری
malleable	قابل للتطريق (قابل للتحويل) الى صفايح رقيقة بواسطة الطرق	شیاو بڼ چه‌کوشکاری (شیاو بڼ پمړه‌کمی تمک به چه‌کوشکاری)
mallet:	مطرقة:	چه‌کوش:
automatic ~	مطرقة آلية	چه‌کوشی خ‌کار
hand ~	مطرقة يدوية	چه‌کوشی د‌ستی
horn ~	مطرقة ذات قرن (مطرقة التيجان)	چه‌کوشی ق‌چ‌دار (چه‌کوشی کیف دروست‌کردن)
lead filled ~	مطرقة مملوءة بالرصاص	چه‌کوش پر له قورقوشم
plugging ~	مطرقة الإذخال	چه‌کوشی کوتان‌موه - چه‌کوشی چ‌ر‌کردن‌موه (پیا‌کردن - ټیخستن ټیخ‌نډ)
resection ~	مطرقة القطع	چه‌کوشی برین
surgical ~	مطرقة جراحية	چه‌کوشی نه‌شته‌ر‌گ‌ریی
wood ~	مطرقة خشبية	چه‌کوشی تمخته
malleus	عظم المطرقة (في الاذن)	ټیسکی چه‌کوش (له‌گوینا)
malnutrition	سوء تغذية	به‌د خ‌و‌را‌کیی
malocclusion	سوء إطباق - سوء مفصل الاسنان	به‌د چوتیون نال‌مبار پمیه‌ک‌داجوننی ددانه‌کان
malodor	رائحة كريهة	ب‌ونی ناخ‌وش
malomaxillary	فکي وجنی (نسبة للفك وعظم الوجه)	ش‌مول‌گ‌میی گ‌ز‌نایی - ش‌مول‌گ‌میی رووم‌تیی
	- فکي خ‌ن‌ي	
maloplasty	تصنيع الحد	جوان‌کاری رووم‌ت
malposed	سيء الوضع - سيء الوضع	به‌د جی‌گ‌ه - به‌د جی‌گ‌ه‌بوو

malposition:	سوء التوضع - سوء الوضع:	به‌د جینگیربون:
teeth ~	سوء توضع الاسنان	به‌د جینگیربون ددان
malpractice	1- سوء استعمال 2- خطأ فادح (خطأ فني)	1- به‌د به‌کارهیتان 2- هه‌له‌ی گموره (هه‌له‌ی هونهری)
malrelation = malrelationship	سوء العلاقة	به‌د پمیره‌ندی
malrotation	سوء التدوير	به‌د سورانه‌وه
maltose	سكر الشعير	شه‌گری جز
maltreatment	سوء معاملة	به‌دی چارمه‌رکردن
	- سوء معاملة	- ناله‌باری مامه‌له‌کردن
maltreated	سوء ذؤان - سوء التفات	به‌دی سورانه‌وه
	- سوء انعطاف	به‌دی پیچ‌کردنوه
		به‌دی لادان
malunion	سوء اتحاد	به‌دی یه‌کیتی
	- سوء التّحام	- به‌دی یه‌کگرتن
		- به‌دی پینگه‌وله‌کان
mamelon	خَلْمَة (واحد من ثلاث تنوءات تشكل الحد الفاصل للثنية البازغة حديثاً)	گۆ (یه‌کی) لمو سَ چو‌کله‌یه‌یی که لیتواری تیزیی بره‌ری ناوه‌ندی تازه دهرکردویی پینکه‌یتناوه
mammals = mammalian	الثدييات - الحيوانات الثديية - اللبونات	شه‌دیره‌کان - گیانه‌مویره شه‌دیره‌کان (مه‌مه‌کناره‌کان)
mandible = mandibula:	الفك السفلي او الاسفل:	شمویلگی خواروو:
condyle of ~	لُقمة الفك السفلي	گری نیتسکی شمویلگی خواروو
fixation of ~	تثبيت الفك السفلي	جینگیرکردنی شمویلگی خواروو
fractures of ~	كسور الفك السفلي	شکاوینه‌کانی شمویلگی خواروو
mandibular:	فکي سفلي:	پمیره‌ند به شمویلگی خواروو:
~ angle	زاوية الفك السفلي	گۆشه‌ی شمویلگی خواروو
~ arch	قوس الفك السفلي	کمانه‌ی شمویلگی خواروو
~ architecture	بناء الفك السفلي	پینکه‌یه‌ی شمویلگی خواروو
~ axis	محور الفك السفلي	تموهری شمویلگی خواروو
~ border	حافة الفك السفلي	لیتواری شمویلگی خواروو
		- قمراغی شمویلگی خواروو

~ canal	قناة الفك السفلي	کمنال(رؤگه)ی شمویلگهی خواروو
~ canine eminence	شامة الناب السفلي	بمزایی کلبهی خواروو
~centric relation	علاقة الفك السفلي المركزية	پمیومنی چمقیی شمویلگهی خواروو
~ condyle	لقعة الفك السفلي	گرتی نیسکی شمویلگهی خواروو
~ dental arch	القوس السنية السفلية	کمانهی ددانی خوارویی
~ fixation	تثبيت الفك السفلي	جینگیر کردنی شمویلگهی خواروو
~ foramen	ثقبه الفك السفلي(فوهة القناة السنية السفلية)	کونی شمویلگهی خواروو(دهرچی ریچکهی ددانی خوارویی)
~ fossa	حُفرة الفك السفلي	چالایی شمویلگهی خواروو
= glenoid fossa	= الجوف العنابي	= بؤشایی توره کسیی
~ gland	غدة الفك السفلي	گلاند(رژین)ی شمویلگهی خواروو
= submandibular gland	= غدة تحت الفك	= گلاندی ژنیر شمویلگه
~ gliding movement	حركات الفك الانزلاقية	خزاندنه جوله کانی شمویلگه
~ guide	دليل فكي	رئیمری شمویلگهی
~ gum pad	وسادة لثوية سفليقة حافة لثوية سفلية	پشتی پووکیی خواروو - لیواری پووکی خواروو
~ joint	مفصل الفك السفلي	جومگهی شمویلگهی خواروو
= tempromandibular joint	=المفصل الفكي الصدغي	=جومگهی شمویلگهی لاجان
~ plane	مستوى فكي سفلي	پروته ختی شمویلگهی خواروو
~ reflex	منعكس فكي سفلي	هملگمرانموه(فرته)ی شمویلگهی خواروو
~ rest position	الفك في وضع الراحة	شمویلگه له باری پشودا
~ retraction	تراجع فكي	گهراڼموهی شمویلگهی
~ spine	شوك الفك السفلي(شوك سبيكس)	دړکی شمویلگهی خواروو(دړکی سبيکس)
~ wisdom tooth	خرس العقل السفلي	خړیی ژنډیی خواروو
= ~ third molar	= الرعي الثالثة السفلية	= سڼیم هاپمړی خواروو
mandibulofacial:	فكي وجهي:	شمویلگهی پرویی:
~ dysostosis	عسر تعظم الفكي الوجهي	ناتمو او پمئیسکیبوننی شمویلگهی پرویی
mandibulopharyngeal	فكي بلعومي	شمویلگهی گمرویی
mandrel	حاميل الأقراص	هملگر(گیره)ی پانکه له کان
= mandril:		
heavy duty ~	حاميل اقراص شديد الاحتال	هملگری پانکه له به کاره سه خته کان
long ~	حامل اقراص طويل	هملگر(گیره)ی پانکه له دریزه کان

short ~	حاصل اقراص قصير	هملگر (گیره) بی پانگه له کورته کان
manducation = mastication manducatory=masticatory	مضغ (مضغ الطعام) مضغی	جووین- جالوین (خوواله جووین) جووینی
mane	في الصباح (لاتینیة)	به‌یانیان (به‌لاتینی)
manganese	منغنیز (عنصر فلزی)	مه‌نگمنیز
mania	جنه - مَسْ - هوس	شیتی - تیتکچوون
manipulate	یتداول - یعالج بدویاً	مامه‌له‌ی نه‌کات - چاره‌سری به‌دهست نه‌کات
manipulation	تداول - معالجه بدویة	مامه‌له‌کردن - چارهمرکردنی دمستی
man- made	صنعي - من صنع الإنسان	دهستکرد - له‌دروست‌کرده‌ی مروژ
manometer	مقیاس ضغط الغاز او السوائل	پیتوانی پمستانی گاز یا شله
mantle burner	حارق ذو شُعلة	سوتینمیری گردار
mantle dentine	عاج قشري	عاجی ترینکلی
manual:	- عاج سائر - عاج محیطی يَنْدُو (براسطة اليد):	- عاجی پرده‌یی - عاجی چینه‌یی دهستی:
~ compaction	خشو بدویی	پرکمره‌وی دمستی
~ condensing	رُصْ بدویی	چپرکندنه‌وی دمستی (داگرتنموی دهستی)
manudynamometer	مقیاس القوة الدافعة = مقیاس الضغط المتواصل	پیتوانی هیزی پالنمر = پیتوانی پمستانی بمردهوام
manus	يَد (لاتینیة)	دهست (به‌لاتینی)
mappy tongue = geographic tongue	لسان جغرافي	زمانی جوگرافی (زمانی نه‌خشیمی)
marble:	رُخام - مَرْمَر:	صم‌صم:
~ bone disease	داء العظم الرُخامي	دورده نینسکی صم‌صمی
margin:	حافة - حَفاف:	قمراغ - لیوار:
amalgam ~ s	حواف الاملغم	لیواره‌کانی نه‌مه‌لگم
defined ~	حافة مُحدَّدة - حافة مُرضحة	لیواری سنوردار - لیواری دیاریکراو
cavity ~	حافة الحفرة	قمراغی چاله‌که
gingival ~	حافة لثوية - حافة اللثة	لیواری پروکی - قمراغی پروک
trimmer, ~	شاطبة الحافة (اداة شطب الحافة اللثوية)	کپینمیری لیواره‌که (نامرازی کراندنی لیواری پروک) (نامرازی داتاشینی لیواری پروک)

marginal:	حاشی - حثالی:	لیتواری - قه‌راغی:
~ gingival	لثة حثافیة	پووکیی لیتواری
~ gingivitis	التهاب اللثة الحثافی	سۆ(هموی) پووکیی لیتواری
~ resistance	مقاومة حثافیة	بهرگری لیتواری
~ ridge	ارتفاع حثافی	بهرزایی لیتواری
marination	حثافیة	به‌لیتواریون
marginoplasty	تصنیع الحثاف - تصنیع الحافة	جوانکاری لیتواری - جوانکاری لیتواری
marrow:	بقي - مُخ	مُخ
bone ~	بقي العظم - مخ العظم	مُخی نیشقان - مُخی نیشک
red ~	بقي احمر(مُولد للدم)	مُخی سورد(دوستکمری خونین)
spaces, ~	مسافات ثقیة	بۆشاییه‌کانی مُخ
yellow ~	بقي اصفر(خلايا شمعية)	مُخی زهره(خانه‌کانی پیویی)
marsupialization	تکثیرة	مارسو پیلایزه‌یشن
	جراحة تفریغ الکیس بریط جُمرانه الی حواف المرح	نمشترکمری به‌تالکردنموی پۆرک به به‌ستنه‌موی دیواره‌کانی به لیتواری برینه‌کمه
mask	حجاب - قناع	پوویژوش - ده‌ماسک
masked	مُحجَب - مُقَنع	پوویژوشبوو - ده‌ماسکبوو
masking	حَجَب(تغطیة بحجاب أو قناع) - توریة - غشاوة مُتَوَقَّعة	پوویژوشکردن - ده‌ماسک‌کردن
mass	کُتلة	بارسته
= massa		
massage	تدلیک - دلک	ده‌ستپیا هینان - شیتلان - مَساج کردن
masseter:	ماضغ:	جوهره - کاویژ:
~ muscle	عضلة ماضغة	جوهره ماسولکه
masseteric	ماضغ(نسبة للعضلة أو الشريان الماضغ)	جوهره(په‌میوه‌ند به ماسولکه بیان خوینبهری جوهره‌موه)
massive	کُتلی - جیم	بارستیی - زلر
massodont	مدلکه اللثة (اداة لتدلیک اللثة)	شیلهری پوک - مَساجکمری پوک (ناهرازی شیتلانی پوک)
mast- cell	خلیة ادخاریة	خانهای پاشه‌کمو تکمر

master:	نَهانی	کۆتایی(دوا)
	- رئيسي:	- سهره‌کیی:
~ cast	مثال نهانی لو ونیسی	قالبی کۆتایی(دوا قالب)
		- قالبی سهره‌کیی = تونده سهره‌کیی
~ impression	طبعة نهانیة	قالبی کۆتایی
		- قالبی سهره‌کیی
masticate	يَضغ - يَمْلِك - يَطحن	نه‌بجرووی- نه‌هاری
masticating:	ماخج- طاجن:	جوسنهر- هارینهر(هاری):
~ surface	سطوح ماحضة	پوویهره هارینه‌کان
mastication = manducation	مَضغ- طَحْن	جوبین- هاریین
masticatory:	ماخج	هارینهی
	- مَضوغ:	- هارینهی:
~ movements	حركات ماحضة	جوله‌کانی هارینهی
~ mucosa	مُخاطية ماحضة	لینجکی هارینهی
~ surfaces	سطوح ماحضة	پوویهره‌کانی جوبین
	(السطوح الطاحنة للاعضاء و الضواحل)	(پوویهره‌ی خرنتمو پیتشه خرننه‌کان)
mastoid:	خُشاء:	ماستۆید(چوکه گۆیی):
~ disease	مرض الحشاء	نه‌خۆشی ماستۆید
~ fossa	جوف الحشاء	بۆشایی ماستۆید
= ~ antrum		
~ process	تنوء خشانی	چوکه‌ی ماستۆید
mat = matt =matte:	طافیء - مُطْفَأ(طلاء لوسطح بلا بریق):	کۆژاوه خامۆش(پوکه‌ش یان پوویهره‌ی(مات) بێ بریسکه):
~ colour	لون طافیء(لون بلا بریق)	په‌نگی بێ بریسکه(په‌نگی مات)
~ gold	ذهب مُطْفَأ(ذهب بلا بریق)	نالتونی مات(زێری بێ بریسکه)
matching:	توافق:	شیایی- گوبه‌اندن:
colour ~	توافق اللون	گوبه‌اندنی په‌نگ
	- توافق لونی	- گوبه‌اندنی په‌نگی
material alba	1- المادة البيضاء(فضلات الطعام - رواسب الطعام) 2- لُويحة سِنِيَّة	1- ماده‌ی سپی(باشمیری خۆراک - نیشته خۆراک) 2- توێژاکی ددانی

material medica	مُفردات الطبی (علم الادویه)	برگه پزشکیه کان (زانتی دهرمانه کان)
material:	مادّة:	مادده کهرمه:
alginate impression ~	مادة الانجیات الطابعة	کهرمه نهلجینمیتی قالبگرتن
base ~	مادة القاعدة	مادده بنچینه
colloidal impression ~	مادة طابعة شبه الغروية	مادده قالبگرتنی نیمجه ملی
denture base ~	مادة قاعدة الجهاز السني	مادده بنکی تاقمی ددان
elastic impression ~	مادة طبع مرّنة	مادده قالبگرتنی لاستیکی
hydrocolloid impression ~	مادة طابعة شبه الغروية مائية	مادده قالبگرتنی نیمجه ملی ناوی
impression ~	مادة الطبع - مادة طابعة	مادده قالبگرتن
silicone rubber impression ~	مادة مطاط السليكون الطابعة	مادده سیلیکونی لاستیکی قالبگرتن
zinc- oxide- eugenol impression ~	مادة اوكسيد الزنك والاورجینول الطابعة	مادده نوکسیدی زینک و ثیوجیتول (پژان میخهک)
matrices(pl. of matrix)	مساند (مُفردها مِسْنَد)	پالشته کان
matrix:	1- قالب الصب	1- قالبی دارشتن
1.a mould used for casting	2 مِسْنَد	2 پالشت (پشتینه)
2.a thin band of metal used to provide a temporary tooth wall to support filling and assist in its contouring.	3 نسیج بین الحلیا - قاعدة (اساس عضوي):	3 شانهی نیوان خانه کان:
3.Inter- cellular tissue:		
amalgam ~	مِسْنَد الاملغم	پالشتی نه مه لگم
anatomic ~	مِسْنَد تشریعی	پالشتی تونکاری
band, ~	شریط المسندة	شریتی پالشت
	(مِسْنَد شریطیة)	- پالشتی شریتی (پشتینهی پالشت)
Black's tie- band ~	مسنده بلاك ذات الرباط	پالشتی بلاك
		- پین بستم (بستم دار)
celluloid ~	مِسْنَد سلولوییدی	پالشتی سلولوییدی
cerviform ~	مِسْنَد عنقية الشكل (علي شكل العنق)	پالشتی مل شیوه (لمسر شیوهی مل)
holder, ~	حامل المسندة	هلگر (گیره) ی پالشت
Incisal angle ~	مسنده الزاوية القاطعة	پالشتی گوشه ی برمی
mesio- occlusodistal ~ holder	جامل المسندة الاتسية الطاحنة الوحشية	گیره ی (هلگر) ی پالشتی ناومندی هارمیری دور
		لمنارمندی
retainer, ~	حامل المسندة	هلگر (گیره) ی پالشت
= holder, ~		

self- adhesive ~	مسندۀ ذاتیۀ الالتصاق	پالپشتی خونیالکان
soldered band ~	مسندۀ ذات شرط ملحم	پالپشتی شریتی له‌حیم کراو
strip hlder, ~		
= mesio- occlusodistal ~ holder		
strip, ~	1- شرط المسندة 2- مسندة شرطیة	1- شریتی پالپشت 2- پالپشتی شریتی
Walser ~	مسندۀ و السر	پالپشتی والسیر
matt= matte= mat:	مُطَفَا- طافیء	کوزاوه- خاموش:
~ colour	(سطح او لون بلا بریق):	(روویسر یان په‌نگی بی- بریسکه) رهنگی مات:
~ gold	لون طافیء (لون بلا بریق) ذهب مطفا (ذهب بلا بریق)	په‌نگی مات (بی- بریسکه) زنی (نالتونی) مات (نالتونی بی- بریسکه)
maturation	نُضج	گمین- پینگمین- پینگمیشتن
mature:	ناضج:	پینگمیشتنو- گمیو:
~ bone	عظم ناضج	ننسکی پینگمیشتنو
~ collagenous fibers	الیاف مولدة للغراء ناضجة	پیشالہ دروست‌کمره‌کانی ملی پینگمیر
~ dentine	عاج ناضج	عاجی پینگمیر
~ enamel	میناء ناضجة	مینای پینگمیشتنو
		- مینای گمیوو
		- مینای پینگمیر
maxilla	الفک العلوی	شمویلگهی سروو
maxillary:	فَنکي علوي:	شمویلگهی سرووی:
~ angle	زاوية الفك العلوي	گوشه‌ی شمویلگهی سرووو
~ antrum	جيب الفك العلوي	گوفان (بوشایی) شمویلگهی سرووو
~ dental arch	قوس سنية علوية	کهوانه‌ی ددانی سرووو
~ hiatus	فتحة الفك العلوي	دوره‌ی شمویلگهی سرووو
~ major connectors	وصلات الفك العلوي الرئيسية	گمتینمره- سمره‌کیه‌کانی پروتسه‌ختی شمویلگهی
~ plane	مستوى فكي علوي	سرووو
~ plexus	ضفوة فكية علوية (مُزَمة عصبية)	پرچی شمویلگهی سرووو (چمیکه ده‌ماریی)
~ process	تنسوء الفك العلوي (تنسوء العظم الحنکي او العظم الوجني)	چوکله‌ی شمویلگهی سرووو (چوکله نینسکی مه‌لاشو و نینسکی کولم)
~ prolapse	هبرط الفك العلوي	دابیزینی شمویلگهی سرووو

~ sinus	جیب الفك العلوي	گهر فان (پژشایی) شویلگهی سمرور
~ third molar	رحی ثالثه علویة	خرینهی سینهی سمرور
= ~ wisdom tooth	حطرس العقل العلوي	هارهی ژنری سمرور
~ tubercle	حبة الفك العلوي (حبة صغرة)	تیزایی شویلگهی سمرور
~ tuberosity	الحبة الفكیة	تیزایی (بمزایی) شویلگهی
	- حبة الفك العلوي	- بمرزایی شویلگهی سمرور
maxillate	مفکک - ذوفکک	شویلگهدار - دوروشویلگهی
maxillectomy	استئصال الفك العلوي	لیکرندهی شویلگهی سمرور
maxillitis	1- التهاب الفك العلوي 2- التهاب غُدَد الفك العلوي	1- سز (هموی) شویلگهی سمرور 2- سز (هموی) پُژنهره کانی شویلگهی سمرور
maxillo -	بادنة تعني: فکي علوي	پیشگر بهمانای: شیلگهی سمرویی
maxillo dental	فکي علوي سني	شویلگهی سمرویی ددانی
maxillofacial:	فکي علوي وجهي:	شویلگهی سمرویی پرویی:
~ injuries	إصابات فکية علویة وجہیة	برینداریه کانی شویلگهی سمرویی پرویی
~ prosthesis	تعويض فکي علوي وجهي	پارچه دستکردی شویلگهی سمرور و پرویی
maxillofrontal	فکي علوي جنبی	شویلگهی سمرویی ناوچهوانی
maxillojugal	فکي علوي خنفي	شویلگهی سمرویی پرومندی
	- فکي علوي وجني	- شویلگهی سمرویی کولسی
maxillolabial	فکي علوي شفوي	شویلگهی سمرویی لیوی
maxillomandibular	فکي علوي وسفلي	شویلگهی سمرویی و خواروویی
maxillopalatine	فکي علوي خنکي	شویلگهی سمرویی مه لاشوویی
maxillopharyngeal	فکي بلعومي	شویلگهی گمرویی
maxilloturbinal	عظم القرن السفلي	نیشکی خولاومی خوارو
maximal	أقصى - أعظم	نویمر - گهورهتر
maximum	الأقصى	نویمرین
	- الأعظم	- گهورهترین (گهورهترین کوزنایی)
measles	حصبة	سوزده
measuring:	قیاس:	پیتوان:
~ device	جهاز القياس	نامیتری پیتوان
meatus:	1- مجرى - قناة - صمخ 2- فتحة - فوهة:	1- پزگه - کنال - پترو 2- دهرجه - دهره کون:

auditory ~	صباح سَمْعِي	دوره کونی بیستنی
mechanic:	1- یَنَوِي	1- دمستی
	2- میکانیکی	2- میکانیکی
	3- جَرَقِي:	3- پیشمیی:
dental ~	جَرَقِي الانسان(صانع الانسان)	پیشمیی ددانه کان(دروستکمری ددانه کان)
mechanical:	آلِي:	خَوَکَار:
~ amalgamator	مُخَلِّفَةُ آلِيَّة	نهمه لگم گروموی خَوَکَار
~ hummer	مطرقة آلِيَّة	چه کوشی خَوَکَار
~ separator	فاصلة آلِيَّة	جیاکمرموی خَوَکَار
~ sharpener	مِشْعَدُ "لِي" - مِشْنُ آلِي	تیو کمرموی خَوَکَار
mechanism:	آلِيَّة:	خَوَکَارِي:
eruption ~	آلِيَّة البُرُوع	خَوَکَارِي(دهر کردن) هاتن
immunity ~	آلِيَّة المَنَاعَة	خَوَکَارِي بمرگری
mecistocephalic	طویل الرأس	سر درئو
= mecistocephalous		
meckelelectomy	استئصال عُقْدَة میکل (العقدة الوتلية الحنكية)	لینکردنموی گرئی میکل (گرئی کۆله کمیی چمناگمیی)
mecocephalic	طویل الرأس	سر درئو
media	1- اَوَسَاط - بینات	1- ناومنده کان
	3- مُشْتَبَهَات	2- چینه مره کان
medial:	1- اوسط - متوسط	1- ناومند - ناومندی
	2- داخلي	2- ناوه کی
	3- اِئْسِي:	3- دیری ناوموه:
~ lingual sulcus	میزاب لسانی متوسط	درزی زمانیی ناومندی
~ pterygoid muscle	العَضَلَة المَنَاحِيَة الإِثْسِيَة	ماسولکه ی بالیی ناوموهیی
median:	مُتَوَسِّط:	ناومراست - ناومندی:
~ alveolar cyst	کیس سنخی متوسط	پۆدک(کیس)ی نیسکی ددانی ناومندی
~ line	خط متوسط	هیتلی ناومراست
~ mandibular cyst	کیس فکی سفلی متوسط	پۆدکی شمویلگمیی خوارووی ناومندی
~ palatal cyst	کیس حنکی متوسط	پۆدکی مه لاشوویی ناومندی
~ rhomboid glossitis	التهاب اللسان المُعَيَّنِي المتوسط	زمانه سۆ لمیزیمیی ناومندی
mediastinum	مُنَصَّف	کۆله که(ناومندی) سنگ(دوونیه کمر)

medical:	طَبِّي:	نۆشداريی (پزیشکيی):
~ history	التاريخ الطبي (السوابق المرضية و العلاجية)	میژووی پزیشکيی
medicament:	دواء- عقار- علاج:	دەرمان- چارسەر:
~ cup	كاس الدواء	کوپ (کاسه)ی دەرمان
~ glass bottle	زجاجة الدواء	شوشه‌ی دەرمان
medicamentarius	صِنْدَلِي (لاتینی)	دەرمانساز (به لاتینی)
medicaster:	دَجَال:	لاکۆلان (فیلبان)
dental ~	دَجَال سِنِّي	لاکۆلانی ددان
	(من يُعَاقِبُ مهنة طبيب الاسنان بدون شهادة)	(نموی کمیشمی نۆشده‌ی ددان ده‌کات به‌ی پروانامه)
medication	مُداوَة- تداو- مُعالِجَة	چارسەرکردن- تیمارکرون
medicinal	طَبِّي	نواشداريی
medicine	1- علم الطب 2- دواء	1- زانستی نۆشداريی (زانستی هه‌ناريی) 2- دەرمان
medicochirurgic	طَبِّي جراحی	نۆشداريی نەشتەرگه‌ریی
medicodental	طَبِّي سِنِّي	نۆشداريی ددانیی
	(نسبة للطب العام وطب الانسان)	(نۆشداريی گشتی و نۆشداريی ددانه‌کان)
medio -	بَادَنَة تعني: أوسط- وَسْط- مُتَوَسِّط	پیشگر به‌مانای: ناومند- ناوه‌ندیی
mediolateral	جانبی مُتَوَسِّط	لای ناوه‌ندیی
mediopalatine	خَنَكِي مُتَوَسِّط	ملاشویی ناوه‌ندیی
medium(pl. media)	وَسْط (وسط الاستنبات): - مُنْبِت- بيشة:	ناومند (ناوه‌ندی پواندن)- چینه‌ر
culture ~	وَسْط الاستنبات	ناوه‌ندی چاندن- چینه‌ره ناومند
separating ~	وسط عازِل (مادة عازِلَة)	ناوه‌ندی جیاگه‌ره
medulla	1- نُخاع- نَقِي 2- لُب	1- مَوْخ 2- كَرْوك
medullar = medullary	نُخاعي- نَقِي	مَوْخی
mega - = megalo	بَادَنَة تعني: كبير- ضَخْم- غَلِيظ	پیشگر به‌مانای: گه‌وره- زل
		- زه‌به‌لاح- نەستوو- مەزن
megalocephalic = megacephalic	كبير الرأس	سەرزل

=megalocephalous megacephaly	کبر الرأس	سرزلی
megadont =macrodont	کبر الاسنان (ذو اسنان کبيرة و ضخمة)	ددان گموره
megadontia =macrodontia	کبر الاسنان	ددان گمورهیی -زلیی ددانه کانتکان
megadontism = macrodontism	ضخامة الاسنان - کبر الاسنان	زلیی ددانه کانتکان - گمورهیی ددانه کانتکان
megagnathus = macrognathus	ضخم الفك - کبر الفك	شمویلگه زل
megalgalia	آلم شديد - آلم مُعْرِط	نازاری سخت
megalo -	بادنة تعني: ضخم - کبر - عَرَطْل - غليظ (مفراط الضخامة والكبر)	پیشگر بهمانای: زل - گموره - زهبلال - نهستور - معزن
megalobast	مُصَوَّرَة عَرَطْلَة (كُرية حمراء أَسِنَة)	گموره خانه زئ پتکوتننری گموره خانه
megalocephalia =megalocephaly	1- کبر الرأس 2- سَخنة أسنانية عظيمة	1- زله سر (سر زل) 2- دزیوی نیسکمشیری
megalocyte	خلية عرطلة -كُرية عرطلة	خانهی زل -خرزکهی زهبلال
megalodontia =macrodontism	کبر الاسنان -ضخامة سنينة	زلیی ددانه کانتکان -گموره بوونی ددانیی
megaloglossia	ضخامة اللسان	زلی زمان
megaloscope	مِنْظَار مُکبر	گموره بین
megaprosopous	کبر الوجه	پروگموره
Meissner's corpuscle	جُسمات مایسنر	تفنجکهی مایسنر
melanin	قَتامین - صباغ	میلانین
melano -	بادنة تعني: 1- قَتامیني - صباغي 2- أَسودُ اللون	پیشگر بهمانای: 1- میلانیی 2- رمش پهنک
melanoameloblastoma	وَرَم مُصَوَّرات المیناء القَتامینی -ورم مینائی قَتامینیی	میلانه گموتلی مینایی -لور (گموتلی) دروستکری مینایی میلانیی -

melanoblast	مصورة القتامين	گموله مينازنى ميلانىي
	(خلية مصورة الصباغ)	ميلانه خانه زى
melanocarcinoma	سرطان صباغي (قتاميني)	شيره نهى ميلانىي
melanoglossia = black tongue	لسان قتاميني	زمانى ميلانىي
	= لسان اسود	= زمانى پرهش
mlanoid	شبه القتامين	وه كو ميلانىي
mlanoma	وډم قتاميني	گموله (لوى) ميلانىي
palatal ~	ورم قبة الحنك القتاميني	لورى پږيهى مهلاشوى پهنگيى
mlanoplakia	تلطخ فموي قتاميني	په لاسيونى دهمى پرهش
	- تلطخ فموي اسود	- بېپهله بونى دهمى ميلانىي
mlanosarcoma	ورم عظمي صباغي	لورى ماسولكده (گزشتى) پهنگيى
	- ورم عظمي (لمبي) صباغي	
melanotrichia linguae = black tongue	اللسان الاسود المُشْعَر	زمانى رهشى موودار
	= لسان اسود	= زمانى پرهش
mlitis	التهاب الحَدّ	سؤ (هموى) پرومعت
mlitoptyalism	إلحاح سكري	ليكننى شه كرىي
	(لعاب يحوي علي السكر)	(ليك شه كرى تيا بيت)
melo -	بادنة تعني: - حَدّ - وَجَنَة	پيشگر به ماناي: پرومعت - كولم
melodiottherapy	مُداوَة بالموسيقى	چار سمر به موزيكا
melomania	جَنَة الموسيقى	شميداي موزيكا
		(شيتى موزيكا)
meloncus	ورم الحَدّ - ورم الوجنة	لورى پرومعت - لورى كولم
melonoplasty = melonplasty = meloplasty	تصنيع الحد	جوانكارى پرومعت
meloschisis	شَرَم الحَدّ - انشقاق الحد	قلشيبونى پرومعت
= macrostomia	مخخامة الفم	= گموره بونى دهم (ددم زليى)
melting:	1- انصهار - ذوبان	توانمده:
	2- صهر - تنويب:	
~ ladle	مصب الصهر - مفرقة الصهر	تيار وكرمى تواره
~ point	درجة الانصهار - درجة الذوبان	پلهى توانمده (خالى توانمده)
~, torch	صهر بالحملاج (لايتية)	توانمده به تدرج

membrane:	غشاء (لاتینی):	پرده (به لاتینی):
~ adamantina	غشاء المیناء	پرده مینا
	(بشرة المیناء الظاهرة)	(روپوشی مینای دیار)
~ preformativa	غشاء قاعدی (قبل التکوین)	پرده بنکیسی (به لاتینی)
membrane	غشاء:	پرده:
=membrane:		
basement ~	غشاء قاعدی	پرده بنکیسی
buccopharyngeal ~	غشاء فمري بلموسی	پرده دهی گروسی
cellular ~	غشاء خلوی	پرده خانمی (خانه پرده)
mucous ~	غشاء مخاطی	لینجه پرده
Nasmyth's ~ (see Nasmyth's membrane)	غشاء نازمست (غشاء مینای)	پرده نازمیس (پرده مینایی)
periodontal ~	غشاء رباطی	پرده (تزیی) دهوری ددان
membraniform	غشانی شکل	پرده شیره
membranoid	شبه الغشاء	شیره پرده -وه کو پرده
membranous	غشانی	پردهیی
menigeal	سحانی	میشکه پردهیی
meningitis	التهاب السحایا	میشکه پرده مسز
meniscus	هلالی - علی شکل الهلال	مانگیی - کمانهیی
menopause	الضهی (من الیاس عند المرأة)	لینچوونوه (تمهمنی لینچوونوهی نافرهت)
menorrhea =menorrhoea	طمث - حیض الدورة الشهرية - العادة الشهرية	بن - نویژیی - حمیز - کنج -وهك - شفت وشو - خولی مانگانه
mensa	السطح الطاحن للرحی (تسبة قدیه)	پرویمری هاپری خرنکان (ناویکی کونه)
menstruation =menorrhoea	طمث - حیض	حمیز - خولی مانگانه
mentagra =sycosis	قرباء النقرن	نهخوشی درمجهناکه (نهخوشیه کی به نازاره)
mental:	1. ذهني 2. عقلي - ذهني:	1. چمنه (چمنگاه) یی

2- ژیری - بیریی:

~ deficiency	قصور عقلی	ناتراوی ژیری
~ disease	داء عقلی	کدم ژیری - که موکوی بیرو هوش
~ foramen	ثقبه ذقنیه	دردی ژیری
~ injection	حقنة ذقنیه	کونی چمناگی
~ nerve	عصب ذقنی	دبرزی (شرنیقه) لیدانی چمناگی
~ ly retarded; retardate	متاخر عقليا	دهماری چمناگی
~ tubercle	حلبیة (حلبة) ذقنیه	دواکوتور له ژیری
mentalis muscle	المضلة الذقنية	(ناکامی ژیری)
mento -	بادنة تمنی:	تیزایی (چوکلہ) چمناگی
mentolabial:	ذقن - ذقنی	ماسولکھی چمناگی
~ furrow	أخود شغوي ذقني	پیشگر بهمانای:
mentolabialis muscle	المضلة الشغوية الذقنية	چمناکه (چمنه) - چمناگی
mentum	ذقن (لاتینی)	لیژی چمناگی:
mephitis = (halitosis)	بهر - رائحة الفم التنتنة	درنالی لیژی چمناگی
mercurialism	زنبقي	ماسولکھی
mercuric	نسبة للزئبق الثنائي	لیژی چمناگی
mercurous	نسبة للزئبق الاحادي	چمناکه (به لاتینی)
mercury: =hydrargyrum	زئبق:	بژگه‌نی دهم - بژنی ناخوشی دهمی
~ and alloy dispenser	موزع الحليطة و الزئبق	جیوهی
~ dispenser	موزع الزئبق	ناماژه به جیوهی دووانی دهکات
~ holder	وعاء الزئبق	ناماژه به جیوهی یهکی
mero -	بادنة تمنی:	جیوه:
merogenesis	جزء	دابشکمری تیکه‌له و جیوه
mesal	تولد جزئی	دابشکمری جیوه
	أوسط - متوسط	هملگر (ده‌فر) جیوه
	(نسبة للخط المتوسط)	پیشگر بهمانای:
		بش، پارچه
		زاینی پارچی - دروستیونی پارچی
		ناوه‌ند - ناو‌راست
		- ناوه‌ندی (هتلی ناوه‌ندی)

mesaticephalic =mesocephalic	متوسط الرأس (ذو رأس متوسط الحجم)	سمرناوهندی (سمری قهباره مامناوهند)
mesaticephalus	جمجمة متوسطة	کاسسمری مامناوهند
mesenchyma	میزانشیم - طبقة متوسطة	میزانشیمکایم - چینی ناوهندی
mesenchymal:	- نسج متوسط میزانشیمی	- شانهای ناوهندی میزانکیمی
~ cells	خلایا میزانشیمیة	- شانمیی ناوهندی: خانه کانی میزاکیمی
~ elements	عناصر میزانشیمی	توخه کانی میزاکیمی
~ tumour	لورام میزانشیمیة	لوره کانی میزاکیمی
mesial:	إنسي - متوسط:	بهره ناوهند - ناوهندی (پرو له ناوهند):
~ angle	زاوية انسية	چیتوهی ناوهندی
~ cavity	حفرة انسية	چالئی ناوهندی
~ drift	أنسلا انسي (میل نحو الانسي)	لادانی ناوهندی (لادان به لای ناوهندا)
~ line	خط انسي	هیلئی ناوهندی
~ movement	حركة انسية	جولهی ناوهندی
~ occlusion	إطباق إنسي	جوتپوونی ناوهندی (گهستنئی ناوهندی)
~ shift	إنزياح انسي	لادانی ناوهندی
~ surface	سطح إنسي	پوویهری ناوهندی
mesio -	بادنة تعني: إنسي - متوسط	پیشگر به مانای: ناوهندی
mesio - angula	زاوي انسي	گوشمیی ناوهندی
mesioaxial:	إنسي محوري:	ناوهندی تموهریی:
~ line angle	زاوية خطية انسية محورية	خالئی چیتوهی ناوهندی تموهریی
mesioaxiocclusal	إنسي محوري طاحن	ناوهندی تموهریی هاویرهیی
mesioaxiogingival:	إنسي محوري لثوي:	ناوهندی تموهریی پووکیی:
~ point angle	زاوية نقطية انسية محورية لثوية	خالئی گوشمیی ناوهندی تموهریی پووکیی
mesiobuccal	إنسي دهليزي - إنسي خلفي	ناوهندی دالانیی

	ناومندی پرومندی	
mesio Bucco - occlusal	ناومندی دالانی هارپری	إنسی دهلیزی طاحن
	-ناومندی پرومندی هارپری	-إنسی خفی طاحن
mesio Bucco pulpal	ناومندی پرومندی کړځکی	إنسی دهلیزی لپی
mesio occlusal	ناومندی هارپری	انسی طاحن
=mesio -occlusal	گمستن (جوتبون) کی ناومندی	اطباق إنسی
mesio occlusion	(جوتبکه له شتوازه دزټوه کانی جوتبون)	(شکل من اشکال سوء الاطباق)
= mesio occlusion	ناومندی هارپری نا ناومندی:	إنسی طاحن وحشی:
Mesio occlusodistal	(چالی ناومندی هارپری نا ناومندی)	حفره انسیه طاحنه و حشیه
=(M.O. D) :	ناومندی ملی	إنسی عنقی
~ cavity=M.O.D. cavity	لادانی ناومندی	میل إنسی
mesio cervical	(لادان بمره ناومند)	(میل بانجهه الاتسی)
mesio clination	جوتبونو ناومندی	إطباق إنسی:
mesio clusion	(گمستن ناومندی):	
=mesio occlusion:	جوتبونو ناومندی دوو	اطباق انسی شتانی الجانب
~ bilateral	جوتبونو ناومندی یهک لا	اطباق انسی احادی الجانب
~ unilateral	ددانی ناومندی	سن إنسیه
mesio dental	(دهانتیکی زیدیه له نیوان هر دوو برپری شمیلگی سروو گمارا دراره)	(سن زائده منظمه بین قواطع الفك العلوی)
	ناومندی و (دوو له ناومندی) نا ناومندی:	إنسی وحشی:
mesio distal:	تیره تاجی ناومندی نا ناومندی	قطر التاج الاتسی الوحشی
~ diameter of crown	تیره ملی ناومندی نا ناومندی	قطر الاتسی الوحشی
~ diameter of neck	ناسترووی ناومندی نا ناومندی	مستری إنسی وحشی
~ plane	ناومندی پوکی	إنسی لثوی
mesio gingival	زیاده پری ناومندی	تجاوز إنسی
mesio gression	ناومندی برپری	إنسی قاطع
mesio incisal	ناومندی برپری نا ناومندی	إنسی قاطع وحشی
mesio incisodistal	ناومندی لیوی	إنسی شغوی
mesiolabial	ناومندی لیوی برپری	إنسی شغوی قاطع
mesiolabio incisal	ناومندی لیوی کړځکی	انسی شغوی لپی
mesiolabio pulpal	ناومندی زمانیی	إنسی لسانی
mesiolingual		

mesiolinguocclusal	إنسي لسانی طاحن	ناوهندی زمانی هارپی
mesiolinguo lincisal	إنسي لسانی قاطع	ناوهندی زمانی برپی
mesiolinguopulpal mesio-occlusal =mesiocclusal mesiopulpal	إنسي لسانی لی	ناوهندی زمانی کرپی
mesiopulpolingual	إنسی لنی اسانی	ناوهندی کرپی زمانی
mesioversion	إنخراف إنسی (إنخراف نحر الانسي)	لادانی ناوهندی (لادان بهرو ناوهند)
meso -	بادنة تمنی: متوسط - فی الوسط	پیشگر بهمانای: ناوهندی - لهناوهندا
mesoblast =mesoderm	ورقة متوسطة	پهړهکی ناوهند (ناوهنده خانه زی)
mesocardium	مساریقا القلب	ناوهړهکی دل
mesocephalic =mesaticephalic	متوسط الرأس (حجم متوسط)	سمرناوهندی (قهباره مامناوهندی)
mesocephalon	دماغ متوسط	میشک ناوهندی
mesoconch	ذو حجاج متوسط الارتفاع	کالانی ناوهند بهرزی
mesoconid	الحذبة الوحشية المتوسطة للرحى السفلية	(تیزایی "گمپی" نا ناوهندی ناوهراستی خرینهی خوارو)
mesocord	حبل متوسط	پهتکی ناوهند
mesocranic	ذو حجمة متوسطة الحجم	کاسمیری قهباره ناوهند
mesocyte	خلية متوسطة	ناوهنده خانه
mesodens	سن متوسطة - سن إنسية	ددانی ناوهند
mesoderm	ورقة متوسطة	تویدالکه (پهړهکی) ناوهند
mesodont	ذو اسنان متوسطة الحجم	ددان ناوهند قهباره
mesodontia =mesodontism mesognathic =mesognathous	اسنان متوسطة الحجم متوسط الفك (ذو ابصاد معتدلة بن الفكین و الراس)	ددانی قهباره ناوهند شمویلگه ناوهند
mesognathion	عظم الفك المتوسط	نیسکی شمویلگه ناوهند
mesonasal	متوسط الأنف	لوت ناوهند
mesophryon	مفرق الحاجبین	خالی جیابوننوهی هر دوو برز

mesoprosopic	ذو وجه متوسط العرض (ذو وجه معتدل العرض)	پووی ناومند پرووهر (ناومند پانی)
mesostomia	متوسط شق الفم (تقویم)	قلیشی دهمی ناومند-دهم دهرجه ناومند (راستگردنموی ددان)
meta -	بادئة تعني: متبذل - متغیر - غیر	پیشگر به‌مانای: بگژی - گژوراو
metabolic:	استقلابی - تبادلې	زینده‌بگژیویسی - زینده‌گژیوانیسی:
~ activity	فعالية استقلابية	چالاکیی زینده‌گژیوانیسی
metabolism	إستقلاب - تبادُل - تصرف خیري	زینده‌گژیوان -زینده چالاکیی
metacone	الهدبة الوحشية الدلحيزية(الخدبية) للرحى العلوية	تیژایی(کمسی) نا ناومندی دلانی (پرومه‌تی)
metaconid	الهدبة الوحشية اللسانية	هاری‌مری سمروو
metal:	مَعْدِن:	کمسی نا ناومندی زمانی کانزا:
~ annealing	تَلْهِين المَعْدِن	نومکردنموی کانزا
~ casting	-إزالة سِقاءية	-ثاو لایردنی کانزا
~ file	معدن الصَّب	کانزای داوشت
~ fusible	مِبْرَد معنې	برپمندی کانزایی
~ fusion	معدن صُهور(معدن ذواب)	کانزای توتیراوه
~ poisoning	صَهْر المَعْدِن	توانموی کانزا به‌شلموویونی کانزا(جوشخواردن)
~ saw blade	إِنْسَام معنې	به‌ژهرای بونی کانزایی
~ solidification	نِصْل المِشَار المَعْدِنِ	دهمه تیژایی مشاری کانزایی (گوژیانی مشاری کانزایی)
~ syringe	صَلَابَة المَعْدِن	په‌قیی کانزا(پتیموی کانزا)
metallic:	-تَصَلُّب المَعْدِن	-په‌قبوونی کانزا
~ crown	مَحَقَّة مَعْدِنِيَّة	سرنج(دهزی لیدهر)ی کانزایی
~ crown with porcelain facing	مَعْدِنِي:	کانزایی:
~ reinforcement	تاج معنې	تاجی کانزایی
metallization	تاج معنې ذو وَجْه خَرَفِي	تاجی کانزایی به‌پروکاری چینی
	تقوية معدنية	به‌هیزکردنی کانزایی
	(تقوية المعدن)	(به‌هیزکردنی کانزا)
	تَمْعَلَن - فَلَزَسَقَطْلِي او تَشْرِب بالمعدن	کانزاگردن: (پوشین یا کانزا تینه‌لسون)

metallizing	1- مَعْتَقَة (طلاء معنې بالرش) 2- مُعْتَقِن	1- کانزا کردن (کاناندن): (کانزا پوښن بمرؤاندن) 2- کانزا برؤینکردن
metallography	دراسة التركيب المعدني	کانزازاننې: زانستی پیکهاتنی کانزایی
metaplasia:	إستحالة كاملة - انقلاب خلوي:	گټورانی تمواو - هملگمرانهوی خانمې:
~ of the pulp	استحالة لبية كاملة (استحالة اللب كلياً الي نسيج صائم وعدم قدرته علي تشكيل العاج)	هملگمرانهوی کړاکيی تمواو
metastasis	انتقال - انتشار - استعمار	تمشمنه کردن - بلازوبونموه
metastatic:	1- انتقال - انتشاري 2- مُنتَشِر:	1- تمشمنمې - بلازوبونموه - گوازارو مې 2. تمشمنمېو - بلازوبو (تمشمنه کردو):
~ cancer	سرطان مُنتشر	شیر په نجهی تمشمنه کردو
~ tumour	دوم انتقالي	لو (گمزل)ی تمشمنه کردو - لو (گمزل)ی بلازوبووه
metastyle	حُدَيْبَة (حبة صغرة) - الطح الحنكسي للرحى او الضاحكة العلوية	تیزلاکه (تیزایی بچوک) (کمپینکی بچوکی خړیننه یا پیتشه خړیننه) سمرهوه
meteorology	علم الطقس	کشناسی (زانستی کشناسی)
meter =metre - meter	متر (100سم) کابجة تعني: قانس - مقياس	متر (100سم) پاشگر به مانای:
:method	اسلوب - طريقة - نهج:	پتور - نامیری پتوان - ژمیر
bone growth ~	اسلوب نو العظم	شیزواز - پنگه - پموت:
split cast ~	طريقة المثال المُعَلَّم	شیزوازی گمشی نیشک شیزوازی قالبی فترینکمر
methyalcohol =methanol metodontiasis	کهول مثلي = کهول الخشب 1- بزوغ الانسان اللاتمة 2- سوء نمو الانسان 3- إغفار مُعَيَب	کهولی مهیلیی - کهولی دار 1- دمرکردنی ددانه همیشمیه کان 2- دزئوی گمشی ددانه کان 3- دزئوی ددان دمرکردن
metopantalgia	الم الجيوب الجبهية	نازاری گورفانه کان (که لیتنه کان)ی نیوچموانیی
metopic:	جبهی:	نیوچموانیی:

~ suture	درز جیهی	درزی نیوجوانیی
metopion	النقطة الجبهية	خالی نیوجوانیی
metopodynia	صداع جیهی	سمرنیشهی نیوجوانیی
metre= meter		
metric system	اسلوب عَشْرِي	پیترهوی دهیی
metriocephalic	ذو رأس معتدل التَّعَدُّب	مامناومنده سمرکورو
metrocyte	خَلِيَّةُ أُمِّ	خانهای دایک
miasm	رائحة العفن	بۆگهن(بۆنی گهنیویی)
micro -	بَادئة تعني: صغير - دقيق - مُفْرَط الصَّغَر	پیشگر به‌مانای: بچوک - وورد - زۆر بچکۆله - ووردیله
microanatomy	التشريح الدقيق (علم النّسج)	تویکاری وورد (شانمزانیی)
microbe:	جُرثُوم - ميكروب:	میکروب - خۆره:
aerobic ~	جُرثُوم هوائي (مُتَغَاش بالهواء)	میکروبی همایی (بهمهوا نه‌زی)
anaerobic ~	جُرثُوم لاهوائي (غير مُتَغَاش بالهواء)	میکروبی بن همناسه (بن هموا نه‌زی)
microbial flora	الزُّمَرَةُ المِجْرُومِيَّة	کۆمه‌له (گروپی) میکروبیی
microbiology	عِلْمُ الاحياء الدقيقة	ورده زینده‌هور زانیی
micro - burner	خُرْاقٌ دقيق - خُرْاقٌ صغير	سوتینمیری وورد - چرای بچوک
microcephalic	صَغِيرُ الرَّأْسِ	سمریچوک
microcephaly = microcephalia	صِغَرُ الرَّأْسِ	سمریچوکیی
microcheilia	صِغَرُ الشَّفَتَيْنِ	بچوکی هم دوولییو
micrococcus	مِکْرُواتٌ دَقِيقَةٌ (جراثيم)	خۆره‌ی یدک خانگیی
microcyte	کُرْبَةُ دَقِيقَة	خۆرۆک‌هی وورد
microcytosis	داء الكريات الدقيقة (داء الكريات الحمر الدقيقة)	دهودی خۆرۆک‌موورده‌کان (دهودی خۆرۆک‌ه سوره وورده‌کان)
microdont = microdontic	صِغَرُ الاسنان (صِغَرُ حجم الاسنان)	ددان بچوکی (بچوکی قهبارهی ددانه‌کان)
micro filled	مَمْلُوء بِنِزَارَاتٍ دَقِيقَة	پپ له گهردیله‌ی ورد
microgenia	صِغَرُ الذَّقْنِ	بچوکی چمناگه (چمناگه بچوکی)
microglossia	صِغَرُ اللسان	بچوکی زمان (زمان بچوکی)
micrognathia	صِغَرُ الفك (صِغَرُ الفك السفلي بنقص التشكل)	بچوکی شمیلگه (بچوکی شمیلگه‌ی خواروو به‌هۆی ناتموایی پینکها تنموه)

micrognathic	فَصَرُ الْفَكِّ السُّفْلِيِّ سَفَرُ الْفَكِّ السُّفْلِيِّ	کورته شمولگهی خواروو بجووکی شمولگهی خواروو
microlith	خَصَاةٌ دَقِيقَةٌ	بمردی وورد
micromandible = micromandibulare	صِغَرُ الْفَكِّ السُّفْلِيِّ (صِغَرُ حِجْمِ الْفَكِّ السُّفْلِيِّ)	بجووکی شمولگهی خواروو (بجووکی قمارهی شمولگهی خواروو)
micrometer	مِیَاسٌ دَقِیقٌ	پیتوهری وورد
micrometry	قِیَاسٌ دَقِیقٌ (قِیَاسُ اِبْعَادِ الْاِجْسامِ الدَّقِیقَةِ)	پیتوانهی وورد (پیتوانی ماوهی تنه وورده‌کان)
micromotor	مُحَرِّکٌ دَقِیقٌ	بزوتنهری وورد (موتوتزی وورد)
micron(n)	مِیکرون = 10-6 متر	مایکرون = 10-6 متر
micro - organism	عَضُویَاتٌ دَقِیقَةٌ (جراثیم)	وروده زینده‌مور (میکروب) (خوره‌کان)
microscope	مِجْهَرٌ	وروده‌بین
microscopic	مِجْهَرِی	وروده‌بینی
microscopist	اِختِصَاصِیُّ بِالْمِجْهَرِ (خبر استعمال المِجْهَرِ)	پسپژد (شاره‌زا) لمو ورده‌بینیدا
microscopy	فَحْصٌ مِجْهَرِی	پشکنینی ورده‌بینی
microsomes	جُسمِیَّاتٌ دَقِیقَةٌ	تمنّوچکه وروده‌کان
microstomia	صِغَرُ الْفَمِّ	بجووکی دهم (دهم بجووکی)
microsurgery	جِراحَةُ دَقِیقَةٌ	نمشتمرگمری وورد
microtia	صِغَرُ الْأُذُنِ (صِغَرُ الْأُذُنِ الْخَارِجِیَّةِ)	بجووکی گوتیچکه (بجووکی کویچکهی دهره‌کی)
microtome	مِیْبَشْرَةُ الْمَقَاطِعِ الدَّقِیقَةِ	توی لیکمروهی برکه وروده‌کان
microtooth	سِنٌّ صَغِيرَةٌ	ددانی بچووک
microwaves	أَمْواجٌ دَقِیقَةٌ	شمپوله وروده‌کان
middle:	مُتَوَسِّطٌ - أَوْسَطُ:	ناومند - ناومندی - ناومراست:
~ ear	أُذُنٌ مُتَوَسِّطَةٌ	گوتی ناومراست - گوتی ناومندی

~ line	خط متوسط	هتلی ناوهند
~ lobe	فصّ متوسط	پلی ناوهندی
~ nasal meatus	قناة انفية متوسطة	کهنالی لووتی ناوهندی - پتیهوی لووتی ناوهندی
~ palatine nerve	عصب خنکي متوسط	دهماری مه‌لاشوری ناوهند
~ surface	سطح متوسط	پوویبری ناوهندی
migrant	مهاجر	کۆچکردو
migration:	هجرة:	کۆچکردن:
tooth ~ =(gradual spontaneous movement of tooth, seen in advanced periodontal diseases)	هجرة السنّ	کۆچکردنی ددان (پۆچرونی ددان و گواستنموی له‌جینگهی ناسایی خۆی)
migratory:	هاجر:	کۆچکرده - گوازراره - گمپۆک:
~ glossitis	التهاب اللسان المهاجر	هموی زمانی گمپۆک (زمانه سۆی گمپۆک)
~ tooth	بین هاجره	ددانی گوازراره
Mikulicz' disease Mikulicz: 1850-1905, Polish surgeon=(chronic swelling of lacrimal and salivary glands due to the replacement of glandular by lymphoid tissue).	داء میکیولیکز	نه‌خۆشی میکیولیکز
milk:	لبن - حلب:	شیر:
~ teeth = deciduous tooth	استان لبنیه	ددانه شیریه‌کان
mill:	یُرُق - یُحَرک الی رقاقات	تەنککردن - بهیمره‌که‌کردنی تەنکۆکەیی (تەبگۆزیت بۆ پەرە‌کە‌ی تەنکۆکە)
rolling ~	مِرقات	تەنککەرە
	(آلة لفيل المعدن الي رقاقات)	(ناهرازی به پەرە‌که‌کردنی کانزا)

milli -	بادنة تمنى: واحد من الالف	پيشگر بهماناي: له همزارايهك
~ ing	سُخِل وظيفسي(سحل الانسان الوظيفي)	سروانى فرمانيي(پووداخوران)(سروانى ددانيي كار كردن)
Milwaukee brace	طَوَقٌ مِلْواكى(تقويم الانسان)	ملموانه(كۆت)ى ميلوانكيي(بۆ راستكردنمروه ددانه كان)
mimesis= mimosis =the imitation of one disease of another mind	تشابه- عاكاة- تقليد	لميه كچون- چورنيهك- لاسايى كرموه
mineral:	فكر- عَقْل	بهر- هَوَش
~ salt	مَعْنى- مَعْنى:	كانزا- كانزايى:
~ stain	أَمْلاَح مَعْنِيَّة	خوئى كانزاييه كان
mineralisation =(the addition of minerals or mineral salts to the body)	صباغ معنوي تَمَعْن	بۆيه(پهنگ)ى كانزايى به كانزابرون
:mini -	(إضافة معدن او ملح معنوي الي الجسم)	(خستنه مەري كانزايهك يا خوئيه كي كانزايى بۆ تەمىتك)
~ tray	نادنة تمنى:	پيشگر بهماناي:
~ vise	مُصَفِّر- صَفِير:	بچوك كراوه- بچوك- بچكۆله:
minor:	طابع صَفِير	قالب پينگري بچكۆله
~ buccal glands	-طابع مُصَفِّر	دهسكى بچوك
~ connectors	مِلْزَمَة صَفِيرَة	بچوكتر- بچوك
~ salivary glands	أَصْغَر- صَغِير:	گلاند(پوژين)ى گوپى بچوك
Mirault's operation	غُدَد دَهِلِيزِيَّة(غَدِيَّة) صَفِيرَة	گهينمهره بچوكه كان(بميه كگهينمهره بچوكه كان)
Mirault:1794-1879, French surgeon	وَصْلَات صَفْرِ	پوژينمهره ليكيه گچكه كان
=(1.an operation for plastic repair of unilateral hare lip by a flap	غُدَد لَعَايِيَّة صَفِيرَة	نشتمرگريى مېرۆلت
2. an operation for excision of the tongue, in which the lingual arteries are tied off first)	عملية مهولت	
mirror:	مراة:	ناوئينه:
black coated ~	مراة ذات طلاء خلقي	ناوئينى پشت پوشين كراو
defogger, ~	مانع ضباب المرأة	تەم لا بهرى ناوئينه

		پئی لعتهم گری ناوینه
		ناوینه‌ی ددانی
dental ~	مِراة بِنْتِیة	ناوینه‌ی (دیسپۆزەبل)یە کجار بە کارهاتوو
=mouth ~		(فہی دەدری پاش بە کارهتینان)
disposable ~	مِراة طروح (تَطْرَح بعد استعمالها)	ناوینه‌ی دیسپۆزەبلی پلاستیکی
disposable plastic ~	مِراة طروح ثلاثیة	ناوینه‌ی پتشیینه یوویر
front surface ~	مِراة امامیة المطح	دهسکی ناوینه
handle, ~	مِقْبَض المِراة	ناوینه‌ی پووناکراوه
illuminated ~	مِراة مُنَارَة	ناوینه‌ی پۆشنکراوه
	-مِراة مُضَاءَة	ناوینه‌ی بگۆزی
interchangeable front surface ~	مِراة ذات سطح	یوویری پتشمه
	أمامی مُتَغَيِّر	ناوینه‌ی گموره کمر
magnifying ~	مِراة مُكَبِّرَة	
	-مِراة التکبیر	ناوینه‌ی دەم
mouth ~	مِراة الفم	ناوینه‌ی پلاستیکی
plastic ~	مِراة بلاستیة	ناوینه‌ی یوویر پۆشراو
surface coated ~	مِراة ذات طلاء سطحي	تیکەلە - له‌باری تیکەلبوون
miscible	مَزْج - قابل للَمَزْج	وون - نه‌بوون - وونبوون:
missing:	فَقْد - غیاب - فُقدان:	ددانه‌ی نه‌بووه‌کان
~ teeth	أَسْنَان غائبة - اسنان مفقودة	تیکەلە - تیکەل (به‌لاتینی)
mistura (=mixture)	خَلِيط - مَزْج (لاتینی)	هایتوگرنه‌ریا - وزه‌ماله
mitochondria	مُصَوِّرَات حَیَوِیَّة	دابەشیوونی نا‌پاستموخۆ
mitosis	انقسام غیر مباشر	(دابەشیوونی شانەیی)
	(انقسام خَلَوِی)	(ده‌زووه دابهشیوون)
	(انقسام خِطَی)	دابەشیوونی:
mitotic:	انقاسی:	شێوه‌کانی دابهشیوونی
~ figures	اشکال انقاسیة	پتیمیری دابهشیوونی
~ index	دلیل انقاسی	تیکەل‌مه‌ند
mixable	خَلوط - مَزْج	تیکەل - تیکەل:
mixed:	مُخْتَلَط - مَزْج:	پردی تیکەل
~ bridge	جسر عَتَلَط	ددان ده‌کردنی تیکەل
~ dentition	إِثْغَار عَتَلَط	

~ glands	غُدَّهٔ مختلطه	رژین (گلاند)، تیکه‌کانه
~ odontoma	دوم سنی (عاجی) مختلط	لوری ددانی (عاجی) تیکه‌کانه
~ retainer	مُثبتَهٔ مختلطه	جینگیر کمره‌ی تیکه‌کانه
~ tumour	دوم مختلط	لوری تیکه‌کانه
mixer:	مِیْزاج - جهاز المَزَج:	تیکه‌کانه - نامیزی تیکه‌کانه کردن:
amalgam ~	جهاز مزج الأمَلْغَم	نامیزی تیکه‌کانه‌ی نه‌مهلگم
		- نامیزی تیکه‌کانه‌ی نه‌مهلگم
mixing:	مزج - خلط:	تیکه‌کانه کردن:
amalgam ~	مزج الأمَلْغَم	تیکه‌کانه‌ی نه‌مهلگم
glass slab, ~	زُجَاجَهٔ المَزَج	شوشه‌ی تیکه‌کانه کردن
pads, ~	وسادات (اوراق) المَزَج	پشتیه‌کانه (پیره‌کانه) تیکه‌کانه کردن
vacuum ~	مَزْج فراغی	بُوشَهٔ تیکه‌کانه کردن
mixture(n)	مزيج - خلیط - مخلوط	تیکه‌کانه - تیکه‌کانه - تیکه‌کانه
m. o.	إنسی طاجِن	ناوهندی هاپره‌یی
=mesio- occlusal		بزئو - جولار - جولوک:
mobile:	مُتَحَرِّک:	ددانی جولار
~ tooth	سِنّ مُتَحَرِّکَه	(ددانی لعقیو)
mobility	تَنَقُّل - قابلیهٔ الحَرْکَة	جولوک‌یی - لعقیو - بزئویی
m. o. d.	إنسی طاجِن وحشی	ناوهندی هاپره‌یی ناوهندی
=mesio- occlusodistal		نمونه - قالب:
model:	مِثَال - نُموذج:	قالبی دهنشانی
~, diagnostic	مِثَال تَشْخِیصی	قالبی بی‌دندان
~, edentulous	مِثَال اَدْرَهٔ (خالِ من الأسنان)	قالبی شتیه‌ی بینک‌هین
~ former	مُشْکَل المِثَال (قالب)	قالبی سمره‌کی - نمونه‌ی سمره‌کی
~, master	مِثَال رنِیسی - نموذج رنِیسی	قالبی راست‌کردن‌نموی
~, orthodontic	مِثَال تَقْریمی	(ددان راست‌کردن‌نموی)
~ rubber former	مُشْکَل المِثَال المطاطی	قالبی شتیه‌ی بینک‌هین‌نموی لاستیکی
	(قالب مطاطی لصب المِثَال)	
~, stone	مِثَال خَجَری	قالبی بمردی
~, teeth	مِثَال الأسنان	قالبی ددانه‌کانه
~, trimmer	مُشْذِب المِثَال	داناشر (کپ‌تنر) قالب

modeling:	صَرغ- تکییف	دارشتن- پیکه‌یتنان
	(صنع المثل أو النموذج):	(دروستکردنی قالب یا نمونه):
~ compound	مرکب الصوغ	پیکهاتوو(تاوینه‌ی داپشتن(پیکه‌یتنان)
~ wax	شمع التکییف	مؤمی پیکه‌یتنان
	(شمع صنع المثل)	-میتو(مؤم‌ی دروستکردنی قالب
modern:	حدیث:	نوی- تازه
~ amalgam restoration	خسرة الاملفم الحديث	پیرکرامی نه‌مه‌لگمی نوی
modification:	تعطیل- قه‌ور:	گۆزبانکاری- سازکردن- گۆجه‌اندن:
~ spaces	فراغات التعطیل	بۆشاییه‌کانی سازاندن
modified	مُعدَّل	سازکراو- پیکه‌خراو- گۆزپراو
modiolus =(a point near the corner of the mouth at which several facial muscles intersect)	جُزء الفم (نقطة قرب زاوية الفم يتقاطع عندها العديد من العضلات الوجهية)	مؤدیولس(خالی نزیک گوشه‌ی دم که چمن‌دین ماسولکمی رُوو به‌کتریان برپوه)
modular: =(mobile)	مُنتَقِل- متحرک:	جولۆک- بزنیو:
~ cabinet	خزانة منتقلة	کابینه(نعمبار‌ی جولۆک
module:	وَحْدة قیاس:	یه‌که‌ی پیتوان:
~ box	صندوق وحدة قیاس	سنوقی یه‌که‌ی پیتوان
modulus:	مُعَامِل(وحدة قیاس) -عیار:	هاوکۆلکه(یه‌که‌ی پیتوان):
elasticity ~	مُعَامِل المرونة- عیار المرونة-المُجهَد(القوة المطبقة)/ الاجهاد(التغير الناتج)	هاوکۆلکه‌ی جویسی-مه‌تیزی به‌کارهاتوو/ گۆزبانکاری نه‌بهم‌مراو
Moeller's glossitis Moeller: 1819-87 German surgeon=(chronic superficial inflammation and excoriation of the tongue, spreading to the palate and cheeks and marked by smoothness and burning pain.)	التهاب اللسان لِ(مویلر)	زمانه سۆی مۆیلر
moisture	رطوبة	شی- نم
molar:	رَحَى- طَرَس- طاحین:	خرتی- خرتنه- هاپ‌ه‌ی:
bud, ~	بُرْعم الریحی	چرۆ(گۆیکه‌ی خرتنه‌یی
Moon's ~s (Moon: 1845-92: English	ارحاء مُسُون(فی مرض الزهري	خرتینه(ه‌اپ‌ه‌ی) مسوون له نه‌خۆشی

surgeon	الولادی	فهره‌نگی (سفل)ی زگماکیدا
= mulberry molars	رحی توتیه	= خرنه‌ی تروی (له شیه‌ی ترو)
= Fournier's molars	ارحاء فُورنیة	= خرنه‌ی فُورنیر
molariform	رحوی الشکل (علی شکل الرحی)	خرنه شیه (له شیه‌ی خری)
molarion	النقطه الحافیة من الرحی السفلیة	خالی همره‌شتموی خرنه‌ی خوارمه
= the point of the most distal cusp on either side of the mandibular arch		
mold= mould	1- قالب	1- قالب
= (1. the hollow shape in which something is cast or fashioned)	2- یقرب (یصب ضمن القالب)	2- داینرپزیت (قالب تی نه‌کات)
= (2. to model or cast an object in sch a hallow shape)	3- نط- طراز	3- شینواز
acrylic ~	4- عَنَن (نطر صفی)	4- کمروی بچوک دروستیون
= (a stant used in oral plastic surgery to scure an intraoral skin graft)	قالب اکریلی - واقیه الطُعم	قالبی نه‌کرلی - پاریزره (پاراستنه) (پالپشته)
molding	1- قوَبَه - تشکیل	1- قالب‌گرتن (دپشتن) قالب دروستکردن
= moulding	2- سَنَب - صَب	- شیه‌کار
border ~	تشکیل الحافه	2- دپشتن - تیکردن
monometallic	أحادیّ المَعْدِن	شیه‌کاری لینوار
	- وحید المَعْدِن	یه‌ک کانزایی
monomorphic	وَحید الشَّکْل	- تاکه کانزایی
		تاکه شیه
mononuclear	وَحید النُّوَاة	- یه‌کشیه
mononucleosis	داء وحیداتِ النوی	یه‌ک ناوکی
monophasic	وَحید الطُّور - مُفرد الصَّفْحَة	دهردی یه‌کناوکییه‌کان
monophyodont	وَحید الإِثْغَار (بزوغ الانسان الدائنة فقط دون اللبنة)	یه‌ک ره‌وگمی‌یه‌ک دوحی
monopolar	وَحید القُطْب	یه‌کده‌رکردن (هانتی ددانه هه‌میشیه‌کان بی)
monoradicular	وَحید الجَنْر - مُفرد الجَنْر	ددانه‌شیریه‌کان)
monosacharides	ساکار احادیة	یه‌کجه‌مسر
Monson's curve	مُخْنی مُونسون	یه‌ک ریشه
= (the curved plane on the oclussal which lie	(المستوی المنحني لسطوح الإطباق	- سیه‌ک په‌گ
		شه‌کره یه‌کیه‌کان
		که‌وانی مونسون
		(ته‌خته پروه‌چه‌ماوه‌ی پرویمری جوت‌سورنی

surface of posterior teeth)	في الاسنان الخلفية)	دوانه‌گانی پشتموه)
mood	مزاج	خولک
moody	مزاجی	خولکیی
Moon's molars = mulberry molars = Fournier's molars (Moon: 1845-92 English surgeon)	اُرچاء مون = ارجاء توتیة = ارجاء فورتیة	پاشه‌خرتنه (هارپ‌ی موون) = خرتنه‌ی تویی = خرتنه‌ی فورنیز (له نه‌خوشی فهرنگی (سفلس) دا)
moral	1- فَرَضی - افتِراحی 2- اخلاقی	1- بوردزیمی - بوردزیمی 2- پوهشتی
morbid	مَرَضی - وِییل	نه‌خوشی - دهرده‌دار
morbidity	وِیالة	دهرده‌داری
morbus caducus = epilepsy morbus gallicus = syphilis morbus sacer = morbus caducus mordacious	داء الصرع داء الزهري (السفلس) قارص - لاذع - عَضاض	دهردی فی - فی - پهرکم دهردی فهرنگی (سفلس) قرتینسر - تیژ (توون) - گازگر
mordant	1- مُبِت اللون 2- مُحْرِق - کاب 3- اَکَال	1- رهنګ جینګر کمر 2- سوتینسر - داخکمر 3- بخور
morphodifferentiation	تفریق شکلی	جیاګردنموی شتیومی
morphologic = morphological	1- نسبة لعلم الاشكال 2- شکلی	1- پمیوند به: شتیوه‌کار زانی 2- شتیومی
morphologically	من الوجْهة الشكلیة	له لایمنی شتیومیموه
morphology	عِلْم الاشكال	شتیوه زانی
morphosis	تَشْکُل عَضْرِي	پتیکهاتنی نمدامیی
morsal	طاجن - اطباقی (نسبة لسطوح الطواحن و الارعاء الضاحكة)	هارپ - جوتبونوی (پمیوند به پورومری خرتنه و پتیشه‌خرتنه‌گانموه)
mortality	مُتْ - مُهْلِك وفات - وفيات	بکوژ - لمناویسر - مردن - راژه‌ی مردنه‌کان
mortar:	جُرْن - هاون:	هاومن:
amalgam ~	جُرْن الاملغم	هاومنی نه‌ملکمر
pestle and ~	جُرْن وِمْسَن (هاون و مَفْة)	هاومن و دمساکاون (دمنک و دمساک)
mosquito	بَعْرُوة	میشوله

most:	اکثر:	زۆریه - نومیږي:
~ posterior position	اکثر وضع خلفي	نومیږي شونښی پشتموه
~ protrusive position	اکثر وضع بارز	نومیږي شونښی دهم‌پریوو
motile	عقوي الحركة	(نومیږي شونښی پېشموه)
motivate	يُعْتُ - يُحَرِّضُ	به‌جووله (خوځوله)
motive	1. حاث - مُحَرِّصٌ 2. مُحَرِّكٌ - حَرَكِي	هانی نه‌دا - تمبیته هوی 1. هاندەر - هڅ‌پیکەر 2. جوولمیی - بزوین (جوولین)
motor:	مُحَرِّكٌ (آلة) - حَرَكِي:	بزوین - جوولین - جوولمیی:
~, dental	مُحَرِّكٌ سِنِيّ	بزوینی ددانی (موتوری ددان)
~ fibres	الياف حركية	پیشاله‌کانی جوولمیی
		(پیشاله جوولمیی‌کان)
~, laboratory bench	عرك المنصة المختبري	بزوینی میزۍ کاری تاقیگمیی
~ nerve	عصب مُحَرِّك	ده‌ماری بزوین
~ root	جذر حركي	په‌گی جوولمیی
mottled:	مُبْتَعٌ:	په‌لاوی - بې‌په‌له:
~ enamel	مينا مبعقة	مینای په‌لاوی
mottling	تَبْعُ	بې‌په‌ل‌بوون
mould	1. قالب	1. قالب - دارپشته
=mold(see mold)	2. نمط - طراز	2. شینواز
moulding	3. يَتَوَكَّبُ يَنْصُبُ جِـنَ القالب	3. دارپشته (تیکردنی ناو قالب)
=molding		
mounting	ترکیب	سوارکردن
mouth:	فم - شَفَتٌ - فَوْهَةٌ:	دهم - ده‌مک - کون - پڼ‌گه - دهرچه:
=(1. the oral cavity		
2.the entrance of any canal		
or body cavity)		
~ angle	صِوَار - زاوية الفم	گۆشه‌ی دهم (لغاوی دهم)
~ breathing	تنفس فموي	همناسه‌دانی ده‌می (همناسه‌دان له ده‌مه‌وه)
~, carp's= fish mouth	فَمٌ مُشْبِطٌ	ده‌می ماسیی (وه‌ک ده‌می ماسی)
~, cotton	فَمٌ قُطْنِيّ (تَلْتَرُنْ فَمَرِي ولادي)	ده‌می لۆکه‌یی
~ gag	فاتح الفم	ده‌مک‌ره (لغاو)
~ guard	واقي الفم	پارێزهری دهم (ده‌م پارێز)
~ mirror	مرآة الفم	ناوینه‌ی دهم

~ preparation	تضخ الفم	ناماده‌کاری دم
~ prop	سناد الفم - دعامه الفم	پالپشتی دم
~ proper	جوف الفم بالخاصة	پوشایی دهمی ناسایی
~, tapir =(loose thick lips, caused by atrophy of orbicularis oris muscle)	فم تابیری (نتیجه ضمور العضلة المستديرة الفموية)	دهمی تابیری (دوره نه‌هایمی پوکانه‌وی ماسولکه‌ی بازنده دهمی)
~, trench =(1. acute ulcerative gingivitis 2. acute ulcerative stomatitis)	فم غتَنَق	دهمی به په‌خنده‌قبور (دهمی خنده‌قی) - دهمی سنگ‌گیری
movement:	حرَكة:	جوله:
bodily ~	حرَكة جَسَدِيَّة	جوله‌ی تعمیی
border ~	حرَكة قُصْوِي (حرَكة للحد الاقصى)	جوله‌ی نموی‌پیری (جوله‌ی بَزْ به‌زترین پیر)
border tissue ~	حرَكة النسيج الحَفَافِيَّة	جوله‌ی شانه‌کانی لی‌تواری
extrusion ~	حرَكة إخراج	جوله‌ی دهری‌پیرین (جوله‌ی دهره‌اتن)
forced ~	حرَكة قُسرِيَّة	جوله‌ی به‌زُور
free mandibular ~	حرَكة الفك السفلي الحُرَّة	جوله‌ی رها (نازاد)ی شمویلگی خوارو
functional mandibular ~	حرَكة الفك السفلي الوظيفية	جوله‌ی فرمانی شمویلگی خوارو
hinge ~	حَرَكة البكرة - حرَكة بَكْرِيَّة	جوله‌ی به‌کره - جوله‌ی به‌کره‌می (جوله‌ی خوله‌گی)
intermediary ~	حرَكة متوسطة - حرَكة متخللة	جوله‌ی ناو‌ندی
intrusion ~	حرَكة ادخال	جوله‌ی به‌نا‌واچوون
involuntary	حرَكة اضطرارية	جوله‌ی خۆ‌نمیست
jaw ~	حرَكة الفك	جوله‌ی شمویلگی
lateral ~	حرَكة جانبِيَّة	جوله‌ی لایی
mandibular ~	حرَكة الفك السفلي	جوله‌ی شمویلگی خوارو
masticatory ~	حرَكة المُضغ - حرَكة مُضغِيَّة	جوله‌ی جووین
opening ~	حرَكة الفتح - حرَكة فَتْحِيَّة	جوله‌ی کردن‌موه
passive ~	حرَكة مُنفعِلَة	جوله‌ی ناچالاک
	حرَكة سلبِيَّة (غیر فعاله)	(جوله‌ی نمری)
posterior border ~	حرَكة قُصْوِي خَلْفِيَّة	جوله‌ی نموی‌پیری دواو‌می
posterior opening ~	حرَكة فتح خَلْفِيَّة	جوله‌ی کردن‌موه دواو‌می
rotating ~	حرَكة التَدْوِير	جوله‌ی خولا‌نموه
rotary ~	حرَكة دَوْرَانِيَّة	جوله‌ی خولا‌نمو‌می
tipping ~	حرَكة إمالة	جوله‌ی لادان - جوله‌ی خوار (لا)چوون

torque ~	حرکه تدویر (حرکه قتل حول محور)	جوله‌ی خولانموره (جوله به‌دهوری تهرودا)
translatory ~	حرکه انتقالیه	جوله‌ی گواستراوه‌یی
mucicarminе	الکارمن المخاطي	کارماینی لینجکی
muciferous	مُفِرِّز لِلْمُخاط	دهردهر (رژنهر) لینجک
mucigen:	مُولِدِ المخاط:	لینجهمزئ
		- پیتکه‌یتنهری چلم:
~ granules	حُبَّیبات مَوْلدة لِلْمُخاط	گمردیله‌کانی چلم پیتکه‌یتن
mucilage	صَنَع - لُعاب صَنَعِي	کته‌ره - لیک‌ی که تهره‌یی
mucilaginous	صَنَعِي - رَضایی	کته‌ره‌یی
mucilloid	شبه الصَّنَع	کته‌ره شتوره (له‌کته‌ره‌چوری)
mucin:	مُخاطي:	چلم - لینجی:
~ plaque	لَوْحَة مُخاطيَّیْنَة	پدله (چین) لینجی
mucinogen	مُولِدِ المخاطين	لینجین زئ
		- دروستکمر (پیتکه‌یتن) لینجی
mucinous	مُخاطيני	لینجینی - چلمینی
muco -	بادنة تصني: مُخاطي - غِشاء مُخاطي	پیشگر به‌مانای: لینجیسی - چلمی - لینجه‌پرده‌یی
mucocеле	1- کيس مُخاطي 2- مُرْجُل مُخاطي - نامیة مُخاطيَة	1- کيس (پُزوک) چلمی 2- سهره‌لداو (قنچک) چلمی
mucocutaneous	مُخاطي جلدی	لینجی پیستیی
mucoderm	أَدمَة مُخاطيَة	بنتوژئی لینجی
mucodermal		
= mucocutaneous		
mucoepidermoid:	عاطي شبيهُ البَشَرِي (نسبة لشبه البَشرة و الغشاء المخاطي):	لینجی تویتزاله شتوره لینجی پروپوزه شتوره‌یی:
~ carcinoma	سرطان مُخاطي شبيه البَشَرِي	شتریه‌نهی لینجی پروپوزه شتوره‌یی
mucofibrous	مُخاطي لِيفي	چلمی ریشالی (لینجی ریشالی)
mucogingival:	مُخاطي لِثَوِي:	چلمی (لینجی) پووکیی:
~ junction	مُلتَقَى عَاطي لِثَوِي	همیه‌کگه‌یشتنی لینجی پووک‌ی
mucomembranous	غِشائي مُخاطي	لینجه‌پرده‌یی
mucomycosis	داء الفُطر المخاطي	دهرده‌کپرووی چلمی (دهرده‌کپرووی لینجکی)

mucoperiosteal	بِشعافي مُخاطي	نيسك پۆشې چلمې (نيسك پۆشې لينجکي)
mucopurulent	مُخاطي قينې	چلمې کينې (لينجکي کينې)
mucosa:	مُخاطيَة (طبقة مُخاطيَة):	لينجک (چيني لينجک):
alveolar ~	مُخاطيَة سخنيَة	لينجکي نيسکي ددان
buccal ~	مُخاطيَة خديَة - مخاطيَة الفم	لينجکي پووصتي - لينجکي دهم
labial ~	مُخاطيَة شفويَة	لينجکي ليتوي
lingual ~	مُخاطيَة لسانيَة	لينجکي زمانبي
oral ~	مُخاطيَة فمويَة - مُخاطيَة الفم	لينجکي دهمي (پووپوشې لينجکي دهمي) (پرمدهي لينجکي دهمي)
mucosal	غشائي مُخاطي	پووپوشې (پرمدهي) لينجکي
mucoserous	مُخاطي مصلّي	پرمدهي زهر داويي
mucositis	التهاب الغشاء المخاطي	سؤي (هموي) پرمدهي لينجکي
mucostatic	مُوقبِ إفرازِ المُخاط	و مستينمري لينجک پړان
mucous:	مُخاطي - مخاطي الافراز:	چلمې (لينجکي) - لينجکي (پړان) دهر دان:
~ acini	عنبات مخاطيَة	بۆله لينجيه کان (بۆله کاني لينجکي)
~ gland	غُدّة مخاطيَة	گلاند (پړژين) لينجکي
~ membrane	غشاء مُخاطي	لينجک پرمده
~ patch	لُطخة مُخاطيَة	لينجک پمله
~ tubule	أنابيب مُخاطيَة	لينجک لوله - لينجک بوري
mucroniform	شوکي الشكل	دړک شپوه
mucus	مُخاط	چلم - لينج
muffle furnace	فرن اللهب غو المباشر	کوردهي گري ناراستموخو
	فرن اللهب المغطى (فرن الحزف السني ذو اللهب غو المباشر)	- کوردهي گري داپوشراو (کوردهي چيني دداني گري ناراستموخو)
mulberry molars =(see: Moon molar and Fournier molar)	أرجاء ثوتية (أرجاء اولي دائرة صفوة علي شكل قُبّة في سياق الزهري الولادي)	خړتني تروسي (په کهم خړتني هميشمې بچوک و له شپوهي گومبز له نه‌خوڅي فمرنگي زگماکيا)
muller =pestle mulling:	پسخته (صفاة السحن) سحن:	تياوورد کمر (هاوړن) وورد کردن:
amalgam ~	سحن الأملغم	وورد کردن نه‌مملگم
multi -	بادنة ثمنّي: غنيد - مُتَعَدّد - کثر	پيشگر به‌ماناي: چندين - به‌شمار - زور - فره

multicellular	مُتَعَدِّ الخَلايا	چمنډين خانځى -فره خانځى
multicentric	متعدد المراكز	فره چمځيه كان
multicuspid = multicuspidate	متعدد الحبابات	چمنډين تيرايى (چمنډين كمپ)
multidentate	متعدد الاسنان	چمنډين ددانى
multiflex	متعدد الالتواء	چمنډين چه مانوه
multifocus	متعدد البؤر	چمنډين تيشكز
multiform	متعدد الاشكال -عبيد الاشكال	چمنډين شتوه
multilocular:	1- متعدد الكهوف- متعدد الساكن 2- متعدد الخلايا:	1- چمنډين نمشكومتى 2- چمنډين خانځى:
~ cyst	كيس متعدد الكهوف	كيس (پوك) چمنډين نمشكومتى
multinuclear	كثير النوى- عبيد النوى	چمنډين ناوكدار
multinucleated	متعدد النوى	چمنډين ناوكداره
multiple:	متعدد- ذو اجزاء- عناصر عدة:	فره- چمنډين- چمنډين پارچه يان توخم دار:
~ idiopathic haemorrhage sarcoma(of Kposi)	الورم الغصلي النزفي المتعدد الجهول السبب(لكابوسي)	چمنډين لوى گوشتى خوتنيزى هونه زانراو(هى كاپوسي)
~ myeloma	وَرَم نَقُوي(نخاعي) متعدد البؤر	چمنډين مؤخه گمؤل
multiradicular:	متعدد الجذور:	چمنډين په گدار -چمنډين ريشه دار:
~ tooth	سن متعددة الجذور	ددانى چمنډين په گى
mummification:	تحنيط:	مؤميا كړدن:
pulp ~	قنيط اللب	مؤميا كړدنى كړوك
mummifying paste	معجون التحنيط	همویری مؤميا كړدن
mumps	داء النكاف	مله خړى- گوى په پانه
mural	جداري	ديوارى
muscle:	عضلة:	ماسوولكه - ماينچه:
articular ~	عَضَلَةٌ مَفصَلِيَّة	ماسولكه ي جومگه ي
bicipital ~	عضلة ذات راسين	ماسولكه ي دووسر
buccinator ~	العضلة المُبوقة	ماسولكه ي فووتيكمر (ماسولكه ي فوويتكمر)
cardiac ~	العضلة القلبية	ماسولكه ي دلى (دله ماسولكه)
cutaneous ~	عضلة جلدية	ماسولكه ي پښتى

=dermal ~	عضلة خافضة	ماسولکھی نزمکھر
depressor ~		
genioglossus ~	العضلة الذقنية اللسانية	ماسولکھی چمنی زمانی
glossohyoid ~	العضلة الذقنية اللامية	ماسولکھی چمنی لامی
glossopalatine ~	العضلة المنكية اللسانية	ماسولکھی مهلاشوی زمانی
glossopharyngeal ~	العضلة البلعومية اللسانية	ماسولکھی گمرووی زمانی
involuntary ~	عضلة لا ارادية	ماسولکھی خۆنویست
levator ~	عضلة رافعة	ماسولکھی پمزکھر
lingual ~	العضلة اللسانية	ماسولکھی زمانی
masseter ~	العضلة الماحضة	ماسولکھی جویین
mastication ~s	عضلات المضغ	ماسولکھ کانی جویین
masticatory ~	عضلة ماحضة	ماسولکھی کی جویین
mylohyoid	العضلة الضرسية اللامية	ماسولکھی خرتنمی لامی
pterygoid ~	العضلة الجناحية	ماسولکھی بالی
smooth ~	عضلة ملساء	ماسولکھی لووس
sphincter ~	عضلة مُعَصِرَة	ماسولکھ گوشتنر
	(العضلة المحيطة بالفتحة الطبيعية والتي تعمل على اغلاقها)	(شمو ماسولکھی دوری دهرچی ناسایی داوهر کاری داخستنی نه تمام ده دات)
striated ~	عضلة مُخطَّطة	ماسولکھی هیلدار
= striped ~		
styloglossus ~	العضلة الإبرية اللامية	ماسولکھی دهرزی لامی
stylohyoid ~	العضلة الإبرية اللامية	ماسولکھی دهرزی لامی
temporal ~	العضلة الصدغية	ماسولکھی لاجانی
transverses linguae ~	العضلة المتراحة للسان	ماسولکھ پانکھی زمان
voluntary ~	عضلة إرادية	ماسولکھی خۆویست
muscular:	عَضَلِي:	ماسولکھی:
~ rheumatism	رثية عَضَلِيَة	رژماتیزمی ماسولکھی
musculation	تعضل (نشاط عضلي)	به ماسولکھ بوون (چالاکي ماسولکھی)
musculature	المُجْهَاز العَضَلِي	کۆننه نامی ماسولکھی
musculi(pl. of muscles)	عضلات (جمع عضلة)	ماسولکھ کان (کزی ماسولکھ)
musculocutaneous	عَضَلِي جلدی	ماسولکھی پیستی
musculodermic		
= musculocutaneous		
musculomembranous	عضلي جلدی	ماسولکھی پیستی

musculus	عضلة (لاتینی)	ماسولکه (به لاتینی)
mushbite =squashbite	عَضَّة رقیقه (تسجیل اِطباق الحدبات فقط بالشمع المَلَّه)	گستنیکی تنکله (نرم - هیواش) (تمنها تو مارگردنی جوتبسونی تیژایی ددانه کان به میوی نرم)
muslin buffs	اقراص المولین (نسج قُطنی رقیق)	پانکه‌له (خِرَزْکَه) کانی موسلین (پارچه خِرَزْکَه‌ی لَوْکَمی تنکه) (پاتالینکی خِرَزْکَمی لَوْکَمی تنکه)
mutation	طَفَرَة	بازدان - گُزَران (رُزْماوِ بازدان)
mute:	أَبْکَم - أَعْرَس:	لالی - لال:
deaf ~	اصم ابکم (أَعْرَس أَعْرَس)	کمپولال
mutilate	يَنْتَر - يَنْشَوُه	نمیریتیمه - نمیشیتین
mutilation	بَنَر - نَشْوِیه	پرینموه - شیناندن
myc - -mycet -myco - mycobacterium	بادنة تعنی: فُطر عُصَيَّة فُطْرِيَّة (جراثیم)	پیشگر بهمانای: کمپوو
mycoderma	الفشاء المُخاطي - الأدمة المخاطية	به کتریای کمپروسی پرده (روپوشه) لینجک
mycodermatitis	التهاب الفشاء المخاطي	روپوشه سز
mycoid	شِبهُ الفُطَر	کمپروسی (کمپروشیوه)
mycosis:	داء الفُطَر:	ددرده کمپوو:
action - ~	داء الفُطَر الشُعاعي	ددردی کمپروی تیشکی
mycotic:	فُطري (نسبة للفطر):	کمپروسی (پمیرهند به کمپرووه):
~ stomatitis =thrush	التهاب الفم الفطري = السَّلَق	ده‌ممسوی کمپروسی = بَزْقَه
mycterix	أنفي (نسبة للحفرة الانفية)	لوتی (پمیرهنده کونه لوتوتوه)
myelin:	نُخاعين:	مُزْخی (مُزْخین):
~ sheath	غِمد النُّخاعين	کیفی (پرده) می مُزْخی
myelinated fibers	الياف نخاعية	ریشاله مُزْخِینیه کان
myelocyte	كُرْبَةُ نَقِيَّة	خِرَزْکَه‌ی مُزْخی
	- خلية نَقِيَّة	- مُزْخه خانه
myelogenic = myelogenous	نخاعي أَشْأ (ریشا فی الحلايا النقية فی نقي العظم)	سرجاوه مُزْخی (له خانه‌کانی مُزْخی ناو مُزْخی نیسغانموه دروسته بیت)

myeloid:	شِبُهُ النَّقِي - شِبُهُ النَّقِيوِي:	لَمْوُخْ چو - شِيوِي مَوْخِي:
~ sarcoma	وَرَمٌ عَقْلِي شِبُهُ النَّقِيوِي	گَمُولِي بَمَسْتِمِشَانِي مَوْخِي شِيوِي
myelolymphocyte	خَلِيَّةُ لُفَاوِيَّةِ نَقِيَّةِ	خَانِي لِيْمْفِي مَوْخْ
myeloma:	وَرَمٌ نَقِيوِي (وَرَمِ ذُو خَلَايَا نَقِيَّة):	مَوْخِه گَمُول - گَمُولِي مَوْخِي (لَوِي خَانِه مَوْخِيه کَان):
multiple ~	وَرَمِ تَقِيوِي مُتَعَدِّد	چَمَنَدِيْن مَوْخِه گَمُول
plasma cell ~	وَرَمِ تَقِيوِي ذُو خَلَايَا مُصَوِّرَةِ الدَّمِ	مَوْخِه گَمُولِي خَانِه پِيکِهِيْنِه کَانِي خَوِيْن (گَمُولِي مَوْخِي خَانِه خَوِيْن زِي)
mylo - =(prefix signifying molar)	بَادَنَة تَعْنِي: حُرْسِي	پِيْشْگَر بَهْمَانَاي: حُرْسِي
mylodus =(molar tooth , an old term)	حُرْسِي - سِن - رَحِي (تَسْمِيَة قَدِيْمَة - لَاتِيْنِيَّة)	حُرْي - دَدَان - هَارِو (نَارَوِيکِي کَوْنَه - بَه لَاتِيْنِي)
mylohyoid:	حُرْسِي لَامِي:	حُرْسِي لَامِي:
~ fossa	حُفْرَة حُرْسِيَّة لَامِيَّة	چَالِي حُرْسِي لَامِي
~ groove	قَلَمٌ حُرْسِي لَامِي - مِيْزَابِ حُرْسِي لَامِي	دَوْرِي حُرْسِي لَامِي
~ line	مَسْتَوِي حُرْسِي لَامِي	هِيْل (نَاسْت) حُرْسِي لَامِي
~ muscle	عَضَلَة حُرْسِيَّة لَامِيَّة	مَاسُولِکِي حُرْسِي لَامِي
~ ridge	حَافَة حُرْسِيَّة لَامِيَّة	قَمَرَاغِي حُرْسِي لَامِي
myo -	بَادَنَة تَعْنِي: عَضَلَة	پِيْشْگَر بَهْمَانَاي: مَاسُولِکِه
myoblast	مُصَوِّرَة العَضَلَة (خَلِيَّة)	پِيکِهِيْنِه مَاسُولِکِه (خَانِه) (خَانِي مَاسُولِکِه زِي)
myoblastoma	وَرَمِ مُصَوِّرَاتِ العَضَلَات (وَرَمِ الخَلَايَا المَصَوِّرَة للعَضَلَات)	لَو (گَمُول) خَانِه پِيکِهِيْنِه کَانِي مَاسُولِکِه کَان (لَوِي خَانِه کَانِي مَاسُولِکِه زِي)
myocardium	عَضَلَة القَلْب	مَاسُولِکِي دَلْ
myoepithelial:	عَضَلِي بَشْرِي: - عَضَلِي بَشْرَوِي	مَاسُولِکِي پَرُوپُوْشِي:
~ cell	خَلِيَّة عَضَلِيَّة بَشْرِيَّة	خَانِي مَاسُولِکِي پَرُوپُوْشِي
myofascial	صِفَاقِي عَضَلِي	چَه قَاثَمِي مَاسُولِکِي
myofibrils	لِيْفَاتِ عَضَلِيَّة	پِيْشَالُوکِه کَانِي مَاسُولِکِي (پِيْشَالُوکِه مَاسُولِکِيه کَان)
myoid =(muscle - like)	شِبُهُ العَضَلَة	لِه مَاسُولِکِه چو (شِيوِي مَاسُولِکِي)
mycology	عِلْمِ العَضَلَات	مَاسُولِکِي زَانِي

myolysis	انحلال عضلي - انحلال العضلات	شیبونیوئیدی ماسولکمی - شیبونیوئیدی ماسولکه کان
myoma	ورم عضلي	لوو (گمؤل)ی ماسولکمی
myomalacia	لین العضلات	نرمجونی ماسولکه کان (ماسولکه نرمه)
myomatosis	داء الاورام العضلية	دردی لووه ماسولکمییه کان (دردی لووه کانی ماسولکمی)
myxadenitis:	التهاب الغدة المخاطية:	سؤ (هموی) گلانده لینجکه کان (رژینه لینجکه سؤ):
~ labialis = cheilitis glandularis	التهاب الغدد المخاطية الشفوية = التهاب الشفاة الغنّی	همو (سؤ)ی گلانده لینجکه لیتییه کان - هموی لیتی رژینی
myxedema	وذمة مخاطية	بله نارسان (نارسانی لینجکی)
myxo - =(mucus, mucous , mucoid)	بادنة تعني: مخاط - مخاطي - شبيه المخاط	پیشگر بهمانای: لینج (چلم) - لینجک - شیوه لینج
myxochondroma	ورم غضروفي مخاطي	لووی کپراگمی لینجکی
myxocyte myxoedema = myxedema	خلية مخاطية - كُرّة مخاطية	خانهای لینجک - خړۆکه لینجکی
myxofibroma	ورم ليفي مخاطي	لووی گلاندی پیشالی لینجکی
myxoid =(mucus- like)	شبه المخاط	له شیوهی لینجک (لینجکی)
myxolipoma	ورم شحمي مخاطي	لووی چموری لینجکی
myxoma =(tumour of connective tissue)	ورم مخاطي	لووی لینجکی
myxomatosis	داء الاورام المخاطية	دردی لووه کانی لینجکیسی (دردی لـووه لینجکیه کان)
myxorrh(o)ea =(a copious flow of mucus)	سيلان مخاطي	رژان (هاتنه خوارمده)ی لینجک (چلمی)
myxosarcoma	ورم عضلي مخاطي	لووی بمسترمشانی لینجکی
myxovirus	حمّة راشحة مخاطية (من الفصيلة المخاطية)	تای قایرهمی لینجکی (تای پالاوتهی لینجکی)

N

naevocarcinoma

سرطان وُخمی

شیر په‌نجی خالی

naevoxantho- endthelioma

دوم پطانی وُخمی اَصْفَر

گم‌ولی ناپویشی خالی زهره

naevus:

وُخْمَة - شامَة (بالعامیة: خال) :

خال:

=(a birth mark)

eqithelial ~

وُخْمَة بَشْرَوِیَة

خالی پویشی

nail:

1- ظُفَر

1- نینۆک

2- مِسمار

2- بزمار

3- یُخْبِت:

3- جینگهری نه‌کات:

~ biting

قَضْمُ الْأَظْفَارِ

نینۆک قرتان

~ brush

فرشاة الْأَظْفَارِ

فلچه‌ی نینۆک

Nance's leeway space

مِصَافَة نانس لیوِی

ماوِی نانس لیوِی

=the difference between the space occupied by the deciduous canine and two molars and that occupied by the permanent canine and premolars on each side of the dental arch.

nanocephalia =nanocephaly nanocephalous	صغر الرأس صغیر الرأس	سهریچوکی سهریچوک
nanoid: =(dwarf-like) ~ enamel	قزم: میناء قزیمه	کورتهبالا: مینای کورته بالا
nano -	بادنة معنى: 9-10	پیشگر بهمانای: 9-10
nanometer =(one billionth) nape	جزء من بليون من المتر قفا - قنال - نقرة (مؤخرة الرقبة)	بهشیک له بلیونی مەتریک نەستۆ (پشته‌مل)
napkin: ~ holder ~ paper	منديل - سرة: حامل المنديل منديل ورقی	دەستەسەر - پۆشەر (داپۆشەر): گیره (هەلگری) دەستەسەر دەستەسەری کاغەزیی
narcoma narcosis narcotic	سبات خدری - غیپوریه خدریه خدر - قهدير - تهیرم خدر (ماده خدره)	مەتبوونە سەپوون - گێژبوونە سەپوون سەپوون - سەرکردن - بیهۆشکردن بیهۆشکەر (ماددهی بیهۆشکەر)
narcotism	انسام بالمخدرات - الخدر	- سەپکەرە - سەپکەرە مادده به‌هه‌راویبوون به مادده بیهۆشکەرەکان - سەپوون - سەپتی
narcotize	يلدر	بیهۆشی نه‌کات - به‌غی نه‌کات - سەپ نه‌کات
naris = a(nostril) nasal: ~ cavity ~ crest ~ feeding	منخر (فتحة الأنف) أنفي: حفرة أنفية قنزعة أنفية تغذية أنفية (تغذية عن طريق الانف)	دەرچهی لووت (کونه لووت) لووتی: چالی لووتیی لیتواری لووتیی خۆراکدان له لووتمه (خۆراکدان له پێی لووتمه)
~ fossa ~ muscle ~ nerves ~ point = nasion	حفرة أنفية عضلة أنفية اعصاب أنفية نقطة أنفية	چالی لووتیی ماسولکه‌ی لووتیی ده‌ماره‌کانی لووتیی خالی لووتیی
~ polyp	مرجل أنفي - سلیله أنفیه	(خالی به‌یه‌ک‌گه‌یشتنی نیسکی لووت و ناوچه‌وان) زیاده‌گۆشتی لووتیی

Naammyth's membrane
Nasmyth: 1848 Scottish
dental surgeon
 =(1. Primary enamel

غشاء نازمٹ
 (في المیناء)

پەردە (تۆپ)ی نازمسی
 (لەمینادا)

cuticle.
 2. Reduced enamel
 epithelium.
 3. Primary enamel cuticle
 and reduced enamel
 epithelium)
 ~ process

تتوۋ انفی - ناتیۋ انفی

چوکلە لوتی - چوکلە لوتی

~ reflex

منعکس انفی

هەلگەراوە (فرتە)ی لوتی

~ septum

حجاب انفی - حاجز انفی
 - رتوۋه انفی

تیغە (پەردە)ی لوتی
 - پەرمستی لوتی

~ spine

شوک الانف
 - شوک انفی

دړک (تیز)ی لوت
 - لوتە تیزایی

~ vien, external

وړید انفی خارجی
 نقطه انفی

خوێنپوێنی لوتی دەرەکی
 خالی لوتی

nasion =nasal point
= (the mid point of
frontonasal suture)
nasitis

التهاب الانف

لوتە سۆ (هەوی لوت)

(التهاب الانف و الغشاء المخاطي
 المبطن)

(سۆی لوت و پەردە ناو پۆشی لینجک)

Nasmyth's membrane

غشاء نازمسی (في المیناء)

پەردە (تۆپ)ی نازمسی (لەمینادا)

naso -

بادەتە تعنی: أنف

پینشگر بە مەنای: لوت

nasoalveolar:

انفی سنخی:

لوتی نیسکی ددانیی:

~ cyst

کیس انفی سنخی

پۆرک (کیس)ی لوتی نیسکی ددانی

naso - antral

انفی جیبی

لوتی گەرفانی

(پەیمەرە بە لوت و گەرفان (بۆشایی) شەویلگە (نسبە للاف و جیب الفك العلوي)
 سەرۆ)

naso - antritis

التهاب الانف و الجيب

سۆ (هەوی لوت و گەرفان

nasobasilar:

أنفي قاعدي:

لوتی بنکەیی:

~ line

مستوی انفی قاعدی

پووتە خشی (ناستی) لوتی بنکەیی

nasobroncheal

أنفي قصبي

لوتی بۆری هەوایی

nasobuccal

أنفي خفي

لوتی پوومستی

nasobuccopharyngeal

أنفي خفي بلعومي

لوتی پوومستی گەرووی

nasociliary:

أنفي هدي:

لوتی:

~ nerve	عصب انفي ههبي	دهماری لوتی کولکمی
nasofrontal	انفي جبهی	لوتی ناوچموانی
nasogenital	انفي تناسلی	لوتی زاوژی
	(نسبة لعلاقة التفورات الوخيفية بين الغشاء المخاطي الانفي و الاعضاء التناسلية)	(پمپهندی گژانکاری فرسانی نیتوان لینجکه پمدهی لوت و نهنامه کانی زاوژی)
nasolabial:	انفي شفوی:	لوتی لیوی:
~ cyst	کیس انفي شفوی	پژله(کیس)ی لوتی لیوی
~ line	مستوی انفي شفوی	ناستی لوتی لیوی
nasolacrimal:	انفي دمعی:	لوتی فرمیکی:
~ canal	قناة انفية دمعية	کمالی لوتی فرمیکی
~ duct	جرى انفي دمعی	پژله(پژچه)ی لوتی فرمیکی
nasology	مبحث أمراض الأنف	زانستی نهخوشیه کانی لوت
nasomaxillary	انفي فکی (نسبة للأنف و الفك العلوي)	لوتی شمیلگی (لوت و شمیلگی سورو)
nasomental:	انفي ذقني:	لوتی چمناگی:
~ reflex	مُتَفَكِّس انفي ذقني	کاردانوه(فرته)ی لوتی چمناگی
naso- oral	انفي فمّی	لوتی دهمی
nasopalatine:	انفي حَنَكِي:	لوتی مهلاشویی:
~ artery	شریان انفي حنکی	خوتنبهری لوتی مهلاشویی
~ canal	قناة انفية حنكية	کمالی لوتی مهلاشویی
~ duct	جرى انفي حنکی	پژچه(پژله)ی لوتی مهلاشویی
~ duct cyst	کیس المجرى الانفي الحنكي	پژکی پژلهی لوتی مهلاشویی
nasopharyngeal:	انفي بلعومي:	لوتی گمرووی:
~ angiofibroma	وَرَم جِرَقي انفي بلعومي	گمژله(لوی)ی لوتی گمرووی
~ cancer	سرطان انفي بلعومي	شیزیه نهی لوتی گمرووی
nasopharyngitis	التهاب البلعوم الانفي	سژ(هم)ی گمرووی لوتی
nasopharynx	بلعوم انفي	گمرووی لوتی
nasoseptitis	التهاب الحاجز الانفي	سژ(هم)ی تیغه لوتی
	-التهاب الحاجز الانفي	-تیغه لوته سژ
nasosinusitis	التهاب الجيوب الانفية	سژ(هم)ی گیرفانه کانی لوت
= nasosinusitis		= همی لۆچه کانی لوت

natal	ولادی	نموزادی (نوی له دایک بوو)
natural	طبیعی	ناسایی - سروشتی
nature:	طبیعة:	سروشت - شتواز:
~ of occlusion	طبیعة الإطباق	شتوازی جوتبوتون
nausea	غشیان	دلتیکه‌لها تن - هیلنج
=(tendency to vomit)		
nauseous	غشیانی	کمی دلتیکه‌لها تو
Nealon's	اسلوب نیلون عَندیم الضغط	شتوازی (نیلون) بی پستان
non- pressure technique		
Nealon's technique	اسلوب نیلون	شتوازی نیلون
= brush technique	اسلوب الفرشة	شتوازی فلجه (فلجه کردن)
neck:	عُنُق - رَقَبَة	مل
anatomical ~	عُنُق تشريحي	ملی تویکاری
condyle, ~ of	عُنُق اللقمة	ملی گرنی نیتسک
	(الفک السفلي)	(شمویلگی خوارو)
dental ~	عنق سني	ملی ددانی
mandible, ~ of	عنق الفك السفلي	ملی شمویلگی خوارو
mandibular ~	عنق الفك السفلي	ملی شمویلگی خوارو
tooth ~	عنق السن	ملی ددان
necro -	بادنة تعني: مَيّت - نُخِر	پیشگر بهمانای: مردو
necrobiosis	مَوَات فيزيولوجي	مردنی فرماني (فرماني لمش)
= bionecrosis	نُخْرَة طاهرة	مردنی خانه‌کانی لمشی پلمبی
	(تَمَوُّت الخلايا التدريجي)	
necrobiotic	نسبة للموات الطاهر	مردنه فرماني
= necrotic		
necrose	نُخِر - مُتَنَخَّر	کلوز - کلوزیو - داخوارو - مردو
necrosis:	نُخْرَة - مَوْت خُلَوِي - تَمَوُّت:	داخوارو (کلوزیو)
=(death of tissue):		
caseation ~	نُخْرَة تَجَبُّنِيَّة	- مردنی شانمی - مردن:
dental ~	نخرة سنية - نُخْر سني	مردنی شانمی پمویی
=tooth decay		ریزیوی ددانی = کلوزی ددانی
osteo - radio - ~	نخرة عظمية شعاعية	مردنی نیسکی تیشکی
	(بسبب المعالجة الشعاعية)	(بهوی چارمیرکردنی تیشکی)
necrotic:	1- نُخْرِي	1- کلوزی (شانه مردو)
	2- مُتَنَخَّر - نُخِر:	2- کلوزیو - کلوز:

~ pulp	نُپ مُتَنَقَّر (لب مُتَمَوَّت)	کړځکی داخوړاوو (کړځکی مردوو)
necrotizing:	ناخړ-مُسَبَّب التَمَوَّت:	کلځزکمره-مردنه هوکار:
~ agent	مادة ناخړه	کلځزکمره مادده
needle:	إبرة:	دهرزی:
aspirating ~	إبرة البزل	دهرزی دهرهاردن
dental ~	إبرة سنية	دهرزی ددانی
dental suture ~	إبرة خياطة سنية	دهرزی دورینموی ددانی
disposable ~	إبرة طروح (تطرح بعد استعمالها)	دهرزی دیسپوزابل (یهک جار به کارهاتوی)
file, ~	معدد إبری الشكل (معدد علمي شکل الإبرة)	برپهنلی دهرزی شپوه (برپهنه له شپوهی دهرزی)
harelip ~	إبرة شق الشفة	دهرزی لیتوکهلی - دهرزی لیتوقلیش
holder, ~	حامل الإبرة	ههنگری دهرزی
hypodermic ~	إبرة تحت الجلد	دهرزی ژیر پیست
point tracer ~	إبرة مؤشرة نقطية	دهرزی ناماژهی خالی (دهرزی خاله هیتا) (دهرزی خاله پیس)
root canal ~	إبرة قناة الجذر	دهرزی کمنالی رډگ
suture ~	إبرة خياطة	دهرزی دورینموره
needlelike:	لپړی (علمي شکل الإبرة)	وهک دهرزی (له شپوهی دهرزی - دهرزی شپوه)
~ crystals	بلوريات إبرية	بلور دهرزی شپوه (بلوروی وهک دهرزی)
needs	مُتَطَلَّبات- احتیاجات- ضرورات	پیناویستییه کان
nefrense = having no teeth = edentulous	أذرد- بلا أسنان (تسمية قديمة)	بین ددان (ناویکی کونه)
negative:	سَلْبِي:	نهری- پینچموانه:
~ overbite	تراکب الفضة السليبي	گهستنئ (جوتبونئ)
= anterior open- bite	غضة مفتوحة أمامية	جوتبونئ (گستنئ) پینشه کراوه (والا)
~ reaction	تفاعل سلبی	کارلیکی نهری - کارلیکی پینچموانه
~ relief	إراحة سلبية	هموانموی پینچموانه

neglected:	پشتگویتخراو:	(هغیف الضفط السلیبی)
~ caries	کلزوی پشتگویتخراو	مُهل:
neisseriaceae	میکروبی نایسوییه کان	نخر مُهل (نُخُر مُهَلَّة)
neo -	پیشگر به مانای: نوی	نایسریات (جراثیم)
neoblastic	بشانه بوبو (پینکها توی له شانه ی نوی)	بادنه تعنی: جَید
neomembrane	پرده ی نوی - پرده ی گنده ل	مُتنسج (مُشکل من نسج جَید)
neon	نیون (پووناک - پلشن)	غشاء جَید - غشاء کاذب
neonatal	نموزادی (نوی له دایکی بوی):	نیون (طوء)
= relating to newborn		ولادی (حدیث الولاده):
~ line	هتلی نموزادی	خط ولادی
= (an incremental line in the dentine and enamel of the deciduous tooth formed in utero, marking the development of the tooth structure at birth time)	- هتلی سنورداری گمشه ی میناو عاج له منال دانا تا له دایکی بوی	الحط الحُمدُ لنسور المیناء العاج فی الرحم حتی الولاده
~ ring	هتلی نموزادی = بازنه ی نموزادی	حلقة ولادیه - خط ولادی
= ~ line		
~ tooth	ددانی نموزادی	سین ولادیه
= a deciduous tooth present in the mouth at birth or erupting within few days of birth	(ددانی کاتیی له ده ما له گمل له دایکی بوندا بیان پاش چمند پوژتیک دهرده کموت)	(سن موقتة تتواجد فی الفم عند الولاده او تبزغ بعد بضعة ایام)
neonate	نموزاد (نوی له دایکی بوی)	ولید (حدیث الولاده)
= a new-born infant		
neopathy	دهردی نوی	داء حدیث - داء جَید
neoplasia	دروستجوی نوی - پینکها تنی نوی	تصنیع جَید - تشکُل حدیث
neoplasm:	گمزل - لوو:	نامیه - ورم:
malignant ~	لوو (گمزل) ی بیس	نامیه خبیثه (ورم خبیث)
neoplastic:	دروستکراو - دهستکردویی:	مُصنَع - تَصْنَع:
~ changes	گژوانی دهستکردویی	تغیرات تَصْنَع
neoplasty	جوانکاری نمشته مرگیری	تصنیع جراحی
nephro -	پیشگر به مانای: گورچیله	بادنه تعنی: کلیه
= nephro -		
= kidney		
nephritis	گورچیله سز (هموی گورچیله)	التهاب الکُلرة
		- التهاب الکُلِیة
nephro -	پیشگر به مانای: گورچیله - گورچیلیمی	بادنه تعنی: کُلرة - کُلِیة - کُلوی
nepiology	زانستی منالان	مُبعث الاطفال
= branch of pediatrics		

**relating to infants and
young children
nerve:**

	دهمار:	عَصَب:
abducent ~	دهماری دوررخمره	عصب مُبْعِد
accessory ~	دهماری پاشکۆ	عصب مُلْتَق
	-زنده دهمار	-عصب اِضافي
afferent ~	دهماری هاتوو	عصب مُوَرِد
	(گوئیزه‌رموه له چټوره بۆ چهق)	(ناقل من المحيط للمركز)
autonomic ~	دهماری سهرمهخۆ	عصب مُسْتَقِل
block anaesthesia, ~	سپ‌کردنی دهماری به‌ریمست	تخلیر العصب الحاجز
	(سرکردنی ناوچهیی)	(تخلیر ناحیه‌یی)
broach, ~	ده‌زی دهمار	إبرة العَصَب
buccinator ~	دهماری ماسولگهی فوکه‌مر(فوپینکمر)	عصب العضلة المُبْرِقَة
cranial ~	دهماری کاسمه‌ری	عصب قِهْني
dental ~	دهماری ددانی	عصب سَني
efferent ~	دهماری پۆشتوو	عصب مُصَنِّر
	(گوئیزه‌رموه له چه‌مه‌ره به‌رمو چټوه)	(ناقل من المركز للمحيط)
facial ~	دهماری پوویی	عصب وَجْهي
fibres, ~	پیشاله دهماریه‌کان	الیاة عَصْبِيَّة
=fibers, ~		
giromatic broach, ~	ده‌زی دهماری جه‌زماتیکی	إبرة عصب جهوماتیکية
	(سووانموی به‌پټچه‌وانه)	(ذات دوران متماکس)
growth factor, ~(N. G. F)	هۆکاری گمشی دهماری	عامل النُمو العَصْبي
inferior dental ~	دهماری ددانی خواروو	العصب السَني السَفلي
lingual ~	دهماری زمانی	العصب اللساني
mandibular ~	دهماری شعویلگهی خواروو	عصب الفك السفلي
maxillary ~	دهماری شعویلگهی سه‌روو	عصب الفك العلوي
mechanical removal, ~	لی‌کردنموی دهماری میکانیکی	استئصال العصب الالهي
mental-	دهماری چه‌ناگهی	العصب اللُغْني
motor ~	دهماری بزۆین	عصب مُحَرَك
	-بزۆینه دهمار	
ophthalmic ~	دهماری چاری	العصب العيني
optical ~	دهماری بینه‌(بینینه دهمار)	العصب البصري

parasympathetic ~	المصب نظير الودي	دهماري تمنيشت به سوزه نمندام (دهماري تمنيشت وزهوالا)
peripheral ~	عصب محيطي	دهماري پيري (دهماري پيلي - دهروبير - دور له چمقوره)
removal, ~	استئصال المصب	ليکړدنوروي دهمار
sensory ~	عصب حسي	دهماري همستي
sympathetic ~	عصب ودي	دهماري سوزني
neural	عَصَبِي(نسبة للاعصاب)	دهماري(پميروند به دهماروه)
neuralgia:	عُصَاب- آلم عَصَبِي:	نازاري دهماري:
trigeminal ~	عُصَاب مثلث التوائم (الم العصب مثلث التوائم)	نازاري دهماري سى لقه دهمار (سى کوچکه دهمار)
neuralgic	نسبة آلم العصب	پميروند به نازاري دهماروه
neurinoma	وَرَم غُدَّة العَصَب	گمول(لوري) کيفي دهمار
neuro -	بادنة تعني: عَصَب	پيتشگر به ماناي: دهمار
neurofibroma	ورم ليفي عصبي	گمول(لوري) ريشالي دهماري
neurofibrosarcoma	ورم غصلي ليفي عصبي	گمولى به ستمره شانه ي ريشالي دهماري
taste ~ s	اعصاب الذوق الحِسِّيَّة	دهمارکاني چيز(تام) همستي
trigeminal ~	عصب مُثلث التوائم	سى لقه دهمار(سى کوچکه دهمار)
vagus ~	العصب المُهم - العصب التائه (العصب الرتوي الممدي)	ويله دهمار(دهماري سیه کان و گدمي)
vasoconstrictor ~	عصب مُقبض للاوعية	دهماري لوله کرژکمر(کرژکمره دهمار)
vasodilator~	عصب مُسع للاوعية	دهماري لوله فراوانکمر (فراوانکمره دهمار)
vasomotor ~	عُصَب مُحرک للاوعية	دهماري بزوتني لوله کان (بزوتنه دهمار)
zygomatic ~	عصب وَجَنِي	دهماري کمولي
nervous: =(1-relating to nerve) =(2- relating to acondition of nervous sness) ~ system	1- عَصَبِي(نسبة للاعصاب) 2- عَصَبِي المزاج: جهاز عَصَبِي	1- دهماري(پميروند به دهماروه) 2- دهمارگيري(تړيو تړ): کوژندنامي دهماري
nervousness	عَصَبِيَّة - تهيج عَصَبِي(تَرْفُز)	تړپويون
netting	1- تشبيک 2- شَبَکَة	1- به تړپويون(بميه کناچون) 2- تړپ

network	شَبَكَة	تَرَبّ
Neumann's dental sheath Neuman: 1834-1918 German pathologist=(partially calcified tissues lining dental tubule) neurogenic	غُمد(غلاف) نیومان السِّنّی	کیف(کتیلان)(برگ)ی نیومانی ددانی
neuroid	عَصَی المُنشَا	سارچموره ده‌ماریی
neurology	شَبَه العَصَب	ده‌مار شتیوه(له شتیوهی ده‌مار)
	عِلْم الاعصاب	ده‌مار زانی
		(زانستی ده‌ماره‌کان)
neuroma	دَرَم عَصَی	گمژله(لووی) ده‌ماریی
neuromechanism	أَلِیَة عَصَبِیَة	میکانیزم(پُنباز)ی ده‌ماریی
neuromuscular	عَصَی عَضَلِی	ده‌ماریی ماسولکسیی
neurorrhaphy	خِیاطَة العَصَب	دورینه‌وهی ده‌مار
neurosis	داء عَصَی - عُصاب - شَواش عَصَی	ده‌ردی ده‌ماریی
neurospasm	تَشَنُّج عَصَی	گرژیونی ده‌ماریی
neurosuture = neurorrhaphy	خِیاطَة العَصَب	دورینه‌وهی ده‌مار
neutral = (neither acid nor alkali)	مُعْتَدِل - نُعَايِد (بَیْن الحَمْضَة وَ القَلْوِیَة)	هاو‌کِشَه - بَیْ لایَدِن (هاو‌چَریی ترشی و تفتی)
neutralization	تَعْمِیْل - مُعَايِدَة	هاو‌کِشَمبوون
neutralize = (to make neutral or inert)	يُعْمَل - يُعَايِد	هاو‌کِشَمی نه‌کات
neutroc(c) lusion	إِطْباق مُعَايِد	چوتبوونی هاوسه‌نگ
= (Angle class 1 malocclusion)	(الْصَف الاول مِنْ سُوء الْإِطْباق لِی تَصْنِیْف اَهْمَل)	(پۆلی یه‌کدم له پۆلِتن‌کردنی شمویلگه جروتبوون له پۆلِتن‌کردنی نینگل)
nevus = naevus		
newborn = (recently born: infant in(1-2-3) days of life)	وکید(المولود حَدِیثاً مِنْذُ یَوْمِیْنِ أَوْ ثَلَاثَة غَالِباً)	نموزاد - له‌دایک‌بوونی نوی (دوو رۆژ یا سێ رۆژی)
Ney's surveyor	مُخَطَّط نِی	هینکلک‌شمری نی
nib:	طَرَف - رَأْس:	پهل - سمر:
condenser ~	رَأْس أَدَاة الرُّص (كَادَاة حَشْوَة الاسْلَمِمْ مِثْلًا)	سمری نامرازای چم‌کردنموره بۆمونه: (وهك نامرازای پر‌کردنموهی نه‌مه‌لگم)

nickel: = (a silver white metal, chemical symbol= Ni, similar in properties of iron) ~ alloy	نیکل (عنصر فلزی)	نیکل (توخنی کانزایی)
nicotinic acid = vitamin PP = vitamin B3	خلیطة النیکل الحمض النیکوتینی	تیکملهی نیکل ترشی نیکوتینی = ښیتامین ب3
nidus: ~ of infection = (a focal point of infection)	بؤرة: بؤرة الإلتان	سمرچاوه: سمرچاوهی تمشنه کردن
night guard	الواقی اللیلی (جهاز وقایة الرِّیاط و التَّسج الدائمة الفمویة)	پاریرموی شموانه (نامرازی پاراستنی بمستمزشانمو پالپشته شاندي ناودهم)
nigrities linguae = black tongue	اللِّسان الأسود	زمانی پمش
nipper:	قِرَاحَة - مِقْراض:	قرتیننهر:
pin- hole ~	قِرَاحَة تثلیب	قرتیننهری کونیتین کردن
nitrate:	آزونات - نترات:	نترات:
silver ~	آزونات الفضة - نترات الفضة	نتراتی زیو
nitro -	بادنة تعني: آزوت	پیتشگر به مانای: نایتروجن
nitrogen	آزوت - نیتروجن	نایتروجن
nitrogenous	آزوتی - نیتروجینی	نایتروجینی
nitrous oxide: = N2O	خَمَضُ اَوَّلِ الْاَزُوت (الغاز الضَّحَّاك: مَخْض)	نؤکسیدی نایتروژ (خمنده گاز: بیتهوشکس)
~ analgesia	تسکین الالم بمحض اول الازوت	هینوکمره نازار به یه کم نؤکسیدی نایتروژ
nociceptive reflex = any reflex produced by a painful stimulus	مُنْعَكِسُ الْاَلَمِ الرِّضِي (منعکس الالم العَرَضُ بالرِّض)	پهرچه کرداری (فرته یی نازاری کوتراوی
nocte = night	اللیل (اللاتینیة)	شمر
nocturnal	لَیْلِي	شموی - شموانه
nocuous = noxious	مَضَر - مُؤَذ	زهر دهمند - نازار به مخش
node: = a swelling knob of tissue	عُقْدَة	گرئی - لود
lymph ~	عُقْدَة لنفاویة	گرئی لیمنی
nodular:	عُقْدِي:	گرئیی (گرئیدار) :
~ calcification	تَکَلُّسُ عُقْدِي	به کلسیونی گرئیی

nodule:	عُقَيْدَة (عُقْدَة صَغِيرَة):	گِرَنجَكِه:
~ s, Bohn's	عُقَيْدَات بوهن	گِرَنجَكِه‌ی بۆهن
= epstein's pearls		
noma	مَوَات	گِه‌نگِرَنیای دهم
= gangrene of the mouth	(غَنغَرِنَا الفَم)	(مِرْدَنی بِمَشِیک لِه شَانِه‌کَانِی دَه‌م)
= cancrum oris		
nomenclature	تَسْمِیَة - مَصْطَلَح	نَاوَنان - زَاوَاوِه
	- رَمَز - اِسْم	- هَیْمَا - نَاو
non -:	بِلا - پِلَوَن - پَغِر - غَیر - عَدِیم:	بِی - نَمُو - نِمَبُوَن:
~ - anatomic cusps	بِلاخِدْبَات تَشْرِیْمِیَة	بِی - تِیَوایی تَوَنکَارِی
	(اِسنان بِصِدَات غَیر تَشْرِیْمِیَة)	(دَدَانِه‌کَانِی کِمَسَپ نَاتَوَنکَارِی)
~ - anatomical teeth	اِسنان غَیر تَشْرِیْمِیَة	دَدَانِه‌کَانِی نَاتَوَنکَارِی
= non- cuspid teeth		
= zero- degree teeth		
= mono plane teeth		
~ - aqueous	بِلَاماء	بِی - نَاو
~ - carious	1- غَیر نَخَر (غَیر مَصَاب بِالنَخَر) - غَیر مُتَاثِر بِالنَخَر 2- نَاکَلَوَرِی	1- کَلَوَر نِمَبُو - دَووچاری کَلَوَر نِمَبُو 2- نَاکَلَوَرِی
~ - cohesive	غَیر لَصَوَق - غَیر لَمَاق	نَاکِیَنِمَر - نَابِیَنِدَاکِیَن
~ - conductor	غَیر مَوْصَل - غَیر نَاقِل	نِه‌گَمِیَنِمَر - نِه‌گَوِیَز مِرْمُوِه
~ - cuspated teeth	اِسنان بِلاخِدْبَات	دَدَانِه بِی - تِیَوایی بِیَه‌کَان
~ - elastic	غَیر مَرِن	نَاچِی
~ - fluctuant	غَیر مُتَمَوِّج	نَاشَمِ پَوَلدَار
~ - immune	غَیر مُنْع - غَیر مَنِیع	نَاپِهر گِر - نَابِه‌گِرِی
~ - infected	غَیر تَشِیَن	نَاتَمَشَمِه نِمَبُو
	(غَیر مَصَاب بِاِلِئسان)	- نَاتَوَشَبُو بِمَسَو یان نِه‌خَوَشِی
~ - infectious	غَیر مُنِیَن - لا اِئْسانِی	نَاتَمَشَمِه نِمِی - نَادِرْمِی
~ - interfering	غَیر مُتَدَاخِل	نَاچِوَرَنه نَاوِیَه‌ک - نَا بِمِیَه‌کَاچِوَرَن
~ - irritant	غَیر مُخَرِّش	نَا رَووَشِیَنِمَر
~ - keratinized	غَیر مُتَقَرِن	بِه‌کِه‌رَاتِیَن نِمَبُو
~ - keratinized epithelium	بَشَرَة غَیر مُتَقَرِنَة	پَوِیَپَوشَه شَانِه‌ی بِه‌کِه‌رَاتِیَن نِمَبُو
~ - leaking	عَدِیم التَّسَرُّب (مُحْکَم السَّد)	نَادَزَه‌کِرْدَن (دَزَنه‌کِرْدَن) - لِیک نِه‌کِرْدَن (تَوَنَد دَاخِرَان)
~ - luetic	لَا زَهْرِی	نَا فِهره‌نَگِی

= non syphilitic	(لایسبب الزفری)	(نابیتته هژی نه‌خوژی فمره‌نگییموه)
~ - malignant	غم خبیث (سلیم)	ناییس (پاک)
~ - malleable	غم طروق	ناچه‌کوشخور
	(غم قابل للطرق)	(ناشی بز چه‌کوشکاری)
~ - metallic	لامعننی	ناکانزایی
~ - miscible	لا‌مختلط	تیکمَل نابی
		(تیکمَل نمبو)
~ - occlusion	بلا اطباق	ناجو‌تبیرون
= open - bite	= عضة مفتوحة	گمستی کراوه (گمستی والا)
~ - opaque	غم طلیل	نالیل (روشن)
~ - pressure	بلا حفظ	بی پستان
~ - purulent	لاغیر قیچی	ناکینمی (نا به‌کیم بو)
~ - specific	لا‌توعی	ناتابیتتی - ناجوره‌کی
~ - vital	لا‌خیری - بلا‌خیری (میت)	نازینده - نازیندوی (مردو)
onus	المصب تحت اللسانی	ده‌ماری ژیر زمانی
norm	مقیاس - معیار	پیتوانه - سنگ
	(وخته قیاس او معايرة)	(یه‌که‌ی پیتوان یان سنگ)
normal: = (related to norm; of the regular and ideal standard)	طبیعی - اعتیادی:	سروشتی - ناسایی:
~ occlusion	إطباق طبیعی	جوتبونی ناسایی
~ speed	سرعة اعتیادیة	خیرایی ناسایی
~ speed cutting	قطع بسرعة اعتیادیة	برین به‌خیرایی ناسایی
~ temperature	حرارة طبیعیة	گرمی ناسایی
Norwegian appliance =Andresen appliance	جهاز تقويم الاسنان	نامرازی راستکردنوه‌ی ددان
nose:	أنف:	لوت:
~ external	أنف خارجي	لوتی دهره‌کی (لوتی دهره‌وه)
~ septum	حجاب أنفي	پهره (دیواری لوت-تیغه‌ی لوت)
nosebleed = epistaxis	رعاف	خوتنی لوت به‌یریون
	-نزف أنفي	
noso - = disease	بادنة تعني: مرض - داء	پیشگر به‌مانای ته‌خوژی - دهره
nosocomium	مشفى - مُششفی	نه‌خوشخانه
nosode	عقار مرضی - دواء مرضی	ده‌زمانی نه‌خوژی

=(any product of a disease which is used for treatment)

nosology
=(the science of classification of diseases)
nostril
=(one of two opening of the nose)
nostrum

(ددرنسه‌لجای نه‌خوشی بیه‌کارهاتوو بـ (تاج المرض المستعمل في المعالجة)

چارمسرکردن)

زانستی پۆلینکردنی نه‌خوشیه‌کان

علم تصنيف الامراض

کونه لوتوت (دهرجهی لوت)

مَنْخَر (فتحة الأنف)

ددرمانی ته‌له‌که‌بازی

دواء الدجل - دواء المِهْأَل

-ددرمانی نه‌زانه‌کان

notation:
=(a set of symbols)
dental ~

رَمَز:

هینما - نیشانه - نوینه:

teeth ~

رَمَز بِنَی

هینمای ددانی

notch:

قُلَمَة - قُلَم (میزاب) - فُرْخَة:

که‌لی - کون - که‌لین - درز:

coronoid ~

قُلَمَة مِثْقَارَة (قُلَم المنقاري)

که‌لینتی دمنوکی

craniofacial ~

قُلَمَة جُمُوعِيَّة وَجْهِيَّة

که‌لینتی کاسمیری پودی

ethmoidal ~

قُلَمَة غَرِبَالِيَّة

که‌لینتی بیتنگی

frontal ~

قُلَمَة جَبِيَّة

که‌لینتی نیتوچموانی

hamular ~

قُلَم شِصِي

که‌لینتی قولایی

= **pterygomaxillary ~**

- قُلَم جَنَاحِي فَكِّي

که‌لینتی بالی شمویلگمی

jugular ~

قُلَم وَدَاجِي

که‌لینتی لاملی (که‌لی ملی)

lacrimal ~

قُلَم دَمْعِي

درز (که‌لینتی) فرمینیکی

mandibular ~

قُلَمَة فَكِّيَّة (سُفْلِيَّة)

درز (چال)ی شمویلگمی (خواروو)

= **sigmoid ~**

= قُلَمَة سِيْنِيَّة

چالی (سینی) سیگمۆید

nasal ~

قُلَمَة أَنْفِيَّة

چال (که‌لینتی) لوتینی

parietal ~

قُلَمَة جِدَارِيَّة

که‌لینتی دیواری

parotid ~

قُلَمَة نَخْفِيَّة

چال (که‌لینتی) لاجانگ - که‌لینتی پاروتید

postcondylar ~

قُلَمَة خَلْف اللُّقْمَة

چال (که‌لینتی) پشت گری نیسک

pterygomaxillary ~

قُلَمَة جَنَاحِيَّة فَكِّيَّة

(لقمة الفك السفلي)

= **hamular ~**

قُلَمَة جَنَاحِيَّة فَكِّيَّة

چال (دو)ی دیواری شمویلگمی

sigmoid ~

= قُلَمَة سِيْنِيَّة

- درزی قولایی

= **mandibular ~**

قُلَمَة فَكِّيَّة (سُفْلِيَّة)

چالی (که‌لینتی) سیگمۆید

= چال (که‌لینتی) شمویلگمی خواروو

sphenopalatine ~	ئلمه وئنبه خنکبه	که لینی سگی مه لاشویی
notchlike	ئلمی شکل (علی شکل الملمه)	که لین (درو) شینوه (لمشینوی چالی)
noxious = nocuous nozzle	طار - مؤذ فوهه - رأس الأنبوب	زهره مرصند - نازاردەر زارک - سیر (کونبی) - لووله (بۆری)
nucha	قفا - نقرة (مؤخر العنق)	نمستۆ - پشته مل
nuchal	ققوی - تقوی (نسبة لمؤخر العنق)	پشته ملی - نمستۆی
nuclear ~	نۆوی (نسبة للنواة)	ناوکیی (بعمومند به ناوکه مه)
nucleated	مُنوئی (ذو نواة او اکش)	ناوکه دار (ناوکیله یان پتری هه میت)
nuclei(pl. of nucleus)	نوی (ج نواة)	ناوکه کان (کۆی ناوک)
nucleolus	نُویه - نواة صغيرة	ناوکه که - ناوکی بچورک
nucleus	نواة	ناوکه (ناوکی زینده مه)
numbness	خُفر - تنمل	سپیون - میرووله کردن
nutrient:	مُغذ:	خۆراکدهر - خۆراک پێدهر:
~ canal	قناة مغذية	که نال (پوچکه) خۆراکدهر
~ foramen	ثقبه مغذية	کونی خۆراکدهر
nutriment	غذاء - مادة مغذية	خۆراک - ماده دهی خۆراکدهر
nutrition:	تغذية:	خۆراکدان:
~ deficiency	نقص التغذية - عوز غذائي	که م خۆراکیی - که م و کوپی خۆراکدان
~, mal -	سوء التغذية (خلل غذائي)	به ده خۆراکیی
nutritional	غذائي:	خۆراکیی:
~ disorders	اضطرابات غذائية	تیکچومونه خۆراکیه کان
~ elements	عناصر غذائية	توخه خۆراکیه کان
nutritive:	غذائي:	خۆراکی - خۆراکدهر:
~ function	وظيفة غذائية	فرمانی خۆراکیی
nyctalgalia	آلم ليلي (يحدث اثناء الليل)	شمرانه نازار (تیش و نازار له شهودا)

nycterine	ليلي (يحدث في الليل)	شموانه (پووداو بهشمو)
nyctohemeral	ليلي نهارې (يحدث اثناء الليل والنهار معاً)	شموانه پوژي (پووداو لهشمو پوژدا)
nyctophonia	فقد الصوت النهارى (طباع الصوت اثناء النهار و عروده ليلاً)	نهماني دهنګ به پوژ (کېبونى دهنګ به پوژ و گمرانهوى بهشمو)
nylon:	نايلون (ماده خيوط صُنعيه):	نايلون (ماده دى دهرزى دروستکراو):
~ bristle	هَلَب النايِلون (شعر قاس من النايِلون)	پيشالى نايِلون (مورى چه (رهق) له نايِلون دروستکراو)
~ pin	دبرس النايِلون (وتد مصنوع من النايِلون)	دهرزى نايِلون (سنگ دروستکراو له نايِلون)
~ post	وتد النايِلون	کوژله که (سنگ) نايِلون

O

O= Occlusal	طاجن	هاریچ
O= chemical symbole for oxygen	رمز کیمیاوی للاؤکسجن	هینمای کیمیایی بۆ نۆکسجن
obdormition	خُئِر	سری
	(جس بشخیر و تنمیل المضر عند الضغط)	(هست گردنی سپرون و میرووله کردن کمپستان)
	علي المصّب	ده‌خزینتسمرده‌مار)
obase	بَدین- سَمین	به‌خز- قه‌لمو- تیکمپار
obesity	بدانه- سُنّة	به‌خزیه- قه‌لموی
obligatory	مُلْزم- اجباری- الزامی	بمزور- ناچار- تمویزی
oblique:	مُنحَرِف- مائِل:	خوار- لار-چپوت- لادار:
~ facial cleft	شَقّ وجهی مُنحَرِف	قلیشی پوی لار
~ fibers	الیاف مُنحَرِفَة	پیشاله لاره‌کان
~ group	فِنَة مُنحَرِفَة	گژی لار
	(فِنَة الالیاف المنحرفة لی الریاط مثلاً)	(گژی ویشاله لاره‌کان بۆ نمونه دمزوله‌ی ناو‌ده‌م)
~ line	خَط مُنحَرِف	هینلی لار

~ muscle	عَضَلَةُ مُنْحَرَفَةٍ	ماسولکه‌ی لار
~ ridge	إِرْتِفَاعٌ مُنْحَرِفٌ	بهرزایی لار
~ surface	سطح منحرف	پوویروی خوار
obliteration	1- إِنْسِدَاد 2- زَوَالٌ - إِلْغَاءٌ	1- داخستن 2- نهمان- لابردن
oblong	مُسْتَطِيلٌ	لاکیشه
obsolete	1- بَطْلٌ اسْتِغْمَالُهُ 2- ضَائِرٌ	1- بهسرچوونی به کاره‌ینان 2- پورکاوه
obstruction	انْسِدَادٌ - انْفِلَاتٌ	گیران- داخران
obstructive = obstructor	سَدَادٌ - انسدادی	داخمره- داخراوی
obtundent	1- مُلَطِّفٌ لِلْأَثْمِ 2- مُخَفِّفٌ الْحَدَّةَ	1- که مکمره یان لایبری نازار 2- هتورکمره‌ی تیژایی نازار
obturation	غلق - سَدَ - خَتْمٌ	داخستن - بهریمستن - مژورکردن
obturator:	سِدَادٌ - سِدَادٌ - حَاجِزٌ	(تویچیوریمستن) داخمر - بهریمست:
buccofacial ~	سِدَادٌ وَجْهِيٌّ خُلْفِيٌّ (سَدَادٌ وَجْهِيٌّ فَمِيٌّ)	داخمری روو و پوومست (بهریمستی روو و دهم)
cleft - palate ~	سَدَادُ الْهَيْكَلِ الْمَشْقُوقِ	داخمری مه لاشرو قلیش
hinged ~	سِدَادَةُ ذَاتِ مِفْصَلٍ	داخمری جومگه‌دار
obtuse angle	زَاوِيَةٌ مُنْفَرِجَةٌ	گۆشه‌ی کراوه
occipital:	قَفْوِيٌّ - قَذَالِيٌّ	پشته سمری- پشتسمر (نمستقیمی):
~ angle	زَاوِيَةٌ قَفْوِيَّةٌ	گۆشه‌ی پشتسمری
~ bone	عَظْمٌ قَفْوِيٌّ	نیسکی پشتسمر
~ muscle	عَضَلَةٌ قَفْوِيَّةٌ	ماسولکه‌ی پشتسمر
~ protuberance	خَبْطَةٌ قَفْوِيَّةٌ	تیژایی پشتسمر
occipito -	بَادَنَةٌ تَعْنِي: قَفْوِيٌّ - قَذَالِيٌّ	پیشگر بهمانای: پشتسمر- نمستو
occipito- anterior	قَفْوِيٌّ اِمامِيٌّ	پشتسمری پیشمرویی
occipito- basilar	قَفْوِيٌّ قَاعِدِيٌّ	پشتسمری بنکمی

(په‌یوه‌ند به‌نیسکی پشتسمر و بنکمی کاسه)

(سر)

occipitobregmatic	قفوي يافوخي	پشته‌سری فريشکيی
occipitofacial	قفوي عنقي	پشته‌سری مليی
occipitofrontal	قفوي جبهي	پشته‌سری نيوجهموانیي
occipitofrontalis muscle	العضة القوية الجبهة	ماسولکه‌ی پشته‌سری نيوجهموانیي
occipitomastoid	قفوي خُشاني	پشته‌سری ماستويدي
		(پشته‌سرو نيسکی چوکه گزی پشته گوی)
occipitomenal	قفوي ذقني	پشته‌سری چمناکيی
occipitoparietal	قفوي جداری	پشته‌سری ديواریی
occipitoposterior		پشته‌سری پشترويی
occipitotemporal		پشته‌سری لاجانی
occiput	قفا - قفال	پشته‌سر - نه‌ستز
		(بشي پشته‌وی کاسه‌سر)

occludator
= occluder
occlude

- 1- جړوتی نه‌کا - دای ده‌خات
 - 2- ددانه‌کان جړوت ده‌کات
- (ليکنان يا گمستنی ددانه‌کان)

occluder

مُطبق

جړوتکر

(ناميزی پټک‌خستنی ددانه‌کان له دروست‌کردنی (جهاز تنضيد الانسان في الصفائح المجزئة و ددانی پارچه و تاقمه ددانی نه‌واودا) الکاملة)

occlusal:

- 1- هارې
 - 2- جړوتجړونی - گمستنیی
- (پميو منډبه رويېره هارې ده‌کانمړه)
(نسبة للسطوح الطاحنية)
2- طباقی:
- داخرانیی:

~ adjustment

راست‌کردنمړه (پټک‌خستن) جړوتجړون (ليکنان)

~ analysis

شیکردنمړی گمستن
تحليل الاطباق
(تویژینمړی ددان جړوتجړون)
(دراسة الإطباق)

~ angle

گوشی هارې

~ balance

توازن (هارسه‌نگی) جړوتجړون

~ cavity

چالی جړوتجړونی

(چالی جذر يا پزلی يه‌کدم له پزلین کردنی چالی (خُرة الصنف الانل)

	پروویمری ددانه‌کاندا)	(وجود حفرة في السطح الطاحن للاسنان الخلفية)
	(چال‌جویی پروویمری جووت‌بوسونی ددانه‌کانی پشته‌موه)	
~ correction	راست‌کردن‌موه (چاک‌کردن‌موه)ی جووت‌بوسون	تصحیح الإطباق
~ curvature	که‌وانه‌ی جووت‌بوسون	منحنی إطباقی
~ embrasure	ماوه‌ی جووت‌بوسون	مسافة إطباقية
~ equilibration	تسرازوو (هاوسه‌نگ)‌کردنی جووت‌بوسون (دوویاره)	موازنة الإطباق
	ناسایی گردن‌موه‌ی جووت‌بوسون به‌سامرازه	(اعادة الإطباق طبعياً بالوسائط الميكانيكية)
	میکانیکیه‌کان)	
~ inlay	پر‌کراوه‌ داپ‌ژواوی هار‌پر	حشوة مصبوبة طاحنة
~ load	بارگی (گسنت) جووین	تحميل إطباق القوة المطبقة فوق الاسنان الخلفية
	-هینزی جووت‌بوسون له‌سمر ددانه‌کانی پشته‌موه اثناء المضغ	
	کاتی جوینی خ‌ژواک	
~ rest	رینست (پال‌پشت)ی هار‌پر	مِهاز - سِناد طاحن
~ rest preparation	ناماده‌کردنی شین‌زنی رینست	تحضير مكان المِهاز
~ restoration	پر‌کردن‌موه (پر‌کراوه)ی هار‌پر	حشوة طاحنة
~ rim	گسنته‌میر	غضة الشمع
	(چیوه‌میر ب‌ژ‌ژ‌مار‌کردنی پمپو‌ندلی همدوو)	(إبطار شمعي لتسجيل العلاقة بين الفكین)
	شویل‌گه)	
~ stress	شه‌که‌م‌کردنی گسنت	إجهاد إطباقی
~ surface	پروویمره‌ هار‌پر - پروویمری گسنت	سطح طاحن - سطح إطباقی
~ movements	جووله‌کانی گسنت	حركات إطباقية
~ pad	سمرین (پشتی) گسنتی	وسادة طاحنة
	-سمرینی جووت‌بوسونی	(وسادة لثوية مغطاة للسطح الطاحن للسن)
	(سمرینی پ‌وویکی پروویمری گسنتی ددانی داپ‌ژ‌شپوه)	
~ plane	پروته‌ختی جووت‌بوسون	مُستوی إطباقی
~ registration	ژ‌ژ‌مار‌کردنی جووت‌بوسون	تسجيل الإطباق
~ rehabilitation	دوویاره‌ پیکه‌پ‌نانه‌موه‌ی جووت‌بوسون	إعادة بناء الإطباق
~ relation	پمپو‌ندلی جووت‌بوسون	علاقة إطباقية
~ trauma	زه‌بری گسنتی	رض إطباقی
= ~ traumatism		

- کوترانی جوتیوونی	دیواری هارپ	چدار طاجن	~ wall
جوتیوون	إطباق	occlusion:	
(بهناویه کاجوونی ددانه کانی شویلگی سمر و (تَمَفُّصُ الاسنان العلویة و السفلیة فی الوضع الخوارو له باری ناسایدا):	الطبیعی):		
جوتیوونی توتکاری	إطباق تشرهی	anatomical ~	
جوتیوونی هاوسنگ	إطباق متوازن	balanced ~	
جوتیوونی هاوسنگی دوو لایی (همردولا)	إطباق متوازن ثنائي الجانب	bilateral balanced ~	
جوتیوونی چمقی	إطباق مرکزی	central ~	
جوتیوونی لهبار	إطباق مُریح	=centric ~	
	- إطباق مُکْتَسَب	convenience ~	
جوتیوونی راستکراوه	إطباق مُصْطَح	corrected ~	
- گمستی چاککراوه			
جوتیوونی ناچهقی	إطباق لامرکزی	eccentric ~	
- جوتیوونی لاداو	- إطباق مُتَحَرِّف		
جوتیوونی لیوار بهلیوار	إطباق حافة الحافة	edge -to- edge ~	
(تیژایی به تیژایی)	(حِدَّة لِحْد)		
جوتیوونی لایولا	إطباق طرف لُطْرَف	end - to- end ~	
(تیژایی به تیژایی)	(حَد لَحْد)		
جوتیوونی فرمانی	إطباق وظیفی	functional ~	
جوتیوونی خزانی	إطباق انزلاقی	gliding ~	
جوتیوونی خوو (پراهاتو)یی	إطباق مالوف	habitual ~	
جوتیوونی لیویی	إطباق شَقْوِی	labial ~	
جوتیوونی لایی	إطباق جانبی	lateral ~	
جوتیوونی زمانیی	إطباق لسانی	lingual ~	
جوتیوونی هاوسنگی (میکانیکیی) خَوَکار	إطباق متوازن آلیاً	mechanically balanced ~	
جوتیوونی ناوهندی	إطباق إنْسِی	mesial ~	
جوتیوونی نه خَوَشخمر	إطباق مُرَض	pathogenic ~	
جوتیوونی نه خوشیی	إطباق مَرَضِی	pathologic ~	
جوتیوونی فبسیولوژی	إطباق فسیولوجی	physiologic ~	
(جوتیوونی پده کییی)	(إطباق غریزی)		

physiologically balanced ~	إطباق متوازن غریزاً (فیسیولوجیاً)	جوتبونی هاوسه‌نگی فسیولوجی (جوتبونی هاوسه‌نگی په‌مه‌کی)
posterior ~	إطباق خلفی	جوتبونی پشت‌مویی
protrusive ~	إطباق مُتَقَدِّم	جوتبونی پیش‌کش‌وتوو
rest ~	إطباق الراحة	جوتبونی حموانوه
retrusive ~	إطباق مُتَرَاَجِع - إطباق مُتَأَخَّر	جوتبونی گه‌پاوه
symmetrical ~	إطباق مُتَنَاطِر	جوتبونی جوونی‌ه‌ک
traumatic ~	إطباق رَضِّی	جوتبونی زه‌بری
traumatogenic ~	إطباق راضٍ - إطباق رَضِّی المُشَا	جوتبونی زه‌برده‌ر - جوتبونی سهر‌چاوه زه‌بری
working ~ = functional ~	إطباق عامل	جوتبونی کارکردن (جوتبونی کارکس)
occlusive	إطباقی (نسبة للإطباق)	جوتبونی - گه‌ستنی په‌میرهند به جوتبونوه
occluso -	بادنة تعني: طاجِن - إطباقی	پیش‌گر به‌مانای: ه‌ار‌په‌ر - جوتبونی
occlusocervical =(o.c) occlusogingival: =(o.g) ~ distance	عُنْقِي طاجِن لِثْوِي طاجِن: مسافة لِثْوِيَّة طاجِنَة سُجْد لِثْوِي طاجِن	ملی ه‌ار‌په‌ری پو‌کی ه‌ار‌په‌ری: دو‌ری پو‌کی ه‌ار‌په‌ری - ما‌وه‌ی پو‌کی ه‌ار‌په‌ری
occlusomesial: (o.m) ~ movement	إِنْسِي طاجِن: خَرَكَة إِنْسِيَّة طاجِنَة	ناوه‌ندی ه‌ار‌په‌ری: جوله‌ی ناوه‌ندی ه‌ار‌په‌ری
occlusometer	قَانِس الإطباق	پیتو‌ری جوتبون
-gnathodynamometer	قَانِس الفعاليَّة الحركيَّة الفكِّيَّة	میتو‌ری چالاکی جولمی شمیلگه
occupation	وظيفة - مهنة - عَمَل	فهرمان - پیشه - کارکردن(کار)
occupational: ~ diseases ~ stomatitis	وَقْطِي - مِهْنِي: أَمْرَاض مِهْنِيَّة التهاب الفَم الرطيفي	فهرمانی - پیشمی: نه‌خوشیه پیشمی‌ه‌کان ده‌مه سؤ(ه‌وی) پیشمی

ecto -	بادنة تعني: ثَمَانٍ	پیشگر به‌مانای: هشت
ocular	عَیْنِی	چاوی
oculo -	بادنة تعني:	پیشگر به‌مانای:
	عَیْن	چاو
oculomotor:	مُحَرِّك عَیْنِی:	بزوتنمیری چاو:
~ nerve	عَصَبُ مُحَرِّك عَیْنِی	ده‌ماری چاویزوتین
o.d.	طَاحِن وحشی	هاری‌میری پشتومیری
=occlusodistal		(هاری‌میری نا ناوهندی)
- odont	کاسِبة تعني: سِنّ - سِنّی	پاشگر به‌مانای: ددان - ددانی
odont -	بادنة تعني: سِنّ - سِنّی	پیشگر به‌مانای: ددان - ددانی
=odonto-		
odontagra	أَلَم السِّن	نازاری ددان (ددان نیشه)
=tooth ache		
odontalgia	أَلَم السِّن:	نازاری ددان (ددان نیشه):
=odontagra		
=odontia		
=tooth ache:		
~ phantom	أَلَم السِّن الوهمی	نازاری ددانی خمیالی
	- أَلَم السِّن الکاذِب	- نازاری ددانی ناراست
odontalgic`	نسبة لَأَم السِّن	نازاری ددانی
		(همیوه‌ند به نازاری ددانموه)
odontalgicum	دواء لَأَم السِّن	دهرمانی نازاری ددان
		(دهرمانی ددان نیشه)
odontalysis	فحص الاسنان	پشکنینی ددانه‌کان
		(تیروانینی ددانه‌کان)
odontatrophia	ضمور السِّن	پروکانموی ددان
=atrophy of tooth		
odontectomy	قلع السِّن	هملکیشانی ددان
(tooth extraction)		
odoterism	صَرِيف الاسنان	ددانه چیره
=teeth - chattering	سَرِیر الاسنان (احتکاک الاسنان)	_ (ددان لیگخست)
odontexesis	تقلیح الاسنان	لیک‌ردنموی بوردی ددانه‌کان
(teeth scaling)	(تنطیف الاسنان بالكشط)	
odonthaemodia	فَرْط حَسِ السِّن	زنده هستیاری ددان
=odonthemodia	فَرْط حساسية الاسنان	- فره هستیاری ددانه‌کان
odontharpage	أَلَم السِّن	نازاری ددان
(dental pain)		

		(دندان نیشه)
odonthyalus (dental enamel)	میناءِ دِنَنی	مینای دندان (توتوالی دندان)
odontia: =any abnormality ~ deformans ~ incrustans (dental calculus) odontiasis (teething=teeth eraption) odontiater =dentist	شَنوَدِ دِنَنی: نَشوَرِ دِنَنی قَلَعِ دِنَنی إِثْغَار - بُزوغِ الأَسنان طَبیبِ الاسنان	ناساز (دزتیو)ی دندان: تینکچورنی دندان کلسی (بهره)ی دندان دورکردنی ددانه‌کان (دندان هاتن) نوشده‌ری دندان -پزیشکی دندان
odontiatria =dentistry =dental treatment	طِبِّ الاسنان -معالجَة الاسنان	نوشدایی دندان -چارمیری دندان
odontic	دِنَنی (نسبة للسن)	ددانی (پمیوند به‌ددانه‌وه)
odontinoid 1 resembling a tooth 2.a tumour containg tooth substance	1- دِنَنی الشَّكْل (علی شکل السن) 2- دَوَمِ دِنَنی	1- دندان شیره (لمسر شیره‌ی دندان) (له دندان چور) 2- گمۆل (لوری)ی ددانی (گمۆله دندان)
odontitis =pulpitis	إِثْتِهَابِ السِّنِّ =إِثْتِهَابِ اللَّبِّ	همری دندان (ددانه سَن) همری کرۆل (کرۆکسَن)
odontoameloblastoma	وَرَمُ مُصَوِّرَاتِ المِیْناءِ السِّنِّی	گمۆلی مینا پینکهنه‌کانی دندان
odontoamelosarcoma =ameloblasto sarcoma	وَرَمُ عَقْلِی مِیْنائی دِنَنی	گمۆلی به‌ستمردانه‌ی مینایی دندان
odontoatlantal	أَطْلَسِی دِنَنی	ناتلمسی ددانی (پمیوند به نه‌تلمسره "بهری په‌که‌می مل" و (نسبة للأطلسي او الفقرة الرقبیة الاولى والسن)
= odonto axial	= سَنی مُجَوِّی	= ددانی تهریری
odontoblast	1- مُصَوِّرَة السن 2- مَوَلَدَة العَاج (خلية)	1- دندان پینکهن (دندان زئ) 2- عاج پینکهن (خانه)
odontoblastic process	اِسْتِطَالَاتِ مُصَوِّرَة السن (اِسْتِطَالَاتِ هَيُولَى الخَلِیَة المَوَلَدَة للعَاج)	دریزیمونه (چوکل)‌کانی خانه‌ی دندان پینکهن چوکل‌کانی خانه‌ی عاج پینکهن
odontoblastoma	وَرَمُ مُصَوِّرَاتِ السِّنِّ	گمۆلی دندان پینکهنه‌کان

	- ورم مصورات العاج	- گمژلی عاج یتکهینه کان
odontobothrion	السنخ	نیسکی ددان
=socket of the tooth	(التجويف العظمي الذي تسكنه السن في الفك) جینگه بروه لمشوریلگه دا)	(نمبر بژشایه نیسکیه به که ددانی تیا هه مو (سقی نیسکی ددان) (ناوینکی کونه)
odontobothritis =inflammation of tooth socket	التهاب السنخ (تسیه فدیة)	هه مو (سقی نیسکی ددان) (ناوینکی کونه)
odontocele =alveolodental cyst	کیس سنخی بیتی	پژرکی نیسکی ددان و ددانی
odontoceramic = relating to porcelain teeth	نسبة للسن الخزفية	پمیرهند به ددانی سیرامیکی پمیره (ددانی سیرامیکی) (ددانی چینی)
odontoceramotechny =dental ceramics	الخزف السني	سیرامیکی ددان (چینی ددان)
odontochalix =cementum	مِلَاط سِنِي (الطبقة المغشية لجذر السن)	چیمه متژی ددان (چینی داپژشمری ره گی ددان)
odotochirurgic =odontoichirurgical =relating to dental surgery	جراحی سِنِي (نسبة الجراحة الاسنان)	نمشتگرگیری ددان (پمیرهند بمنشتگرگیری ددانمیره)
odontocia =softening of teeth	لین الأسنان - رخاوة الأسنان (تلين الأسنان)	ددانه نرمه
odontoclamis =erupted tooth is hooded by gingival tissue odontoclasia=	قَلَسُوَّة السِّن (غطاء من اللثة فوق السن)	کلاری ددان (داپژشمرینکی پووک بمسرددانه موه)
1.process of tooth resorption 2.fracture of tooth	1- امتصاص السن 2- انكسار السن	1- هه لوزینی ددان 2- شکانی ددان
odontoclast	کابیره السن (خلية)	خانگی ددان شکین - شکینمیری ددان (خانه)
odontoclastoma	وَرَم حَلَايا کابرات السن	گمژلی خانه تیکشکپنه کانی ددان
odontocnesis =itching sensation of gum	جِسْ لِشِي آكَال - جِکَّة لِشُوَّة (همستی)	همستی پووکیی بژژ - همستی خورانی پووک (خوروی پوک) (همستی) پووک خوران
odontocyte	خَلِيَّة سِنِيَّة	خانگی ددان (ددانه خانه)
odontodynia =odontalgia =tooth ache	آلم السن	نازاری ددان (ددان تیشه)

odontodysplasia	سوء تشكّل السن	ناساز (دزیر) پینکھاتنی ددان
odontogen	1- مَکُونَةُ الاسنان 2- مُولدة عاج الاسنان	1- دروستکمری ددانه کان - ددان پینکھتینه کان 2- دروستکمری عاجی ددانه کان - عاجی ددان پینکھتین
odontogenesis =odontogeny: =the origin and development of the teeth or dentin ~ imperfecta	1- تَکُونُ السن 2- تَکُونُ العاج تَکُونُ العاج المَعِيب	1- دروستبونی ددان 2- دروستبونی عاج (سرچار و گمشدی ددان یان عاج) پینکھاتنی عاجی ناساز -نالهبار دروستبونی عاج
odontogenic: =originating from a tooth or tooth germ ~ cyst	1- بَنِي المنشأ 2- ينشأ من جرثومة السن: کیس بَنِي المنشأ	1- ددان سرچاره (له ددان پینکھاتو) 2- له چرّی ددانوه سرچاروی هه لئاره: پژرکی ددان سرچاره (کیسی له ددان پینکھاتو)
~ fibres	الیاف مکرّنه للسن	پیشاله پینکھتینه کانی ددان (پیشاله کانی ددان پینکھتین)
~ fibroma	وَرَم ليفي بَنِي المنشأ	گمولی پیشالی ددان سرچاره
~ keratocyst	کیس قَرَتِي بَنِي المنشأ	پژرکی کیراتینی (ووشکموه بوی ددان سرچاره
~ myxofibroma	وَرَم ليفي مُخاطِي سِنِي المنشأ	گمولی پیشالی لینجکی ددان سرچاره
~ tissue	نسیج مُولّد للسن	شانه پینکھتینی ددان (شانهی ددان زی)
odontogeny =originating from a tooth or tooth germ	تَشكّل السن -تَکُونُ العاج	پینکھاتنی ددان -دروستبونی عاج
odontoglyph =dental scaler	مِجَرَفَة سِنِيّة (اداة تجريف العاج الثَّخِر و التَّلَع) تسمية قديمة	کپتیمری ددانی (تسامرّازی کرانسنی: عاجی کلژرسو و کلسی ددان)
odontogram	مُخَطَّطُ الاسنان	(ناویتیکی کۆنه) هیلککاری ددانه کان
a record made by an odontograph	(صورة السطوح الطاحنة و اللاطحة للاسنان الموقّعة والدائمة المطبوعة علي بطاقة الفحص)	(وینهی پرومیری خرقنه و پریره کانی ددانه شیری و هه میشمیه کان چاپکراوه له سمر کارتی پشکنین)

odontograph =an instrument for recording any unevenness on a tooth surface	مُخَطَّطَةُ الْأَسْنَانِ	نامیزی هیلکاری ددانه‌کان
odontography =1.the description of tooth anatomy 2.the use of an odontograph	1- وَصْفُ الْأَسْنَانِ التَّشْرِهِي 2- تَحْطِيطُ الْأَسْنَانِ	1- وصفی ددانی توئکاری 2- هیلکاری ددانه‌کان
odontohyperaesthesia =odonto hyperesthesia =hypersensitivity of tooth	فُرْطُ حَسَاسِيَّةِ الْأَسْنَانِ	زئیده هستیاری ددانه‌کان (فره هستیاری ددانه‌کان)
odontoiatria =odontiatría =dentistry =treatment of tooth	طِبُّ الْأَسْنَانِ -مَعَالِجَةُ الْأَسْنَانِ	نۆشداریی ددان -چارمهری ددان
odontoid:	بَنِي الشَّكْلِ:	ددان شینوه:
~ process	تَوَّءُ بَنِي الشَّكْلِ	چوکللی ددان شینوه
odontolith	1- قَلْعُ سِنِي 2- خُصَاةٌ سِنِيَّةٌ	1- کللی ددانی 2- بهردی ددانی
odontolithiasis =deposits of calculus on the tooth	رَوَابِبُ قَلْعِيَّةٌ	کلسه نیشته‌وه‌کان (نیشته‌وه کللیه‌کان)
odontologist =dentist	طَبِيبُ الْأَسْنَانِ	نۆشده‌ری ددان -پزیشکی ددان
odontology =dentistry	طِبُّ الْأَسْنَانِ -عِلْمُ طِبِّ الْأَسْنَانِ	نۆشداریی ددان -زانتی ددان
odontoloxia =irregularity or slanting of the tooth	اِغْطَافُ الْأَسْنَانِ	لاری ددانه‌کان
odontoloxys=odontoloxia	-سَوءُ قَوَطْعِ الْأَسْنَانِ (عَدَمُ انْتِظَامِ الْأَسْنَانِ)	-ناسازی جیگه‌یوونی ددانه‌کان (نارینکی ددانه‌کان)
odontolysis absorption of calcified tooth substance.	اِغْلَاقُ الْأَسْنَانِ (اِمْتِصَافُ نُسْجِ السِّنِّ)	the=شَیْبُوونیوه‌ی ددانه‌کان (هه‌ل‌وینی شانه‌کانی ددان)
odontoma: =odontome	وَدَمٌ سِنِي:	گمۆلی ددانی: = ددانه گمۆل
ameloblastic ~	وَدَمٌ سِنِي ذُو خَلَايَا مُصَوَّرَةٍ لِلْمِیْنَاءِ	ددانه گمۆلی خانه پتکه‌ینه‌کانی مینا (ددانه ورم سینی ذو خلیا مَصَوَّرَة لِلْمِیْنَاءِ)
composite ~	وَدَمٌ سِنِي مُرَكَّب	گمۆلی خانه مینا زئ
cystic ~	وَدَمٌ سِنِي کِیسی	گمۆله ددانی پتکه‌اتوو
odontome= odontoma		گمۆله ددانی پۆزکی

odontomere =one of the two halves of the enamel tooth organ (the buccal; protomere and the lingual: deuteromere) odontonecrosis =gross dental caries odontoneuralgia odontonometry =dental terminology odontonosology =the study of tooth diseases odontoparallaxis =irregularity in position of teeth odontopathy = any tooth disease odontoperiosteum =periodontium odontophobia =fear of teeth odontophore odontoplast = odontoblast =odontoplasty =1. orthodontics 2. in prriodontology: the modification of the tooth contour to aid in maintenance of healthy gingivae odontoplerosis =the operation of filling a tooth cavity odontoprisis =grinding the teeth	نصف عضو المیناء (عضو المیناء مؤلف من نصف دملیزی و آخر لسانی) نخرة السن العميقة (نخر نافذ لب او غنفرینا اللب) عُصاب السن (آلم السن ذو المنشأ العصبي) مَبْنَعُ مُصْطَلَحَاتِ الْاَسْنَانِ عِلْمُ امراض الاسنان انزياح الاسنان (سوء توضع الاسنان) نُسَاع-إعتلال الاسنان سُحَاقِیْ «الرَّیْبَاطُ السَّنَیْ رُهابُ الاسنان (خوف من معالجة الاسنان) حامل السن 1- تعديل وضع السن(علم تقويم الاسنان) 2- تعديل شكل السن(امراض اللثة) ترمیم السن -حشو السن صَریر الاسنان	نیومنهندامی مینا (نمندا می مینا پیکهاتو له نیروی دالانی و نیروی زمانی) کلوری ددانی قورل (کلور گمیشته ناوکړک یاں گمنگرینی کړک) نازاری ده ماری ددان (ددان نیشهی سمرچاوه ده ماری) تویرینهوه(زانستی) زار او ده کانی ددان زانستی نه خوښه کانی ددان لار(خوار)بوونی ددانه کان (ناسازی جینګوبوونی ددانه کان) د مړدی ددان -نه خوښی ددان -تینګبوونی ددانه کان نښکه پمړدی ددان حتوی دموړی مړی ددان (بمستمره پمړدی نښکی ددانی) ترسی ددان (ترس له چار سمرکردنی ددان) هملګری ددان -ګړدی ددان 1- راستګردنوی جینګی ددان (زانستی راستګردنوی ددانه کان) 2- راستګردنوی شپړی ددان(نه خوښه کانی پړک) چاره سمرکردنی ددان -سمرکردنوی ددان هارپینی ددانه کان
--	---	--

=broxism	-طعن الأسنان	-ددانه جیپی به شمو
odontoptosis =loss of teeth	درد (فقد الأسنان)	بن ددانی (نهمانی ددانه‌کان)
odontoradiograph	صورة شعاعية سنية	وینهی تیشکی ددان
odontoradiography	تصوير شعاعي سني	گرتنی وینهی تیشکی ددان
odontorrhagia =bleeding after tooth extraction	نزيف سني (نزف تال لقع الانسان)	خوین ریزی تیشکی ددان (خوین ریزی پاش ددان کیشان)
odontorthosis =orthodontics	مبحث تقويم الانسان	زانستی (توژیندهی) راستکردنوهی ددان
odontoschisis	انشطار السن	دوو قاشبورنی ددان
=splitting of tooth		-دوو فاقبورنی ددان -قلیشانی ددان
odontoschism	شرخ السن	قلیشی ددان
=a fissure or cleft in a tooth	(انشقاق السن طولانياً)	(قلیشانی ددان به دریزی)
odontoscope	1. مرآة سنية 2. منظار الانسان (منظار مكبر لفحص الانسان)	1. ناوینهی ددان 2. دوربینی ددانه‌کان (دوربینی گموره کمر بز نۆزینی ددانه‌کان)
odontoscopy =the recording of the occlusion in an individual mouth	تنظير الأسنان	ددان بینی = تۆمارکردنی ددان جوتیبورن
odontoselsis	قلق الأسنان	لمعینی ددانه‌کان
=looseness of the teeth	-تقلقل الأسنان (حركة الأسنان في أسنانها بسبب مرضي او غريزي)	-ددان لمعین (جولانی ددانه‌کان لمعنی تیشکی دداندا به‌هوی نه‌خوژی یان په‌مه‌کییموه)
odontosis =dentition	1. نمو الأسنان 2. إنبات (نُزوغ الأسنان)	1. گمشی ددانه‌کان 2. ددان دمرکردن (ددان هاتن)
odontosteophyte =an osseous tumour occurring on a tooth	ورم عظمي سني (ورم عظمي يتوضع فوق سطح السن)	لور (گمزل) تیشکی ددانی (گمزل تیشکی بمسر پروپیری ددانه‌مه)
odontosteresis =loss of the teeth	فقد الأسنان	نمبورنی ددانه‌کان
	-حیاج الأسنان	-نهمانی ددانه‌کان
odontosynerismus =teeth chattering	اصطكاك الأسنان	ددان چۆقی - ددانه گیپی

odontotechny =dentistry (the practice of dentistry) odontotheca =a tooth follicle odontotherapy =treatment of dental disease odontotomy:	طِبُّ الأسنان	-چۆقه چۆقى ددانەکان نوشارى ددان
prophylactic ~	قَطْع السِّن (قَطْع نُسُج السِّن): قَطْع السِّن الوقائي	تورەكەى ددان چارەسەرکردنى ددان برىنى ددان (برىنى شانه‌كانى ددان): برىنى ددانى پارىزگارى (كراندنى درزى ميناى پرويمى ددان بۆ پاراستن له كلژىبون) سووانى ددانەكانى پەمەكى
odontotripsy =wearing away of the teeth odontotripy	اَنحِمال الأسنان الغريزي	سووانى ددانەكانى پەمەكى
=the drilling of a tooth in order to drain the pus from the pulp cavity odor= odour:	فُتْح السِّن -ثُقب السِّن	كردنموى ددان -كونکردنى ددان (كونکردنى بۆشايى كرۆكى ددان بۆ دەريپرىنى كيئەمەكەى) بۆن:
bad ~	رائحة كريهة	بۆنى ناخۆش(بۆگەن)
- odynia =pain=ache odynolysis =the easing or relief pain	كاسبة تعني: آلم - وجع تخفيف الألم - تسكين الألم	پاشگريه‌ماناي: ئيش-نازار كەمكردنموى نازار -هينۆرکردنموى نازار
=odynphagia =deglutition causing pain odynophobia =morbid fear of pain odynphagia= odynophasia oedema= edema =abnormal accumulation of fluid in the body tissues producing swelling oedematous	بَلْع مؤلِم -ازدرداد مؤلِم خَوْف الألم	قوتلان به نازار ترس له‌نازار
oedema= edema =abnormal accumulation of fluid in the body tissues producing swelling oedematous	وُدْمَة (انتباج النسيج بتراكم السوائل)	هەلتاوسان-پەفان (ناوسانى شانه به پەنگخواوردنموى شله)
	وُدْمِي (نسبة للودمة)	هەلتاوساىى (پەيوەند به پەفانمۆه)

oesophageal	مَرِئِي	سورِئِنجِکِي
	(نسبة للمريء)	(پهيووند بهسورِئِنجِکموه)
oesophagitis	التَّهاب المريء	همري سورِئِنجِک
oesophagosally reflex =stimulation of oesophagus causing salivation =Roger's reftex oesophagus	مُتَفَكِّس مَرِئِي لُعَابِي	فَرَتَمِي سورِئِنجِکِي لِيکِي
	المَرِئِي	سورِئِنجِک
	(الأنبوب الهَضْئِي الوَاسِل بَيْن البَلْعُوم وَ المَعِدَة)	(بُزْري هَمَرَسِي گَمِئِنمَرِي گَمُرُو وَ گَدَه)
off- angle	خَارِج الزَاوِيَة	دَمُرُوهِي کُوشَه
office:	1- عِيَادَة 2- مَكْتَب:	1- کَلِينِيک- تِيَانزُورگه 2- نوسِئِنکِه:
dental ~	عِيَادَة سِنِّيَة	کَلِينِيکِي دَدَان
ohm	أُوم	نُوم
	(وَحْدَة المَقَاوِمَة الکَهْرِبَانِيَة)	(پَهکَمِي پَهَرگَرِئِي کَارِهَابِي)
-oid =like	کَاسِمَة تَعْنِي: شِبْهَة- عَلِي شَکْلِ	پَاشگَر بَه مَانَاي: هَآوَشِيوَه- لَمَشِيوَه(رَوکِي)
oidium albicans =candida albicans	بَيْضِيَة بَيْخَاء - المِطْطَات البَيْضِيَة(فُطُور)	هِنَلکَمِي سِئِي =کَمُرُوِي سِئِي
oil:	زَيْت:	پُوزَن:
~ of clove	زَيْت القَرَنفَل	پُوزَنِي مِيخَهک
~, volatile	زَيْت طَيَّار	پُوزَنِي هَلَمَعَنِي
ointment	مُرَقَم	هَمَتَوَان(مَهَلَهَم)
old:	1- قَدِيم 2- مُسِن:	1- کُزَن 2- پَه(بِه سَالَاچَرِي):
~ technique	تَقْنِيَة قَدِيمَة- أَسْلُوب قَدِيم	شِيَوَازِي کُزَن
~ theory	نَظَرِيَة قَدِيمَة	بِه دُوز(تِيورِي) کُزَن
oleum= oil	زَيْت(لَاتِينِيَة)	پُوزَن(بِه لَاتِينِي)
olfaction	شَم- حَاسَّة الشَّم	بُزَنکَرْدَن- هَمَسْتِي بُزَنکَرْدَن
olfactory: =relating to the sense of smell ~ nerve =the first cranial nerve, supplying the olfactory	شَمِي(نَسْبَة لِحَاسَة الشَّم): عَضَب شَمِي	بُزَنِي(پَهيووند بَه هَمَسْتِي بُزَنکَرْدَنمُوَه) دَه مَارِي بُزَنکَرْدَن

mucosa ~ neuroblastoma	وَرَم ذو خلايا مصورة للعصب الشَّعَبي	گمژله خانمژتی ده‌ماري بۆنکردن
olig =oligo - =deficient	بادنة تعني: قِلَّة- نَقْص	پيشگر به‌ماناي: كه‌میی- كه‌موگویی
oligaemia =oligemia	قِلَّة الدم -نقص تركيز الدم	كه‌میی خوتین(كه‌م خوتینی) -كه‌م خمستی خوتین
oligodontia =having few teeth oligodynamic	نقص الأسنان قليل الفعالية-ناقص التأثیر -قليل الحركة	كه‌میی ژماره‌ی ددانه‌كان كه‌م (كه‌میی) چالاكیی-كه‌م كاریگەر -كه‌م جوله
oligoptyalism =deficiency of saliva secretion	نقص اللعاب (نقص افراز اللعاب)	كه‌م ليكیی-كه‌میی ليلك(كه‌م ليكیی) (كه‌میی ليك پڙان) (كه‌میی ليك ده‌ردان)
oligosialia =deficiency of salivary secretion, usually pathological oliguria	قِلَّة اللعاب (مرضی المنشأ غالباً)	كه‌میی ليك (به‌هژی سمرچاوه‌ی نه‌خوشیموه گه‌لې جار)
oliphyodontic germination =deciduous tooth fused to permanent -ology =study of, =science of olophonia	قِلَّة البزل التحام السن اللبنية بالدامنية	كه‌م(كه‌میی) ميز پيتكموه‌لكانی ددانی شه‌یی به‌هه‌میشیمی‌موه
-oma =tumour omnivore	كاسعة تعني: مُتَحَث- عِلْم عُسر الكلام(صعوبة الكلام) كاسعة تعني: وَرَم قَوَارِث	پيشگر به‌ماناي: توتیزم‌نموه- زانستیی(زانست) قسمه‌کردن(ووتن) به‌گرانیی ناخاوتن به‌گرانی پيشگر به‌ماناي: لوو- گمژل هه‌موشت خۆزه‌كان (گیانداره هه‌موشت خۆزه‌كان واته‌ گيایی و (حيوانات اكيلة لِكُل شَيء) گۆشتیي)
omnivorous	قَارِث (اكيل لِكُل شَيء)	هه‌موشت خۆز
omohyoid:	كَنَفِي لامي	شانبي لامیی
~ muscle	(نسبة للوح الكتف و العظم اللامي):	(به‌یوه‌ند به‌ده‌فې شان و نيسکی لامی‌موه):
oncho -	عضلة كتفية لامية بادنة تعني: وَرَم- انتیباچ	ماسولكه‌ی شان و لامیی پيشگر به‌ماناي: لوو- گمژل

onco = oncho -

=tumour

oncocyte

خلیة مُنتَبِجة

خانه‌ی گمۆل (گمۆله خانه)

-خانه‌ی شیر پهلجه

oncocytoma

الوژم ذو الخلايا المنتبجة

گمۆلی خانه بشیریه نه‌بورو

oncogenic

مُکَوِّن الودم

لوو پینکهنین

oncology
=the study of
neoplasms

علم الاورام

لووزانیی-شیریه نه‌زانیی

oncoma

ودم- انتیاج

گمۆل (لوو)

oncosis
=a disease with
development of tumour
oncothipsis

داء الاورام

دوردی گمۆل

oncotic

خُطَط وِرمی
وِرمی- مَتَوَدَم- مُنتَبِج

پمستانی گمۆلی
گمۆلی- گمۆلبو- هه‌لئارساو

onion

بصل

پیاز

Onion's fusible alloy

سیبکته (خلیطه) آنیون الصهورة

داریشته‌ی نوینونی شلمند

(an alloy containing:
five parts of bismuth
three parts of lead and
two parts of tin)

(داریشته‌ی شلمند پینکها توره له:

(5) بمش له بزمۆس

(3) بمش قورقوشم

(2) بمش له‌مقصدیر

onlay =overlay

خُشوة مصبوبة مُغطیة

پرکراوه (پرکردنوه) یی

=(a cast metal cap)

(خُشوة مصبوبة تُغطی خُلبه او اکثر)

داریشته (داریژراوی) داپۆشراو

ontogeny

نشأة الكائن الحيّ

(پرکراوه‌ی داریشته که‌سپینک یاپتر داپۆشیت)

onyalai= onyalia

داء البثور الفموي

پینگمیشته (دروستبون) یی بونمووی زیندوو

دوردی تامیسکی دهم

(داء يصيب المرق الأسود ويتظاهر ببثور

-دوردی قنچکمی دهم

ذمّویة فی الفم و الخلق)

onychophagia
=nail biting

قَضَم الاظافر

نینۆک داکراماندن

(نینۆک قرتاندن به ددان)

opacity
=impervious to light

ظلیله- لانفوذیه

لینلیی- پووناکیگر

(علم قُدرة الضوء علي اختراق الجسم)

(نم‌ترانیی پووناکیی پیاتیته‌په‌رین)

opalglass:

زُجاج مَتَلْگی:

شووشی دروشه‌دار:

~ cotton holder

حامل القطن ذو الزجاج المتلالي

لۆکه هه‌لگری شووشه دروشه‌دار

opalescence

تالۆ- بَرِیق

بریسه‌که‌داریی- بریسه‌که- دروشانه‌وه

opalescent: =iridescent, showing various colours.	متالای- برآق: عاج متالای وراثی	- بریقه بهبریسکه- بهبریسکه- بریسکه دار - درهوشه دار:
~ dentine, hereditary	عاج متالای وراثی	عاجی بهبریسکه‌ی بژماوهیی
~ teeth	استان متالایه	ددانه به بریسکه‌کان
opalgia	عصاب وجهی- آلم عصبی وجهی	نازاری ده‌ماری پوویی
opaque: 1. impervious to light 2. not translucent 3. non transparent	1- ظلیل- غیر مُنفذ(معتَم) (لایسِرَ الضَّرءِ والاشعة) 2- اکمد اللون 3- غیر شفاف:	1- لیل- پووناکیر (پووناکي و تیشکی پیاتیناپیریت) 2- پهنگی مات 3- نارژشن:
~ dentine	عاج ظلیل	عاجی لیل(نارژشن)
open- bite	عضه مفتوحة	گهستنی کراوه
open- cap splint	جبيرة مفتوحة الغطاء (لا تغطي السطح الطاحنة)	بهندی کلادو(قباغ)کراوه (پوویی هاپره‌کان دانا پوژشیت)
open- face crown =(half- cap crown) open the bite =bite opening	تاج ذو وجه مفتوح رفع العضة (رفع الإطباق)	تاجی پووکراوه کردنمودی گهستن (کردنمودی جوتیون)
opening:	1- رفع 2- فتح:	1- بهرز کردنمود 2- کردنمود:
bite ~	رفع العضة	کردنمودی گهستن
vertical ~	مقدار تباعد الفكین بُعد عمودي	ماوهی دوویی همدوو شمیلکه -دوویی شاقولی
operability	1- قابلية المداخلة (قابلية المعالجة الجراحية) 2- قابلية العمل	1- لهباریی کاریاکردن (له باری چارهمرکردنی نهشترگمری) 2- لهباریی کارکردن
operable =(permitting of an operation) =(capable of treatment by an operation)	1- قابل للمداخلة (یکن معالجه جراحی) 2- قابل للعمل	1- لهبار بژ کاریاکردن (نمش چارهمری نهشترگمری بکریت) 2- لهبار بژکارکردن
operate	1- يتدخل جراحياً 2- یبری عملاً	1- کاری نهشترگمری تیاده‌کات 2- کاریک نه‌کات
operating:	1- تدخل	1- کاریاکردن

=the mid- point of
transverse supra-
orbital line
ophthalmalgia

نازاري چاو(چارنیشه) آلم العين

ophthalmic:

چاويي عيني

opisthogenia
=(defective
development of the
jaws as a result of
ankylosis)

تيکچوني شمريگه تشوه الفك

opisthognathism
=recession of the
mandible

(بسهژی بيه کدا نوساني جومگهي شمريگمو (بسب التصاق المفصل الفكي الصدغي)
لاجانگ)

opium

گمرانهوي شمريگهي خواروو تراجع الفك السفلي

opsialgia

تلياک افين(ماده مخدره)

=opalgia

نازاري ده ماري پويي عصاب وجهي

(=facial neuralgia)

(آلم عصبي وجهي)

opsigenes

ددان دهرکردني دواکمو ترو بزوغ متأخر

=late born or dentition,
applied to third molars.

(درواکموتني ددان دهرکردن)
(مصطلح يستعمل للأجزاء الثالثة عادة)

opsonic index

(پژهي ميکرويه کان) مشير طهري

(توژينموهوي خوره کان) مبحث الجراثيم

optic:

بينه(پهيوهند بيهينينموه) بصري(نسبة للبصر):

بينايي:

~ nerve

ده ماري بينين عصب بصري

=(the second cranial
nerve, supplying the
retina)

(بينايي ده مار)

optical= optic

بينايي بصري

optimal

باشتر- په مندتر احسن- افضل

=optimum:

پترشياويي -اکثر ملاءمة

-نخونهي ترو: -امثل:

~ cavity

چالي پترشيار الحفرة الاكثر ملاءمة

optimum= optimal

orad

بهره ودهم باتجاه الفم

=in the direction of the
mouth

oral:

1- ده مهي- پهيوهنده ده موهه 1- فمي- فموي(نسبة للفم)

2- له پي ده موهه: 2- عن طريق الفم:

~ administration

مژ(قوم)ي ده مهي جرعة فموية

(دهرمان وهرگرتن له پي ده موهه) (تناول الدواء عن طريق الفم)

~ cancer	سرطان الفم	شیریه‌لجی دهم
~ cavity	جَوَفُ الْفَمِّ	بۆشایی دهم
~ cavity proper	جَوَفُ الْفَمِّ بِالْحَاصَةِ	بۆشایی ده‌می (بن‌موت) ناسایی
~ diaphragm	قَاعُ الْفَمِّ (ارض الفم)	بنی دهم (زهوی دهم)
~ disease	أمراض الفم	نه‌خۆشیه‌کانی دهم
~ epithelium	بُشْرَةُ فَمَوِيَّةٍ	پوویش‌ه‌خانە‌ی دهم
	-نسیج بشری فموی	-شانە‌ی پوویشی دهم
~ flora	زُمْرَةُ المَرَامِثِ الفَمَوِيَّةِ	گرویه‌کی خۆره (میکروب)ی ده‌می
~ fossa	حفرة فموية	چالێ دهم
~ groove	میزاب فموی	درز (قلیش)ی دهم
~ habits	عادات فَمَوِيَّةٍ	خووه‌کانی دهم
~ hygiene	صِحَّةُ الْفَمِّ	تندرستی دهم
	(نظافة الدم)	(خاوێنی دهم)
~ infection	إِثْتَانُ فَمَوِي	توشبوونی دهم
		-تشمەنی دهم
~ medicine	طِبُّ الْفَمِّ	نۆشداریی دهم
~ moniliasis	داء المونيليات الفموي	ده‌دی مۆنیلای دهم
=infection of the mouth with candida albicans.	(داء فطري)	(ده‌دی کم‌روی دهم)
~ mucosa	مخاطية الفم	لینجکی دهم
	(النسيج المخاطي الفموي)	(شانە‌ی لینجکی دهم)
~ mucous membrane	غشاء الفم المخاطي	په‌رده‌ی لینجکی دهم (لینجکه په‌رده)
~ myiasis	داء النطف الفموي	ده‌دی می‌شیی (می‌روی) ناو‌ده‌م
~ phimosis	خیق فموی	تسکی دهم
=labial phimosis	(إنعدام الثقب الفموي)	- (ده‌م تسکی)
		- (نە‌بوونی کونی دهم)
~ pigmentation	تصبُّغ فَمَوِي	به‌ر‌ه‌نگ‌بوونی دهم
~ plate	صفیحة فَمَوِيَّةٍ	په‌ره‌که (په‌رده)ی ده‌می
=buccopharyngeal membrane		= په‌رده‌ی ده‌می گه‌روی
~ prophylaxis	مُعالِجَةٌ وقائية فَمَوِيَّةٍ	چاره‌سه‌ری پارێزگاری ده‌می
=preventive treatment for diseases of the oral cavity		(چاره‌سه‌ری دهم پارێزگی)
~ rinsing	غَسْلُ فَمَوِي	تی‌مه‌ردانی ده‌می (له‌ده‌م و مه‌ردان)

~ screen	حاجز فَمَوِي	په‌ده‌ی ده‌میی
	(شُرْمَة مطاطیة لمنع التنفس الفموي وعادة مص الاصبع عند الاطفال)	(په‌ده‌یه‌کی لاستیکی‌یه بَز پَنگرتن له هه‌ناسه‌دان له‌ده‌صوه به‌تایبم‌تی له‌خو‌ی په‌فه موزینی منالاندا به‌کار دیت)
~ sepsis	عفونة الفَم	بَوگمن برون‌ی ده‌م
~ surgeon	جراح الفم	نمشت‌رگمری ده‌م
~ surgery	جراحة الفم	نمشت‌رگمری ده‌م
~ vestibule	دهلیز الفم	دالانی ده‌م
~ vibrator	مِهْرَة فَمَوِيَة	له‌رزینم‌ری ده‌می
	(جهاز تعويضي يخلق تياراً من الهواء في الفم يُساعد علي الكلام)	(تامین‌زینکی دروست‌کراوه تمزوویه‌کی هموا دروست ده‌کات له‌زاردا یاریده‌ی قسه‌کردن ده‌دات)
orology	مَبْحَث صِحَّة الفَم	زانستی تعندروستی ده‌م
orbicularisoculi muscle	العضلة المُستديرة العينية	ماسول‌ک‌ی بازنمیی چاو‌ی
=muscle closes eyelids		
orbicularis oris muscle	العضلة المستديرة الشُّفوية	ماسول‌ک‌ی بازنمیی لُیو‌ی
=muscle purses and puckers up mouth		
orbit	حُجَاج	چالی چاو - که‌لانی چاو
	(الجوف العظمي للعين)	(بُوشایی نیشکی‌ی چاو)
orbita= orbit		
=the bony eye socket		
orbital:	حجاجي	چالی چاو‌ی
	(نسبة للحجاج):	(که‌لانی چاو)
~ aperture	جوف الحجاج	بُوشایی چالی چاو
		(بُوشایی که‌لانی چاو)
~ cavity	حُفْرة الحجاج	چالی که‌لانی چاو
~ fissure	شق حجاجي	قَلِيشی که‌لانی چاو
~ plate	سَقَف الحجاج	بنمیی‌چی که‌لانی چاو
~ process	نُتْوء حجاجي	چو‌کل‌ی که‌لانی‌ی چاو
~ surface	سَطْح حجاجي	پو‌ویه‌ری که‌لانی‌ی چاو
orbitale	النقطة الحجاجية(عظم)	خالی که‌لانی‌ی چاو(نیشک)
order	ترتیب- تنظیم	پَنگ‌خسْتَن

ordinary:	اعتیادی- مألوف:	ناسایی:
~ treatment	معالجه اعتیادی	چاره سمری ناسایی
organ:	عُضْو	نمندانم- نژوگان
	-جهاز:	-نامیر:
absorbent ~	المضرمُمتَصِّص	نمندانمه هه لمزور
	(النسیج العرقی قمت جنور الاسنان اللبنیة اثناء امتصاصها)	(هه لمزوره نمندانم)
enamel ~	عضو المیناء	نمندانمی مینا
mastication ~	عضو المضغ	نمندانمی جویین
	(جهاز المضغ)	(نامیری جویین)
organelles	عضویات دقیقه	نمندانم وچکه کان
		(نمندانمییه ورده کان)
organic:	عضوی:	نمندانمی-نژوگانی:
~ fibrils	لُیْفَات عَضَوِیَّة	ریشالوکه نمندانمییه کان
		(ریشالوکه کانی نمندانمی)
~ matrix	اساس عضوی	بناغهی نمندانمی
	-هیكل عضوي	-پمیکری نمندانمی
~ matter	مواد عضویة	مادده نمندانمییه کان
organically	من الوجهة العضویة	لعمروی نمندانمییه
organization	1- تَمَصُّص (تحوُّلُ الی مادة عضویة) 2- تنظیم- منطمة 3- نظام	1- نمندانمیتن (کردنه نمندانمی) 2- ریکخستن- ریکخراو 3- ریتسا
organism	عَضَوِیَّة (مُتَمَصِّص)	نمندانمیتی
=any individual plant or animal, an organized body of living cells.	-کائن حي	-زیندموره
organisms:	عَضَوِیَّات:	زیندموره کان:
micro ~	عضویات دقیقه	زیندموره ورده کان
organize	نظم- عَضَی	رینکی خست- نمندانماندی
	(جعل ذا بنیة عضویة)	(وای لیکرد پیکهاتیکی نمندانمی همی)
orientation	1- تنظیم- تنسیق- تکییف 2- اعتداء- توجیه	1- ریکخستن- گونغاندن 2- ری نشانندن- ناراسته کردن
orifice	فُوهة- فتحة- ثقب	دهرک- دهرجه- دهمزکه- کون
=an opening ; the mouth or entrance of a		

body cavity.			
orificial	فَوْهي	درجه‌یی-کونی	
origin:	أصل- منشأ:	ره‌سن- بنه‌پوت	
=the beginning of anything.		-بنچه:	
muscle ~	منشأ العضلة	بنچه‌ی ماسولکه	
nerve ~	منشأ العصب	بنچه‌ی ده‌مار	
oris	فَمّ (به لاتینی)	دهم (به لاتینی)	
oro-	بادنه تعنی:	پیشگر به مانای:	
=mouth, oral	فَمّ- فموی- فَمّی	دهم- ده‌میی	
oro- antral:	فَمّوی جیبی	ده‌میی گیرفانی	
~ fistula	(نسبة لُوف الفم و الجیب الفکّی)	(پیمونده به بوشایی دهم و گیرفانی شمویلگه)	
	ناسور فموی جیبی	(فیسچیولای ده‌می گیرفانی)	
		پَره‌روی دو درجه‌یی نِسوان بوشایی دهم و	
		گیرفانی شمویلگه	
orodigitofacial dysostosis	عُسر التعظیم الفمّوی الإصبعی الرَّجعی	دزئو بمنسکبجونی دهم و په‌نجه‌رو	
orolingual	فموی لسانی	ده‌میی زمانیی	
oromaxillary	فموی فکّی	ده‌میی شمویلگمی	
		(شمویلگه‌ی سرو)	
oronasal	فمّی آنفی	ده‌میی لورویی	
oropharyngeal	فمّی بلعومی	ده‌میی گه‌رویی	
oropharynx	بلعوم فمّی	گه‌رویی ده‌میی	
ortho-	بادنه تعنی:	پیشگر به مانای:	
=straight=normal	مُستقیم-مُعتدل	راست	
= correct	طبیعی	-رُتک-ناسایی	
orthocephalic	مستقیم الرأس	سر راست	
=orthoccephalous			
orthocheilia	مُستقیم الشفتین	هر دوولتو راست	
orthodontine	عاج مستقیم	عاجی راست	
	(عاج مستقیم الاقنیه فی الشّیّات)	(عاجی کنال راست لمشودره‌کاندا)	
orthodontia	عِلْم تقریم الاسنان	زانستی ددان راستکردنموه	
=the study of malocclusion and irregularities of teeth and the methods of treating them.		(ددان راستکردنموزانی)	

orthodontic: =treatment and prevention of malocclusion and irregularities of teeth. ~ appliance ~ band ~ splint ~ treatment ~ wire orthodontics =orthodontia orthodontist	تقویمی (نسبةً لعِلْم تقویم الانسان) جهاز تقویمی طوق تقویمی جبهة تقویمیة معالجة تقویمیة سلک تقویمی طبيب التقویم -اختصاصی فی تقویم الانسان	پاستکردنومویی (یمیرمند بهزانتی ددان پاستکردنومه) نامیری پاستکردنومه بانندی پاستکردنومه (پشتینمی پاستکردنومه) سپلینتی راستکردنومه (پالپشتی پاستکردنومه) چاره‌سرکردنی پاستکردنومه وایپر (تدل)ی پاستکردنومه پزیشکی پاستکردنومه - پسیژری راستکردنومه‌ی ددانه‌کان توزینه‌نموی پاستکردنومه‌ی ددان (چاره‌سمری هؤکاره‌کسانی دزن‌سویی همردوشمویلگه) همردوشمویلگه راست -یمیرمندی شمویلگیمی گم‌پراوه
orthognathia orthognathic =orthognathous =having a straight, unprojecting jaw; having a gnathic index of under 98. orthopaedics orthopantomogram =orthopantomogram orthopantograph =orthopantomograph =orthopantomograph =orthopantograph orthopnoea	مُبَحْث تقویم الانسان (معالجة الحالات المسببة لسوء توضع الفكین) مستقیم الفكین -ذو علاقة فکیة مُراجعة عِلْم تقویم الاعضاء الصورة الشعاعية الشانورامیة رأسمة الطبقات المتعامدة الشاملة (جهاز الاشعة البانورامي) انتصاب التنفُّس (عُسر التَّنَفُّس الا عند کون الجسم منتصباً)	هردوشمویلگه -یمیرمندی شمویلگیمی گم‌پراوه زانتی پاستکردنومه‌ی نغندامه‌کان وتینه‌ی تیشکی (تیشکه وتینه‌ی) پانورامپانزوامیی وتینه‌گری چینه شاقولیه‌کانی گشتی (نامیری تیشکی پانورامی) په‌پ (قنج) همناسه‌دان (گران همناسه‌دان تمنها له‌ش له‌کاتی ریتک ومتانا نمیی)
orthopnoeic ossification =development of, or conversion into, bone) ossify	مصاب بانتصاب التنفُّس تَعَطُّم (تَشْکُل العظم و نُموه) يَتَعَطَّم	توشپو به په‌پ همناسه‌دان بمنیسکبرون (پتکها‌تنی نیشک و گمشه‌کردنی) بمنیشک نمیی

	(تەگژۆی بۆ نێسک یان وەك نێسك)	بەنێسكیو:
ossifying:	مُتَعَطِّم:	
~ fibroma	وَرَم لێڤی مُتَعَطِّم	لور (گمۆل)ی ریشالی بەنێسكیو
ossium fragilitans	هشاشە عَطِیئە (لاتینی)	نێسك ناسكیی (بە لاتینی)
osteal	عَطِی (نسبە للمعظم)	نێسكیی (بە یۆهەند بەنێسكەو)
=bony		
ostectomy	بستنیال المعظم	لێكردنەوی نێسك
=osteectomy	(كلیا او جُزئیا)	(بە گشتی یان بەشتیكی)
osteitis	التهاب المعظم:	هەوی نێسك:
=ostitis:		
=inflammation of the bone		هێسكەسز
~ paget's disease of bone	التهاب المعظم المُسَرَّه	هەوی نێسك ناساز
		(هەوی نێسكی شێوێ دزێو)
~, dentoalveolar	التهاب المعظم السَّنْجِي السَّنِي	هەوی نێسكی ددانیی و ددانی
=pyorrhea alveolaris	حَتَّيْح سِنْجِي سَنِي	هەكیم یوونی نێسكی ددانیی و ددانی
~ interna	التهاب العظم و النقي السِنْجِي	هەوی نێسك و مۆخێ نێسكی ددان
=osteomyelitis of the alveolar process caused by infection from a tooth.		
~, rarefying	التهاب المعظم المُخْلَجِل	هەوی نێسكی شاشبوو
osteo-	بەدەتە تعنی: عظم	پێشگر بە مانای: نێسك
osteoarthritis	التهاب المفصل العظمي	هەوی جو مەگە نێسكیی
osteoblast	مُصَوِّرَة المعظم	نێسكەزێ
=a cell from which bone is developed.	(خَلِيَة مُكَوِّنَة للمعظم)	(خانە نێسك پێكەین)
osteoblastoclastoma	وَرَم ذُو الخَلايا المَصَوِّرة والكاسِرة للمعظم	لوری خانەدانەر و تێك دەری نێسك
		گمۆلە خانە نێسكەزێ و نێسك تێك دەری
osteochondromyxoma	وَرَم مُخاطي غضروفي عظمي	لوری لێنجكیی كێكێ اگەیی نێسكیی
osteoclast	كاسِرة المعظم	خانە نێسكە تێك دەری
	(خَلِيَة مُخَرِّبَة للمعظم)	(خانە پووختنی نێسك)
osteoclastoma	وَرَم كاسِرات المعظم	لوری نێسك تێك دەره كان
osteocyte	خَلِيَة عَطِيَة	خانە نێسكیی
=bone cell.		هێسكە خانە
osteodentine	عاج عظمي	عاجی نێسكیی
	(عاج يشبه المعظم)	(عاج له شێوێ نێسك)

osteodentoma	الورم العاجي العظمي	لوری عاجی نیتسکی
osteodystrophy	سوء تَکُونُ العظم -تَکُونُ العظم المُشوَّه	ناسازی دروستبونی نیتسک -پتکهاتنی نیتسکی شیوه دزیو
osteofibroma	وَرَمُ ليفي عظمي	لوری ریشالی نیتسکی
osteofibrosis:	داء التَّليُّف العظمي:	دهردی بهریشالیبونی نیتسکی:
periapical ~	داء التَّليُّف العظمي حول اللُّوي	دهردی بهریشالیبونی نیتسکی دهردی بنی په‌گی
		ددان
osteogenesis:	تَشْکُلُ العظم -تَکُونُ العظم	پتکهاتنی نیتسک -دروستبونی نیتسک
~ imperfecta	تَشْکُلُ العظم المعيب	درووستبونی نیتسکی ناتمراو
osteogenic	عظمي المنشأ	نیتسکی سمرچاوه -(سمرچاوه‌ی نیتسکی)
~ myxoma	ورم مخاطي عظمي المنشأ	لوری لینجکی نیتسک سمرچاوه
~ sarcoma	وَرَمُ عَظْلِي المنشأ (ورم عَظْلِي عظمي المنشأ)	لوری گۆشتی نیتسک سمرچاوه
osteoid: =resembling or having the characteristics of bone.	شبه العظم -مُشَبَّهٌ بِالْعَظْمِ (عظماني):	نیتسک شیوه -له نیتسک چوو:
~ osteoma	ورم عظمي عظماني	لوری نیتسکی نیتسک شیوه
~ tissue	نَسيج مُشَبَّهٌ بِالْعَظْمِ	شانە‌ی له نیتسکچوو
osteolysis =absorption of bone, especially decalcification.	إِحْلالُ العَظْمِ (امتصاص العظم - زوال التَّکلس)	شیتبونموی نیتسک (هه‌لە‌ژینی نیتسک - نه‌مانی کلس)
osteolytic	حَالٌّ للعَظْمِ (مادة حَالَّةٌ للعَظْمِ)	شیکرمه‌وی نیتسک (مادده‌یه‌کی شیکرمه‌وی نیتسک)
osteoma:	وَرَمُ عَظْمِي	لوری نیتسکی - نیتسکه گمۆژ
cancellous ~	ورم عظمي إسفنجي	لوری نیتسکی نیتسکه‌نهی
osteomalacia =softening of the bones, caused by vit.D dcficiency in adult life.	لَينُ العَظْمِ	نیتسکه‌نهرمه (له‌ته‌مه‌نی گهرییدا) (نهرمبونی نیتسک)
osteomatoid	شِبْهُ الورم العظمي	لوری نیتسک شیوه
Osteomyelitis: =Inflammation of the soft tissues of bone.	التَّهابُ العَظْمِ وَ النَّخْي:	هه‌وی نیتسک و مۆزه‌که‌ی:

acute infective - osteonecrosis	التهاب العظم و النقيّ الإبتدائي الحاد نخرة العظم -نخرة عظمية	هموی نیتسک و مزخه هموی تمشه‌نمی تیژ کلژیوبونی نیتسک -داخوریانی نیتسک
osteo-odontoma	ورم بیتی عظمی	لوری ددانی نیتسکی
osteopathology	علم امراض العظم	زانتستی نه‌خوشیه‌کانی نیتسک (نه‌خوشی زانی نیتسک)
osteopetrosis =familial bone disease, characterized by: osteosclerosis, fibrosis of bone marrow, fragility and anaemia =Albers- Schonberg disease.	صلابة العظم -تخجر العظم	په‌قبوونی نیتسک -بهمبردیوونی نیتسک
osteoplasty	تصنيع العظم -تجميل العظم تخلخل العظم	جوانکاری نیتسک شاشیوونی نیتسک (سۆسۆیوونی نیتسک -کوتۆچکهمیوونی نیتسک)
osteoporosis =enlargement of the bone marrow and canals causing fragility and abnormal porosity of bone.	متخلخل العظم	بمشاشیوونمی نیتسک (سۆسۆیوونمی نیتسک)
osteoporotic	هشاشة العظم	ناسکیی نیتسک
osteopsathyrosis =fragilitas osseum osteoradionecrosis =necrosis of bone as a result of irradiation.	نخرة شعاعية عظمية	داخوریانی نیتسکیی تیشکیی تیشکه‌داخوریانی نیتسک
osteorrhagia	نزف عظمی	خوین ریزی نیتسکیی
osteosarcoma	ورم عظمی عظمی (ورم لمی عظمی)	لوری گۆشتی نیتسکیی گۆشته گمۆلی نیتسک
osteosclerosis	تصلب العظم	په‌قبوونی نیتسک
osteoseptum	حاجز عظمی	بدریستی نیتسکیی (تیغه‌ی نیتسکیی)
osteotome	قاطع العظم - ازمیل العظم	برم‌ری نیتسک (نیتسک بر)
osteotomy =a surgical operation of cutting through bone.	قطع العظم	برینی نیتسک
otitis= osteitis		
otagra	آلم الأذن	نازاری گوی
=ear ache		

otalgia: =ear ache	آلم اُذني:	(گوئی نیشه) نازاري گوينچکمی:
~ dentalis =pain in the ear caused by dental disease. otiatrics =otitary otic	آلم اُذني يني المنشأ طبُ الأذن أُذني (نسبةً للأذن)	گوئی يهشه نازاري گوئی ددان سمرچاوه نوشداري گوئی گوئی (گوینچکمی) (بمیهند به گوینچکمه)
otitis: ~ interna ~ media	التهاب الأذن: التهاب الاذن الداخلي التهاب الاذن الوسطي	هموی گوینچک-گوینچکسز: هموی گوئی ناوه کیی هموی گوئی ناومندی
oto- =ear otoantritis otolaryngology	بادنة تعني: أذن التهاب الأذن و الجيب الفكي مبحث الاذن و المنجرة	پیتشگر به مانای (گوئی) (گوینچک) هموی گوئی و گیرفانی شمویلکه زانستی گوئی و قورگ
oul- =gingiva oula= ula =the gingiva or gum	بادنة تعني: لثة لثة (جمها لثات)	پیتشگر به مانای: پووک پووک (کزی: پووکه کان)
oulitis= ulitis =gingivitis oulorrhgia =gingival bleeding outer:	التهاب اللثة نزف اللثة خارجي	هموی پووک (پووکه سز) خونین پووک دوره کیی:
~ dental eqithelium ~ enamel cells	بشرة سنية خارجية خلايا المينا الخارجية	پووپوشه خانه ی ددانی دوره کیی خانه کانی مینای دوره کیی
outlet outline:	مخرج- منفذ حدّ خارجي	دهرچه - دهسك هیل (سنور)ی دوره کیی
basal seat ~ extension ~ form, ~	حافة المقر القاعدي حدّ التمديد شكل الحافة	لیتواری نیشه جیتی بنچینمی هیل (سنور)ی فراوانبون (هیل) کشان شیهوی لیتوار
output	نتاج- انتاج- خرج	دهرته نهام - دهرکومت
		سهرهم - دهرچوو

oval	بیضی - ایللیجی شکل	هیلکمی
ovary =Oopher	مَبِیض (غدهٔ الاخصاب عند الانثی)	هیلکمدان
ovulation	اباحه	هیلکاندن
oven:	فُرَن - تُشور:	فِرِن(کورده) - تهنور:
paraffin- embedding ~	فرن الإنطار بالبارافین	فرن(کورده)ی داپوشین به پارافین
over	1- زائد- زیاده 2- إفراط 3- تجاوز	1- زَلَد - زَنده - پتر - فره 2- سمرود(سمرودناسایی) 3- زیادهویی - تیهمپیون - لادان
overaffection	عُظف زائد	نعم(نیان)ی زَلد(فره نیانی)
overanxiety	قلق زائد	دلراوکیی زَلد (فره دلہ پاوکییی)
overauthority	هَیْمَنَة زائده	فره زالیون
overbite =the distance, measured vertically, between the incisal edges of the incisor teeth, with the dental arches of occlusion. horizontal ~ =over jet negative ~ =anterior open- bite	تراکب العضة (القواطع العلویة تغطي کابل القواطع السفلیة) تراکب العضة الأفقی تراکب العضة السطی	سواربونی گستی (گهستی چورنه سمریک) (برهه کانی سمرود برهه کانی خوارودو بهتواوی داده پوشی) سواربونی گهستی ناسویی سواربونی گهستی نمریسی = کراوه گهستی پیتشموه
overcarving	نُحَت زائد -تشکیل مُفرط	داتاشینی زَلد -شیره کاری پتر
overclosure	زیاده الإغلاق	پتر گستی (کهمی ماوهی شاقولی نیوان همدودو شمیلگه)
overcondensation	رَصّ زائد -زیاده ضغط کتل المشوه أثناء الحشر	چرکردنموی پتر -زَنده چرکردنموه (فره پمستانی دهرمانی پرکردنموه)
overdeveloped	1- مُفرط النمو 2- زائد الإظهار(أشعة)	1- فره گهشه کردود 2- زَنده دهرکومتور(تیشک)
overextension	فُرط التمدید -تعطید زائد	فره کشان - فره داکشان -فراوانبونی زَنده

overfilled	زائده الحشو - مفرط الإحلاء (حفرة ذات حشوة زائده)	زیده پړکړاوه - فره پړپړو (چالیک پړکړاوه زوری تیا بیت)
overfilling	حشوة زائده	پړکردنه‌وی زیده
overhang	1- نتوء - بروز 2- زوائد 3- زعانف	1- چوکه - بهرزی - چکل 2- زیده 3- پړه‌که
overindulgence	تسامح زائد	لیجورده‌ی زړد
overjet:	1- بروز 2- تجاوز أفقي:	1- بهرزی (د بهرین) 2- د بهرین ناسوی:
horizontal ~	بروز أفقي (بروز الأسنان العلویة)	د بهرین ناسوی (د بهرین ددانه کانی سمره)
reverse ~ overjet= overjet overlap:	تجاوز عکسي 1- تجاوز - تخط 2- تراکب 3- تداخل - تشابك:	د بهرین پینجمرانه 1- لادان - زیاده‌وی 2- ساریون (چوونه سمره) 3- پینکناچون - پینکنا نالان:
horizontal ~ =overjet vertical ~ = overbite	تجاوز افقي تجاوز عمودی	لادان (د بهرین) ناسوی چوونه‌سمره‌کی شاقولی (ساریونی شاقولی)
overlay= onlay	حشوة مصبوبة مغطیة	پړکړاوه د اپیتزادی د پوشر او
overload:	إثقال - زیادة التحمیل - زیادة الحمل	فورس‌کردن - زیده‌بار کردن - زیده‌باری
overprotection	حماية زائده	پاراستنی زړد
overt =evident or obvious (in medical science) ovoid =egg- shaped ovum:	واضح - جلی - اکید - مؤکد بيضي الشكل - بیضوي الشكل بيضة:	ناشکرا - دیار - به‌جه‌ختموه شیره هیلکمی - هیلکمی هیلکه:
~ stage	مرحلة البيضة	قوناغی هیلکه
Owen's contour lines Owen:1804-92: English anatomist, the concentric rings, marking the inter globular spaces in dentine in a	خطوط أوبون التشكيلية	هیل (تزون) شیره‌کاری

transverse section.

oxidation

oxidative

Oxide:

zinc ~

oxycephalic

oxycephaly

oxyesthesia

oxygen

oxygeusia

=acute sense of taste

oxypil

= oxyphilic

= oxyphilous

oxyphosphate cement

ozena

= rhinitis sicca

Ozone= O3

ozostomia

= foul- smelling breath
of oral origin.

اُكْسَــئە- تاكسۇد

مۇكسۇد

لوكسۇد:

اوكسۇد الزىنك

ذوراس مۇئەب

(مۇئەب الراس)

راس مۇئەب

فۇرط تىئە الھىس

-جەئە الھىساس

غاز الاروكسىجەن

فۇرط جىس الدۇق

-جەئە الدۇق

مۇئەب للھىمىس

-ولۇع بالھىمىس

-سەبۇغ بالھىمىس

(قائىل للاسطباق بالھىمىس)

إسمنت الاروكسو فوسفات

بۇخر آنفى

(رائجۋة الأنف المُنْتَنَة)

غاز الفواح- غاز الأوزون

بۇخر فمورى

(رائجۋة الفم الكريهة)

ئوكسان- ئوكساندىن

ئوكسىئەم

ئوكسۇد:

ئوكسۇدلى زىنك

سەرتىئۇ

سەرتىئۇسى

زىئە ھەستىيەكردن

-فۇرەھىيارى

(ھەست تىئىسى)

غازى ئوكسىجەن

زىئە ھەستى چىيۇكردن

-تىئىسى تام وچىئۇ

ھەز بەترشى

-ھۆگرى ترشى

-پەنگ بو بەترشى

(لەبار بە پەنگىيۇن بە ترشى)

چىمەنتۇى(سىمەنتى) ئوكسى فوسفات

بۇن ناخۇشى لووت

غازى ئوزون(O3)

بۇنى دەم

(بۇن ناخۇشى دەم)

P

p= chemical symbol of phosphorous
pabulum

pachy -

= thick

pachycephalia
= pachycephaly

pachycephalic
= pachycephalous

pachychellia
= abnormal thick lips

pachyderma:

-oralis

-oris = hyperkeratosis

رمز کیمیايي للفسفور

غذاء (لاتینی)

بادنه تعني:

1- ضخ- غلط

2- ضخ- غلیظ

3- کثیف

ضخ الرأس

-ضخ الجمجمة

ضخ الرأس

-ضخ الجمجمة

ضخ الشفتين

-غلظ الشفتين

ضخ الجلد:

ضخ الجلد الفموي

فرط تآثرن الجلد الفموي

هټماي کیمیايي فوسفوره

خوزال (به لاتینی)

پتشگر بهمانای:

1- نمستوری - قهپی

2- نمستور - قهه

3- چر

سرنهستوری

-نمستوری کاسهی سر

سرنمستور

-کاسه سر نمستور

نمستوری همدوو لټو

-لج نمستوری نا ناسا

نمستوری پټست:

نمستوری پټستی دهم

زنده به کراتین بووی پټستی دهم

pachyglossia	ثخن اللسان	نمستوری زمان
pachygnathous	غلیظ الفك	شمویلگه قبه
pachymucosa abla	ثخن المخاطية الأبيض	نمستوری لینجکی سپی
pack:	1- کماده- ضداد- تکید	1- پانسمان- تیمار کردن- پاک
=dressing or blanket	2- یکمد- یضمد	2- پانسمانی نه کات- تیماری ده کات
	3- پلا	3- پری نه کات
	4- یرص- یتراص	4- ریزی نه کات
	5- رص- حشو	5- تینناخنین - داگرتنموه
	6- لفافة	- پپر کردنموه - پپر کردنموه (ناواخنه)
	7- حزمة:	6- باندی پیچان (لهفاف) (پیچرانموه)
		7- گورزه- بستمک:
bulk~	حشو کتلی	پپر کردنموه ی بارتسمی
cold~	کماده بارده	پانسمانی سارد
hot~	کماده حارة	پانسمانی گرم
periodontal~	ضداد حول السنی (ضداد لثوي جراحی)	پاک (پانسمانی) دهوری ددان (پاکی پروکیی نمشتمر گهری)
surgical~	ضداد جراحی	پاکی نمشتمر گهری
packer:	مدک- اداة حشو:	کوئیننموه (کوتهک - پینکوت) - ناهرازی پپر کردنموه (ناهرازی داگرتنموه):
guaze~	مدک الشاش	کوئیننموه ی (شاش) گوز
packing:	حشو- إصلاء ملء- دك:	ناواخنه - پپر کردنموه - داگرتنموه پپر کردن- کوتانموه:
denture~	حشو قالب الجهاز السنی	پپر کردن (ناخاون)ی قالبی ناقمی ددان
surgical~	دك جراحی (حشو المرح بالشاش)	کوتانموه ی نمشتمر گهری (پپر کردن) (ناخاون)ی برین بهشاش
pad:	إضمامة- وسادة طية- حربة:	پشتی- سمرین تیلحه:
gum~	طية لثوية	تیلحه ی پروکیی
mixing~	إضمامة المزج (صفائح المزج الورقية)	بهره کدی (تیکه لنان) تیکه لکردن
occlusal~ =a pad of gingiva covering	وسادة إطباقية	پشتی گمستینی (جوتبون)

the occlusal surface of a tooth.

paper mixing -

إضماعة المزج الورقية

کاغذ (پوره که پی) (درومانگر تنموره) ټیکه لندان (ټیکه لکردن)

retromolar ~

=the soft tissue mass at distal end of lower ridge behind Padgett: 1893-1946, the last molar

Padgett's operation

American surgeon

=plastic surgical reconstruction of the lip by tubular graft from the neck+ scalp.

paediatrics= pediatrics

وساده خلف الرحوية

پشتی (سمرینی) پشت خرښمی

عملية ثادجیت

نمشرگریمی پادجیت

paedo- =pedo-

=child

طب الأطفال

نژنداری منالان

بادنة تعني:

پیشگر بهمانای:

طفل

منال (منالان) - زاروک

Paget's disease

"of bone"= osteitis deformans

Paget: 1814-99 British surgeon

pain:

داء باجیت العظمي

المشوه - التهاب العظم

دردی پاچیتی نیسکی

همدی نیسکی شیره ټیکچور

الم، وجع:

نیش، نازار:

acute~

الم حاد

نازاری تیژ

boring~

الم ثاقب

نازاری کونکر

facial~

الم وجهی

نازاری پودی

false~

الم کاذب

دروژنه نازار

ghost ~

شبح الام

نمندیشه (خمیالی) نازار

-خارمایی نازار

(الحس بالالم بعد زواله)

(همت بمنازار کردن پاش نهمانی)

lightning~

الم لامع

نازاری بریسکه دار (نازاری درموشاوه)

post- extraction~

الم بعد القلع

نازاری پاش ددان کیشان

palpal~

الم لبی

نازاری کپڑکی

(الم احتقان و التهاب لب السن)

(بهموی خوین تیزان یان هموی کرلکی ددانموره)

pulsating~

الم نابض

نازاری بمتربه

referred~

الم صاحب

هاوله نازار

=pain felt in part different from that in which it is caused.

الم بعید المنشأ

نازاری نیردواو - نازاری سرچاره دور

reflex~	آلم منعکس	نازاري هملگمراوه (فرته نازار)
severe~	آلم شديد	نازاري سهخت (نازاري بهيتن)
painful	مؤلم	بېنازار
painless	بلا آلم	بېن نازار
palatal:	1-نسبة للمعنك 2-نسبة للمسطح الحنكي لاسنان الفك العلوي:	1-پهيوهند بهمه لاشووه (مه لاشووي) 2-پهيوهند بهروويوهری ددانه کانی شمريلگهی سمرووه:
~abscess	خراج حنکي	دومه لی مه لاشووه
~arch	قوس الحنك- قبة الحنك	کوانه ی مه لاشووه
=the roof of the mouth		بهروزایی (بزيه ی) مه لاشووه - بنميجی مه لاشووه
~bar	عارضة قوسية- قضيب قوسي	تووله کوانه ی
~cleft	شق حنکي	داقليشاری مه لاشووي
~impaction	إنتطار حنکي	پهنگخواردو (داپوشرای) مه لاشووي
~index =the ratio of palatal widthx 100 palatal length which give an indication of the size at shape of the palatine or palatomaxillary index	دليل حنکي	پتبهري مه لاشووي
~metal plate	صفیحة معدنية حنکية	تمبهق (پلميت) ی کاتزایی مه لاشووي
~perforation	انثقاب حنکي	کونبوونی مه لاشووي
~plane	مستوى حنکي	پروته ختی مه لاشووي
~plate	صفیحة حنکية	تمبهق (پلميت) ی مه لاشووي
~process	تواء حنکي	چوکلهی مه لاشووي
~reflex	منعکس حنکي	فرته (هملگمراوه) ی مه لاشووي
~restoration	حشوة حنکية	پهگراوه ی مه لاشووي
~root	جنر حنکي	پهگ (ريشه) ی مه لاشووي
~shelves	رفوف حنکية (تواءات شبه الرف الحنکية)	رهه کانی مه لاشووي چوکله کانی له شپه ی رهه ی دان له ديو ی مه لاشووه
~space abscess	خراجة المسافة الحنکية	دومه لی بوشایی مه لاشووي

~triangle	مثلث حنكي	سټ گۆشه‌ی مه‌لاشوی
~tumour	وړم حنكي	لوری مه‌لاشوی
palate:	حنك:	مه‌لاشوو
	(نسبة لقبة وعظم الحنك):	(په‌یوه‌ند بې‌مېرزاڼی و ټیټسکي مه‌لاشوووه):
acquired cleft~	حنك مشقوق مکتب	مه‌لاشوو داقلیشای ده‌ست‌کوترو
artificial~	حنك اصطناعي	مه‌لاشوی ده‌ست‌کرد
=an obturator used to close a cleft palate	(سداة حنكية مغطية للحنك المشقوق)	داخمره (په‌ریمستی) مه‌لاشوی
		-د اېزشمري مه‌لاشوی قلیشار)
bone,~	عظم الحنك	ټیټسکي مه‌لاشو
bony~	حنك عظمي	مه‌لاشوی ټیټسکي
=hard~	"حنك صلب	"مه‌لاشوی په‌ق
cleft~	حنك مشقوق	داقلیشانې مه‌لاشو
	(شق الحنك)	مه‌لاشوی داقلیشار
congenital cleft~	شق الحنك الولادی	مه‌لاشوه قلیشی زکماکي
Gothic ~	قبة حنك قوطية	پژیه (لونه‌کي) مه‌لاشوی گۆڼی
=an abnormally high pointed palatal arch.	(قبة حنك مرتفعة مؤنثة)	(کمرانې پېرزي مه‌لاشوو تیز بو)
hard~	حنك صلب	مه‌لاشوی په‌ق
mixed tumour ~	وړم حنكي مختلط	لوری مه‌لاشوی ټیټکه‌لار
paralysis "of~"	شلل الحنك	نیفلیجی مه‌لاشو
primary~	حنك بدني	مه‌لاشوی سمره‌تایی
	(في الحياة الجنينية)	(له‌ژیانی کۆږپه‌له‌دا)
secondary~	حنك ثانوي	مه‌لاشوی دووه‌میی
	(في الحياة الجنينية)	(له‌ژیانی کۆږپه‌له‌دا)
soft~	حنك رخو- شراع الحنك	مه‌لاشوی ندرم (نهرمه مه‌لاشو)
	(القسم الخلفي اللحمي من قبة الحنك)	(پشې پشته‌ری گۆشتی بې‌رزاڼی مه‌لاشو)
palate- hook	خطاف الحنك	گه‌ده (قولاپ‌ي) مه‌لاشو
	(اداة تبعد اللهاة)	(نامرزی دوورخمری مه‌لاشو)
palate- form	حنكي الشكل	شپوه مه‌لاشوی
palatine	حنك- حنكي	مه‌لاشو- مه‌لاشوی
~aponeurosis	صفاق الحنك	په‌رده‌ماسولکي مه‌لاشو

~arch	قوس حنکیه	کوانه‌ی مه‌لاشوی
~bone	عظم حنکی	نیسکی مه‌لاشوی
~canal	قناة حنکیه	کناالی مه‌لاشوی
~crest	قنزعه حنکیه	پۆینه‌ی مه‌لاشوی (لیواره به‌زی مه‌لاشوی)
~foramen	ثقبه حنکیه	کونی مه‌لاشو
~fossa	حفرة حنکیه	چالی مه‌لاشو
~glands	غدد حنکیه	گلانده‌کانی مه‌لاشو
~median suture	خیاطه حنکیه متوسطه	دورینه‌وی مه‌لاشوی ناوهند
	-الدرز الحنكي المتوسط	-درزی مه‌لاشوی ناوهند
~mucosa	غشاء الحنك المخاطی	پوویۆشه پەردە‌ی لینجکی مه‌لاشو
~papilla	حلیمة حنکیه	گۆ‌ی مه‌لاشو (مه‌میله‌ی مه‌لاشو)
~point, Meglin's (point at which the descending palatine nerve emerges from the palatamaxillary canal)	نقطه مغلین الحنکیه نقطه ظهور العصب الحنكي النازل من قناة الحنكي الفكي	خالی مگلین‌ی مه‌لاشو (خالی هاتنه دهره‌وی ده‌ماری دابه‌زیوی مه‌لاشو له کناالی مه‌لاشو و شمویلگی مه‌لاشو)
~process	تسوء حنکی	چوکله‌ی مه‌لاشو
~protrusion	بروز حنکی	دهره‌زیوی مه‌لاشو
~raphe	درز حنکی	درزی مه‌لاشو
~rugae	تهدات حنکیه	چرچ و لۆچی مه‌لاشو
~sinus	جیب حنکی	گیرفان (پۆشایی) (که‌لین‌ی مه‌لاشو
~tonsil=tonsil	لوزة حنکیه-لوزة	نالوی مه‌لاشو-نالو
~torus	تبارز عظمي حنکی	تۆرمسی مه‌لاشو (نیسکه به‌رزه‌ی مه‌لاشو)
palatitis	التهاب الحنك	هموی مه‌لاشو
palato -	بادنة بمعنى:	پیشگر به‌مانای:
	حنك- حنکی	مه‌لاشو- مه‌لاشوی
palatoglossal:	لساني حنکی:	زمانیی مه‌لاشوی:
~arch	قرس لسانی حنکیه	کوانه‌ی زمانی مه‌لاشوی
palatoglossus	المضلة اللسانية الحنکیه	ماسولکه‌ی زمانی مه‌لاشوی
palatograph	مخططة الحنك	هیلکاری مه‌لاشو

	(جهاز تسجيل حركات الحنك أثناء التكلم)	(نامیزی تۆمارکردنی جوولهی مه‌لاشو کاتی قسه‌کردن)
palatolabial	شغوی حنکی	لیویتی مه‌لاشوویی
palatomaxillary	فکی علوی حنکی	شمویلگی سه‌روو مه‌لاشوویی
palatomyograph	مخطط الحنك الرخو	هینلکاری نهرمه مه‌لاشو
	(جهاز تسجيل حركات الحنك الرخو)	(نامیزی تۆمارکردنی جوولهی نهرمه مه‌لاشو)
palatonasal	أنفي حنکی	لوویتی مه‌لاشوویی
palatopharyngeal:	بلموسی حنکی:	گهروویی مه‌لاشوویی:
-arch	قوس بلمومیه حنکیه	کهوانه‌ی گهروویی مه‌لاشوویی
palatoplasty	تصنيع الحنك (جراحة اصلاح الحنك)	دورستکردنهره (جوانکاری) مه‌لاشو (نمشتیرگری چاکسازی مه‌لاشو)
palatoplegia	شلل الحنك	نیفلیجی مه‌لاشو
palatopterygoid	جناحي حنکی	بالی مه‌لاشوویی
palatorrhaphy	خیاطه الحنك	دوررینه‌ی مه‌لاشو
=plastic surgical repair of the palate	(معالجة شق الحنك بالخيطة)	(چاره‌سهرکردنی قلیشی مه‌لاشو به‌دوررینه‌ی مه‌لاشو)
palatoschisis (=cleft palate)	شق الحنك -انشقاق الحنك	قلیشی مه‌لاشو -مه‌لاشو کهلی
palleness= pallor	شعوب- اصفرار	رینگ بزړکان- زهره هه‌لگه‌ران
pallirrh(o)ea	1- تېشو	1- خړقینه
=1-regurgitation		
2-recurrence of a mucous discharge	2- سیلان مخاطی ناکس	2- گه‌رانه‌ی دهردراوه‌ی لینجیکی
palladium	بلادیوم (معدن)	په‌لادیوم (کانزا)
pallanaesthesia	فقد حسن الاهتزاز	نهمانی هه‌ستی له‌رینه‌ی مه‌لاشو
=diminution or complete loss of the sense of vibration		
pallescence	شعوب	رینگ هه‌لبزړکان
=pallor	-اصفرار	-رینگ زهره هه‌لگه‌ران
palliate	يخفف الحدة	تیشی هیتور ده‌کاتمه‌ی مه‌لاشو
palliative	مخفف- ملطف- مسکن	نهرم که‌ره- هیتواشکه‌ره
=1-alleviation or relieving without curing		هیتورکه‌ره
2-any medicine which alleviates or relieves		

Pallor: = paleness = pallescence circumoral ~ =perioral~	شحوب: اصفرار: شحوب غیط الفم =شحوب حول الفم	زهره‌لگیران: زهره‌لگیرانی چیتوی دهم =زهره‌لگیرانی ده‌وری دهم فرته‌ی چه‌ناگه و لمپی دهمست
palm- chin reflex = palmo- mental reflex =(Irritation of the thenar eminence on one hand producing contraction of facial muscles on the same side).	منعکس‌النقن والکف (راحة اليد)	
palm grip	مسکه الکف (راحة باليد)	گرتن به‌مشت (لمپی دهمست)
palmomental reflex = palato- chin reflex palpate	منعکس ذقنی کفی بیس- یتلس	فرته‌ی چه‌ناگه و لمپی دهمست به‌رده‌سته‌ی نه‌کا =به‌ده‌ست همستی پی نه‌کا به‌رده‌سته کردن
palpation	جس- لمس	
=examination by touch	(فحص بالمس او اللمس)	(پشکین به به‌رده‌سته کردن یا به‌ده‌ست پیاھینان)
palpebral: ~artery ~nerve palpitation palsy: cerebral~ facial~ panfacial abscess pan- neck infection	جفنی: شریان جفنی عصب جفنی خفقان شلل: شلل دماغی شلل وجهی خراج وجهی شامل إنتان عنقی شامل	پتلووی: خورتنبیری پتلووی ده‌ماری پتلووی دله کوتن نیفلیجی: نیفلیجی میثکی نیفلیجی رووی دومله‌ی پووی فراوان توشیوونی ملی فراوان درمی ملی (فراوان) گشتگر (درمی تشمنه‌بوونی مل) وینه‌ی تیشکی (تیشکه وینه‌ی) پانژوامی (وینه‌ی) تیشکی همردو شمولیگه و ددانه‌کان به‌یه‌کوه هموی فراوانی گیرفانه‌کان گیرفانه سژی (گشتی) سمرابا وینه‌ی تیشکی پانژوامی
panoramic x-ray	صورة شعاعية بانورامية (صورة شعاعية للفكين والاسنان معا)	
pansinusitis	التهاب الجيوب الشامل	
pantomograph	صورة شعاعية بانورامية	

pantomography	تصویر شعاعي بانورامي	وټنه گرتنی تیشکي پانزرامي (وټنه کټشاني تیشکي پانزرامي)
paper:	ورق:	کاغز-پهړه:
absorbent~	ورق الامتصاصي	کاغزی هلمزین
articulating~	ورق الإطباق (ورق المعضی)	کاغزی جوتیوون پهړه کي گستن
filter~	ورق مرشح (ورق ترشح)	کاغزی پالاوتن
litmus~	ورق عباد الشمس	کاغزی گولمپروژه
napkin,~	منديل ورقی	دهستمري کاغزی
pad,~	إضمامة ورقية (ورق المزج)	کاغز (پهړه که یی دهرمان گرتنوه
points,~	رلوس ورقية (أضلاع ورقية)	کاغزه دهرزی (یمپهر پوټیت) (ینتی کاغزی)
sand~	ورق الرمل (ورق الزحاج)	کاغزی لم (کاغزی شوشه) سمارته
tray,~	طابع ورقی (طابع قیاس افرادی)	قالب ینگری کاغزی (تره کاغزی)
papilla:	حلیمة:	گؤ - مەمیلە:
circumvallate~	حلیمة کاسیة	مەمیلە کاسی
dental~	حلیمة سنية	مەمیلە ددانی
filiform-	حلیمة خیطية	مەمیلە دهرزی
foliat	حلیمة ورقية	مەمیلە پهړه کي
fungiform~	حلیمة کمنیة	مەمیلە قارچکي (دومه لانی)
fusiform~	حلیمة مغزلية	مەمیلە تمشیلە
gingival~	حلیمة لثوية	مەمیلە پروکي
incisive~	حلیمة قاطعة	مەمیلە (گؤی بهرې
interdental~	حلیمة بین السنية	مەمیلە نیوان ددانی
interproximal~	حلیمة بین الملاصق (بین السطوح الملاصقة)	مەمیلە نیوانی یتکومونواسوی (پرومیری پالیه کي)
lingual~	حلیمة لسانية	مەمیلە زمانی
palatine~	حلیمة حنكية	مەمیلە مه لاشویی

pseudo~	حلیمة کاذبة	دروژنه مهملیه (گمهنده له مهملیه)
vallate~	حلیمة کاسیه	مهملیه کاسیه
=circumvallate~		
papillae	حلیعات	گۆ (مهملیه) کان
papillary:	حلیمی:	گۆ (مهملیه) بی:
~cystadenoma	وړم غدی کیسی حلیمی	لوری گیلاندی پۆرکی
lymphomatosum	لغاوی	مهملیه لیغفی
~hyperplasia	فرط التنسج الحلیمی	فړه بهشانه بوونی مهملیه
papillitis	التهاب الحلیمة - التهاب العصب	هغوی گۆ (هغوی مهملیه)
=optic neuritis	البصری	هغوی ده ماری بینین
pailloma:	وړم حلیمی	لوری گۆ (مهملیه) بی - گۆ گمۆل
	(وړم بشری سلیم):	(لوری روپیوشی پاک):
basal cell~	وړم حلیمی ذو خلایا قاعدیه	گۆ گمۆله خانه بنچینه می
papillomatosis:	داء الاورام الحلیمیه:	دهردی گۆ گمۆله کان
		(دهردی لووه مهملیه کان):
inflammatory~	داء الاورام الحلیمیه الالتهابی	دهردی هغوی لووه کانی مهملیه
		(دهرده سقوی لووه مهملیه کان)
multiple ~	داء الاورام الحلیمیه المتعدده	دهردی چمنین لووه مهملیه کان
papula	حطاطة - بثره	بهرزک - زیپکه
=papule		
popular	حطاطی - بشری	زیپکه می - بهرزکی
para-	بادنه تعنی: 1 - نظیر	پیشتگر به مانای: 1 - هاوتا
=1-similar	2 - حول	2 - دهوړی - له دهوړی
2-peri	3 - بجانب	3 - له تعنیشت - له لای
3-by the side of	- مجاور	- دراوسی
paracone	الحلقة الإنسية العلیزیه	کسپی ناوهندی والانی
paraconid	الحلقة الانسیه	کسپی ناوهندی زمانیه
	اللسانیه للرحی السفلیه	خرینهی خواوو
paradentitis	التهاب ماحول الغده	هغوی دهوړیمری گیلاند
=inflammation of the		دهوړیمره گیلانده سز
tissues surrounding a		
gland.		
paradental	النسج الداعمیه السنیه	شانیه پالپشتی ددانی
=parodontal:	-النسج حول السنیه:	-شانیه دهوړی ددان:
=(near or next to a		
tooth)		

~pyorrhoea	رعال	پایژده
	-طیح النج الداعة	-به کیم بونی شانه کانی پالېشتی ددان
paradentitis	التهاب النج الداعة	سؤ (هموی) شانه کانی پالېشتی ددان
=periodontitis	(التهاب النج حول النسية)	(سؤی شانه کانی دهوریمری ددان)
paradentium	النسج الداعة النسية	شانه پالېشته کانی ددان
	(ماحول السن)	(دهوری ددان)
paradentosis	استحالة الإنسجة الداعة (حول السن)	پوکانموی شانه کانی دهوری ددان
=parodontosis		
=(any disease affecting the tissues around a tooth		
paraesthesia	تتمل- خدر	میرووله کردن- سړبون
=paresthesia	تشوش الحس	-شویایی هست کردن
=(perverted sensation)		
Parafunction	تیه الوظيفة	تینکچوونی فرمان
	(العادات الفموية السيئة)	(خوړه دزیوه کانی دهم)
parageusia	1- إضطراب حس النوق	1- ټینکچوونی هستی چیتو
1-preversion of the sense of taste	2- طعم الفم السيئ	2- تامی دزئوی دهم
2-an unpleasant taste in the mouth		
paraglossa	احتیاج للسان-	ناوساوی زمان
=swelling of the tongue	تورم اللسان	
paraglossia	التهاب ماحول اللسان	سؤ (هموی) دهوریمری زمان
=paraglossitis	(التهاب النسج والعضلات تحت اللسان)	(هموی شانه کانو ماسولکه کانی ژیر زمان)
paraglossitis=		
paragloseia		
paragnathus	ذوفك إضافي	شمویلگهی پتردار
parakeratosis	نظير القرن	هاوشتوهی به کهراتین بوو
parallel:	تواز- متواز:	تعریب- تعریبی:
~dowel pin holder	حامل الاوتاد ذات العبايس المتوازية	هملگری کوله کهی دهریزه کانی تعریبی
~walls	جدران متوازية	دیواره تعریبه کان
paralleling:	تواز- متواز:	تعریب- تعریب بوون:
~instrument	اداة التوازي (أو الموازاة)	نامرزی تعریبی
~tools	ادوات التوازي	نامرزه کانی تعریبی
parallelism	التوازي	تعریبی (به تعریبوون)

parallelometer	مقیاس الموازاة -قانس التوازي	پټوانی تمریبيی -پیټوهری تمریبيون
paralysis:	شلل:	نیفلجی:
facial~	شلل وجهی	نیفلجی پوو (نیفلجی ده موچار)
paralytic	شلي (نسبة للشلل)	پهیره ند به نیفلجییموه (نیفلجی دار)
paramedian	مجاور للمتوسط -مجاوب الخط المتوسط	تمنیشټ پټناو مند -له تمنیشټ هټلی ناو مندییموه
parameningococcus	مکورات نظیره السحانية	خړه هاوتنا به کټریاکانی پمردی میټشکیی
paramesial= paramedian paramolar:	مجاورة رحوية (سن زائفة تبرز الى جانب احلى الارحاء) -نظير الرحي:	هاوسټی خرټنه (زینده ددانیک له تمنیشټ په کټ له خرټنه گانموه دټټ)
=(a small supernumerary tooth; may erupt beside the molar tooth.) ~tubercle	حذیبة مجاورة رحوية	کسپوکه ی هاوخرټنه (تیروکه ی هاوخرټنه)
	(حذبة اضافیه فوق السطح الانسی الحدی للرحی الثانیة او الثالثة یعتقد بانها مجاورة رحوية بدائیة)	(کسپینکی زیاده لسمر رووی ناو مندی پووممتی خرټنه ی دوهم یان سټیم دروست بووه گومان وایه که هاوخرټنه ی سمره تایی بیټ)
paranasal:	مجاور للانف:	تمنیشټ (دراوسټی) لووت:
=near to or in region of the nose ~sinus	(قرب او فی منطقة الانف): جیب انفي (جیب مجاور للانف)	(نزیک یا له ناوچمی لووتدا): که لټین (گېرفانی) لووتی (گېرفانی دهوړی لووت)
para-oral	عن طریق الفم-حول الفم	لمرټی ده مموه-له دهوړی دم
parapharyngeal:	حول البلعوم-مجاورات البلعوم	دهوړی گمروو-دراوسټیکانی گمروو
pararhizoelasia	تأكل الأنسجة الداعمة السنية الامتصاصي	داخوړانی شانہ کانی پالېشتی ددانی هه لمړاوی
parasite	طفيلي (حيوان أو نبات عضيوي)	مشه خټوړ (گیانموه یان پووه کی نمندامی)

parasitic	طفيلي	مشمه خزړی
	(نسبة للطفيليات)	(پمیروند به مشمخزړه کانه موه)
parasympathetic nerve	العصب نظهر الودي -عصب اللاودي	ده ماری هاو سؤزی -ده ماری ناسؤز -ده ماری بیسؤز
parathyroid	مجاورات الدرقي نظائر الدرقي (غدد)	هاوه له (هاوسئ)ی پایرید هاوه له ی دهرق هاوه له ی مله قورته هاوه له ی پمیریزاده
parathyroidism	فرط نشاط مجاورات الدرقي	فرو چالاکیی هاوسئیکانی مله قورته
paratonsillar	حول اللوزة	ده مری تالو
parenteral	لامعوي (عن غير طريق القناة الهضمية)	نا گه دهیی (به دهر لمرتی کمنالی همرسموه)
parents	أبوان	باوان (دایلو باوک)
paresis =slight paralysis	خذل (شلل خفیف)	نیمچه (سوکه) نیفلیجی
paresthesia= paraesthesia		=شلبونیی، ماسولکه
paretic	خذلی (نسبة للشلل الخفيف)	پمیروند به سوکه نیفلیجی موه
parietal:	جداري:	دیواری:
	1-نسبة للعظم الجداري	1-پمیروند به نئیسکی دیواری موه
	2-نسبة للفران الحفرة)	2-پمیروند به دیواره کانی چال موه)
~notch	تلم جداري-ثلمة جدارية	درزی دیواری -تلیشی دیواری
parieto-	بادئة تعني: جداري	پیشگر به مانای: دیواری
parietofrontal	جبهی جداري	نئوچموانیی دیواری
parieto.occipital	قروي جداري	پشته سمری دیواری (تئسلک)
parodontal= periodontal: ~abscess	نسبة للانسجة الداعمة السنية: خراجة الانسجة الداعمية	پمیروند به شاننه پالشته کانی ددانی موه: دومه لی شاننه کانی پالشتی ددان
parodontid	ورم لثوي	گمؤل (لوی) پروکی
parodontitis= periodontitis	التهاب النسيج الداعمية السنية	همری شاننه کانی دهووی مری ددان به مستمره شاننه ی ددانه سز

parodontometer	المسج المدرج (لقياس عمق الجيوب اللثوية)	پرژاب (یشکنم) پله دار (بۆ پیتوانی قولایی گیرفانه کانی پروکیی) دهردی شانه کانی دهووریمری ددان
parodontopathy =any periodontal disease Parodontosis = periodontosis parotic	اعتلال الأنسجة الداعمة السنية استحالة النسيج الداعمة السنية نکفی - مجاور للاذن	پوکاندهوی شانه کانی دهووریمری ددان لاجانگمی (لاجانیی) - تمنیشت کوئی
=in the region of the ear. parotid: =in the region of the ear. ~artery ~ducts ~gland ~mixed tumour ~notch =(an indentation between the mastoid process of the temporal bone or the ascending ramus of the mandible). ~space abscess	نکفة - مجاور للاذن: شريان نکفی أقنية نکفية غدة نکفية ورم النکفة المختلط ثلم نکفی -ثلمة نکفية خراجة المسافة النکفية	لاجانگه (لاجانیی) - تمنیشت کوئی: خوئین بهری لاجانگه کهناله کانی لاجانگمی لاجانگه گلاند لوی لاجانگمی تینه لار درزی لاجانگمی -قلیشی لاجانگمی
parotidectomy parotiditis= parotitis epidemic~ =mumps septic~ parotin parotitis= parotiditis parrot: ~jaw =the facies associated with severe protrusion of the maxilla the consequent abnormal relation of the anterior teeth.	استئصال الغدة النکفية التهاب الغدة النکفية: التهاب الغدة النکفية الوبائي حنکاف التهاب الغدة النکفية العفن نکفین (هرومون الغدة النکفية) التهاب الغدة النکفية ببغاء: فک الببغاء (السغة المصاحبه لبروز الفك العلوی الشديد)	دومدلی ماوه (بوشایی) لاجانگمی لینکردنموهی لاجانگه گلاند هموی لاجانگه گلاند: هموی لاجانگه گلاندی تمشمنمی -مله خره هموی لاجانگه گلاندی بۆگمن هۆرمۆنی لاجانگه گلاند سۆ (هموی) لاجانگه گلاند تووتی: شمویلگهی تووتی

~tongue =a horny, dry tongue seen in typhus or low fever, which cannot be protruded.	لسان البیضاء (لسان متقرن جاف فی سیاق التایفوس وما شابه - لایمکن حرکتہ الی الامام)	زمان توتوی (زمانی بہ کیراتین بروی وشک بمهوی تایفوس یان... ناجولیت بز پیشمروہ)
parsalveolaris =alveolar process (maxillary or mandibular)	توء سنخي (لاتینیہ)	چوکلہی نیسکی ددان (بہ لاتینی)
partes aequales =equal parts	مقادیر متساویہ (لاتینیہ)	برہ یہ کسانہ کان (بہ لاتینی)
parthenogenesis	تناسل عنری، توالد عنری (بلا إلحاح)	ناکامہ زلویون (بن پیتاندن)
partial:	جزئی:	پارچمی - بمشی:
~denture	صفیہ جزئیہ	پارچہ تاقم (تاقمی پارچمی)
particle	1- جزئی (جزء صغیر) 2- جسیم (جسم صغیر)	1- تہنزلکہ - تہنچکہ - پارچولکہ 2- وردکہ - گمردیلوکہ
parulis =subperiosteal abscess; a gum boil	خراجۃ اللثۃ (خراجۃ تحت السمحاق)	دومہلی پوک (دومہلی ژیر نیسکہ پمردہ)
passage	1- مر - طریق 2- مرور - عبور	1- پیرہ - پیکہ 2- هاتوچو - تیپیرین
Passavant's bar =Passavant's pad =Passavant's ridge =Passavant cushion Passavant: 1815-93; German surgeon. =a bulge, appear on the posterior wall of the pharynx, caused by contraction of pharyngeal muscle, during speech (especially in cleft palate)	عارضة باساطانت وسادۃ باساطانت حافۃ باساطانت	تولی پاسانت پشتی پاسانت لیواری پاسانت کوشنی پاسانت
passive:	1- سلبی - غیر مباشر 2- منفعل - انفعالی (غیر فاعل):	1- نمری - ناراستمخو 2- ناچالاک:
~eruption	بزوغ سلبی	ددان دہرکردنی ناچالاک
-immunity	مناعۃ سلبیہ	بہرگری ناچالاک
~movements	حرکات منفعلہ	جولہ ناچالاکہ کان
passivity	سلبیہ - لانعالیہ	ناچالاکیی

past medical history	التاریخ الطبی السابق	میژدوی پزشکی پیتشو (رابردو)
paste:	عجینه- معجون:	همویر- شیلراو:
grinding~	عجینه ساحله	همویری هاپرین-همویری سونهوه
impression~	عجینه الطبع	همویری قالبگیرتن
polishing~	عجینه الصقل	همویری بریسکاندن
temporary~	عجینه موقتة (عشرة موقتة)	همویری کاتیی (پرکردنوهی کاتیی)
patch	لطاخة- حطاطة لطخة	پدله بمرزۆک
patent	واضح- جلی	ناشکرا- دیار
	مفتوح (غیر مغلق)	کراوه (دانه‌خراو)
path:	مر- مسار:	رئ- پتیهو پارو- پتیباز:
condyle~	مر اللقعة	پتیهوی گرتئ نینسک
milled- in~	منخني إطباقی منحوت	چه‌ماوهی گمستنئ داتاشراو
occlusal~	مصری إطباقی	پتیهوی گمستنئ -پتیهوی جوتیبوونی
"of" occlusion, ~	مر الإغلاق	پتیهوی داخستئ (پتیهوی دادان جوتیبوون)
"of" insertion, ~	مر الإیلاج-مر الإدخال	پتیهوی پیاکردن-پتیهوی تیخستئ
patho- (pathy-) =disease	بادنة تعني:	پیشگر به‌مانایی:
pathodontia	مرض- مرضی- داء- اعتلال	نه‌خۆشیی-په‌یوه‌ند به نه‌خۆشییهوه- دهره-تیگه‌چوون
pathogen	مبحث أمراض الأسنان	زانستی نه‌خۆشیه‌کانی ددان
	مرض (کائن مرض)	نه‌خۆشخهر (بونوهرتیکی نه‌خۆشخهر)
	(مسبب للمرض)	نه‌خۆشیزئ- نه‌خۆشی هئین
	(مولد المرض)	(هۆکاری نه‌خۆشیی)
		(پینگه‌پیتی نه‌خۆشیی)
pathogenesis	إمراض	به‌نه‌خۆشبوون-سهره‌لفانی نه‌خۆشیی
	(نشأة المرض وسره)	(دروستبوونی نه‌خۆشی و شتوازی)
pathogenetic =pathogenic	مرض	نه‌خۆشخهر
	(مولد او مسبب للمرض)	- (نه‌خۆشیزئ- نه‌خۆشیه‌پیتن)
pathognomonic:	صفة مرضية مميزة:	سیفه‌پیتی نه‌خۆشیی تاییه‌قهند:
		(سیفه‌تیکی نه‌خۆشیی جیاکه‌روه‌یی):
-sign	علامة مميزة	نیشانه‌ی تاییه‌قهند
	-علامة وصفية	-نیشانه‌ی سیفه‌تی
pathologic =pathological:	مرضی (نسبة لعلم الامراض):	نه‌خۆشیی (په‌یوه‌ند به‌زانستی به‌خۆشیه‌کانوه):

-anatomy	علم التشريح المرضي	زانستی تونکاري نه‌خوشي
-changes	تبدلات مرضية-تغيرات مرضية	گورانکاري نه‌خوشي
-diagnosis	تشخيص مرضي	ده‌ستنيشان‌کردني نه‌خوشي
-occlusion	إطباق مرضي	گمستني نه‌خوشي‌دار (نه‌خوشي ددان جوتبون)
pathologist	إختصاصي علم الامراض	پسپوري زانستی نه‌خوشيه‌کان (پسپوري نه‌خوشي زانی)
pathology	علم الامراض	نه‌خوشي زانی (زانستی نه‌خوشيه‌کان)
patho- occlusion =malocclusion	إطباق مرضي =سوء الاطباق	نه‌خوشي ددان جوتبون =ناسازبی گمستن
pathophobia	خوف المرض -رهاب المرض	ترس له نه‌خوشي
pathosis =a disease condition	حالة المرض	حالتی نه‌خوشي
-pathy	کاسعة تعني: داء- مرض- علة	پاشگر به‌مانای: درد- نه‌خوشي- تيکچرون
patient:	مريض:	نه‌خوش- دهرده‌دار:
untoward~	مريض شکس (صعب المراس)	نه‌خوشي نالەبار
pattern:	نمذج- مثال-طراز:	نونه -شيواز:
occlusal~	نمذج إطباقي	نونه‌ی گمستن
wax~	نمذج شمعي	نونه‌ی ميويی
pear:	کثري- إجاصة:	هم‌صن:
-shape bur	سنبلة كثرة الشكل	بيري هم‌صن شيوه
pearl:	لولؤ- لؤلؤ	مرواری
enamel~	لولؤ مينائية	مرواری مينايی
=enameloma	عوم الميناء (ضخامة مينائية سليمة)	=لوري مينا (گمؤلی مينايی پاک)
pectinate =comb- like	مشطي (نسبة للمشط)	شانمی
pectiniform	مشطي الشكل	شانمی شيوه
pediadontia= pediadontology= pedodontics	طب اسنان الاطفال	نؤشاری ددانی منالان
pediatrics	طب الاطفال	نؤشاری منالان
pedicel= pedicle	ذنپ- عنيق- سويقة	کلک- ملؤچکه- پرد- لاسک

	لاقزچکه (لاقی کچکه)	رجیله	
Pediodontia = pediadontology pedodontics = pediadontology peduncle =a stem or stalk- like process supporting a part or tumour pedunculate =pedunculated peliosis =purpura	زانستی ددانی منالان	طب اسنان الاطفال	
	کلك- لاسك- ملوچکه	ذنځ- سويځ- عنيځ	
	کلكنار- لاسکنار- ملداز	منځځ- سويځي عنيځي (ذوعنځ)	
	مؤريه لمي	فر فريه	
	(نه خوښه کي خوښتيزيږيږي)	(مرض دعوی نژي)	
	(پيلاگرا)	داء الفرة (بلا غرا)	
	دانزچکه (دمکوله) - خړوکه	حبیبه (حبه صغیره) - کريه	
	کاژ- توژ:	طهاوة:	
	(بمړده يان پيستمیکي تمک)	(غشاء اوچله رقيق)	
	کاژ (توژي) دهستکومترو	طهاوة مکتبه	
	(چينيکي نه دنامي ناخانمې نه نيښته سمر روي ددان	(طبقة عضوية لا خلوية ترسب فوق	
	پاش سمر دهرکردنی لمزارد)	سطح السن بعد بزوغه)	
	کاژي- توژي	طهاوي	
	پودن- ناليل	شفاف- غير ظليل	
	نمستيلک	حوض	
	بلقيس	فقاغي	
	(بميرمند بعدمردی بلقي دهردانموه)	(نسبة لفاء الفقاغ او المصاب به)	
	دهردي بلقي دهردان	داء الفقاغ	
	(نه خوښه کي پيسته):	(مرض جلدي):	
	بلقي دهردانی نموزاد	فقاغ الوليد	
	بلقي دهردانی فمرنگي	فقاغ ابريمي	
	بلقي دهردانی بلاو	فقاغ شائع	
	سبلقي دهردانی ناسايی	فقاغ اعتيادي	
	گرتنی پيتموس	مسکه القلم	
	شور- داکمروتو- لمرهوه	متدل- متهل- نوساني- رقاصی	
	- لمرزوک:	- متنبځ:	
		(hunging loosely)	

-lip	شفه مههله	لج شۆپ- لیهو اکموتوو
penetrating:	نافذ:	کوناو ده- پیاتیپهرین (پیارۆشتوو):
-wound	جرح نافذ	برینی کوناو ده
penetration	نفوذ- إختراق	پینداچوون- کوناو ده
penta- (pento-) =five	بادنه تعنی: خمسه- خاسی	پیشگر بهمانای: پینج- پینجی
per	بادنه تعنی:	پیشگر بهمانای:
=through	1- عبر- من خلال	1- له (ری)- بههوی
=very	2- کثر- فوق	2- زلر- ژودر (سورو)
percussion	قرع (الفحص بالقرع)	پیاکیشان (پندان) پشکنین بهپیاکیشان
perforate	یشق	کونی نهکات (کونی تینهکات)
perforating:	شاقب:	کونکهر:
-wound	جرح شاقب	برینی کونکهر (برینی کوناو ده)
perforation	انتقاب	کون بوون
peri- =(around) (surrounding)	بادنه تعنی:	پیشگر بهمانایی:
periadentis mucosa necrotica recurrens	1- حول- محیط- ماحول 2- حوڤ	1- دهو- چینه 2- تزیک
	التهاب ماحول الفغه المخاطي المتضرر الناکس	دهوی دهوویمری پژیینی لینجکی داخوړاوی گهراوه
periapical:	حول الذروي (حول ذوره جنر السن):	دهوی بنی پهگی ددان:
-abscess	خراجة ماحول الذروه	دومعلی دهوی بنی پهگی ددان
-curetage	تهریف حول الذروي	کورتاج (هه لکولین) بنی پهگی ددان
-cyst	کیس حول الذروي	پژوکی دهوی بنی پهگی ددان
-fibrous dysplasia	سوه التنعج الليفي حول الذروي	دژیی بهمانه بوونی پیشایی دهوی بنی پهگی ددان
-granuloma	دوم حبیبی حول الذروي	گمۆلی دهنگوله داری دهوی بنی پهگی ددان (گۆشته زوونه گمۆلی....)
-infection	إتتان حول الذروي	تمشمنه (تووشبوون) دهوی بنی پهگی ددان
-lesion	آفة حول الذروية	برینی دهوی بنی پهگی ددان

~osteofibroma	دوم ليفي عظمي	گمژلی ريشالی نيتسکي دهوری بنی رهگی ددان
-tissue	نسيج حول الفروي	شانهی دهوری بنی رهگی ددان
periarteritis:	إلتهاب ماحول الشريان:	هموی دهورویمری خوینبهر:
~nodosa	التهاب ماحول الشريان المقضي	هموی دهورویمری خوینبهری گرتی
pericellular	حول الخلوي	دهوری خانهای (دهورویشتی خانه
pericemental: =periodontal	حول الملاطی -ریاطی:	دهوری چیمهنتوی -بمستمری:
~abscess	خراج حول الملاطی -خراج ریاطی	دومهلای دهوری چیمهنتوی -دومهلای بمستمری
~membrane =periodontal membrane	غشاء حول الملاطی -ریاطی	پهردهی دهوری چیمهنتوی -بمستمره پهرده
pericementitis =periodontitis	التهاب ماحول الملاط -التهاب الریاط	هموی دهورویمری چیمهنتو -هموی بمستمره پهرده
pericementoclasia	تاکل ماحول الملاط	داخورانی هموی دهورویمری چیمهنتو
=(periodontitis with chronic pocket formation)	(تاکل الأنسجة الداعمة النسبة مع تشكل الجيوب اللثوية المرضية)	(داخورانی شانهکانی پالپشتی ددانی له گمل دروستیبونی گیرفانی پوکی نه خویش)
pericementum =periodontal membrane	ماحول الملاط الریاط السخی السني	دهورویمری چیمهنتو -بمستمرهی نیتسکی ددان و ددانی
pericentral	حول المركز	دهوری چمق
pericephalic	حول الرأس	دهوری سمر (دهوری کلهله سمر)
periclasia	تاکل الأنسجة الداعمة السنية	داخورانی شانه پالپشتهکانی ددان
=periodontoclasia	تاکل النسيج حول السني (ملاطی أو عظمي)	(دهوری ددان: چیمهنتوی یان نیتسکی)
pericoronal: =around, in the region of tooth crown.	حول التاج:	دهوری تاج (دهوری کلهلهی ددان):
~abscess	خراج ماحول التاج	دومهلای دهورویمری تاج
pericoronitis =(inflammation of the gingival tissues surrounding a partially erupted tooth crown.	تواج- التهاب ماحول التاج (التهاب الانسجة المغطية لتاج السن البازعة جزئيا)	هموی دهورویمری تاج (هموی شانه داپوشمرهکانی تاجی ددانی ناتماو هاتوو)
pericytes	خلایا ملاطیة	خانه چیمهنتوییهکان
peridens	سن عیطیة	ددانی چیرهیی

	سن زائده تتواجد في اي مكان من الفم عنا الخط المتوسط	(زنده ددانيك له ده صا بيت بهدر له هتلي ناوهند)
peridental =periodontal: ~anaesthesia	ماحول السن: تهدير ماحول السن (تهدير في الرباط)	دهورويهری ددان: بمنج کردن (سم کردن)ی دهورويهری ددان (بمنج کردنی ناو بمستمره پهردهی ددان)
peridentine =(cemementum)	ماحول العاج -ملاط	دهورويهری عاج -چيممنتو (دهوری عاجی بمشی رهگی ددان)
peridentitis =periodontitis	التهاب الانسجة حول السن	همری شانہکانی دهوری ددان
peridentoclasia =pyorrhea alveolaris	تاکل ماحول السن -تاکل الأنسجة الداعمية -تفتيح سخي سني (رعال)	داخورانی دهورويهری ددان -داخورانی شانہکانی بمستمره پهردهی ددان -بهکیم پیونی نیتسکیی ددانیی (پایژریا)
peridental= periodontal peridentoclasia =periodontoclasia	ماحول السن تاکل ماحول السن -تاکل الأنسجة الداعمية	دهورويهری ددان داخورانی دهورويهری ددان -داخورانی شانہ پالپشتهکانی ددان
periglandular	ماحول الغدة	دهورويهری گلاند
periglossitis	التهاب ماحول اللسان	همری دهورويهری زمان
periglottic	حول اللسان	دهوری زمان
periglottis	غشاء اللسان المخاطي	پهردهی زمانی لینجک (لینجکه پهردهی زمان)
perignathic	حول الفك -قرب الفك	دهوری شمویلگه -نزیک شمویلگه
perikymata	البهريكيياتا (التموجات المشكلة لسطوح خطوط ريزيوس الخارجية لينااء السن)	پتريکمیاتا (شيوه شمپزل (هتلی چالایی) که نیشاندی کوتایی هتلهکانی ریززیوسی دهرهکیی پوی مینادی ددانه)
perilaryngeal	حول الحنجرة	دهوری قورگ
perilymph	لنف محيطی (السانل الموجود بين العظم وغشاء لايرنت في الاذن)	ليمفی چتویمی (شمر شلمیدی لمانا پوژشایی نیتسکو پهردهی لابره نپیی گوتچکه دایه)
perimeter:	قانس المحيط (اداة قياس المحيط):	پتوهری چتوه-چتویمیتو: (نامرازی پتوانی چتوه):
dental- =an instrument to measure the circum	قانس السني	پتوهری چتوهی ددانیی -ددان چتویمیتو

ereace of a tooth.

dental arch~	قانس محیط القوس السنية	پیتوه‌ری چیتوه‌ی کمانه‌ی ددانیی
tooth~	قانس محیط السن	پیتوه‌ری چیتوه‌ی ددان
perineural fibroblastoma	ورم الحلايا المصورة لليف حول العصب (ورم غمد العصب)	گمژلی خانه زنی پشالیی ده‌وری ده‌مار (لوری قارغی ده‌مار)
perinuclear:	حول النوي:	ده‌وری ناوکی:
~cytoplasm	هیولی حول النوية	پلازما‌ی خانه‌ی ده‌وری ناوک
period	فترة- مرحلة زمنية -دوره	ماوه- قوتناغینگی کاتیی -سورپ- خول
periodic	دوري	سورپی- خولانه‌وه
		خولی- به‌پات- به‌خول
periodontal:	حول السني	ده‌وری ددانی
	-الانسجة الداعمة السنية:	-شانه‌کانی پالپشته ددانی:
~abscess	خراجة الانسجة الداعمة السنية	درومه‌لی شانه‌کانی پالپشته‌کانی ددان
~cyst	کیس حول السني	کیس (پۆزک)ی ده‌وری ددان
~disease	امراض النسيج الداعمة	نخۆشیه‌کانی شانه پالپشته‌کانی ددان
~file	معد الانسجة الداعمة	برپم‌نی شانه پالپشته‌کان
~hoe	قدوم الانسجة الداعمة (اداة ازالة الفلج)	(هور)- سک‌یلری شانه پالپشته‌کانی ددان (نامرازی لیکردنموه‌ی کلس)
~ligament	الرباط حول السني (الرباط السنخي السني)	بمستمره‌ی ده‌وری ددان
		بمستمره‌ی تیشکی ددانیی
~membrane	غشاء حول السني	په‌رده‌ی ده‌وری ددان
	-الرباط السنخي السني	بمستمره‌ی تیشکی ددانیی
~pack	ضماد حول السني	پاکی ده‌وری ددان
	-ضماد لشوي جراحي	پاکی پوویکی نه‌شتره‌گریری
~pocket:	جيب حول السني:	گه‌رفانی ده‌وری ددان:
false~	جيب حول السني كاذب	گه‌رفانه‌ درۆ (گم‌ندل)ی ده‌وری ددان
true~	جيب حول السني حقيقي	گه‌رفانی ده‌وری ددانی تمارو
~tissue	النسيج حول السنية	شانه‌کانی ده‌وری ددان
~traumatism	رض النسيج الداعمة	زه‌ر (کوتانه‌وه‌ی) شانه پالپشته‌کان
periodontia =periodontics	علم امراض النسيج الداعمة السنية	زانستی نخۆشیه‌کانی شانه پالپشته‌کانی ددان

=periodontology

periodontist

periodontitis:

~apical~

chronic periapical~

chronic~

complex,~
=a clinical condition of
chronic peridontitis and
periodontosis co-existing
in the same mouth.
dystrophic~

marginal~

simplex,~

subacute~

periodontium

periodontoclasia

periodontology

periodontopathy
=a non-inflammatory
disease of the
periodontium.
periodontosis
=a non-inflammatory
degenerative
destruction of the
periodontal membrane
+ the associated
alveolar bone

perioral:
=around, in the region
of mouth
~sphincter muscle

periorbit
=periorbita
periobital

periosteal:

اختصاصی بالنسج الداعمة السنية

التهاب الانسجة الداعمة السنية
التهاب الأنسجة حول السنية:

التهاب الأنسجة الداعمة الفروية

التهاب الأنسجة الداعمة الفوري المزمن

التهاب الانسجة الداعمة المزمن

التهاب الانسجة الداعمة المركب

التهاب الانسجة الداعمة المخرب

التهاب الانسجة الداعمة الحافية

التهاب الانسجة الداعمة البسيط

التهاب الانسجة الداعمة تحت الحاد

الانسجة الداعمة السنية

تاكل الانسجة الداعمة السنية

مبحث الأنسجة الداعمة السنية

إعتلال النسيج الداعمة السنية

استحالة الأنسجة الداعمة السنية

حول الفم:

العضلة المعصرة الفموية

حول الحجاج

حول الحجاجي

سمحاقى::

(زانستی نه‌خۆشیه‌کانی ده‌رویه‌ری ددان)

پسپۆری شانه پالېشته‌کانی ددانیی

سۆ (همۆی) شانه پالېشته‌کانی ددان

-همۆی شانه‌کانی ده‌روی ددان:

همۆی شانه پالېشته‌کانی بنی په‌گی ددان

همۆی شانه پالېشته‌کانی بنی په‌گی ددانی کۆنینه

همۆی شانه پالېشته‌کانی کۆنینه

همۆی شانه پالېشته‌کانی ئالۆز

همۆی شانه پالېشته‌کانی (پمینه‌ر) تینکده‌ر

همۆی شانه پالېشته‌کانی لیواری

همۆی شانه پالېشته‌کانی ساده

همۆی شانه پالېشته‌کانی ژێر تیز

شانه پالېشته‌کانی ددان

داخوڕانی شانه پالېشته‌کانی ددان

زانستی شانه پالېشته‌کانی ددانی

تینکچه‌وونی شانه پالېشته‌کانی ددانی

په‌روکاره‌مۆی شانه پالېشته‌کانی ددانی

ده‌روی ده‌م:

گۆشهره ماسوله‌کی ده‌م

ده‌روی چالی چاو (ده‌روی که‌لانه‌ی چاو)

ده‌روی که‌لانه‌ی چاوی

نیتسکه پۆشیی - سمحاقی

~elevator	رافعة السحاق	ههلهیهی نیسک پۆش
	-مبعدة السحاق	-دورخهرهی نیسک پۆش
periosteitis= periostitis	التهاب السحاق	هموی نیسک پۆش (نیسک پۆشه سۆ)
periosteoma= periostoma periosteum:	ورم سحاقی سحاق	لوری نیسک پۆشیی نیسک پۆش - سحاق
	(الفشاء الليفي المفطي للعظم عدا سطوحه المفصليّة):	(پهرده پۆشی ریشالی داپۆشهری نیسک بهدمر لمروری جومگهی):
alveolar~ ==alveolaris =periodontal membrane	سحاق سنخي «الرباط السنخي السني	نیسکه پۆشی نیسکی ددانیی بهستمهره نیسکی ددانیی
periostitis =periosteitis	التهاب السحاق:	هموی نیسکهپۆش (نیسکهپۆشه سۆ):
alveolar~ alveolaris	التهاب السحاق السنخي «التقيح السنخي السني	هموی نیسکهپۆشی ددانیی بهکیم بوونی نیسکی ددانیی بهکیم بوونی نیسکی ددانیه و ددان (پایوره)
periostoma =periosteoma peripheral:	ورم سحاقی محيطي:	گمول (لوری) نیسکه پۆش چتومی بهری بهری: پهری
~artery	شريان محيطي	خۆننهمهری (چتومی) بهری
~cavity	حفرة محيطية	چالی (چتومی) بهری
~giant cell reparative granuloma ~nerve	ورم حبيبي محيطي ذو خلايا عرطلة عصب محيطي	لوری دهنکۆلمی چتومی خانه زهبدلاح دهماری چتومی بهری بهدهمار
~vein	وريد محيطي	خۆننهمهری (چتومی) بهری
~walls	جدران محيطية	دیوارهکانی چتومی
periphery:	حد- حواف خارجية -حفاف- محيط:	قعراغ- لیوار- بهری- پهل لیواری دهرهکیی- چتوه- سنور:
cavity~	حواف الحفرة الخارجية	لیواری چالی دهرهکیی (لیواری دهرهکیی چالهکه)
denture~	حفاف الجهاز النسي	لیواری تاظمی ددان
tooth~	حفاف السن	لیواری ددان
peripyema	تقيح غيط المضو	بهکیم بوونی چتوهی نمندام
periradicular	حول الجذر	دهوری پهگ

perirrhizoclasia	تاکل الملاط الامتصاصي	داخوړانی چیمه تنزی هه لمړواوی
peristaltic:	حویي- حوی:	کر مه جولمیی:
	(نسبة للحركات الحيوية الدودية في الامعاء)	(بیموهند به کر مه جولمیی پخولمه)
~tongue-movements	palate	کر مه جولمیی شمویلگو و زمان
peristomal=peristomatous	حول الفموي	دهوری دهم
perithelioma	ورم البشرة المحيطية	لوی پوږوښی چیتومی
peritonsillar:	حول اللوزة:	دهوری نالو:
~abscess	خراجة حول اللوزة	دومه لی دهوری نالو
~space abscess	خراجة المسافة حول اللوزة	دومه لی بوشایی دهوری نالو
peritubular:	حول القنبري	دهوری کهنالوچکمی
	(حول الاقنية الصفيحة):	(دهوری کهناله گچکه کان):
~dentine	عاج حول القنبري	عاجی دهوری کهنالوچکمی
perleche	التهاب الصوار	لیتومز- همدی لیو
=(cheilosis)	-وذخ الصوار	(همدی هتلی بهیه کگیشتنی همدوو لیو)-همدی
=Inflammation of the angle of the mouth	(التهاب ملتقى الشفتين)	گوشدی لیو
perlingual	بواسطة اللسان	بهمزی زمانموه
	-عن طريق اللسان	-لمړتی زمانموه
permanent:	دائم:	همیشه-همیشمی:
~dentition	إثغار دائم (ظهور الاسنان الدائمة)	دهرگردنی ددانی همیشمی
~liner	مبطن دائم	ناوړوښینه همیشمی
~restoration	حشوة دائمة	پرکردنوهی همیشمی
~teeth	اسنان دائمة	ددانی همیشمی
	اسنان دائمية	
permeability	نفوذية-	پیارلای- ده لینی
	نفاذیه	
permeable	نفوذ- نافذ	پیارل- پتدر
~membrane	غشاء منفذ	پهردهی (پیارل) پتدر
permeation	نفوذ- اختراق- تحلیل	پیارلوشتن- پیاجوون
pernasal	عن طريق الأنف	لمړتی لورتموه

pernicious: =destructive, generally fatal ~anaemia	خبیث: فقر دم خبیث	پیس: که م خونتینی پیس
peroral =through the mouth peros	عن طریق الفم عن طریق الفم (لاتینی)	له پری ده موه له پری ده موه (به لاتینی)
peroxide: hydrogen~	اول اوکسید: اول اوکسید هایدروجن (ماء الاوکسجن)	یه که م نؤکسید: یه که م نؤکسیدی هایلروجن (ناوی نؤکسجن)
perpendicular: ~line	متماعد - عمودي: خط متماعد	بستونی -لسمر نمستون- به شاقولی: هیلی لسمر نمستون
perspiration =sweating pestle: ~and mortar	تمرق - عرق مدقه الجرن والمحن الجرن والمدقه (ادوات مزج الاطعم)	ناره قکرده موه - نارهق دمسک - بکوت دمسک و هارمن (ناحراره کانی تیکه لکردنی نه مه لگمه)
petechia (pl. petechiae) =a small spot or mark beneath the epidermis, caused by an effusion of blood. petrification =perification: pulp~	کدمه تجر: تجر اللب	کو تراوی -ته فزی خوننتیزان -په لهی خوننتیزانی ژیر پیست بمبوردبون: بمبورد بونی کړاک
petromastoid =petrosomastoid	صخري خشاني	بمردی ماستویلی (بمردی گونیسکی پست گونیکه)
petro-occipital petrosa petrosal: ~artery ~process ~sinuses	صخري ققوي صخرة العظم الصغري صخري: شریان صخري نایی: صخري جیوب صخریه	بمردی پشته سوری (تیسک) بمردی نیسکی پشته سمر بمردی: خونتهری بمردی چو کلهی بمردی گید فانه کانی بمردی
petrosomastoid =petromastoid	صخري خشاني	بمردی ماستویلی (بمردی گونیسکی پست گون)

petrosphenoid	صخري وتلي	بمردی کۆله کیمی
petrosquamous fissure	شق صخري قشري	قلیشی بمردی توزالی
petrotympanic fissure	شق صخري طبلي	قلیشی بمردی تمبلی
petrous:	صخري:	بمردی:
~bone	عظم صخري	نیسکی بمردی
PH	رمز درجة المحسوة (الاس الهایدروجینی)	هینای پلهی ترشی توانی هایدروجینی، بهای PH (کورتکراوی خمستی (یمیتی) وتله هایدروجینه له نعمیری ترشیموه (0) تا نعمیری تفتی (14)
phagedenic gingivitis	التهاب اللثة الاکال	هموی پووکمی بۆز (داخووا) (بوکمسۆ بۆز)
phagocyte	خلیه بالعه	خانهی (قوتدر) قهیکمر
phagocytosis	بلعه- التهاب	قوتدان- قهپ پیاکردن- هملوشین
phagodynamometer =an instrument used to measure the force applied during mastication	قانیس المضع (جهاز قیاس قوه المضع)	پیتوهری جویین (تامیتری پیتوانی هیتزی جویین)
phantom:	1- وهم- خیال- طیف- شبح- کاذب 2- هامة- نموذج غرار:	1- ناراست- نمندیشه دروژن- خیال- تارمایی 2- لیچمو- لونه (وهك: لونهی كه للههس):
~odontalgia	آلم السن الوهمي (الاحساس بآلم السن لی السنخ بعد قلعه)	نازاری ددانی دۆزن (همست بهنازاری ددان له نیسکنا پاش هملکیشانی)
pharmaceutical: =pharmaceutic	صیدلانی (نسبة لعلم الصيدلة):	دهرمانسازیی (یمیرههه بهزانستی دهرمانسازیموه):
~chemistry	کیمیاء صیدلانیه	کیمیای دهرمانسازیی
pharmaco-	بادنه تعنی: دواء- عقار	پیشگر بهمانای: دهرمان
pharmacodynamics	مبحث تأثیر الدواء -فعل الادویه	زانستی کاریگمری دهرمان -کاری دهرمان
pharmacognosy	علم العقاقیر	زانستی دهرمانه کان

(دهرمانزانیی)

Pharmacology	علم الصيدلة	دهرمانزانیی
pharmacomania	ولع دواني (ادمان الادوية)	حهز به دهرمان هژگری دهرمان (خووه دهرمان)
pharmacopeia =pharmacopoeia	دستور الادوية (مبحث تحضير الادوية)	دهرماننامه (زانستی ناماده کاریی دهرمان)
pharmacophobia =morbid fear of drug	رهاب الدواء (الخوف من الدواء)	ترس له دهرمان (توقین له دهرمان)
pharmacotherapy	معالجة دوائية	چارهسری دهرمانی
pharmacy	صيدلة (فن صناعة الادوية) (علم تركيب الادوية)	دهرمانخانه (دهرمانگریی زانستی دهرمان گرتنموه)
pharyngalgia	ألم البلعوم	نازاری گمروو
pharyngeal:	بلعومي:	گمرووی:
-plexus	خففة بلعومية	پرچی گمرووی
-pouches	جيوب بلعومية (غلمصية)	گېرفانه گمرووییه کان
-reflex	منعكس بلعومي	فرتهی گمرووی
-tubercle	حبة بلعومية -حبيبة بلعومية	تیژایی گمرووی -کمپیژکهی گمرووی
pharyngitis	التهاب البلعوم	هموی گمروو (گمروهسز)
pharyngo -	بادنة تعني: بلعوم	پیژگر به مانای: گمروو
pharyngoepiglotticus muscle	العضلة البلعومية المزمارية (نسبة للبلعوم ولسان المزمار)	ماسولکهی گمرووی زمانه گچکسی (پمیوهند به گمروو زمانه بچکۆلموه)
pharyngo- esophageal	بلعومي مرثي	گمرووی سورتنچکی
pharyngoglossal	بلعومي لساني	گمرووی زمانیی
pharyngoglossus	العضلة البلعومية اللسانية	ماسولکهی گمرووی زمانیی
pharyngolaryngeal	بلعومي حنجري	گمرووی قوړگیی
pharyngomaxillary:	بلعومي فكي (نسبة للبلعوم والفك العلوي):	گمرووی شمویلگمی (پمیوهند به گمروو شمویلگهی سمرهه):
-space	مسافة بلعومية فكية	بۆشایی گمرووی شمویلگمی

pharyngonasal	بلمرومی آنفی	گمرویی لورویی
pharyngo- oral	بلمرومی فمی	گمرویی دهیمی
pharyngopalatine	بلمرومی حنکی	گمرویی شمیرلگیمی
pharyngoparalysis	شلل البلعوم	نیفلجی گمرو
pharyngoplasty	تصنیع البلعوم	دروستکردنی گمرو (جوانکاری گمرو)
pharyngorrhagia	نزف البلعوم	خوینریژی گمرو
pharyngotympanic:	بلمرومی طبلی	گمرویی تمپلی:
	(نسبة للبلعوم و غشاء الطبلة في الاذن):	(پمپوند به گمرو و پردی تمپلی گوئیوه):
~tube =Eustachian tube =a canal connecting the upper pharynx with the middle ear.	نفیر بلمرومی طبلی	جۆگهی گمرویی تمپلی
pharynx:	حنفره أوستاک	-جۆگهی نۆستاک
nasal~	بلمرو:	گمرو:
phase	بلمرو آنفی	گمرویی لورویی
	مرحله-طور- مظهر- شکل (من اشکال)	قوناغ-جۆر- چاره- شتیه
-phasia	کاسه تعنی: تعثر النطق	پاشگر بهمانای:
Phatne = phatnoma =alveolus	السنخ	ننسیکی ددان
phatnorrhagia	(اسم قدیم)	(ناوئیکی کۆنه)
phatnorrhoea	نزف سنخی	خوینریژی نئسیکی ددان
=pyorrhoea	تلیح سنخی	به کیم بوونی نئسیکی ددانی
alveolaris	تلیح سنخی سنی (رعال)	به کیم بوونی نئسیکی ددانی و دانیی (پایوژیا)
philtrum	نثره- المیزاب الشفوي المتوسط	چالی لیو- چالی لیوی ناوهندی
=(the groove at the midian line of the upper lip)	(الافاض الحاصل في وسط الشفة العلوية)	(چالی ناوهراستی لیوی سمروده)
phimosis:	طیق:	(نشپویی ناوهراستی لیوی)
labial~	طیق شفوي	تسکیکی:
=oral~		تسکیکی لیوی
oral~	طیق فموي	تسکیکی ده
=labial~		
=imperforation of the mouth		

phleb- =phlebo- =vein	بادنه تعني: وريد	پيشگر بهماناي: خونتهين
phlebotomy	خړع الوريد- قطع الوريد	بريني خونتهين
phlebitis	التهاب الوريد	هموي خونتهين
phlebo- =phleb-	بادنه تعني: وريد	پيشگر بهماناي: خونتهين
phlegm (=mucus) especially of nose + throat	قشع- بلغم	لينجك- بهلغم
phlegmatic	قشعي- بلغمي	بهلغمه مبي
phlegmon: =acute inflammation of subcutaneous connective tissue ~of the tongue (=acute diffuse glossitis)	فلغمون- خراج منتشر: التهاب اللسان الحاد المنتشر	دومدلي بلاوه بور: هموي زماني تيزي پلاو (زمانه سوي تيزي فراوان)
phonetics	علم الاصوات	د هنگ زانيي (زانستي دهنگه گان)
phosphonecrosis "of the jaw" =phossy jaw	نخره فسفوري (قوت الفك في سياق الانسحاق بالفسفور)	كلوزي (داخوړان) ي فسفوري (كلوزي شوي لگه به هوي به هراوييوني به فسفوري)
phosphorism	انسحاق فسفوري	به هراوييوني فسفوري
phosphorous	فسفوري (نسبة للفسفور)	فسفوري
phosphorus	فوسفور	فوسفور
phossy jaw =jaw necrosis caused by phosphorus poisoning	فك فوسفوري -نخره فوسفوري رية (قوت الفك في سياق الانسحاق بالفسفور)	شوي لگه ي فسفوري -كلوزيوني فسفوري (داخوړاني شوي لگه له به هراوييوني به فسفوري)
photo- (=light)	بادنه تعني: ضوء	پيشگر بهماناي: پروناکسي - روښنايي
photography:	تصوير ضوئي (التصوير الفوتوغرافي)	وينه گرتني فوتوگرافي
dental~	تصوير سني	وينه گرتني فوتوگرافي ددان
extra- oral~	تصوير من خارج الفم	وينه گرتن له دهره وي ده موه
photomicrograph	صورة مجهرية (صورة فوتوغرافية مأخوذة بواسطة المجهر)	وينه ي وورد بيني فوتوگرافي - وورد بينه وينه ي فوتوگرافي

(وینهی فوتوگرافی بمورودین)

phrenic nerve	عصب حاجزی (عصب الحجاب الحاجز)	ده‌ماری ناویدنچکیی
phyma	1-نامیه جلنیه 2-دونه	1-چوز (هه‌لچور)یه‌کی پیستی 2-سه‌لک
physical: =physician =physics =function =body =nature =material, substance	1-حکمی 2-فیزیائی 3-وظیفی 4-بدنی 5-طبیعی 6-مادی:	1-نۆشدهری- پزیشکیی 2-فیزیایی 3-فرمائی 4-تەنی 5-سروشتی 6-ماددی- کهره‌می:
~contact	تماس وظیفی	لینکەوتن (بهر کەوتن)ی فرمائی
~growth	نۆ بدنی	گەشە‌ی تەنی
~properties	خواص طبیعی	په‌وشته سروشتیه‌کان خەسڵەتە سروشتیه‌کان
physician	طیب	پزیشک- نۆشدار
physiologic =physiological:	غریزی -فسیولوجی (نسبة لعلم وظائف الأعضاء):	په‌مه‌کیی -فسیولوجی (بهمیروند به‌زانستی فرمائی نەندامه‌کان):
~rest position	وضع الراحة الفیزی (الاسترخائی)	باری حموانموی په‌مه‌کیی (خاویوونموی)
~root= clinical root	جذر غریزی- جذر سریری (جذر السن الطبیعی)	ره‌گی کلینیکیی (ره‌گی ددانی سروشتی)
physiology	علم الفرائز -مبحث الفریزة -علم وظائف الاعضاء -الفیولوجیه	زانستی فرمانه په‌مه‌کییه‌کان -کار نەندامزانی- زانستی فرمانه نەندامیه‌کان -فسیولوجی
physiotherapy	معالجه فیزیائی -معالجه طبیعی -معالجه حکیمیه	چاره‌سەری فیزیایی -چاره‌سەری سروشتی -چاره‌سەری نۆشداریی
physocephaly	انتفاخ الرأس	سەرناوسان
phyto- (=plant)	بادنه‌ی تەنی: نبات	پیشگر به‌مانای: پووه‌ک

phytosis	داء نباتي	ددری پرووه کیی
pick =toothpick	1- پچل الاسنان (هرج ما العصر من فضلات الطعام بين الاسنان) 2- خلال الأسنان	1- پاکردنموهی نیتوان ددانه کان (دهر هیتنانی پاشمروی خزالا (له نیتوان ددانه کاندا) به چیلکه ی پزیشکیی ددان) 2- نیتوان ددانه کان
pickling	تنقیه- جلاء (تنظيف سطح المعدن بغضی حامضی)	پاککردنموه- پرووپاککردنموه (رووپاککردنموهی کانزا به مترومکه ری ترش)
microgeusia =pathologic bitterness of taste	طعم مر (مرارة الفم المرحة)	تامی تال (دهم تالیی نه خوشی)
picture:	1- تصویر- رسم 2- وصف دقیق:	1- وینه- نیگار وینه ی هیلکاری 2- باسکردنی ورود:
x-ray~	رسم شعاعی- صورة شعاعية	تیشکه وینه- نیگاری تیشکیی - وینه ی تیشکیی
piece	قطعة	پارچه
pier: =an abutment	دعامه- ركيزة- مرتکز:	کوله که- سنگ- منبج- نیزگه - پایه- پالپشت:
bridge~	دعامه الجسر	کوله که ی پرد
occlusal~	مرتکز إطباقی	پالپشتی ددان جوتیوون پالپشتی گهستن
pier- band =any band constructed to fit an abutment tooth	طوق الدعامة (طوق عيط بالسن الدعامة)	باندی کوله که (باندی چتوی ددانی کوله که) (بشتیننه ی کوله که)
pigment:	صبغ- خضاب:	بویه- رنگ- ملته:
~granules	حبیبات صباغیة	دمنزچکه بویمییه کان دمنکوله بویمییه کان
pigmentary	صبغی- خضابی	بویمی- ملتهیی
pigmentation:	تصبغ- اصطباج تخضب- تلون:	بویه کران- په له بوون - بوونه ملته (ملتانندن)- پرنگیبوون:
melanin~	تصبغ قتامینی	بویه کرانی میلانینی
pigmented:	صبغی- مخضب:	به بویه بو- ملته بو:

ameloblastoma~	دوم مصورات المیناء الصباغی	لووه پێکهینه‌کانی‌هینای به‌بۆیه بوو (گمۆله مینازین)
		به بۆیه بوو)
cellular nevus~	وحه (شامة) خلوية صباغية	نیشانه (خال)ی خانهمی به‌بۆیه بوو
mole~	شامة صباغية (بالعامية: خال)	خالی به‌بۆیه بوو
neuroblastoma~	دوم الحلايا المصورة العصبية الصباغی	لووه خانه پێکهینه ده‌ماریه به‌بۆیه بووه‌کان
tumour~	دوم صیباغی	لوو (گمۆل)ی به‌بۆیه بوو
pilation =hair- like fracture pile- cell	کسر شعري-انشعار خلية	شکانی مووی -شکانی موو شتیه خانه - پیل
pill (=tablet) pillet	حبة (كقرص دوائي) حبة (حبة صفهه)	خه‌پله - ده‌نك - (حەب) خه‌پلۆكه - ده‌نكۆكه
pilula= pill	حبیه (لاتینی)	خه‌پله - ده‌نك - حەب (به‌لاتینی)
pin:	دبوس	ده‌رزی
	(وتد معنی دقیق لتیته‌ الحشوة الى السن او الوجه الى التاج):	(سنگی کانه‌زایی وورد بۆ جیگه‌کردنی پرکردنموه به‌ده‌دانه‌وه‌ یان رووی کیف به‌تجاهه‌که‌وه‌):
holder,~	حامل الدبوس	هه‌لگری ده‌رزی
plastic~	دبوس ثلاثیکی	ده‌رزی پلاستیکی
restoration~	دبوس الحشوة (الوتد المعني الذي ثبت بواسطة الحشوة الى السن)	ده‌رزی پرکردنموه (سنگی کانه‌زایی بۆ جیگه‌کردنی پرکردنموه به‌ده‌دانه‌که‌وه‌)
retained,~	ه‌شبت بالدبوس	جیگه‌بوو به‌ده‌رزی
retention,~	ت‌بیت بالدبوس	جیگه‌کردن به‌ده‌رزی
root~	دبوس الجذر	ده‌رزی ره‌گ
	(وتد معنی دقیق یثبت بالمجنس)	(سنگی کانه‌زایی وورد جیگه‌ ده‌کرت به‌ره‌گی ددانه‌وه‌)
pinafore	منزور	به‌روانکه‌ی نه‌خۆش
	(ما يوطع على الصدر من قماش واثق):	(قوماشیک بۆ پارێزگاریی سنگی نه‌خۆشی پین داد به‌زێرت):
holder~	حامل المنزور	هه‌لگری به‌روانکه‌
Pinborg tumour	دوم شینجوج	لووی پنبۆرگ
	(الورم ذو المنشأ السني البشري المتكلس)	لووی سه‌رچاوه‌ ددانیه‌ی رووی‌زیشی به‌کلس بوو

pinhole	بشر	کونی جین دهرزی
	(المفرة التي يثبت ضمنها الدبوس او الوتد)	(نمو چاله‌ی دهرزی یا کزله‌که‌ی تیا جینگیر ده‌کریت
	-ثقبة دقيقة	-کونی وورد
piniform	عروطي- وتدي الشكل	قوجه‌کی- سنگ (کزله‌که) شیره
pinlay =(1-a gold inlay, retain by pins 2-pinledge) pinledge	حشوة مصبوبة ذات دبایس	پرکردنه‌وی داریزراوی دهرزی دار
	الحشوة المصبوبة القاطعة اللسانية ذات الدبایس	پرکراوه‌ی داریزراوی پرمری زمانی دهرزی دار
	(حشوة مصبوبة مثبتة بالدبایس تمتد من الحد القاطع حتى كامل السطح الحنكي او اللساني للسان القاطعة في الفكین)	(پرکراوه‌ی داریزراوی جینگیربوو به‌دهرزی له قه‌راغی به‌مره‌و تا پروی مه‌لاشوو یان زمانی ددانه به‌مره‌کان له همدوو شمیرلکه)
pinna =external ear	صوان الاذن -الاذن الخارجية	(پیره‌که‌ی گوی -گویی دهره‌کی
pipe:	غلیون (غلیون التدخين):	پایپ (پایپ کشان) دارجگهره- سه‌یل- قننه:
~jaw	فك غلیوني (الم الفك الناجم عن استمرار حمل الغلیون في الفم)	شمیرلکه‌ی پایس شمیرلکه‌ی قننه‌ی (نازاری شمیرلکه به‌هوی برده‌وامی له قننه هملکرتن له ده‌مدا دروست ده‌یت)
~smoker's palate	قبة حنك مدخن الغلیون	به‌رزایی مه‌لاشووی قننه‌کش
Pipet =pipette	ممص (انبوب زجاجي لسحب السوائل بالمص)	مزه -مزلک (مزلکی پله‌دار) (بزیه‌کی شوشه‌یه بز پاکیشانی شله به‌مژین)
piriform	کشری الشكل (على شكل الکثرة أو الإحاصه):	هرمن شیره-هرمینی:
~aperture	الفتحة کشریة الشكل (فتحة الانف في المجمة)	دهرچی هرمن شیره (دهرچی لوت له کاسه‌ی سمدار)
Pirogoff's triangle Pirogoff: (Russian surgeon + anatomist) =the triangular space bounded by the posterior border of the	مثلث تهوروف المثلث المشکل من العضة الضریة اللامیة والوتر المتوسط للعضة ذات	سن‌گوشه‌ی پیروگوف نمو سینگوشه‌یه‌یه که پیکهاتوره له ماسولکه‌ی خرینه‌یی لاسی و ناوه‌نده ماسولکه ژنی دایگاستریلکو

mylohyoid, the intermediate tendon of the digastric and the hypoglossal nerve	البطنين والعصب تحت اللسان	ده‌ماری ژیر زمان
piston	مدك- كباس	پیستن- پیستین
pit = a sharp, pointed depression in the enamel of a tooth	وهلة- نقرة- حفرة	قولك (چاله‌خال) (نووك‌چال)
basilar = a pit in the crown of maxillary incisor above the cervix	(انخفاض مؤلف حاد في ميناء السن)	(نزماییه‌کی رودی تیژه له مینای ددانها)
lip	وهدة مركزية	نووكه چالی چدقیی
pituitary gland	(الوهدة الكائنة في السطح اللساني للقواطع العلوية)	(نمو چالیه لعمودی مه‌لاشوری برمه‌کانی سمرمه‌دایه)
pityriasis linguae = geographic tongue	وهدة الشفة	چالی لیو
pivot:	الغدة النخامية	ژیر میشکه پڑین
	غالية اللسان	زمانی پیژنگی
	-اللسان الجغرافي	-زمانی جوگرافی
	1-رود	1-سنگ- کۆله‌که- میخ
	(وتد يستقر في قناء الجذر كواسطة لتثبيت الحشوة او التاج الصناعي)	(کۆله‌که‌یه‌ک له که‌نالی ره‌گی ددانها که‌جیگیر نه‌کړیت
	2-مرتکز:	بژ چه‌پانښی پرکړدنه‌وو تاجی دروستکړاو)
		2-پالېشت- پایه:
crown, ~	تاج ذو وتد	تاجی سنگ دار
occlusal ~	مرتکز إطباقی	پالېشتی که‌ستی
pivoting	تثبيت بروتد- تثبيت وتندي	جیگیر کردن ب‌سنگ
placebo	دواء نفسي-غفل	ده‌رمانی ده‌روونی-گمندمچاره
	(عقار بلا قيمة صيدلانية يعطي لعلاج المريض نفسيا)	(ده‌رمانی بڼ به‌های ده‌رمانی ده‌درت ب‌مه‌خوژ بژ
		چاره‌سمری ده‌روونی نه‌خوژ)
plan:	خطة- منهج:	پلان- به‌نامه:
treatment ~	خطة المعالجة	پلانی چارمه‌رکردن
plane:	مستوى- سطح:	پووته‌خت- پوویمر:
auriculo- infraorbital ~	مستوى أذني تحت الهجاجي	پووته‌ختی گوتی ژیر که‌لانی چار
auriculo- nasal-	مستوى أذني أنفي	پووته‌ختی گوتی لووتی
auriculo- orbital ~	مستوى أذني حجاجي	پووته‌ختی گوتی که‌لانی چاری
base~	مستوى القاعدة	پووته‌ختی بناغه
bite~	مستوى العضة	پووته‌ختی گمست

Bolton~	مستوی بولتون	پروته‌ختی بولتون
Bolton: American or thodontist (imaginary plane marking the division between the face+ skull) buccolingual~		(پروته‌ختی‌کی خیالی‌یجه دمنیشانی نیوان دابه‌شپورنی پروو که‌للسمردا ده‌کات)
condylar~	مستوی لسانی خدی	پروته‌ختی زمانی پرومه‌تی
cuspal~	مستوی لیمی	پروته‌ختی گری‌نیشکی
facial~	مستوی ذری‌الحدبات	پروته‌ختی پژی‌ی که‌سپه‌کان
focal~	مستوی قسم‌الحدبات	(پروته‌ختی نوکی تیزایه‌کانی ددان)
Frankfort~ =horizontal plane guide~	مستوی وجهی	پروته‌ختی پرویی
horizontal~	مستوی بوزی	پروته‌ختی تیشکزی
labiolingual~	مستوی الإرشاد	پروته‌ختی رابهر
mandibular~	مستوی أفقی	پروته‌ختی ناسویی
maxillary~	مستوی لسانی شفوی	پروته‌ختی زمانی لیوی
mesiodistal~	مستوی فکی سفلی	پروته‌ختی شمیلگی‌ی خواروو
occlusal~	مستوی فکی علوی	پروته‌ختی شمیلگی‌ی سمروو
orbital~	مستوی وحشی‌ی انسی	پروته‌ختی ناناومندو ناوه‌ندی
orientation~	مستوی إطباقی	پروته‌ختی گمستن
palatal~	مستوی حجاجی	پروته‌ختی که‌لانی چاویی
reference~	مستوی ترجیعی	پروته‌ختی ناراسته‌کردن
sagittal~	مستوی تکیینی	پروته‌ختی گونجاندن
vertical~	مستوی حنکی	پروته‌ختی مه‌لاشویی
planning:	مستوی استدلالی	پروته‌ختی چاوگیی
treatment~		پروته‌ختی سمرچاومی (رابه‌ریی)
planoconcave	مستوی سهمی	پروته‌ختی ته‌یی
planoconvex	مستوی شاقولی	پروته‌ختی شاقولی
	مستوی عمودی	پروته‌ختی ستوونی
	تقطیع:	پلان‌دانان-نه‌خشه‌دانان:
	تقطیع المعالجة	پلانی چارم‌م‌کردن
	مقعر مسطح	ناوچال پان
		ناوچال پروته‌خت
	محدب مسطح	قوزن رووته‌خت

plaque:	صفیحه - لویه	پله‌گی - تریژاله پله
	صفحة - لوحة:	- تمبه‌قمپه‌له - لوح‌مپه‌له
bacterial~	لویه جرثومیه	پله‌گی به‌کتریایی
culture~	صفیحه الاستنبات (جراثیم)	پله‌گی چاندن (میکروب)
dental~	لویه سنیه	پله‌گی ددانیی (تریژاله پله‌ی سر ددان)
indicator,~	دلیل اللویه	رابهری پله‌گی
	(ماده تژدی الی کشف اللوحات فوق	نیشاندهری پله‌گی
	سطوح الأسنان)	(ماددمیه که بژ نیشاندانی پله‌گی به‌کاردیت لسمر پووی
		ددانه‌کان)
microbial~	لویه جرثومیه	پله‌گی میکروبیی
mucin~	لویه مخاطینیه	پله‌گی لینجکیی
plasm= plasma:	پلازما - مصوره دصویه	پلازما (زمردای خوین)
	-جله:	(شلای خوین):
~cell	خلیه مصوره	خانه‌ی پلازما
~cell myeloma	ورم تقریی ذوخلایا مصوره	لوی مؤخیی خانه پلازما
~membrane	غشاء خلوی	پمردی خانمیی
plasmacytoma	الورم ذو الخلیا المصورة	لوی خانه‌کانی پلازما
plaster:	جیس - جس:	گه‌ج:
bowl,~	کجه الجیس	جام (کاسه)ی گه‌ج
	(وعاء مزج الجیس المطاطی)	(جامی لاستیکی بژ یتیکه‌لکردنی گه‌ج)
cast,~	مثال الجیس - نموذج جیسی	نونه‌ی گه‌جیی - قالبی گه‌جیی
cutting forceps,~	قاطعه الجیس	نامرازی گه‌ج برین
	(اداة)	نامرازی گه‌ج لعتکردن
hard~	جیس قاس - جیس صلب	گه‌جی رفق
		-گه‌جی پتمو(سه‌خت)
impression~	جیس الطبعة	گه‌جی قالب‌گرتن
knife,~	سکهن الجیس	چمقزی گه‌ج
model,~	مثال الجیس	مژدیلی گه‌ج -نونه‌ی گه‌ج
of paris,~	جیس پاریز	گه‌جی پاریس
=calcined gypsum	(الجیس الحجری)	(گه‌جی پمردیی)
saw,~	منشار الجیس	مشاری گه‌ج

soluble~	جیسی ذواب	گهچې دهوتیښموره
spalula,~	ملوکه الجیسی	(سپاچیلوایی گهچ
		(گموچکیکی دم پان بز ټیکهه لئانی گهچ)
spoon,~	ملوکه الجیسی	گموچکی گهچ
plastered	محصص	به گهچ بوو
	(مصنوع او محاط بالجیسی)	(دروستکړاو پان دهوره دراو به گهچ)
plastic:	1- لڼه	1- نرم
	2- لندن- عجیني	2- همویری
	3- ثلاثیکی	3- پلاستیکی
	4- تشکيلي- تمیلي	4- شپړه کاري- جوانکاری
	5- قابل للتکيف:	5- شپاو بز گوښاندن:
~attachment	وصله لڼه (اکریلی)	پینکوه لکائی نرم (نه کریلی)
~filling instrument	اداة حشو المواد اللينة	نامرزی پرکردنموره به ماده نمره کان
~material	مادة لينة	ماده (کمرسه)ی نرم
~, modelling =(composition)	مركب الطبع	پینکتهای قالبگرتن
~pin	دبوس ثلاثیکی	دورزی پلاستیکی
	(رند ثلاثیکی دقیق)	(کوټه کمپه کی پلاستیکی وورد)
~point	قمع ثلاثیکی	دورزیله پلاستیکی
~saddle	سرج لندن (اکریلی)	زینی نرم (نه کریلی)
~spatula	ملوکه ثلاثیکی	سپاچیلوای پلاستیکی
~surgery	جراحة تمیلية	نمشترگمری جوانکاری
	-جراحة تصنیعية	-نمشترگمری دروستکردن
~teeth	اسنان ثلاثیکی	ددانی پلاستیکی
~wedge	وتد لندن (اسفنج)	پوازی نرم
plasticity	لدانة- لیان	نرمی- ناجیپی- پلاستیکی
plastics	مواد لينة (قابل للتکيف)	ماده نمره کان
		ماده ناجیوه کان
		(شپاو بز گوښاندن)
plate:	1- صفحة- لوحه- صفيعة:	1- تمبوق- لوح- پلیت- پدړه
		- تويزال- چين
	2- سيطلي:	2- پروپرسی ده کات

چینیږشی دهکات:

base~	صفیحه قاعدیة	بعیس پلمیت-بنچینه تمبهق
bite~	صفیحه المض-صفیحه العضة	تمبهقی گمستن-پلمیتی گمستن
bone~	صفیحه عظمیة	تمبهقه نیسک
	صفیحه العظم	پلمیتی نیسکی
cortical~	صفیحه قشریة	تمبهقی توتیزی
	(الطبقة العظمية الخارجية لعظم النتوء السنخي)	(چینی روویری دهره کی چوکلہ نیسکی ددان)
culture,~	مزوعة الصفیحة	پلمیتی چاندن
	(مزروعة جرثومية ضمن صفیحة زجاجیة)	(چاندنی میکروب لسمر تمبهقینکی شوشه)
dental~	صفیحه سنیة	پلمیتی ددانی
die~	صفیحه النماذج	پلمیتی فونه کان
	(صفیحه معدنیة قمری أمثلة حبیبات التیجان)	(پلمیتینکی کانزاییه فونه کان کی کمسپی تاجه کان کی تیلایه)
hot~	لوحه التسخین	تمبهقی گمرمکردن
lingual~	صفیحه لسانیة	پلمیتی زمانیی
metal~	صفیحه معدنیة	پلمیتی کانزایی
oral~	صفیحه فمویة	پلمیتی ده می
orbital~	صفیحه عجاجیة	پلمیتی کیتلانی چاو
prefabricated bone~	صفیحه عظمیة مسبقة الصنع	تمبهقینکی نیسکی پیشین دروستکراو
retention~	صفیحه التثبیت	پلمیتی جینگه بوون
shears,~	مقراض الصفیحة	پلمیت قوتین
		(مقستیلک بز برینی پلمیت)
simple~	صفیحه بسیطة	تمبهقی ساده
spring~	صفیحه نابضة	تمبهقی سپرنگی
	صفیحه سنیة تستقر بواسطة مادتها اللدنة الضاغطة على السن الداعمة	(پلمیتی ددانی جینگه ده بیت لسمر ددانه کۆله که که بهوی ماده ناجر پیه که میوه)
stomodeal~	صفیة فمویة أولیة	تمبهقی ده می سمره نایی
	(الغشاء البلعومي الفموي)	(یمردهی گمرودی ده می)

suction~	صفیحه ماصه	پلمیتی مژوک
	(صفیحه منیه تستقر فی الفم بواسطة الامتصاص او الضغط الموی)	(پلمیتی ددانیی له ده مدا جیگیر ده بیټ به هژی هله مژینو پمستانموه)
trial~	صفیحه التجربة	تمبهقی پمراوه
platelet:	صفیحه:	خپله - پمروه که:
blood~	صفیحه دمویه	خپله ی خوین
plating	1- طلی- طلاء معدنی 2- تصفیج (تقویه بصفیحه)	1- روپوشین- روپوشینی کانزانیی 2- پمته پمفکردن (پمهیژکردن به تمبهقی)
platy- =flat, broad	بادنه تعنی: عریض- مسطح	پیشگر به مانای : بهرین- پان- پتیک
platybasia	تسطح القاعدة	بناغه (بنجینه) پان -بن پان (بن پتیک)
platycephalic =platycephalous	مسطح الرأس -عریض الرأس	سمریان -سمریرمین
platycephaly	تسطح الرأس	سمریانیی
platyglossal	عریض اللسان	زمان پان
platyopia	تسطح الوجه	ده موجاو (پود) پانیی
platyopic	مسطح الوجه	روپان
platysma	العضلة المبطحة (عضلة عنق الملبية)	ماسولکه ی پالکومترو ماسولکه راکشاو
		(ماسولکه ی ملی پینستی)
platystaphyline	عریض الحنك	شمویلکه پان
platystencephalia	تسطح الرأس	سمریانپوون
Plaut's angina	خناق ثلاث	وهناق ی پلاوت
Plaut: German	(التهاب اللوزات التقرحي الحاد)	(هموی نالوه کانی برینی تیژ)
Plaut: physician		
=(acute ulcerative tonsillitis)		
Plaut Vincent	التهاب اللثة ثلاث وفسان	هموی پووک ی پلاوت و فینسی
gingivitis	(التهاب اللثة التقرحي الحاد)	(پووک مسوی برینی تیژ)
Plaut: German		
physician		
Vincent: French		
physician +		
bacteriologist		
=(acute ulcerative gingivitis)		

pledget:	ضمادة- رفادة	شهاته- سارغی- برینپنچمر
	(قطعة صغرة مضغوطة من القطن او الشاش):	(پارچمیهکی بچوک له شاش یان لۆکهی کبسکراو):
cotton~	رفاده قطنیه	شهاته لۆکه
pleomorphic:	متعدد الاشکال:	فره (چمنلین) شیوه:
~adenoma	وړم غدی متعدد الاشکال	لووه گلاندیې فره شیوه
~fibroadenoma	وړم غدی لیفی متعدد الاشکال	لوو (گمزل)ی گلاندیې ریشالیی فره شیوه
pleomorphism	تعدد الاشکال	فره شتیرمی
pleorodont =tooth attached to the side of bony socket or to the side of jaw	سن جانبیه (سن ملتصقة بجانب السنخ أو الفك)	ددانی لاهوکی (ددانیک نوساره بتمنیشنت نیسکی ددانمروه یان شمویلگمروه)
plexiglass	نوع من البلاستيك	شوشه پلاستیکی- پرچه شوشه (جوزیکه له پلاستیک)
Plexus: =a network of nerves or blood vessels	خفوة- شبکه (مجموعة من الاعصاب والوعية الدموية)	پرچ- تږپ (کږمږلنیک له دهمارو مولوله خوین)
carotid~	خفوة سباتیه	پرچی سمرو مل (سپرونه پرچ)
cervical~	خفوة رقبیه	پرچی ملیی
dental~	خفوة سنیه	پرچی ددانیی
lingual~	خفوة لسانیه	پرچی زمانیی
maxillary~	خفوة فکیه (علویه)	پرچی شمویلگمی (سمروو)
nasopalatine~	خفوة حنکیه انفیه	پرچی مهلاشووی لوتی
pterygoid~	خفوة جناحیه	پرچی بالی
Raschow's~	خفوة راشو (خفوة دقيقة من الاعصاب تحت الاودوتوفلاست اثناء تكون العاج)	پرچی راشو (پرچنکی وورده له دهمار لهؤثر خانه دروستکراوه کانی دداندا له کاتی عاج پیکهاتندا)
solar~	خفوة شمسیه	پرچی خؤزی
venous~	خفوة وریديه	پرچی خوینهنی
plica= fold= pleat	ثنیه- طیه- تجعیده	چرچی یهک- قه دبوونیک
plicl- dentine	عاج مجد	عاجی چرچ بوو
	-عاج متفطن	-عاجی پهلدار

(نوع من العاج الجمعد في بعض الزواحف والاسماك)	(جۆرتك له عاجی چرچه بهدی ده كړیت له همدیڅ خشړلو ماسیډا)
pliers:	1-پلايس
1-مطواة	2-مقاش:
2-ملقط:	
anterior band removing~	پلايسی ډاګمنډنی (ليکړدندهی) باندی پيشموه
مطواة نزع الطوق الامامي	
arch + spring bending~	پلايسی چه مينه مړه ی سپرنگو کموانه
مطواة شني النابض والقوس	
band pinching~	پلايسی باند کونکړدن
مطواة ثقب الطوق	
band removing~	پلايسی باند دامالين
مطواة نزع الطوق	(پلايسی باند ليکړدنده)
bending~	پلايسی چه ماندنموه
مطواة الشني	-پلايسی نوشتاندنموه
-مطواة اللي	
clasp bending~	پلايسی چه ماندنموه ی قولاپ
مطواة ثني الضمة	
collar~	باندی مليس
مطواة عنقية	
contouring~	پلايسی گونجاندنی قمراغه کان
مطواة تكييف الحواف	
cotton + dressing~	مقاش (جفته) ی شه لتمو لۆکه
ملقط الضامد والقطن	
cotton pellers + rolls~	مقاشی رۆلرو تزیی لۆکه
ملقط لفافات وكرات القطن	
crown + band removing~	پلايسی دامالينی بمنډو تاج
مطواة نزع الطوق والتاج	
crown forming~	پلايسی گونجاندنی تاج
مطواة تكييف التاج	
crown~	پلايسی تاج
مطواة التاج	
crown removing~	پلايسی ليکړدندهی تاج
مطواة نزع التاج	
crown stretching~	پلايسی فراوانکمری تاج
مطواة توسيع التاج	
flat nose~	پلايسی سمریان (لووت پان)
مطواة مسطحة الراس (الانف)	
ligature locking~	مقاشی جينګړدنی سارغی (برينپيچر)
ملقط تثبيت الرباط الجراحي	نمشتوگرمری
	مقاشی سارغی نمشتوگرمری
ligature~	مقاشی چه ماندنموه ی قولف
ملقط الرباط الجراحي	
loop bending~	پلايسی هه لګړی ده رزی (سنگ)
مطواة شني العروة	
pin holding~	پلايسی ليکړدندهی بمنډی پشتموه
مطواة حامل الدبوس (الوتد)	
posterior band removing~	پلايس (ګاز) ی گشتی (پۆ هه موو شتيك)
مطواة نزع الطوق الخلفي	
universal~	ګاز (پلايس) ی چه ماندنموه ی قولاپ واپير
مطواة عامة (لكل شيء)	
wire + clasp bending~	مطواة ثني الضمة والسطك

wire bending~	مطواة ثنى السلك	غازى چهماندنموى واير
wire cutting~	مطواة قطع السلك	غازى برينى واير
		(پلايسى تمل قرتاندن)
plombage =plumbage	حشو بالرصاص -تحريض	پرکردنموى بهقويقوشم -دپاشتن بهقويقوشم
plugger:	اداة الحشوة (تسبية قدية):	نامرازى پرکردنموى (بۆ کوتانموى يان چپرکردنموى):
amalgam~	أداة حشو الأملفم	نامرازى پرکردنموى نهملگم
finger~	أداة حشو يدوية	نامرازى پرکردنموى دهستى
root canal~	أداة حشو الاقنية	نامرازى پرکردنموى کمنالهکان (کمنالى پهگى ددان)

plumbage= plombage

plumbism =lead poisoning	إنسمام رصاصى -تسمم بالرصاص	ژهروى بوون بهقويقوشم
Plummer- syndrome (both physicians) =(dysphagia, splenomegaly hypochromic anaemia glossitis + atrophy of mucosa of: mouth, pharynx + upper oesophagus) plumper	Vinson American تلفاز بلومر فنسان = (عسرة بلع، ضخامة الطحال، فقر الدم نقص الصباغي، التهاب اللسان وحشور الفشاء المخاطي الفموي والبلعومي والنهاية العلوية للمريئ) المعز (ما يضاف الى الجهاز السني لإعادة الشفة والحد الغانرين الى وضعهما الطبيعي) -بروز جناحي- استطاله جناحية	کۆنیشانی پلوممر- فيسان = (گرانى قوتلان، ناوساويى سپل، کم خونى، رنگ کهمى، زمانمسۆ، پورکانموى پمرده لينجکى ناو دهم، گمروو بمشى سمرموى سورينچک) بمرزکمره (زنده مادديه که نهخرته سمر ديوارى تاقمهدان بۆ بمرزکردنموى ليئو پورومت بۆ جيگه ناسايى خۆى) -بمرزکى باليى- دريژيوهوى باليى هموايى: -پمپهوند بهمى پمپيتيراووه پرکمرهوى هموايى (نامرازىکى پرکردنمويه بهمى پمستراو کاردهکات بغزوى بۆ پرکردنموى نالتونى چمپيتنر) هموا گزوکى:
pneumatic:	هوانى: متعلق بالهواء المضغوط	
-condenser	حاشية هوائية (أداة حشوة تعمل بالهواء المضغوط واكثر ما تستعمل في حشو الذهب الصاق)	
pneumatization: =(ventilation)	تهويه:	

sinus~	تهویه الجیب الفکی	هموا گۆزکیتی گیرفانی شمیرلگمی
pneumococcus	مکروبات رنویه	گۆیه‌کانی سی
pocket:	جیب:	گیرفان:
complex~	جیب معقد	گیرفانی نالۆز
	(جیب حلزونی الشكل بیدا من نقطه نم	(گیرفانینکی لولوپیتی شتیه له خالینکوه دهست
	یلور حول السن)	پینده‌کاتو دهوری دانه‌کی داوه)
compound~	جیب مرکب	گیرفانی ناساده
	(یشمل جدارین او اکثر)	(دوو دیوار یا زیاتر نه‌گرتتموه)
deepening of~	تعمیق الجیب	قولکردنی گیرفان
depth of~	عمق الجیب	قولی گیرفان
gingival~	جیب لثوی	گیرفانی پوکی
infra- bony~	جیب تحت العظمی	گیرفانی ژیر نیسکی
interradicular~	جیب بین الجذور	گیرفانی نیاوان په‌گه‌کان
intra- oral~	جیب ضمن الفم	گیرفانی نارو ده‌م
marking tweezers,~	ملقط تعلیم الجیوب	مقاشی نیشانه‌کردنی گیرفان
		(مقاشی فیزکاری گیرفانه‌کان)
measuring probe,~	مسیر قیاس الجیب	پشکنه‌ری پترانی گیرفان
	(مسیر قلعید عمق الجیب)	(پشکنه‌ری دسنیشانکردنی قولایی گیرفان)
periodontal~	جیب حول السنی	گیرفانی دهوری ددان
probe,~	مسیر الجیب	پشکنه‌ری گیرفان
		(پرز بئ گیرفان)
probing,~	سیر الجیوب	پشکنن (به‌پرز)
	(هری الجیوب بواسطة المسیر)	(پشکنینی گیرفان به (پرز) به‌پشکنن)
supra- bony~	جیب فوق العظمی	گیرفانی سمرو نیسکی
pogonion	شاعه ذقنه	بلندایی چمناکه
	(النقطة الاكثر تقدما في الارتقاء	(خالی زۆرتیرین ده‌ری‌پریوی پیتی چمناکه)
	الذقني)	
poikilo- =shape change	بادنه‌ تعنی:	پیشگر به‌مانای:
	تشره- تبدل	شیواوی- گۆزدرانی شیوه
poikilodontosis =mottled tooth enamel	تشره‌ المیناء- تلطخ المیناء	شیواوی مینا

point:	1-نقطه- طرف- نهاية	1-خال- لا- کوتایی- پنت
1-small spot	2-راس ساحل او ثاقب	2-سمری (کپتینر) روشتینر یان کونکمر
2-the shap end of an object	3-قمع	3-پنتی دمزوولیمی
	4-وتد	4-سنگ
abrasive~	راس ساحل	سمری روشتینر(کپتینر)
acrylic~	قمع اکریلی	پنتی نه کرلیلی
alveolar~	ذروة التنوء السنخي	پژیه (بمزای)ی چوکله‌ی نیسکی ددان
angle~	زاوية نعلية	گۆشه‌ی خالی(خاله گۆشه)
bud~	راس برعمی	سمری چرلیی
centarl- bearing~	وتد الضغط المركزي	سنگی پستان‌ی چمقیی
contact~	نقطه التماس	خالی پینکموتن
		-خالی پینکموه نووسان
craniometric~	نقطه حجمية	خالی کاسه سمری
cylinder~	راس اسطواني	سمری لولوله‌کی
flame,~	راس لهیمی	سمری گریی
gutt- percha~	قمع کوتاثرکا	پنتی گۆتاپرکا
hinge- axis~	طرف المحور البكري (الفكي)	لای تمومری خلزکیمی (شمویلگیمی)
inverted cone~	راس قمعی	سمری ره‌حمتی شیره (سمری قووجه‌کیی هه‌لکیتراوه)
irritation~	نقطه التخریش	خالی رووشاندن
jugal~	نقطه وجنية	خالی کولسیی
mandibular~	نقطه الفك السفلي	خالی شمویلگمی خواروو
melting~	نقطه الذوبان	خالی توانموره
mental~	نقطه ذقنية	خالی چمناگه (چمنه‌می)
=gnathion	"نقطه فكية (من الفك الأسفل)	"خاله شمویلگمی (له شمویلگمی خواروودا)
nasal~	نقطه أنفية	خالی لوتیتی
=nasion		
pearsshape~	راس کمثری الشکل	سمر (توک) همرمن شیره
pressure~	نقطه الضغط	خالی پستان
proximal contact~	نقطه التماس الملاصقة	خالی لیختن پینکموه لکار
	(نقطه تماس سطوح الأسنان الملاصقة)	(خالی پرمکومتنی روومری ددانه پینکموه لکاره‌کان)
round~	راس مستدیر	سمرخم (سمر بازنیمی)

silver~	قمع الفضة	پنتی زیووی
tapering~	رأس مخروطي	سمرقوچه کی
wheel~	رأس دولابي	سمری ویلی
pointed	مؤنف- ذونهایه دقیقه	لوت تیژ
pointer:	موشر- مشی:	ناماژه کمر:
condylar- on face bow~	موشر لقمی	ناماژه کمری گری نیتسک
poison	سم	ژههر- زهر
poisoning	إنسمام- تسم	بهژههراویبون
poisonous	سام	مادهی ژههری (ژههرین)
polarization	إستقطاب	بهجه مسمر بوون
polarized cell	خلیه مستقطبه	خانهای بهجه مسمر بوو (خانهای جه مسمر گرتوو)
polish:	1- یصل 2- ماده الصقل:	1- نیمیریسیکتینی 2- مادهی بریسکاندن:
dental~	ماده الصقل السنية	مادهی بریسکاندن ددانی
polishing:	تلمیح- صقل (صقل آلی):	بریسکاندن- مشتومالکردن:
~abrasive disc	فرص صقل ساحل	خمله (دیسک)ی بریسکاندن کپتنمر
~machine, laboratory	آلة الصقل المختبرية	مه کینهی بریسکاندن تاقیگمی
~paste	عجینه الصقل -ممعجون الصقل	همویری بریسکاندن -همویری مشتومالکردن
poly- =many =too many, affecting many (in medicine)	بادنة تعني: متعدد - کثیر	پیشگر بهمانای: چمندین- زژر-فره بهشومار -چمندانه
polyantibiotic	مضادات حيوية متعددة	دژه ژیانیه کانی بهشومار (چمندین دژه ژیانیه کان)
polyarteritis nodosa	التهاب الشريان العقيدى المتعدد	چمندین خوتنیمهرسوی گرتی
polyclinic	عيادة متعددة	چمندین کلینیک-کژمهله کلینیک
polycystic	متعدد الاكياس	چمندین کیس
polycystoma	ورم ذو الاكياس المتعددة	لوی چمندین کیس
polydentia polydontia= polydentia	تعدد الأسنان	چمندین ددان (زژری ددانه کان) (فره ددانی)
polygnathus	کثیر الفكوك	چمندین شمویلگه (فره شمویلگمی)

polylophodont	متعدد الأسنان العرفية	چمنلین ددانی پۆینهیی
	(ذوتیجان أسنان على شكل عرف الديك وما شابه)	(تاجه‌کانی ددان لمسر شتویه پۆینهی که‌لشیر یان لمروه‌چوو)
polymer:	بولمر- متماثر (کتیر الفرات)	پۆلیممر (ناوختهی فرمبش)
	بولیممر (مرکب مضاعف الاصل):	ناوختهی بنه‌ما چمند جاره:
cured~	متماثر مصنع	پۆلیممری دروستیوو
	راتنج مصنع	-راتنج (جموی)ی دروستیوو
uncured~	متماثر غیر مصنع	پۆلیممری نادروستیوو
polymeric	متماثر (صفة)	په‌لممرینیی (سیفەت)
polymeriam	قائمر	په‌لممرین
polymerization:	بلمره- متماثره- قائمر	په‌لممرین- په‌لممراندن
	(ترکیب ذو ذرات متماثلة):	(پینکهاته بپوینی تاکه گمرده‌کان بۆ فره گمرده‌کان):
	تبلمر (تشکیل مرکب):	
resin~	قائره الراتنج	په‌لممرینی (راتنج) جموی
	(تشکیل مرکب)	(ناوخته بپوینی پینکهاته)
polymerize	بلمر- تبلمر	په‌لممراندن- په‌لممر
polydont	کثر الأسنان	ددان زۆزی
polyodontia =polydentia	تعدد الأسنان	چمنلین ددان
	(زيادة عدد الأسنان عن الحد الطبيعي)	(پتر ژمارهی ددانه‌کان له‌پۆیهی ناسایی)
polyp= polypus	مرجل- سلیقه	زیاده گوشت(یی) یا کلکدار
	(نامیه او ورم مننب پنشأ من النسيج المخاطي)	(چوو یان لولوله‌یه‌کی کلک دار له شانه لینجه‌که‌کانموه سهرمه‌لده‌دات)
polyperiostitis	التهاب السمحاق المتعدد	هموی چمنلین نیسکه‌پۆش
		(چمنلین نیسکه‌پۆشه سق)
polyphyodont	متعدد الإثفار	چمنلین ددان دهرکردن
	متعدد الاسنان	-فره ددانی
	(ذو عدة بزوغات سنیه متلاحقه)	(ددان دهرکردنی زۆر په‌ک به‌دوای په‌کنا)
polypiform	مرجلی الشكل	پیتداریی شتویه
		(شیر کلکداریی)
polypoid	شبه المرجل	پیتداره شتویه

polyposis	داء المرجلات	دهردی پیندارهکان
	-المرجلات المنتشرة	پینداره بلاوه‌بووه‌کان
polypous	مرجلي	پینداریی
polypragmasy	تعدد الادوية	دهرمان زږدیی
	-كثرة العقاقير	خړه دهرمانی
polyprotodont	متعدد القواطع	فره بره‌ره‌کان
polypas= polyp	(ذو اسنان قاطعية عديدة)	(چمنډین ددانی بره‌ردار)
polysialia	كثرة اللعاب- إلعاب	زږر لیکي- لیکدهردان
=ptyalism		
=(salivation)		
polysaccharide	متعدد السكاكر	فره شکر
polystomatous	1- متعدد الأفواه	1-فره ده‌صیی (چمنډین دهم)
	2-متعدد الفوهات	2-چمنډین دهرجه (فره کونیی)
polyuria	بول- فرط البول	میزکدر- زږر میزکردن
pomade	مرهم	هم‌توان-مهرهم
=pomatum		
=(ointment)		
pontic:	دمية- سن جسمية	پونټیک- ددانی پردی
=a suspended member on a bridge or artificial denture, replacing a natural crown	(السن الاصطناعية المعروضة للسن المفقودة في الجسر الثابت):	(نمر ددانه دروستکراومیه که جینگهی ددانه کینشراوه‌که نه‌گریتوره له پردی جینگهدا):
acrylic~	دمية اكريلية	پونټیکي نیکریلی
all- gold~	دمية ذهبية بالكامل	پونټیکي زټیری بتمواویی
		(پونټیکي گشت زټیر)
gold~	دمية ذهبية	پونټیکي زټیری
jacket type~	دمية من نوع تاج جاكيت	پونټیکي جوړی تاجی کیف
porcelain~	دمية خزفية	پونټیکي پورسلین
		(پونټیکي چینیی)
sanitary~	دمية صحية	پونټیکي دروست
	(دمية بعيدة عن اللثة)	پونټیکي خاویښ (دوړر له پووکوه)
true~	دمية حقيقية	پونټیکي راسته‌قیینه
poppy	خشخاش (مادة مخدرة)	خه‌خشاش (مادده‌کی سپ‌کهره) کۆکه‌نار (پووه‌کی تلپاک)

porcelain: =a ceramic fusion of kaolin, feldspar and quartz, with other minerals, used in making of artificial, inlays, etc. ~crown	خزف (پورسلین):	چینی - پورسلین:
~cusp crown	تاج خزفي المعبات	تاجی چینی
~pontic	- (تاج ذو سطح طاحن خزفي)	تاجی کمسپ (تیزایی) چینی
~teeth	دمية خزفية	- تاجی پرودها پرې چینی
~veneer crown =a metal crown covered by a thin veneer of porcelain.	تاج ذو قشرة خزفية	پؤتییکی چینی
pores: =a minute opening	مسام	ددانه چینه‌کان
gustatory~	مسام ذوقية	تاجی پروگمش چینی
taste~	مسام الذوق - مسام التنوق	کونیلله - کونؤچکه - سؤ
porosity	تخلخل - مسامية	کونیلله تامکردن
porous:	ذومسام - نفوذ - منفذ للموائيل:	کونیلله تامکردن
~layers	طبقات مسامية	کونیللهی - کونؤچکهی
porte- polisher	مقبض الصقل	کونیلله‌دار - کونؤچکه‌دار
	(قبضة أو أداة حاملة لرؤوس الصقل)	چینه کونیلله‌یه‌کان
portion:	جزء:	- چینه کونؤچکه‌داره‌کان
alveolar~	جزء سنخي	دهسکی مشتومالکمر
basal~	جزء قاعدي	(دهسکینک پان نامرازینکی هه‌لگری سمری)
muscular~	جزء عضلي	مشتومالکمر
posed =in position, placed	متوضع	بهش - پارچه:::
=tooth position (in dentistry)		بهشینکی نیشکی ددان
position:	وضع - مکان:	بهشینکی بنچینه‌یی
centric~	وضع مرکزي	بهشینک (یارچمه‌یک)ی ماسولکمی
		دانیشتر
		- دانراو
		- شوتنی ددان
		بار - شتواز - شوتن - جیگه:
		باری چمقی

eccentric~	وضع عرف	بار (شیواز)ی ناچمقی (باری نا هارچمق)
hinge~	وضع الحركة البكرية	باری جوله خۆله‌کمی
occlusal~	وضع إطباقی	شیواز (باری جوتیبوونی (باری گستن)
protrusive~	وضع انفعاعي - وضع تقدمي	باری به‌روپیش دهرچوون
rest~	وضع الراحة	باری حموانمه
positioning	تنظیم	پنکخست
	(وضع في المكان الصحيح)	(دانان له شوتنی لمباری خۆیدا)
post: =a dowel =(a peg or pin of metal used to attach an artificial crown to a root of natural tooth) all- cast core and ~	وتد	کۆله‌که - سنگ
	(وتد مثبت للتاج الصناعي ضمن قناة الجنر السنّي)	(سنگی جیگیر له تاجی دروستکراودا لئاو کهنالی ره‌گی دداندا)
anchor~	وتد وقلب مصبویان بالكامل	سنگو کرۆکی سرجهم دارپنژراو
cast~	وتد مثبت	سنگی چمپینمر
crown,~	وتد الصب	کۆله‌کمی دارپنژراو - سنگی دارپشته
high fusing endo-~	تاج ذو وتد	تاجی سنگ دار
	وتد القناة ذو الانصهار العالي (بدرجة حرارة عالية)	کۆله‌کمی کهنالی ره‌گیی توانمه به‌رز (به‌پله‌ی گمری زۆر)
prefabricated~	وتد مسبق الصنع	کۆله‌کمی پیش کات دروستکراو
	-وتد جاهز	-کۆله‌کمی ناماده
puller,~	نازع الودت	لینکمره‌وی کۆله‌که
regular end-~	وتد القناة الاعتيادي	کۆله‌کمی کهنالی ناسایی
removers,~	نازعات الودت	لابهره‌کانی کۆله‌که
root canal~	وتد القناة (قناة الجنر)	کۆله‌کمی کهنال (کهنالی ره‌گی)
screw~	وتد لولیی	کۆله‌کمی لولپینچی (کۆله‌کمی به‌رغو)
threaded~	وتد محلزن	کۆله‌کمی لولپینچیو
post- =after, behind	بادنة تعني: ما بعد - خلف	پیشگر به‌مانای: له پشت - پشت
postbuccal	خلف دهليز الفم	پشت دالانی دم
post- cibum =after meal	بعد الطعام (لاتينية)	پاش خواردن (به‌لاتینی)
Postcondylar:	خلف اللقمة:	پشت گرقي نيسك
	(خلف لقمة الفك السفلي)	

(پشت گریئ نیتسکی شمویلگهی خواروو)

~notch	ثلثة خلف اللقمة ثلثم خلف اللقمة	چالئ(نشئویی) پشت گریئ نیتسک
post- crown	تاج ذو رتد	تاجئ کؤله‌که‌دار
post- dam =post damming	حاجز خلفئ سد خلفئ:	بهریستی پشتموه پشته بهریمست:
~zone	منطقة السد الخلفئ	ناوچهئ بهریمستی پشتموه
posterior:	خلفئ:	پشتئیی پشتموه/ دواوه-پاشه‌کیئ:
~border	حافة خلفئة	لئوارئ پشتموه
~branches	شعب خلفئة	لقه‌کانئ پشتموه
~bridge	جسر خلفئ	پردئ پشتموه
~crown	تاج خلفئ	تاجئ پشتموه
~dental canal	قناة سنية خلفئة	کنالئ ددانئ پشتموه
~facial vein	ورید وجهئ خلفئ	خورتئهنئئ پرووی پشتموه
~infra orbital injection	الحقنة تحت الهجابئة الخلفئة	دهرزئ لئدانئ ژئئر که‌لانی چارئ پشتموه
~occlusion	إطباق خلفئ	جوتئوونئ پشتموه
~open- bite	عضة مفتوحة خلفئة	گسمتنئ کراوهئ پشتموه
~palatine artery	شریان حنکئ خلفئ	خورتئبهرئ مه‌لاشورئ پشتموه
~palatine canal	قناة حنكية خلفئة	کنالئ مه‌لاشورئ پشتموه
~palatine foramen	ثقبه حنكية خلفئة	کونی مه‌لاشورئ پشتموه
~teeth	اسنان خلفئة	ددانئ پشتموه
posterocclusion	إطباق خلفئ	جوتئوونئ پشتموه
posterolateral:	جانئئ خلفئ:	لائئ پشتموه:
~zone	منطقة جانبئة خلفئة	ناوچهئ لائئ پشتموه
post- eruption cuticle	قشرة ما بعد البزوغ	توژئال پاش ددان دهرکردن
post- injection complications	اختلاطات ما بعد الحقن	ماکه‌کانئ پاش دهرزئ لئدان (کئشه‌کانئ پاش دهرزئ لئدان)
post- insertion	بعد الإدخال بعد الإیلاج	پاش تئخستن پاش پیاکردن
post- molar:	خلف الرهرئ:	پاش خرتئمنئ پشت خرتئنه:

~fossa	الحفرة خلف الرحوة	چالی پاش خرټنمی (بۆشایی پاش خرټنه)
~triangle	المثلث خلف الرحوي	سینگۆشە پاش خرټنه
postnatal:	بعد الولادي:	پاش له دایکبوون (پاشه زئ):
~dentine	عاج بعد الولادي	عاجی پاش له دایکبوون (عاجی پاشمزئ)
~enamel	میناء بعد الولادية	مینای پاش له دایکبوون
postoperative:	بعد المراحة	پاش نەشتەرگەری
	(بعد المداخلة الجراحية):	-پاش نەنجام دانی نەشتەرگەری:
~care	العناية بعد المراحة	چاودێری پاش نەشتەرگەری
~complications	اختلاطات ما بعد المراحة	کێشه‌کان (ماکه‌کان) پاش نەشتەرگەری
postoral	خلف الفم	له‌دوای ده‌مه‌وه (یشت ده‌م)
postorbital	خلف المجاج	له‌ پشت که‌لتینی (کالانی) چاوه‌وه
post palatine	خلف الحنك	پشت مه‌لاشور
post permanent:	ما بعد الدائم:	له‌پاش هه‌میشه‌یی‌یه‌وه:
~dentition	إثفار بعد الدائم	ددان ده‌رکردن (هاتن) پاش هه‌میشه‌یی
post pharyngeal	خلف البلعوم	پاش گه‌روو
posture:	وضع- وضعية	بار- شتواز
patient~	وضعية المريض	باری نه‌خۆش
pour	يصب- يصب	داینه‌رژێ- تێی نه‌کات
pouring:	صب- سكب:	دارشتن- تێکردن:
die~	سكب المثال- سكب المثال	قالب دارشتن
powder:	مسحوق:	تۆز:
abrasive~	مسحوق ساحل	تۆزی پووشینه‌ر
chalk~	مسحوق الطباشير	تۆزی ده‌باشه‌ر
polishing~	مسحوق الصقل	تۆزی مشتوما‌لکردن
pumice~	مسحوق الخفان	تۆزی پۆم‌س
rouge~	احمر الصقل	سووره مشتوما‌لکەر
pre- =before	بادئة تعني: قبل	پێشگه‌ر به‌مانای: پێش- به‌رله
preamalgamated:	مسبق التلغم	به‌ر له‌ به‌ نه‌مه‌لگه‌بوون
	(أصلغم مغمضه جزئيا):	(نه‌مه‌لگه‌ی به‌ناته‌واو نه‌مه‌لگه‌م به‌و):
~silver alloy	خليطة فضية مسبقة التلغم	تێکه‌له‌ی زیوی به‌نه‌مه‌لگه‌بووی پێش کات

precancerous	قبیل السرطان -ما قبل السرطان	پیش شیریه فیه -بهر له شیریه فیه
precarious	طلیعة النخر	پیشی کلژی
precious:	لین:	بمنرخ - بها:
~metal	معدن فلین	کانزای بمنرخ
precipitation	ترسب	نیشتن
precision attachment	وصلة الإحكام -وصلة دقيقة	گمینه مرئی جینگر کردن -گمینه مرئی ورده
predeciduous dentition	إثغار قبل اللبني (ظهور أسنان قبل بزوغ الأسنان اللبنية)	ددان هاتن (ده کردن) پیش شیریه (ددان دهرچون له ده صدا پیش هاتنی ددان شیریه کان)
predentine: =the inner, uncalcified dentine ~zone	طلیعة العاج: منطقة طليعة العاج	عاجی پیشینه: ناوچهی عاجی پیشینه
pre- edema =preoedema	قبیل الروذمة -طلیعة الروذمة	پیش هه لتاوسان -هه لتاوسانانی پیشینه
prefabricated	جاهز -مسبق الصنع	ناماده -دروست کراوی پیشینه
preformed	مسبق التشكيل	شیره کاریی پیشینه
pregnancy:	حمل:	سک پری - دووگیانی:
~epulis	بشفة حليّة (ضخامة لثوية مننبة سليمة)	گمۆلی دووگیانی (پووک ناوساوی کلکناری پاک)
~gingivitis	التهاب اللثة الحملي	پووک سۆ سک پری (هموی پووک دووگیانی)
~tumour	ورم حملي	لوو (گمۆلی) سک پری
preliminary:	تمهيدی:	سمره تایی:
~impression	طبعة تمهيدية	قالبی سمره تایی
premalignancy	ما قبل الحث	بهر له پیسی
premalignant lesion	آفة قبیل الهيئة	دهودی پیش پیسی
premature:	مبكر - قبل أوانه:	زوو - پیش کات:
~eruption	بزوغ مبكر - إثغار قبل الأوان	ددان دهر کردن پیش وهخت
~ infant	خديج	ساوای نا به کام

prematurity	قبل الأوان	پیش وخت (پیش گمین)
premaxilla:	طليعة الفك العلوي:	پیشه شمویلگهی سەروو:
~maxillary cyst	کیس طليعة الفك العلوي	پۆزگ (کیس)ی پیشه شمویلگهی سەروو
premaxillary	نسبة الطليعة الفك العلوي	پیشه شمویلگهی سەروو
premedication	معالجة بفترة	چارەسەری سەرتایی
premolar:	ضاحك- ضاحكة	ددانی پێكەنن (پیشە خرننه)
	(جمعها ضواحك وهي الاسنان الرابعة والحامسة الدائمة):	(دانی چوارەم و پینجەمی ددانە هەمیشمیەکان):
first~	ضاحكة أولى	ددانی پێكەننی یەكەم
second~	ضاحكة ثانية	ددانی پێكەننی دووەم
prenatal:	قبل الولادي	بەر لە لەدایکبوون:
	قبل الولادة:	سپیش زان
~dentine	عاج قبل الولادي	عاجی بەر لە لەدایکبوون
~enamel	ميناء قبل الولادي	مینای بەر لە لەدایکبوون
preodema	قبل الوذمة	بەر لە هەتاوسان
=pre- edema	-طليعة الرذمة	سپیشە ئاوسایی
preoperative	قبيل المداخلة الجراحية	بەر لە ئەنجامدانی نەشتەرگەری
	-قبيل العمل	بەر لە کارکردن
preoral	امام الفم	پیش دەم (لە بەردەمی دەمدا)
prepalatal	امام الحنك	پیش مەلاشوو
	-امام الحنكي	سپیشە مەلاشووی
preparation:	تحضير - تهيئة:	ئامادەکردن- خۆ گۆرچکردنەوه:
crowning~	تحضير التتويج	ئامادەکردنی بەتاجکردن
preprosthetic surgery	جراحة ما قبل التعويض السني	نەشتەرگەری بەر لە ددان دروستکردن
prescribe	يصف	ڕەچەتی بۆ ئەنوسن
	(يوصي بدواء اوحيية)	(دەرمان یان پارێزێ بۆ دانەنن)
prescription	وصف	ڕەچەتە
	(وصفة طبية)	ڕەچەتی پزیشکی
presenile:	قبل الشيخي:	بەر لە پێبوون:
~atrophy	ضمور قبل الشيخي	پروکانەوی پیش پێبوون
presenility	قبل الشيخوخة	بەر لە پێی
=premature old age		

preservation	محافظه- وقایه	پارټرگارۍ - بهرگری
presphenoid	طلیعه العظم الوتدي	پیشه نټسکی سنگی
press:	یضفط	پمستانی نهکات-نمیهستینیت
	-حافظ	-پمستینمر:
	-مضفط:	
flask~	مضفط البوتقه	پمستینمری بۆته (پمستینمری فلاسک)
flask,~	بوتقه الضفط	بۆتهی پمستان (فلاسکی پمستان)
pressure:	خفط:	پمستان:
biting~	خفط العض	پمستانی گمستن
indicator, ~	مؤشر الضفط	ناماژه کمری پمستان
	(ای وسیله کاشفه لمناطق الضفط)	(ههر ړنگمیهک بۆ دهرخستنۍ شوټنه کانی پمستان)
masticatory ~	خفط المضغ	پمستانی جوین
	-خفط مخفي	-پمستانی خؤډاک هارپن
occlusal~	خفط اطباقی	پمستانی گمستنۍ
		-پمستانی جوتیوونۍ
pot,~	وعاء الضفط	کاسهۍ پمستان
		-قاپ (دهفر) دهپی پمستان
prevalence	انتشار	بلاوی
=the number of cases of a disease at any given time in any given place.		
prevention	وقایه- منع	بهرگری - پڼگری
preventive:	وقائي	پارټیزۍ -خؤیارټیزۍ
=designed to avert the onset	-مانع- واق:	-پاراستنۍ
		-ړنگر - بهرگر:
~dentistry	طب الاسنان الوقائي	نؤشداری ددانی پاراستنۍ
		(نؤشداری ددانپارټیزۍ)
~orthodontics	تقویم الاسنان الوقائي	راستکردنوهی ددانپارټیزۍ
~treatment	معالجه وقائیه	چارهسمرکردنۍ پاراستنۍ
preventology	الطب الوقائي	نؤشداری پارټرگارۍ (پزیشکی بهرگری)
prickle cell	خلیه شانکه	خانهای دړکاوی

Preiestley's mass (English scientist) (1733- 1804)	کتله بریستلی (بلق خضراء او بنیه فوق سطوح الاسنان القاطعة عند البقع)	بارستلی پرستلی (یهلهی سموز یان بۆر لمسر پرویمری ددانه برهوه کان کاتی نموژادیی)
primary:	اولی - بدنی ابتدائی:	یه که میی - بهراییی -سمره تایی:
~dentine	عاج لولی	عاجی سمره تایی
~dentition	إثفار لولی	ددان دهرکردنی سمره تایی (ددان هاتنی سمره تایی) -دهرکردنی ددانه شرییه کان
	(بزوغ الاسنان اللبنیه)	
~ducts	أقنية ابتدائية	کمناله سمره تاییه کان
~enamel cuticle	قشرة مينائية لولية	توژاله کی مینایی سمره تایی
~palate	قبة الحنك الابتدائية	به رزایی مه لاشووی سمره تایی
~reticulum cell	خلية شبكية أولية	خانه ی تزویی سمره تایی
~teeth	أسنان أولية (الأسنان الموقتة)	ددانه سمره تاییه کان (ددانه کاتییه کان)
primer= liner:	مبطن (ای ماده مستعمله فی تبطن الحفرة):	ناواخنکمر (ههر ماده میه که بز ناواخنی چالیک به کاردهینریت):
cavity~ =cavity liner	مبطن الحفرة	ناواخن (داپۆشمری چاله که
primitive: =original =in its first =simplest form	بدائی - بدنی -أصلي:	سمره تایی -په چاله کیی - رسمینی (رسمن)
~palate	حنك بدني	مه لاشووی سمره تایی
primordial:	أولي - بدني	یه که میی - سمره تایی
~cyst	کیس بدني -کیس لولی	پۆرکی سمره تایی -کیسی یه که میی
primordiam =the first discernible sign of any organ or part.	البداء - البرعمة	دمستپینکردن - چرژ
principal:	أساسي - رئيسي:	بناغمی - سمره کیی - بهرپه تی:
~fibres	الیاف أساسية	ریشاله سمره کیه کان
principle	مبدأ - أساس - قاعدة	بناغه - بنچینه

prism= prisma:	موشور:	موشور - ناویزه - پواژک:
enamel~	موشور مینائی	ناویزه‌ی مینائی
=a prismatic rode of which tooth enamel is made up.	-موشور المیناء	-ناویزه‌ی مینا
		پواژکی مینا
prismatic	موشوری	ناویزه‌یی - پواژکی
prismoid	شبه الموشور	له‌موشور چو (موشور شتوه) (پواژک شتوه)
prismos = broxism =tooth grinding	سحل الأسنان حسرف الأسنان حسرف الأسنان (اللیلی)	ددانه جیئ - ددانه کجیئ -ددان سواندن -ددانه جیئیی (شعوان)
pro- =before, in front of	بادئة تعني: قبل - أمام	پیشگر به‌مانای: پیش - به‌رله - لمبردهم
proal	منحرف للأمام -منتجه نحو الامام	لادان بؤ پیشموه -ثاراسته بوؤ بؤ پیشموه
probation	مراقبة (مراقبة الحالة المرضية) -تحت المشاهدة	چاودیزی (چاودیزی باری نه‌خوشیی) -لمئیر چاودیزی‌دا
probe:	مسر (أداة تحري الحفرة او المرح او الجيب او....) محس:	برؤب - نیشاندهر - پشکنمر (نامرازیی پشکنینی چال یان برین یان گیرفان یان...) همسپیکمر:
blunt~	مسر کلیل (بغو رأس مؤنف)	پشکنمری کول (سمری ناتیی)
fibre optic~	محس الالیاف البصرية (الضوئية)	همسپیکمری ریشاله‌کانی بینئ (پووناکیی)
gum pocket measuring~	مسر قیاس الجیب اللثوي	پشکنمری پیوانی گیرفانی پروکیی
optical fibres =fibre optic~	محس الالیاف البصرية (الضوئية)	همسپیکمری ریشاله‌کانی بینئ (پووناکیی)
pocket measuring~	مسر قیاس عمق الجیب	برؤب (پشکنمری) پیوانی قولی گیرفان
pocket~	مسر الجیب	برؤب (پشکنمری) گیرفان
procedure:	إجراء:	کرده‌ار - پیکار:
clinical~	إجراء سريري	کرداری کلینیکیی
laboratory~	إجراء مختبري	کرداری تاقیگه‌یی

procelous	مقعر السطح الامامي (مقعر من الامام)	پوو قوڅزى پيشمويهى (قوڅز له پيشمويه)
process:	1- ناتی- تنوء 2- عملیه صنع-فعل-عمل 3- منهج 4- استطالة:	1- چوكله- نووك- چقل 2- كارى دروستكردن- كرده -كردار 3- بهرنامه 4- دريځپووهى (دريځپوون):
alveolar~	تنوء سنخي	چوكلهى نيسكى (ددان)
ameloblastic~	عملية تصور المينا	كارى پيځهتنانى مينا
condyloid~	ناتى لقصى	چوكلهى گريځ نيسكى
coronoid~	تنوء منقاري	چوكلهى دمنوڅيى
dental~	تنوء سني (تنوء سنخي)	چوكلهى ددان (چوكلهى نيسكى ددان)
ethmoid~	تنوء بالي	چوكلهى بيژنگيى
frontal~	تنوء جبهى	چوكلهى نيوجموانيى
frontonasal~	تنوء انفي جبهى	چوكلهى لوتى نيوجموانيى
frontosphenoidal~	تنوء وتدي جبهى	چوكلهى سنگيى نيوجموانيى
globular~	ناتى كروي	چوكلهى توځيى (گډيى)
hamular~	ناتى شصى	چوكلهى قولايى
infraorbital~	تنوء الهجايى	چوكلهى كهلينى چار
mandibular~	تنوء فكي سفلي (في الجهن)	چوكلهى شمويلگهى خواروو (له كڅريه له دا)
maxillary~	تنوء فكي علوي (في الجهن)	چوكلهى شمويلگهى سمروو (له كڅريه له دا)
nasal~	ناتى انفي- تنوء انفي	چوكلهى لووتى- نووكى لووتى
odontoplastic~es	استطالات مصورة السن استطالات هيرلي الحلية المولدة للماج	دريځپووه كانى پيځهتني ددان (دريځ پووه خانه پيځهتنه كانى عاج)
orbital~	تنوء حجاجي	چوكلهى كهلينى چار
palatine~	تنوء حنكي	چوكلهى مهلاشوو
petrosal~	ناتى صخري	نوكمى بمرديى
pterygoid~	ناتى جناحي	نوكمى باليى
retromandibular~	ناتى خلف الفك السفلي	نوكمى پشت شمويلگهى خواروو
sphenoidal~	ناتى وتدي	نوكمى سنگيى

styloid~	توۀ إبری	چوکلۀ دهرزی شیوه
temporal~	توۀ صغی	چوکلۀ (لاجانگیسی) لاجانی
zygomatic~	توۀ عذاری	چوکلۀ کولمیی
processing	تصنیع	دروستکردن
processus alveolaris	توۀ سخی (لاتینی)	چوکلۀ نیسکی ددان (به لاتینی)
procheilia	بروز الشفة (بروز إحدى الشفتین)	بهرزایی لیو (دهریریویی په کت له همدرو لیو)
procheilon	برزة (النقطة المتوسطة الأكثر بروزا في الملتقي الجانبي الهامشي للشفة العليا)	بهرزه (خالی ناوهندی بهرزترین هیلې بهیه کگمیشتنی پیتسی لیوی سروو)
procynodontos =canine	النا ب (السن الثالثة في الفك)	کلبه (سټیم ددانی همدرو شمیلگه)
production:	إنتاج- تاج:	بهرهم هینان- بهرم هاتو:
dentine~	إنتاج العاج	بهرهم هاتنی عاج
productive	منتج- مولد	بهرهمهین - پیکهین
profile:	طلعة جانبية -جانپ:	دهرکومتی لای -لا (لاوه کی):
facial~	طلعة الوجه الجانبية	دهرکومتی پوی لاره کی (دهرکومتی پو له لاره)
proglossia	ذروة اللسان	نوکی زمان
prognathic	أفقم (ذو فك بارز)	قمېژ (شمیلگه بهرز) دهریریو
prognathism	فقم (بروز الفك)	قمېژی (دهریریو شمیلگه)
prognathometer	قانس الفقم (مقیاس بروز الفك)	پتوهری قمېژی پتوانه شمیلگه دهریریو
prognathous:	أفقم- بارز الفك (صفة للبروز -مقدم الفك:	قمېژ- شمیلگه دهریریو شمیلگه له پشموه:
~relation	علاقة فكية متقدمة	پمپوندی شمیلگی دهریریو
prognosis:	إنذار المرض	پیشبینی نه خوشی (پټر هی نه خوشو نه گمری چاکبونموه یان نه پونموه): (سره المرض واحتمالات الشفاء او عدمه):
dental~	إنذار سني	پیشبینی نه خوشی ددانی
denture~	إنذار الجهاز السني	پیشبینی نه نهاسی تا قمی ددان

progress	تطور- تقدم	گه‌شمه‌ندن- پيش‌گموتن
prolabium	الجزء الأمامي السفوي (القسم الخارجي الأمامي للشفة)	بمشی سویدی لیتو (بمشی ده‌ه‌کی سویدی لیتو)
proliferation	تكاثر- تشعب- نمو (تغيرات تكاثرية في النسيج)	زوریون- به‌پولیون- گه‌شه (گوزانکاری زوریونی له‌شانه‌کاندا)
proliferative	تكاثري	زوریویی
prolongation	إستطالة	دریژیون
prolonged:	طویل‌ال‌مد- مديد:	دریژیایان- دریژیوو:
~anaesthesia	تخدير مديد	سپ‌کردنی دریژیوو -سپ‌کردنی دریژیایان
~pain	ألم طويل الأمد	نازاری دریژیایان
prominence	بروز	به‌رزایی
prominent	بارزة- شاعة	به‌رزی- بالایی
prong	شوكة السن جنر السن (تسميه قديمة)	دپ‌کی ددان دپ‌کی ددان (ناویکی کونه)
pronglike	شوكي الشكل	دپ‌ک شیره
prop:	(على شكل الشوكة) 1- دعامة- سناد 2- مبيد:	(لمسر شینوی دپ‌ک) 1- کۆله‌که- پالپشت 2- دوروخمره:
jaw~	مبعد الفكین	دوروخمره‌ی همدوو شویلگه
properties	خواص	سيفه‌ت- خسه‌له‌ت
prophylactic:	وقائي -واق:	پارێزی- پارێزگاری -پارێز:
~odontotomy	سحل سني وقائي (سحل الشقوق الطاحنة للوقاية من النحز)	کپ‌اندن (سافکردن)ی ددانیی پارێزگاری (سافکردنی درزه‌کانی هاپه‌ی بۆ پاراستن له‌ کلۆزی)
~paste	عجينة واقية (ممعجون صقل الاسنان الحاوي على الفلوريد او مضادات العفونة)	هه‌ویره‌ پارێز
~treatment	معالجة وقائية	چاره‌سه‌ری پاراستن
prophylaxis:	وقاية:	پاراستن- پارێزی- پارێزگاری:

dental~	وقایه سنیه	ددانپاریزی - پاریزگاری ددانی
unit,~	وحده المعالجة الوقائية (جهاز تنظیف الاسنان بالاهتزازات فوق الصوتية)	یه‌کمی (چاره‌سهرکردنی پاریزگاری) پاریزه چاره‌سهر (نامیزی ددان پاک‌کردنموه به‌لمرینموه‌ی سموو ده‌نگیی)
proportioner:	معاير	هاورپیزه‌کمر:
	(جهاز المعايرة):	(نامیزی هاورپیزه کردن):
amalgam~	معاير الاملغم (لمعايرة الحليطة والزنق)	هاورپیزه‌کمری نه‌مه‌لگم (بۆ هاورپیزه‌کردنی تینکله و جیوه)
proprioceptive endings	نهايات حسية	نوکه هم‌ستیاره‌کان
propriodentium	النسج السنة	شانه‌کانی ددانیی
prosopalgia	عصاب وجهي -الم عصبي وجهي (الم المصب مثلث التوائم)	نازازی ده‌ماریی پرویی (نازازی سنّ لقه ده‌مار)
prosopalgic	مصاب بالعصاب الوجهي	دوچاری نازازی ده‌ماری پرویی
prosopantritis	التهاب الجيوب الوجهية التهاب الجيوب الجيبية	همری پروه که‌لینه‌کان همری گورفانه‌کانی نینوجموانیی
prosopodynia =prosopalgia	الم عصبي وجهي =عصاب وجهي	نازازی ده‌ماریی پرویی
prosopodyamorphia	ظهور الوجه النصفی	پوکانه‌وه‌ی پروی نیویی (پوکانه‌وه‌ی لایه‌کی ده‌موچار)
prosoponeuralgia =prosopalgia	الم عصبی وجهي =عصاب وجهي	نازازی ده‌ماریی پرویی
prosoponoschisis	شق وجهي ولادی منحرف	قلیشی پرویی زگماکیی لاداو (خوار)
posopoplusia =facial paralysis	لقوة -شلل وجهي	نیغلیجی پرو
prosoposchisis	شق وجهي ولادی	قلیشی پرویی زگماکیی
prosopospasm	تشنج الوجه (تشنج عضلات الوجه)	گرژی‌بودنی پرو (گرژی‌بودنی ماسولکه‌کانی پرو)
prosthesis:	تعويض - عمل تعويضي -جهاز تعويضي:	له‌جیاتی - دروست‌کراو له‌جیاتی پارچه‌ی (دمستکرد) جینگره‌وه:
cleft- palate~	جهاز شق الحنك	پارچه‌ی دمستکردی مه‌لاشرو قلیش
complete denture~	تعويض جهاز سني كامل	پارچه‌ی دمستکردی هم‌موو ددان (تاقمی ددانی تمراو)
dental~	تعويض سني	پارچه‌ی دمستکردی ددانیی

fixed~	تعمیض ثابت	پارچه دستکردی جینگ (پارچه دستکردی نه‌جول)
maxillofacial~	تعمیض فکی وجهی	پارچه دستکردی شمویلگمی پووی
partial~	تعمیض جزئی	پارچه دستکردی به‌شیی (پارچه دستکردی پارچمی)
post surgical~	تعمیض بعد الجراحة (جهاز معوض بعد الجراحة)	پارچه دستکردی دواي نمشترگمری
removable~	تعمیض تزوع (قابل للترزع) (متحرك)	پارچه دستکردی ناچینگ (گواستنوممی) (جیول)
temporary~	تعمیض مؤقت	پارچه دستکردی کاتی
prosthetic	تعمیضی (نسبة لتعمیض الانسان)	دستکرد له‌جیاتی (بمیه‌ند به دروستکردنوممی ددانموم)
prosthetics:	مبحث التعمیض-تعمیض:	زانستی دروستکردنوممی:
dental~	تعمیض سنی	دروستکردنی ددان
facial~	تعمیض وجهی	دروستکردنوممی پووی
prosthodontist	اختصاصی بالتعمیض	پسپژری دروستکردنوممی
prosthion	النقطة السخیة	خالی نیشکی ددانی
prosthodontia =prosthodontics prosthodontist	مبحث تعمیض الانسان مخص بتعمیض الانسان	زانستی دروستکردنوممی ددانه‌کان پسپژری دروستکردنی ددان
protection:	وقایة- حمایة:	پاراست- پاریزگاری:
gingival~	وقایة لثویة	پاریزگاری پووی
pulp~	وقایة اللب	پاراستنی کرؤک
protective:	واق:	پاریز:
~layer	طبقة واقیة	چینه پاریز
protein synthesis	الترکیب البروتینی الترکیب الاحی	پینکھاتنی پروتینی
proteolysis	تحلل الاحی -تحلل البروتین	پروآینه شیبونوممی
proteolytic:	حال للاحی -حال للبروتین:	شیکمره پروآین (پروآین شیکمرموم):
~enzyme	خمرة حالة للاحی	نهنزمی پروآین شیکمرموم
~organisms	عضویات حالة للاحی	زیندمومره پروآین شیکمرموم‌کان
~theory	نظرية التحلل للاحی	بیده‌دزی پروآین شیکردنوممی

proto- =first	بادنه تمنی: اول- اولی- بدء	پیشگر بهمانای: یه کهم- یه کهمی- سمرت
protocone	الحبة الإنسية الحنكية للمرحى العلوية	تیژایی (کسپ)ی ناومندی مهلاشویی خرینهی سمروو
protoconid	الحبة الانسية الحدية	کسپ (تیژایی) ناوهندی پروصمتی
protoplasm	هیولی- جبلة	پروتوپلازمی خانه - مادهدهی زیندوو
protoplasmic	هیولی (نسبة للهیولی)	پروتوپلازمی
protraction	1-بروز فکی 2-بروز سنی 3-مقم	1-دهریپرویوی شمویلگمی 2-دهریپرویوی ددانیی 3-قمپژنی
protruding	بارز- بروز	بمز- بمرزی (دهریراندن بز پیشموه)
protrusion: =(a forward thrust of teeth, usually the incisors)	بروز- تقدم- انتفاع للأمام (بروز الفك او الفكین او الاسنان الامامية):	بمرزی- دهریپرویوی هاتنه پیشموه (دهریپرویوی شمویلگه یان همدوو شمویلگه یان ددانه کانی پیشموه):
double~	بروز مزدوج (بروز الفكین)	جووته دهریپری (دهریپرویوی همدوو شمویلگه)
forward~	بروز امامی	دهریپرویوی بز پیشموه
lateral~	بروز جانیی	دهریپرویوی لایی
mandibular~	بروز الفك السفلي	دهریپرویوی (بمرزایی) شمویلگهی خواروو
maxillary~	بروز الفك العلوي	دهریپرویوی شمویلگهی سمروو
protrusive:	بارز- مندفع -متقدم:	بمرزیو- دهریپرویوی -هاتوو بز پیشموه:
~balance	توازن متقدم (توازن إطباقی امامی خلفی)	هاوسنگیی بمره پیشموه (هاوسنگیی جوتیوونی پیشو پاش)
~relation	علاقة متقدمة (علاقة امامية)	پمیوهندی بز پیشموهجوو (پمیوهندی پیشموهی)
protuberance:	شاعه- ناتن ناشرة- حبة:	بمرزایی- نوك چوكله- تیژایی:
mental~	شاعه ذقنية- ناشرة ذقنية	بمرزایی چمناگمی
proximal: =next to, adjacent ~cavity	ملاصق- مجاور: حفرة ملاصقة	تمنیشت- دراوسی: چالی تمنیشت

~contact point	نقطه تماس ملاصقة	خالی بمرکبوتنی تمنیشتی
~finishing	إنهاء الملاحق (انهاء السطح الملاحق)	تمواوکردنی تمنیشهکان (تمواوکردنی پروویمره تمنیشهکان)
~surface	سطح ملاحق	پروویمری تمنیشتی (پروویمری پیا لکاوپی)
~wall	جدار ملاحق	دیواری تمنیشتی
proximate:	محاور:	تمنیش- دراوسن:
~ surface	سطح محاور	پروویمری تمنیش
proximobuccal	خفی ملاحق (دهلیزی ملاحق)	پروممتی تمنیشتی (دالانی تمنیشتی)
proximoincisal	قاطع ملاحق	برهپی پیالکاوپی (برهپی تمنیشتی)
proximolabial	شفری ملاحق	لیوی تمنیشتی
proximolingual	لسانی ملاحق	زمانی تمنیشتی
proxima- occlusal:	طاحن ملاحق:	هارهپی تمنیشتی:
~cavity	حفرة طاحنة ملاصقة	چالی هارهپی تمنیشتی
pseud- =pseudo-	بادنة تعني: کاذب- موهم	پینشگر بهمانای: دروژن- درلی- گمدهل
pseudoadenomatous basal cell carcinoma	السرطان الغدي الكاذب ذو الخلايا القاعدية	شتریهفهی گلاندی گمدهل (دروینه)ی خانه بنچینهیهکان
pseudoalveolar =simulating an alveolus or alveolar tissue.	سنخي كاذب	نیشکی ددانی گمدهل
pseudoanodontia =the developed, but unerupted	درد كاذب -فقد الاسنان الكاذب (حالة عدم بزوغ الاسنان على الرغم من تكونها)	بن ددانی دروینه -دیار نهپونی ددانهکانی دروینه (دهرنهکردنی ددانهکان لهدهملا همرچمنده له شمویلکهدا دروستیون)
pseudocolloid (of the lip) =Fordyce spots (Fordyce: American dermatologist)= (yellow spots on vermilion border of lip or inner surface of	غرائية الشفة الكاذبة مبقع فوردایس	ملی لیوی گمدهل سپهلی فوردایس (خالی زهرهباوه لسمر هیلی بهریه ککبوتروی لیویان له دیوی ناروهوی لیوی پروممت)

cheeks + lips)

pseudoexposure	انکشاف کاذب (وصول النخر الى اللب دون انکشاف بشکل واضح)	دهرکهوتن (والابون)ی درۆینه (گمیشتنی کلژیی بۆ کرۆکی ددان بهین دهرکهوتنی بهشیوهی ناشکرا)
pseudomembrane	غشاء کاذب	گهنده له پهرده (پهردهی درۆینه)
pseudopocket	جیب کاذب	گیرفانی درۆزن
pseudopodia	لرچل کاذبه (علم الحلیه)	په درۆینه کان (زانستی خانه)
pseudosarcomatous fibromatosis	دوم لیفی عقی کاذب منتشر	لوی ریشالیهی گۆشتیهی درۆینهی بلاو
pseudostratified columnar epithelium	بشرة أسطوانية مطبقة طبقا کاذبا (موهما)	پروپۆشی لولوله کیی فره چینی درۆینه
pseudostratified epithelium	بشرة مطبقة طبقا کاذبا (وهما)	پروپۆشه فره چینی درۆینه
psoriasis:	داء الصدف (داء جلدي):	دهرده پوله که -کاژۆکیی:
~buccalis	داء الصدف الفموي -طلاوة الفم	دهرده پوله کهی ده میی
~linguae	داء الصدف اللساني -طلاوة اللسان	دهردی پوله کهی زمانیهی -کاژۆکیی زمان
psychiatric	نفسی	دهروونیهی
psychiatry	طب نفسي	نۆشاریهی دهروونیهی
psychic phenomena	ظاهرة نفسية	دیاردیهی دهروونیهی
psychology	علم النفس	دهروون زانیی
psychosomatic	نفسی عضوي -نفسی بدنی -عقلي جسماني	دهروونیهی ئهمنامیهی -دهروونیهی لمشیی -ژیریی تمعیهی
psychotherapy	معالجة نفسية	چارهسهری دهروونیهی
pterygoid:	جناحي:	بالیهی:
~canal	قناة جناحية	کهنالیهی بالیهی
~fissure	شق جناحي	درز (قلیش)ی بالیهی
~fossa	حفرة جناحية	چالی بالیهی
~plexus`	طفهة جناحية	پرچی بالیهی
~process	تنوء جناحي	چوکللهی بالیهی

~ulcer	قرحه جناحیه	برینی بالیی
pterygomandibular:	جناحي فكي	بالیی شمویلگمی
	(نسبة للتواء الجناحي والفك السفلي):	(پمیره‌ند به‌چوکلە بالیی و شمویلگمی خواروووه):
~abscess	خراج جناحي فكي	دومه‌لی بالیی شمویلگمی
~ligament	رباط جناحي فكي	به‌ستمیری بالیی شمویلگمی
~raphe	درز جناحي فكي	درزی بالیی شمویلگمی
~space	مسافة جناحية فكية	ماوه (بۆشایی) بالیی شمویلگمی
~space abscess	خراج المسافة الجناحية الفكية	دومه‌لی بۆشایی بالیی شمویلگمی
pterygomaxillary:	جناحي فكي	بالیی شمویلگمی
	(نسبة للتواء الجناحي والفك العلوي):	(پمیره‌ند به‌چوکلە بالیی و شمویلگمی سمرووهوه):
~fissure	شق جناحي فكي	درز (قلیش)ی بالیی شمویلگمی
~notch	ثلم جناحي فكي	چال (درز)ی بالیی شمویلگمی
pterygopalatine:	جناحي حنكي	بالیی مه‌لاشوویی
	(نسبة للتواء الجناحي وعظم الحنك):	(پمیره‌ند به‌چوکلە بالیی و نیتسکی مه‌لاشووهوه):
~fossa	فرة جناحية حنكية	چالئ بالیی مه‌لاشوویی
~ganglion	عقدة جناحية حنكية	گرئ بالیی مه‌لاشوویی
~groove	میزاب جناحي حنكي	درز (قلیش)ی بالیی مه‌لاشوویی
	(اخلود) جناحي حنكي	
pterygopharyngeal	جناحي بلعومي	بالیی گمروویی
pterygo- plexus (of veins)	شبكة الأوردة الجناحية	تۆپی خوئنهینه بالیه‌کان
	-خفوة الأوردة الجناحية	-سهرچی خوئنهینه بالیه‌کان
Pterygotemporal:	جناحي صفحي:	بالیی لاجانگی (بالی لاجانی):
~depression	الغفاض جناحي صفحي	نشیتی بالیی لاجانی
ptyalith= ptyalolith	حصاة لعابية	به‌ردی لیکی
=salivary calculus. (stone)		
ptyalize	يلعب- يكثر اللعب	لیک ده‌رده‌دا - زۆر لیک نمرۆژنن
ptyalo- =saliva	بادنة تعني: لعاب	پیشگر به‌مانای: لیک
ptyalocoele:	کیس لعابي او (درم کیسی بختی علی	پودک (کیسی)ی لیک یان (لووی پۆزکیسی که لیکی
=a cyst or cystic tumour containing saliva	اللعاب)	تیایه)
sublingual-	کیسی لعابي اللساني	کیسی لیکی ژیر زمان
=ranula	"کیس صفتعي لعابي المنشأ	"کیسی بۆقیس سهرچاره لیکی
ptylogenetic		

ptyalogue =sialogogue	ملعب- سيل اللعاب	ليک دهره- ليک رژين
ptyalolith= ptyalith	حصى لعابية	بهرى ليکيى
ptyalolithiasis =condition of multiple salivary calculi	(الاصابة بالحصى اللعابية)	(دوچاره بهرى ليک بوون)
ptyalolithotomy	استخراج الحصى اللعابية (جراح)	دهرينانى بهرى ليک بمنه شترگره
	(خزغ الغدة اللعابية- شق قناة الغدة اللعابية لاستخراج الحصى)	(قلشانى کمالى ليکيى بز مبهستى دهرينانى بهره)
ptyaloreaction	تفاعل لعابي	کارليکى ليکيى
ptyalorrh(o)ea =abnormal flow of saliva	سيلان اللعاب (غیر الطبيعي)	رژان (دهردانى ليک (ناناساي)
ptyalosis =salivation	إلعاب- تلعب	ليک ژانن- ليک دهردان
ptyzma =(saliva)	لعاب	ليک
puberty	البلوغ (الجنسي)	بالقبرون
Puente's disease = cheilitis glandularis pulmonary	رنوي	سجى- سيبه کيى
pulp:	اللب (لب السن):	کرؤک (کرؤکى ددان)
	الحزمة الوعائية العصبية في قناة الجذر):	(چمپکه مولوله ده مارى به کمالى په گى ددان):
~amputation	بتر العصب	برينموى کرؤک (پشه کيشى کرؤک)
~canal	قناة لبة	کمالى کرؤکيى
~cap	غطاء اللب	(قاوغ- کلار- قه پاغ- داپوشمى کرؤک (خه پلمه کى قوقزى کانزايى يان پلاستيکي به کرؤکى دهره تروى پيناده پوشرت بز پاراستنى)
	(قرص عذب معننى او ثلاثيکى يفطى به اللب المتكشف لحماية)	سمرپوشين (داپوشينى کرؤک
~capping	تغطية اللب	چالى کرؤک- بوشايى کرؤک
~cavity	حفرة اللب- تجويف اللب (حجرة اللب والقناة)	(بوشايى کرؤک و کماله که)
~chamber	حجرة اللب	بوشايى کرؤک
	(حفرة اللب في التاج فقط)	(چالى کرؤک له تاجدا) (تمنها له تاجى دداندا)
~congestion	احتقان اللب	خويتنيزانى کرؤک
~dental	لب سني	کرؤکى ددانى
~devitalization	تموت اللب	مردن (نازينموى) کرؤک

~devitalized	لب میت	کرۆکی مردوو
	-لب مات	-کرۆکی مړتړاو
~enamel	لب المیناء	کرۆکی مینا
	(النسج الشبكي النجمي)	(شانهی تۆپی نهمستیرمیی)
~gangrene	عنقرینا اللب	گانگرینی کرۆک
~horn	قرن لیبی	قۆج (شاخی) کرۆک
~infection	انتان (تعمق) اللب	تعمینموه (تشمه نه)ی بۆگمکردنی کرۆک
~inflammation	التهاب اللب	سۆی کرۆک (کرۆکمسۆ) هموی کرۆک
~mummification	قنیط اللب	مۆمیا کردنی کرۆک
~necrosis	موات اللب	مردنی کرۆک(داپزانی کرۆک)
~non- vital	لب غو- حی- لب میت	کرۆکی نازیندوو -کرۆکی مردوو
~polyp	مرجل لیبی- سلیله لیبی	زیاده کۆشتی کرۆکی
~portection	وقایه اللب	پاراستنی کرۆک
~removal	نزع اللب- استئصال اللب	دهرهینانی کرۆک
~stone	حصاه لیبی	بهردی کرۆکی
~tester	فاحص حیره اللب	پشکنیزی زیندووی کرۆک
	(جهاز لفحص حيوية اللب)	(نامیزی پشکنینی زیندووی کرۆک)
~testing	تحری حیره اللب فحص حیره اللب	پشکنینی زیندووی کرۆک
~vital	لب حی	کرۆکی زیندوو
pulpa dentis =(dental pulp)	لب السن	کرۆکی ددان
pulpal:	لیبی (نسبه لب السن):	کرۆکی (یمپوهند به کرۆکی ددانموه):
~exudate	نضحه لیبی (تتوح لیبی)	دهلاندن (تاو دهردان)ی کرۆکی
~horn	قرن لیبی	شاخ (قۆج)ی کرۆکی
~hyperaemia	تبیغ لیبی	فره خوینی کرۆک
	فرط الدم اللیبی	(زۆربوونی خوین هۆکاره بۆ خوینتتیران)
	(زیاده دمویه تۆدی للاحتقان)	
~irritation	تهریش لیبی	پروشانندی کرۆکی
~necrosis	موات اللب	مردنی کرۆک-داپزانی کرۆک
~vitality test	اختبار حیره اللب	تالیکردنموهی زیندووی کرۆک

~wall	جدار لبي	ديبارى كرځكې
pulpalgia	ألم اللب	نازارى كرځك
pulpectomy:	استئصال اللب (سحب المصب):	ليكردنموى كرځك (رېشه كېنى كړځك) (رېشه كېنى ده‌مار):
complete~	استئصال اللب بالكامل	ليكردنموى كرځك بېتموایى
partial~	استئصال اللب الجزئي	ليكردنموى به‌شيك له كرځك (ليكردنموى كرځك بېناتموایى)
pulpiform	لبي الشكل	كرځك شپږه
pulpitis:	التهاب اللب:	كرځك‌كسز - هموى كرځك:
acute~	التهاب اللب الحاد	هموى كرځكى تيز
anachoretic~	التهاب اللب التراجعي (البرثومي)	هموى كرځكى گمراوهمى (ميكروژي)
ascending~	التهاب اللب الصاعد	هموى كرځكى سركومتوتو
chronic~	التهاب اللب المزمن	هموى كرځكى كوښنه
focal~	التهاب اللب اليؤري	هموى كرځكى تيشكوتى
hyperplastic~	التهاب اللب بفرط التنسج	هموى كرځكى فره بېشانېوېو
simple~	التهاب اللب البسيط	هموى كرځكى ساكار (ساده)
suppurative~	التهاب اللب المقيح	هموى كرځكى به‌كېم بوو
total~	التهاب اللب المعم (المنتش)	هموى كرځكى فراوان (بلاو)
ulcerative~	التهاب اللب القرخي	هموى كرځكى بريښى
pulpless:	بلا لب:	بېن كرځك:
~tooth	سن بلا لب	ددانى بېن كرځك
pulpoaxial	محوري لبي	تموهرى كرځكې
pulpobuccoaxial	محورى خدې لبي (محوري دهليزي لبي)	تموهرى پوومېتى كرځكې (تموهرى دلاڼى كرځكې)
pulpodistal:	وحشى لبي:	نا ناوېندى كرځكې:
~angle	زاوية وحشية لبة	گوشه ناواوېنده كرځكې
pulpodontia	مبحث طب الاسنان اللبي	زانستى نوښدارى ددانى كرځكې
pulpodontics =pulpodontia	طب الاسنان اللبي	نوښدارى ددانى كرځكې
pulpolabial	شغوي لبي	ليټوى كرځكې
pulpolingual	شغوي لسانى	ليټوى زمانى

pulpolingoaxial	محوری لسانی لیبی	توموری زمانی کرژکی
pulpomesial	إنسی لیبی	ناوهندی کرژکی
pulpotomy:	بتر اللب:	برینموی کرژک (لینکروموی کرژک):
therapeutic~	بتر اللب الدوانی	برینموی کرژکی دهرمانی
pulpstone	حصاء لبیة	بمردی کرژک
=denticle		
pulsation	نبضان- خفتان	تریه تریه (تریه کردن)- لیتان
		- پلدان
pulsator	نابض- منبض	تریه کمر- تریه پیکر
pulse	نبض	تریه- لیتان- لمره- تریه دل- پل
pulverization	إرذاذ - سحق	ورود کردن- هارپین
pulverizator	مرده- ساحق (جهاز الإرداذ)	ورود کمر- هارپ
		(نامیزی ورود کردن)
pulvis= powder	مسحوق (لاتینیة)	تؤز
pumice:	خفان (مادة ساحلة):	پؤمس:
=a hard, abrasive substance of volcanic origin used as polishing agent.		
-paste	عجينة الخفان	همویری پؤمس
~powder	مسحوق الخفان	تؤزی پؤمس
~stone	حجر الخفان	بمردی پؤمس
pump:	مضخة:	ترومپا:
dental~	مضخة سينية (ماسة اللعاب)	ترومپای ددانی (مؤموی لیک) (لیک مؤه)
punch:	مثقب:	کونکمره:
pin~	مثقب تحضیر البئر	کونکمره (کونتیتیکمره)ی ناماده کردنی بیر
		(بؤ ناماده کردنی کونی جینگهی دهرزی یان کؤله که)
	(لتحضیر بئر الدبوس او الوند)	
puric	قیحی	کیمی
puromucous	مخاطی قیحی	لینجکی کیمی
	(موی المخاط والقیح معا)	(لینجک و کیمی تیایه بعیه کمره)
purpose	هدف- غایة	مدهست
purpura	فرفرة	مؤریه لیمی (پهله نمرخوانی)
=peliosis	(مرض دموی نزفی)	(نخوشیه کی خوتنرؤمیه)

purpuric	فروري	دوچارى مؤړيه لمبى بوو
	(مصاب بالفرفرية)	(يمپوهنډ به مؤړيه لمبى يموه)
purulence= purulency	تقيح	به كېنمبون
purulent	قيحى - صديني	كېنمبى
	متقيح - مليح	به كېنمبوو
puruloid	شبه القيح - نظير القيح	له كېنم چوو
pus:	قيح:	كېنم - زړوځاو:
-pocket	جيب قيحي	گورفانى كېنمبى
pustula	بشړه	زيپكه - قنچكه - بمرزك - بمرزوك
=pustule:	(انتجاج جلدي صفير پخوي القيح او البلفم):	
malignant~	بشړه خبيثة	زيپكه (بمرزوك) پيس
=malignant anthrax	"جمرة خبيثة"	"پشكزى پيس"
pustular	بشري (نسبة للبشرة)	زيپكېنې - بمرزكېنې
putrefaction	تفسخ - تدعص	پيسبون - به كېنمبون (بوگه نبون)
putrefy	بفسخ	پيسى نه كات - به كېنمى نه كات
putrescent	متفسخ	بوگه ن - پيسبوو
=in process of rotting;		
undergoing		
putrefaction.		
Putrid	نق - عفن - متفسخ	تمشمنه بوو - بوگه ن - پيسبوو
pyaemia	تقيح الدم	به كېنم برونى خوئين
=pyemia		
pyic	متقيح	به كېنم بوو
poy-	بادنة تعني: قيح - صديد	پيشگر به ماناى: كېنم
Pyococcus	مكورة قحيية (جراثيم)	گوښه كېنمبى (ميكروآب: خوره)
Pyocyst	كيس قيحي	پژدكى كېنمبى
pyogenic:	قيحي - مولد للقيح - متقيح:	كېنمبى - كېنم پيښكېن - به كېنم بوو:
~granuloma	دوم حبيبي قيحي	لوړى دهنكولمبى كېنمبى
pyorrhea	نجيح	پايژړا
=pyorrhoea:	سيلان قيحي:	د مردان (پژان) كېنمبى:
alveolaris,~	رعال	پايژړاى نيسكى ددان
	حقن سنجي سني	به كېنم برونى نيسكى ددانى

paradental~	تقیح النج الداعمة السنية	به کیم بوونی شانه کانی پالپشتی ددانیموه (شانه کانی دهوړی ددانی)
	(النسج حول السنية)	
Schmutz~	تقیح سموتز	به کیم بوونی سموتز
	(نوع من التقيح السنخي الناجم عن سوء صحة الانسان المستى)	(جۆړنکه له به کیم بوونی نیتسکی ددان به هقوی دزیویي له تمندروستی ددانی بهردهوراموه)
pyosis =suppuration pyostomatitis =inflammation + suppuration in the mouth. pyramid	تقیح التهاب القم التقيحي	به کیم بوون هموی ده میی کیمیی -دهه مسقوی کیمیی
pyramidal:	هرم	هره-م - پزیمیتیز - شمپوور - قوچه ک
	هرمی (على شكل هرم):	هره می - شمپووری قوچه کیی:
~fracture Le fort class 2 (French surgeon 1829-93)	کسر هرمی (کسر لافورت من الصنف الثاني)	شکاوی هرهمیی شکاوی لافورت له جۆری دوهم (شمویلگی سمرود)
pyrexia =pyrexia =fever pyrexial	حمی (ارتفاع درجة الحرارة) هموی (نسبة للحمي)	تا - (بهرزی پلهی گرمی) تایی (په یومند به تاوه)
pyriform:	کشری الشكل:	هرمن شیوه:
~fossa	جوف کشری - حفرة کشرية	بوشایی هر مییی - چالی هر مییی
pyro- =burning -fire	بادنه تعنی: حرق - حرقة حرارة - نار	پینشگر به مانایی: سووتان - سوتانموه گرمیی (تا) - ناگر
pyrogen	مولد الحرارة	گرمیی پینکپین (تا)
pyroglossia =glossopyrosis =burning sensation pythogenic	حرقة اللسان معفن - مولد التعفن	سوتانموه ی زمان کیم پینکپین (بۆگهن کمر)

Q

quack	دجال (مدعي المعرفة بالطب)	دهستې (خوی كړدوه به دكتور) (پزیشکی لا کولان: گمنده پزیشك)
quackery	دجل- تدجيل طب التدجيل	دهستې- دهستېرین -نوشداري دهستېرین
quadrangle	رباعي الزوايا (ذو اربع زوايا)	چوار گوشه (چوار گوشه دار)
quadrant = one- half of each dental arch. (in dentistry)	1- ربع النائرة 2- نصف القوس السنية	1- چواريه کی بازنه (چارهك) 2- نیوکومانې ددانی
quadratum bone	العظم المربع	نيسکی چوار گوشه
quadratus:	مربع:	چوار گوشه
~ menti	المربعة النقية	چوار گوشه ی چنناگمی (ماسولکه)
~ muscle	العظلة المربعة	ماسولکې چوار گوشه

	(چوار گۆشه ماسولکه)	
quadri - = four	پیشگر بهمانای:	بادنه تعنی:
	چوار - چواری	أربعة - رباعي
quadricuspid	چوار کسپی	رباعي الحیات
	(چوار تیژی)	(ذو أربع حیات)
quadrilateral	چوار لا	رباعي الجوانب
	-چوار تیژکمی (چوکلە)	-رباعي الحیات
	(چوژ کسپۆ کمی)	
quadritubercular	چوار تیژۆ کمی	رباعي الحیات
	(چوار چوکلە کمی)	(ذو حیات أربع)
quake	لهرزین - لهرز	رجفة - رعشة
qualitative	بابهتی - چۆنی - چۆنی	کیفی - نوعی
quality	چۆر - بابەت - چۆنیمتی (چۆریهتی)	کیفی - صفة - نوعية
quantitative	برهی - هیندی - چەندی - بر	کمی - مقداری - كمية
quantity:	بر - چەند - هیند:	کمی - مقدار - کم:
radiation ~	برې تیشک	مقدار الأشعاع
	(نمو تیشکمی ئەدات له شانه یان ئەندام (الاشعة المطبقة علي النسيج أو العضو في المرة الواحدة)	
quantum:	چەند (بر) (به لاتینی):	کمی (لاتینی):
~ libet	بهبری و یستو	بالکمی المرغوة
~ number	بره ژماره	کمی بالعدد
quaque hora	هه موو کاتژێک	کل ساعة
quartz	کوارتز (کانیکی باوه: کانزایه کی بلاوه)	کوارتز (معدن)
	-بهردستی - بهردی بلوری	-مو - بلور صخري
quater in die	چوار جار له پۆژیکدا (به لاتینی)	أربع مرات باليوم (لاتینی)
quarter	چارەك	ربع
quaternary amalgam	نەمەلگەمی چواری	أملغم رباعي
	(نەمەلگەمێك جیوهو سێ کانزای تری	(املغم يحتوي الزئبق وثلاثة معادن أخرى)
	تیایه)	
queen's metal = (alloy = tin and antimony)	کانزای پاشایی	المعدن الملكي
	(کانزای مهلیکی)	(خليطة من القصدير و الانتيموني)

(تینکه‌له له قصدير و نمتيمؤنى)

quench

ناوى نه‌دا- خيئرا ساردى يسقى- سقاىة- إخماد
نه‌كاتنوه(ناودانى كاتزا)
-دامر كاندنموه- خه‌فه‌كردن- كوژاندنموه

quenched steel

پؤلاى ناودراو فولاذ مسقى

questionnaire

ليستى پرسياره‌كان
(نسمو فؤرمه‌ى نه‌خؤش وه‌لامى (الورقة التي يجب فيها المريض علي الاسئلة
پرسياره‌كانى بارى نمدروستى تيا المتعلقة بحالته الصحية)
نه‌داتنوه و تۆماده‌كرئت)

Queyrat's erythroplasia
(Queyrat 1872 French
dermatologist)

په‌لسوورى لينجكه‌ روپؤشه شانه بهر له
شېره‌به‌نجى
التبقع الاحمر للنسيج المخاطية البشرية ماقبل
السرطانية

quick:

خيئرا- زوو
سيه‌كسر
-زينلو:
سريع
-رأسا
-حى:

~ - cure resin

نه‌كريلى خيئرا ره‌قبوو راتنج سريع التصلب

~ - repairing

چاككردنموه‌ى خيئرا
إصلاح سريع

~ - setting cement

سيمه‌نتى خيئرا ره‌قبوو
استمت سريع التصلب
(چيمه‌منتؤى خيئرا ره‌قبوو)

quicksilver
= mercury
quiet:

جيوه
هيمن- لسمرخؤ- ناسوده- هيتواش
هاديء:

~ running engine

بزوينموى لسمرخؤ خولواه
محرک ذو دوران هادىء
(ماتؤوى هيتواش خولواه)

quite

يه‌كجار- به‌تمواوى
كاملا- كاملة

quinary amalgam

نه‌مه‌لگه‌مى پيئنجينه
(مه‌لگه‌مىك جيوه و چوار كاتزايى
جياوازى تيايه)
املغم خاسى
(املغم بمتموي الزئبق و اربعة معادن مختلفة)

quinine

كينين
(ماده‌يه‌كى كيميائىيه‌ وه‌ك دهرمان
به‌كاردئت)
كينيا- كينين
(ماده‌ كيميائيه تستمل كنراء)

quinquecuspid

پيئنج كمسپى- پيئنج تيزواى
خاسى المنيات

quinguetubercular

پيئنج چوكله‌ى
خاسى المنيات

quinsy
= **acute suppurative**
tonsillitis

خراج خلف اللوزة
(التهاب اللوزة التقيحي الحاد)

درومهله نالوو
درومهله پشت نالوو
(هموی نالوی کیمیی تیښ)

quotation
quotidian:
= **recurring daily**

اقتباس
ورد (حدث كل يوم)
یومي - كل يوم - عادي:

لنومرگرتن
پوژانه (پوژایه دووباره نمییتموه)
-همه موو پوژئی - سانا:

~ fever

حمی ورد

تای پوژانه
(تای دووباره موووی پوژانه)

q.v.,
(**quod vide; quantum vis**)
= **which see**

1- راجعة في
-انظر إليه في
2- بالكمية التي ترغبها (لاتينية)

1- بږی بگهړئ له
-سهری که له
2- بهو بهی نعموتیت (به لاتینی)

radiciform	جنري الشكل	په‌گيی شيره
radicula	جنير	په‌گوزکه
	(جنر صغیر)	(په‌گيی بچوک)
radicular	جنري (نسبة للجنر):	په‌گيی (په‌موند به‌په‌گموره):
~ cyst	کيس جنري	پژدکي په‌گيی
radiectomy= radectomy		
radio -	بادنة تعني:	پيشگر به‌ماناي تيشکن- تيشکدر
	إشعاعي- مشع	-تيشکاوه- تيشکدار
radioactive	مشع- إشعاعي	تيشکن- تيشکه چالاک
	-ذات فعالية اشعاعية	تيشکاوه- تيشکدر
radioautography	تصوير شعاعي ذاتي	تيشکمونته‌گري خويی
		(خوتيشکه ويته‌گريی)
radiodontia = radiodontics	التصوير الشعاعي السني	تيشکمونته‌گري ددان
radiogram= radiograph	-الاشعة السنية	نیکس به‌رداري ددان
radiograph = radiogram:	صورة شعاعية:	ويته‌ی تيشکيی:
bite- wing ~	صورة العضة المجنحة	ويته‌ی تيشکيی گمستنی بالدار
incisal ~	صورة شعاعية قاطعة	تيشکه ويته‌ی برهم
	(صورة للاسنان القاطعة)	(ويته‌ی تيشکيی ددان به‌په‌گان)
interproximal ~	صورة المسافات بين الملاصقة	تيشکه ويته‌ی نيوان ددانه‌گان
occlusal ~	صورة إطباقية	تيشکه ويته‌ی جوتبون (ددانه‌گان)
panoramic ~	صورة بانورامية	تيشکمونته‌ی پانورامي
periapical ~	صورة لمحول الفروة	تيشکه ويته‌ی ده‌ري بني په‌گي ددان
root ~	صورة الجذر	تيشکه ويته‌ی په‌گ
radiographic	إشعاعي- شعاعي	تيشکيی
radiography:	تصوير شعاعي:	ويته‌گرتنی تيشکيی
		-تيشکه ويته‌گريی:
dental ~	تصوير سني شعاعي	ويته‌گرتنی تيشکيی ددان
extra - oral ~	تصوير من خارج الفم	تيشکه ويته‌ی له ده‌موي ده‌موره
intra - oral ~	تصوير من داخل الفم	تيشکه ويته‌ی له ناوده‌موره
radioisotopes	نظائر مشعة	هارتا تيشکته‌گان

radiologist	اختصاصی بالاشعه	پسپۆری تیشک
radiology	علم الأشعة	تیشکرانی
		-تیشکه نۆشداریی
radiolucent	شفاف للأشعة-تنفذ للأشعة (تنفذ منه الأشعة)	ڕۆشن بۆ تیشک (تیشکی بیا تیندهپریت)
radiolus = (probe)	مسبر - محس	پرۆپ - پشکنەر
radiometer	مقیاس الاشعاع	تیشکپیو
radionecrosis	تنخر شعاعي -نفر شعاعية (تموت خلوي بسبب الأشعة)	کلۆزیونی تیشکی -تیشکه کلۆزی (تیشکه داخووان)
		(مردنی خانهکان بههۆی تیشکموه)
radio- opacity	خليلة شعاعية(عدم نفوذ الأشعة)	لێلی تیشکی -بیاتینهمپرینی تیشک
radio - opaque	طليل علي الأشعة (لا تنفذ منه الأشعة)	لێل(ناپۆشین) تیشک (تیشکی بیا تیناهپریت)
radiosurgical knife	مشرط كهربائي	تیغ(چمقزی) تیشکی نهشتهرگمیری
radiotherapy	معالجة شعاعية	چارهسهری تیشکی(تیشکه چاره)
radium:	رادیوم	رادیوم
	(عنصر فلزي مشع):	(توخی کانزایی تیشکدهس):
~ needles	ئبر الرادیوم	دهزیههکانی رادیوم
~ treatment	معالجة بالرادیوم	چارهسهرکردن به رادیوم
radula = (scaler)	أداة التقليل (أداة إزالة القلح من سطوح الأسنان)	کلس لیکمه (تاسمرازی لیکردنموه کلس لهسهر پرووسهری ددانهکان)
raising:	رفع:	بهرزکردنموه:
bite ~	رفع العضة	بهرزکردنموه گمستن
rake teeth	أسنان مشطية (صفة للأسنان المفرقة)	ددان شانسی -شاشی ددانهکان(ددان شاشی)
rami (pl. of ramus)	1- جمع راد 2- أغصان- فروع -شعب	1- کۆی: لا بهشی بهرزی شهویلگهی خواریو 2- پهل -لق- بهش- پۆل
ramification	تفصن- تشعب	پهلدهرکردن- بهشبوون

	-لق دمرکردن	-تفرع
rampart:	شوره:	سور:
maxillary ~	شوره ی شمویلگه ی سروره	سور الفك العلوي
ramus:	1- پیمس:	1- راد
	(بهشی پمزیزووه ی شمویلگه ی خواروو)	(الشعبة الصاعدة من عظم الفك السفلي)
	2- پدل- لق- پزل:	2- غصن- فرع- شعبة:
~ of the mandible	بهشی لابه ریزووه ی شمویلگه ی خواروو	راد الفك السفلي
range:	موردا- بوار- مارو:	مدی- مجال:
melting ~	موردا ی توانمه	مجال الإنصهار
	-ماره ی توانمه	(منذ بدء الانصهار حتى تمامه)
	(له دهسپیکردنی توانمه تا بهتمواری نمتویمه)	
ranine	1- بزقی	1- ضفدعی
	2- پمیرند بهو ی له ژیر زماندایه	2- نسبة لما تحت اللسان
ranula	پژولک (کیس) ی بزقی	کیس ضفدعی
	(کیس پمگخواردی ژیر زمان یا ژیر شمویلگه)	(کیس الإحتباس تحت اللسان أو تحت الفك)
ranular	پمیرند به کیس ی بزقیه	نسبة للكيس الضفدعي
raphae, mid- palatine	درزی مه لا شوری ناومندی	الدرز الحنكي المتوسط
raphe:	درز- له میبون	درز
=suture,	-بستمه	-إلتحام
=ridge,=crease	-هتلی بهیه کگمیشتن	-ملتقی
marking the line of union between two symmetrical halves.	-پمرد	-رباط- رفاء
buccal ~	هتلی بهیه کگمیشتنی پرومعت	الدرز الخدي
= line marking the union of part of cheek derived from max. process with those derived from mand process.	-بستمه هتلی پرویهک	
lingual ~	هتلی بهیه کگمیشتنی ناوهندی زمان	الدرز اللساني (ملتقی ظهر اللسان)
= eurrow long midline of the dorsal surface of the tongue, corresponding to the fibrous septrum which devides the tongue into two.	-بستمه هتلی سمر زمان	
palatine ~	هتلی بهیه کگمیشتنی مه لا شور	الدرز الحنكي
= narrow mucosal ridge on the midline of the hard	-بستمه هتلی مه لا شور	

palate.

pterygo – mandibular ~
= A sinwey ligament deviding
the buccinator muscle from
the constrictor pharynges
superior.

rapid:

~ developer

~ fix

~ pulse

rarefaction:

= (lessening but not in
volume)

bone ~

Raschow's plexus

= a fine nerve plexus
below the odontoblasts in
the dental papilla, found
during formation of
dentine.

rash:

gum ~

= strophulus

medicinal ~

serum -

tooth ~

= strophulus

wandering ~

= geographic tongue

raspatory:

= (currate)

periosteal ~

rate:

ملتقى الجناحي الفكى (السفلى)

سريع:

مظهر سريع

(مظهر للافلام الشعاعية)

1- تثبيت سريع

(تثبيت الافلام الشعاعية)

نبض سريع

تخلخل:

تخلخل العظم

حفرة راشو

طفح (اندفاعات جلدية مؤقتة):

طفح لثوي

- طفح حطاطي احمراري

طفح دوائي

طفح مصلي

طفح سني

(في سياق الامراض الالتهابية)

طفح متلو-طفح جوال

- اللسان الجغرافي

معرفة:

معرفة السمحاق

سرعة- معدل- نسبة:

بمستمره هتلى باليسى شمويگمى

(شمويگمى خواروو)

خيرا- زوو:

ددرخمرى خيرا

(ددرخمرى فليسى تيشكى)

1- جينگير كردنى خيرا

2- چسپانندى خيرا

(جينگير كردنى فليسى تيشكى)

تريه(يل)ى خيرا

داخوران- كه ميبونهه- رژين

- (كه ميبونهه، به لام له قهباردها نا):

داخورانى تيشك

پرچ(چمپك)ى راشو

پدله- لير- زينكه- تاميسك:

تاميسكى پووك

لير(پدله)ى دهرمانى

پدلهى زهرداويى

پدلهى ددانى

(له رژينوى نهخوشيه تمشهنيه كاندا)

پدله گمروك

= زمانى جوگرافى

كپتنمر- ههلكولمر- لاهمر- كمرتو

- كردو- كردوگيش- خاكه ناز:

كمرتوى نيسكه پووش

خيراى- تيكرا- ريژه:

sedimentation ~	سرعة التثقل -سرعة الترسيب(تركيد)	خيزراي قورسبون -خيزراي نيشتن (كهلهكه برون)
ratio	نسبة- تناسب- درجه	ريژه- رآده
ray (pl. of rays):	شعاع (جمعها اشعة):	تيشك (كز: تيشكه كان):
fungus, ~ = actinomycosis Roentgen ~s (1845-1923) (German physician)	فطر شعاعي اشعة رونتجن	كمريوي تيشكيي تيشكي رونتجن
re -	بادنة تعني: ثانية - مرة اخرى	دووباره - جاريكي تر - جاريكي دي
reactance	مفاعلة- مجارب	كارليتكردن
reaction:	تفاعل- ارتكاس-رد فعل:	كارليتك- كاردانموه - هه لگمپانموه:
allergic ~	إرتكاس تحسسي	كاردانموه ي همستيايي
support ~	إرتكاس الدعائم	كاردانموه ي پالپشتيي
tissue ~	إرتكاس نسيجي	كاردانموه ي شانهيي
Wasserman ~	تفاعل واسرمان (تشخيص الزهري أو الانريبي)	كارليكي واسرمان بز دمستنيشانكردني نه خوزشي فهرمنگيي(سفلس)
ready - made:	جاهز:	ناماده(ناماده كراو):
~ wax shapes	أشكال شمعية جاهزة	شيوه ميتويه ناماده كراوه كان
reamer	موسعة (أداة التوسيع الاقتنية)	فراوانكمر (ناصرزي فراوانكردني كه نالي په كي ددان)
reamputation	إعادة البتر	دووباره پيرنموه (دووباره ليكردنموه)
reattachment	إعادة الرصل -إعادة الارتباط	دووباره پميومندكردنموه -دووباره پميه كيستمونموه (پميه كگميانننموه)
rebase = rebasing	يبدل القاعدة = تبديل القاعدة	بناغه كه نه گزپيئت -گزپيني بناغه(بناغه گزپين)
	(إعادة لتشكيل قاعدة طقم الاسنان دون تصديل العلاقة الاطباقية	(دووباره پيگه پيناوه ي بناغه ي تاقسي ددان پميه دمستكاري پميومندي جوتبونوي ددانه كان)

	للاسان)	
recalcification	تکلس تال	دووباره به کلسیون
receiver:	آخذ- مستقبل	وهرگر- پیتشوازیکر
	-إناء:	-دهفر- تهخت:
waste ~	إناء الفضلات	دهفری پاشمړ
receptacle:	وعاء- إناء	دهفر- تهخت
waste ~	وعاء الفضلات	دهفری پاشمړ
recession:	إنحسار- تراجع:	دامالراو- کشانموه:
bone ~	تراجع العظم	کشانموه ی نیشک
gingival ~	تراجع لثوي	کشانموه پووک
gum ~	إنحسار اللثة	دامالراوی پووک
recidivation = relapse	نکس- معاودة (عودة الداء)	نسکۆ- گهرانموه (سهره لاندانموهی دهره)
recipe = take = R	خذ- تناول (یرمز به R فی الوصفة الطبية)	بیگره- پینژشه (هنگامه R له ره چته نویسنده)
reciprocation	تطبیق التبادل (جمل الجانب الواحد من الطقم الاسنان المجزئي مقاوما للضغط الحادث من الجانب الاخر)	نهغامدانی هاوسنگی (لایه کی پارچه تاقم بهر ه لستی نهو پستانه بکات که له لاه کی تر دروستبوه)
reconstruction	إعادة البناء	دووباره پیکه پستانموه
record:	1- تسجيل- تدوين 2- سجل 3- يسجل:	1- تۆمارکردن- نویسنموه 2- تۆمار 3- تۆماری نهکات:
card, ~	بطاقة التسجيل	تکس تۆمارکردن
case ~	مشاهدة -سجل الحالة	بینن- سیرکردن ټیپینی کردن -تۆمارکردنی بارو دڅخ
face- bow ~	تسجيل بالورس الوجهية	تۆمارکردن به (ناصرای) کهوانه ی پووی
functional chew - in ~	تسجيل حركات المضغ	تۆمارکردنی جولہی جوین
interocclusal ~	تسجيل إطباقی	تۆمارکردنی جوتبوونی
jaw relation ~	تسجيل علاقة الفكین	تۆمارکردنی پیوهندی همدووشمولکه
occluding centric relation ~	تسجيل العلاقة الإطباقية المركزية	تۆمارکردنی پیوهندی جوتبوونی چمقی
positional relation ~	تسجيل العلاقة الوضعية	تۆمارکردنی پیوهندی شتوازی

	(بین الفکین)	(نینوان همدوو شمیلگه)
pre – extraction ~	تسجیل قبل القلع	تۆمارکردن پیش ددانکیشان
pre – operative ~	تسجیل قبل الجراحة	تۆمارکردن بهر له نمشتهرگری
profile ~	تسجیل الطلعة الجانبية (الأمثلة الجانبية للوجه)	تۆمارکردن ده رکومتین (شیره) ی لای (قالبی لای پور)
protrusive ~	تسجیل انقناعی	تۆمارکردن دهریهریوی (شمویلگه بهرپیش)
terminal jaw relation ~	تسجیل علاقه الفکین المتأخرة	تۆمارکردن همدوو شمیلگه بهرپیش
wax ~	تسجیل شمعی	تۆمارکردن به میو
recovery	شفاء	چاکبوونه - سارپژبوونه
recrudescence = recurrence	معاودة (عودة الاعراض المرضية بعد اختفائها)	گه پانوه - سرهه لئانوه (گه پانوهی نیشانه گانی نه خۆشی پاش نه مانیان)
recrudescent = recurrent: ~ disease	معاود: مرض معاود	گه پراوه - سرهه لئانوه: نه خۆشی گه پراوه
rectus muscle	العضلة المستقيمة	ماسولکه ی راست (راسته ماسولکه)
recuperation	إستعادة (إستعادة العافية و الصحة)	گه پانوه - بوژاننده (گه پانندهی تۆش و تمندروستی)
recurrence = recrudescence	نکس - معاودة	گه پانوه - دووباره بوونه - هه لگه پانوه - شکستی
recurrent = recrudescent:	ناکس - معاود:	گه پراوه - دووباره بووه: - سرهه لئانوه
~ aphthous stomatitis	التهاب الفم القلاحي الناکس	همی زامی دووباره بووهی دم (ده مسمزی زامی گه پراوه)
red zone (of the lip) =vermillion border reduced:	المنطقة الحمراء (من الشفة) ضامر:	نارچه (هیل) ی سووری لیو پوکاوه - که مپووه
~ dental epithelium	بشرة سنية ضامرة	پوپیۆشی ددانی پوکاوه
~ enamel epithelium	بشرة مينائية ضامرة	پو پیۆشه مینایی پوکاوه
reduction	رد - إعادة - إرجاع - تحويل - إختزال - إختصار	گه پانوه - دووباره کردنه - گۆپران - که مکردنه - کورتکردنه

referred pain = synalgia	الم مصاحب	هاده له نازار
= telalgia	= الم بعيد المنشأ	= نازاری سمرچاره دور
	= الم رجيع	نازاري گوټټرواره
		-نازاري نيردراو
reflect	يعکس	نميدانمونه - پيرچينه داتمونه
reflected:	منعکس:	هه لگنپراوه - هه لگنپراوه
		-دراوه - پيرچکراوه:
~ pain	الم منعکس	نازاري هه لگنپراوه
reflection	انعکاس	دانمونه
		-گنپرانمونه (هه لگنپرانمونه)
		-پيرچندانمونه (شکانمونه)
		(پيرچکردنمونه)
reflex:	منعکس:	هه لگنپراوه - فرته - بدبر
	-انعکاسي:	- (پيرچ) پيرچکمره - شکاوه:
acquired ~ = conditional ~ action, ~	منعکس مکتسب	فرته ي دستکوترو
	فعل منعکس	کاري فرته
		(کاري هه لگنپراوه)
allied ~	منعکس متحد	هه لگنپراوه پيکهو بهمند
	(مرتبط ببعضه البعض)	
antagonistic ~	منعکس مضاد	دژه فرته
	-منعکس مقاوم	-هه لگنپراوه بهرگر
arch, ~	قوس الانعکاس	پيرچه کموان
		(کموانه ي پيرچه ماناگه)
chin ~ = jaw - jerk ~	منعکس ذقني	فرته ي چانه گه
	= منعکس رجفاني فکي	-فرته لمريزه ي شمویلگمیی
conditional ~ = conditioned ~ facial ~	منعکس شرطي	فرته ي مبرجی
	منعکس حلقومي	فرته ي گمرویی
indirect ~	منعکس غو مباشر	فرته ي ناراستموخو
jaw clonus ~	منعکس اختلاحي فکي	هه لگنپراوه (فرته ي) لمري شمویلگمیی
jaw - jerk ~	منعکس رجفاني فکي	فرته ي لمري شمویلگمیی
jaw ~	منعکس فکي	فرته ي شمویلگمیی

laryngeal ~	منعکس حنجري	فرته‌ی گه‌روویی
local ~	منعکس موضعي	فرته‌ی جینگه‌یی
mandibular ~	منعکس فکي(سفلي)	فرته‌ی شه‌ویلگه‌یی خواروو
mass ~	منعکس شامل	فرته‌ی فراوان
massetric ~	منعکس العضلة الماضغة	فرته‌ی ماسولکه‌ییی جویین
nasal ~	منعکس أنفي	فرته‌ی لووتی
nasomental ~	منعکس ذقني أنفي	فرته‌ی چه‌ناگه‌یی لووتی
nociceptive ~	منعکس الألم الرضي (منعکس الألم المرض بالرض)	فرته‌ی نازاری کوتراویی(زه‌بری)
oesophagosalivary ~	منعکس لعابي مرثي	فرته‌ی لیکه‌یی سوری‌تچک‌یی
palm - chin -	منعکس الذقن و الکف(راحة اليد)	فرته‌ی چه‌ناگه‌یی و له‌یی ده‌ستی
palmo - mental ~ = palm - chin ~	منعکس ذقني کفي	فرته‌ی چه‌ناگه‌یی له‌پ(به‌ی) ده‌ستی
pathologic ~	منعکس مرضي	فرته‌ی نه‌خۆشیی (نه‌خۆشیه فرته)
pharyngeal ~	منعکس بلعومي	فرته‌ی گه‌روویی
pilomotor ~	منعکس قشعريري	فرته‌ی له‌مرزه‌یی
unconditioned ~	منعکس عفوي	فرته‌ی له‌خۆوه‌یی
refractory	عنيد - معند - عصبي -حراري(صاعد للحرارة)	به‌رگر - خۆپاگر - یاخیی -گه‌رمه‌نی(به‌رگه‌ی گه‌رمیگر)
refrigerant	مه‌رد	ساردکهر
refrigeration	(دواء أو مادة مه‌ردة)	(ده‌رمان یا ماده‌یه‌کی ساردکهره‌ه)
region:	ته‌ريد	ساردکردنه‌وه
denture bearing ~	ناحیه - منطقه - اقلیم:	ناوچه - هه‌رمه‌ن:
mylohyoid ~	منطقه استناد طقم الانسان	ناوچه‌ی پالیشتی تاقمی ددان
regional:	ناحیه ضرسیه لامیه	ناوچه‌ی خرته‌نیه‌ی لامی
~ anaesthesia	ناحي - ناحیوي:	ناوچه‌یی:
registration:	تهدير ناحي -تهدير ناحیوي	سپ‌کردن(به‌منج کردن)ی ناوچه‌یی
jaw movements ~	تسجيل -تلوين:	تۆمارکردن -نوسینه‌وه:
	تسجيل حركات الفك	تۆمارکردنی هه‌وجۆلی شه‌ویلگه

maxillomandibular ~	تسجیل علاقه الفکین	تۆمارکردنی په‌یومندی هه‌ردو شه‌ییلگه
occlusal ~	تسجیل الإطباق	تۆمارکردنی جوت‌بون
positional relation ~	تسجیل العلاقة الرضعية	تۆمارکردنی په‌یومندی شت‌وازیی
tissue ~	طبع النسيج	قال‌بگرتنی شانه‌کان
	(تسجیل شکل النسيج)	(تۆمارکردنی شت‌وه‌ی شانه‌کان)
vertical dimension ~	تسجیل البعد العمودي	تۆمارکردنی ماوه‌ی ستونیی
		(تۆمارکردنی دوری شاقولی)
regression	1- تراجع - رجوع	1- گه‌رانوه
	2- متقه‌ر - ارتداد للخلف	2- پوو‌کانوه - پاشه‌کشی
	3- انحسار الداء او الحمي تدريجيا	3- که‌مبونوه‌ی دهره
		یان تا وورده وورده
regressive	منحسر - متقه‌ر	گه‌راوه - گه‌راوه به‌ریو دوا
	-متراجع - مرتد للوراء	
regular:	اعتیادی - نظامی:	ناسایی - به‌رینکی (پێک):
~ alloy	خليطة اعتيادية	تێکه‌له‌ی ناسایی (پێشت)
~ amalgam	ألملم اعتيادي	نمه‌لگه‌می ناسایی
= ~ alloy		= تێکه‌له‌ (کانزایی) ناسایی
~ dentine	عاج نظامي	عاجی ناسایی (پێک)
regulation	تنظیم	پێک‌خست
regulator	منظم	پێک‌خه‌ر
regurgitation	قلس	هه‌له‌ینانه‌وه
	-تجشؤ	-پاشانه‌وه
	(خروج الطعام أو السوائل في المعدة الي الفم)	(هاتنه دهره‌وه‌ی خۆراک و شله‌مه‌نی له‌ گه‌دهره بۆ ناوده‌م)
rehabilitation	تاهیل	په‌هتانه‌وه
	(إعادة الشكل و الوظيفة الي العضو بعد العجز أو المرض):	(گه‌رانوه‌ی شت‌وه‌ی فرمان بۆ ئه‌ندامێک پاش په‌که‌وتن یان نه‌خۆشی):
mouth ~	تاهیل الفم	په‌هتانه‌وه‌ی ده‌م
oral ~	تاهیل فموی	په‌هتانه‌وه‌ی ده‌می
reimplantation	إعادة الزرع	دووباره‌ پروانندنوه
= replantation	(إرجاع السن الي السنخ الذي قلمت منه)	(چانندنوه)
		(گه‌رانندنوه‌ی ددانه‌که بۆ ناو چالی تێکه‌که‌ی)

		خوی که هه‌لکیشرا بوی
reinfection	إنتان تال	دووباره توشیوون
	-عودة الإنتان	
reinforced:	مقوي - مدعم:	تۆکمه‌کراو - پتموکراو
		-به‌هیزکراو:
~ cement	إسمنت مدعم	سیمه‌نتی تۆکمه
	(مقوي بالیاف الزواج مثلاً)	-چیمه‌نتۆ (کۆنکریت) ی شیشبمند
reinforcement	تقوية - دعم	به‌هیزکردن - تۆکمه‌کردن
	-تمیز	-پتموکردن
rejection:	نبذ - طرح - طرد	نمویستن - ده‌کردن - په‌تکردنموه
	-رفض (عدم قبول البدن للأجسام	-بیریم‌چدانموه - فریدان
	الأجنبية):	-گه‌پانندنموه دواوه
		(په‌تکردنموه ی لمش بۆ تمنی نامق):
tooth ~	طرح السن	په‌تکردنموه ی ددان
relapse	نکس	سمره‌لئانموه
	(معاودة الناء)	(گه‌پاندموه ی نه‌خوشیی)
relation:	علاقة:	پمیوه‌ندیی:
acentric ~	علاقة لامركزية	پمیوه‌ندیی ناچه‌قی
acquired centric ~	علاقة مركزية مكتسبة	پمیوه‌ندیی چه‌قیی پمیلاکراو (ده‌ستخراو)
acquired eccentric ~	علاقة منحرفة مكتسبة	پمیوه‌ندیی ناچه‌قیی (لاداوی) پمیلاکراو
centric ~	علاقة مركزية	پمیوه‌ندیی چه‌قیی
convenience jaw ~	علاقة مألوفة للفكين	پمیوه‌ندیی ناسایی همدوو شمویلگه
dynamic	علاقة داینامیکی	پمیوه‌ندیی داینامیکیی
	-علاقة حركية	-پمیوه‌ندیی جوله‌یی
	-علاقة فعالة	-پمیوه‌ندیی چالاک (به‌کار)
eccentric ~	علاقة منحرفة	پمیوه‌ندیی ناچه‌قیی (پمیوه‌ندیی لاداوو)
intermaxillary ~	علاقة وضعية بين الفكین	پمیوه‌ندیی شیتوازیی نیران همدوو شمویلگه
jaw ~	علاقة الفكین	پمیوه‌ندیی همدوو شمویلگه
jaw rest ~	علاقة الفكین في حالة الاسترخاء	پمیوه‌ندیی همدوو شمویلگه له‌باری هه‌وانموه‌دا
lateral ~	علاقة جانبية	پمیوه‌ندیی لایی
median jaw ~	علاقة الفكین المتوسطة	پمیوه‌ندیی همدوو شمویلگه ی ناوه‌ندیی
positional ~	علاقة الفكین الوضعية	پمیوه‌ندیی همدوو شمویلگه ی شیتوازیی

protrusive ~	علاقة الفكّة الإنتفاعيّة	پمپوهندی همدووشمویلگی دهر پمپیو (بۆ پینشموه)
retruded median ~	علاقة الفكّة المتوسطة المتراجعة	پمپوهندی همدووشمویلگی ناوهندی گهرانموه بۆ دواوه (باشه کشی)
ridge ~	علاقة الحواف السنخية -علاقة حیدية	پمپوهندی لیواری نیتسکی ددان
static ~	علاقة سکوتية	پمپوهندی نارام (پمپوهندی وهستار)
unstrained ~	علاقة غیر متکلفة للفکّة (غیر مجهدة)	پمپوهندی بّی فشاری (بّی زهیری) همدوو شمویلگه
vertical -	علاقة عمودية	پمپوهندی ستونی (شاقولێ: شاولی)
relationship:	علاقة:	پمپوهندی:
base- tissue ~	علاقة النسيج بقاعدة الطقم	پمپوهندی شانه به بناغهی تاقموره
buccolingual ~	علاقة خدية لسانية	پمپوهندی پروومعتی زمانی
occlusal ~	علاقة إطباقية	پمپوهندی جوتبوونی
relax	1- یرخي 2- یسترخي - یوهن - یلطف - یخفف	1- خاوی نه کات - شلی نه کات 2- خۆی خاوی نه کاتمه - خۆی شلته کات - هیووی نه کات
relaxant:	مرخ- مریح:	خاوکمر - شلکمر - حموتنمر:
muscle ~	مرخ للمضلات	خاوکمری ماسولکه
relaxation:	إسترخاء - إرخاء - استراحة:	خاویوندهوه - خاوی - حموانموه - شلکردنموه :
isometric ~	إرخاء متماثل القیاس	خاوی یه کسانه پیتوان - خاوی پیتوانه یه کسان
relief:	1- تفریح- فرج إراحة - راحة 2 الحواف الخارجیة للارتفاعات و الفجرات الضموية:	1- نه هیشتن (فشار یان زهیر) - هیوکردنموه - حموانموه 2- لیواری دهره کیی به مزایی و بۆشاییه کانی دهم :
~ chamber	حجرة التفریح	بۆشایی فشار نه هیشتن

	(الناطق المخففة للضغط في قاعدة طقم الاسنان)	(المسمر نمو ناوچاندی که ناوموهی تا قمی ددان فشار نه خاته سمر شانه گانی ناو دهم)
reline	بطن	ناوخنی کرد
	(غطی قاعدة الشيء ببطانة)	(داپوشینی بناغه به چینیکی ناوخن)
reliner	مادة مبطنة	مادهی ناوخن (ناواخنکمره)
	-مادة التبطین	-مادهی ناواخنکردن
relining	تبطین	ناواخنکردن
remission	1- علاج - دواء	1- چار مسمرکردن- درمان
	(المطورات الوقائية و العلاجية)	(پله گانی پاراستو چاره مسمرکردن)
	2- فترة المحمود	2- کپیونموه- سووکیوون
remounting	ترکیب- إعادة التنضيد	سوارکردن- سوارکردنموه
		-دووباره ویکهستنموه
removable:	نزوع- قابل للنزع:	بیول- ناچینگیر:
~ appliance	جهاز نزوع	نامرازی ناچینگیر
		(داده کمنریت: لاده بریت)
~ bridge	جسر نزوع	پردی ناچینگیر
		(پردی بیول)
removal	نزع- إزالة	داکندن- لایردن
		-لینکردنموه- نه میشتن
remover:	نازعة	دهرهینر- لینکمره
	(أداة للنزع):	(نامرازی لینکردنموه- دهرهینان):
crown ~	نازع التاج	تاج لینکمره
renal	کلوی (نسبة للكلوة)	کورچیلیمی
rep.= abbreviation for repeatature = let it be repeted	رمز مختصر- اعادة (في الوصفة الطبية)	هینمای کورتکراوهی: دووباره (له ره چمه نه نویندا)
repair:	1- إصلاح- ترميم	1- چاککردنموه- پینه کردن:
	2- تندب:	
denture ~	إصلاح الاسنان	چاککردنموه تا قمی ددان
reparative dentine	عاج مرمم	عاجی پینه بوو
repetatur =Rep. =let it be repeated	إجعله يتكرر (لاتينية)	پینی دووباره نه کاتمره (به لاتینی)
replaceable	قابل للاستبدال- قابل للتغيير	چینگیراوه- شیار بۆ چینگیرتنموه
replacement:	إعاحة	چینگیرتنموه

	-لږمړخستنن - برېښتن :	-استبدال :
immediate ~	چنگړتنمړه‌ی پاستموخو(په‌کسمری)	إعاضة مباشرة
replantation = reimplantation reposition	چاند دنمړه - دووباره پرووانمړه	إعادة الزرع
	1- گمړانیمړه	1- اعاد
	2- شوته‌کمری پاستکردمړه	2- صحح الموقع
repositioning:	پاستکردنمړه - گمړانمړه‌ی شوین:	تعديل - إعادة الوضع:
jaw ~	پاستکردنمړه‌ی پمړه‌ندی همدرو شمویلگه	تعديل علاقة الفكین
tooth ~	1- گمړانمړه‌ی ددان پو شوینی خو‌ی	1- إعادة السن الی موقعها
	2- پاستکردنمړه‌ی شوینی ددان	2- تصحیح موقع السن
reproduction	بهرمه‌مېتنان	إنتاج
	-زوریون- زاورو	-نکاتر- توالد
reproductive cells	خانه بهرهمه‌مېتنمړه‌کان	خلايا منتجة
	-خانه‌کانی زاورو(خانه‌کانی زوریون)	
reptiles	خشوکه‌کان	زواحف
re- rim:	چاککردنی لیواړه‌کان:	إصلاح الحواف:
denture ~	چاککردنی لیواړه‌کانی تاقمی ددان	إصلاح حواف طقم الاسنان
resection	برپړن- لیکردنمړه‌ی به‌شیک	قطع- استئصال جزئي
reserve cells	خانه پده‌که‌کان	خلايا احتياطية
	(خانه هه‌لگړتوړه‌کان)	
	(خانه پاشکومتوړه‌کان)	
reservoir in casting	عممار پو کرداری دارشتن	حجرة تغذية الصبيبة
		(الصبيبة: مایصب)
residual:	ماوه - پاشماوه - بهرماوه:	باق- متبق- متخلف:
~ alveolar ridge	ماوه بهرزیایی نیشکی ددان	الارتفاع السنخي المتبقي
~ cysts	پوړل(کیس)ی ماوه	أكياس متبقية
~ ridge	ماوه بهرزیایی - ماوه لیواړ	إرتفاع متبق- حافة متبقية
~ root	په‌گی پاشماوه (په‌گی جیمار)	جنر متبق
residue	جیمار - پاشماوه - بهرماوه	بقية- فضلة- فضالة
resilience = resiliency	1- کشداری - لاستیکی	1- رجوعية
	(تمړانمړه پو شتیرم قهباره‌ی خو‌ی پاش شتواندن)	(عمدة الی الشكل والحجم الاصلي
	2- جویی - کشان	بعد التشوه)
		2- مرونة

resin:	راتنج:	جمری - راتنج:
acrylic ~	راتنج اکریلی	پاتنجی نه کریلی
activated ~	راتنج منشط	راتنجی چالاکراو
autopolymer ~	راتنج ذاتي التماثر (ذاتي التصلب)	پاتنجی خۆ پهلمرین (خۆ پهقبوو)
cold- curing ~	راتنج متماثر بالبروده (متصلب بالبروده)	پاتنجی به ساردی پهلمرین (بمساردیی پهقبوو)
cone, ~	قمع راتنجی	قوچهکی راتنجی
copolymer ~	راتنج متآلف	پاتنجی گونجاو
dental ~	راتنج سني	پاتنجی ددانیی
denture ~	راتنج طقم الاسنان	راتنجی تاقمی ددان
epoxy ~	راتنج اؤکسیجینی	پاتنجی نؤکسیجینی
hot - curing ~	راتنج متماثر بالحرارة (متصلب بالحرارة)	راتنجی به گرمی پهلمرین (به گرمی پهقبوو)
quick -cure ~	راتنج سریع التماثر (سريع التصلب)	راتنجی خیرا پؤلمرین (خیرا پهقبوو)
self - curing ~	راتنج ذاتي التماثر (ذاتي التصلب)	پاتنجی خۆ پؤلمرین (خۆ پهقبوو)
synthetic ~	راتنج ترکیبی	پاتنجی پینکها تمی
thermoplastic ~	راتنج متلدن(متلدن) بالحرارة	راتنجی گونجۆک به گرمی (راتنجی ناجی به گرمی)
vinyl ~	راتنج فینیلی	راتنجی فینیلی -راتنجی نیسینیلی
resinous	راتنجی	راتنجی
resistance: (resistivity) ~ form	مقاوم: شکل مقاوم	بدرگیری: شیوهی بدرگر
resolusion:	1- إنصراف(انصراف الاعراض) 2- خرد الالتهاب 3- إضلال- تحلیل:	1- نه مان(نه مانی نیشانه کان) 2- هتوربونموهی هموکردن 3- شیتهلکردن- شیکردنموه -لیک هملوهشان- شیبوونموه
abscess ~	إنصراف الحراج	نه مانی دومل

resonance	طنه	زرنکه - زرنکانهوه
	-رنه	- لرینهوه (دهنگدانهوه)
resorption:	إرتشاف	دو باره توانهوه
	-امتصاص (زوال ماده):	-هه لرینهوه :
alveolar ~	ارتشاف سخي	هه لرینهوه ی نښکی ددان
bone ~	إرتشاف العظم	هه لرینهوه ی نښک
respiration:	تنفس:	همناسه - همناسه دان:
artificial ~	تنفس اصطناعي	همناسه دانې دهستکرده
response	استجابة	وه لام - بهه مانا هاتنهوه
rest:	1- راحة	1- حوانهوه
	2- مستند - مقر	2- بارکه - نشین - نیشته چی
	3- استناد	3- پالښت - راگی
	4- سناد - مهاز	4- چیف (چوکه):
	(امتداد معنی فرق السن الداعة لتبديد القوى المصودية أو الاقية):	
bite, ~	عضة الراحة (اطباق الراحة)	گمستنی حوانهوه (جو تېوونی حوانهوه)
incisal ~	مهاز القاطع	پښتی بره
lingual ~	مهاز لسانی	پښتی زمانیی
lug, ~	مقر المهاز - مستقر المهاز	بارکه (نشین) ی پښت (چیف)
occlusal ~	مهاز طاحن	پښت (چیف) ی هار پری
position, ~	1- وضع الراحة	1- شتوازی حوانهوه
	2- موضع المهاز	2- شوزین (نشین) ی پښت (چیف)
precision ~	مهاز محکم	پښت (چیف) ی قایم (چمپاوه)
recessed ~	مهاز مدمج	پښتی چمپاوه
		چیفی قایم "پتو"
surface ~	مهاز سطحي	پښتی (چیف) ی پرویری
	-مهاز خارجي	-پښتی دهره کیی
restoration:	1- حشو - ترمیم	1- پرکردهوه * پرکراوه - چاکر دندهوه
	2- تعویض	-چار مسر کردن (نیکهیتانهوه)
	3- رد - إرجاع:	2- جینگر تنهوه - جینگرهوه
	-استرداد	3- گمړاندنهوه - داننهوه:

		وهك خۆلینكردنموه
acrylic ~	حشو اكریلیه	پپر كړدنه‌وه‌ی نیکریلی
amalgam ~	حشو الاملغم	پپر كړدنه‌وه‌ی نه‌مه‌لگم
composite ~	حشو الراتنج المركب	پپر كړدنه‌وه‌ی راتنجی پینكه‌یتراووه
disto - occlusal ~	حشوة وحشية طاحنة	پپر كړدنه‌وه‌ی نا ناوه‌ندی هاپ‌پری
facial dimensions ~	رد الابعاد الوجهية	گم‌پاندنه‌وه‌ی پیژانه‌کانی (ده‌موجاو) پړویی
faulty ~	1- حشوة معيبة 2- ترمیم خاطيء	1- پپر كړاوه‌ی دزیو 2- پینكه‌یتراوه‌ی هله
fixed ~	تعویض ثابت	جینگره‌وه‌ی نه‌جول
four -cusp ~ = crown build up	حشوة مفطیة لاریع حذبات = بناء التاج	پپر كړاوه‌ی داپوژشمیری چوار(كمسپ) تیژایی = پینكه‌یتراوه‌ی تاج
full crown ~	تعویض بتاج كامل	جینگره‌ی تاجی تعراو
mesio - occlusal ~ (m - o) ~	حشو إنسية طاحنة	پپر كړاوه‌ی ناوه‌ندی هاپ‌پری
mesio- occluso- distal (m - o - d) ~	حشو إنسية طاحنة وحشية	پپر كړاوه‌ی ناوه‌ندی -هاپ‌پری ناواوندی
occlusal ~	حشوة طاحنة	پپر كړاوه‌ی هاپ‌پری
prosthetic ~	تعویض سني صمعي	جینگره‌ی ددانی دمستكرد
silicate cement ~	حشوة إسمنت السيليكات	پپر كړدنه‌وه‌ی سیمنتی سلیكیت
temporary ~	حشوة مؤقتة	پپر كړدنه‌وه‌ی كاتی
two cusp ~	حشوة مفطیة لمحبثین	پپر كړاوه‌ی داپوژشمیری دوو كمسپ(تیژایی)
restorative:	1- منشط- ملو 2- معید للمصحة 3- مرمم- معوض:	1- چالاككمره - بهیژكمره 2- تمندروست هیننمر 3- پینكه‌یتنمره - چارمه‌ركمر - جینگره :
~ dentistry:	طب الأسنان المرمم -طب الأسنان المعوض	نوشداری چارمه‌ر كړدنی ددانه‌كان (نوشداری ددانی چارمه‌ر كړدن) -نوشداری ددانی جینگرتنمره
restore	1- یرم- یجد 2- یعید- یرجع 3- یعوض	1- پینكه‌یتنمره - نونی نه‌كاتمره 2- نه‌یگره‌یتنمره 3- جینی نه‌گرتنمره
retain	یفظ- یشب	نمیارنژیت - جینگره‌نمیت
retained	1- مندمج- منظر	1- پیالكاو- داپوژشار

2 بهندبوو	2 عتبس
3 ماوه- بهرد هوام	3 باق- مستر
4 جینگیر بوو	4 مثبت
جینگیر کمره :	مثبتة:
بهردهوامه تولی جینگیر کمر (تولی بهرد هوامی جینگیر کمر)	مثبتة ذات عارضة مستمرة
جینگیر کمره راستموخو	مثبتة مباشرة
جینگیر کمره دهری تاج	مثبتة خارج التاج
جینگیر کمره ناراستموخو	مثبتة غير مباشرة
جینگیر کمره ناو تاج	مثبتة داخل التاج
جینگیر کمره ناو په گ	مثبتة داخل الجذر
جینگیر کمره پالیش	مثبتة المسندة
(هه لکړه "پی پالیش")	(حامل المسندة)
جینگیر کمر- جینگیر کردن:	مثبت:
نامرازی جینگیر کمر (نامرازی جینگیر کردن)	جهاز مثبت
نه لکه جینگیر کمر	حلقة مثبتة
دواکوتن- دواختن- پیکری :	تاخر- تاخیر- إعاقه:
دواکوتنی ژیری (ناکامی ژیری)	تاخر عقلي
دواختر- پیکر	مؤخر- معوق- کابج
(مادهه کییمی دواختری کارلیک)	(مادة کیمیائیة تؤخر التفاعل)
1- جینگیر کردن	1- تثبیت
2 جینگیر بوون- جینگیری :	2 ثبات- استقرار:
جینگیری پرومیتی	تثبیت خفي
پتورک (کیس) پهن گواردوو	کیس الاحتباس
جینگیر بوونی تاقمی ددان	ثبات طقم الانسان
جینگیر کردنی راستموخو	تثبیت مباشر
شینوهری جینگیر	شکل مثبت
جینگیر کردنی ناراستموخو	تثبیت غير مباشر
جینگیر کردنی لیبی	تثبیت شفوي
جینگیر کردنی زمانیی	تثبیت لساني

occlusal ~	تثبیت طاحن	جینگیرکردنی هاپه‌ری
palatal ~	تثبیت حنکی	جینگیرکردنی مه‌لاشوویی
retentive	مثبت	جینگیرکمر
reticular:	شبکی:	تق‌ری:
~ atrophy	ضمور شبکی	پووکانه‌وه‌ی تق‌ری
reticulo - endothelial system	المهاز الشبکی البطني	کۆتمندامی تق‌ری ناواخنیی
		-کۆتمندامی نارپۆشه‌تق‌ری
reticulo - endothelium	بطانة شبكية	ناواخنی تق‌ری -نارپۆشه‌تق‌ری
reticulum:	شبکیه:	تق‌ری(تق‌ره):
~ cell	خلية شبكية	تق‌ره‌خانه
		(خانه‌ی تق‌ری)
~ cell sarcoma	الورم العفلى ذو الخلايا الشبكية	لوی گۆشیتی خانه تق‌ری
retina	شبكية العين	تق‌ری چاو(سۆمای چاو)
retraction:	1- سحب- إرجاع 2- تراجع 3- انكماش- انقباض 4- تباعد :	1- راکتشان- گه‌رانه‌ره 2- گه‌رانه‌دواوه 3- گرژبوون- چورنه‌یه‌ک 4- دوررخستنمه :
cord, ~	خيط التبعيد (خيط الادريئالين لتبعيد اللثة)	ده‌زوی دوررخستنمه (ده‌زوی نه‌درینالین بۆ دوررخستنمه‌ی پووک)
gingival ~	المحار لشوي -تراجع لشوي	کشانمه‌ی پووک -گه‌رانه‌ی پووک
jaw ~	تقه‌ر الفك	دواکه‌وتنی شم‌ریلگه
mandibular ~ = jaw ~ retractor:	تقه‌ر الفك السفلي مبعدة (اداة للتبعيد):	دواکه‌وتن(گه‌رانه‌دواوه‌ی) شم‌ریلگه‌ی خواروو دوررخمه (تاس‌پازی دوررخستنمه):
broad ~	مبعدة عريضة	دوررخمه‌ی بمرین(یان)
cheek and lip ~	مبعدة اللحد و الشفة	دوررخمه‌ی روومه‌ت و لیو
cheek ~	مبعدة اللحد	دوررخمه‌ی روومه‌ت (روومه‌ت دوررخمه)
gum ~	مبعدة اللثة	دوررخمه‌ی پووک
periosteal ~	مبعدة السمحاق	دوررخمه‌ی نیسکه‌مپۆش

tongue ~	مبعدة اللسان (خافضة اللسان)	زمان دوروخره (تزمکمره‌ی زمان)
retro -	بادنة تعني: 1- خلف- وراء 2- تراجع- تقهر (رجوع للخلف)	پيشگر بهماناي: 1- پشت- دوا 2- کمپانموه- دواکومتن (کمپانموه بۆ دواوه)
retrobuccal	خلف الحد- خلف الفم	پشت پروصهت- پشت دهم
retrocession	تراجع- ارتداد للخلف	گمپانموه- بمره‌ويشت گمپانموه
retrocheilia	تراجع الشفة- تقهر الشفة (كون احدى الشفتين مراجعة الي وراء الحد الطبيعي)	ليوگمراوه بۆ دواوه (يەکن له همرودوليو بگمپيته دواوه له باري ناساي خۆي)
retrodeviation	انحراف خلقي	لاداني بمره‌ويشت
retrodisplacement	إنزياح خلقي	لادان(لابردن، خزان) بمره‌و پشتموه
retrofill	حشو راجع- سد خلقي (اغلاق ذروة الجفء بمشوة خلفية اثناء جراحة الذروة)	پپرکردنموه‌ی گمپاوه(بشموه) - داخستن(بمره‌وست) لمپشتموه (داخستن بنی په‌گ بمرپرکردنموه که نمشتمرگمری بنی په‌گ برین نه‌نهام دهریت)
retroflexion	انعطاف خلقي	لادان بمره‌و پشتموه
retrognathia	تقهر الفك- تراجع الفك (الفك السفلي حاصه)	دواکومتنی شمویلگه - شمویلگه گمپاوه(شمویلگه‌ی خواروو)(پشت شوننی ناساي)
= retrognathism:	تقهر(تراجع) فکي:	شمویلگه دواکومترو:
bird - face ~	الفم المصغوري (تراجع فکي يشبه وجه الطير)	پروی بالتدهی - دهم چۆله‌کمی (گمپانموه‌ی شمویلگه له شیره‌ی بالتده)
retroinfection	إتتان راجع (مستقل من الجفن الي الام)	نمشنه‌ی گمپاوه (گواستراوه له کوزیه‌لموه بۆ دايک)
retrolingual	خلف اللسان- خلف اللساني	پشت زمان- پشت زمانیی
retromandibular:	خلف الفك(السفلي):	پشت شمویلگه‌ی خواروو:
~ fossa	حفرة خلف الفكیة	چال(بۆشایی- نشیوی) پشت شمویلگه‌ی خواروو

~ process	تتوه خلف الفكي	چوكلځى پشټ شمویلگه‌ى خواروو
retromaxillary	خلف الفكي (العلوي)	پشټ شمویلگه‌ى (سمروو)
retromolar:	خلف الرحوي (خلف الارحاء):	پشټ خرټنه‌ى (پشټ خرټنه‌كان):
~ area	المنطقة خلف الرحوية	ناوچه‌ى پشټ خرټنه
~ fold	طية خلف الرحوية	لژچى پشټ خرټنه
~ pad	رسادة خلف الرحوية	پشټى (سمرين) پشټ خرټنه
~ triangle	مثلث خلف الرحوي	سڼ‌گوڅه‌ى پشټ خرټنه‌ى
retromylohyoid:	خلف الضرسى اللامي :	پشټ خرټنه‌ى لامىي :
~ eminence	الشاعقة (الارتفاع) خلف الضرسى اللامي	بلندى (بمزايى) پشټ خرټنه‌ى لامىي
~ space	المسافة خلف الضرسى اللامي	بژشاى پشټ خرټنه‌ى لامىي
retranasal	خلف الأنف	پشټ لوت
retropharyngeal:	خلف البلعوم:	پشټ گمروو:
~ space	المسافة خلف البلعوم	بژشاى پشټ گمروو
retropharynx	البلعوم الخلفي	گمرووى پشتموه
retroposed	متوضع في الخلف -منتقل للخلف	دانراو له پشتموه -گواستراوه بژپشتموه
retroposition	انفخاځ خلفي -تراجع	بهره‌پشټ چوون -گمړانموه
retroversion	انقلاب للخلف -انقلاب خلفي -ارتداد - وضع خلفي	هه‌لگمړانموه بهره‌پشټ -هه‌لگمړانمړه‌ى پشتمومىي -گمړانموه - بارى پشتموه
retrusion: = (retraction) mandibular ~	تأخر - تقهقر: تقهقر الفك السفلي	دواگموتن - نشوستى : نشوستى شمویلگه‌ى خواروو (دروستېونى شمویلگه‌ى خواروو له‌پشټ شوټنى ناساييموه)
retrusive:	متراجع - متقهقر:	گمړاوه - دواگموترو :
~ occlusion	إطباق متراجع	جوتېوونى گمړاوه -جوتېوونى پيچموانمىي
~ relation	علاقة خلفية (علاقة متراجعة)	پميرهندي پشتموه (پميرهندي گمړاوه) (پيچموانمىي)

Retzius' lines(striae) Retzius:1842-1919:Swedish anatomist	خطوط ریتزیوس (خطوط التکلس فی المیناء)	هیله‌کانی پیتزیوس (هیله‌کانی به کلسیونی مینای ددان) (که به ووردین ده‌بینریت)
reversal line	الخط المعکسی - الخط المعکوس	هیلای پیچموانه - پیچموانه هیل
reverse:	عکس - عکسی:	پمرچی نه‌داتموه - پیچموانه:
~ overjet	تجاوز عکسی سروز عکسی	زید‌پرویی (لادان‌ی) پیچموانه - دهری‌پرویی پیچموانه
~ pin facing	وجه ذو دبایس عکسی (وجه خزنی یثبت بواسطة دبایس مشبته بالتاج)	پرو به دهرزی پیچموانه (پروزی چینیی جیگرده‌کرت به‌هزی چمند دهریه‌کموه که به تاجه‌کموه چسپینراوه) پیچموانه‌یی (قه‌گس) (لمبار بز پیچموانه یان هه‌لکمرانهوه) :
reversible:	عکوس - ردود - رجوعی : (قابل للعکس أو القلب)	شیره چیلکسی (چیلکسی شیره)
rhabditiform	عصری الشكل	لوری ماسولکسی هیلدار لوری ماسولکسی کوشی هیلدار پروشاوییه‌کان (پروشاوی) (درو پروشاوی له پینستا)
rhabdomyoma	الورم العضلي المخطط	
rhabdomyo sarcoma	الورم العضلي الغلي المخطط	
rhagades = rag	سحجات (مفردها: سحجة) (شقوق أو خدوش فی الجلد)	
rhaphe= raphe		
rheostat	مقاومة متغيرة	بهرگری بگوب
rheumatic:	رشیوی - رشی (روماتیزمی):	روماتیزمی :
~ heart disease	داء القاب الرشیوی	نه‌خوشی روماتیزمی دل
rheumatism	رشیه (روماتیزم)	روماتیزم
rhin - = rhino -	بادنه تعنی: أنف	پیشگر به‌مانای: لووت
rhinitis sicca	التهاب الأنف الجاف	همی لووتی ووشک
rhino - antritis	التهاب الأنف و الجیب	همی لووت و گیرفان (لووت و گیرفان‌سق)
rhino - chelloplasty	تصنیع الانف و الشفة (جراحة الانف و الشفة العليا)	جوانکاری لووت و لئو (نهمشترمگری لووت و لئوی سمررو)
rhinodynia	ألم الانف	نازاری لووت (لووت نیشه)

rhinilalia = (nasal intonation)	خنة- غنة- المنف بالعامية: خنخنة (صوت أنفى بسبب عطب أو مرض الأنف)	منگه منگ- منگنی (قسه کردن به لوت) (دمنگ له لوتنوه بهمزی په ککهوتن یان نه خوښه کی لوت) هموی لوت و قورگ (لوت و قورگست)
rhinolaryngitis	التهاب الأنف و الحنجرة	هموی لوت و قورگ (لوت و قورگست)
rhinolith	حصاة أنفية	بمردی لوت
rhinology	علم أمراض الأنف	لوت زانیی (زانستی نه خوښه کانی لوت) قلیشی لوتی زگماک لوت بینى - ناولوتبین داخراڼی لوت (لوت گهان) پهگ دهرهینمر (نامرازینکی کونه بز هملکتشانی پهگی ددان به کار دیت) سپکردنی پهگی دهمار پیشگر بهمانای: پهگ چاککردنوه به تاجی کوله که دار کونکردنی پهگ (ددان کونکردن بز پهگی "کړږکی" ددانه که تاکو گازو شلهی ددانه به کیم بووه تیوه که دهرچیت) پهگ شیره - نیمچه پهگ برینی پهگ -لینکردنوهی پهگ (پهگی ددان یان پهگی کړږک): هموی لوتو گمرووی دایمینمر = بهزامبورنی لوتو گمروو (قوناغی دواکوتوی دمرده که) جوانکاری لوت (نمشتر گمری جوانکاری لوت) خوتنپژانی لوت (لوت پډان)
rhinoschisis	شق الأنف الولادي	
rhinoscopy	تنظير الأنف	
rhinostegnosis	انسداد الأنف	
rhizagra	نازعة الجذور (اداة قديمة استعملت في قلع الجذور)	
rhizanaesthesia = rhizoanaesthesia	تخدير جذر العصب	
rhizo - = (root)	بادنة تعني: جذر	
rhizodontology	ترميم بتاج ذی وتد	
rhizodontropy	ثقب الجذر	
rhizoid(al)	شبه الجذر	
rhizotomy:	قطع الجذر -بتر الجذر (جذر السن أو جذر العصب):	
rhinopharyngitis mutilans = gangosa	التهاب الأنف و البلعوم المغرب = تقرح الأنفء الحلق (مرحلة متأخرة من الداء العليقي)	
rhinoplasty	تصنيع الأنف (جراحة تجميل الأنف)	
rhinorrhagia	رعاف- نزف الأنف	

rhinorrh(o)ea	سیلان الأنف	ناوی لوت- ناو لولوت هاتن
retrogasserian ~	قطع الجنور خلف -عقدة غاسر (قطع جنو العصب مثلث التوائم)	برینی په‌گه‌کانی پشت -گریی گاسر (برینی په‌گه‌کانی سی لقه‌ده‌مار)
rhomboid(al)	معینی (علي شكل المهد)	لمبزینمیی - موعینی (لمسر شتووی لمبزینه)
rrhythm:	نظم (ایقاع منتظم):	په‌زم - ترمز (لیدانی ریکریټیک):
heart ~	نظم القلب	په‌زمی دل
ribbon arch	قوس أنشوطي -قوس شريطي(جهاز تقوي)	کمانه‌ی شریتی (تاسرازی پاستکردنموه په)
Richmond crown (Richmond: 1835-1902 American dentist)	تاج ریتشموند (تاج معنی بوتد و وجه تمجیلی)	تاجی ریچموند (تاجی کانزایی به‌کوله‌کموه پووی جوانکارپییموه)
Rickets	کساح(داء الكساح) (في الطفولة)	نیسکمنمرمه (له‌مان‌لدا) -دوردی نیسکمنمرمه
Rickettsia	الریکسیات (زمره جرثومية دقيقة)	ریکیتسیا (گریه‌کی میکروبیی وورده)
rictal	شقی (نسبة للشق)	قلیشی
rictus: = (fissure, cleft, gap)	1- شق - انشقاق 2- فرجه:	1- قلیش - قلیشایی 2- کدلین - کدلیی:
~ lupinus = (cleft palate) ridge:	شق الحنك 1- حافة - مرتفع - ارتفاع 2- حید :	مه‌لاشو کدلی - مه‌لاشو قلیش 1- قمراغ - لیوار - به‌رمزی 2- به‌رمزایی - بالا 3- گری(هیله گری) :
alveolar ~	حافة سنخية -ارتفاع سنخي -حید سنخي	لیواری نیسکی ددان -به‌رمزایی نیسکی ددان - هیله گری نیسکی ددان
basal ~ = cingulum	حافة قاعدية -ارتفاع لساني لشوي	لیواری بناغمیی -به‌رمزایی زمانیی پوویکی
buccocervical ~	ارتفاع عنقي خدي (في الارحاء اللبنية)	به‌رمزایی ملیی پوومعتی

		(له خړۍ شرییه کاندلا)
buccogingival ~	ارتفاع لثوي خدي	بهرزایی پووکیی پروومته
crest, ~	قنزعة الحافة	لیواره هیتلی تیژایی
	(اعلی سطح مستر من الارتفاع)	بالا ترین پروومری بهرهوامیی بهرزایی
extension, ~	امتداد الحافة	دریژیوونموه لیوار
flabby ~	حافة مترهلة	لیواری شژر (قعرافی شل)
flat ~	حافة مسطحة	لیواری پرووتهخت
	-ارتفاع فکي مسطح	-بهرزایی شمویلگمیی پرووتهخت
linguocervical ~	ارتفاع عنقي لساني	بهرزایی ملیی زمانیی
linguogingival ~	ارتفاع لثوي لساني	بهرزایی پووکیی زمانیی
marginal ~	ارتفاع حفاي	بهرزایی لیواری
mental ~	حافة ذقنية	لیواری چهناگمیی
	-ارتفاع ذقني	-بهرزایی چهناگمیی
mylohyoid ~	ارتفاع عرسي لامي	بهرز(هیل)ی خرتمیی لامیی
oblique ~	ارتفاع منحرف (ارتفاع معترض)	بهرزایی لار (هیتلی لار)
palatine ~	ارتفاع حنكي	بهرزایی مهلاشوویی
residual ~	حفاف متبق	بهرزایی پاشماوه
	(ما تبقي من الحافة السنخية بعد القلع)	(نموه له بهرزایی نیسکی ددانهکان نه مییتیموه)
supplemental ~	ارتفاع اضافي	زیده بهرزایی
	-حفاف اضافي	-بهرزایی پتر
support, ~	دعم الحفاف	پشتگیری بهرزایی
	-تدعيم الحفاف	-پالپشته بهرزایی
Riga's aphthae	قلاع ريكا	زامهکانی ریگا
(Riga: 1832-1919 Italian physician)		= (زامهکانی زمان و پرووتشی دهم و کمنالی
=(cachecatic aphthae of: tongue, mucous membrane of the mouth and G.I.T)		همرس بههوی لاوازیوونموه)
Riga's disease	مرض ريكا	نهخووشی ریگا
= Fede's disease		= (زامهکانی ریگا)
= Riga - Fede's disease		= (نهخووشی فید)
= Riga's aphthae		= (نهخووشی ریگا - فید)
(Fede: 1832-1913: Italian physician subling papillomatous ulceration, found in infante caused		

by trauma from incisors
during suckling)
Riggs' disease
(Riggs: 1810-85 American
dentist)
= (pyorrhea alveolaris)
right:

مرض ريك

نهمخوشي ريگ

= (نهمخوشي به‌كميم بويوني نينسكي ددانه‌كان)

1- قائم

1- ومستار

2- اين:

2- لای راست (دمسته راست):

~ angle

زاوية قائمة

گوشه‌ی ومستار (گوشه ومستار)

~ lateral movement

حرکت جانبیة يمني

لاجوولەي لای راست

~ maxilla

فلك علوی أيمن

شمویلگه‌ی سمروری لای راست

Rigidity

صلابة- قسوة- صمل

په‌قيس - سه‌ختی - پتموی - توکمه‌ی

rim:

حافة مرتفعة- شخن مرتفع

قمراغه بمنندی نستموره به‌مرزی

- حثار - ارتفاع :

لیتوار - قمراغ - کنار - به‌مرزایی :

bite ~

حافة العضة - حافة العضة

قمراغی گسته (گاز) - لیتواری گسته

occlusal ~

حافة إطباقية

قمراغه چوتیون

= bite ~

(حافة شمعية موضوعة في القاعدة
الوقتية لطعم الاسنان لتسجيل
العلاقة بين الفكین)

(قمراغه میونیکه لمسر بناغه کاتی تاقمی ددان
دانراوه بۆ تۆمارکردنی په‌یوه‌ندی همدوو شمویلگه)

record ~

حافة التسجيل

قمراغه تۆمار (قمراغی تومارکردن)

= bite ~

= قمراغه گسته

rima:

شق - فتحة:

قلیش - ده‌رچه :

~ oris

فتحة الفم

ده‌رچه‌ی دهم

= (mouth opening)

rimal

شقي (نسبة للشق أو الفتحة)

قلیشی - ده‌رچه‌ی

remose= ramous

مشقوق - مشقق

قلیشار

ring:

حلقة:

نهلله:

Bickel's ~

حلقة بيكل:

نهلله‌ی بيكل

(19th century German

physician)

= (شانەي لیفاری لهنرمه مه‌لاشودا):

= (lymphoid tissue of soft

palate)

casting ~

حلقة الصب

نهلله‌ی دارپشتن

infancy ~

حلقة الطفولة

نهلله‌ی منالی

(المخط المهد لتوقف تكلس المیناء
حوالي الشهر الثاني عشر من
العمر)

(هنلی سنورداری ومستانی به‌کلسبونی مینای
ددان لمتهمه‌ی دوانزه مانگیدا)

inlay ~	حلقه المشو المصبوبة	نهلقه ږ پرکردنموه ډاړنژواو
investment ~	حلقه الصب (حلقه المصوق الكاسي)	نهلقه ډاړشتن (نهلقه ټوږي ډاړشتن)
neonatal ~ = neonatal line: an incremental line in dentine and enamel of deciduous tooth formed in utero, marking the development of tooth structure at time of birth	حلقه ولاديه (خط ولاديه)	نهلقه نومزاديه (هټلي نومزاديه) (هټلي نيشتني مينار عاجي دداني شيريه کاتي له ډايکيرون)
Ringer's solution (Ringer:1835-1910 English physiologist) (solution of HCL, CaCl2 and Kcl used as vihecle in anaesthetic solution)	محلول رينجر (سواغ لماده التخدير)	گړاوې رينجر
rinse	يغسل (يضمض)	نميشوات - ټيپور دهوات
rinsing:	غسل - غسول (مضمضة - مضامض):	شوردن - ټيپور دان:
mouth ~	غسل فموي (مضمضة فموية)	شوردن دهم (له دهم وهردان) ټيپوردهري دهم
risk	مجازفة - مخاطرة	ترس - سامناک - دژوار
risorius muscle	العضلة المضحكة	ماسولکه ږ پينکمنين هين
risus sardonicus	ضحک صفراوي (تشنج عضلي وجهي في الكزاز - لاتينية)	پينکمنيني زهر داوي (گرژيووني ماسولکه ږ پويي له (تيتانيس) دورده کوپاندا) (به لاتيني)
reverting:	برشته - تثبيت باحكام (تثبيت بواسطة مسمار مبشم):	جينگير کردن - باش جينگير کردن (جينگير کردن به بزماری جينگير کمر):
~ hummer	مطرقة البرشة	چه کوږي جينگير کردن
Rivinus gland (Rivinus: 1652-1723) German anatomist =(sublingual glands)	غدد رفينوس = غدد تحت اللسان	ږژين (گلاند) ږ پيلينوس = گلاندې ژير زمان
rivulose = (wavy)	متموج	شمپولدار
riziform	رزي الشكل	شيوه دانموټله (شيوه برنج)
roach clasp = bar clasp	حمة عارضة - عروة عارضة	تووله کلاپ - تووله قولاپ
robust:	مقاوم - قوي - صامد:	بهرگر - بهيتر - خوږاگر

~ construction	بناء مقاوم	پټکهتهدی بهرگر
rod:	1. عمود- قضيب- عصا 2. مزلاج:	1. ستون- توبل- ميل- چيلکه 2. کلوم- سورگی:
analyzing ~	عمود التحليل(عمود التصميم)	ستونی شیکردنموه (ستونی نه خشه دانان)
condyle ~	مزلاج اللقمة	کلومی گری نټسک
enamel ~ = (enamel prism)	قضيب المیناء (موشور المیناء)	توبلی مینا (ناوړی مینا) (موشوری مینا)
rodent ulcer	قرحة آكلة (قرحة قارضة)	خوړه زام (زاسی کرلور: قرټینمر)
Roentgen rays (Roentgen: 1845-1923) German physician	أشعة رونتجن -أشعة سينية	تیشکی پونتجن -تیشکی سینیی
roentgeno -	بادنه تعني:	پټشگر بهمانای:
	شعاعي- سیني	تیشکی- سیني
roentgenogram -roentgenograph	صورة شعاعية	تیشکه وټنه -وټنه دی تیشکی
roentgenography:	تصوير شعاعي :	وټنه گرتنی تیشکی :
extra- oral ~	تصوير شعاعي من خارج الفم	وټنه گرتنی تیشکی له ده دهو دی ده موره
intra- oral ~	تصوير شعاعي من داخل الفم	وټنه گرتنی تیشکی له نار ده موره
roentgenology =(radiology)	علم الاشعة	تیشک زانیی (زانستی تیشک)
roll:	لفافة - لفة:	ړوله- کلانه - کاکوله:
cotton ~ = cotton wool ~	لفافة قطنية	ړوله لوزکه -کلانه لوزکه
rolling mill	مرفاق (جهاز تمویل کتل المعدن الي رقائق)	تمنککوره نامیری (تهنککوره) به پوره که کردنی کانزاکان
rongeur = bone cutting forceps	مقراض العظم -قارض العظم- کلاب قطع العظم	کرلورنی نټسک -قرټینمری نټسک = گازي نټسک بر
roof:	سقف:	بنمیچ- بنسایپته- سمرایپته- سمریان:
~ of the mouth	سقف الفم (سقف الحلق)	مه لاشو- مه لاوزگ- ناسمانی ناوړه دم
room:	غرفة:	ژوړه:
examination ~	غرفة المعانة-غرفة الفحص	ژوړی تیارلونه - ژوړی پشکین

laboratory ~	غرفة المختبر	ژووری تاقیگه
operating ~	غرفة الماخلة	ژووری نمشترگرمری
.	-غرفة المعالجة	-ژووری چاروسرکردن
reception ~	غرفة الاستقبال	ژووری پيشوازی
waiting ~	غرفة الانتظار	ژووری چاوهروانی
root:	جنر (جنر السن أو العصب):	پهگ (پهگی ددان - پهگی دهمار):
abscess ~	خراجة الجنر	دومهلې پهگ
amputation, ~	1- بتر الجنر	1- برینموهې پهگ
	2- جراحة قطع الزرعة	2- نمشتر گرمری برینموهې پهگ
anatomical ~	جنر تشريحي	پهگی تونیکاری
	(القسم المفطي بالملاط من السن)	(نمر بمشې ددان که بهچیمهنتق داپوشراوه)
apex, ~	ذروة الجنر - قمة الجنر (نهاية الجنر)	بنی پهگ - لووتکې پهگ
canal, ~	قناة الجنر	کهنالې پهگ
clinical ~	جنر سريري - جنر طبيعي	پهگی کلینیکي - پهگی ناسايی
distal ~	جنر وحشي	پهگی نا ناوهنلې
elevator, ~	رافعة الجنر	پهگ بهرکزکمره (توتلی ددان)
	(اداة لقلع الجنر)	(نامرزی هملکیشانی پهگی ددان)
filling, ~	حشوة الجنر	پرکردنموهې پهگ
	- حشو الجنر (حشو القناة)	(پرکردنموهې کهنالی ددان)
mesial ~	جنر انسي	پهگی ناوهنلې
palatal ~	جنر حنكي	پهگی مهلاشووی
physiological ~	جنر غريزي = جنر طبيعي	پهگی پهههکي = پهگی ناسايی
= clinical ~		
residual ~	جنر متبق	پهگی پاشماوه
sheath, ~	غمد الجنر - غلاف الجنر	کيفی پهگ
	(غمد أو غلاف العصب)	سېمرگی پهگ (سېمرگی دهمار)
tongue, ~ of the	جنر اللسان	پهگی زمان
	(الجزء الليمومي من اللسان)	(بهشی گمرووی زمان)
trunk, ~	جذع الجنر	قهدي پهگ (نمر بمشې کهوتوتته نتيوان
	(الجزء الواقع بين ملتقي الجنر و	بمیه کهگیشتنی پهگهکان و ملی ددان)
	عنق السن)	
rostral	متقاري	دهنوکی
= relating to: rostrum or		
beak or front end of body)		

rostrate	ذو منقار	دمنوکدار
rostriform	منقاري الشكل	دمنوک شپوه
rostrum = (a beak or beak-like appendage)	منقار (ذیل او طرف ملحق علي شکل منقار الطير الخارجی)	دمنوک (کلك يان باليکي پاشکو له شپوهی دمنوکی بالتده)
rotary	دوراني	سوپراویمی
rotation:	1- تدوير- دورانی 2- تعاقب:	1- سوپرانموه- خولانموه 2- بمسمره- بهدوای په کلا:
~ axis	محور الدوران	تموهری سوپرانموه
rotten	عفن- فاسد	بژگمن- ټيټکچوو
rouge	أحمر الصقل (ماده لصلق المعدن)	سورهی بریسکاندن (مادهی بریسکاندن کانترا)
rough:	خشن صلب- صلف:	زیر- پهق -توند و تیژ:
~ surface	سطح خشن	پروویهری زیر
round:	مستدير- دائر:	خې- خولاوه :
~ bur	سنبله مستديره	بیری خې
~ cell sarcoma	الورم العفلي ذو الخلايا المستديرة	لووی گوشتی خانهخې
~ ligament	رباط دائر	بمستهری خولاوه
rraphy-	كاسعة تعني: خياطة	پاشگر بهمانای: دورینموه
-rrhagia	كاسعة تعني: نزف	پاشگر بهمانای: پټیز
rubber:	مطاط:	لاستيک:
~ base material	مادة الطبعات ذات الاساس المطاطي	کهرمه ی بناغهی لاستيکي
~ cup	قمع المطاطي	کهرمه (ماده) ی قالبگرتنی بناغهی لاستيکي
~ dam	حاجز المطاط	کوربی لاستيکي
~ dam clamp	مشبك حاجز المطاط	بهریستی لاستيکي
~ dam clamp forceps	ملقط مشبك حاجز المطاط	گیرهی بهریستی لاستيکي
~ - dam frame	إطار حاجز المطاط	گاز (مقاش) ی گیرهی بهریستی لاستيکي
~ - dam holder	حامل حاجز المطاط	چینوی بهریستی لاستيکي
~ - dam punch	مثقب حاجز المطاط	هدلگری بهریستی لاستيکي
~ - dam weights	اقتال حاجز المطاط	کونکره ی بهریستی لاستيکي
		سنگ (قورسایي) دکانی بهریستی لاستيکي

~ fingers	اصابع المطاط	په‌نجه لاستیکیه‌کان
~ gloves	-قفاز اصبعی مطاطی	-ده‌ست‌کښی په‌نجه‌ی لاستیکی
~ mould	قفاز مطاطی	ده‌ست‌کښی لاستیکی
~ point	قالب المطاط	قالبی لاستیک
~ polishing cup	رأس مطاطية (رأس إنهاء الحشوات)	سره لاستیکی (سمری تمواو‌کردنی پرکردنموه‌کان)
~ thumbstall	قمع الصقل المطاطي	کویی بریس‌کاندنن لاستیکی (په‌بر کمپی لاستیکی)
~ wheel	إصبع المطاط (يستعمل في تليك الاملفم بغية مزجة)	په‌نجه‌ی لاستیک (بوشیلانی نه‌مه‌لگم به‌کار دیت بۆ ټيکه‌لېوون)
rubella = German measles rudiment	دولاب مطاطي (قرص إنهاء الحشوات)	خپلمه‌ی لاستیکی (ویلې تمواو‌کردنی پرکردنموه‌کان)
	الحصبة الألمانية	سورټوه‌ی نه‌لمانی (دې‌کومینکوته)
	عضو متخلف	نه‌ندامی دوا‌کوتوړو
	-عضو بدني- رديم	(شوتننمواره نه‌ندام) (ناکام)
rudimental	متخلف- بدني	-نه‌ندامی سمره‌تایی (سمره‌تا نه‌ندام)
rudimentary = rudimental	بدني-متخلف (عضو غير كامل النض)	ناکام- سمره‌تایی (دوا‌کوتوړو)
rugae	تجمیلة- غضن- طية- ثنية	سمره‌تایی- ناکام (دوا‌کوتوړو)
Rugae:	تجمعات- تجاعيد	(نه‌ندامی گه‌شه ناتموار)
~ palatine	-تفضنات- طيات- ثنيات:	لۆچ- چرچ- قه‌دبوړو
rupture:	تفضنات حنكية	لۆچه‌کان- چرچیه‌کان- قه‌دبوړه‌کان
~ of the membrane	تمزق- فتق:	-هموراز و نشیوه‌کان:
~ of the wound	تمزق الغشاء	لۆچه (په‌له) مه‌لاشویه‌کان
rust	تمزق الجرح- فتق الجرح	پچرانی- ته‌قین :
rusty	صدأ	پچرانی برین
	صنئي (مصاب ب الصدا)- صدأ	ژمنگ
		ژمنگی (بدرژمنگ بوو)

S

saburra	اَقْذَارُ الْفَمِّ - خُفْرَاتُ الْفَمِّ	پیسپی دهم - ترشه لۆکی دهم
	(عفونة الفم والاسنان أو المعدة نتيجة تراكم الفضلات)	(بۆنی ناخۆشی دهم و ددان و گهده بههۆی کله که بپوونی پاشه پۆی خۆراکه ره)
saburral	نسبة لإقذار الفم أو المعدة	په پوهه به پیسپی دهم و گهده وه
sac:	کیس - جراب - جیب:	کیس - پۆک - تووره که - گیر فان:
dental ~	جراب ښی	تووره که ی ددانی
saccharide group	زُمرة السُّكَّرِيَّات	گرۆی شه کریه کان
sacchariferous	سُكَّرِيّ المحتوی	شه کر هه لگړه - شه کر دروست کمر
	-منتج السكر	
sacculated	مُكَبَّسٌ - ذُو اكْبَاسٍ - ذُو أَجْرِيَّة	به تووره که پو - تووره که دار - کیس دار
saccule	كُبَيْسٌ - جُرَيْبٌ (کیس او جراب صغیر)	کیسۆکه - تووره کۆکه
		_ کیس یان تووره که ی بچووک
saddle:	سَرَج:	زین:
free- end ~	سَرَج طَلِيق	زینی بهر لالا - زینی پشت بهر لالا
	-سرج ذو نهاية حرة	
pontic, ~	دُمیة سرجیة	پۆنتیکی - زینی پۆتیک:
	(نمونه شه ی پارچه تاقم یان پرد که جینی (قاس پشکل سرج)	(نمونه شه ی پارچه تاقم یان پرد که جینی
		ددانی کیشراونه گرتیموه)
retention areas, ~	مَنَاطِقُ التَّثْبِيتِ السَّرَجِيّ	ناوچه کانی جیگه یی زینی

tissue- borne ~	سَرَج محمول على النسيج الرخوة	زینی هه‌لگیراوبه‌شانه نهرمه‌کان
tooth- borne	سَرَج بَنَی الاستناد	زین به‌ددان راگیرکراو
safe- light	مِصباح الأمان -خَوء الأمان	چرای سه‌لامعتی (بی‌مترسی) -پرووناکی سه‌لامعتی (بی‌مترسی) (پرووناکیه‌ک به‌کار دیت له ژووری ده‌خستنی فلیمی تیشکییدا)
sagital:	سَهْمِی (نسبة للسهم):	تهیری (یه‌یوه‌ند به‌ته‌وه):
~ plane	مُستوی سَهْمِی	پووته‌ختی تهیری
~ suture	دِرز سَهْمِی	دوژی تهیری
sal	ملح	خوئی
salicylate	مَصَفَفَات (حامض الصفصاف)	(ترشی بیی)
	سَالِیْسِلَات: ملح او استر حامض السالیسیلک (کیمیا)	سَالِیْسِلَات: خوئی یان نهمستری ترشی سالیسیلیک
salify	خوئی پتروهنه‌کات - خوئی‌ناندی - تیره‌خوئی يُملح - مَلَح - اشبع بالملح	کرد
saline:	ملحي - مَالِح:	خوین - خویندار:
normal ~	ملحي طبيعي - ملح اعتيادي	خوئی سروشتی - خوئی ناسایی
physiological ~	ملح غريزي	خوئی فیزیولوژی (خوئی په‌مه‌کی)
solution, ~	مَحْلُول مِلْحِی	گیراوه‌ی خوئی
saliva:	لُعَاب:	لیک - تف:
~ ejector	قَاذِفَةُ اللُعَاب -مَاعِةُ اللُعَاب	هاوینزه‌ر (ده‌رکمری لیک) -مرزه (هه‌لمزه‌ی لیک)
salivant (= producing flow of saliva)	مُدرِّ اللُعَاب	پژیندیری لیک (پژیندیری تف)
salivary=salivatory:	لُعَابِی:	لیکی - تفی:
~ calculi	حَصِیَات لُعَابِیَّة -حَصِی لُعَابِیَّة	بهرده‌ی لیکی په‌کان
~ calculus = (~ stone)	حَصَاة لُعَابِیَّة	بهردی لیکی
~ gland	غُدَّة لُعَابِیَّة	پژین (گلاندی) لیکی -لیکه پژین

~ stone = (~ calculus) salivator	حصاة لعابية إلغاب- تلغيب (انراز اللعاب)	بهردی لیکی لیک پژان- لیک دهردان
salivatory = salivary : ~ calculus = (~ stone) ~ duct ~ fistula	لُعابي: حصاة لعابية قناة لعابية ناسور لعابي	لیکی- تفی بهردی لیکی که نالی لیکی (فیچولا) لی
~ gland salivolithiasis salpingopalatal = salpingopalatine salpingopharyngeal	غدة لعابية تشکل الحصیات اللعابية نفهی خنکي (نسبة لنفهر أوستاک و الحنک) نفهی بلعومي (نسبة لنفهر أوستاک و البلعوم)	لیکه پژن پنکهاتنی بهردی لیک بژدی نوستاکی مه لاشووی بژدی نوستاکی گهرووی
salt salty sand Sandarac varnish = a separating fluid for plaster cast (in dentistry) Sandblast	ملح مالح رمل فارنش ساندراک 1- رمل (نظف بالرمل) 2- تیار رملی	خوی سوتر لم وارنیشی ساندراک
sand- blasted sand- blaster	مرمل (منظف بالرمل- منجلو بالرمل) مرملة	1- نه لیتنی (به لم پاکي نه کاتره) 2- تهزوی لمی لینمرکراو (پاککراوه به لم) لینمر
sandpaper	ورق الرمل (ورق الزجاج) (بالعامية: کاغذجام)	سمارته- پهری لم (بهردی شوشه)
Sandwith's bald tongue (Sandwith: 1853-1918 British physician)	السان الاملس لسانویذ (المشاهد في المراحل الاخيرة من داء الفرة:	زمانه لووسی ساندویس

(تیبینی ده کړت له قوناغی دواښی دهردی البلاغرا)

گهغه شامی : (پیتلگر)دا

sanguine
=**sanguineous**
=**(bloody)**

sanitary:

~ **pontic**

sapid

1- دموی (نسبه للم)

2- متفائل

صحي - نظيف:

دمية صحية

مقبول الطعم

(ذو نكهة مقبولة)

1- خونینی (په پوند به خوننمه)

2- گمشین

دروست - خاوین:

پژنتیکی دروست

تام (چیز) په سهند

(تام و پژنی په سهند

- پژن و بهرامی په سهند)

sapo= soap

sapro -

saprodontia
(= **dental decay**)
(= **dental caries**)
saprophyte

صابون

بادنة تعني:

1- تلف - هر

2- عفن - فاسد

غیر الأسنان

صابون

پتشگر به مانای:

1- لمناوچو - کلژر

2- پژگن - خراب به کملک نه مارو

کلژری ددانه کان

نبات عفني - رمام

- جراثيم عاطلة

(جراثيم نباتية تعيش على المواد العضوية

المتفخضة)

پروه کی پژگن - گنده خور

- بونومره له کار که موروه کان (په کمتووه کان)

- بونومره پروه کیسه کان که له سمر

مهوادی نه مناصبی پژگن (تیکچو) ده ژری

saprophytic

sarcina

sarco -

sarcoma

نسبة للنبات العفني

مكورة رزمية

(جراثيم)

بادنة تعني:

لحمي - لحم

ورم عفلي

په پوند به پروه که پژگنمه

سورسینا

(کومه لی میکروبی خړه)

پتشگر به مانای:

گژشتی - گژشت - ماسولکمی

لور (گول)ی گژشتی

(لوی گژشتی - لوی شانه نمره کان: (ورم لحمي - ورم الانسجة الرخوة: ورم خبیث پنمر

لویه کی پیسه لمناو شانه کانی به دهر له في غدة الانسجة البشرية)

شانه روپوشه کانا گمش ده کات)

sarcomagenic

sarcomatous

saturated:

مسبب الورم العفلي

عفلي

(نسبة للورم العفلي)

مشبع:

هوکاری لوی گژشتی

گژشتی

(په پوند به لوی گژشتی پمه)

تیر - تیریو:

~ solution	حلل مشيع	گهادهي تير
saturation	إشباع	تيريوون
saucerization	تصحن	بهؤير پيا له ليتکردن
sauserism	1- شلل اللسان	1- نيفليجي زمان
1.(=lingual paralysis)	2- جفاف اللسان	2- روشکي زمان
2.(=dry condition of the tongue)		
saw:	منشار:	منشار:
~ blade	نصلة المنشار	تيغ (کوتزان) ي منشار
~ frame	إطار المنشار	چوارچينو ي منشار
	(الطار الحامل للنصلة)	(چوارچينو ي هه لکري منشار)
scaler:	مقلحة - مقلح:	(سکميلر) کلس ليتکروه:
	(أداة تنزع القلع و الرواسب من سطوح الاسنان)	(نسا مرازي ليتکردنموه (لابردن) ي کلس و (أداة تنزع القلع و الرواسب من سطوح الاسنان)
dental ~	مقلحة سنية	کلس ليتکروه ي ددان
		(سکميلري ددان)
hand ~	مقلح يدوي	کلس ليتکروه ي دهستي
	-مقلحة يدوية	
ultrasonic ~	مقلح فوق الصوتي	کلس ليتکروه ي سمروود هنگي
	(بالاهتزازات فوق الصوتية)	(به لمرزينموه ي سمروود هنگي)
scaling:	تقليح:	کلس ليتکردنموه:
		(لابردن ي کلس و نيشتهو کان لمسمر (تنزع القلع و الرواسب من سطوح الاسنان):
		رووييري ددانه کان):
subgingival ~	تقليح تحت اللثوي	ليتکردنموه ي کلسي ژير پووک
supragingival ~	تقليح فوق اللثوي	ليتکردنموه ي کلسي سمروو پووک
teeth ~	تقليح الأسنان	ليتکردنموه ي کلسي ددانه کان
scalp	فروة الرأس	بيتستي سمر - بيتستسمر
scalpel	مشرط	نهشتمر - تيغ
	(سکنه جراحي صغره)	(چهقوي بچوکی نمشتمر گمري)
scalpriform:	إزميلي الشكل	لغشيره ي (چيزل) نمسکنه:
= (in the shape of chisel)		

(علي شكل الإزميل):

~ teeth اسنان إزميلية ددانی چیزل (نمسهکنه) بی
 = (chisel- like incisors of a rodent) (الاسنان القاطعة للحيوانات القارضة كالجرذ و
 مشک و سمّوره...) (السنجاب و غيرها)

scaphion قحف کدله سمر
 = (skull= calvarium= -کاسمر
 cranium)

scaphocephalia رأس زورقي سمری بدله میی
 (مجمعة علي شكل الزورق) (کاسه می سمر له شیوه می بدله می)

scaphocephalic زورقي الرأس بدله میی یسمر
 (سمری له می - کس می سمری له می)

scaphocephalism زورقية الرأس بدله میی یسمر
 = scaphocephaly (باری سمری له میی)

scaphoid: زورقي - شبه الزورق: بدله میی - له شیوه می بدله می:

~ bone العظم الزورقي نیسکی بدله میی

~ fossa الحفرة الزورقية چال (بوشای) می بدله میی

= scaphula لوح الكتف دغه می شان

scaphula الحفرة الزورقية چال می بدله میی

= scaphoid fossa ندبة شوینی برین

scar (العلامة التي يتركها المرح فوق الجلد بعد شفائه) -جی زام

(نمو نیشانه می برین به جی دهیلیت)

پاش سارینوون

scaring تندب جی زام - شوینی برین

-جی برین سارینوون

scarlet fever الحمى القرفرية سووروتا

Scarpa's foramen ثقب سكاربا کونی سکاریا

(Scarpa:1747-1832 (حمن الثقب القاطعة للحنك الصلب) (کونیکه همدی جار لهیل ناوهندی

Italian anatomist and بوشای مه لاشوی په قدا دروست دهیت) surgeon)

scheme: 1- خط 1- شیواز

2- برنامه - پلان - نه خشه: 2- برنامه - خطه:

occlusal ~ خط طباقی شیوازی جوتیون

-schisis کاسه تعنی: پاشگر به مانای:

= (fissure or cleft)

	قلیش - درز (داقلیشاوی)	شق - صدع
schisto - = (fissure or cleft)	پیشگر به مانای:	بادنه تعنی:
	قلیش - درز	شق - صدع
schistocephalous = schistocephalus	سمرقلیش (سمر داقلیشاوی)	مشقوق الرأس
schitoglossia	زمان قلیش	شق اللسان
Schistoprosopia	پروو قلیش (زگماك سمرچاوه)	شق الوجه (ولادي المنشأ)
schizo -	پیشگر به مانای:	بادنه تعنی:
	دابهشپوون - كمرتپوون	انقسام - انشقاق - تجزؤ - انفلاق
	- بهشپهشپوون	- انشطار
schizocephalia	سمر كمرتپوون	انشطار الرأس
schizodontia	دووفاقیی ددان	انفلاق سني
	(دروستپوونی دوو ددان لمیهك توره كهدا)	(لو سنهين من جراب واحد)
schizognathism	كمرتپوونی شمویلگه	إنشطار الفك
schizognathous	شمویلگه كمرتپوو	منشطر الفك
schizomycetes = (a class of bacterial fungi)	كهپوه كمرتپوه كان (پۆلێكه له بهكتريا كهپوه كان)	عجرات فطر فلیق (جراثیم أو فطوری)
Schizomycosis	دهردی كهپوهه كمرتپوهه كان	داء الفطور الجزأة
Schizoprosopia	پروو قلیشان (قلیشاوی پرووی زگماك)	انشقاق الوجه (تشقق الوجه الولادي)
Schmutz pyorrh(o)ea = (pyorrhea caused by persistently poor dental hyegine)	پایژرای شموتز (به كئیم بوونی نیسك و ددان بههقی بهدی)	التلحیح السنخي السني لشموتز
	خاویتی ددانه كان	
Schwannoma	لوری قاوغی شوان (لوری قاوغی ده ماری)	ورم غمد شوان (ورم الغمد العصبي)
science	زانست - توژیمنوه	علم - مبحث
scientist	زاننا - توژیمر	عالم - باحث
scion tooth	(ددانێك نهچیتیرت له جینگهی ددانێکی سن طعمیه تری هه لكیشرا)	(سن مزروعه في مكان غير مكانها الاصلي) -
	- ددانی گواستراوه	سن منقوله

scirrho -	بادنه تعني:	پيشگر به ماناي:
	صلد- صلب	رهق- پتمو
scirrhou	صلد	رهق (رهقو چمق)
	(نسبة للسرطان الصلب)	(پهيوهند به شتيره لجهى رهقموه)
Scirrhous	روم صلد- سرطان صلد	لور(گمزل)ى رهق
	(معتوى علي نسيج عام كثيف)	-شتيره لجهى رهق
scissors:	مقص:	مقمست:
crown ~	مقص التيجان	مقمستى تاج(كيف) دروستکردن
gingivectomy ~	مقص قطع اللثة	مقمستى برينى پړوك
gum ~	مقص اللثة	مقمستى پړوك
surgical ~	مقص جراحى	مقمستى نه شتمرگمرى
sclero -	بادنه تعني:	پيشگر به ماناي:
	صلب- قاس	رهق- سهخت
	صلابة- قسوة	-پهقى- سهختى
scleroderma	صلابة الجلد	پښت پهقى
scleroedema	وذمة صلبة	هډلناوساوى رهق
sclerogenic	مصلب	په فكمړ- رهقبوون
= sclerosing		
scleroid	شبه المتصلب	نيمچه پهقبوو
sclerosing= sclerogenic		
sclerosis:	تصلب- صلابه:	پهقبوون- پهقى:
arterio ~	تصلب الشرايين	پهقبوونى خوښېمړه كان
dentinal ~	عاج متصلب	عاجى پهقبوو
sclerotic:	متصلب:	پهقبوو:
~ bone	عظم متصلب	نيسكى پهقبوو
~ dentine	عاج متصلب	عاجى پهقبوو
sclerous	صلب - متصلب	رهق- پهقبوو
scobinate	خشن السطح	پړوزېر
scoliodontic	منفتل السن	دانتيك خولا پيتموه لماناو نيسكه كميدا
= (a tooth twisted in its socket)	(ذو سن منفتلة علي مجاورها ضمن السنخ)	
scoop:	مغرفة- مجرفة:	چه مچه - كمچه - نمسكوى:
measuring ~	مغرفة المعايرة	چه مچه پيژان
scorbutic	مصاب بداء الحفر	توشبوو به نه غوژى سكربوت

	(که میی ښامین C)	
scorbutus = scurvy	دء المفر (الإسقربوط: تسمية قديمة: داء نقص فيتامين C)	سکریپوت: (نه خوژی که می ښامین C)
screen:	جاجز- حجاب- شبکه -شاشه- ستار- دریښه:	پمروده- بهریمست- توپ- شاشه:
oral ~	حاجز المفر	بهریمستی دهم
	(صفیحة رقيقة للثة واقية من التنفس القسوى و عادة مص الاصبع)	(پمروده به کی ته نکی نمرمه پڼگره له همناسی دهم و پهغه مرین)
screening	فحص جماعي	پشکینینی به کوژمهل
screw:	لولب- برغي:	بادوکه- جمر(برغو):
elevator, ~	رافعة(نازعة) اللولب	بهرز که ری بادوکه
expansion ~	لولب التوسيع	بادوکه ی فراوان کردن
post, ~	وتد ملولب	سنگی بادوکه یی
traction ~	لولب الجر	بادوکه ی پاکیشان
scribe	یرسم	ویندی نه کیشی- کوژی نه کا
scrobiculate	مخرف- ذو حفوات	ناوېژش- ناوچال
scrotal tongue	لسان صفي	زمان له شپو ی پیستی گون
	(لسان ذو اخاديد كسطح الصفي او الجراب الحاوي علي المصيبة)	(زمان پیستی گون شپو)
		(زمان چالوچولی تیا بیت وک تووره که ی علی المصيبة)
		گون)
scurvy = scobutus:	دء المفر = الإسقربوط تسمية قديمة(نقص فيتامين C):	سکریپوت = ناورنکی کونه (که می ښامین C):
infantile ~ = Barlow's disease	دء المفر الطفلي - داء بارلو	دهردی سکریپوتی ساوایی -دهردی بارلو
seal:	سد- انسداد -ختم- إغلاق:	بهریمست- ناویمست -مقور- داخستن -ناویمند- ناوېر:
border ~	سد حقاني - سد الحواف	بهریمستی لیواری -بهریمستی لیوار
hermetic ~	سد محکم -سد محکم	بهریمستی تزکمه -داخستنی تزکمه
palatal ~	سد حنکي	ناویمستی مه لاشو

peripheral ~	سد محیطی	بهریمستی پیژوهی
postpalatal ~	سد حنکی خلفی	ناویمستی مه‌لاشویی پشتوه
sealer:	ساد	بهریمستکر
	- مفلق:	-چمپیننر: -داخمر
root canal ~	ساد قنایه‌الهنر	داخمری کمنالی ره‌گ
	(ماده حشوة القنایه)	(ماده‌ی پرکردن‌وه‌ی کمنالی ره‌گی ددان)
seam = (a line of union)	1- درز- مرئی	1- درز
	2- خط الاتصال	2- هینلی بمیه‌کگمیشتن
	-خط الالتحام	-حینلی پینکوه‌لکان
	3- پلرز-یلعم	3- پینکوه‌ی نه‌لکینین
seamless:	بلا التحام :	بین لکاوئی
		سبین پینکوه‌لکان(بین جومگمیی) :
~ band	طوق بلا التحام	باندی بین لکاوئی
	(مقطوع من انبوب)	
~ crown	تاج بلا التحام	کیفی تاج بین له‌حیم
	(محضر بالتطریق من قبة معدنية)	(ناماده‌ک‌راو بمچه‌کوشکاری له کلونکی
		کانزایموه)
search	یستکثیف- یفحص- یبعث	ده‌ریده‌خات- نعیسکینیت
	-تفتیش- فحص- بحث	-لئی نه‌کولیتیموه- گمران
	-تنقیب	-کولینموه- سؤراغ-سؤراخ
searcher	باحث- مکشاف- مسر	لینکولمر- ده‌رخمر- پشکنمر
searchlight	ضوء کاشف	پرووناکیی شت دره‌خمر
	-ضوء التفتیش	-پرووناکیی پشکنین(سؤراغ کردن)
seat:	مقر- قمر	بارگه- نشین
	-قاع- موضع:	سبن- نك
		-نیشته‌جی- چینگه:
basal ~	مقر قاعدی	بارگه‌ی بنکسی
	(نسج الفم التي یغطيها أو یستند اليها طقم	(شانه‌کانی دم که تا‌قمی ددان
	الاسنان)	دایدیه‌پوشیت یان لممری داده‌نیشیت)
cavity ~	قمر الحفرة	بنکی چال
	(في الحفر الطاحنة: الجدار اللبي في الحفر الملاصقة:	(له چالی هارم‌ردا: دیواری کړوک‌ی چالی
	الجدار اللثوي)	نیتوان ده‌انه‌کان)

rest ~	مقر المهاز-مقر السناد	نشین(بارگه‌ی ریست-جیف)
sebaceous:	دهنی:	چموری:
~ cell adenoma	ورم غدی ذو خلایا دهنی	لووی گلاندی چموریه‌خانه
~ cyst	کیس دهنی	کیس(بۆزک)ی چموری
~ gland	غده دهنی	چموریه پۆتین (چموریه گلاند)
seborrhagia = seborrhea sebum	سیلان دهنی سانل دهنی -مفرز دهنی	چموری پۆان شله‌ی چموری -پۆاو(دردراوی) چموری
secodont	ذو أرحاء قاطعة (ذو حواف قاطعة فوق ذری حبیات الأرحاء)	خړتنه برهم (قراغی برهمی پۆیه‌ی کمسپی خړتنه‌کان)
second	1- ثان- تال- إحصائي 2- ثانیه	1- دووهم- نمو دی- زنده 2- چرکه
secondary:	ثانوي- تال :	دوهمی -دوهمه‌کی - نمو دی :
~ dentine	عاج ثانوي	عاجی دوهمی
~ enamel cuticle	قشعة مینائیة ثانوية	توینکلۆکه‌ی مینای دوهمی
~ haemorrhage	نزف تال- نزف ثانوي	خوینپۆزیی دوهمی
~ infection	انتان تال- انتان ثانوي	توشبونموه(تشمه‌ی) دوهمی
~ palate	حنك ثانوي	مه‌لاشوی دوهمی
~ papillae	حلیعات ثانوية	مه‌میله دوهمیه‌کان
~ processes	استطالات ثانوية (لایفان تومی)	چوکه‌ دوهمیه‌کان پیشاله‌کانی تۆمس
secrete	یفرز سر	نمیرپۆت(دهریده ده‌دات) نهیینی
secretion:	1- إفراز- إفراغ 2- مفرز:	1- دهردان- به‌تالپونموه 2- دهردراو:
antilytic ~	مفرز مضاد للاحلال (لعاب الغفة تحت الفك)	دهردراوی دژمشیکردنموه (لیکی گلاندی ژیر شمیرلگه)
secretory:	مفرز- إفرازي :	دهردهر- دهردراوی :
~ capillaries	شعریات مفرزة	مولوله دهردهره‌کان

~ duct	قناة مفزة	کمنالی دمردم
~ granules	حببات مفزة	دهنکوله دمردم دهکان
~ portions	أجزاء مفزة	بمشه (پارچه) دمردم دهکان
section:	مقطع - قطع - قطعة:	پرگه - برین - پارچه:
cross ~	مقطع عرضي	پانه پرگه
longitudinal ~	مقطع طولاني	دریژه پرگه
	-مقطع طولي	سپرگه‌ی دریژی
transverse ~	مقطع معترض	پانپوهه پرگه
sectional	جزئي	پارچمی
sectioning	قطع	برین - کمرتکردن
sectorial:	قطاعي	پارچمی - جیگمی - کمرتی
	(نسبة لقطاع الدائرة):	(یبهیوند به کمرته بازمنوه):
~ teeth	أسنان قوسية	ددانه کهوانمییهکان
	(الاسنان القاطعة للحيوانات اللاحمة)	(ددانه برمه‌کانی گیانله‌بهره گزشتیه‌کان)
securing:	تأمين - إحكام	مسؤگه‌مرکردن - قایمکردن
	-تثمين :	-پتموکردن - توکمه‌کردن :
~ maxillo- mandibular relation	تأمين العلاقة الفكية	مسؤگه‌مرکردنی پمیومندی شمیرلگمی
sedation	1. تهدئة	1. نارامیی - نارامکردنوه
	2. هود - سکون - ترکیب	2. هیورکردنوه
sedative	مهدئ - مسکن	ناراصبه‌خش - هیورکمر
segment	قطعة - قطاعة	پارچه - کمرتیك
	- جزء من	-پارچمییه‌ک (یمشیک) له
selection:	انتقاء - اختيار:	هه‌لبواردن - هه‌لبورتی - لینه‌لبواردن :
shade ~	انتقاء اللون	ره‌نگ هه‌لبواردن
tooth colour ~	انتقاء لون السن	هه‌لبواردنی رهنگی ددان
tooth ~	انتقاء السن	هه‌لبواردنی ددان
selective grinding	سحل انتقائي	کپ‌اندن (لیگرتن)ی هه‌لبواردن
selenodont	هلالي الاسنان	ددانه مانگیه‌کان
(Having teeth with longitudinal crescentic ridges)	(کا لارحاء التي تشكل حبيباتها حواف مرتفعة علي شكل هلال أو القوس)	(سمو خرته‌بیانه‌ی تیولیه (کسپه) کانی لیواری بمرز پیک نه‌هینن لمشیره‌ی مانگ)
self:	نفس - ذات - ذاتي :	خود - خو - خوئی :

~ - adhering	ملتصق ذاتياً	خۆلکاو(چەسپاڤ)
~ - adhesion	التصاق ذاتي	پێوەلکانی خۆیی
~ - curing	ذاتي التماس -ملتصق ذاتياً	خۆ پەرلمەرتن -خۆ رەقبوو
~ - curing acrylic	اکریل ملتصق ذاتياً -(اکریل بارد)	نەکریلی خۆ رەقبوو -(نەکریلی سارد)
~ - multiplication	تکثیر ذاتي -تضاعف ذاتي	زۆربوونی خۆیی -چەند جارکردنی خۆیی
sella turcica =1.depression in sphenoid bone forming pituitary fossa 2. a cephalometric landmark"s" in the center of shadow of the sella turcia on a lateral skull x-ray. semi - =half	مرکز السرج التركي	چەق(سەلبەند)ی زینی تورکی
semicohesion	باندە تعینی: نصف- جزئي - شبه(شبیه)	پیتشگر بەمانای: نیو- بمش- نیمچه
semicohesive	التحام جزئي -التصاق جزئي	نیمچه پیالکان
semimalignant:	ملتحم جزئياً -ملتصق جزئياً	نیمچه پیالکاو
~ tumour	نصف خبیث-خبیث نوعاً ما: ورم نصف خبیث	نیو- پيس نیمچه پيس: لودی نیوپیيس
senescence: =aging dental ~	شیخوخة -هرم(گیر السن): شیخوخة سنیه	پیری - پیریون (زۆری تەمەن): پیری ددانیی
= changes in mouth and teeth as a result of aging	هرم سنی(التغيرات الحادثة في الفم و الاسنان نتیجە الشیخوخة)	- (نمو گۆز انکاریانە ی لە دەم و دداندا پۆدە دات بەهۆی پیری ییمو)
senile: = relating to old age. ~ atrophy	شیخی - شیخوخی خسور شیخی	پیری پووکانموی پیری
~ keratosis	تقرن شیخی	بەگیراتین بوونی پیری
~ psychosis	عته شیخی (خرف)	تیکچمودنی پیری (خەلە فان)(خەلە فایە)
senility = old age	شیخوخة	پیریون
sensation	إحساس - حس	هەستکردن - هەست
sense organs	أعضاء الحواس	نەندامەکانی هەستکردن
sensitive	حساس	هەستیار-هەستناک

sensitivity:	حساسیت:	همستیارایی:
drug ~	حساسیت دوانیه	همستیارایی دهرمان
sensory:	حسی:	همستی - هستانه:
~ function	الوظیفه الحسیه	فرمانی همستی
~ nerve	عصب حسی	دهرماری همستی (همستهدهمار)
~ root	جذر عصبي حسی	پهگی دهمارایی همستی
separate	یفصل - یفرق	جیایی نهکاتوره
separating:	فصل - تفریق	جیاکردنموره
	-عزل - عازل:	-جیا کهرهوه:
~ band	شریط الفصل	شریتی جیاکردنموره
= ~ strip	(شریط ساحل یستمعل فی توسیع المسافة بین)	(باندی جیاکردنموره)
~ strip	السطوح الملاصقة)	(شریتیکی کرپنموره بۆ فراوانکردنی مارهی نیتوان روویهری ددانپینکموه لکاوهکاندا)
~ varnish	فرنیش عازل	فارنیشی جیاکمره
separation:	فصل - تفریق:	جیاکردنموره:
teeth ~	فصل الاسنان	جیاکردنمورهی ددانهکان
	(تبجید الاسنان عن بعضها بواسطة الاجهزة أو الارتداد)	(دوررخستنمورهی ددانهکان لمیهک بهمۆی (تبجید الاسنان عن بعضها بواسطة الاجهزة أو التماس)
separator:	فاصله	جیاکمره
	(واسطة تبجید الاسنان عن بعضها):	(هۆکاریک ددانهکان لمیهک دور (واسطة تبجید الاسنان عن بعضها):
		دهخاتموره):
teeth ~	فاصله الأسنان	جیاکمرهی ددانهکان
sepedon= sepsis		
sepsis:	عفونة:	بۆگهنیی:
= poisoning as a result of the absorption of putre factive products.		
focal ~	عفونة بؤریه	بۆگهنی تیشکۆری
= a local source of infection, may spread cause systemic disease	(عفونة موضعية یمن ان تنتشر)	(بۆگهنی جینگهنی که دشمنی تشمنه عفونة موضعية یمن ان تنتشر)
		بکات)
oral ~	عفونة فمویه	بۆگهنی دهیمی
septa:	حواجز - حجب - فواصل:	بهریهستهکان - پهردهکان جیاکمرهکان - حواجز - حجب - فواصل:
		تیغهکان:
interradicular ~	حواجز بین المنور	بهریهستهکانی نیتوان پهگهکان

septal = relating to septum ~ abscess	حاجزی - حجابی	بهریمستی - پهردهیی
	خراجة حجابیة	دومەلی پهردهیی
	-خراجة حاجزیة	-دومەلی بهریمستی
septate	ذو حواجز	بهریمستدار
	-محجب	-پهرده (تیغه) دار
septic: = relating to or caused by sepsis. ~ abscess	عفن- منتق- انتانی:	بۆگەن- پیس- پیسبوو
	خراجة عفنة	دومەلی بۆگەن
septicaemia = septicemia = a systemic condition due to presence of bacteria and their poisons in the blood.	تعفن الدم	بۆگەبوونی خوێن
septulum	-خمج الدم	-خوێن پیسبوون
	حوجر	بهریمستۆک - تیغۆکه
	(حاجز صفو)	- بهریمستی بچوک
septum:	حاجز - حجاب	بهریمست - پهرده
	-فاصلة:	-تیغه - جیاکمره
alveolar ~	حاجز سنخي	تیغە ی ئێسکی ددان
= interalveolar ~	حاجز بین السنخي	-تیغە ی نێوان ئێسکی ددان
	(الحاجز العظمي الفاصل بین سنخین متجاورین)	(تیغە ی ئێسکی که هەردوو ئێسکی ددان
		جیا دەکاترە)
gingival ~ interalveolar ~ =alveolar ~ interdental ~	حاجز لثوي	پهرده ی پووک
	حاجز بین السنخي	تیغە ی نێوان ددانیی
	(الحاجز العظمي الفاصل بین سنخین متجاورین)	(تیغە ی ئێسکی جیاکمرە ی هەردوو
		ئێسکی ددانی دراوسێ جیا دەکاترە)
interradicular ~	حاجز بین الجذور	تیغە ی نێوان رەگەکان
interventricular ~	حاجز بین البطينيات	پهرده (بهریمست) ی نێوان سکوڵەکان
intra- alveolar ~	حاجز داخل السنخي	بهریمست (تیغه) ی ناو ئێسکی ددان
lingual ~	حاجز لسانی	پهرده ی زمانی
nasal ~	حاجز أنفي- وتيرة انفية	پهرده (تیغه) لووتیی
primum, ~	حاجز اولي	پهرده ی سەرەتایی
secundum, ~	حاجز ثانوي	پهرده ی دووهمیی

transversum, ~	حاجز معترض	پمردهی پانپره (پانپره پمرده)
sequel	عقبول المرض	باشه‌کوتی نه‌خوشی
= sequela	(الحال الناجمة عن المرض فيما بعد) - نتیجه المرض	ماک- دوااته -سره‌نهام - دهرنه‌نهامی نه‌خوشی
sequential 1. relating to sequelae. 2. in sequence.	1- عقبولی (نسبة للحالة الناجمة عن المرض) 2- تعاقبی- متابعی	1- (پمروند بمو بارهی له دهرنه‌نهامی نه‌خوشیه‌کموه دروستیوه) 2- به‌دوایه‌کیی-بسمره- به‌زنجیره
sequester = sequestrum = a piece of necrotized bone, detached from sound bone. sequestrectomy	شطیة (الجزء الميت من العظم و المنفصل عن الجزء الحي) استئصال الشطیة	نیسکه‌مردوو (تله‌زم) (نمو به‌شه مردووی نیسکه که له به‌شه زیندوه‌کمی جیابوو‌شوه) لیکر‌دنه‌موه نیسکه‌مردوو
sequestrotomy sequestrum = sequester serial extraction	قطع الشطیة	برینی نیسکه‌مردوو
Serres' glands (Serres: 1786- 1868, French physiologist = pear masses of epithelial cells found on the gum of infants sero -	قلم دوری- قلم متابع غده سیرس	هم‌لکیشانی یه‌کبه‌دوای یه‌ک رژینه‌کان (گلانده‌کان)ی سیرس (بارسته‌خانه پوروژشه‌کانی هم‌میتی لسمر پورکی شیرخواره‌دا ده‌بیرت)
serosynovial	بادنة تمني: مصل مصلی زلالي	پیشگر به‌مانای: زهرداو زهرداوی لینجی
serous:	1- مصلی 2- مصل منتج للمصل:	1- زهرداوی 2- زهرداویو- بوویزهرداو (بهرهم هینری زهرداو):
~ cell	خلیة مصلیة	زهرداوه‌خانه
~ gland	غدة مصلیة	زهرداوه‌پژین -گلاندی زهرداوی
serovaccination	تلقيح مصلی	کوتانی زهرداوی
serpiginous:	انتشاری	بلاووی
~ ulcer	-زحاف- شعبانی: قرحة انتشاریة -قرحة زحافة	-خشوک- ماری: زام (نه‌لسمری) بلاووی -نه‌لسمری خشوک

serrate = serrated	مسنن- غرز -مشر شر(منشاري)	دداندار - گرنال گرنال -مشاری
serration	تسنن- غرز -تشرشر-شرشرة	به ددانپوون -به گرنالپوون -به مشاری پوون
serrulate = serrate	مسنن -مشرشر	به ددانپو -گرنالپو -به مشاری پو
serum:	1- مصل 2- مصل الدم:	1- زرداو 2- زرداوی خوین:
~ therapy	معالجة بالمصل	چارسمرکردن به زرداو
serumal = seruminal: ~ calculus = subgingival calculus	مصلي: قلع مصلي = قلع تحت اللثوي	زرداوی: کلسی زرداوی = کلسی ژیر پووک
service:	خدمة- مساعدة -خاندنة(صيانة و اصلاح)	خزمهتکردن- یارمته -سوود(به دوا داجوون و چاککردنموه)
denture ~	خدمة تعويضة -خدمة طقم الاسنان (معالجة مريض الادرد و تصنيع قطعة الاسنان و مراقبة بعد التعويض و اصلاح خلله)	خزمهتی(له جیاتی) جینگرموه -خزمهتی تاقمی ددان (چارسمرکردن نه خوشی بی ددان و دروستکردن تاقمی ددان و چاوده تیری پاش دروستکردن کله و چاککردنموه)
sesqui - = one and one half = in the ratio of two to three sequihora = an hour and half	بادنة تعني: واحدو نصف(لاتینیة) ساعة ونصف(لاتینیة)	پیشگر به مانای: یملک ونیو(به لاتینی) کاژیریک ونیو(به لاتینی) -کاژیرونیویک
sessile = broad base	عديم الذيل - عديم العنق (متصل بالقاعدة مباشرة)	بی کلک- بی مل (نوساو راستمورخو به بنکموه)
set:	1- یتنجد- یرصف 2 یتنجد- یتصلب 3 مجموعه:	1- یتکی نه خات- یتزی نه کات 2 نهیمستی- یرق دهیت 3 کز مهله(سیت):

anterior teeth~	مجموعه الاسنان الامامية	سیتی ددانه کانی پیشموره
posterior ~	مجموعه الاسنان الخلفية	سیتی ددانه کانی پشتموره
setiform = (ciliform) = bristle - shaped ~ teeth	ویری شکل - هلی شکل (شعر قاس صلب) :	کژلله (تیسک) شتوره :
= ciliform teeth	اسنان ویری	ددانی کژلکنداری
	(اسنان دقیقه متراسة کما لی بعض انواع الاسماك)	(ددانی ووردی ریزسرو وه کوله همنه)
		جزری ماسینا)
setting:	1- تنظیم	1- ریکختن - ریزکردن:
	2- تصلب:	2- رقبوون:
~ of plaster	تصلب الجبس	رقبونی (کلس) گچ
~ up of teeth	تنظیم الاسنان	ریزکردنی ددانه کان
setup	بند - یرصف	رینکی نه کات
		- ریزی نه کات
sex:	جنس:	توخم:
~ hormones	هرمونات جنسية - اخلاط جنسة	هؤرمونی توخمی
~ organs	اعضاء جنسية	نمندامه توخمیه کان
	-اعضاء تناسلية	-نمندامه کانی زاوژی
sexual	جنسی	توخمی
shade guide	دلیل الالوان	ریتیری رهنه کان
	(دلیل انتقاء لون سن اصطناعي او لون حشوة	(ریتیری هه لیزاردنی رهنه کانی ددانی
	تجملیة المناسب)	دروستکرو یان پرگردنموی جوانیی شیار)
shaft:	مقبض - عمود - جذع:	دهسک - ستون - قد:
instrument ~ = handle of instrument	مقبض الاداة (عمود الاداة)	دهسکی نامراز
shallow:	محفل (قلیل العمق):	تمنکاو (که محفل):
		- نشیو:
~ cavity	حفرة ضحلة	چالی تمنکاو
		- چالی نشیو
shank:	1- ساق	1- قد
	2- عنق الاداة:	2- ملی نامراز:
instrument ~ = the slender portion joining the handle to the	عنق الاداة	ملی نامراز
	(القسم المستند الواصل بين المقبض و الرأس)	(بهشی باریکی نامراز دهسک نه گیمینیت)

blade or nib.		به سمره کمیموه
shape	شکل	شیره
sharp:	حاد - قاطع:	تیژ - برې:
~ blade	نصله حاده	تیغی تیژ
sharpening	شحنه	تیژکردنموه
Sharpey's fibres (Sharpey:1802-80, English anatomist) =1.collagenic fibres of connective tissue between the bone and periosteum. 2.parts of collagenic fibres of the periodontal membrane which are embedded in the alveolar bone or in the cementum of the tooth.	(زیاده حده وقابلیه القطم) الیاف شاری	(تیژی پتر وشیاو یژ برین) ریشاله کانی شاری
shearing:	قص - قطع:	که مرتکردن - برین (دابرین):
~ stress	إجهاد القص	فیشاری برین
shears:	مقص - مقراض - قاطع:	مقصت - برې - بره - قترتان:
bone ~	قاطع العظم	نیتسک بره
plate ~	مقص الصفائح	مقصستی تهمیق (مقصستی پلمیت)
sheath:	غمد - غلاف:	قاوغ - کیف - کیلان:
carotid ~	غمد السباتی	کیف (قاوغ)ی سمروملی
	(الحاوی علی الشریان السباتی و الوریډ الوداجی الباطن و العصب المجهم)	(بمردمیه که خویننبرمری گشتی سمرومل و خویننهنی سمرومل و ویکله دهماری تیندایه)
dental ~	الغمد العاجی	قاوغی عاجی
= Neumann's ~ (Neuman: 1834-1918 German pathologist) = (partially calcified tissue lining the dentinal tubules) Hertwing's ~ (Hertwing: 1849-1922 German anatomist) = (continuation of internal and external enamel	غلاف نیومان غلاف هرتینگ	(شانه نیمچه به کلسبوه کان که لولوچکه کانی عاج ناوېوشه کات) کیفی هیرتینگ = (بمردمیه میانی دهره کیی و ناوړه کیی له بمشی خوارووی نندامی

epthlium at the lower rim
of enamel organ)
root ~

مینای دواندا

قاوغی رهگ غلاف الجذر

(نمو پهردهیهی دهوری رهگی داوه کاتی (الفشاء المحيط بالجذر اثناء نمو السن)

گمشهی ددان

shedding

نالوگزپ- گزردان تبدیل- تغییر

shell:

سهدهف- بهرگه(توتیوال) صدفه- قشره:

-قمیتلکه:

~ crown

تاج(کیف) قمیتلکهیی تاج قشری

(مصنوع من السلوفان او الرقاق المعدنية) (قمیتلکه تاج)

~ teeth

ددانی سهدهقیی اسنان صدفیه

shellac:

شیلک شیلک- لک

(راتینجینکه بهکاردهینریت بز: قالیپیکری (راتینج یستعمل فی تمضمه الطوابع الافرادیه و

تاکهکسی و تمبعی بنکسی کاتیی تاقمی الصفائح القاعدیه المستعملة لتسجيل العضة):

ددان):

~ base- plate

شیلهکی تمبعی بناغمیی شیلک الصفيحة القاعدية

resinous ~

شیلهکی راتینجی لک راتینجی

(مادهیه که بز درستکردنی شارنیش (ماده تستعمل فی صناعة الفریش)

بهکاردهیت)

shift:

1- نالوگزپی دهکات- نیمگوزیت 1- یبدل- یغیر

2- نالوگزودهیت- نهگوزیت 2- یبدل- یغیر

3- نالوگزپکردن 3- تبدل

4- لادان- خزان(خزین): 4- الحراف- انزراح:

dentogingival junction ~

نالوگزوکردنی یتکبستی پووک و ددانیی تبدل الاتصال اللثوي السني

shingles
= herpes zoster

تدپ خال(شینگل) عقبول المنطقة

shock:

لیدان - پاتهکاندن صدمة:

-بورانهوه :

delayed ~

لیدانی دواکموتوو صدمة متأخرة

post- operative ~

لیدانی دواي نمشترگمریی صدمة ما بعد الماخلة

short

کوروت قصر

shortness:

کوریتی: قصر:

teeth ~

ددان کورتی قصر الأسنان

		(کوریتی ددانه کان)
shoulder:	کتف:	شان:
~ crown	تاج ذو کتف	تاجی شاندار
shrinkage:	تقلص - انکماش:	چوونموهیه ک
	-انقباض:	-گرژیوون:
casting ~	تقلص الصب	چوونموهیه کی داپژژوار
curing ~	تقلص تصلبي	چوونموهیه کی پهقبوویی
	(التقلص عند التصلب)	
linear ~	تقلص طولي	چوونموهیه کی دریتی
		(لهباری دریتی)
polymerization ~	تقلص التماثر	چوونموهیه کی پهلمرین
	(تقلص عند تشکیل مرکب)	(چوونموهیه ک له پینکهاتمبرون)
thermal ~	تقلص حراري	چوونموهیه کی گرمیی
volume ~	تقلص حجمي	چوونموهیه کی قهبارمیی
siagonagra	الم الفك	نازاری شمویلگه
= pain of the jaw bone		
siagonantritis	التهاب الجيب الفكي	هموی گریفانی شمویلگمیی
= inflammation of		(گریفانه شمویلگمیس)
maxillary antrum		
sialaden	غدة لعابية	لیکه پژین
= salivary gland		(گلاندی لیکیی)
sialadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هموی لیکپژین
= sialoadenitis		(هموی گلاندی لیکیی)
sialadenoncus	ورم الغدة اللعابية	لوی گلاندی لیک
= a salivary gland		
tumour		لوی لیکپژین
sialagogue	مُلقب - میل للعاب	لیک دمردر
= sialogogue		
sialaporia	نقص للعاب	کدم لیکیی
= deficiency in the		
amount of saliva		
secreted.		
sialectasis	توسع القناة اللعابية	فراوانبوونی که نالی لیک
sialic	لعابي:	لیکیی:
=sialine:		
~ acid	الحمض اللعابي	ترشی لیکیی
sialism= sialismus	إعاب- تلميب	لیک دمردان
sialismus= sialism	(سیلان للعاب)	(لیک پهرائیی)
= ptyalism		

= salivation		
sialitis	التهاب لعابي =	هموی لیکی (لیکه سز)
= sialoadenitis	-التهاب الغدة اللعابية	-هموی لیکه پوژین
= inflammation of		
salivary gland.		
sialo -	بادنة تعني:	پینشگر به مانای:
	لعاب	لیک - لیکی
sialodenectomy	استئصال الغدة اللعابية	لیکروندهموی لیکه پوژین
sialoadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هموی لیکه پوژین
= sialitis		= گلاندسز لی
sialadenotomy	خزغ الغدة اللعابية	کردنهموی لیکه پوژین
	-شق الغدة اللعابية	-قلیشکردنی لیکه پوژین
sialoangiectasis	توسع الاوعية اللعابية	فراوانکردنی کمناله کانی لیکی
	(توسع الاقنية اللعابية)	
sialoangitis	التهاب الاوعية اللعابية	هموی کمناله لیکیه کان
	(التهاب الاقنية اللعابية)	(کمناله لیکیه سز)
sialocele	کیس لعابية	کیس (پژوک) لیکی
= tumour or cyst of	-وړم لعابي	-لوی لیکی
salvary gland.	(قبلة لعابية)	
sialodochitis	التهاب الاقنية اللعابية	هموی کمناله لیکیه کان
= sialoductitis		
=sialoductitis		
=sialodochitis		
sialogenous	مكون اللعاب	لیک پینکهن
= saliva producing		(دروستکوری لی)
sialogenic	نسبة لمسيل اللعاب	په یو مند به لیك دهردانمونه
sialogogue= sialagogue	1- ملعب	1- لیك - دروستکور
=1.saliva- producing	2- مسيل اللعاب	2- لیك دهردر
2.an agent promotes a		
flow of saliva	صورة شعاعية لعابية	تیشکه وینه لیکی
sialogram= sialograph	(صورة الغدد و الاقنية اللعابية)	(وینه پوژین و کمناله لیکیه کان)
sialography	تصوير لعابي	وینه گرتنی لیکی
	(تصوير الغدد و الاقنية اللعابية)	(وینه گرتنی گلاندو کمناله لیکیه کان)
sialoid	1- لعابي	1- لیکی
1.relating to saliva	2- شبه اللعاب	2- له لیکیو
2.saliva- like		
sialolith:	حصاة لعابية:	بهردی لیکی
= salivary calculus		

submandibular duct -	حصاة القناة تحت الفك(السفلي)	بهردی که نالی زیر شویلگه(خوارو)
sialolithiasis = formation of salivary calculi.	تشکل الحصى اللعابية	پتکهاتنی بهردی لیکیی
sialology	مبحث اللعاب	لیک زانیی (زانستی لیک)
sialoma = salivary tumour	ورم لعابی	لوری لیکیی = لیکه گمزل
sialoncus = a tumour of sublingual salivary gland caused by obstruction of the duct.	تورم الغدة تحت اللسان (نتیجة انسداد قناتها)	نارسانی گلاتدی زیر زمان (بمغزی گهرانی که ناله کانیموه)
sialophagia	بلعمة اللعاب (فرط ابتلاع اللعاب)	قوتداننی لیک (فره قوتداننی لیک)
sialorrhoea = salivation	إلعاب- سيلان اللعاب	لیک دهردان- دهردانی لیک
sialoschesis = suppression of secretion of salivary gland	احتباس اللعاب	پمگنخوارده نموهی لیک
sialosis = salivation	تلمب(سيلان اللعاب)	لیک دهردان
sialotic	إلعابي - تلعي	دهردانی لیکي -لیک دهردانیی
sialozemia = uncontrolled flow of saliva, often with dribbling.	تلمب لا إرادي (عدم القدرة علي التحكم بسيلان اللعاب)	لیک دهردانی خزنوموست
sickness	داء- مرض- إعتلال	درد- نهخوشی- تیکچوون
side:	جانب:	لا :
balancing ~	جانب موازن	لای هاوسدنک
branches, ~	أغصان جانبية	پدله لاییه کان
working ~	جانب عامل	لای کارکمر
sigmoid:	سينى- سيني الشكل (علي شكل حرف S):	سينى- سيني شتيره (لمشيره پيتى C):
~ notch = mandibular notch	ثلمة سنية -ثلمة الفك السفلي	چالی سینیی -چالی شویلگهی خوارو
sign= signe	علامة- إشارة	نیشانه- نامازه
silicate cement	-مؤشر مرضي إسمنت السيليكات	-نیشانهای نهخوشی سمدنتی سلیکات

silicone	سلیکون	سلیکون
	(ماده‌ای قالب‌گرتنی ده‌میی جیر "کشوک")	(ماده الطبعات الفمویة المرنة)
silk	ناوریشم	حریر
silver:	زیو (کانزا):	فضة (معدن):
~ alloy	تیکه‌لای زیو	خلیطة الفضة
~ amalgam	نهمه‌لگه‌می زیو	أمalgam الفضة
~ apical tips	کۆله‌کای زیویی بنی په‌گی	أوتاد الفضة الذروية
	(بۆ داخستن بنی په‌گی ددان)	(لسد الثقبۃ الذروية للجنس)
~ cone	قوچه‌که زیو (بۆ کمنالی په‌گی)	قمع الفضة (لمشور قناة المهنر)
~ point	پنتی زیو	رأس الفضة
= ~ cone	-قوچه‌که زیو	-قمع الفضة
~ powder	تقزی زیو	مسحوق الفضة
	-هاردادی زیو	
~ stain	بۆیه‌ی زیویی	صباغ فضي
~ wedge	سنگی زیویی	ولت فضي
	-پوازی زیویی	-اسفن فضي
simple:	ساده :	بسیط:
~ procedure	په‌رۆسه‌ی ساده	إجراء بسيط
	(نهمه‌امدانی ساده)	
sincipital	مه‌لاشویی - فریشکیی	یافوخی
= (bregmatic)		
= related to top of the head.	- تموقه‌سه‌ریی	
sinciput	فریشک	یافوخ
= bregma	(تموقه‌سه‌ر - لوتکه‌پۆیه‌ی سه‌ر)	(قمة الرأس - ذروة الرأس)
= (anterior fontanel)		
= top of the head	تاک - نه‌نه‌ا :	مفرد - وحید:
single:	تاکه‌ قوچه‌ک	قمع مفرد
~ cone	یه‌ک په‌گی	وحید المهنر
~ rooted	پیشگر به‌مانای:	بادئة تعني:
sino = sinu -	گیوفان - که‌لین	جیب
= sinus	وینه‌ی گیوفانی تیشکیی	صورة الجيب الشعاعية
sonogram	-تیشکه وینه‌ی گیوفانی	
= sinograph	وینه‌گرتنی گیوفانی تیشکیی	تصوير الجيب شعاعيا
sinography		

sinus:	جیب:	گیرفان-کهلین-برشایی:
air ~	جیب الهواء	گیرفانه هموا
ethmoidal ~	جیب غریالی	بیژنگه گیرفان (گیرفانی بیژنگی)
facial ~	جیب وجهی	پوده گیرفان(گیرفانی رودی)
frontal ~	جیب جبهی	نیوچموانه گیرفان
lateral ~	جیب جانبی	لاگیرفان
maxillary ~ = antrum of Highmore (Highmore; 1818-85 English anatomist)	جیب فکی علوی	گیرفانی شمویلگی سروو
palatine ~	" جوف او غار حیمور	برشایی هایمور
paranasal ~	جیب حنکی	مه لاشووه گیرفان
	جیب أنفي	لورته گیرفان- لورته کهلین
	(جیب مجاور للأنف)	(گیرفانی دراوسیتی لوروت) (گیرفانی دهوری لوروت)
sphenoidal ~	جیب وتلی	کۆلکه گیرفان
sphenoparietal ~	جیب وتلی جفاری	کۆلکه دیواره گیرفان
venous ~	جیب وریدی	خوینتهینه گیرفان
sinusal	جیبی	گیرفانی- کهلینی
sinusitis	التهاب الجیب الفکی (العلوی)	هموی گیرفانی شمویلگی -شمویلگه گیرفانه سۆ(سروو)
Sirup = syrup	شراب (دواء علی شکل شراب)	شروب
site	موضع- موقع	شوین- جینگه
size	حجم	قهباره
skeletal:	هیکلی	پمیکری
	(نسبة للهیکل العظمي):	(بمیرهند بمیتسکه پمیکرموه):
~ complex	الجملة الهیکلیة (الهیکل العظمي)	کۆمهله پمیکری (تیسکه پمیکر)
~ fixation	تثبیت هیکلی	جینگه کردنی پمیکری
	(تثبیت خارجی لأطراف الکسر بواسطة الاوتاد و اللوالب و الاجهزة)	(جینگه کردنی دهره کسی لا شکاره کان بمسنگ و لولپیتج و نامرازوه)
skeleton:	هیکل (الهیکل العظمي):	پمیکر (-تیسکه پمیکر):
denture ~	هیکل طقم الاسنان (هیکل الجهاز السني)	پمیکری تاقمی ددان

skiagram = a radiograph or roentgenogram	صورة شعاعية	ویندی تیشکی
skiagraphy	تصویر شعاعی	- تیشکه وینه
skin:	جلد:	وینه‌گرتنی تیشکی
~ fistula	ناسور جلدی	پینست:
~ graft	طعم جلدی	فسچولای پینستی
~ grafting	-رقعة جلدیة	(پتره‌وی دوو درجه‌ی پینست)
skull	تطعيم جلدی	موتوره‌ی پینست
slab:	مجمعة	موتوره‌کردنی پینست
glass cements ~	لوح - شریحة:	کله‌لله‌سر - کاسه‌سر
glass ~	لوح مزج الاسمنت الزجاجية	سلاّب - تمیق - لموح:
mixing ~	لوحه مزج الزجاجية	سلاّبی چیمه‌نتزی شوشه‌یی
slaking	لوحه المزج	سلاّبی تیکه‌لکردنی شوشه‌یی
	تأخّر التصلب	سلاّبی تیکه‌لکردن
	-تهذنة التفاعل التصليبي	دره‌نگ ره‌قبوون
	-إبطاء التصلب	-هتورکردنوه‌ی کالینکی ره‌قبوون
sleep	نوم	-خاوکردنوه‌ی ره‌قبوون
slope:	منحدر	نوستن - خفوتن
	میل:	لینژ - لاری:
lower ridges ~	منحدر الحافة السفلية	لینژی لیتواری خواریو
	-منحدر الحيد السفلي	
slough slough= the necrotizing tissue which scales or peels of in ulcerative conditions.	خشکریشة- نغفة	توزی‌تالی برین
smear	-قشرة الجرح(نسیج منسلخ متاکل)	
smoker's tongue	لطاخة	تینه‌لسون - سرین
= leukoplakia	لسان المدخنين	زمانی جگهره کیش
smoking	= الطلي - الطلاوة(طلاوة اللسان)	= په‌لاسی - په‌لاسه‌سپی زمان
smooth:	دخین	جگهره کیشان
~ burniaher bur	أملس - ناعم:	لووس - نهرم:
~ muscle	سنبلة صاقلة ملساء	بیری بریسکانفنی لووس
	عضلة ملساء	ماسولکدی لووس

~ round probe	مسم مستدير أملس	پرژاب (شکستنمى) خړى لوس
~ surface	سطح أملس	پړویمرى لوس
snow	ثلج	بغفر
soap:	صابون:	سابون:
antiseptic ~	صابون مطهر	سابونى پاکوکره
germicidal ~	صابون مضاد للمفونة	-سابونى دژه بژگن
socket: = acavity or depression into which a corresponding part fits.	صابون متلف للجراثيم سنخ- جيب- جوف:	سابونى فموتینمى (میکرژاب) بونموره کان سوکیت- گیرفان- بوشایی (نمو چالویه پان نمو بوشاییه که نمندا میکی تیا داده نیشیت):
dry ~ = local osteitis = alveolgia	سنخ جاف	ووشکه سوکیت
= an acute in flammation of the walls of a tooth socket following extraction of a tooth		= هموى نیسکی چالی ددانی هملکیشراو -هموى نیسکی جینگیی = نازاری نیسکی ددان دواى هملکیشان
tooth ~	جیب السن = السنخ	گیرفان (چال) ددان = نیسکی دهورى ددان
soft:	لین- رخو- طری:	نرم- ناسک- فمریک:
~ and calcified adenoma	الورم السني اللين و المتکلس	لورى ددانی نرم و به کلسیو نرمه ددانه گمژلی به کلسیو
~ cementoma	الورم الملاطي اللين	لورى چیمهنتومی نرم
~ fibroma	الورم الليفي اللين	لورى فیصالی نرم
~ mixed odontogenic tumour	الورم السني المنشأ المختلط اللين	لورى ددان سمرچاوهی تیکه لاری نرم
~ mixed odontoma	الورم السني المختلط اللين	لورى ددانی تیکه لاری نرم
~ palate	الحنك الرخو -شراع الحنك	نرمه مه لاشرو -پمردی مه لاشرو
	(القسم اللحمي الخلفي في قبة الحنك)	(بشمى گوشتى پشتموى سمرزایی مه لاشرو)
~ teeth	اسنان لينة	ددانی نرم
~ tissue	نسیج رخو	شانهى نرم- نرمه شانه
softening	1- تلین	1- نرم بوون

	2- لهن	2- نمرمی (نمرمه)
sol	محلول غروی	گه‌او‌هی ملّ
solar:	شمسی :	خفّدی :
~ plexus	طنفیره شمسیه (مجموعه اعصاب)	پرچی خفّدی (کۆمه‌له ده‌مار)
solder:	1- یلحم 2- عام (الماده اللاحه):	1- له‌جیمی نه‌کات 2- له‌جیم کهره (ماده‌ی له‌جیم کمر):
gold ~	عام الذهب	له‌جیم کهره‌ی زئیر
silver ~	عام الفضة	له‌جیم کهره‌ی زیو
soldering:	یلحم - لحم	له‌جیمی نه‌کات - له‌جیم کردن (یتیکم‌وبه‌بندی دو‌ولا به‌ه‌زی ماده‌ی (وصل طرفین ببعضهما بواسطة مادة اللحام): له‌جیم‌وه):
~ block	منصه اللحم	بلزکی له‌جیم کردن (سه‌کۆی له‌جیم کردن)
solid	صلب - جامد - محکم	په‌ق - پتیمو - به‌ستوو ته‌ندار - به‌رجسته
solitary plasma cell	الورم النقيوي وحيد البؤرة	لوری مۆخیی تاکه تیشکۆ
myeloma	قابلیه النوبان	توانم‌ومیتی
solubility	-قابلیه الانحلال	(توانای یان له‌باریی توانم‌وه) -له‌باریی شیبوونم‌وه
soluble	ذواب - منحل - ذائب (قابل للذوبان أو الانحلال)	تواوه - شیبووم‌وه - ده‌توتیم‌وه (شیاو بۆ توانم‌وه یان شیبوونم‌وه)
solum	أرضية - قعر - قاع	پانتایی - بن
solution:	محلول - حل:	گه‌راوه - شیکار:
pickling ~	محلل التفتية	گه‌راوه‌ی پاک‌کردنم‌وه (گه‌راوه‌ی لینگه‌له‌لوشان)
saline ~	محلل ملحي	گه‌راوه‌ی خوئیی (خوئیی گه‌راوه)
solvent	ماده حالة (منظف)	توتینم‌ر - تاوئین (توتینم‌روه)

somatic:	جسدي - جسماني - بدن :	لەشیی - تەمینی :
psycho ~	جسدي نفسي	لەشیی دەروونی
	-بدني عقلي	-تەمینی ژیری
somatopsychic	بدني نفسي	تەمینی دەروونی
	-جسدي نفسي	-لەشیی دەروونی
soporific	منوم	خەوتنەر - خەولیتخەر
	(دواء منوم)	(دەرمانی خەولیتخستن)
sordes	1- طراحة	1- بەلغ
	(نیشتهی بۆر پەنگ لەسەر لێو و زمان و (رواسب بنیه اللوز فوق الشفتين اللسان والاسنان ددانەکان کاتی بەرزبونەوەی پلەی گەرمی 2- فضلات الطعام لەش)	
		2- پاشمۆی خۆراک
sore:	1- تقرح مؤلم - قرحة مؤلمة	1- زامی بە نازار
	2- ألم :	2- نازار - نیش :
cold ~	قرحة باردة	زامی سارد
= herpes labialis.	= عقبول الشفة	= تەمیسکی لێو
denture ~	تقرح طقم الاسنان	زانی تاقمی ددان
	(تقرح الجهاز السني)	(زام دروستبون بەهۆی تاقمی ددانەوە)
	(تقرح يحدث بواسطة الاجهزة السنية)	
hard ~	تقرح صلب	زامی رەق
= chancre	-قرحة صلبة	(زامی لێو)
	(قرحة الشفة)	
throat, ~	تقرح الحلق	زامی گەروو
	(التهاب البلعوم)	(هەوی گەروو)
sorption	امتصاص - امتزاز	مژین - لکان - چکان
sound	1- صوت	1- دەنگ
	2- مسر - عیسی	2- پشکیتنەر
	3- یسر	3- نەیشکیتن
	4- سالم - سلیم - مەین	4- ساغ - پتەر
sour	حامض الطعم	تەم ترش
source:	مصدر - منبع:	سەرچاوە:
light ~	مصدر الضوء	سەرچاوەی ڕووناکیی

space:	فرجة- فراغ- فضاء فسحة-مسافة-مساحة:	بۆشایی- ماوه- گوردوون -دورویی- پانتایی فالایمی-ناسمان:
denture ~	فسحة طقم الانسان (بۆشایی ناز دهم که تا قمی ددان (فسحة الجهاز السني) (التجويف القوي الذي يمل فيه الجهاز السني)	بۆشایی تا قمی ددان پریده کاتمه)
free way ~	فرجة لا اطباقية	بۆشایی(ماوه)بی ناجوتیوون (بۆشایی پتگموالا)
interdental ~	مسافة بین السنية	ماوهی نیتوان ددانه کان
interocclusal rest ~	فسحة الاسترخاء -مسافة الاسترخاء	بۆشایی هموانمه -ماوهی هموانمه
interocclusal ~	مسافة لا إطباقية	ماوهی ناجوتیوون (ماوهی نیتوان پروی هاپرپی ددانه کان)
interproximal ~	مسافة التلاصق -مسافة التلاصق	ماوهی پتگمو منوسان -بۆشایی پتگمو منوسان
maintainer, ~	حافظة المسافة (جهاز يحفظ مكان السن اللبنية القلوعة حين ظهور الدائمة)	ماوه پارتیز (نامرازنکه پاریزگاری ماوهی ددانه شیرییه هه لکیشراوه کمه کات تاکو ظهور الدائمة) هه میشه بیه که دهرده کموت)
marrow ~	مسافة نقيية -مسافة نقيوية (المسافات بين المادة الاسفنجية في العظم)	بۆشایی مؤخی (نمو بۆشاییانهی له نیتوان مادهی نیسه نهی نیسکان)
relief ~	فسحة لتفيف الضغط	بۆشایی فشار کم کمره
retromylohyoid ~	مسافة طرسية لامية خلفية	ماوهی خرینهی لامی پشتومه
retropharyngeal ~	مسافة خلف البلعوم	ماوهی پشت گورو
septal ~	مسافة حاجزية (المسافة تحت نقطة التماس بين سنين متجاورتين)	ماوهی تیغه (پرده)بی (ماوهی ژیر خالی بهریه ککومتی دوو ددانی دراوسی)
subgingival ~	مسافة تحت اللثة	ماوهی ژیر پووی
submandibular ~	مسافة تحت الفكية (تحت الفك السفلي)	ماوهی ژیر شمویلگی (ژیر شمویلگی خوارو)

submasseteric ~	ماسفه تفت الماسفه	ماسفه (بوشایی) ژئیر جوسنمر
	(الماسفه بین العسلة الماسفه و الشعة الماسفه	(ماسفه ژئیر ماسولکهی جوسن و بدشی
	للفک السفلی)	لابدزی شمولکهی خواروو)
span bridge	جسر ذراعی	پردی بالی
	(جسر ثابت)	(پردی جینگه "نه جزل")
spasm:	تشنج:	گرژوون:
muscle ~	تشنج العسلة	گرژوونی ماسولکه
muscular ~	تشنج عضلی	گرژوونی ماسولکهی
spasmodic:	تشنجی:	گرژوونی:
anti ~	مضاد التشنج	دژه گرژوون
spasticity	تشنجیة	گرژوتی
spatula:	ملوقة	سپاچولا (تیکه لکمره)
	(اداة للمزج):	(نامرازی تیکه لاندان) (تیکه لکردن):
cement ~	ملوق الإسمنت	سپاچولای سیمنت
		-تیکه لکمره ی سیمنت
impression paste ~	ملوقة عجينة الطبع	تیکه لکمره ی همیری قالبگرن
plaster and alginate ~	ملوقة المواد اللدنة و الجبس	تیکه لکمره ی کهچ و نه لچینمیت
pooling~	ملوقة التلین	سپاچولای نمر مکردنموه
	(ملوقة تلین حواف عضة الشمع)	(نمر مکردنموه ی قمر اغی مینوی گمستن)
spatulate	مزج - خلط	تیکه لای نه کات
		- تیکه ی هه لته دات
spatulation	مزج - خلط	تیکه لکردن
		-تیکه لاندان
spatulator	مزاج	تیکه لکمره
		(نامینری میکسانیکیی بسژ تیکه لکردنی (جهاز آلی مزج الاملفم او السنت)
		نه مه لگم یان سیمه نت)
special tray	طابع إفرادي	قالب پینگره (تره ی تاکیی
	(طابع یصنع للشخص بالذات)	(قالب پینگره دروست کراوه بسژ خودی تاکه
		کمس)
specialist	متخصص	بسپژ
	-تخصص	-تایبه قهند

specialization	تخصص	پسپوژیی
	-اختصاص	-تابیه تمندیتی
specialized epithelium	البشرات المتخصصة (علم النسيج)	خانه پروو پوښه تابیه تمنده کان (شانه زانی)
species	نوع- جنس- صنف- ضرب	بابهت- جوړ- توخم
specific:	نوعي- معين- دقیق:	تابیه تی- جودی (جوړه کی)
		-دیاریکراو- وورد:
~ drug	دواء نوعی	دهرمانی تابیه تی
~ gravity	وزن نوعی	کیشی تابیه تی- جوړه کیش
		-بابهته کیش
~ treatment	معالجه نوعیه	چاره سرگردنی تابیه تی
specification	مواصفات	تابیه تمندیتی
Spee, curve of	قوس سبی	کمانه ی سبی
(Spee:1855-1937 German embryologist)	-منحنی سبی	-چه ماوه ی سبی
= (an imaginary curved line joining the buccal cusps of the posterior teeth)	خط منحنی وهمی یر من الحدبات الخلیه للانسان الخلیه	(هیلنکی خمیالویه بمتیزاییه کانی دیری پروومتی ددانه کانی پشتموه دا تیده پیریت)
speech	نطق- تکلم	ناخاوتن- قسه کردن- دوان
speed:	سرعه- إنطلاق:	خیرایی- گور:
high ~	سرعه عالیه	زدد خیرا
regular ~	سرعه اعتیادیه (سرعه منظمه)	خیرایی ناسایی (خیرایی رینکویینک)
regulator, ~	منظم السرعه	رینکخمیری خیرایی
ultra ~	سرعه فائقه	خیرایی زدد بعز
spheno -	بادنه تعنی: وتد	پیشگر بهمانای: سنگ- کوله که- میخ (تاکوز)
sphenoid bone	العظم الوتدي	نیسکی کوله که ی (تاکوز شیوه)
sphenoidal	نسبه للعظم الوتدي	پمیوند به نیسکی کوله که یموه
sphenoiditis	التهاب الجيوب الوتدية	هموی گیرفانه کوله که یه کان
sphenomandibular:	وتدي فكي (سفلي):	کوله که یی شمویلگمی (خوارو):
~ ligament	رباط وتدي فكي	بستمروی کوله که یی شمویلگمی
sphenomaxillary:	وتدي فكي (علوي):	کوله که یی شمویلگمی (سرو):

~ fossa	المفرة الوندية الفكیة	چال(بوشای)ی کۆله کمیی شمویلگمیی
sphenopalatine:	وتدی حنکی:	کۆله کمیی مهلاشوویی:
~ foramen	الثقبية الوندية الحنكية	کونی کۆله کمیی مهلاشوویی
~ ganglion	عقدة وتدية حنكية	گری کۆله کمیی مهلاشوویی
		(گری دهمار)
sphenoparietal	وتدی چداری	کۆله کمیی دیواری
sphenorbital	وتدی حجاجی	کۆله کمیی که لانهی چادی
spherical:	کروی(نسبة لشکل الكرة):	گۆیی(به شیوهی تۆپ):
~ alloy	خلیطه کرویة	تینکه لهی گۆیی
spherocyte	خلية کرویة	خانهی گۆیی - گۆیه خانه
spheroid	کروی الشکل	شیوه گۆیی - گۆیی
	-جسم کروي	-تمنداری گۆیی
spheroiding:	تکور	به گۆیی بوون
	(اتحاد شکل الكرة):	(یه کگرتن له شیوهی گۆیی)
		(شیوهی تۆپ):
amalgam ~	تکور الاملغم	گۆیی بوونی نهمه لگهم
	(ميل الاملغم نحو التکور عندکون المخلیطة غنية بالزئبق)	(نهمه لگهم شیوهی گۆیی وموده گرتت که
spherolith	حصاة کرویة	تینکه له که پیزهیی جیوهی زۆرییت)
sphincter muscle	عضلة معصرة	بهرد گۆیی
	(العضلة المخیطة بالفتحة و المفلقة لها)	گوشهره ماسولکه
		(ماسولکهی دهوری درچه و داخهره)
		درچه که)
spiderlike	شبه العنكبوت	جالجالۆکه شیوه
spikelike	سبه المسار	بزمار شیوه
spinal	شوکی	دړکیی
	(نسبة للشوك)	(بمیروند به دړکهوه)
spindle:	مغزلی	تمشیلایی
	(علي شکل المغزل) - شاتک:	(لمشیوهی تمشی) - دړکایی:
~ cell layer	طبقة الخلايا المغزلية	چینی خانه تمشیلیمیه کان
	-طبقة الخلايا الشانكة	-چینی خانه دړکاییه کان
spine:	شوک:	دړک:

mental ~ = mental tubercle	شوك النقرن = الحبة النقرنية	دړكی چمناگه چټيزایی چمناگه
nasal ~	شوك الانف	نيزايی، (دړكی) لورت
spinous= spinal		
spiral	حلزوني - لولبي	لوولپنچیی - پټچاوپنچ - بادوکی
spirillum	حلزونيات (جراثيم طفيلية)	لوولپنچييه كان (بونموړه مشه خټړ)
spirochaetales	ملتويات (جراثيم طفيلية)	پټچاوپنچييه كان (بونموړه مشه خټړ)
spittoon	مبصقة (الوعاء الذي يبصق فيه المريض)	تفـ(بهلفهم) ټټكمره (تمو دوفرې نه خټوش تفی ټنډه کات)
splanchnology	مبحث الأحشاء	ناوسك زانی (زانستی ناوسك)
splasher:	واق- حاجب:	پارټیز - پمړده:
lathe ~	واقية المحرك الصناعي -واقية المخرطة	پارټيزی ماتوړی دروست کړونی ددان (پاراسته له پړژاندن بڼه ده موچاړ)
splint:	1- جبيرة (جهاز مثبت للكسر أو لتقليل الانحناء) 2- عجز (ثبت):	1- گیر کمره - جینگیر کمره - ټینسک بوند (نامراری جینگیر کړونی شکاوی یان ددانی لمقبور) 2- جینگیریی نه کات:
acrylic ~	جبيرة اكريلية	گیر کمره ی نه کړیلی
anchor ~	جبيرة مثبتة	گیر کمره ی جینگیر کمر
bridge ~	جبيرة جسرية	گیر کمره ی پردیی
buccal ~	جبيرة خفية (دهليزية)	گیر کمره ی پروممنی (دالانی)
cap ~	جيرة قبعية (جبيرة معننية)	گیر کمره ی کلایسی (کلانزایی)
cast bar ~	جبيرة القوس المصبوبة	گیر کمره ی کموانی داپټوراو (د اړشته کموانه)
crib ~	جبيرة ضامة	گیر کمره ی ید کخمره
dental ~	جبيرة سنیه	گیر کمره ی ددانی
fixed ~	جبيرة ثابتة	گیر کمره ی جینگیر (نه جوړل)
flange ~	جبيرة بمنعة	گیر کمره ی بالنار

interdental ~	جيرة بين السنية	گیرکهری نیوان ددانی
	(جيرة مشبته للاسنان بهدف ترميم الانسجة الداعمة)	(گیرکهره جینگیر بۆ ددانه کان به مەبەستى دروستبون و نهوى شانه پالېشته کان)
labial ~	جيرة شفوية	گیرکهری لیوی
open cap ~	جيرة قبعية مفتوحة	گیرکهری کلایى کراوه
periodontal ~	جيرة النسيج الداعمة السنية (جيرة مشبته للاسنان)	گیرکهری پالېشته (کۆله که) شانه کانى ددان
		(گیرکهری جینگیرى ددانه کان)
splinter	1- شطية	1- تەلمزەم
1.a small sharp- pointed fragment.	2- يشطي	2- به (بەرە که) تەلمزی بچووکى ده کات
2.to break up into small fragments.	(يفت الي شطايا صغيرة)	
splinting:	تجيرة	گرتنموه
	(تثبيت طرفي الكسر او الاسنان المتقلقلة بواسطة الجيرة)	(جینگیر کردنى هەردوو لاشکاوێ بیان ددان)
	- تثبيت - ربط	لەقبوو به هۆى نێسک بەندموه
anterior ~	تجيرة امامي	- جینگیر کردن - بەستنموه
posterior ~	تجيرة خلفي	گرتنموه پشتموه
split:	1- شق - شطر - صدع	1- درز - قلیش
	- تجزئة - تفریق	- دوو کەرتبوون
	2- يشطر - يشق	- پارچه کردن - دراندن
	- يهزى - يفصل :	2- درزى تێده کات
		- دەپلېشیتیت
		- دوو کەرتى نه کات
		- لێنکى جیانه کاتموه
		- دەپلېتیت (دەپلېت)
~ -dowel crown	تاج ذو وتد منشطر	تاجى کۆله که قلیشاو
= (~ - post crown)		
= (~ - pivot crown)		
= a removable crown attached to the tooth by means of split- pin which is fitted into a gold- lined root canal.		
sponge:	1- إسفنج	1- نيسفنج - هەورەك
	2- ضماد من الشاش:	2- شاشى برين پینچ:

3- همدیر (شیلر)	3- عجن:
زتری نیسفهغی	ذهب سفنجی
= زتری پهنکات	= ذهب کامد اللون
شیره نیسفهغی	إسفنجی الشكل
وشکر دندوه	تخفیف
وهک نیسفهنج	شبه الاسفنج
ماددهی نیسفهغی	المادة الاسفنجية
-شانه نیسفهغی	-النسيج الاسفنجی
نیسفهغی:	إسفنجی:
نینسکی نیسفهغی	عظم إسفنجی
لهخزما - لهخزوه - خودیی	عفوی
کموچ (کموچک):	ملعقة - مفرقة:
پارچه تاقسی کموچک شیره	طقم جزئی ملعقی الشكل
(پارچه تاقسی بهک ددان یان پتر بناغهکهی	(طقم جزئی لسن اواکثر یتمد فوق المنک الصلب
بهه موو مهلاشوی رهقلا تینه پیریت بهلام	دون ان یغطي الحواف اللثوية)
قمراغی پوکی ددانه نهکیشراوه کان دانا	
پوشیت)	
هملکزلهری کموچک شیره	مفرقة ملعقیة الشكل
کموچکی گچ	ملعقة الجبس
خال - پهله - لهکه - پنی:	نقطة - بقعة:
خالنی تیشکزی	نقطة بؤرية
	(بؤرة نقطية)
کراندننی خالی	سحل نقطی
(لینگرنسی لوتکهی کهسپ (تیزایی)	(سحل ذری الحدمات او النقاط المرتفعة من
پرکراوه کان یان ددانه کانی تاقسی ددان بز	المشوات او طقم الاسنان لاعادة الاطباق
گمراندنهوی جوتیوونی ناسایی)	الطبیعی)
جومگموهر گمرا	لي المفصل (نکشی)
(ومرگمرا نی جومگه)	- (ووشه)
1- دمیپرژینیت	1- برد - یرش
2- پرژین	2- رذاذ - رشاش

screw = sprue	3- مرزده - مرشة	3- پرژتینر
spring:	1- نابض - ارتداد بالمرونة 2- یرتد - یقفز 3- نبع - ربيع:	1- زنبهلهك (زه مبهلهك) - لولپینچ 2- بازنده دات 3- سمرچاوه - بهمار:
~ bridge	جسر نابض (جسر مرز)	پردی ز مبهله كدار
~ plate	صفحة نابضة	پلمیت (تمبقی) زه مبهله كدار
	(مشیتة بواسطه مادتها المرنة الضاغطة على الانسان الداعمة)	(جینگی بسو به موی ساددهی نایج و فشارخمره سمر ددانه كوله كه كان)
sprue = spew	1- مصب (اداة الصب)	1- نامرزی داپشتن
in dentistry	2- یصب	- پرژگی داپشتن (پرژگی)
= the hole through which molten metal is poured into a closed mold, also	3- وتد الصب	2- داپشتن پرژیت
= the small spring of waste metal which is left in this hole, or on the casting.	(الشریط المشكل لجري الصب)	3- سنگی داپشتن
sprue:	4- مرض معوي مزمن مصاحب بالاسهال و بشور في الفم او اللسان	(نمر شریتمیه كه پرپر موی داپشتن پینكه دهیتیت)
in medicine		4- نه خوشیه کی در پر خایمینی ریخولمیه كه سچورون و زیبکی دم وزمانی له گم لایه
= a chronic disease affecting the intestine with diarrhea, blood changes, wasting and a row mouth and tongue		
~ former	مشكل الصبیه	پینكه پینمیری داپشته
	(وتد يستعمل في إخراج الشكل الشمعي من الحفرة)	(سنگ "كوله كه" به كار دهیتنریت بسو دروستیونی شیوی میوی چاله كه)
~ pin	دبوس الصب	دهرزی داپشتن
	(وتد الصب)	(سنگی داپشتن)
~, pouring	مصب	تینکردنی داپشتن
~, vent	مصرف	دهرچی داپشتن
	(منفذ التصريف)	
spur	مهماز - ظفر	چیف - نوك - نینوك
= a small metal projection on an appliance or partial denture		- چقله - ناوزهنگی
sputum	قشع	به لغم - گلوتیز
squama	1- قشرة - وصف	1- توتیزال - توتیکل

- پروتاهه (دامالراوه)	(المواد المتوسطة: الخلايا المطروحة من البشرة)	
(تمو پروپوژشه خانانهی دانه مالرین)	2- صدفه (صفیحه عظمیه رقیقه)	= a scale or scale- like matter.
2- پوله که (پیره کهی نینکی تمنکه)		
خانه دامالراوه کان	ذو خلایا متوسطه	squamocellular
- دامالراوه خانه کان	- متوسطه الخلایا	
پوله کهی شمویلگیسی	صدفی ذکی	squamomandibular
(پمیوند به پوله کهی نینکی لاجانگ یان	(نسبة لصفحة العظم الصدغي أو العظم القفوي و	
نینکی پشتسمرو شمویلگی خواروو)	الفک السفلی)	
پوله کهی پمردهی	صدفی طبلی:	squamotympanic:
(پمردهی گوی):		
قلیشی پوله کهی پمردهی	شق صدفی طبلی	~ fissure
1- پروتاهه - تویتالی	1- متوسطه - منتشر	squamous:
2- پوله کهی	2- حشفی	= scale- like or scaly.
(لمشیرهی پوله کهی ماسی):	(علی شکل حراشف السلک):	
تویزه شیرهغه	السرطان ذو الخلايا الحرفية	~ cell carcinoma
(شیر بهغهی خانه پوله کهی)		
پروپوژشه پوله کهی	البشرة الحرفية	~ epithelium
(پروپوژشه چین ریزوو)	(البشرة الرصفية المطبقة)	
چوارگوشه - چوارین شتوه	مربع - رباعي الشكل:	square:
- دوو جا:		
کهوانهی چوارگوشه	قوس مریعة	~ arch
گهستی پروپمیری	عضة سطحية	squash bite
- گهستی نهم	- عضة رقیقه	= a bite taken,
- گهستی نشیوی (ناقول):	- عضة ضحله	registering only the relationship of the cusps, not whole the teeth.
گوشین - پستان:	عصر - ضغط:	squeezing:
گوشینی نهمه لگم	عصر الاملفم	amalgam ~
(بؤ فرتدانی زنده جیوه)	(یطرده الزائد من الزئبق)	
بیانه کات (دهری لینه دات) بمقوولی	یحقن بالعمق	stab
سرهوتن - جینگهی	استقرار - رسوخ	stability:
- راگیهی - خوگی:	حبات:	
جینگهی ناقمی ددان	استقرار طقم الاسنان	denture ~

dimensional ~	ثبات الأبعاد	خزگرایی ماوه‌کان(پیتوانه‌کان)
stabilization	ترسیخ- ثبات	جینگرکردن- راگیرکردن
stabilize	-استقرار- رسوخ	-سروتن
stabilizer	یشت- یرسخ	جینگیرنه‌کات- راگیری نه‌کات
	مُثَبَّت- مُثَبِّت	راگر- له‌نگرگر
		-جینگیر کهره
stage	مرحلة	قَوْنَاغ
stagnation	1- رکود(سکون السوائل)	1- نه‌شلمقان(وستانی شمله‌ممنی)
1.cessation of body fluid.	2- تراکم	(پینگه‌وار دنوه)- مه‌نگ
2.accumulation of debris on a tooth.	(ترسب الفضلات علي سطوح الاسنان)	2- کله‌کمبرون
		(نیشتنی پاشمِرۆ له‌ سرِ رویی ددانه‌کان)
stain	1- یلون- یصیغ	1- رهنگی ده‌کات- بژییه‌ ده‌کات
	2- ییلغ- یلطح	2- له‌که‌داری ده‌کات- په‌له‌داری ده‌کات
	3- ییخ‌صَب(یغی اللون)	3- رهنگی نه‌گۆپَیت
	4- لطفه- بلعة- ملون	4- په‌له- له‌که- بژییه
staining:	1- تلوین- صیغ	1- رهنگ کردن- بژییه کردن
	2- تلطیخ- تبغ- تصیغ:	2- به‌له‌که کردن- به‌په‌له کردن
		-ببژییه کردن:
tetracycline ~	تصیغ بالتتراسیکلین	بببژییه‌بون به‌ تیترا‌سایکلین
stainless:	صامد- لالطوخ	خزگر- ژه‌نگنه‌هین
	(غیر قابل للصدأ أو ماشابه):	(له‌بارنیه بۆ ژه‌نگنه‌هینان):
~ steel	فولاد صامد	پۆلای خزگر
= (containing nickel or chromium not easily tarnish)		-پۆلای ژه‌نگنه‌هین
~ steel crown	تاج فولادی صامد	تاجی پۆلایی(خزگر) ژه‌نگنه‌هین
standard	قیاس- مقیاس	پیتوان- پیتوانه
	-قیاسی-معیار-مستوی	- پیتوانه‌یی- ناست
staphyle	له‌آه	زمانه‌ بچکۆله
= uvula	(الكلة اللحمية المتدلية من شراع الحنك عند مدخل البلعوم)	
staphyline	1- له‌اتی(نسبة للهاة)	1- زمانه‌ بچکۆله‌یی
	2- حنکی	2- مه‌لاشویی

staphylion	نقطه نهاية الخط الوسطي للحنك	خالی کوتابی هتلی ناومندی مه لاشوو
staphylococcus	مکورات عنقودیه (جراثیم)	گژییه هیشویه کان (میکرژیه کان)
staphylorrhaphy	خیاطه الحنک (اصلاح جراحي للحنك الرخو المشقوق)	دورینهوی مه لاشوو (چاکردنوهی نهرمه مه لاشووی قلیشار بهمنشترهگرهیی)
staphyloschisis	1- شق اللهاة	1- قلیشانی زمانه چکۆله
1.cleft uvula	2- شق اللهاة و الحنك الرخو	2- قلیشانی زمانه چکۆلهو نهرمه
2.cleft uvula and soft palate.		مه لاشوو
starch	نشاء(ماده)	نیشاسته
static	ساکن- راکد- مستقر	وه ستاو- نارام- سروهوت
status	حالة	دلخ- بار
steel:	فولاد(معدن):	پۆلا(کانزا)
= (Iron and carbon		= (ناسن + توژی کارپۆن)
"small quanlity" tough		کانزایهکی پتمو و جیه:
and elastic)		
~ bur	سنبلة فولاذية	بیری پۆلایی
~ casting ring	حلقة الصب الفولاذية	نهلقي داپشنتی پۆلایی
~ separating strip	شریط الفصل الفولاذي	شریتی جیاکردنوهی پۆلایی
~, stainless		
~ = stainless steel		
~ = steel's slotted facing	وجه جرار	پرووی پاکیشمر- پاکیشمپروو
	(وجه خزفي او اکریلی ذو میزباب یشتت بواسطه بههژیسموه لسمر تاجی کانزایی علی التاج المعدني)	(پرووی چینی یسان نه کریلی درزدار که بههژیسموه لسمر تاجی کانزایی علی التاج المعدني)
		جینگهده کرئت)
stelengis	سحل الاسنان	سوانی ددان
= (grinding of teeth)	طحن الاسنان	هارپینی ددان
stellate:	نجمی	نمستیرهیی
= star- shaped	(علي شكل نجم):	(لهشیوهی نمستیره):
~ reticulum	النسيج الشبكي النجمي	تقوه شانهی نمستیرهیی
= the second layer of tissue		
laid down by enamel		
organ before the formation		
of enamel.		
steno -	بادنة تعني:	پیشگر بهمانای:
	ضيق	تسك- تسكیی - تنگیی

stenocephalia = stenocephaly stenocephalic = stenocephalous	ضیق الرأس	سرتسکی
	ضیق الرأس	سرتسک
	-ذو رأس ضیق	-تسکسهی سوری تسک
stenocompressor	ضاغط قناة ستینون	پستینی کمنالی ستینون
	(جهاز مغلق لقناة ستینون اللعابية اثناء الماخلة الجراحية و ماشابه)	(نامرازی داخستنی کمنالی لیکی ستینون له کاتی نهشتمرگریدا)
stenodont = having abnormally narrow teeth	ضیق الأسنان	تسکی ددان
	-ذو أسنان ضيقة	-ددان تسکی
stenosed	1- متضیق(مصاب بالتضیق) 2 ضیق	1- تسکیو 2- تسک(تنگ)
stenosis = constriction or narrowing of an aperture, canal or duct.	تضیق- ضیق	تسک- تسکی -تسکیوونموه -تنگیوونموه
Stenostegnosis = Stenostenosis = (constriction of stensen's(parotid) duct. stenostenosis = stenostegnosis stenostomia = (constriction of the mouth) Stensen's duct (Stensen: 1638-86 Danish anatomist)	ضیق قناة ستینون (القناة اللعابية للغة النکفیه)	تسکیوونی کمنالی ستینون - تسکی کمنالی لیکی لاجانگه گلاند
	تضیق الفم	تسکی دهم
	قناة ستسن	کمنالی ستسنون (کمنالی لیکی لاجانگه گلاند که لیک نهریستته ده-موره بهرامبهر پوری پرومتهی هاپرهی سورو)
stenotic	متضیق	تسکیو -تنگیو
stent:	1- مرکب الطبع	پنکهای قالبگرتن
1.a composition for impression.	(مرکب سنتت لأخذ طبقات الفم) 2 واقیه الطعم	(پنکهای ستینت بز قالبگرتن) 2 پاریزور(پایلی)ی موتوره
2.a mould of plastic compound used to immobilize certain forms of skin graft. ~, acrylic	(قالب مرن يستعمل في تثبيت بعض انواع الطعم الجلدية): واقیه الطعم الاکریلیه	(قالبیکی پلاستیکی(ناجیه) بز پالپشتی همندی موتورهی پیست) موتوره پاریز(پالپشت)ی نهکریلی (پالپشت یا پاریزوری پلاستیکی بز)

جیگیرکردنی پارچه شکاری شمویلکه بان

بالېشتی مورتوریهی نیسکی شمویلکه

Stent's composition
= **Stent's mass**
(**Stent: 19th century**
English dentist)
step

مرکب ستنت

(ماده الطبع)

پینکھانهی ستنت

(مادهی قالبگرتن)

خطوة- إجراء- تدبیر

-مرحلة-طور

هنگار- پله- نهانمندان

-پلاندندان- قوناغ- جود(شیواز)

stereo -

باده تعنی:

پینشگر بهمانای:

مجم- ذو ثلاثة أبعاد

بهرجسته- تمنار(سی لا)

- دوروی

stereophotography:

تصویر ضوئی مجم:

وینه گرتنی تمناری

(وینه گرتنی بهرجستمی):

dental ~

تصویر ضوئی سنی مجم

وینه گرتنی ددانی تمنار

sterile:

معقم- عقیم(خال من المراثیم)

پاکزیو- پاکژ

- طاهر:

- خاوین(پاک) یو له میکروب:

~ solution

علول معقم

گیراوه پاکژ

sterility

عقامه- عقم

نمزکی- وهاخکوچی

(عدم القدرة علی الإنجاب)

(توانای زاوینی نه)

sterilization

تعقیم

پاکژ(پاک) کردنه

sterilized:

معقم:

پاکژ(پاکژکرا):

~ paper points

اقماع ورقیه معلمه

دهرزله(بنته) پهری پاکژ

sterilizer:

معقمه:

پاکژکمره:

boiler ~

مخلاة

کولینمر

(معقمه بالغلیان)

(پاکژکمره به کولاندن)

dry- air ~

معقمه بالهواء الماف

پاکژکمره به هموای ووشک

gas instrument ~

معقمه الادوات بالغاز

پاکژکمرهی نامرازه کان به گاز

(کحول و ماشابه)

(نیسپرتو...)

germicidal- violet ~

معقمه بالاشعة فوق البنفسجية

پاکژکمره بهتیشکی سمرو و نموشمی

hot- air ~

معقمه بالهواء الحار

پاکژکمره بههموای گرم

mobile ~

معقمه متنقلة

پاکژکمرهی بیول(بزی)

- معقمه نقالة

- پاکژکمرهی جولوک

oil ~

معقمه بالزيت

پاکژکمره به رزن

(پاکوکمره بڼه دمسکه پارچه و شامرازه (معقمة للقبضات اليدوية و الادوات ذات الاقسام		
جولټکه کانی ددان له پښه گمر ماودا) (المتحركة ضمن حمام من الزيت)		
steam ~	معقمة بالبخار	پاکوکمره به هلم
syringe ~	معقمة الحقن	پاکوکمره سرنجه کان
water- bath ~	معقمة بماء الماء	پاکوکمره به ناوه گمر مار
	(معقمة بالماء الغالي)	(ناوی کولای)
sterilizing:	تعقيم	پاکوکردن
~ tablets	أقراص التعقيم	خپلټوکې پاکوکردن
	(أقراص تطلق أبخرة معقمة)	(خپلټوکې هلمې پاکوکمره دمرده پمړنیت)
sternocleidomastoid	قصي ترقوي خشاني	کڅله کمسنگی چهلهمی نیسکه پشت
	(نسبة لعظم القص و عظم الترقوة و الحشاء)	گونی
		(پمیوه د به نیسکه کڅله که و چهلهمه و
		نیسکی پشت گونیوه)
sternoglossal	قصي لساني	نیسکه کڅله کمی زمانی
sternohyoid	قصي لامي	نیسکه کڅله کمی لامی
sternomastoid	قصي خشاني	نیسکه کڅله کمی پشتگونی
sternothyroid	قصي درقي	نیسکه کڅله کمی مله قورتمی
sternum	عظم القص	نیسکه کڅله که - کڅله کمی سنگ
Stevens-Johnson syndrome = erythema multiforme with involvement of conjunctiva and oral tissue:dermatostomatitis.	متلازمة ستيفنس جونسون	کونیشانی ستیفنس جونسون
stick	1. قضيب- عصا	1. توول- دار
	2. لاصق- يلمص	2. لکاندن- نیلکینیت
sticky:	لاصق- لاصق:	چسپینر- چسپین:
~ wax	شمع لاصق	میتوی چسپین
	(شمع الاصاق)	(میتوی چسپاندن)
stiff	قاس- صلب	رډق- پتمو- بستمو
stiffness	قساوة- صلابة	رډقی- رډقی- پتمو بو
		-رډق بوون- پتمو بوون
Stillman's cleft = a fissure in the gum	شق ستلمان	د اقلیشاوی ستیلمان

margin, seen in periodontal diseases.	(شق في حافة اللثة بسبب امراض ماحول الانسان)	-دابړاوی لیتواری پروک (بههوی نه خوځی دهورویمری ددانه کان)
stimulation	تحریض - تنبیه -تحفیز - إثارة - تنشيط	ههژاندن - هاندان -ووروژاندن -چالاک کردن
stimulus = stimulant = any agent or impulse, excites or promotes a functional action.	محرض - منبه -حافز - مشر	هاندهر - ووریاکمره -ههژین
stippled:	منقط:	کونج کونج - پیتوک - پنکه پنکه:
~ gingiva	لثة منطقة	پوکی کونج کونج
stippling	تنقیط - تنقط	کونج کونج کردن
stitch	1- غرزة - خیاطه - درزة 2- وخزة - شكة(الم موضعي حاد مفاجيء)	1- چاندن - دروون - تهقل 2- چوزانمره - دهرزی ناژن - ناژن -دهرزی پیاکودن
stoma	فم - فموي - فوهة - فتحة -شفر - فویهة	دهم - دهمی - دهرچه -دهمیله - زارک
stomacace = ulcerative stomatitis	التهاب الفم التقرحي	ههوی دهمی زامیی (دهمه سؤی نهلسمری)
stomach	معدة	گده
stomadeum = stomodeum	حفرة الفم الابتدائية (علم الجنین)	دهرچی دهمی سهرمتایی (کژیه لمزانی)
stomal	فموي - فمي	دهمی
stomalgia = stomatalgia	ألم الفم	نازاری دم
stomatal stomatalgia = stomalgie	فموي - فمي	دهمی
stomatic= stomatal = stomal	فموي - فمي	دهمی
stomatitides	أعراض فموية (الاعراض الفموية المصاحبة لالتهاب الفم المختلفة)	نیشانه دهمییه کان (نیشانه کانی دهمی) (نمو نیشانانه که له ههوی جژراوجوړی دهمدا دهینریت)
stomatitis:	التهاب الفم:	دهمه سؤ(ههوی دم):

acute herpetic ~	التهاب الفم العقبولى الحاد	دهمه سؤى تاميسكىي تيژ
acute herpetic gingivo ~	التهاب الفم و اللثة العقبولى الحاد	هموى دم و پوروى تاميسكىي تيژ
acute leukemic ~	التهاب الفم الايضاحي الحاد(لي ابيضاض الدم)	هموى دهمى خوين سيببونى تيژ
acute ~	التهاب الفم الحاد	هموى دهمى تيژ
acute ulcerative ~	التهاب الفم التقرحي الحاد	هموى دهمى زامبى تيژ (هموى دهمى نلسمريى تيژ)
allergic ~	التهاب الفم التحسي	هموى دهمى همستيارى
aphthous ~	التهاب الفم القلاحي	هموى دهمى زامبى
arsenic ~ = arsenical ~	التهاب الفم الزنيخي	هموى دهمى زهريخيى
bismuth ~	التهاب الفم البزموتى	هموى دهمى بزمؤسى
catarrhal ~	التهاب الفم النزلي	هموى دهمى چؤراندن (رؤانندن - هاتنه خوارموه)
chemical ~	التهاب الفم الكيمايى	هموى دهمى كيمايى
corrosive ~	التهاب الفم الاكال (باستعمال مواد آكالة)	هموى دهمى بخؤر - هموى دهمى داخوؤين
cotton- roll ~	التهاب الفم بلفافات القطن (بسبب سرعة نزع اللفافات القطنية من الفم)	هموى دهمى رؤاله لؤكه (هموى دهمى پتچراوه لؤكه) (بهؤوى خيؤرا لا بردنى له دهمدا)
diphtheritic ~	التهاب الفم الحناقى (بتشكل الاغشية الكاذبة في الفم)	هموى دهمى ومناقى (پتيكهاتنى گمنده له پمرده له دهمدا)
epidemic ~	التهاب الفم الوبائى	هموى دهمى درمى
epizootic ~	التهاب الفم الوبائى السارى (بالحمات الراشحة)	هموى دهمى درمى تمشنمى (بمقايىرى)
follicular ~ = aphthous ~	التهاب الفم الجرابى = التهاب الفم القلاحي	هموى دهمى كيتلانى(توره كسيى) = هموى دهمى زامبى
gangrenous ~	التهاب الفم الغنفرينى = موات الفم = طرح الفم الاكال	هموى دهمى گنفرينى = مردووى دم = زامى دهمى بخؤر (هموى دهمى داخوؤين)
gonococcal ~	التهاب الفم البنى	هموى دهمى قاومى
= gonorrhoeal ~	التهاب الفم السيلاتي البنى	هموى دهمى رؤاننى قارهى

herpetic ~	التهاب الفم المقبولي	هموی ده‌می تامیسکی
iodine ~	التهاب الفم الیودی (مركبات الیود)	هموی ده‌می یودی
lead ~	التهاب الفم الرصاصي	هموی ده‌می قوپ‌قوشیی
lichnoid ~	(باستعمال مركبات الرصاص) التهاب الفم الحزازي	(بمبه‌کارهینانی پیکهاته‌ی قوپ‌قوشم) هموی ده‌می قه‌وزمی
medicamentosa, ~	(عند الاصابة بالحزاز المنبسط) التهاب الفم الدوائي	هموی ده‌می دهرمانیی
membranous ~	التهاب الفم الغشائي	هموی ده‌می پردمی
mercurial ~	التهاب الفم الزئبقی	هموی ده‌می جیومی
mycotic ~	التهاب الفم الفطري	هموی ده‌می که‌پودی
nephritic ~	التهاب الفم الكلوي	هموی ده‌می گورجیلیمی
nicotina, ~ (nicotinic ~)	(في سياق امراض الكلى) التهاب الفم النيكوتيني	(له‌گل‌ نه‌خوشی گورجیل‌دا) هموی ده‌می نیکوتینی
nonspecific membranous ~	(عند المدخنين) التهاب الفم الغشائي اللاتوعي	(له‌جگمه‌ کیشه‌کاندا) هموی ده‌می پردمی نا تاییه‌قمند
parasitic ~ = thrush	التهاب الفم الطفيلي	هموی ده‌می مشه‌خزویی
recurrent aphthous	= السلاق (عند الاصابة بالفطور: المبيضات البيضاء)	= بزقوه (توشیون به‌که‌پودی نار ده‌م)
recurrent ~	التهاب الفم التلکسي	هموی ده‌می زامیی گه‌راوه
simple ~	التهاب الفم البسيط	-زاهه ده‌مسؤی گه‌راوه هموی ده‌می گه‌راوه
sulfonamides ~	التهاب الفم السلفانيدي	هموی ده‌می ناسایی
tobacco ~	(اثناء تعاطي مركبات السلفا) التهاب الفم التبغی	هموی ده‌می سلفونه‌ماییدی (کاتی وهرگرتنی پیکهاته‌ی سلفا)
traumatic ~	التهاب الفم الرطبي	هموی ده‌می توتنی هموی ده‌می کوتراویی
ulcerative ~	(بسبب المخثرات الالية كالاجهزة السنية وعرض الحذر و ماشابه) التهاب الفم التقرحي	(به‌هژی پروشینه‌ره‌کاتی نامرازو نامیری ددانومه یان گمستنی پروصمت ولیو...) هموی ده‌می زامیی
ulceromembranous ~	التهاب الفم التقرحي الغشائي	(ده‌مسؤی نه‌لسیری) هموی ده‌می زامیی پردمی
uraemic ~	التهاب الفم بالانسام البولي	(هموی ده‌می یوریمی)

= uremic ~	هموی ده‌می به (ژهر اویسونی خونی)	میزین (خونته میزه‌زار)
veneata ~	التهاب الفم السمي	هموی ده‌می ژهری
	(فهره‌ستیارین ده‌م به بمرکومتی ماده و (فهره‌م بلامسه‌ المواد و الادویه‌ الموضعیة)	ده‌رمانه‌ جینگیه‌ کانه‌وه)
venereal ~	التهاب الفم الزهري (الإنفجي)	هموی ده‌می فیه‌رنگی
	- التهاب الفم التناسلي	- هموی ده‌می زاورینی
vesicular ~	التهاب الفم الحويصلي	هموی ده‌می چیکلدان‌زچکسی
= aphthous ~	= التهاب الفم القلاعي	= ده‌مسۆ زامیی
Vincent's ~	التهاب الفم لفنان	هموی ده‌می فیتسان
= Vincent's infection		= تمشه‌نی فیتسان
= (acute ulcerative gingivitis)		= پوکسۆ زامیی تیۆ
(Vincent: 1862-1950 French physician and bacteriologist)		
viral ~	التهاب الفم بالحماة الراشعة	ده‌مسۆ فایروسی
stomato -	بادنة تمنی:	پیشگر به‌مانای:
= stomo -	فم - فموی - فوهة	ده‌م - ده‌می - ده‌رچه
= stoma -	- فم - فموی - فوهة	- پاپوه (پیره‌و) - بۆشایی
= mouth	- فم - فموی - فوهة	
stomatocace	التهاب الفم التقرحي الحاد	ده‌مسۆ زامیی تیۆ
= stomacace		(ده‌مسۆ نه‌لسری تیۆ)
= acute ulcerative stomatitis		
stomato catharsis	1- إلعاب - تلعیب - سیلان‌ اللعاب	1- لیک‌ پزان - لیک‌ ده‌ردان
= salivation (ptyalism)	2- تطهير الفم	2- پاک‌نئی ده‌م
stomatodeum	حفرة الفم الابتدائية	ده‌رچه‌ی ده‌می سمرتایی
= stomodeum	(علم‌ الجنین)	(گۆزیه‌له‌ زانیی)

stomatodynia = pain in the mouth	الم الفم	نازاری دهم (دهم نیشه)
stomatodysodia = halitosis	بهر (رائحة الفم الكريهة)	بوئی ناخوشی دهم
stomatogastric	فموی معدی (نسبة للفم و المعدة)	دهمی گهدهمی
stomatoglossitis	التهاب الفم و اللسان	هموی دهم و زمان
stomatognathic	فموی فکی	دهمی شمویلگمی
stomatography	وصف الفم (تشریح الفم الوصفی) -بحث هیکل الفم وعناصره	باسی دهم (توئکاری دهمی شتومی) -همیکمرزانیی دهم و پینکهااتهکانی)
stomatolalia = speaking through the mouth with the nostrils obstructed	نطق فموی (التکلم من الفم عند سد المنخرین)	قسهکردنی دهمی (قسهکردن لهددهمهوه که همدوو کونهلوت (التکلم من الفم عند سد المنخرین) داخراپنت)
stomatologic = stomatological	نسبة لمبحث امراض الفم	پمیوهند به زانستی نهخوشیهکانی دهمهوه (پمیوهندبه نهخوشی دهم زانیهوه)
stomatologist = a dentist specialized in oral diseases.	اختصاصی بأمراض الفم	پسپژر له نهخوشیهکانی دهمدا
stomatology	مبحث امراض الفم	نهخوشی دهم زانیی
stomatomalacia = pathological softening of the oral structures.	لین الفم (لین النسيج الفموية)	نرمیی دهم(دهمهنرمه) (نرمیبوونی شاندهکانی دهم)
stomatomenia = vicarious menstruation occurring in the mouth.	طمث فموی (نزف فموی بیدیل مصاحب لاضطرابات الطمث)	خولی مانگانهی دهمی (خوینرزی دهم له گهل کیشهکانی خولی مانگانه)
stomatomia	1- شق فوهة الفم 2- شق فوهة الرحم	1- قلیشی درجهی دهم 2- قلیشی درجهی منالان
stomatomycosis = any fungous disease of the mouth.	داء الفطر الفموي	دوده کهرووی دهم
stomatonecrosis = noma = (gangrrne of the	غررة الفم -تنخر الفم	کلژی دهی -داخروانی دهم(دازاوی دهم)

mouth)	(غنفرینا الفم) - الموت	(گهنگرینای دهم)
stomatona	موات الفم	مردویی دهم
= noma	(التهاب الفم الغنفرینی)	(هموی دهمی گهنگرینی)
stomatopanus	التهاب الغدد اللغواوية الفموية	هموی گلاند (پروتین) هکانی لیفیی دهم
= inflammation of the oral lymph glands.		(سوی گلاند هلیفیه کانی دهم)
stomatopathy	اعتلال الفم	دهرد (تیکچوون) دهم
= any disease or disorder of the mouth.	-مرض الفم	-نهخوئی دهم
stomatophylaxis	وقایه الفم	پاراستنی دهم
= orol prophylaxis	-وقایه فمویة	(دوم پاریتزی)
= prevention of the diseases of the mouth and teeth.		
stomatophyma	انتیاج عدد	ناویهندی سنوردار
= any circumscribed swelling	- تورم عدد	-ناوساوی سنوردار
stomatoplastic:	نسبة لتصنيع الفم	پهیهند به جوانکاری دههوه:
- surgery	-نسبة لترميم الفم:	
stomatoplasty	جراحة تصنيع الفم	نمشتهرگمری جوانکاری دهم
= plastic surgery of the mouth.	تصنيع الفم	جوانکاری دهم
stomatorrhagia	(جراحة ترميم الفم)	(نمشتهرگمری چارمهگرگرنی دهم)
= oral haemorrhage	نزف الفم	خوینتریزی دهم
stomatoschisis	-نزف فموي	
= harelip	شق الفم	قلیشی دهم
stomatoscope	= شق الشفة	= قلیشی لیز
	منظار الفم	دوم بین
	(واسطة فحص الحفرة الفموية)	(بیشکنینی بوشایی دهم)
stomatosis	داء فموي	دهردی دهیمی
= stomatopathy	-اعتلال فموي	-تیکچوونی دهیمی
-stomatous	کاسه تعنی:	پاشگر بهمانای:
= stome= - stomous	فم - فموي	دوم - دهیمی
stomenorrhagia	نزف طمشی فموي	خوینتریزی خولی مانگانهی دهیمی
= stomatomenia	(نزف فموي بدیل مصاحب لاضطرابات الطمث:	(خوینتریزی دهیمی لهگهل تیکچونهکانی)
	الدورة الشهرية)	خولی مانگانهدا)
-stomia	کاسه تعنی:	پاشگر بهمانای:
= oral	حالة الفم - فمي - فموي	باری دهم - دهیمی

stomodaeum = stomodeum	حفرة الفم الابتدائية (علم الجنين)	دەرجه‌ی ده‌می سره‌تایی (کۆریه‌لمزانی)
stomodeal:	نسبة للفم الابتدائي (علم الجنين):	په‌یروند به ده‌می سره‌تاییه‌وه (کۆریه‌لمزانی):
~ ectoderm	الوريق الظاهرة للفم الابتدائي	توێژه شانه‌ی ده‌می سره‌تایی
~ pit	الوعدة الفموية - الحفوة الفموية	پتی ده‌می - دەرجه‌ی ده‌می
~ plate = buccopharyngeal membrane stomoschisis = mouth fissure - stomy	صفيحة الفم الابتدائية شق الفم - انشقاق الفم کاسه‌ی تمنی: تفسيه (تشكيل فوهه)	تویرالی ده‌می سره‌تایی قلیشی ده‌م پاشگر به‌مانای: ده‌م دروستکردن (پیکه‌یتانی دەرجه)
stone:	1- حجر - حصة 2- جيس حجري:	1- به‌رد - چه‌ر 2- گه‌چی به‌ردین:
Arkansas ~ = (special hard stone for sharpening instruments)	حجر اركانساس (حجر لشحذ الادوات القاطعة)	به‌ردی نه‌رکاناس (به‌ردی هه‌مان بۆ تیوکردنه‌وه‌ی ناه‌رازه‌کان)
artificial ~	حجر صناعي (جيس حجري)	به‌ردی ده‌ستکرد (گه‌چی به‌ردین)
carborandum ~	حجر کاربۆراندوم	به‌ردی کاربۆراندوم
dental ~	حجر سني (جيس حجري)	به‌ردی ددانی (گه‌چی به‌ردی)
diamond ~	حجر ماسي	به‌ردی نه‌لماس
lathe ~	حجر المحرك السني	بزوێنی ددانی به‌ردی
pulp ~	حصة لبية	به‌ردی کړیکی
quick-setting ~	جيس حجري سريع التصلب	گه‌چی به‌ردینی خێرا په‌قبو
wheel ~	قرص حجري (قرص ساحل من الكاربوراندوم و ماشابه)	ویلای به‌ردی (په‌ره‌گه‌ی به‌ردی)
		(چه‌رخ کړینه‌وه له کاربۆراندوم دروستکراوه)
stop:	1- سناد - مه‌زاز 2- صادمه 3- سد:	1- پالشت - بارگه نشین 2- به‌رکه‌وته - پاگی

3- بهریمست:		
occlusal ~	مهماز طباقی	بارگهی جوتیون
stopper	سداده	داخمره
Stopping:	1- سد - حجز 2- ایقان:	1- داخستن 2- وهستان:
gutta - percha ~	سد الکوتا برکا (طبرکی) (حشوة موقتة من الکوتا برکا)	داخستن به گوتاپیرکا (پرکردنموی کاتیسی به گوتاپیرکا)
straight:	مستقیم:	راست - رتک:
~ chisel	إزمیل مستقیم	چیزل (نسکمنه‌ی راست)
~ enamel	میناء مستقیمه	مینای راست
	(میناء سنیه مواشیروها مستقیمه)	- مینای ددانی ناویزه راست
~ hand piece	قبضة مستقیمه	پارچه‌دهسکی راست (هانلیسی راست)
~ pin tooth = porcelain tooth facings having vertical pin attachments strain	سن مستقیمه الدبابیس (وجه خز فی ذو دباییس عمودیة)	ددانی راسته دهرزی (رووی چینی دهرزی ستونیدار)
	1- یهد - یوتر - یشد 2- جهد - توتر - مجهود 3- انفعال	1- زهبری پینه‌گه‌مین - کاری تیده‌کات 2- زهر - کرزی 3- هه‌لچون
stratified:	مطبق	چینبند - چینچین - فره‌چین
~ squamous epithelium	البشرة الرصفية المطبقة	پروپوشه‌خانه‌ی ریزبووی چینبند
stratum:	طبقة:	چین:
~ intermedium	طبقة متوسطة	چینی ناوه‌نمی
strawberry tongue	اللسان التوتی:	زمانی تووی (توت‌رکی)
= a tongue having prominent red fungiform papillae seen in scarlet fever. strength:	(لسان الفریز: لسان احمر کثمة الفریز فی سیاق الاصابة بالحمی القرمزية)	(زمانی چیله‌کی: زمانی سوور و کمر چیله‌ک به‌هزی سوور متاوه)
biting~	قوة العض	هیزی گسته
compressive ~	قوة الضغط (اقصى تحمل للانضغاط)	هیزی پمستاون - نموپمپی خور‌اگری پمستاون
crushing ~	قوة سحق	هیزی هارپین (داکرمان)

tensile ~	(اقصى مقاومة للسحق) قوة الشد	-نمویمیری بهرگری هارین هیزی شمتله (گرژیرون)
ultimate ~	(اقصى مقاومة للشد) قوة قصوى	-نمویمیری بهرگری له گرژی. نمویمیری هیز (هیزی په‌ها)
yield ~	(اقصى مقاوم للقرى الطبقة) مقاومة الخضوع	(به‌رزترین هیز) (نمویمیری بهرگری له هیزی داسپار)
streptococcus	(اقصى مقاومة قبل الانهيار) مكورات عقلية	بهرگری ملكچى (نمویمیری بهرگری یتش دارمان)
streptothrix	(جراثيم) شعريات متسلسلة	گوتیه (زنجیره‌یه کان) پریزییه کان (میکرلاب خوره)
stress: =force exerted by some mechanical means. in dentistry: pressure or force exerted by lower teeth on upper teeth during mastication. balance, ~	(فطور) إجهاد:	موویه زنجیره‌یه کان (که‌پور) فشار:
breaker, ~ =equilizer, ~	توازن الإجهاد (توازن الجهود) قاطعة الاجهاد -فاصلة الجهد	هاوس‌نگی فشار فشار بر -فشار جیا‌کمره
compressive ~	(وصلة مخنفة للضغط) اجهاد الضغط -اجهاد ضاغط	(یارجهی هیتورکمره فشار) فشاری په‌ستاوتن -فشاری په‌ستینمر
occlusal ~	اجهاد إطباقی	فشاری جوتیرونیه (فشاری هارپری)
shearing ~	إجهاد القص	فشاری به‌چین
tensile ~	إجهاد الشد	فشاری شمتله
stria (pl. striae) striae of Retzius = Retzius line	خط - ثلم (جمعها خطوط - أثلام) خطوط ریتز یوس (خطوط التکلی فی المیناء)	هیتله‌کانی پریتریوس (هیتله‌کانی به‌کلسبونیه مینای ددان)
striate = striated:	مخطط (ذو خطوط)	هیتلدار

- مثلث:	- میلدار- پتپی:
- ducts	کناله هیتلاره‌کان
- muscle	ماسولکمی هیتلدار
striation	هیتلداریی
1. stripe or streak or a series of stripes or streaks	- پوشاندن
2. the condition of being striped	- رتپی بود
stricture	تمسکیی - تنگیی
= abnormal constriction of any aperture or vessel.	(تمسکبونموی کنال یاں رتپوهوی بوی)
strident	قرخه‌قرخ- (لرخه‌لرخ) کمر
	- خیزه‌خیز هین
	- جیه‌جیه کمر
stridor:	قرخه‌قرخ- لرخه‌لرخ
= a barsh whistling sound produced by respiratory system.	- خیزه‌خیز (دنگی تیئ)
	(دنگی سنگ):
~ decutum	دانه‌جیه - دانه‌کیره
= ~ dentium	
= broxism = brygma = grating	
= gnashing of teeth	
striomuscular	ماسولکمی هیتلدار
strip:	1- شریٹ
1. thin and narrow piece of material.	2- داینه‌مالیت:
2. to peel off, in layers	
boxing ~	شریتی پیچانموه
	شریتی چواردورگیر
finishing ~	شریتی نمو او کردن
	- شریتی بریسکاندن
holder, ~	هدلگری شریٹ
matrix ~	شریتی پالپشت
	- پالپشتی شریٹیی
polishing ~	شریتی بریسکاندن
separating ~	- شریتی لینکجیا کمره
= a strip of metal, having one side coarse abrasive, used to increase the space	

between adjacent teeth.

stripe

خط - لثم

هینل

striped

مخطط - مثلث

هینلدار

= (striated)

striping

تسلخ

دامالین-هه‌لما‌لین

= peeling off.

stripping

1- تخطیط

1- هینلکاری

2- خطوط - أثلام

2- هینله‌کان

stroma

لحمة - السنی

گۆشت-شانه‌ی بستمیر

= the tissue forming the matrix or the frame work of an organ.

(نسر - شانیه‌ی چیتیه‌ی نمن‌دامینک (النسیج المثلث الإطار العضی)
پینکنه‌مینیت)

stromal

لحمی - نسبة للحمة

گۆشتی - پمیروند به گۆشتموه

-سروی

strophulus

آکال الاطفال

بچۆز (خۆزین)ی منالان

= a papular eruption may seen on the gums of infants.

(په‌له‌ی گۆزی لسمیریوکی منالی ساوای (قطع حطاطی یشاهد احياناً فوق لثة الرجع)
شیره‌خۆزه به‌دیده‌گریت)

structural

بنیوی

پینکه‌ته‌یی

structure:

بنیه - ترکیب

پینکه‌ته - پینکه‌توو

بناء - بنیان:

-پینکه‌ته - بنیات:

bone ~

بنیه العظم (النسیج العظمی)

پینکه‌ته‌ی نیکسلف (شانه‌ی نیکسی)

denture- supporting ~

بنیان داعم للجهاز السني

پینکه‌تووی پالپشتی تا‌قمی ددان

(لطقم الاسنان)

struma:

1- (هه‌لهاوساوی مله‌قورته گلاند) - 1- جدرة

= (goiter)

(ضخامة الغدة الدرقية) - تضخم

هه‌لنهاوسان

= (scrofula)

2- سل العقد اللنفاوية:

2- سیلی گری لیمیه‌کان:

- of the tongue

(لوری مله‌قورته‌یی لسمیر پروی زمان جدرة اللسان)

= a thyroid tumour developing on the dorsum of the tongue.

(ووم درقی ینمو فوق طهر اللسان)

گمشه‌ده‌کات)

stud:

مصدم

ستود-سمره‌بزمار (دوگمه)

(بزماری سمر گموره جینگه‌کراوه به (مسار ذو رأس کبه یشبت فی عروة)

-وتد -وعامة:

قولفیکمه) - سنک - کۆله‌که - پالپشت:

obturator ~

سعادة ذات مصادم

داخه‌ری ستوددار

(تا‌قمه ددانه ستودی جینگه‌ی هیه به (جهاز سنی ذو مصادم مشبته عند فاقدی الاسنان

(المصابین یشق الخنک)

نموانه‌ی ددانیشان نیه به‌هزی قلیشی

مه‌لاشوهوه)

stump: 1- کۆتیره - کۆتکه‌دار - بنکه‌بنج 1- آرومه- جندعه: (مايبقى من العضو بعد القطع او التحضر)
 = part of the tooth, remains after destruction or removal of crown. 2- بيجدع- يبتز- يقطع: لينکردنموه‌ی تاجی ددان و مانموه‌ی ره‌گه‌کی)

2- نهمپیتموه- لئی نه‌کاتموه:

jacket crown ~ کۆله‌که‌ی ناماده‌کراو بۆ کیفی تاج(تاجی آرومه‌ تاج جاکیت)
 (مايبقى من تاج السن الطبيعية بعد تحضرها جاکیت)
 (نهمپه‌شی ددانی سروشتی که نه‌مپیتموه لتاج جاکیت)
 پاش ناماده‌کردنی بۆ کیفی تاجی ددان)

stylo - پیتشگر به مانای: بادنة تعني:

ده‌زی - ده‌زی شینوه ایری(علي شكل الإبرة)

styloglossal ده‌زی زمانیی ایری لسانی
 (پهموند به‌چوکه "نسوك" ی ده‌زیسی و (نسبة للنتوء الإبري و اللسان)
 زمانیموه)

stylohyoid: ده‌زی لامیی ایری لامی
 (پهموند به نسوكی ده‌زیسی و نیسکی (نسبة للنتوء الإبري و العظم اللامي):
 لامیی):

~ ligament به‌ستهری ده‌زی لامیی رباط ایری لامی

styloid: ده‌زی شینوه ایری- شبه الإبرة:

= long and pointed چوکه‌ی ده‌زیسی نتوء ایری

stylomandibular: ده‌زیسی شمویلگمی(خواروو): ایری فکی(سفلی):

~ ligament به‌ستهری ده‌زیسی شمویلگمی(خواروو) رباط ایری فکی(سفلی)

stylo mastoid: ده‌زیسی نیسکی پشت گوی: ایری خشانئ:

~ foramen کونی ده‌زیسی نیسکی پشت گویی ثقبه‌ ایریه‌ خشانیه

~ process چوکه‌ی ده‌زیسی نیسکی پشت گویی نتوء ایری خشانئ

stylo maxillary ده‌زیسی شمویلگمی(خواروو) ایری فکی(علوی)

stylo myloid ده‌زیسی خرینمی ایری خرسی(نسبة للنتوء الإبري و الأرحاء)

stylo pharyngeal ده‌زیسی گهرودی ایری بلموسی

stylo staphyline ده‌زیسی مه‌لاشوی ایری هاتی

(نسبة للنتوء الإبري للعظم الصدغي و الخنك)

	الرخو	
stypsis	إرقاء (قطع النزف)	وهستانموهی خوئرتیزی
= (hemostasis)		
styptic	مرقیء - مقبض	خوئین وهستینمه
= an astringent	(ماده او دواء قاطع للنزف)	(نمو مادههیه بیان نمو دهرمانی خوئین)
haemostatic agent.		دوهوستینیتیموه
sub -	بادنة معنی تحت - دون	پیتشگر بهمانای: ژیر - بمین
= below or underneath		
subacute:	تحت الحاد:	ژیرتیو:
= less severe than acute		
~ bacterial endocarditis	التهاب الشغاف الجرثومي تحت الحاد	هموی ناویژشه پمردهی
	(التهاب شغاف القلب)	دلی میکروبیی ژیر تیو
		(ناویژشه دل مسق)
~ inflammation	التهاب تحت الحاد	هموی ژیر تیو
subapical:	تحت الذروي:	ژیر بنی وهگ:
= below the apex		
~ infection	إبتان تحت الذروي	تمشمنهی ژیر بنی وهگ
subbasal	تحت القاعدة - تحت القاعدي	ژیربنکه - ژیر بنکمی
subcellular	تحت الخلوي	ژیرخانمی
subchondral	تحت الغضروفي	ژیرکړکړاگهی
subchronic	مزمن قليلا	دریژخایمنی کم
	-مزمن نوعا	-که مینک دریژخایمن
subclavian	تحت الترقوة - تحت الترقوي	ژیرچهلهمه - ژیر چهلهمی
subclinical:	خفیف - بسيط	هینور - ناسایی - ساگار
	سهلا اعراض سريرية:	سبی نیشانهی کلینیکی:
~ infection	إبتان خفیف	تمشمنهی هینور
	(شكل بسيط من الإبتان بلا اعراض او مظاهر)	(شیتوهی سادهی تمشمنه بمین نیشانه)
subcondylar	تحت اللغوي	ژیرگری نیشک (ژیرگری نیسکی شمویلگهی
	(تحت لقمة الفك السفلي)	خواروو)
subcortical	تحت القشري	ژیر توئیالیی
subcranial	تحت اللحف	ژیر گمللمسر
subcutaneous:	تحت الجلد:	ژیر پیست:
~ injection	حقنة تحت الجلد	دهرزی ژیر پیست
subdental	تحت السني	ژیر ددانیی
	(واقع تحت السن أو الاسنان)	

subepithelial:	تحت البشرة	ژئیر پروپیژشه خانه:
	- تحت الطبقة الانبليالية:	
~ capillary network	الشبكة الشعرية تحت البشرة (شبكة الاوعية الشعرية تحت البشرة)	تقډی موولووله خوینی ژئیر پروپیژشه خانه
subgingival:	تحت اللثوي:	ژئیر (بودکیس) پووک:
~ calculus	قلع تحت اللثوي	کلسی ژئیر پووک
~ curettage	تجريف تحت اللثوي	کورتاجی ژئیر پووک
~ scaling	تقليل تحت اللثوي	کلس لیکردنموه ی ژئیر پووک (لیکردنموه ی کلسی ژئیر پووک)
~ space	مسافة تحت اللثوية	بۆشایی ژئیر پووک
subglossal	تحت اللساني - تحت اللسان	ژئیر زمان
subglossitis	التهاب ما تحت اللسان	هموی ژئیر زمان
subinfection	إنتان ضعيف - دون الإنتان	تشمندی کم - بئی تشمنه
subinflammation	التهاب ضعيف - دون الالتهاب	هموی کم - بئی هموکردن
subject	1- موضوع 2- يعرض - يواجه - يصح 3- معرض - إنسان التجربة-شخص -جثة التشریح	1- بابیت 2- بمره پرووده بیتموه 3. نادهمی نهمانیش (تاقیگه) ملکهچی نهکات- تهرمی توئیکاریی
subjugal	تحت الحد	ژئیر پوومهت
sublimate	يصعد	هه لینه چئین
= sublime	(یکر ماده بتسخینها و تکلیف بخارها)	-هه لینه کیشی (هه لچور) (بهرزی نهکاتموه) (پاککردنموه به گهرمکردنی ماددهیهک و چرکردنی هه لمه کدی)
sublimation	تصعيد	هه لچورن - هه لچواندن - هه لکشان
sublingual:	تحت اللسان- تحت اللساني:	ژئیر زمان
		-ژئیر زمانیی:
~ abscess	خراج تحت اللسان	دومه لی ژئیر زمان
~ caruncle	حليمة تحت اللسانية	مه مهیلی ژئیر زمانیی
~ cellulites	التهاب خلوي تحت اللساني	هموی خانمیی ژئیر زمانیی

~ cyst = ranula	کیس تحت اللساني = کیس صفحی	پۆدکی ژێر زمانیی = پۆدک(کیس)ی بۆقیی
~ dermoid cyst	کیس نەپەر الأدمة تحت اللساني	پۆدکی هاوتای ژێرتووی ژێر زمانیی
~ duct	قناة تحت اللسانية	کەنالی ژێر زمانیی
~ fossa	حفرة تحت اللسانية	چالی ژێر زمانیی
~ gland	غدة تحت اللسانية	ژێر زمانه پۆژین
~ nerve	عصب تحت اللساني	دهمارى ژێر زمانیی
~ ptyalocele = ranula	کیس لعابی تحت اللساني = کیس صفحی	پۆدکی لیکیی ژێر زمانیی = پۆدکی بۆقیی
~ retention cyst	کیس الاحتباس تحت اللساني	پۆدکی پەنگهواردوی ژێر زمان
~ salivary gland	غدة لعابية تحت اللسانية	لیک پۆژینی ژێر زمانیی
sublinguitis	التهاب الغدة تحت اللسانية (التهاب الغدة اللعابية تحت اللسان)	پۆژنەرەسۆی ژێر زمانى (هموى گلاندی لیکیی ژێر زمان)
subluxation = a partial dislocation or sprain.	خلع جزئي	نیمچه له جیچوون
submandibular:	تحت الفكى(السفلى):	ژێر شمویلگمى(خواروو):
~ abscess	خراج تحت الفك	دومەلى ژێر شمویلگه
~ cellulitis	التهاب خلوي تحت الفك	هموى خانەمى ژێر شمویلگه
~ duct	قناة تحت الفك	کەنالی ژێر شمویلگه
~ fossa	حفرة تحت الفك السفلى	چال(بۆشایی) ژێر شمویلگه ی خواروو
~ gland	غدة تحت الفك	ژێر شمویلگه پۆژین
~ lymphnodes	عقدة لنفاوية تحت الفكية	گرێی لیمفی ژێر شمویلگمى
~ space	مسافة تحت الفكية	ماوه(بۆشایی) ژێر شمویلگمى
~ triangle	المثلث تحت الفكى	سێ گۆشەى ژێر شمویلگمى
submarginal	تحت الحافة -تحت المغاف	ژێر لێوار -ژێر قەراغ
submarine alloy	خليطة غائصة	تێكه‌له‌ى نەقوبوو
	(خليطة تستعمل في الحفر التي لايمكن تخليصها من الرطوبة)	(تێكه‌له‌ به‌ كاردیت بۆ نەو چالانى ناتوانریت لەشێ بپاریتررت)
submasseteric:	تحت الماصضة	ژێر جووینەر
	(تحت العضلة الماصضة):	(ژێر ماسولكه‌ى جووین):
~ space	مسافة تحت الماصضة	ماوه(بۆشایی) ژێر جووینەر
	(الفصحة بين العضلة الماصضة و الشعبة الصاعدة)	(بۆشایی نێوان ماسولكه‌ى جووین و بەشه‌

	لفک السفلي	بهرزایی شمویلگهی خوارو
submaxilla = lower maxilla = mandible	ماحت الفك العلوي	له ژیر شمویلگهی سمرو
submaxillaritis	= الفك السفلي	= شمویلگهی خوارو
submaxillary = submandibular:	التهاب الغدة تحت الفك السفلي	هموی پږتني ژیر شمویلگهی خوارو
~ fossa	تحت الفكي السفلي	ژیر شمویلگهی خوارو
~ ganglion	= (ماحت الفك العلوي):	= نموهی ژیر شمویلگهی سمرو:
~ gland	حفرة تحت الفك السفلي	چالی ژیر شمویلگهی خوارو
submaxillitis	عقدة تحت الفك السفلي	گرتهی ژیر شمویلگهی خوارو
= submaxillaritis	غدة تحت الفك السفلي	پږتني ژیر شمویلگهی خوارو
submental		
submerged:	تحت الذقن	ژیرچه‌نه(ژیر چمناکه)
~ tooth	غائر- منفرد:	نقومیوو:
submucosa = submucous:	سن غائرة	ددانی تقومیوو
~ anaesthesia	تحت المخاطية	ژیر لینجکی
subnasal	-تحت الغشاء المخاطي:	-ژیر لینجکه پمرو:
subnasion	تهدیر تحت الغشاء المخاطي	سرکردنی ژیر لینجکه پمرو
subnormal	تحت الأنفي - تحت الأنف	ژیر لووت
suboccipital	تحت النقطة الأنفية	ژیر خالی لووتیی
subocclusal:	دون الطبيعي	نا ناسایی
~ rest	تحت القفوي	ژیر پشته‌مر
subodontoblastic:	إطباقی منخفض-تحت الإطباقی:	جوتیوونیی نزم -نزمه جوتیوون:
~ layer	مهماز إطباقی منخفض	پتست(چیف)ی جوتیوونیی نزم
~ plexus	ما تحت مصورات السن	له ژیر پیکهینه‌کانی ددان
suborbital	-ماحت مصورات العاج:	-له ژیر پیکهینه‌کانی عاج:
subperiosteal:	طبقة ما تحت مصورات السن	چینی ژیر پیکهینه‌کانی ددان
~ abscess	استطالات ماحت مصورات السن	پرچه‌کانی ژیر پیکهینه‌کانی ددان
~ amputation	(استطالات خلوية)	(پرچه خانمییه‌کان)
subpulpal:	تحت الحجاجي	ژیر که‌لانی چاوی
	تحت السمحاق -تحت السمحاقی:	ژیر نیسکپوش:
	خراج تحت السمحاق	دومه‌لی ژیر نیسکپوش
	بتر(قطع) تحت السمحاقی	برینه‌وهی ژیر نیسکپوش
	تحت اللبني(تحت لب السن):	ژیر کپږکی(ژیر کپږکی ددان):

~ wall	دیواری ژیر کرژکیسی (بنی بۆشایی کرژک جدار تحت الليي	
	پاش دهرهتانی کرژک (قعر الهجرة اللبية بعد استئصال اللب)	
subscription	زانیاری پهچتهی پزشکیی	تعلیمات الرصفة الطبية
subside	هتورنه بیتتوره - دانه مرکیتوره	یهدا - یهد - سینطفيء
	نه کوژتتوره	
substantia:	مادده (به لاتینی) - مراد:	ماده (لاتینی):
~ adamantine	ماددهی مینایی	المادة المینائیة
~ eburnean	ماددهی عاجیی	المادة العاجیة
~ ossea	ماددهی چیمه نتۆی - ماددهی نیتسکیی	المادة الملاطیة - المادة العظیة
~ spongiosa	مادده نیسفهنجی	المادة الإسفنجیة
= cancellous bone	(نیتسکی نیسفهنجی)	(العظم الاسفنجي)
substitute	لهجیاتی - لهبری - دۆمان	بدیل
substructure:	بناغهی خانو	وطیة:
	بناغهی پتکهتنان - پتکهاته:	(قاعدة البنیان):
implant denture ~	بناغهی تاقمی ددانی چیتندراو	وطیة الجهاز السني المزروع
	(تور بدشهی چاندراوه له ژیر پوکدا)	(القسم المزروع تحت اللثة من طقم الانسان)
subsurface	ژیر پروویریی (ژیر زه مینی)	تحت السطح
succedaneous:	شوییدی - شوی تر:	لاحق - قال:
= succeeding and replacing		
~ teeth	ددانی دی - ددانی تر	استان لاحقة - استان تالیة
	(ددانی ههمیشیی)	(الاستان الدائمة)
suction:	مژۆک - مژین - هملوین:	ماص - ارشاق - مص:
~ chamber	ژوورۆچکهی مژین	حجرة المص
= air chamber	ژوورۆچکهی همرا	- حجرة الهواء
~ disc	دیسک (خهپله)ی مژۆک (دیسکی قرص ماص	
	جیر "کشۆک" جیتگه ده کریت له پروویریی	(قرص مرن مثبت في السطح الداخلي لطقم
	ناوهوهی تاقمی ددانی سرووهوه بۆ جیتگه	الاستان العلوي الكامل لتحسين تثبيته في الفم)
	بۆنی تاقمه که به مهلا شوودا)	
~ plate	پلمیتی (تبعقی)ی مژۆک	صفیحة ماصة
	(پلمیتی ددانسی جیتگه تهمبیت بههوی	(صفیحة سنية تثبت بواسطة امتصاص الهواء او
	مژینی ههواوه یان پستانهوه)	الضغط الجوي)
~ tip	سهری مژۆک - پارچهی مژین	رأس ماص

	(سمری نامیتری مرینی نمشترگمری)	-رصلة المص
		(رأس جهاز المص الجراحي)
suctioning	کاری مرین	عملية المص
	(مرینی شله‌معنی به‌هزی نامیتری مرینی)	(مص السوائل بواسطة جهاز المص الجراحي)
	نمشترگمری‌یموه	
sugar:	شه‌کر:	سكر:
- coated tablet	خه‌پله پرویوشکراو به‌شه‌کر	قرص مطلي بالسكر
	(خه‌پله‌ی دهرمان)	(قرص دواتي)
suggestion = (hinting) sulcular	تینغرو-ساندن سپی‌راگه‌یاندن	إيحاء - إيعاز
	درزی	میزابی - ثلمی (نسبة للميزاب او الثلم)
sulcus: = a long groove or depression. alveolobuccal ~	درز - درزه‌هیل:	میزاب - میزاب - ثلم - ثلم:
alveololabial ~	درزی تیتسکی ددانی پروومستی (دالانی)	میزاب سنخي خفي (دهليزي)
alveololingual ~	درزی تیتسکی شمویلگمی لیتی	میزاب سنخي شفوي (دهليزي)
gingival ~	درزی تیتسکی ددانی زمانی	میزاب ينخي لساني
	درزی پروکی	میزاب لثوي
labiodental -	درزی لیتی ددانی	-ثلم لثوي
sulfate	گوزگردات	میزاب شفوي سني
sulfur	گوزگرد	کیریتات
super - = 1.above 2.excessive	پیتشگریک به‌مانای:	کیریت
	1. به‌رز - سمریو-بالا - ژوروی	بادنة تعني:
	2. زنده - سمرکومتو-فره	1. فوق - أعلي
superabundantly	تیتیرویو له پاده‌ی زوری	2. زائد - فائق
superacute	زور تووند-زور تیو	متجاوز حد الكثرة
superciliary:	سمریو کوزلکدار:	بالغ الشدة - فائق الحدة
~ arch	کمانی سمریو کوزلکدار	فوق الجفمي:
superdistension = superdistention	فره هه‌لناوسان - فره فراوانبوی	قوس فوق الجفمي
superexcitation	زور هاندان - فره‌هاندان	زيادة الانتفاخ - زيادة التوسع
superextension	فره‌کشان	زيادة التنبه - فرط التنبيه
superficial:	پروویری:	زيادة التمليد
~ temporal	لاجانگی پروویری	سطحي:
		صدغي سطحي

superfine	فاتق النعومة	فره نهرموونیانی
super infection	فوق الإنسان	زۆر تمشه نه کردن
	-إنتان مضاعف	-دوو هینده تمشه نه کردن
superior:	أعلى - علوي - فوقی:	ژووروتر - ژووروی - سروروی - بالا:
~ antenor nasal nerve	المصب الأنفي الأمامي العلوي	ده ماری لوروی پیشمه وی سروروی
~ constrictor (of the pharynx)	المضلة المعصرة العلوية للبلعوم	ماسولکه ی گوشه ره سروروی گمرو
~ dental plexus	الضفيرة السنية العلوية	پرچی ددانیی سروروی
	(الشبكة السنية العلوية)	-تۆزی ددانیی سروروی
~ maxillary bone	عظم الفك العلوي	نیسکی شمویلگه ی سرور
~ sagital sinus	الجيب السهمي العلوي	گهفانی ته ره ی سروروی
	(جیب وریدی)	(گهفانی خوینته یی)
~ surface	السطح العلوي	پوروی سروروی
supermaxilla	الفك العلوي	شمویلگه ی سروروی
supermotility	شدة الحركة	فره جولمیی
supernumerary:	زائد عن العدد:	زیده له ژماره (بشمار):
~ tooth	-سن زائد عن العدد المألوف	دهانی پتر له ناسایی
supersaturation	فرط الإشباع	سروروتیری
supersonic	فوق السمع	سرور بیستی
= ultra sonic	فوق السمعی - فوق الصوتی	-سرور بیستی - ژور دهنگی
superstructure:	أعلى البنيان	سروروی پینکها ته - سره پینکها ته
	(الاقسام العليا من البناء):	(بشمه سروروه کانی بنیاته کان):
implant denture ~	الاقسام العليا من طقم الاسنان المفروز	بشمه کانی سروروه ی تاقمی ددانی چاندراو
supplemental:	إضافي - ملحق:	پتر - پاشکۆ:
= (accessory)		
~ cusp	حلبة إضافية	کهسپ (تیژای) ی پتر
~ groove	میزاب إضافي	درزی پتر
~ ridge	إرتفاع إضافي - حافة إضافية	بهرزایی پتر - لیتواری پتر
support:	1. دعم - مساندة	1. پالپشت
	2. دعامة - سناد - حامل	2. پالپشتی - هملگر
	3. مستند	3. خالی پالپشتی
	(نقطة الاستناد):	(خالی لمنگر مگرتن):
fixed ~	مستند ثابت	پالپشتی جینگه

free ~	مستندر - مستند طلیق	پالېشتی ږه‌ها
restrained ~	مستند مقید	پالېشتی نارې‌ها (سنوودار)
supporting:	داعم:	پشتګر:
~ alveolar bone	العظم السنخي الداعم	نیسکی ددانی پشتګر
~ cells	الحلايا الداعمة	خانه پشتګر ګمړه‌کان
~ tissue	النسيج الداعم	شانه پشتګر
supportive	مدعم - داعم	پشتګر ګمړ
suppository	تحميلة - تحميلة (حميلة شرجية)	پلېته (شافې کزیمې)
suppuration = formation and discharge of pus suppurative	تفحیح	ګیمتیزان (ګیمتکړدن)
supra - = over -above -upon	مفحیح - قیحي	ګیمتکړدو - ګیمتیزاو
supra-auricular	بادنة تعني: فوق - فائق	پېتشر ګمړه‌مانای ژورو - سمروو
supra-bony:	-علوي - اعلى	-ژورودتر - ژورووی
~ - pocket	فوق الاذن - فوق الاذن	ژورو ګوړچکمی - سمروو ګوړچکمه
suprabucal	فوق العظمي - فوق العظم:	ژورو نیسکی - سمروو نیسک:
suprabulge	جيب فوق العظمي	ګوړفاتنی سمروو نیسکی
= the part of tooth crown, converges on the occlusal surface.	فوق الخدي (فوق الدعايزي)	ژورو ږوومتیی (سمروو دالانی)
supraclavicular:	منطقة التقارب الطاحني	ناوچه‌ی تزیکوونموی هارې‌وی
~ nerves	(منطقة تقارب سطح التاج المحورية باتجاه السطح الطاحن)	(ناوچه‌ی تزیکوونموی ږووسری تاجی)
supraclusion = supra-occlusion	فوق الترقوي:	ژورو ډوله‌معی:
supracondylar = supracondyloid	الاعصاب فوق الترقوة	ده‌ماره‌کانی ژورو ډوله‌معی
supracondylism	تجاوز إطباقی	لادان (تپیپروون) ګوړچوونیی
	فوق اللقي	ژورو ګوړی نیسکی
	(فوق لقمة الفك السفلي)	(سمروو ګوړی نیسکی شمویلګه‌ی خواروو)
	انزياح لقمي علوي	ژورو ږوچوونی ګوړی نیسکی
	(انفعاغ لقم الفك السفلي نحو الاعلي)	(بمرو ږوچوونی ګوړی نیسکی شمویلګه‌ی)
		خواروو)
supragingival:	فوق اللثوي:	ژورو ږوکی:
~ calculus	قلع فوق اللثوي	کلسی سمروو ږوکی
~ scaling	تقلیح فوق اللثوي	کلس لیکردنموی سمروو ږوکی

suprahyoid:	فوق الامي	ژور لامی
~ muscles	(فوق العظم اللامي):	(سروو نیتسکی لامی):
= (digastric, genohyoid mylohyoid and stylohyoid muscles)	المضلات فوق الامية	ماسولکه کانی سروو لامی
supralabial	فوق الشفوي	ژور لیوی
supramandibular	فوق الفك السفلي	ژور شمیلگهی خوارویی
supramarginal	فوق الحفاني -فوق الحافة	ژور لیواری -ژور لیوار
supramastoid	فوق الخشائي (فوق النتوء الخشائي)	ژور نیتسکی پشت گوی (لمسر چوکلدی نیتسکه که)
supramaxilla = (maxilla)	الفك العلوي	شمیلگهی سروو
supramaxillary	1- فکي علوي 2- فوق الفك العلوي	1- شمیلگهی سروو 2- سروو شمیلگهی سروو (ژور شمیلگهی سروو)
supramental = supramentally supraoccipital	فوق الذقن = فوق الذقني	ژور چمنه = ژور چمنی
supra- occlusion	فوق القفوي (فوق العظم القفوي)	ژور پشتسیری (سروو نیتسکی پشتسمر)
supraorbital:	تجاوز إطباقی	لادان (تیتیرویون)ی جوتیوونی
~ neuralgia	فوق الحجابي:	سمرکه لاندی چاو:
~ notch	عصاب فوق الحجابي (الام العصبي فوق الحجاج)	نیتشهده ساری سروو که لاندی چاو
supra- periosteal:	ثلم فوق الحجابي	چالایی (نشتویی) سروو که لاندی چاویی
~ anaesthesia	فوق السمحاق:	سروو نیتسکه پۆش:
suprarenal:	تقدير فوق السمحاق	سپرکودنی سروو نیتسکه پۆش
~ gland	فوق الكلية - فوق الكلية	ژور گورچیله
supraversion	الکظر (الفدة فوق الكلية)	ژور گورچیله رۆژین
	تداول	دریژوون
surface:	(انفخاع السن من سنخها باتجاه مكان السن المقلابة المفقودة)	(دهریمیرینی ددان له نیتسکیه بهرهر شوینی ددانی هه لکیشراوی بهرامبیری)
anaesthesia -	سطح:	پوو:
basal ~	تقدير سطحي	سپروونی پرووی
	سطح قاعدي	پرووی بنکمی -بنکه پروو

buccal ~	سطح خدي(دهليزي)	پووي پوومتي (دالاني)
changes, ~	تغيرات سطحية	گټوانكاري پووي
distal ~	سطح وحشي	پووي نا ناومندي
impression ~	سطح الانطباع	پووي قالبگرتن
lingual ~	سطح لساني	پووي زماني
mesial	سطح انسي	پووي ناومندي
occlusal balancing ~	سطح طباقي متوازن	پووي جوتبونني هاوسمڼگ
occlusal ~	سطح طاحن	پووي هاپړ
	-سطح طباقي	پووي جوتبونني
occlusal working ~	سطح طباقي عامل	پووي جوتبونني کارکر
polishing ~	صقل السطح	بريسکاندن پووي
subocclusal ~	سطح طباقي منخض	پووي نزمه جوتبون
working ~	سطح عامل	پووي کارکر
surgery:	جراحة:	نمشترگيري (نمشترگاري):
antiseptic ~	جراحة لا عفنة	نمشترگيري دژيوگمن
		(پاکژکمرهوه)
clinical ~	جراحة سريرية	نمشترگيري کلينيکي
conservative ~	جراحة عافظة	نمشترگيري پارټيزگار
dental ~	جراحة الانسان	نمشترگيري ددانه کان
general ~	جراحة عامة	نمشترگيري گشتي
major ~	جراحة کبري	نمشترگيري گموره
maxillo – facial ~	جراحة الفك و الوجه	نمشترگيري شمویلگمو پوو
minor ~	جراحة صغري	نمشترگيري بچول(وورد)
oral ~	جراحة الفم	نمشترگيري دهم
plastic ~	جراحة تصنيعية	نمشترگيري دروستکردنې
	-جراحة ترميمية	-نمشترگيري پټکېټنانهوه
	-جراحة تجميلية	-نمشترگيري جوانكاري
surgical:	جراحي:	نمشترگيري
		(په پوهنه به نمشترگيري موه):
~ bur	سنبلة جراحية	بټري نمشترگيري
~ dressing	ضماد جراحي	پټچمري نمشترگيري

~ instrument	أداة جراحية	نامرازی نمشترگریری
~ mallet	مطرقة جراحية	چه کوشی نمشترگریری
~ treatment	معالجة جراحية	چاره سرکردنی نمشترگریری
surveying:	مسح	پروپیتوان
	(عملية التحديد و التعین للمواقع و الامكنة):	(کساری سنوردانان و دمنشیشانکردنی ناوچهو شوننهکان):
dental ~	مسح سني	پروپیتوانی دانیشی
surveyor:	ماسحة - مخططة	پروپیتور - هیلکارکمره
	(آلة المسح أو التخطيط):	(نامرازی پروپیتوان یان هیلکاری):
clasp ~	مخططة الضمات	هیلکارکمره ی قولابهکان
	(آلة تمن امکنه الضمات)	(نامرازی دمنشیشانکردنی جینگمی قولاپ)
model ~	مخططة الأمثلة	هیلکارکمره ی قالبهکان
promise ~	مخططة الدلالة	هیلکارکمره ی پتیریری
= clasp ~	- مخططة الضمات	هیلکارکمره ی قولابهکان
susceptible	مستهدف - حاس	کاروتیکرایوی
	- غیر منیع	- بههمستهور - ناماده یو - لمباریو
suspensory	معلق - معلق	ههلواسراو - ههلواسر
sutural	درزی (نسبة للرز)	درزی
suture:	1- درز - التحام - خياطة	1- درز - پینکموه لکان - دوورینموه
	- (ملتقى عظمي جمجمي)	- (بمیه کگمیشتری نیسکی کاسی سر)
	2- خياطة جراحية:	2- دوورینموه ی نمشترگریری:
frontomaxillary ~	درز جبهی فکی علوی	درزی نیوچموانی شمویلگمی سرور
intermandibular ~	درز داخل الفکی (السفلي)	درزی ناو شمویلگمی خوارو
= symphysis menti	= الارتفاق الفقي (لاتينية)	= (بمیه کگمیشتری چمناکه)
metopic ~	درز جبهی	درزی نیوچموانی
needle, ~	إبرة الخياطة الجراحية	دهرزی دوورینموه ی نمشترگریری
pterygopalatine ~	درز جناحي حنكي	درزی بالی مهلاشووی
shears, ~	قاطع الخياطة الجراحية	مقست (بره ی) تمقلی نمشترگریری
= a pair of scissors used for cutting ligatures or stures.	(مقص للقطع الأربعة و الحیوط الجراحية)	(مقستی برینی دهزوی نمشترگریری)
zygomatic maxillary ~	درز وجني فكي (علوي)	درزی کولمیی شمویلگمی (سرور)

zygomatic temporal ~	درز و جني صغفي	درزی کولمبی لاجانگیی
suturing	عملية الحياطة	کاری دوریزنموه
Suzanne's gland (Suzanne: 1859 French physician) = an oral mucous gland found in the alveolingual sulcus near the midline. swab	غدة سوزان	پژئین (گلاند)ی سوزان (پژئینیکی لینجیکی ده‌مه له نزیك دیوی زمانی هیلی ناوهراستی شمویلگه‌دا) پس سر - سپر - سپرین مسحه - مسحه
	(قطعة القطن او الشاش الملفوفة حول عود چیلکه‌یه‌ک بۆ پاک‌کردنموه‌ی بۆشایی ویرین تستعمل فی تنظیف الجوف أو الجرح) به‌کاردی	
swage	1. يطرُق	1. چه‌کوشکاری نه‌کات
1.contouring of metal using dies and counterdies. 2.a tool used in this work. swaged:	(تطريق صفيحة معدنية فوق مثال) 2. اداة التطريق	(چه‌کوشکاری ته‌بمق "پلمیت‌نیمه‌که" ی کانزایی لمسر قالینک) 2. نامرازی چه‌کوشکاری
	مطرُق	چه‌کوشکار کراو (کوتانراو)
~ crown	(مصنوع بالتطريق):	(دروستکراو به‌چه‌کوشکاری):
swager:	تاج مطرُق	تاجی چه‌کوشکار کراو
	جهاز التطريق	نامیتری چه‌کوشکاری
	- واسطة التطريق:	(نامیتری کوتاندنموه):
dental ~	جهاز التطريق السني	نامرازی چه‌کوشکاری ددان (نامرازی کانزا کوتاندنموه‌ی ددانیی)
swaging	تطريق	چه‌کوشکاری
swallow	يبتلع - يزدرد	قوتی نه‌دات
swallowing	إبتلاع - ازدرد	قوتلان
sweat:	عرق:	ناره‌ق:
~ glands	غدد عرقية	پژئین (گلاند)ی ناره‌قیی (ناره‌ق پژئین)
sweating	تعرق	ناره‌ق‌کردن
swelling	انتباج - تورم	ناوسان - هه‌لتاوسان - په‌فان
swinger:	مقلّاح:	هه‌لکه‌نمهره (وه‌ک قوچمقانی):
hand casting ~	مقلّاح الصب اليدوي	هه‌لکه‌نمهره‌ی داریشتنی دمستی
sycosis	قرباء النفن	تامیسکی چه‌ناگه - دبرده‌هه‌غیریی

<p>symbiosis</p>	<p>-الداء التیني تعایش - معايشة</p>	<p>هاوگوزهرانی - پینکوره ژبانی</p>
<p>symbiotic</p>	<p>-منافعة(الحياة التعايشية)</p>	<p>-سود له یه کومرگرتن</p>
<p>symmetric</p>	<p>متعایش - تکافلي</p>	<p>هاوگوزهران</p>
<p>= symmetrical</p>	<p>متناظر - متناسق</p>	<p>چونیهک - هارجۆر</p>
<p>symmetry</p>	<p>تناظر - تناسق</p>	<p>ریکوپینک - بهرامبر</p>
<p>= the correspondence or balance of parts about the common axis or their regular distribution and relationship withen a plane.</p>	<p>جونه کی - رینکوپینکی</p>	<p>-وهک یهک</p>
<p>sympathetic:</p>	<p>ودي</p>	<p>سۆزی (به سۆزی)</p>
<p>~ abscess</p>	<p>-سجباتی:</p>	<p>-سیمپاسی (دزه والا):</p>
<p>= a secondary abscess arising at some distance from the original focus of infection.</p>	<p>خراجة ودية (خراجة ثانوية تظهر علي مسافة من بؤرة الإلتسان)</p>	<p>دومهلئ سیمپاسی (دومهلئ ناسمروه کی که له جینگیه کی دور له شوتنی سمره کی تمشه نه دروست ده بیت)</p>
<p>~ ganglia</p>	<p>عقد ودية</p>	<p>گرئ سیمپاسیه کان</p>
<p>~ nerve</p>	<p>عصب ودي</p>	<p>ده ماری سیمپاسی</p>
<p>~ nervous system</p>	<p>جملة عصبية ودية</p>	<p>کۆمهله ده ماری سیمپاسی</p>
<p>~, para -</p>	<p>نظير الودي(عصب)</p>	<p>ده ماری له سیمپاسی چور</p>
<p>sympathomimetic</p>	<p>مقلد الودي</p>	<p>لاسی کمری سیمپاسی</p>
<p>symphyision</p>	<p>إرتفاق الذقن</p>	<p>پینکوه لکاری چه ناگه</p>
<p>= the midpoint of the anterior border of the madibular process.</p>	<p>-النقطة الارتفاقية (خط التحام عظمي الفك السفلي)</p>	<p>-خالی پینکوه لکانی (هیلسی) پیکوه لکاری نینکی شمویلگهی خواروو</p>
<p>symphysis: = the line of junction or union of two bones.</p>	<p>إرتفاق - وصل (خط التلاء عظمي):</p>	<p>پینگیشته (هیل پینگیشتنی نینکی):</p>
<p>~ mandibulae</p>	<p>إرتفاق الفك السفلي</p>	<p>پینگیشتهی شمویلگهی خواروو</p>
<p>~, mental</p>	<p>إرتفاق الذقن</p>	<p>پینگیشتهی چه ناگه</p>
<p>= ~ menti</p>	<p>عرض - شکری</p>	<p>سکالا</p>
<p>symptom: = any indication of presence or course of a disease.</p>	<p>(مجما: اعراض المرض):</p>	<p>(کۆ: سکالاکانی نه خوشی):</p>

acute ~	عرض حاد	سکالای تیز
chronic ~	عرض مزمن	سکالای درېځخایمن (کۆنینه)
gingival ~	عرض لثوي	سکالای پوویکی
oral ~	عرض فموي - عرض فمي	سکالای ده میی
symptomatic	عرضي (نسبة للاعراض المرضية)	سکالای
symptomatology	علم الاعراض المرضية - مبحث امراض المرض	زانستی سکالاکانی نه خوژی - سکالازانی
syn -	بادنة تعني:	پیشگر به سانای ښه گډل - پیکره - هاوکار -
= with or in association with.	مع - مشترك مع - مصاحب له - متحد مع - اتحاد	په ککرتن له گډل - هاوډل - په کیتی
synalgia	الم بعيد النشا	نازاری دور سرچاوه
= referred pain	= الم مصاحب	= هاو له نازار
= pain in one part caused by injury or a lesion in another part.	(الم عضو مصاحب لاصابة عضو آخر)	(نازاری له گډل توو شویو نمدامیتی تی)
synalgic	نسبة لام بعيد المنشأ	په یو ډول به نازاری دور له سرچاوه
synapse	اتصال	پیکه ښند
synarthrosis	مفصل ثابت	جو مگه ځینگی
syncheilia	إلتصاق الشفتين (عدم انشقاب الفم ولاديا)	پیکه ولکانی همدور لیتو (دهم کوننه یوونی زگماک)
synchondrosis	التحام غضروفي - اتحاد غضروفي	پیکه ولکانی کر کر اگیی - په ککرتن کر کر اگیی
syncleisis	إطباق (تسمية قديمة)	جو تپوون (ناویتی کونه)
syncope:	إغماء - غشي:	پورانه ده
= fainting; temporary unconsciousness caused by cerebral anaemia.		- له هوش خوچوون:
carotid sinus ~	غشي الجيب السباتي	پورانه ده ګیرفانی سروصل
syndesmosis	الاتصال الرباطي	به مستره پیکه ولکان
syndesmotome	قاطع الرباط	به مستره پر پر
syndrome:	تناذر	کۆنیشان
= a complex of symptoms occurring together, which characterize one disease or one lesion.	(مجموعة أعراض) - متلازمة - متناظرة:	(کۆمه لئ سکال) - کۆنیشان - ناله باریی:
Costen's ~	تناذر کوستن	کۆنیشانی کۆستن

(Costen:1895 American E.N.T.ist)

= referred pain associated with tempromandibular joint destruction through faulty occlusion, occurring in the head, eye, tongue and nasal sinuses, there may be also painful muscle spasm during mastication.

tempromandibular joint ~

=Costen's ~

synergism

synergist

= 1.a muscle or other organ which acts together with another.

2. a drug or chemical which aids the action of another.

synodontia

= the development of one tooth from two distinct tooth follicles.

synostosis

= synostosis

synovia

synovial:

~ capsule

~ fluid

~ membrane

synthesis

synthetic

syphilis:

= a contagious venereal disease with oral and facial lesions.

acquired ~

congenital ~

کوزیشانی جومگهی شمریلگهی تناذر المفصل الفکی الصدغي

لاجانمی = کوزیشانی کوزتین = تناذر کوزتین

یارمیتیدان - پشتگیری معاونة - تداب - تساند - مستندة - مؤزرة

پشتگیر کمر موازر - مساند

یاریده در معاون

ددانی دووتوره کهی سن ثانیة الجراب

(ددانتیک دردیت له دووتوره کهی (سن واحدة تبزغ في جرابه متمیزین)

جیاوازهوه)

پینکموه لکاوایی نیسکی التصاق عظمي

زهر داو - لینج مصل - زلال

(جزوه میوسینیک له جومگه دا)

زهر داوی - لینجی: مصلی - زلالی:

قاووغی لینجی غفظة مصلية

لینجه شلهی جومگه سائل مصلی - سائل زلالی

لینجه پمرده غشاء مصلی

پینکها تن - پینکها تنان ترکیب

پینکها تنی ترکیبی

فهرهنگی: الزهري - الداء الإنفري:

نه خوشی فهرهنگی دستکوتوو زهری مکتسب

فهرهنگی زگماکی زهری ولادی

syringe:	محقة:	سرنج (پیتیکره):
air ~	محقة الهواء	سرنجی هموا
all-purpose ~	محقة لكافة الأغراض	سرنج بۆ همه موو هوکاره كان
box, ~	علبة المحقة	پاكه تی سرنج
cartridge ~	محقة الخرطوشة	سرنجی فیشه کی
chip ~	محقة الهواء أو الماء (طابة الهواء أو الماء)	سرنجی هموا و ناو
dental ~	محقة سنیه	سرنجی ددان
hypodermic ~	محقة تحت الجلد (تحت الأذمة)	سرنجی ژنیر پیتست
impression material ~	محقة مواد الطبقات	سرنجی ماده ده كانی قالیگرتن
injection ~	محقة الحقن	سرنجی دهرزی لیتان (تینگردن)
paste ~	محقة المعجون	سرنجی همویر
rubber-base impression material ~	محقة مواد الطبع المطاطية	سرنجی كمره سی قالیگرتنی بنه رت
rubber- bulb ~	محقة الطابة المطاطية	سرنجی سه لكه لاستیکیی
spray ~	محقة الرذاذ	پرزتنه سرنج
triple ~	محقة ثلاثية (هواء - ماء - إرذاذ)	سرنجی سیانی (هموا - ناو - پرژاندن)
water ~	محقة الماء	سرنجی ناو
wax ~	محقة الشمع	سرنجی میو
syrup	شراب	شروب
system:	1. جهاز - جملة 2. طريقة - أسلوب - فط:	1. نامیر - كۆمهل 2. پینكه - شیواز - جۆر:
masticatory ~	جملة ماضفة	كۆمهله جویسنمر
occlusal ~	فط طباقی	شیوازی جوتبیرون
stomatognathic ~	جملة فموية فكية	كۆمهله ده میی شمویلگمی
systematic = systemic = 1. relating to or affecting the whole body. 2. relating to a system. ~ disease	1. جهازی 2. عضوی - عام 3. فطی - وظیفی	1. نامیری 2. نمنامیی - گشتیی 3. شیوازی - فرمانیی
systematization	مرض عضوی	نه خۆشی نمنامیی
systole: = the contraction period in each heart beat.	تنظیم - تنسيق انقباض (انقباض القلب):	ریكخستن كرژبوون (دل):

extra ~

خارجة الانقباض

دوره کرژوون (زنده کرژوون)

systolic

انقباضي

کرژوونی

syzygial

اقتراحي - التامی - التهامی

لینکنزیکی - ساریزی

پیکموله‌کادی

syzygium

اقترا - التام - التهام

لینکنزیله - ساریزیون - پیکموله‌کان

T

tab
= (adhesire)
= (tablet)

1- لصاصه (چسپیتن) لکیننر
(یارچه کاغز یان قوماشی و لمزگه داره وهک (ما یلصق فوق السطح من ورق او
دمتگر به کاردیت) قماش لاستعماله کمقبض او مسک)
2- هیمایه بز حب (خپله)
2- رمز قرص الدواء

tabella
= tablet

خپله (حب)
- دهنکه دهرمان (خپله دهرمان)
قرص - حبه
(قرص دوانی)

table:

1- پووتهخت - پوو - پاسته بان
(پووتهختی سمرود)
1- سطح - مستوی
(السطح المستوی العلوی):
2- خشته - لیست - میز
2- جدول - قائمه - مضده

occlusal ~

پووتهختی جوتیوون
سطح الإطباق

tablets(pl. of tablet):

خوبله کان (حبه کان) دهنکه دهرمانه کان:
حبوب (مفردها حبه):

anticeptic ~

دهنکه پاکژکمره کان - دهنکه کانی دژه بزگه نکر دن
حبوب مطهرة - حبوب مضادة
للفمونة

disclosing ~

خپله (حب) ه دهرخمره کان
(دهنکه پمکمره نیشته کانی سمر پووی ددانه کان)
حبوب کاشفة
(حبوب ملونة للرواسب فوق سطوح
الاسنان)

mouth wash ~

دهنکه شژکه کانی دم
حبوب الغسول الفموي

tachy -

پیتشگر به صانای:
(حبوب تطهير الفم)
بادنة تعني:

	خیرا - پله - پمپله - پلمپل	متسارع - سریع - تسارع
tachycardia	خیرا لیډانی دل	تسارع القلب
tachypnoea	خیرا همناسه‌دان	إسراع التنفس
tachtile	بهرکومتن (بهرکومتنی)	لمس - لمسی
	(پمیوه‌ند به بهرکومتنوه)	(نسبة للمس)
tag	گری	عروة
	(مینای ددان وهک زیری بریمندی لى دى بهرووشاندن به ترشی)	(الانضية المنشة في المیناء نتيجة فريشها بالمضض)
tail:	کلك - کوتایی - پاشمل:	ذیل - ذنب - مؤخره:
dove - ~	کلكه کوتر	ذنب الحمام
	(شیتوازیکه بق جیگه‌یوسونی پرگراوه‌کان لمشیوهی کلكه کوتر)	(شكل مثبت لحفر الحشرات تشبه ذیل الحمام)
talc	تالك (پۆدره)	الطلق (تالك) - حلق
		(سیلیکات المغنزیوم)
talcum powder	پۆدری تالك	مسحوق التالك
		(مسحوق الطلق)
talon	کسپه (تیزایی) نا ناوه‌ند (پشتهوه) نزمتره له کسپه‌کانی تر له خرینه‌کانی سمره‌وه‌دا	المخبة الوحشية (المخفية) المنخفضة عن مستوى بقية المذبات في الارحاء العلوية
talonid	کسپه نا ناوه‌ند (پشتهوه) نزمتره له کسپه‌کانی تر له خرینه‌کانی خواره‌وه‌دا	المخبة الوحشية (المخفية) المنخفضة عن مستوى بقية المذبات في الارحاء السفلية
tampon	داخمره (سمرنانهوه) کوتینمر - ده‌مه‌وانه	سدادة - مذقة - صمام
tamponing	کوتانه‌وه	دک - سد - اندحاس
= tamponment	- سمرنانه‌وه - سیخناخکردن	(قطع النزف بذك المرح بالشاش أو ماشابه)
tank:	تانکی - حموز - ده‌فر:	حوض - وعاء - صهریج:
processing ~	حموزی ده‌رخمر	حوض الإطهار
	(ده‌فریکه گه‌راوی تیایه بق ده‌رخستنن تیشکه فلیم)	(وعاء يحوي محاليل إظهار الافلام الشعاعية)
tap	پمنکچمر (په‌نجر)	بزل
	ده‌ره‌تانی شله به (کون تینگردن) ده‌ری	(تصريف السوائل من الجوف أو الحفرة)

tape:	شریط:	شریت- نمار:
dental ~	شریط سني	شریتی ددان
	(نوع مسطح من الحیوط السنية)	(جژره پمیتیکی ددانی پان)
tapinocephalic = (having low flattened top of cranium)	مفلطح الرأس (ذو تحف منبسط)	سمرته‌ختی (کاسه سمر ته‌خت)
tapir- mouth (a condition of loose, thickened lips caused by atrophy of orbicularis oris muscle)	الفم المستنق (حالة ثخن و تهدل الشفتین با يشبه فم حیوان التاییر نتیجة ضمور العضلة المستديرة الفموية)	دهم باریک (دهم ووردیله) له‌دهمی گیاندارای تاییره‌چی (گیانداریکه له‌بمراز ده‌چیته)
tarnish	کمد- کمد (فقد لمعان سطح المعدن)	مات(رنگی مات) (کانه‌زای بی بریسکه)
tarnishing	تکد	مات‌بورن (نابریسکه‌می - ناپوشنی)
tar tar = dental calculus	قلع - قلع سني	بمرد = بمردی ددان
taste:	1- ذوق- يتنوق 2- مذاق- طعم:	1- چهژ- چهژتن 2- چیژتن- تامکردن:
~ buds	براعم الفوق	چهژه‌گژیکه‌کان
~ cells	خلایا ذوقیه	خانه‌چهژیه‌کان
~ pore	مسام ذو قیة	چهژه سز (چهژه کونزچه‌که)
tasteless	بلاطعم- بلا مذاق	بی چیژ- بی تام
taurodontism	اسنان شوریة	ددانه‌گاییه‌کان
(vertical deepening of the pulp cavity at the expense of the roots)	(اسنان علي شكل الشرذ ای تاج کبیر و جنور قصرة و بالتالي علي حساب الجذرن)	
technic = technique technical technician:	فنی- تقی تقن(صانع التعویضات) (میکانیکی) (میکانسیان):	هونرمی- ته‌کنیکی کسی ته‌کنیکی -پسپوری هونرمی(میکانیکی) -ته‌کنیک‌کار:
dental ~	تقن سني (صانع التعویضات السنية: میکانیکی الاسنان= میکانسیان	کسی ته‌کنیکی ددان -دروستگه‌ری تاقمی ددان -ته‌کنیک‌کار(میکامیکی) ددان

	اسنان	هسپدري هونمري ددان
technique = technic :	1- تفتي(براعة فنية) 2- طريقة العمل(تطبيق عملي):	1- ته‌كنيكي 2- پښگي كاركردن:
brush ~	طريقة الحشو بالفرشاة	پښگي پړكړدنه به فلچه
double investing ~	طريقة الكسو المزدوجة	پښگي داپوشيني جووتبي (دووانه داپوشين)
impression ~	طريقة الطبع	پښگي قالبگرتن
Nealon ~ = brush ~	طريقة نيلون = طريقة الحشو بالفرشاة	پښگي نيلون = پښگي پړكړدنه به فلچه
technology :	علم التقنية -تكنولوجيا (تطبيق الاساس النظري):	ته‌كنوسازي -هونمرزاني -پيشه‌سازي -ته‌كنه‌لوجيا:
dental ~	1- تكنولوجيا سنية 2- مصطلحات سنية	1- ته‌كنوسازي دداني 2- زاراوه ددانيه‌كان
tectocephalic =(having a roof- shaped cranium) tectonic =(related to plastic surgery or plastic restoration) tedious	زورقي الرأس -ذو رأس زورقي نسبة لمراحة الترميم أو التجميل مضجر - عمل	سر به‌له‌مي په‌يوه‌ند به نه‌شترگريري جوانكاري بيان چارمه‌ركړدنه بيزاركمر بي‌تاقه‌تكم
teeth :	اسنان:	ددانه‌كان:
abrasion, ~	انسحال الاسنان (زوال المغطيات بالامتصاص)	سوزان(پووشان)ي ددانه‌كان (نهماني تيوايه‌كان دهرنه‌لجامي به‌كاره‌يتان)
articulation, ~	تفصل الاسنان	جومگه‌بندي(به‌يه‌كلداچون)ي ددانه‌كان
ciliform ~	أسنان شعرية (أسنان دقيقة متقاربة)	دداني كوله(موو) شيره (ددانه وورده پيگموه‌نوساوه‌كان)
crowded ~	أسنان متراصة	ددانه‌چړه‌كان
fused ~	أسنان مندجة	ددان پيگمه‌لكاوه‌كان (پيگمه‌ملكاني دوو ددان بيان پستر له‌كاني (اندماج شين او اكثر اثناء النسي) گشه‌كړدنا)
geminated ~	أسنان توأمية (أسنان مزدوجة)	دداني دوواني

Hutchinson's - (Hutchinson: English physician)	1828-1913	آستان هاتچینسون (تشوه شكل الأسنان في الإصابة بالزهرى الوراثي)	ددانى هوتچنسون (شيپورى له شيپورى ددانه كاندا به هژى نه خوڅشى فهرنگى بڼ ماومپيپوه)
milk ~		آستان لبنية (آستان موقته)	ددانه شيپريه كان (ددانه كاتيه كان)
overlapping ~		آستان متراكبه	ددانه سواريه كيپوه كان
permanent ~		آستان دائمة	ددانه هميشميه كان
rake ~		آستان مشطية	ددانه شانميه كان
scaler, ~		(صفة للأسنان المفرقة عن بعضها) مقلعة الأسنان (أداة نزع القلح و الرواسب من سطوح الأسنان)	(ددانه شاشه كان واته دووړن لمپه كموه) كلس ليكمره ددانه كان
set, ~		مجموعة الأسنان	سيت (كڅمه له پي) ددانه كان
spaced ~		اسنان متفرقة	ددان شاش (ليكجيايي) ه كان
temporary ~		اسنان موقته	ددانه كاتيه كان
upper ~		آستان علوية	ددانه كانى سمرو
teething:		إسنان - إثمار -تسنين- تسنن	ددان دهر كردن -ددان هاتن
~ complication		بزوغ الأسنان- ظهور الأسنان:	-ددان دهر كوتن:
~ ring		إختلاطات الإثفار حلقة التسنن	ماكه كانى ددان دهر كردن نله لقي ددان هاتن
tegmen		(حلقة مطاطية أو بلاستيكية بعض عليها الرضع أثناء الإثفار)	(نله لقي لاستيكيي يان پلاستيكيي شمرو خوړ كازي ليته گړت له كاتي ددان دهر كردن)
tegmental		غطاء - سقف	قهاغ - سرقاپ - بنجيچ
tegumental		غطائي	قهاغى (داپوشويى)
tegumental		جلدي - غطائي	پيتستى - قهاغى (داپوشويى)
telaigia = referred pain		ألم بعيد (ألم بعيد عن مركز الآفة أو الإصابة)	ننازاري دور (ننازاريك دور له چملى برينه كموه)
telangiectasia = telangiectasis		توسع الاوعية الشعرية	فراوانبوونى بڼرچكه كان (بڼريه موړول له كان)
telangiosis		داء الاوعية الشعرية	د ږدى بڼرچكه كان
tele -		بائدة تعني: بعد- عن بعد- نهاية	پيشگر به ماناي: دور- له دوروړه - كڅتايي

teleradiography	تصویر شعاعی عن بعد (أسلوب تصوير المريض على مسافة اقدام)	وینه‌گرتنی تیشکی له‌دووره (شیتوازی تیشک‌گرتن بز نه‌خوش له‌ دووری 6 پیوه)
telescopic:	1- مضاعف- متداخل -مترکب(ذو أقسام متداخلة في بعضها): 2- منطاری- مرقی	1- دوونه‌ند(دوهینه) -پینک‌چو -سواری په‌کبو 2- دوورینی- روانگه‌یی تاجی دووهینه(دووقات)
~ crown = (double metal crown: two crowns placed one over the other) telescopy	تاج مضاعف (التسمية الشائعة: تاج مترق)	روانگه(روانین) له‌دووره
television	1- رویه‌ عن بعد 2- الرانی- تلفاز 3- تلفزة	1- بینین له‌دووره 2- بینراو- تله‌فیزیون(نامیره‌که) 3- تله‌فیزیونی
temper: = (to render a metal hard and elastic by successive heating and cooling)	1- یسقی(سقایه‌ المعدن) 2- یلین- یعدل 3- طبع - مزاج	1- ناوی نه‌دا(ناودانی کاتزا) 2- نعرمی نه‌کاتموه - سازی نه‌دا 3- سروشت- پاده‌ی هه‌لسوکموت
temperate	معتدل	ماسناوه‌ند
temperature:	حرارة: (درجة الحرارة)	گرمی: (پله‌ی گرمی)
body ~	حرارة الجسم -حرارة البدن	گرمی لمش -گرمی تن
casting ~	درجة حرارة الصب	پله‌ی گرمی د‌ارشتن
tempered	1- مسقی 2- عتف- ملطف	1- ناودراو 2- هینورکراوه -نعرم(نیان)کراوه
tempering	سقایه- سقی (المعالجة الحرارية المصلية للمعدن)	ناودان
Template =templet:	1- معیار- مقیاس 2- صفیحه‌ تنضید الاسنان 3- نمودج معایرة -قالب:	1- پیوه- برپیته(پیتوانه) 2- پله‌یت(تمبقی) ددان ریزکردن 3- قالب یان نمونه‌ پیوانه:
occlusal ~	صفیحه‌ التنضید الاطباقية	تمبقی ددان ریزکردن
surgical ~	قالب جراحی نموی	قالبی نه‌شترگرمی ده‌می
temple = tempora	صدغ	لاجانگ

= (flattened part of the head above the zygomatic arch and in front of ear)
templet
= template

temporal:	صدغي:	لاجانگی:
~ bone	عظم صدغي	نیسکی لاجانگ
~ fossa	حفرة صدغیة	چال(بوشایی) لاجانگی
~ ligament	رباط صدغي	بمستمره ی لاجانگی
~ muscle	عضلة صدغیة	ماسولکه ی لاجانگی
~ region	ناحیة صدغیة	ناوچه ی لاجانگی
~ space abscess	خراجة المسافة الصدغیة	دومه لی بوشایی لاجانگی
~ tendon	وتر صدغي	ژی(ماسولکه ژي) لاجانگی
temporalis muscle	العضلة الصدغیة	ماسولکه ی لاجانگی
temporary:	موقت:	کاتی:
~ ankylosis	التصاق مفصلي موقت	پنکمره لکانی جومگمی کاتی
~ bridge	جسر موقت	پردی کاتی
~ crown	تاج موقت	تاجی کاتی
~ filling	حشوة موقتة	پرکردنره ی کاتی
~ prosthesis	تعویض موقت	له جیاتی(دروستکراوه) کاتی
~ stopping	سد موقت	-جینگروه ی کاتی
	(حشوة موقتة)	به ریمستی کاتی
temporo -	بادنة تعني:	(پرکراوه ی کاتی)
	صدغي	پیشگر به صانای:
temporo -auricular	صدغي اذني	لاجانگی گوینچکمی
Temporofacial	صدغي وجهي	لاجانگی پرویی
temporo frontal	صدغي جبهي	لاجانگی نینوچووانی
Temporohyoid	صدغي لامبي	لاجانگی لامی
	(نسبة للعظم الصدغي والعظم اللامي)	
Temporomalar	صدغي وجني	لاجانگی کولمی
temoromandibular:	فکي صدغي:	شمویلگمی لاجانگی:

~ arthrosis	استحالة المفصل الفكي الصدغي -دء المفصل الفكى الصدغي	پوكانموى جومگى شويلگه لاجانگى -دردى جومگى شويلگه لاجانگى
~ articulation	المفصل الفكى الصدغي	جومگى شويلگه لاجانگى
~ fossa	حفرة فكية صدغية	چالى شويلگه لاجانگى
~ joint	مفصل فكي صدغي	جومگى شويلگه لاجانگى
~ ligament	رباط فكي صدغي	بستمردى شويلگه لاجانگى
~ luxation	انفلاق المفصل الفكى الصدغي	له جيجوونى جومگى شويلگه لاجانگى
~ subluxation	خلع المفصل الفكى الصدغي الخفيف	سوركه له جيجوونى جومگى شويلگه لاجانگى
temporomaxillary	صدغي فكي (علوي)	لاجانگى شويلگه (سرود)
temporoparietal	صدغي جداري	لاجانگى ديوارى
temporoparietalis muscle	العضلة الصدغية الجدارية	ماسولكى لاجانگى ديوارى
temporo sphenoid	صدغي وتدي	لاجانگى كوله كهيى
temporozygomatic	صدغي عذاري	لاجانگى كموانه كولنى
	(نسبة للعظم الصدغي و القوس العنقارية للعظم الوجني)	
tendency	1- نزعة - ميل - انجياز 2- هدف	1- لادان- لاريبون 2- نامانج- مديست
tender = sore	1- حساس- سريع التأثير 2- ألم اللس أو الضغط (الم العضو الناجم عن لسة أو ضغط)	1- همستيار 2- نازارى بمركومتن (دهست ليتان) يان پستان (نازارى نمندام بهمزي بمركومتنوه يان پستانموه)
tendinoplasty	ترميم الوتر -تصنيع الوتر جراحي	چاكدردنموى ژئ- دروستكردنموى ژئ بمنمشتمرگهريى
tendinous	وترى	ژئ يى
tendon`	وتر	ژئ (پمتكه ماسولكه) (شانه بستمردى پشالهييه كان كه پشالى ماسولكه) (النسيج الصنام الليفي الذي يربط الالياف العضلية بالعظم)
teno -	بادنة تعني: وتر	پيشگر بهماناي: ژئ
tenon = post	وتد- دبوس (الوتد أو السبوس المثبت للتاج الصنعي في الجفن)	كوله كه - سنگر (دهرزى) (كوله كه يان دهرزى جيجيكر او له تاجى دروستكراو) بهره كى ددانموه

tensile:	شد:	کشندهیی:
	(قابل للشد أو المط)	- توانای کشان
~ strength	قوة الشد	هیزی کشندهیی - بهرگریی شمتدک
		(تمنگریی)(کرژوون)
~ stress	إجهاد الشد	فشاری شمتدک
tension:	1- توتر	1- تمنگریی
	2- جر - جذب:	2- کرژیی - تورتی
	- شد:	- پراکیشان:
interfacial surface ~	توتر سطح الطبقة الفاصلة(الباطنة)	تمنگریی پرویمری چینی جیاکمرهوه(همناو)
surface ~	توتر السطح	تمنگریی پرویمر
	-توتر سطحي	
ter in die = (t. i. d) = (t. d. s) = to be taken three times daily.	ثلاث مرات باليوم(لاتینیة)	سی جار له پژژنکنا
teratoblastoma	الورم العجیب ذو الخلايا المصورة	گمژلی ناناسایی خانه پیکهینهکان
		(گمژلی خانه پیکهینهکانی نا ناسایی)
taratoid tumour	الورم المشبه بالعجیب	گمژل(لوی) شیهو ناناسا
teratoma	-الورم العجائبي	-گمژل(لوی) ناناسایی
= (a tumour, derived from tooth germ cells containg hair, teeth... etc in place where would not normally occur. - may be seen on palate)	-الورم العجیب	- (گمژلی سمیر و سمیره)
teratomatous	1- نسبة للورم العجیب	1- پییوند به لوی ناناسایی
	2- مصاب بالورم العجیب	2- تووشبوو به لوی ناناسایی
term	1- نهاية	1- کژتایی
	2- مدة محددة	2- کاتیکی دیاریکراو(ماوه)
	3- فصل(فصل دراسي)	3- وهرز(خولی خوتندن)
	4- طرف	4- پهل(لا)
	5- مصطلح	5- زاراوه
terminal:	نهانی	کژتایی - سیریپیی
	-اتنهانی	-پییوند به کژتایییمره
	-آخر:	-دواهمین:

~ bar	قضان انتهائية	تولی کوتایی
terminology	علم المصطلحات	زاراوهزانی
test:	اختبار-تمر- فحص:	تاقیکردنموه- پشکنین
~ paper	ورق الاختبار	-تیروانین-نمزماش- نهزموون:
tester:	فاحص- مختبر	پمړه‌ی تاقیکردنموه
pulp ~	فاحص حیوية اللب	پشکنمر- تاقیکمر
tetanus	(جهاز قمری حیوية اللب السني)	پشکنمری زیندویتی کرلکی ددان
tetany	کراز(تشنج عضلي)	دمرده کوتیان
tetra -	بادنة تعني:	ماسولکه گرژه
tetrabasic	أربعة- رباعي	پیشگر بهمانای:
tetracoccus	ذو أربع قواعد	چوار- چوارینه- چواری
tetracycline	مکورات رباعية	چوار بنکمی
theca	(جراثيم)	(بنکه چواری)
theism = theinism	تتراسیکلین	خړکچ چواریسه‌کان
thelium = papill	(مضاد حیوي- مضاد لالتهاب)	(میکرژبه‌کان)
theory:	غمد- غلات	تیتراسایکلین
~ of caries	انسام بالثاي	(دژهنیزنده- دژهمر- دژمسز)
therapeutic:	-تسمم بالثاي	کیتلان- قاوغ- پمرگ
~ pulpotomy	حلیمة	ژهمراویوون به‌چا
therapy = treatment:	(حلمة صفوة)	مه‌میله- گژ
combined ~	نظري	(گژی بچوک)
	-نظرية:	تیتوری
		-پردوز
		-دیتانه:
	نظرية النخر	بودژی کلژدیوون
	دوائی- علاجي:	دهرمانی- چارسمری-چارسازی:
	بتر اللب الدوائي	پرینموه‌ی کرلکی دهرمانی
	مداواة	تیمارکردن
	-معالجة:	-چارسمرکردن:
	معالجة مشتركة	چارسمرکردنی هاویمش

conservative ~	معالجة محافظة	چارهسره پارټيزی (چارهسری پارټی)
instrument ~	معالجة أدوية -معالجة بالأدوات	چارهسری دهرمان -چارهسیرکردن په نامرازه کان
therm	سحر - حريرة (وحدة حرارية)	سټیرم (په کهی گرمی) = سد ههزاریه کهی بیرتانی
thermal:	حراري:	گرمی - گرمایی - گرمه کی:
~ changes	تبدلات حرارية	گډوډانکاری گرمی (گرمه گډوډان)
~ expansion	تدد حراري	کشانی گرمی (کشان په گرمی) (گرمه کشان)
~ injuries	اډی حراري سحر حراري	بریناری، په گرمی -زهره رمنډی په گرمی
~ shock	صدمة حرارية	گرمه پاته کاندن (پاته کاندن په گرمی)
~ stimulation	تحريض حراري	ههژاندنی گرمی
~ test	فحص حراري	پشکنډ (تاقیکړندوه) په گرمی نسزمایش فحص حراري په گرمی
thermic trauma	رض حراري	زهبری گرمی
thermo -	بادنة تعني: حرارة - حراري	پیشگر بهمانای: گرم - گرمایی - گرمی
thermocautery	کاو حراري -میسم حراري	داخکری گرمی -سوتان په گرمی
thermodynamics	الديناميات الحرارية -مبحث قوة الحرارة و طاقتها	گرموژوولنسی -زانستی هیزی گرمی و توانا کهی (رزه کهی)
thermo-hardening = vulcanite	متصلب بالحرارة (مراد متفوعة بالحرارة تنتج مادة جديدة مختلفة عن الاصل)	پهقبو په گرمی
thermometer	مقياس الحرارة -محراو (قانس او میزان الحرارة)	پنهوری گرمی -گرمیپن
thermo - plastic	متلدن بالحرارة	پلاستیکي په گرمی

	به گرمی گوچوک	-لدانی باحرارة
		(صادة تضل صفاتها الكيميائية
		مشابهة للاصل بعد انتهاء التفاعل)
thermopress	پمستینر به گرمی (گرمیپستین)	مکس حراری
thermosetting	په‌قبو به گرمی په‌لمهرین به گرمی	متصلب باحرارة -متمائر باحرارة
thermowax	گرم‌مکرمی مؤم (نامیری توانموی مؤم به گرمی)	عر الشمع (جهاز إذابة الشمع بالحرارة)
thick:	نمستور - قبه :	ثخن - غلیظ - سیک :
~ - necked	مل نمستور	ثخن العنق
	(ددانیک مله‌کمی وک تاجه‌کمی بیت له	(صفة لن يكون قطر عنقه الانسي
	نمستورایدا)	الوحشي نفسه في التاج)
thickness	نمستوری - قبه‌ی	ثخن - غلط - سماكة
third molar	سیم خرینه -خرینه‌ی سیم(ددانی ژیری)	الرحى الثالثة (حرس العقل)
thirst	تینو - تینوتی	عطش - ظما
threaded	لورولینچ بوو -لور له‌کیو	مخزن -ملولب
three - quarter:	سینچاره‌ک :	ثلاثة أرباع :
~ - crown	سینچاره‌کی تاج	ثلاثة أرباع التاج
~ - pinlay	پرکردنموی(پرکراوی) سینچاره‌کی تاج داپینزراوی	حشوة ثلاثة ارباع التاج المصبوبة
	دهزی دار	ذات الدبابيس
threshold:	1- ده‌رازین - ناستانه 2- ده‌سپتیک - سهرتا: 3- رادده:	1- عتبة 2- مستهل - بداية: 3- حد:
swallowing ~	ده‌رازینی قوتلان	عتبة البلع
throat:	گمرو	حلق - حنجرة
sore ~	بمنه‌لسر(زام) بوونی گمرو (همو "سو"ی گمرو)	تقرح الحلق (التهاب البلعوم)
thrombocytopenia	کمی خه‌پلوکه(بهره‌که) کانی خوتین	نقص صفيحات الدم
thrombosis	ممین	تخثر

	(خوین مەین)	(قشر الدم)
thrombus	جەلتە - خوینی مەییو	جلطة - خثرة دموية
throw:	لەچک - سەرپۆش (سەرچینگە):	طرحة - غطاء:
patient's ~	سەرچینگەى نەخۆش	غطاء المريض
	- داپۆشەرى نەخۆش	
thrush	بۆقۆه	سلاق
thumb:	پەنجە گەموره - كەله پەنجە	- قامكه إبهام:
	گەموره - كەله مورت	(الاصبع الاضخم في اليد و القدم)
	- برانگ - نەسپى كۆزە:	
~ sucking	مژینی كەلەپەنجە	مص الإبهام
thumbstall:	دەستكێشى پەنجە	قفاز إصبعي
	- دەستكێشى يەك پەنجەى:	- قفاز و حيد الإصبع:
rubber ~	پەنجە لاستيك	إصبع المطاط
	(بۆ مەبەستى شىلان و تێكەلكردنى نەمەلگەم	(يستعمل في تحريك الملاصم بغية مزجه)
thymus	ژێر كۆلە گلاند	التوتة (الغدة الصعترية)
		(الغدة تحت القص)
thyr -	پێشگرێك بەمانای:	بادنة تعني:
= thyro -	دەرەقى	درق - درقي
thyrocele	پەریزادە	جلوة (دراق)
= goiter	(گەموره بونی مەقوورە گلاند)	(عصامة الغدة الدرقية)
	(گەموره بونی پزێنەرى دەرەقى)	
thyrocervical	دەرەقى ملیى	درقي عنقي
thyro - epiglottic muscle	ماسولكەى دەرەقى و زمانە چكۆلە	المضلة الدرقية الفلكية
= thyro - epiglottideus muscle		(عضلة اللق و لسان المزمار)
thyroglossal:	دەرەقى زمانى:	درقي لساني:
~ duct	كەنالى دەرەقى زمانى	القناة الدرقية اللسانية
~ tract cyst	پۆزكى كەنالى دەرەقى زمانى	كيس القناة الدرقية السانية
thyroglossus	دەرەقى زمانى (بە لاتىنى)	درقي لساني (لاتينية)
thyrohyoid	دەرەقى لامى	درقي لامى
thyrohyoideus muscle	ماسولكەى دەرەقى لامى	المضلة الدرقية اللامية

thyroid	درقي:	دهرقي
		(ملهقورتمی):
~ body	جسم الدرقي	تمنی دهرقي
= ~ gland	= الغدة الدرقيّة	= دهرقي رژیڼ
		-ملهقورته گلاند
~ cartilage	غضروف درقي	کرکر اکهي دهرقي
~ ganglion	عقدة درقية	گرڼی دهرقيی
~ gland		
= ~ body		
thyroidectomy	إستئصال الدرقي	لینکردنمره (دهرهینان)ی ملهقورته گلاند
thyropharyngeal	درقي بلعومي	دهرقي قورگی
thyrotrophic:	مدرق	به دهرهقيیو:
	(درقي غذائي):	
~ hormone	هورمون درقي غذائي	هورمونی به دهرهقيیو
Ti (titanium)	التيتانيوم(عنصر -)	تيتانيوم(توخی -)
	الرمز الكيماوي لعنصر التيتانيوم	هینمای کیمیایی توخی تیتانیوم
tic:	عرة- عقدة	پمپوهست(فړه- فرته)
	(اختلاج عضلي في الوجه أو الجسم):	(فرین یان فرتهی ماسولکهي پوو یان لمش):
~ douloureux	عرة الوجه المؤلمة	فړهي پووی به نازار
	(صراع الوجه التقلصي)	(نازاري پووی کرژیووی)
~, tongue	عقدة اللسان	زمان پمپوهست
tight	عکم الإغلاق - شديد	توند داخران- توند
tightness	شدة الإحكام	تونديی
timer:	مؤقت:	کات پیټور:
interval ~	مؤقت زمني	کات پیټورهي ماوهمی
	(ساعة توقيت)	(کاتزمیري ماوه پیټو)
tin:	تنك - قصدير(معدن)	تمنه که
= (stannum) = (Sn)	(عنصر فلزي):	(توخیکی کانزاییه-Sn):
~ foil	رقاقة القصدير	توڼیاله تمنه که
tinction	اصطباغ	به بژیوویون
	-تلون	-بهرهنگیوون
tincture	صبغة- لون صيغ(لاتينية)	بژیه- رهنګ(به لاتینی)
= tincture		
tincture:	صبغ- صبغة- لون	بژیه- رهنګ

	(خلول ماده دوانیه فی الکحول):	(گیراوه ماددمیهکی دهرمانی له کهولدا):
iodine ~	صبغة الیود	بژیوی یژد
tingling	وخز(فز خفیف)	ناژنن- تیژنن
tinnitus = (a ringing noise in the ear)	طنین	وونه وون یان ووژد ووژی گوی ~ ویتزهویز (زرننگلانهوه)
tip:	أسلة	نوک
	(الطرف المستندق النهائي للاداة):	(لا تیژی باریک بووهوی نامراز):
all- purpose syringe ~	أسلة(مخنة) لجميع الأغراض	نوکی سرنجی همه هژلایمن
syringe ~	أسلة الحقنة	نوکی سرنج
tissue:	نسیج:	شانه:
culture, ~	1- زراعة النسيج 2- مزروع النسيج	1- چاندنی شانه 2- چنراوه شانه کان
examination, ~	فحص نسیجی	پشکنینی شانمی
flabby ~	نسیج مترهل- نسیج رهل	شانهی داکموترو
forceps, ~	ملقط النسيج	مقاش(گیره)ی شانه
hyperplastic ~	نسیج مفرط التشكل (مفرط التصنع)	شانهی فرمیتکهاترو (فره دروستبوو)
oral ~	نسیج فموی	شانهی ده می
rest, ~	سناد نسیجی -دعامة نسیجیة	پالپشتی شانمی (شانه پالپشت)
retractor, ~	مبعد النسيج	دوررخهوهی شانه (شانه دوررخهوه)
tobacco:	تبغ:	توتن:
~ staining	تصبغات تبغیة	بهرهنگبوونی توتنی
toilet:	تنظیف:	پاککردنموه:
cavity ~	تنظیف الحفرة	پاککردنموه چال (چالی ددان)
Tomes': John Tomes:1815-95 English dentist)	نسبة للعالم تومس:	پدیوهند به زانا تومس:
~ fibres = odontoblastic process	الیاف تومس -الیاف مکرنة للعاج	پیشاله کانی تومس -پیشاله عاج بینکهینه کان
~ granular layer	طبقة تومس الحبيبية	چینی "تومس"ی دهنکوله می

= the outer layer of interglobular dentine near the cemento- enamel junction.

~ processes
(Charles Tomes: 1846-1928
English dentist)
= ameloblastic process
tomography

استطالات تومس

چوکلہ (دریژیرووہ) کانی تومس

سچوکلہ پینکھیتہ کانی مینا

تصویر شعاعی سطحی او طبقي

وینہ گرتنی رووہ یان (چینہ) تیشکی پووہ

یان (چینہ) وینہ کیشانی تیشکی

~ tomy

کاسعہ تعني:

پاشگر بهمانای:

قطع- شق- خزع- بر

برین- دمر کیشان

tone

1. قوہ- نشاط

1. هیز- چالاکي

2. شدة- درجه

2. تووندی- پله (ناست)

3. یلطف

3. نميگر نيئتيت- هیوری نه کات

4. نغمة

4. ناواز

tongs:

ملقط:

مقاش- گیره:

crucible ~

ملقط بوتقة الصب

مقاشی بڑتی دارشتن

flask ~

ملقط بوتقة الاكريل

مقاش (گیره) بی بوتقه (فلاسک) بی نه کريل

-ملقط بوتقة الصب

tongue:

لسان:

زمان:

actinomycotic ~

اللسان الفطري الشعاعي

زمانی کهموویی تیشکی

(تظاهرات لسانیة في سياق الإصابة

بداء الفطر الشعاعي)

adherent ~

اللسان الملتصق

زمانی نوساو

= (tongue attached to floor and sides of the mouth by folds of mucous membranes)

(لسان ملتصق الي قاع وجانبي الفم بطيات في الاغشية المخاطية)

-زمانی لكاو

bald ~

اللسان الأملس

زمانی لوروس

= (a clean, smooth tongue, no prominent papillae on its surface, as seen in vit.B. deficiency)

(لسان ناعم غير واضح الحليجات كما في عوز الفيتامين B)

(زمانی پووتاره)

beefy ~

اللسان البدين

زمانی قهلمو

(ضخامة اللسان في سياق الإصابة بالتهاب الامعاء و الكبد والاغشية المخاطية)

(گموره بونی زمان له توشبون به هموی پھولمو جگمر و پمردملینجکیه کان)

bifid ~

اللسان المنشطر

زمانی دووفاق

= (split down the midline from its tip)

-اللسان المشطویر

	(لسان مشقوق في خطه الاوسط بدءا من ذروته)	
biting, ~	عض اللسان	گمستنی زمان
black hairy ~ = (black patches of pigmentation composed of hypertrophied fili form papillorm and microorganisms)	اللسان الاسود الوري -اللسان الاسود المشعر (انتان سطح اللسان بيراثيم مولدة للأصباغ أو بعفن أو فطور)	زمانی رهشی کولکن (موودار) (توشبونوی پودی زمان به نمیکړی پمگ ینکھین یان به بڑگمنی یان به کمپو)
black ~	اللسان الأسود	زمانی رهشی
burned ~	اللسان المحروق -اللسان المشوي	زمانی سوتاو -زمانی برژاو
burning ~ = glossopyrosis	اللسان المتقد = حرقة اللسان	زمانی گرگرتو = سوتانموهی زمان
cardinal ~ = (bright red appearance, denuded of epithelium)	اللسان الناري (لسان احمر لامع معری من البشرة)	زمانی ناگرین (زمانی سوړی بریسکه‌داری پروت)
cleft ~	اللسان المشقوق	زمانی داقلیشاور
coated ~ = (with whitish covering of the tongue surface containing: food particles, epithelial debries and bacteria)	اللسان المطلي (المغطي بطبقة بيضاء حموي فضلات الطعام و البشرة والجراثيم)	زمانی داپوشراو (زمان په لاس)
cobblestone ~ = (hypertrophy of lingual papillae and whitish coating ass with leukoplakia and glossitis)	اللسان المرصوف (التهاب اللسان وضخامة حليانة واصابته بالظلي)	زمانی ریزيوو (زمان مسقو گمورهبونوی مه‌میله‌کانی و توت‌والی سپی سمر روی زمان)
crocodile ~ = scrotal ~ = (fissured and deeply furrowed tongue, its appearance similar to the skin of scrotum)	لسان التماسح = اللسان الصفني (لسان ذو اخاديد)	زمانی تیمساح (زمانی هلك کیسه (توروکه) هی گون)
dry ~	اللسان الجاف (نتیجة نقص الماء أو التنفس القوي)	زمانی ووشك- زمان ووشك (به‌هزی کمی نار یان همناسه‌دان به‌دهم)
enlarged ~	اللسان المتضخم	زمانی گمورهبوو
exfoliative ~	اللسان المتوسف (اللسان المتقشر)	زمانی به توت‌والیو (توت‌که‌لناوو)
fern - leaf ~	اللسان السرخسي	(زمانی کمره‌زه کتیریلیمی)

	(زمانیک چرچی چمقو پهلای همدیه له شیتوی	(لسان یحوی تجمعات مرکزی و
	پروهکی کمرهوه کیتویله)	اعضای جانبیه تشبه نبات السرخس
		أو الخنثاء
filmy ~	زمانی به پهمردیو	اللسان المفی
	(پهلای سپی بلارویووه به سمر زماندا)	(یحوی علی بلع بیضاء متناثرة)
fissured ~	زمانی قلیشار	اللسان المشقق
	-زمانی یغلیش	-اللسان المشقق
forceps, ~	مقاش (گیره)ی زمان	ملقط اللسان
forked ~	زمانی چمتالی (بش بهش)	اللسان المتشعب
= bifid ~	= زمانی دووقاق	= اللسان المنشطر
frog ~	زمانی بۆکی	اللسان الضفدعي
= ranula	= پۆزله (تورده که) (کیس)ی بۆکی ژیر زمان	= کیس خفصی
furred ~	زمانی به فمروویو	اللسان المتسخ
= (with coated papillae, the mucous membrane whitish, furry appearance)		(رواسب بیضاء فوق حلیمات اللسان
		تبدو كفوة)
geographic ~	زمانی جوگرافی	اللسان الجغرافي
= geographical ~	(به پهلای پوری روی زمان له شیتوی نه خشمی	(تبقع سطح اللسان بما يشبه الخارطة
	جوگرافی)	الجغرافية)
gumma ~	زمانی کمتیریمی	اللسان الصمغي
	(له پتیه روی توشیوونی سیتهم قوناغی نه خوشی	(لی سیاق الإصابة بالزهري الثلاثي)
	سفس "فهرهنگی")	
hairy ~	زمانی موودار	اللسان المشعر
= trichoglossia	(مهمیله کانی وه مو)	(حلیماته کالشعر)
magenta ~	زمانی نمرخهوانی	اللسان الأرجواني
= (glositis ass with ariboflavinoses)	(له که می فیتامین B2 دا دهمده که میوت)	(لسان احمر خراب للزرقه فی سیاق
		عوز فیتامین B2)
mappy ~	زمانی نه خشمی	اللسان الحارطي
= geographic ~	= زمانی جوگرافی	= اللسان الجغرافي
myiasis, ~	زمانی مایوژی	نف اللسان
= myiotic ~	(زمان و دم دوچار مییتولکه می جوهره میتشک	= اللسان النغفي
	ده بیتموه له ناوچه سورگمییه کاندای)	(عند الإصابة (الفم) ببقات النباب
		فی المناطق المدارية)
parrot ~	زمانی تووتی	لسان الببغاء

<p>= (a horny, dry tongue seen in typhus and low fever, which cannot be protruded)</p> <p>plicated ~</p>	<p>(لسان متقرن جاف في سياق الإصابة بالتيفوس)</p> <p>لسان مجعد</p>	<p>(زمانی به شاخجروی ووشك له نه‌خوښی تایفوس و تاي ترمدا، که زمان ناتوانیت بز دهره‌ه بهینرت)</p> <p>زمانی لږچ بوو</p>
<p>roasted ~</p>	<p>لسان عمر</p> <p>-لسان شواني</p> <p>(شدید الحمة كاللحم المعد للشوي)</p>	<p>(زمانی چرچ و لږچ)</p> <p>زمانی سوړه‌ه‌و‌بوو</p>
<p>scrotal ~</p>	<p>اللسان الصفني</p> <p>(ذو اخايد لسطح الصفن اي الجراب الحارفي علي الخصيتين)</p>	<p>زمانی پښته‌گوڼی</p> <p>(زمانی درز درز له شیوه‌ی توره‌که‌ی پښتی گوڼ)</p>
<p>smoker's ~</p> <p>= leukoplakia</p>	<p>لسان المدخن</p> <p>= طلاوة اللسان</p>	<p>زمانی جگړه‌کښ</p> <p>= زمانې پمپه‌لاس بوو</p>
<p>smooth ~</p>	<p>اللسان الاملس</p> <p>(الفاقد لجلياته)</p>	<p>زمانی لووس</p> <p>(نه‌مانی مهميله‌کان)</p>
<p>strawberry ~</p> <p>= (with prominent, red fungiform papillae seen in scarlet fever)</p>	<p>اللسان التوتري</p> <p>(لسان أحر كشمرة توت الفريز في سياق الإصابة بالحمى القرمزية)</p>	<p>زمانی تووی</p> <p>(زمانی سوړ لمښوې چيله‌ک له سوړه‌تادا دهینرت)</p>
<p>syphilitic ~</p>	<p>اللسان الزهري</p> <p>(في سياق الإصابة بالزهري أو الاقتريني)</p>	<p>زمانی فره‌نگی</p> <p>زمان دهره‌مین (بؤده‌ه‌وه دهره‌پیوی زمان)</p>
<p>thrust, ~</p>	<p>دفع اللسان</p>	<p>نوسانی زمان</p>
<p>tie, ~</p> <p>= ankyloglossia</p>	<p>ارتباط اللسان</p> <p>= التصاق اللسان</p> <p>(قصر لجام اللسان الولادي)</p>	<p>= لکاوکی زمان</p> <p>(کورتي لغاوه "ده‌زوله" ی زمانې زگماک)</p>
<p>tremulous</p>	<p>اللسان المرتعش</p> <p>(عند زيادة هرعون الفرق: الشوكي)</p>	<p>زمانی لمرزاک</p> <p>(له فره پښتی ه‌زومونی دهره‌قی: سایروکښ)</p>
<p>trifid ~</p>	<p>لسان ثلاثي الانشطار</p> <p>(منشق في قاعدته الي ثلاثة اقسام)</p>	<p>زمانی سی‌فاق</p> <p>(قلیشانی بناغه‌که‌ی بمسی به‌شمه)</p>
<p>wandering rash"of the tongue"</p> <p>= geographic ~</p>	<p>طفح اللسان العشوائي</p> <p>= اللسان الجغرافي</p>	<p>گواستراوه به پهلجیونی زمان</p> <p>= زمانې جوگرانی</p>
<p>wooden ~</p> <p>= (affected by actinomycosis)</p>	<p>اللسان الخشبي</p> <p>(اللسان المصاب بداء الفطر)</p>	<p>زمانی دارین</p>

	(زمانی توشبو به دمدی کمړوی تشکی)	الشعبي	
wound, ~	بریناری زمان	جروح اللسان	
tonic	هیزدەر	مقر	
	-دوهمانی هیزدەر	-دواء مقر	
	(دوهمانی بههیزکردن)		
tonsil:	نالو:	لوزة:	
lingual ~	نالوی زمان	لوزة لسانیة	
= (nodules produced by the lingual follicles, found on the pharyngeal portion of the dorsum of the tongue)			
palatine ~	نالوی مه لاشو	لوزة حنکیة	
tonsillar:	نالوی:	لوزي:	
~ artery	نالوه خوښهر	شریان لوزي	
~ pillar	لوج (لاسک) نالوکان	سویقات لوزیة	
tonsillectomy	لیکړدنه وی نالوه کان	استئصال اللوزات	
tonsillitis:	همو (سوی) نالوه کان (نالو کموتن):	التهاب اللوزات:	
acute ~	نالوه سوی تیژ	التهاب اللوزة الحاد	
follicular ~	نالوه سوی تووره کمی	التهاب اللوزات الجرابي	
peri - ~	سوی دهوری نالوه کان	التهاب ماحول اللوزة	
= quinsy	- دمه لی پشته نالو	= خراج خلف اللوزة	
tonus	بههیز کمره دهک	مقویة	
	-تونده کرزی ماسولکه	- توتر عضلي	
tool(pl. tools)	نامراز	أداة(جمعها: أدوات)	
tooth:	ددان:	سن:	
abutment ~	ددانی کوله که	سن داعمة	
	(ددانی پالېشت)		
ache, ~ -	نازاری ددان	ألم السن	
acrylic ~	ددانی نه کرلیلی	سن اکریلیة	
anatomic ~	ددانی توپکاری	سن تشریة	
antagonist ~	ددانی بهرامبر	سن مقابلة	
anterior ~	ددانی پېشموه	سن امامیة	
artificial ~	ددانی دمه کرد	سن صنعیة	
		(سن اصطناعیة)	

axle ~ = azzle ~	سن المجزع (تسمية قديمة للرحي)	ددانی نه کسل (توموری) سن المجزع = ددانی نازل (ناوی کونی خرنهیه) چر (کوپکه)ی ددان کهلبه ددانی تیکشاو-ددانی هاپراو ددانی تیکپهرینه جوتیرون ددانی تیوایی (کسپ)دار ددانی یدک کسپی = کهلبه ددانی بن (تیوایی) کسپ = ددانی پله سفر = ددانی یدکسان پروو (یدک پرووتهخت) = ددانی نا توئکاریی ددانی شهری ددانی بن کون (بۆجینگیمبون) هه لکیشانی ددان (ددان هه لکیشان) ددانی چاو (کهلبی سورو) ددانی له جیاتی (ددانی دهستکرد) میکروسی ددان (تووکهی ددانی) قاوغی ددانی ددانی گهروو -ددانی چمپار ددانی بره ددانی خواروو لعبیونی ددان (لعبینی ددان) ددان له دهستان ددانی خواروو ددانی نهرم (ناهمراو بینکهااتو)
bud, ~	برعم السن	
canine ~	الناب	
cracked ~	سن متصدعة	
cross - bite ~	سن معکوسة الاطباق	
cusped ~	سن ذات حبیات	
cuspid ~ = canine cusplless ~ = zero - degree ~ = monoplane ~ = non anatomical ~	سن ذات حبة- الناب سن بلا حبیات	
deciduous ~	سن لبنیة	
diatoric ~ = pinless, pierced base artificial teeth for retention to the base. extraction, ~	سن مثقبة قلع السن	
eye ~	سن العین (الناب العلوی)	
false ~	سن مستعارة (سن اصطناعیة)	
germ, ~	جرثومة السن (البرعم السني)	
hood, ~	قلنسوة سنية	
impacted ~ = wedged in the jaw, it cannot erupt.	سن منطرفة	
incisor ~	سن قاطعة	
inferior ~	سن سفلیة	
loosening, ~	قلق السن (تخلقل السن)	
loss, ~	فقد السن-ضیاع السن	
lower ~	سن سفلیة	
malacotic ~	سن لينة (سینة التكوين)	

mandibular ~	سن سفلیه	ددانی خوارو
maxillary ~	سن علویه	ددانی سمرو
metal insert ~	سن مسلحه (مقواة بالمعدن)	ددانی شیشبه‌ند (به‌یترکراو به‌کاترا)
migration, ~	هجرة السن	کوچ‌کردنی ددان
milk ~	سن لبنیه (سن موقتیه)	ددانی شیری (ددانی کاتی)
mobility, ~	حرکیه السن - حرکت السن	جوله‌ی ددان
molar ~	سن رحویه - رخی	ددانی هارپر - خرینه
natural ~	سن طبیعی	ددانی ناسایی
neonatal ~	سن ولادیه	ددانی نموزادی
non- anatomic ~ = cusplless tooth	(سن موقتیه تتواجد فی الفم عند الولادة أو تبزغ بعد بضعة ایام) سن لاشربحیه (سن بدون حدبات)	(ددانی کاتی له‌دایکیبون یان دهرکردنی پاش چمند پوژتیک) ددانی ناتونکاری
opposed ~	سن مقابله	(ددانی بی تیرایی) ددانی بهرامبر
permanent ~	سن دائمه	ددانی همیشمی
pick, ~ -	خلال الاسنان	چیلک‌ی ددان
pin ~	سن ذات دبوس أو دبایس	ددانی دهرزی دار
pinless ~	سن بلادبوس أو دبیس	ددانی بی دهرزی
pivot ~	سن ذات وتد	ددانی کوله‌که‌دار
plastic ~	سن راتنجیه (اکریلیک)	ددانی پلاستیکی (ته‌کرلی)
porcelain ~	سن خزفیه	ددانی چینی
posterior ~	سن خلفیه	ددانی پشتوره
premolar ~	ضاحکه - ضاحک (السن قبل الرخی)	ددانی پتکمنین (ددانی پیشه‌خرینه)
preparation, ~	تخضیر السن	ناماده‌کردنی ددان (رتکخستنی ددان)
prosthetic ~	سن صنعیه (سن اصطناعیه)	ددانی دستکرد (ددانی دروستکراو)
rash, ~ = strophulus = (popular eruption may seen	طفح سنی = آکال الاطفال	په‌له‌ی ددانی

on gum of infants who are cutting teeth)	سن ازمیلیه	- خزوهی منالان
scalpriform ~	(قواطع بعض الحیوانات الفارحة كالجرذ)	ددانی نمسکنمی
scion ~	سن منقولة	(برمزی همدنی له گیانداره قریننمره کان)
= (a tooth used for transplantation, to replace one extracted)	سن طعمیه	ددانی گواستراوه
section, ~	مقطع السن	ددانی موتوریه
shade, ~	دلیل الالوان	برگهی ددان
socket, ~	(لی اختیار السن)	پنیمری پمنگه کان
straight- pin ~	سنخ السن	(بژ هملیژاردنی ددان)
structure, ~	-لجریف السن	نیتسکی ددان
stump, ~	سن خزفیه مستقیمه الدباییس	-چالی ددان(لمنیکنا)
= (part of the tooth which remains after the distruction or removal of the crown)	بنیه السن	ددانی چینی دهرزی راست
superior ~	أرومة السن	پنیکهاتمی ددان
supernumerary ~	-جذعه السن	بنکهی ددان
supplemental ~	سن علویه	(کوترهی ددان که ماوهتموه دواي دارمان یان لابردنی تاجی ددانکه)
surface, ~	سن زائده	ددانی سمرود
tube ~	سن اضافیه	زئده ددان لمشئوی ددانی ناسایی
= (artificial tooth having cylindrical hollow)	سطح السن	پووی ددان
upper ~	سن ذات میزاب	ددانی لووله دار
vital ~	سن علویه	ددانی سمرود
vitality, ~	سن حیه	ددانی زینفود
wall ~	(سن ذات لب حی)	(ددانی گمژک زینفود)
= a molar tooth	حیویه السن	ددانی زینفویستی ددان
wisdom ~	سن جداریه	ددانی دیواری = ددانی خرنه
zero - degree ~	سن العقل	ددانی ژیری = خرنهی ژیری
= cusplless ~	(خرس العقل: الرحی الثالثه)	ددانی پله سفر
= monoplane ~	سن بلاحنیات	

= non anatomical ~

= ددانی بئ تیزایی

(ددانی بئ کمپ)

= ددانی راسته پروتهخت

= ددانی ناتوتیکاریی

toothache

ألم السن

نازاری ددان

-وجع السن

-ددانیتشه

tooth borne
= **tooth - borne**

عمول على الأسنان

پاگه به ددانه کان

-مدعوم بالأسنان

toothbrush:

فرشاة الأسنان:

فلجھی ددان:

(فرجون)

children ~

فرشاة اسنان الاطفال

فلجھی ددانی منالان

extra - hard ~

فرشاة أسنان زائدة القساوة

فلجھی ددانی فره رهق

extra - soft ~

فرشاة أسنان زائدة الليونة

فلجھی ددانی فرهمرم

(زائنة الطراوة)

hard ~

فرشای اسنان قاسية

فلجھی ددانی رهق

medium ~

فرشاة أسنان متوسطة القساوة

فلجھ ددانی سامناومند رهق

soft ~

فرشاة اسنان لينة(طرية)

فلجھی ددانی نعرم

toothbrushing

استعمال فرشاة الاسنان

به کارهیتانی فلجھی ددان

toothed

ذو أسنان

دداندار

toothless
= **(edentulous)**

أرد - بلا أسنان

بئ ددان

toothpaste

معجون الأسنان

همیری ددان

toothpick

عصاة الأسنان

چیلکھی ددان

(نکاشة الاسنان)

toothy

بارز الأسنان

ددان بهرز(دهریریر)

topalgia
= **topoalgia**
tophus
= **(calculus)**

ألم موضعي

نازاری جینگھی

قلع

کلس(بهرد)

-رواسب(تصبر قديم)

-نیشته(نیشته)(ناوی کۆنه)

topical:

موضعي:

جینگھی:

~ **anaesthesia**

تخدير موضعي

سپکردنی جینگھی

~ **application**

تطبيق موضعي

کردهکی جینگھی

~ **medication**

مداواة موضعية

(جتيه جتيکردن - پاهيتان)ی جینگھی

تیمارکردنی جینگھی

	-معالجه موضعيه	-چارمصري جيگهي
topography:	طوبوغرافيا	تزيوگرافي
	(وصف التضاريس):	(هيلكاري فراوان):
	تخطيط مفصل	
tooth surface ~	وصف تضاريس سطح السن	هيلكاري فراواني پوي ددان
	-تشریح سطح السن	-تزيكاري پوي ددان
torch:	حلاج- مشعل:	تزدج:
alcohol ~	حلاج كحولي	تزدجي كهولي
	-مشعل كحولي	
welding ~	حلاج اللحام الذاتي	تزدجي لهيمكردني خويي
torque = (rotation of a tooth about its long axis)	عزم التدوير	زهري خولانموه
	-عزم اللي	(خولانموه ددان بدهوري تمورهيدا)
	(دوران السن حول محورها)	
torsive	منفتل	پيچخوارو- بادراو
	-ملوي(مفتل كالولوب)	(پيچخوارو وهك سپرنگ) (لولوب)
torsiversion = (rotation)	إنفتال- إلتواء	خولانموه- بادران
	لي- فتل	(پيچخواردنهوه) لولوبون
torsoc (c) lusion = torso - occlusion = (rotated occlusion)	إطباق منفتل	جوتبوي پيچخوارو
	(سوء إطباق ناجم عن انفتال السن حول محورها السطواني)	-دزيتوي جوتبون (بهموي خولانموه ددان بدهوري تموهي دريوايدا)
torticollis	إنفتال العنق	خولانموه مل
torus: = (rounded projection or swelling or a bony tumour) ~ mandibularis	قنزعة- تنوء- تورم	چوكله- چلن- گمزلي
	-عز(تبارز عظمي):	-دهريروي نيسيكي:
	عرن فكي سفلي	نيسكه دهريروي شمويلگي خواروو
	(تبارز عظمي في السطح اللساني لل الفك السفلي)	
~ palatinus	عرن قبة الحنك	نيسكه دهريروي مهلاشوو
	(تبارز عظمي في قبة الحنك)	
toughness	متانة	توكمهي(سهختي)
toxaemia = toxemia	إنسام الدم	ژهراوييوني خوين (خوين ژهراوي يون)
	-تسم الدم	
toxic:	سمي- انسامي	ژهري- ژهريني
	-سام:	

-disturbances	اضطرابات انسامية	تيكچوونی ژههرینی	-ژاراوی:
toxicity	سمية	ژههرینی	
toxicoid	سم معطل	ژههری (لاوازکراو) له کارخراو	
	-نظير السم	-چوون ژههر	
toxicology	مبحث السموم	ژههرزانی	
	-علم السموم(السموميات)		
toxicosis:	انسام- تسم:	به ژههرای بوون:	
septic -	تسم عفن	به ژههرای بوونی بوگمن	
toxin	ذيفان (سم الجرثوم)	ژههرين (ژههری میکروب)	
toxinnemia	تلفين الدم	به ژههرای بوونی خوین	
	-انسام الدم(انتشار الذيفان في الدم)	-خوینه ژههرين	
toxoinfection	انسام إبتاني	به ژههرای بوونی تشه نیمی	
= toxo- infection			
toxoid	ذيفان معطل	ژههری میکروبی لاوازکراو	
	-نظير الذيفان		
toxuria	انسام بولي	به ژههرای بوونی میزی	
= uraemia			
=uremia		(یوریا له خویندا- خوینه میزی)	
trabecula	حويجر- حويجب	تیغۆکه- پردۆکه	
(pl. trabeculae)			
= (1.aseptum extending into an organ		1- تیغیه که نه چیه ناو نه ندامینکوه	
2.the bony lamellae or spicules found in cancellous bone)		2- پردیه کی نیسکی نوینه دروست ده بیت	
= callus			
trabecular	حويجي- حويجي	تیغۆکه می- پردۆکه می	
trace	نرائر	تۆزقال(که مه توخم)	
	راسه- مرسه	-وینه- نیگار- شوینکار	
tracer:	اثر- رسم	نامیری: وینه کیش- نیگار کیش هیلکار(شوینه کار):	
= (a mechanical device used to record the pattern of mand movements)	-مخططة:		
arrow point ~	راسه ذات سهم	وینه کیشی نووکه تیردار	
gothic arch ~	راسه القوس القوطية	وینه کیشی کمانه ی گۆسیک	
needlepoint ~	راسه إبرية الرأس	وینه کیشی نوکه دهرزیدار	
	(ذات إبرية)		

547

blood ~	نقل الدم	گواستنموی خونین
transillumination	إضاءة نافذة	پرووناکی (روشنایی) پیاتینپر
transitional	انتقالي	گواستراویمی
translucence	شفافية	پروونایمتی
=		
translucency	(شفوفیه)	-دیوه‌دهری
translucent	شفيف(نصف شفاف)	نیمچه پروون - لیل
= (capable of partial transmission of light rays)		
transmitted light	ضوء نافذ	پرووناکی پیا تینمپرپوو
transparency	شفوفیه	پروونایمتی
	-شفافية	-دیوه‌دهری
transparent:	شفاف:	پروون - دیوه‌دهر:
= (clear)		
~ dentine	عاج شفاف	عاجی پروون
transplant	ینقل - یغرس	نمیگوتیتیموه
	-یطعم - یزوع بالنقل	-نمیچینتی - موتوری نه‌کات
		-به‌گواستنموه نمیچینتیت
transplantation:	1- نقل - غرس	1- گواستنموه - چاندن
	2- غرسه منقوله	2- چینمده گواستراوه
	3- تطعیم	3- موتوریه
	4- زوع بالنقل	4- چاندن به‌گواستنموه
	(نقل النسیج أو الطعم من مكان وإعادة غرسه في مكان اخر:	(گواستنموی شانه یان موتوریه له شوتینیکموه و چاندنموی له شوتینیکی ت):
dental ~	غرس سني	چاندنی ددان
transportable:	متنقل	جینگژد
	(قابل للنقل):	(بهرل - بزوک) - گواسترموه:
~ dental engine	حرك سني متنقل	ماتزوی ددانی گواسترمویی
transposition	تبدل المكان	نالوگژدکردنی جینگه - گژورانی شون -
= transversion	-تغیر الموضع	جینگژدکی
trasseptal:	عبر الحاجزي:	پیاتینمروی تیغمی:
~ ligament	رباط عبر الحاجزي	به‌ستمده تینمروی تیغمی
transudation	تتح - رشاة	دهردانی شله
	(تروح مصلي)	(دهردانی زهرداوی خونین)

transverse:	معرض - مستعرض	پانې- پان:
~ facial artery	عرضاني:	
~ muscle (of the tongue)	شريان وجهي معرض	خوښېږي پړوي پانېو
transversion = transposition = transverses = transverse	عضلة اللسان المعترضة	ماسولکې زمانې پانېو
trauma:	انتقال	گواستنوه
= (any injury or wound)	-تبدل الموقع	-جې گډوځي
	1- رض (آفة رضية المنشأ) - جرح	1- زهر (توشېوونیک يان دهرديک سمرچاوه زهر) -
	2- صدم - صدمة:	برين
		2- بهرکوتن:
occlusal ~	رض طباقي	زهرې جوتېوونې
traumatic:	رضي (نسبة للرض):	زهرې:
~ crescent	هلال رضي - ميزاب رضي	مانگې زهرې - دوزه هيلې زهرې
~ cyst	کيس رضي	پډل (کيس) زهرې
~ gingivitis	التهاب اللثة الرضي	پوکه سؤ زهرې
~ neuroma	الورم العصبي الرضي	لوی دهمارې زهرې
~ occlusion	إطباق رضي	جوتېوونې زهرې
~ ulcer	قرحة رضة	زام (نه لسم) زهرې
~ ulceration	تقرح رضي	زام (نه لسم) بوونې زهرې
traumatism:	1- الرض - حدوث الرض	1- زهر - زهر دروستېوون
= (a condition resulting from a trauma)	2- حالة رضة:	2- باري زهرې:
occlusal ~	رض طباقي	زهرې جوتېوونې
periodontal ~	رض النسيج الداعمة السنية	زهرې شانه کاني پالېشتې ددانه کان
traumatized	مرطوض (مصاب بالرض)	دوچارې زهرېوړو
traumatogenic:	راض	زهرگر
= capable of producing trauma.	(حدث للرض - ناشئ عن الرض)	- زهر سمرچاوه - زهر پيکه کين
	-رضي المنشأ	
~ occlusion	إطباق راض	جوتېوونې زهر سمرچاوه
	-إطباق رضی المنشأ	
traumatology	علم الرضوض	زهر زاني (زانستې زهره کان)
tray:	1- طابيع (الوعاء الذي تؤخذ بواسطته طبعة الفم)	1- قاليپينگره (تره)

acrylic resin ~	طابع اکریلی	2 ته بهق- دهفر- سینی:
adjustable impression ~	طابع قابل للتكيف (قابل للتصیل و الضبط)	تره ی(قالبینگره) ی نه کرلی تره ی(قالبینگره) له بار بژ پیکهستن
crown and bridge ~	طابع التيجان و الجسور	قالبینگره(تره ی) ی تاج و پرد
dentulous ~	طابع الفم ذي الأسنان	تره ی ده می دداننار
edentulous ~	طابع الفم الأدره (الحالي من الأسنان)	تره ی ده می ی ددان
flura ~	طابع تطبيق الفلور	تره ی کرده کی فلز
full ~	طابع کامل	تره ی تموار
handle, ~	مسك الطابع -مقبض الطابع	(شمویلگی تموار) هه مود شمویلگی ده سکی تره ی
impression ~	طابع	قالبینگره ی قالبگرتن (تره ی قالبینگرتن)
individual ~	طابع إفرادی -طابع فردي	قالبینگره ی تاکیی -تره ی تاکیی
instrument ~	صينية الأدوات	سینی نامرازه کان
lower impression ~	طابع سفلي	قالبینگره ی خوارو
opaloglaas ~	طابع الزجاج المتلاهيء	تره ی شوشه ی به بریسکه
partial ~	طابع جزئي	تره ی پارچمی
perforated ~	طابع مثقب	تره ی کونکون
root- canal sterilizing ~	وعاء تعقيم الادوات اللبية	ده فری پاکزکردنی نامرازه کرزکیه کان
sectional ~	طابع جزني	قالبینگره(تره ی) ی پارچمی (پارچه یه له شمویلگی)
Treacher- Collins syndrome = mandibulofacial dysostosis (Treacher- Collins: 1862- 1919 English ophthalmologist) treatment:	تناذر تریشرکولینز = عسر التعمظ الوجهي الفكي	کونیشانی تریرر کولینز = گرانبه نیشکبونی پوو و شمویلگی
conservative ~	معالجة- مداواة -تداو:	چاره سمرکردن(چاره سمر) -تیمارکردن:
curative ~	معالجة محافظة معالجة شافية	چاره سمرکردنی پاریزکاری چاره سمری چاکمه روه

dental ~	معالجه سنیه	چاره‌سهرکردنی ددانی
general ~	معالجه عامه	چاره‌سهرکردنی گشتی
gingival ~	معالجه لثویه	چاره‌سهری پروکی
local ~	معالجه موضعی	چاره‌سهری جینگیمی
operative ~	معالجه جراحی	چاره‌سهری نه‌شته‌رگری
orthodontic ~	معالجه تقوویه	چاره‌سهری راستکردن‌نهمی
palliative ~	معالجه ملطفه	چاره‌سهری خوشکمره (نارامکمره)
prosthodontic ~	معالجه تعویضیه	چاره‌سهری (له‌جیاتی) جینگروه
		-چاره‌سهری دروستکردنی ددان
pulp ~	معالجه لبیه	چاره‌سهری کړوکی
specific ~	معالجه نوعیه	چاره‌سهرکردنی جودی (دیاریکراو)
surgical ~	معالجه جراحی	چاره‌سهری نه‌شته‌رگری
trembling	1- رجفه- رعشه	1- لمرزه- لمرز
tremor= trembling	2- رجفان- ارتعاش	2- لمرزین- لمرزوکی
trench mouth	الغم المختلق	ده‌می پارد‌ه‌بوو= دم به‌خنده‌ق‌بوو
=1.acute ulcerative	"	= 1- پروکه سوژی زامی تیژ
gingivitis.	1- التهاب اللثة المقرص الحاد	2- ده‌م‌سوژی زامی تیژ
2.acute ulcerative	2- التهاب الغم التقرحي الحاد	
stomatitis.		
trend	اتهام- میل	چوون (بهره‌و) به‌لای- چوونه پال
		- سورگه (لاری)
treponema pallidum	اللولبیه الشاحبه	لوو‌لوار‌دووی زهرده‌لاتوو
	(جرثوم طفیلی مسبب للزهري أو	(میکروبیکی مشه‌خوری هوکاری فم‌ه‌نگی‌ه)
	الإفريقي)	
tri -	بادنه‌ تعنی:	پینشگر به‌مانای:
= (three)	مثلث- ثلاثه- ثلاثی	سینگوشه- سی (سیان)- سیان
Trial:	تجرب- تجربه:	پمراوه- پمراوه‌کردن:
~ in mouth	تجرب فی الغم	پمراوه‌ی ناو دم
~ plate	صفیحه‌ التجربة	پلمیتی پمراوه‌کردن
triangle:	مثلث:	سینگوشه:
cephalic ~	مثلث رأسی	سینگوشه‌ی سهری
retromolar ~	مثلث خلف الرحي	سینگوشه‌ی پشت خرینه
triangular:	مثلثی:	سینگوشه‌ی:

~ bar	عارضة مثلثية	توولی سینگۆشهیی
~ muscle	العضلة المثلثة(الشفوية)	ماسولکهی سینگۆشه(لیووی)
~ ridge	حافة مثلثية	لیوار(قعر اغی) سینگۆشهیی
tricho -	بادنة تعني: شعر - مشعر	پیشگر بهمانای: موو - موودار
trichoglossia	لسان مشعر	زمانی موودار
= hairy tongue		
trichomonas:	وحيدات مشعرة	تاکه مووداره کان
	-المشعرات(طفيليات):	-مووداره کان(مشه خۆر):
~ buccalis	مشعرات فموية	مووداره ده میه کان
~ hominis	مشعرات بشرية	مووداره ناده میه کان
~ vaginalis	مشعرات مهبلية	موودارکانی ناو لمشی مینه
triciptal	ثلاثي الرؤوس	سینسری
triconodont	سن ثلاثية الحدبات	ددانی کسپی سیانی
= (a tooth having three cusps in one line)		(سن کسپی ههیه لسمر یهک هیل)
tricuspid	1- ثلاثي الحدبات	1- سینکسپی(سیتیوایی)
= (having three cusps)	2- مثلث الشرف(ثلاثي المصارع)	
trident	ثلاثي الأسنان(ذو ثلاث اسنان)	سیددانی
= (tridentate)		
trifacial	ثلاثي الوجوه(ذو ثلاثة وجوه)	سیتیوایی
trigeminal:	مثلث التوائم	سینگۆشه نهژاد:
~ ganglion	عقدة العصب مثلث التوائم	گرئی سن لقه ده مار
		(گرئی سینگۆشه ده مار)
~ nerve	العصب مثلث التوائم	سن لقه ده مار
	(عصب: الفك العلوي)	(سینگۆشه ده مار)
	-الفك السفلي و العيني)	
~ neuralgia	عصاب مثلث التوائم	نازاری سن لقه ده مار
	(الم العصب مثلث التوائم)	
trigocephalus	مثلث الرأس	سمر سن گۆشه
trigonocephaly	ثلث الرأس	سمری سن گۆشهیی بوو
		(سن گۆشه بوونی سمر)
trigonodont	سن مثلثة الحدبات	ددانی سن گۆشه کسپی
= (having three cusps in the form of triangle)		(سن کسپی ههیه له شێوهی سن گۆشه)
trilateral	ثلاثي الجوانب	سن لایی

trilobate = (having three lobes)	ثلاثي الفصوص	سڼ پلي
trim	1. يشذب- يهذب 2. يشطب	1. هه ليشه پاجيټ- پټکینه خات 2. دايته تاشيټ- نه پکړتنيټ
trimmer:	1. مشذب 2. شاطب(اډه او جهاز للشطب):	1. هه لپارچمره 2. کړټنمر(نامرازيان ناميري کړانندن):
gingival margin ~	اډه شطب الحواف اللثوية	نامريزي کړانندن لټواري پووک
model ~	مشذب الامثلة	کړټنمري قالبه کان
trimming:	1. تشذيب- تهذيب 2. شطب:	1. هه لپاچين- پټکڅست 2. کړانندن:
muscle ~	تشذيب عصلي حفاي (شطب حواف الطبعة لتحرير مرتکز العضلات المهادية لها)	پټکڅستني ماسولکمي لټواري
tissue ~	تشذيب نسيجي حفاي (تقصير حواف الطبعة او الجهاز لتوافق الاتسجة المهادية لها)	پټکڅستني شانمي لټواري (کورټکر دنموي قهراغي قالب بڼ گونجانندن له گمل شانه کاني تهنيشتيا)
triple- angle (an instrument having three angles in the shank)	ثلاثي الزوايا	گوشه سياني (نامرازنيک سڼ گوشه ي هميه)
Trismus = lockjaw (caused by muscle spasm and and ass with tetanus)	طنز- کرازفکي	شمويلگه داخران (به هڅي ماسولکه کړټوونوي توشپوون به دمرده کوزيان)
tritubercular	ثلاثي المنيبيات	سټيوايي- سنجوکلومي
triturable = (to rub to fine powder)	قابل للسحن -قابل للسحق	لمباريټو هارپين -له بار بڼ کوتانندن
triturate	يسحن- يسحق	نمپه پي- نه ميکوټي
trituration: = (reduction of solid to powder by rubbing)	سحن- سحق:	هارپين- هارپرو به کوتانندن -کوتان:
amalgam ~	سحن الاملفم (الصغير كتلة الاملفم بالسحن)	کوتاني نه مملگم
triturator	مسحن(وعاء السحن)	ده فري کوتانندن
tropical ulcer	قرحة مندارية -قرحة استوائية	نملسمر(زامي سورگمي)(خولگمي)

true:	حقیقی:	راسته‌قینه:
~ cementoma	الورم الملاطی الحقیقی	لوری چیمه‌نتومی راسته‌قینه
~ denticle	حصاة لبیة(عاجیه) حقیقیه	بمردی کرآک(عاج‌بی) راسته‌قینه
~ pontic	دمیه حقیقیه	پونتیله(هه‌لواسراوی) راسته‌قینه
try - in:	تجرب- تجربه:	پمراوه- پمراوه‌کردن:
= trial		
~ of denture	تجرب المهاز السنی (تجرب طقم الاسنان)	پمراوه‌کردنی تاقمی ددان
~ of framework	تجرب المهاز المعدنی (تجرب المیکل المعدنی)	پمراوه‌ی پمیکمه کانتزایی
~ of restoration	تجرب الحشوة (تجرب صحة العلاقة الاطباقية للحشوة المصبوبة في كل من مراحل تضمرها)	پمراوه‌ی پرکراوه(داریژراو) (تاقیکردنموی راستی پمیره‌ندی جوتیوونی پرکراوه‌ی داریشته له قوناهه‌کانی ناماده‌کردن)
tube:	أنبوب- نفیر- مجری- بوق:	لووله- بژی- پتیرهو:
drainage ~	مفجر (انبوب نضح السوائل من الجوف)	لووله‌ی دهرکردنی شله‌معنی له بوشایدنا
eustachian ~	نفیر اوستاک	پتیرهوی توستاکیی
= pharyngotympanic ~	نفیر بلعومی طبلی	= پتیرهوی گمروویی تمبلی
~ teeth	اسنان بانبوب	ددانی لووله‌دار
= (artificial teeth having cylindrical hollow running from the occlusal surface to cervix)		
tuber	1- حبة 2- درنة- عقدة	1- تیژایی 2- چوکله- گری
Tubercle:	1- حلیبة(حبة صفوة) 2- عقيدة(عقدة صفوة) 3- درنة:	1- تیژاکه(تیژایی گچکه) 2- گریچکه(گری گچکه) 3- برینتیک(چوکله‌یه‌ک) درست برویتت بهوی
= (1. a nodule 2.a rounded eminence on a bone 3.the lesion produced by the tuberculosis bacillus)		میکرژیی سیلهوه:
articular ~	حلیبة مفصلية	تیژاکه‌ی جومگمیی
maxillary ~	حلیبة الفك العلوي	تیژاکه شعریلگه‌ی سمر
mental ~	حلیبة ذقنية = شوك النقر	تیژاکه‌ی چمناکمیی = درکی چمناکه
= mental spine		
paramolar ~	حلیبة مجاورة رحوية	تیژاکه(زنده کسپ‌بی) پاژ خرینه
(an additional cusp on mesio buccal aspect of second or third molar)		

zygomatic ~	حلیبه وجنیه	تیژکه کی کولمی
tubercular	1- متلرن- درنی- عقیدی 2- حلیبی(نسبه للحنیه)	1- گرنچکه می 2- تیژکه می
tuberculated = tuberculous (covered with tubercle) tuberculosis	ذو حلیبات -ذو دونیات-متلرن(سلی- تلرنی) داء السل(تلرن)	بمتیژکه بوو(تیژکه دار) -سلی دهرد مباریکه(سلی)
tuberculum:	1- حلیبه 2- عقیده(حبه صغره- عقده صغره):	1- تیژکه 2- گرنچکه:
~ impar	العقیده اللسانیه المفردة	گرنچکه کی زمانی تاک (تاکه گرنچکه کی زمانی)
tuberosity: (a broad protuberance on a bone) ~ injection	حبه- ناتیه : حقنه الحبه الفکیه (لفک العلوی)	تیژی- بمرزایی: دهرزی لیژدانی تیژی شمولیگی سمرور
~ of maxilla	حبه الفك العلوی	تیژی شمولیگی سمرور
tubular:	انبوی:	لولمی:
~ glands	غدد أنبویه	پژین(گلاند) لولمییه کان
tubule:	قنیه- أنبوب صغیر -انبوب دقیق(تییب):	کمالوچکه- لولوچکه(لوله ی بچورک)- لوله(بژی ی وورد):
dentinal ~	قنینه عاجیه (انبوب عاجی دقیق)	کمالوچکه کی عاجی (وورده لوله ی عاج)
tubuli	قنیات -أنابيب صغرة	کمالوچکه کان-لوله بچورکه کان
tubulus	قنه- انبوب صغیر(لاتینیبه)	کمالوچکه - بژی(لوله ی بچورک)(به لاتینی)
tubus	أنبوب(لاتینیبه)	لوله(بژی)
tufts = bundles: enamel ~	حزم(مفردها: حزمة): حزم مینانیه	چمپکه کان(تاکه کی: چمپک): چمپکه کانی مینایی
tug	یور- یسحب یشد	پایده کیشیت -تورنینه کات
tumefaction = swelling	انتفاح -تضخم- تورم	ناوتیزان- هملناوسان -گمورهوون- گمولبوون
tumour: (tumor)	ورم:	لور- گمورل:

benign ~	وړم سلیم (وړم حمید)	لووی پاک
giant cell ~	وړم ذو خلايا عرطلة	لووی خانه زه‌م‌ل‌لاح
large ~	وړم ضخیم	لووی گموره
malignant ~	وړم خبیث(سرطانی)	لووی پیس(شتریه نه‌یی)
mixed ~	وړم مختلط	لووی ټینکل(تیکه‌لار)
pregnancy ~	وړم حملی	لووی دووکیانی
tungsten carbide:	کریید التنگست(فلز):	کاربایدی تنگست(کانزا):
~ bur	سنبلة من کریید التنگست	بیری کاربایدی تنگست
turbid= cloudy	عکر - معکر - کدر	لین
turbine:	عنفه - توربین(جهاز الحفر السني ذو السرعة الفائقة):	تیرابین:
air ~	عنفه هوائیة-توربین هوايي	تیرابانی همایی
dental ~	توربین سني	تیرابانی ددان
water ~	عنفه مائیه	توربانی ناوی
turgid	منتبج - متورم	ناوتیزار - گم‌ل‌بوو
	-منتفخ - متخلل	-ناوساو - خوینتیزار
turgidization	انتباج - تورم	ناوتیزان - گم‌ل‌بوون
	-انتفاخ - احتقان	-ه‌ل‌ناوسان - خوینتیزان
Turner teeth	آسان تورن	ددانی تیرنمر
British dentist)(a		
permanent tooth (Turner:		(ددانه ه‌م‌یش‌می‌ه که تیکده‌چیت له گمشه کردن
1870-1955 damaged during		به‌ه‌وی تمشه‌نه یان زه‌بری ددانه شریه‌که‌ی سر
development due to		ه‌م‌یش‌می‌ه‌که‌وه)
infection or trauma		
affecting its deciduous		
predecessor)		
turrecephalic	مؤنف الرأس	سر تیژی گومیزی
= turricephalic		
turrcephaly	تأنف الرأس	سرتیزو گومیزی بوو
= oxycephaly	-رأس مؤنفة	
= (pointed, high domed		
skull)		
tusk	ناب فیلی(ناب أو قاطع ضخیم بی‌ز خلف الشفة)	که‌ل‌بی فیلی(که‌ل‌به یان بره‌ری گموره دهره‌م‌پریت له‌پشت لی‌م‌وه)
tutty	توتیاء - اوکسید الزنک	توتیا - اوکسیدی زینک
tweezers:	ملقط:	جفته(تویزور)-مقاش:
cotton ~	ملقط القطن	تویزوری لوزکه

locking ~	ملاط حابس(ذو عجبی)	تویزهری جینگه‌کمر
pocket marking ~	ملاط تعلیم الجیوب	تویزهری فیه‌کاری
		(ده‌سنیشان‌کردنی) گیرفانه‌کان
root fragment ~	ملاط شطیة الجنر	تویزهر (جفته‌ی) ته‌له‌زمی پ‌ه‌گ
twin	توام	دووانه - جملک(جووته)
twinge	وخزه - وخر - الم واخر	ناژنین - تیزمین - تازاری دهرزی ناژنی
twinning	توامة	دووانه‌برو(گه‌شی دوو ددانی جیا جیا لمیه‌ک
	(لو ستن منفصلتن من برعم واحد)	گژی‌کموه)
twisted	مفتول - ملتو	پنج‌خوار دوو - بادراوو
twitch = twitching	اختلاج(نفض)	فره = فرته‌پیل - جرته
two - piece crown	تاج ذو قطعتین	تاجی دوو پارچمیی
(crown made of a metal band join to a swaged cap)	(مصنوع من طوق و سطح طاحن مطرق ملحوم به)	(دروست‌کراوه له: به‌ند(کۆت) ټیله‌و پروویم‌تیکی هارپ‌ری چه‌کوشکراو کمپتو‌ی له‌حیم کراوه)
tyloma = callus	1- دشبذ (العظم الجلید المتشکل فی منطقة الکس)	1- تیغه نیسک(پرده نیسک) (نیسکی نوئ دروستبو له شوننی شکاویدا) - نهرمه نیسک
	2- تصلب جلدي	2- ره‌قبوونی پینست
tylosis linguae	طلي اللسان-سلالة اللسان (لطفات بیضاء ثخينة فوق سطح اللسان)	به‌لغی زمان - په‌لاسی زمان (به‌لغی سپی نهم‌تور لمر پووی زمان)
tympanal	نسبة لطیلة الاذن	پمپوهند به پمرده‌ی گوئیوه (پمپوهند به تمپله‌پمردوه)
tympanic:	طبلي:	تمپلی:
~ artery	شریان طبلي	خوین‌بهری تمپلی
~ membrane	غشاء طبلي	پمرده‌گوئی - تمپله پمرده
~ nerve	عصب طبلي	ده‌ماری تمپلی
~ plate	صفیحة طبليّة -صفیحة الاذن	پلمیت(تمپق)ی تمپلی -پلمیتی کوئیچکه
tympanitis	التهاب جوف الطبل -التهاب الاذن المتوسطة	تۆ(همو)ی ناو تمپله‌پمرده -همو کوئیچکه‌ی ناو‌پراست
tympanum	الاذن المتوسطة -طبلة الاذن	لوئی ناو‌پراست

	-جوف الطبل	-تمپلمبرده (بمردی گوی)
		-بۆشایی تمپلمبرده
tyndallization	تعقیم بجزا (تعقیم منقطع علی عدۀ آیام)	پاکژیی پچریچر (پاکژکردن به پچریچر به چمند پۆژتیک)
type	نمۆج - طراز - نط	نونه - شتواز - جۆد
typhoid:	تیفی (تیفود):	گرانماتا:
~ fever	حمی تیفیة (حمی التیفوید)	تای گرانماتا
typical	نمۆجی - طرازی - نطی	نونهیی - شتوازیی - جۆزیی

U

uarthritis	التهاب المفصل النقرسي	همری جومگه‌ی دهرده پاشایان
	(التهاب المفصل بزيادة حمض البول)	(همری جومگه بههوی فره‌پوونی ترشی مین)
obiquitous	واسع الانتشار	بهریلاوو - فراوان
ugliness	قبح - بشاعة	ناشرینی - به‌دچاره‌یی - نیتسک گران
ugly:	قبيح - شبح:	ناشرین - به‌دچاره - دزیتو:
~ crown	تاج قبيح	تاجی دزیتو - تاجی ناشرین
ula	لثة ندبة	پووک
= ulo - (=a scar)		
= (gum= gingivae)		
ulaemorrhagia	نزف اللثة	خوئتریزی پووک
= ulemorrhagia		
ulaganactasis	تقرح اللثة - تهيج اللثة	پووشاندنی پووک - هم‌ژاندنی پووک
ulalgia	ألم اللثة	نازاری پووک
ulatrophia	إحصار اللثة	پووکانه‌وی پووک
= ulatrophly	= ضمور اللثة = تراجع اللثة	= کشانه‌وی پووک = دامالینی پووک
ulcer:	قرحة:	نهلسر - زام:
= (ulcerates, ulceris;		
p. of ulcerare)		

apthous ~	قره قلاعی	زامه برین - نهلسره زینکه
decubital ~	1- قره فرا شیه 2- قره تعویضیه (بسبب الجهاز الصنعي)	1- نهلسره ناوجینگی 2- نهلسره جینگره ویی (بههزی تاقمی ددانوه)
dental ~	قره سنیة (قره محله بالمض)	زام (نهلسره) ددانی (زامیک بهگستن دروستبوه)
diabetic ~	قره سکریه	زامی شه کرمی
herpetic ~	قره عقبولیه	زامی تامیسیکی
indolent ~	قره غیر مؤله	زامی بن نازار
peptic ~	قره هضیة	زامی همرسی
perforating ~	قره ثاقبه	زامی کونکدر (کونادره)
pterygoid ~	قره جناحیه	زامی بالیی
recurrent ~	قره ناکسه	زامی گهراوه (دوبار مېووه)
rodent ~	قره اکاله	زامی بخژد
serpiginous ~	قره اشاریه - قره زحافه	زامی تشمنه بوه - زامی کشار
syphilitic ~	قره زهریه (قره افرنجیه)	زامی فدره نگی (سفسی)
traumatic ~	قره رضیه	زامی زهری
tuberculous ~	قره سلیه	زامی سیلی
ulcerate	1- پتقرح 2- یقرح	1- بهزامنه بی 2- بهزامی نهکات
ulcerated:	متقرح - مقرح:	بهزامبوه - بهزامکره:
~ tooth	سن متقرحه (تقیح السحق السنخي و اللثة المحيطین بجذر السن النخر)	ددانی بهزام (کیم کردنی نیسکه پژی ددان و پوکی دهوری ددانه کلزوه که)
ulceration:	تقرح - قره:	بهزامبوه (بهنهلسره یوه) - زام (نهلسره):
pulp ~	تقرح اللب	زامی کرک
ulcerative:	1- تقرح - مقرح 2- متقرح:	1- زامبوه - زامکره 2- بهزامبوه (بهنهلسره یوه):

~ gingivitis, acute	التهاب اللثة التقرحي الحاد	پووکسوی بهزامبوی تیژ
~ stomatitis	التهاب الفم التقرحي	دهمسوی زامبوی
ulcero -	بادنة تعني:	پیشگر بهمانای:
	تقرحي - قرحي	زامبوی - زامبی
ulcerogranuloma	ورم حبيبي تقرحي	لوی دهنگولمی زامبی
ulceromembranous:	تقرحي غشائي:	زامبی پرمدهی:
~ gingivitis	التهاب اللثة التقرحي الغشائي	پووک سوی زامبی پرمدهی
~ stomatitis	التهاب الفم التقرحي الغشائي	دهمه سوی زامبی پرمدهی
ulceronecrotic	تقرحي مواتي	زامبی مردوی
ulcerous	تقرحي - قرحي	زامبوی - زامبی
ulcus= ulcer	قرحة	زام (تهلسمر)
- ule	کاسعة تعني:	پاشگر بهمانای:
	صفحة -لثة	بچوک -پوک
ulectomy	قطع اللثة	برینی پوک
= gingivectomy		= نمشترگریمی برینی پوک
ulemorrhagia	نزف اللثة	خوینیزیی پوک
= ulaemorrhagia		
- ulent	کاسعة تعني: کثف	پاشگر بهمانای: زلر (فره)
uletic	لثوي	پوکی
	(نسبة للثة)	(پمروند به پووکمه)
ulectomy	بتر الندية -قطع الندية	برینمدهی گری -برینی گری
ulitis	التهاب اللثة	پووک سۆ (هموی پوک)
ullem	عسر الهضم	گران همسکردن
= (dyspepsia)		(تینکچومنی همسکردن)
ulna	زند	زهند - نینسکمزند
ulnar	زندیی	زندیی - نینسکه زندیی
ulo -	بادنة تعني:	پیشگر بهمانای:
= ula -(=a scar)	لثة - لثوي/لثبة	پوک - پوکی
(=gum= gingival)		زام (تهلسمر) پوک
ulocace	تقرح اللثة	
= gum or gingival		
ulcer		
ulocarcinoma	سرطان اللثة	شیربهغدی پوک
	(ورم اللثة البشوي الحبيث)	(لوی پوکی دویوشی بیس)

uloglossitis	التهاب اللثة و اللسان	پووک و زمانه سۆ (هموی پووک و زمان)
uloncus= epulis	1- بشعة (ورم لثوي ليفي سليم) 2- ضخامة لثوية 3- ورم لثوي	1- (لووی پووکیی پیشالی پاک) 2- گموره‌بوونی پووکیی 3- لووی پووکیی -پووکە گمۆل
ulorrhagia	نزف اللثة	خوئیریزیی پووک
ulorrhoea = ulorrhoea = (to ooze= seepage)	نز اللثة (نزف اللثة الخفيف)	خوئیندزه‌کردنی پووک (خوئیریزیی پووکێ سووک) = (خوین دزان= خوین دزه‌کردن) پاشگریکه به مانای: خواز
-ulose (= - ulous) =(credulous)	کاسعة أو لاحقة بمعنى: ميال الى	به‌گری پووک -جیزام (شوئینی سارینبوونی برین) 1- به‌گری پووک 2- به‌گرییی
ulosis = cicatrisation = scar	تندب	برینی به‌شیک له‌پووک (به‌شیکێ دیاریکراو)
ulotic	1- متدب 2- ندبی	چالاک‌کردنموی پووک {دوویاره چالاک‌کردنموی پووک به‌(شیلان) ممساجکردن}
ulotomy = gingivotomy	قطع اللثة الجزئي المهد	هیزیی همره به‌رز -دوایین هیز (به‌رگری همره به‌رز له هیزه‌کان) دوایین به‌رگری هیزه‌کان پیشگریکه به‌مانای: ژوو- سمروو-ژۆو-ژینه- (فره) ژۆو جی- جیپیتی ژۆو ورده‌بینی فره وورد -سمروو ووردین (ووردبینیک توانای گموره‌کردنی ژۆو تری هه‌میت له‌ووردبینی ناسایی)
ulotripsis	تنشيط اللثة (اعادة تنشيط اللثة بالتدليك)	
ultimate strength	قوة قصوى(اقصى قوة) -قوة نهائية (اقصى مقاومة للقوى المطبقة)	
ultra -	بادنة تعني: فوق -خائق -اضافي	
ultraflex = ultraflexible ultramicroscope	فائق المرونة مجهر فائق الدقة -خوق المجهر (مجهر ذو قدرة تكبير تفوق المجهر الاعتيادي)	

ultrashort:	بالغ القصر:	زۆر (یه کجار) کورت:
~ wave	موجة بالغة القصر	شمپۆلی زۆر کورت
ultrasonic:	فوق الصوتي	سمرودی دهنگی
	فوق السمعي	-سمرود بیسمعی
~ amalgam condenser	راحة الاملفم فوق الصوتية	چمکه موه (بکرتنه) ی نه مه لکه می سمرود دهنگی
	(جهاز حشوة الاملفم بالاهتزازات فوق الصوتية)	
~ cleaner	منظف فوق الصوتي	پاک کهری سمرود دهنگی
~ crown removal	نزع التاج فوق الصوتي	لینکهره (هه لکه موه) ی تاجی سمرود دهنگی
~ handpiece	قبضة فوق الصوتية	دهسکه (پارچه دهسکه) ی سمرود دهنگی
	(قبضة تقطع بالاهتزازات فوق الصوتية بدلا عن الدوران)	(دهسکه ددانی توانای برینی همیه به لهرینه موهی سمرود دهنگی له جیاتی به خولانه موه)
~ inlay removal	نزع الحشوة المصبوبة فوق الصوتي	لابردنی پرکراوهی داپژراوی سمرود دهنگی
~ pin removal	نزع الوتد (الدبوس) فوق الصوتي	لابردنی کۆله کهی سمرود دهنگی
~ post crown removal	نزع التاج ذي الوتد فوق الصوتي	لابردنی تاجی کۆله که داری سمرود دهنگی
~ post removal	نزع الوتد فوق الصوتي	لابردنی کۆله کهی سمرود دهنگی
~ prophylaxis unit	وحدة الوقاية فوق الصوتية	یه کهی پاریزگار ی سمرود دهنگی
	(جهاز تنظيف الاسنان فوق الصوتي)	(نامیزی ددان پاک کردن موهی سمرود دهنگی)
~ scaler	مقلع فوق الصوتي	کلس لینکهری سمرود دهنگی
	(جهاز تنظيف الاسنان فوق الصوتي)	(نامیزی ددان پاک کهری سمرود دهنگی)
~ scaling	تقليع فوق الصوتي	کلس لینکهره موهی سمرود دهنگی
	(تنظيف الاسنان فوق الصوتي)	-پاک کردن موهی ددانی سمرود دهنگی
~ vibrator	مهزة فوق الصوتية (هزاز فوق الصوتي)	له رینۆکی سمرود دهنگی
ultraspeed:	فائق السرعة:	زۆر خیرایی (خیرایی زۆر):
~ rotatory handpiece	قبضة فائق السرعة	هاندپیس (پارچه دهسکه) ی خوله کی زۆر خیرا
ultrastructure	بنية فائق الدقة	پینکتهاتی فره وود
ultraviolet rays	أشعة فوق البنفسجية	تیشکی ژوور وه نهوشمی
un -	بادئة بمعنى:	پیشگر به مانای:
	غیر-هون- بعکس- یزیل	نه - بئ - پینچموانه - ناهیتلنت
		-لاینه دات
unavoidable:	حتمي	مسۆگهری
	-عقوم غیر متجنب:	-به مسۆگهری -بئ خۆلێلادان:

~ haemorrhage	نزف حتمي	خونریزی مسوگه‌ری
uncalcified	غیر متکلس	به‌کلس نه‌بوو
unciform	کلابی شکل - شصی شکل (علي شکل الخطاف)	قولاپی شیره
unicinate	ذو کلاب - ذو شص - ذو خطاف	قولاپار
uncomplicated = simple	بیض - غیر معقد	ساکار - سانا‌الوز
unconscious	فاقد الوعي - مغبی علیه	له هوش‌خوچوو - بواروه
unction = ointment	مرهم	هم‌توان
under	1. تحت - دون - اسفل - سفلي 2. قلة 3. نقص - ناقص	1. زیر - بن - خواروو - لای خواروو 2. که‌می 3. ناتموایی - ناتمواو
underaffection	قلة العطف	که‌م سوزی
undercut:	1. غزور مثبت 2. بروز معیق 3. میل او اغناء متبازز (العزور او البروز او الميل المعیق لدخول او خروج الحشوة او التاج أو "الطقم" الجهاز الصنمي):	1. بن پایانی جینگه‌کمر 2. به‌زایی پتگر 3. لادانی بهر هله‌سته‌کمر (بن پایانی، بن‌کنده‌لان، به‌زایی، لادانی پتگر له تینچوون و دهرچوونی پرکراوه پان تاقمی ددان):
retentive ~	غزور مثبت - بروز معیق	بن پایانی جینگه‌کمر - به‌زایی پتگر
soft tissue ~	غزور لثوی مثبت	بن پایانی پوویکی جینگه‌کمر
underdeveloped	1. ناقص النمر 2. ناقص الاظهار (عندما یکون زمن إظهار الفلم الشعاعي ناقصا)	1. که‌شهی ناتمواو 2. دهرکوتن (دهرخستن) ناتمواو (ناتموایی له کاتی دهرخستن فلیمی تیشکییدا)
underfilling	1. حشر ناقص 2. حشوة ناقصة	1. پرکردنمروی ناتمواو 2. پرکراوه‌ی ناتمواو
underhung	عضة بارزة (القواطع السفلیه تغطي السطوح الشفویة للعلوویة)	گمستن دهرپریوو (برمه‌کانی خواروو پوویمری لیژیی برمه‌کانی سمروی داپوشویه)
undermine	1. یهم 2. بشق - یفرق - یلج	1. دایتم‌مینیت 2. تمیق‌لش‌تینیت - جیایده‌کاتمه - دایتم‌مالیت
undifferentiated:	غیر - میز:	نا تاییه‌همند - ناجیاکار:
~ cells	خلايا غیر میزة	شانه ناتاییه‌همنده‌کان (ناجیاکاره شانه‌کان)

undulant	متموج	شبه زلدار (بیلله کدار)
unefficient	غیر فعال - غیر کفوء	ناچالاک - لینه هاتوو
:Unerrupted	منظر	دابوشراو
	- غیر بازغ:	- دهرنه هاتوو (دهرنه کموتوو):
~ tooth	سن منظره	ددانی دابوشراو
	(غیر بازغ)	(دهرنه کموتوو = دهرنه کردوو)
uneven	غیر مستو - غیر منتظم	ناربتک
unfit	غیر صالح	نادروست
	- غیر مؤهل	- ناگو نهار
unformed	غیر مشکل - لاشکلی	شیره نه گرتوو - بیه شیره
unguent = unguentum = ointment	مرهم (لاتینی)	هم توان (به لاتینی)
unhygienic	غیر صحی	نادروست (ناخاوین)
uni -	بادنه تمنی:	پیشگر به مانای:
	وحد - مفرد - آحادی	تهنا - تاک - یه که (یه کیی - تاکیی)
unicellular	وحد الخلیه	تاکخانه (یه کخانه)
unicentral = unicentric	وحد المركز	تاکچمتق (یه کچمتق)
unicuspid = unicuspidate	وحد الخلبة - ذو حلبة واحدة	تاکتیرایی = یه که کمسپدار
unification	اتحاد - التهام - توحید	یه کخست - یینکدالکان - یه کگرتن
unifocal	وحد البؤرة	تاکتیشکر
uniforate	وحد الفتحة	یه کدبرجه
uniform	موجد - متشابه	یه کگرتوو - رتک -
	منتظم (منظم) - منسق - متجانس	- رتکوپیتک - چونیه ک
unilateral:	وحد الجانب:	یه کلا:
~ fracture	کسر وحد الجانب	شکاوایی یه کلا
unilobar	وحد الفصل	یه کپل
unilocular:	وحد المسکن:	تاکجینگیی:
~ cyst	کیس وحد المسکن	پزورکی تاکجینگه
uninuclear	وحد النواة	تاکناوک
union	اتحاد - ضم	یه کگرتن - یه کخست
	- التهام	- یینکموه لکان

uniseptate	وچید الحاجز	یه کتیغی
unit:	وحدة- مجموعه متکامله:	بمش(یه که)- کۆمهله دهزگایهک:
air disinfectant ~	وحدة تطهیر الهواء	یه که ی خاوتنکمره ی هموا
dental ~	وحدة سنیه (المجهاز الجامع السني)	یه که ی ددانی
dentoperiodontal ~	وحدة الارتباط السني اللثوي (مجموعة عناصر النسيج الداعمة و السن المرتبطة بها)	-کۆمهله نامیری ددان (کۆمهله دهزگای ددان) یه که ی بمستمری ددان و پووک ی (کۆمهله ی شانه پالپشت و بمستمره کانی ددان)
electric melting and casting ~	مجموعة الصهر و الصب الكهربائية	کۆمهله ی ترانه وه داریشتنی کارهایی
united enamel epithelium = reduced enamel epithelium unitubercular	بشرة مينائية ضامرة	پووپۆشی مینایی پووکاوه بوو
universal:	وچید الحديبة	ناککسپۆکسی (تاکتیوۆکسی)
~ colour	عام- شامل- کونی:	گشتی- گشتگر- گمردوونی:
~ extracting forceps	لون عام (لون يوافق جميع الالوان)	پهنگی گشتی (پهنگیک نه گونجیت له گمّل هه موو پهنگه کاندای)
~ impression tray	کلابه عامه (کلابه تستعمل لقطع مختلف الانسان)	گازی ددانهدلکشانی گشتی (پۆ هه موو ددانه جیاجیاکان)
~ polisher	طابع عام (لمجميع انواع الطابعات الفموية)	نامرازی قالیپتگره ی گشتی (پۆ هه موو قالیپترنه کانی ناو دهم)
~ shade	صاقل عام (اقراص أو اقنماع الصقل المطاطية)	بریسکیننهره ی گشتی (په ره که یان قوچه کی بریسکاندننی لاستیکی)
~ solder	لون عام	پهنگی گشتی
unmounted	لحام عام	له جیم(لکیننهره ی) گشتی
unsaturated	غیر مرکب علی-غیر منصوب فوق	سوارنه کراو-جینگیرنه کراو
unstriated = unstriped untoward:	غیر مشع	ناتیر
untoward:	أملس-غیر محطط	لووس-ناهیتلدار
~ patient	شکس- معاکس	کیشهدار-ناشیاو(ناهه موو)
ununited	-صعب المراس:	-بهریرمچده ره(ناسانا)
		-هه(سوکموت نادرست:
		نهخۆشی کیشهدار
	مریض شکس	پیتکه ره نه لکاوه-یه کنه گرتوو
	غیر ملتحم-غیر متحد	

unvulcanized rubber	مطاط غیر مقوی (غیر میرکن)	لاستیکی پخته‌کراو -سه‌خت نه‌کراو (قه‌لکمانانه‌کراو)
upper	علوی- اعلی	سروو- لای سروو -سرووتر
uppermost:	العلوی- الاعلی:	لای سروو -سرووتر:
~ bone	عظم علوی	نیسکی سرووتر
uraemic = uremic:	مصاب بالانسام البرلی:	توشبوو به ژه‌راویبونی میزی -توشبوو به خورینه میزی:
~ stomatitis	التهاب الفم بالانسام البرلی	ده‌مسی ژه‌راویبونی میزی
uranischochasma = clef palate	شق الحنک	مه‌لاشو قلیشی
uraniscolalia	نطق حنکی	قسه‌کردنی مه‌لاشووی
	(سوء النطق عند الإصابة بشق الحنک)	(نالباری قسه‌کردن به‌ق قلیشی مه‌لاشووه)
uranisconitis	التهاب الحنک	هموکردنی مه‌لاشو
uraniscoplasty = uranoplasty	تضع شق الحنک -ترمیم الحنک المشقوق	دروستکردنوهی قلیشی مه‌لاشو -چاککردنوهی قلیشی مه‌لاشو
uraniscorrhaphy = palatorrhaphy	خیاطه الحنک	دورینه‌وهی مه‌لاشو
urano -	بادنه‌ تعنی:	پیشگر به‌مانای:
	1- حنک	1- مه‌لاشو
	2- ساء	2- ناسان
uranocoloboma	شق الحنک الصلب (لايشمل الارتفاع السنخي)	قلیشی مه‌لاشووی رهن
uranoplastic = uraniscoplasty	نسبه لترمیم الحنک الصلب	پمیره‌ند به چاککردنوهی مه‌لاشووی رهن
uranoplegia	شلل الحنک الرخو	نیفلیجیونی مه‌لاشووی نمرم
uranorrhaphy = palatorrhaphy = staphylorrhaphy	خیاطه الحنک	دورینه‌وهی مه‌لاشو
uranoschisis = uranoschism	شق الحنک الصلب	قلیشی مه‌لاشووی رهن
uranostaphyloplast y	ترمیم الحنکین (ترمیم شق الحنک الصلب و الرخو)	دروستکردنوهی (چاککردنوهی) همدوو مه‌لاشو (نمرم و رهن)
uranostaphylorrhaphy	خیاطه الحنکین (خیاطه شق الحنک الصلب و الرخو)	دورینه‌وهی همدوو مه‌لاشو (نمرم و رهن)
uranostaphyloschisi s	شق الحنکین (الصلب و الرخو)	قلیشی همدوو مه‌لاشو (رهن و نمرم)

uranosteoplasty = uranoplasty	ترمیم الخنك الصلب	چاكردنموى مهلاشوى ږمق
urea	بولة	ميز
urinalysis	تحليل البول	شيكردنموى ميز
urinary	بولی	ميزی
urticaria:	شرى (طفح جلدي حاك: شري):	نالوش-خړو-ليړ (په لږى پيښتى (خړوك) به نالوش:
ullergic ~	شرى قمسي -طفح جلدي قمسي	خړو(نالوش)ى همستيارى په لږى پيښتى همستيارى
utero -	بادنة بمعنى: رحم(جوف الحمل)	پيشگر به ماناى: منالمان(بوشايى منالمان) بؤل(بؤلمترى)
uvea (uva= a grape, ciliary body)	عنبه (قميص العين الواعاني)	(كراسى چاوى لورلمى)
uveal	عنبي (يتعلق بعنبه العين)	بؤلى (پمپړند به بؤلى چاوموه)
uveitis	إلتهاب عنبيبة العين	هموى بؤله چار
uveoparotitis	التهاب العنبية و النكفة (التهاب المجرى العنبي للعين و الغدة النكفية)	هموى بؤله چار و لاجانگه گلاند (هموى پټرموى بؤلى چار و لاجانگه پټين)
Uvula = staphyle: = (a small muscular appendage hanging from the posterior of the soft palate) ~ fissa ~ palatine	لهاة: (الكتلة اللحمية المتدلّية من شراع الخنك عند مدخل البلعوم)	كهلا لؤچ(زمانه بچكؤله): (بارسته گوشتى شؤپړوموى پمړه كى نمرمه مهلاشوى دمرگای كمروډ) داقلیشاوى زمانه بچكؤله كهلا لؤچه(زمانه بچكؤله)ى مهلاشوى
uvular	لهاټي- نسبة للهاة	كهلا لؤچمى (پمپړند به زمانه بچكؤلموه)
uvulatomy = uvulotomy	بقر الهاة -خزق الهاة -قطع الهاة	برينموى زمانه بچكؤله
uvulectomy	استئصال الهاة	ليكردنموى زمانه بچكؤله
uvulitis	التهاب الهاة	هموى زمانه بچكؤله (كهلا لؤچمسق)
uvuloptosis	استرخاء الهاة	دا كموتنى زمانه بچكؤله (خاوبړونموى كهلا لؤچه)
uvulitomy = uvulatomy		

V

vaccination	تطعيم - تلقيح	كوتين- كوتان
vaccine	لقاح- طعم	پينكوته-دهرمانى كوتان
vacuolation	تفاج(تفجى) (شكل الفجوات)	چۆلكردن- بادهركيشان (پينكهاتنى بۆشايى)
vacuole	فجوة- قهويغ(جوف صغير)	بۆشايى بچموك - (بۆشتهن)
vaculization = vaculation		چۆلكردن-بادهركيشان
vacuum:	فراغ -خلاء:	چۆلى- بۆشايى -بادهركيشراو:
~ chamber	حجرة التفريغ	ژوررى چۆلكردن
= air chamber	= حجرة الهواء	= ژوررى هموا
~ investing	كسر فراغى	بۆشه پۆشين
vagal	نسبة للعصب المبهم-مبهمى	پهيوهند به وتلهدهماروه -رتلى
vaginate	مغلف-مغمد(عاط بفلان او غمد)	پينچراوه-قاوغدار
		(دهوره دراده به بمرگ يان قاوغ)
vagotonia	إشتداد المبهم (توتر العصب المبهم)	بعتينبوونى وتلهدهمار (كرژيى وتله دهمار)
vagus nerve	العصب المبهم	وتله دهمار

	(العصب الرئوي المعدني)	(ده ماری سی و گه دهیی)
valency	قیمه التعداد - قوة التكافؤ	بههای هاوسهنگیی - هار هیتزی
vallate:	کاسی (علي شكل الكاس):	کاسهیی:
~ papilla	حلیقه کاسیه	مه میلهی کاسهیی
value:	قیمه - مدلول:	بهها - بائی - ترخ - ناماژمینکمر:
phonetic ~	قیمه صوتیه - مدلول صوتی	بههای دهنگیی - ناماژمینکمری دهنگی
valve	صمام - دسام	زمانه - دهرجه زمانه (دهه موانه)
vapor= vapour	بخار	ههلم
variable	متغیر - متبدل	گۆپراو - گۆپونده
varicosities:	داء الدوالي (توسع الأوردة):	دهردی فراوانبیون (فاریکۆسی) ی خۆتینهینه کان - فراوانبیونی خۆتینهینه کان (خۆتینهین فراوانبیون):
lingual ~	داء دوالي اللسان	دهردی فاریکۆسی زمان
varnish:	فارنش (علول راتنجی يستعمل طلاء عازلا او واقيا):	فارنش (وارنیش) (گیواوهی راتنجی وهک پروکهشی جیاکمره "پشتوما لکردن" یان پاریزه):
cavity liner ~	فارنش مبطن للمحفرة	فارنشی ناو چال (چالی کلۆزی ددان)
cavity ~	فارنش المحفرة	فارنشی چاله که
copal ~	فارنش صمغ الکوپال (فارنش مبطن للمحفرة)	فارنشی کهتیهی کویال (فارنشی ناو چال)
sandarac ~ = (as separating fluid and protective coating for plaster casts) separating ~ = (to coat plaster mould preventing adhesion of fresh plaster poured in to produce a model) shellac ~	فرنش سندراک (طلاء عازل) فرانش العزل - فرانش الفصل	فارنشی سمندراک (پروپۆشی جیاکمره) فارنشی جیاکمره
vas	1- وعاء - عرق 2- مجرى - قناة (لاتينية)	1- ده مار - بۆزی - لوله 2- پتپو - کمنال (چۆگه)
vascular:	وعائي - عرقی:	لوله کی - لوللهیی - بۆزی:
~ canal	قناة وعائية	کمنالی لولله کی
~ navus	وحمة وعائية	نیشانهی لوللهیی

~ system	جمله وعانية	کۆمهله لوله‌کيه کان
vascularity	وعانية -توعية (تکون الاوعية أو العروق)	لوله‌کيى - بۆرينارى: (پيکهاتنى لوله‌کان)
vaseline	فازلين (هلام بټولى: وازلين)	فازهلين
vasoconstriction	تقبض وعاني	گرژبوونی لوله‌کي
vasoconstrictor: = (a nerve or external agent causing vasoconstriction)	مقبض وعاني:	گرژکهرى لوله‌کيى -بۆريسه گرژکهره:
~ fibers = ~ fibres	الياف وعانية مقبضة	پيشاله لوله‌کيه گرژکهره کان
vaso- dentine = vasodentine = (dentine containing blood vessels)	عاج و عاني (عاج يهوى لوعية دمويه)	عاجى لولمى (عاجيک لوله خوینى تياپيت)
vasodilation = vasodilatation	توسع الاوعية -اتساع وعاني	فراوانبوونی لوله‌کان -فراوانبوونی لوله‌کيى
vasodilator = (a nerve or agent causing vaso dilatation)	موسع وعاني	فراونکهره لولميه‌کان -بۆريسه فراوانکهره
vasomotor:	حرك وعاني -محرك للاوعية:	بزوینهرى لولمى -بزوینهرى لوله‌کان:
~ nerve	عصب حرك للاوعية	ده‌ماره بزوینهرى لوله‌کان
vaso - vagal:	وعاني مبهمى (نسبة للاوعية أو العروق و العصب المبهم):	لولمى ویتله‌ده‌مارى (پمپومند به لوله‌کان و ویتله‌ده‌ماره):
~ fainting	غشي و عاني مبهمى (اغماء وعاني مبهمى)	له هۆشخۆچوونی لولمى ویتله‌ده‌مارى
vault: = (any arch or dome- like structure in dentistry = roof of the mouth)	قبة - قنطرة:	بهرزايى که‌رانه يان گوممز = بنمىچى ناو‌ده‌م (قولاى مه‌لاشو):
palatal ~	حنک	مه‌لاشو
= palatine ~	قبة الحنک	بهرزايى مه‌لاشو
vaulted	مقبب- محذب- معقود	کوپبو
vegetarian:	نباتي:	پوهه‌کيى:
~ diet	حمية نباتية	خوارده‌مه‌نى پوهه‌کيى
Veau's operation	عملية فاو	نشتمرگرى فاو

(Veau: 1871 French surgeon)
= (an operation for repair of cleft palate including dissection and suturing up of nasal mucosa)
vehicle

(نمشتورگه‌ری و دورینه‌وی مه‌لاشوی قلیش
به پرویشی لووتوه)

vein:

angular ~

facial ~

veinlet

= venule

velar

= (relating to velum)

veliform

velocity

velopharyngeal

= (relating to soft palate and pharynx)

velosynthesis

= (repair of a cleft in soft palate)

velum(pl. vela):

= (any veil-like structure)

سواغ - حوله
(المادة الوسيطة في تحضير الدواء)

ورید:

ورید زاوی

ورید وجهی

ورید(ورید صغیر) - ورید

شرای - حجابی - حنایی

حجابی الشكل - شرایی الشكل

سرعة

حنکی بلعومی

ترمیم شق الحنك الرخو

شرای - حجاب غشایی

(التيانية جمعها: حجب - اشرعة):

(هۆکاره ماده‌ی ناصاده‌کردنی دهرمان)

خوینه‌ئین:

خوینه‌ئینی گۆشه‌یی

خوینه‌ئینی روویی

خوینه‌ئینی بچووک - خوینه‌ئینۆچکه

چارۆگه‌یی - پهرده‌یی

پهرده‌شویه - چارۆکه‌شویه

خیرایی - لهر

مه‌لاشویی گه‌روویی

چاک‌کردنه‌وی قلیشی مه‌لاشویی نهرم

(نهرمه مه‌لاشوو)

چارۆکه

- پرویشی پهرده‌یی (به‌لاتینیسی)

~, artificial

= (appliance used in prosthetic treatment of a cleft of soft palate)

~ palatinum

= (soft palate)

شرای صناعی

(جهاز تعويضي للحنك الرخو المشقوق)

الحنك الرخو

چارۆکه‌ی دهمت‌کرد

مه‌لاشویی نهرم

(نهرمه مه‌لاشوو)

vena cava

venal

vener:

الوريد الاجوف(لاتینیة)

وریدی

1- قشرة - وجه

(وجه تمییلی لتاج)

2- تكمسو بوجه او بقشرة:

baked porcelain ~

venereal diseases

وجه خزنی عیوز

أمراض زهرية

بۆشه خوینه‌ئین = شاخوینه‌ئین

خوینه‌ئینیسی

1- توینکل - پروویهر

(پووی جوانکاریی تاج)

2- رووکه‌شکردن به پروویهر یان به‌توتیکل:

پووکاری چینی لیتراو

نه‌خۆشیه فهره‌نگیه‌کان

	(أمرض جنسية تناسلية) -أمرض تناسلية	(ندخوشیه په گمزیه زاووزیه کان) -نه خوشیه زاووزیه کان
venous = venal	وریډي	خوښه ټټی
vent	1- فتحة- فوغة - منفذ - مصرف 2- يطرء - يصرف	1- درچه - کله - کون - گوږ
venter = (1.an hollow, belly - shaped part as the belly of a muscle.	1- جوف بطني الشكل (جوف متمر علي شكل البطن) 2- معدة - بطن	1- بوشايه کی سک شیره 2- گده - سک
2.the stomach or abdomen)		
ventilation	تهویه	هواگوژی
ventilator:	جهاز التهوية- مهواة (مروحة تهوية):	باگوژ-ناموړی همناسه پیټدر (ناموړی باگوژ):
inside wall ~	جهاز التهوية ضمن الحائط	باگوژی ناودیوار
outside wall ~	جهاز التهوية خارج الحائط	باگوژی دهرمو دیوار
ventral	بطني	سکي - بمرسک
ventricle	بطن(بطن صفر)	سکوله (سکي گچکه)
venule =veinlet = (a minute vein)	وریډ (وریډ صفر)	خوښه ټټی(وړد) بهوړک (خوښه ټټوچکه)
vermiform: = worm - like ~ appendix	دودي الشكل: الزائدة الدودية	کرم شیره-کرم ناسا: په ټوله کوږه- په لکمه پټوله (زیده کرمی)
verminifugal	طارء الديدان	کرم دهرکمره
vermilion border	الحافة الزهقرية (حافة الشفة الحمراء)	لیواری زهنگمری -قمراغی لیوړ سوړ (لیواری لیوړ قرمز)
verruca = wart: ~ vulgaris "of the lip" verrucous:	ټولول(تالولة)بوروقة: ټولول الشفة الشائع ټولولي:	بالوکه: بالوکه لیوړی بلاو بالوکه یی:
~ carcinoma	سرطان ټولولي	شوړ په نهی بالوکه یی
~ crown = (a wart - like overgrowth on enamel of a tooth crown)	تاج ټولولي	تاجی بالوکه یی

version = (the act of turning, as of teeth during orthodontic treatment)	انحراف- فتل	لادان- لاریبون
versus	-اتصال	-خولانموه- پیچکردنموه
vertebra	مخد - مقابل	دژ - بهرامبر
vertebrae	فقرة	برپره
vertebral:	فقرات	برپرهکان
~ artery	فقری:	برپرهیی:
~ column	شریان فقری	خوینبهری برپرهیی
~ veins	عمود فقری	برپرهی پشت
vertex	أوردة فقرية	خوینبهریته برپرهییکان
vertical:	1- رأس - ذروة - قمة 2- ذروة الرأس - قمة الرأس	1- سر - لووتکه - سرلووتکه 2- لووتکهی سر - تمپلسمر
~ dimension	عمودي- شاقولی:	ستونی- شاقولی:
~ over lap	بعد عمودي	دوور(ماوه)ی ستونی
vertically	تجاوز عمودي	لادان(بسمریه کلاچوون)ی ستونی
verticomental = (relating to the crown of the head and the chin)	عمودیا- شاقولیا	بمشیوهی ستونی یان شاقولی
vertiginous	قمی ذقني	تمپلسمری چمناگیی
vertigo = (a sensation of loss of equilibrium, patient feels the world is revolving round him or he is revolving in space)	مصاب بالدوار	تووشبوو به سمرهخولی(گیژهنگی)
viscibility	دوار- دوخة	گیژوون- سمرهخولی -گیژهنگ
vesicant	رؤية- وضوح	بینین- پلاشنی
vesicle(pl. vesicles) = (1.a small bladder or sac containing fluid 2.a blister)	منفطر(مادة كيميائية تحدث النفاطة)	تلزقهنین
vesicular:	حوصل	چیکلدانزچکه
~ stomatitis	(جمعها: حوصلات)	-کژکه-تلزق - بلق
= aphthous stomatitis	حوصلی:	چیکلدانزچکهیی:
vesiculation:	التهاب الفم الحويصلي	دهمسی چیکلدانزچکهیی
mucosa ~	=التهاب الفم القلاعي	-دهمه سژی (برینی) زیچکهیی
	تموصل(تشکل الحوصلات):	چیکلدانزچکهبوو:
	تموصل المخاطية	چیکلدانزچکهبووی لینجکییی
	-تموصل الطبقة المخاطية	

vesiculiform	حویصلي الشكل	-چیکلدا نۆچکه سیووی چینی لینجکی
vesiculopapular	حویصلي حطاطي	چیکلدا نۆچکه سیووی بلۆقی
vessel:	وعاء:	دهمار- لوله- بۆری- دهفر:
blood ~	وعاء دموي	لوله (بۆری) خوینی
lingual ~ s	اوعیه اللسان	بۆری زمان
lymphatic ~	وعاء لنفاوي	بۆری لیمفی
varicosities of lingual ~s	دوالی اوعیه اللسان	فراوانیونی بۆریه کانی زمان
		-خوینی بۆریه گمۆلی زمان
vestibular:	دهلیزی:	دالآینی:
~ band	حزمة دهلیزیه	چمپکی دالآینی
	(الحلایا البشریة الابتدائیة)	(خانه پرویتۆشیه سمره تاییه گان)
~ foramen	ثقبه دهلیزیه	کونی دالآینی
~ lamina	صفیحه دهلیزیه	پهره کدی دالآینی
~ nerve	عصب دهلیزی	دهماری دالآینی
~ space abscess	خراجة المسافة الدهلیزیه	دومه لئى ماوه (بۆشایی) دالآینی
~ surface	سطح دهلیزی	پووی دالآینی
vestibule	دهلیز:	دالآن:
= vestibulum:		
buccal ~	دهلیز خفی	دالآینی پروممهت
ear ~	دهلیز الاذن	دالآینی گوئی
fornix ~	دهلیز قوسی	دالآینی کمرانیی
labial ~	دهلیز شفوی	دالآینی لیتیی
larynx ~	دهلیز الحنجرة	دالآینی قوویگ
mouth ~	دهلیز الفم	دالآینی دهم
= (the space between the: lips, cheek and the gum and teeth)		
nose ~	دهلیز الانف	دالآینی لوت
oral cavity ~	دهلیز الفم- دهلیز المغرة الفمویة	دالآینی دهم- دالآینی چالئ دهمیی
vestibulocochlear:	دهلیزی حلزونی:	دالآینی لولپیتیچی:
~ nerve	عصب دهلیزی حلزونی	دهماری دالآینی لولپیتیچی
= (the eighth cranial nerve)	= العصب الثامن	= دهماری ههشتم
vestibuloplasty	ترمیم دهلیز	چاککردن دهمی دالآن

vestibulum = vestibule: ~ oris	دهلیز (لاتینی): دهلیز الفم	دالان (به لاتینی): دالانی دم
vestige = (a rudimentary part or remnant which at some stage was fully developed and functional) vestigial: = (rudimentary)	آثاری- متخلف آثري- بدني- متخلف (نسبة للعضو المختلف):	جیمایمی پروکاره- دهسپیک -دواکوتوو- جیمایمی:
~ organ	عضو آثري -عضو متخلف	نمندامی پروکاره -نمندامی جیمایمی
via= tract	مجرى- ممر -طريق- قناة(لاتینی)	پترمو- پوچکه -پنگه- کهنال(به لاتینی)
viability = (ability to live after birth) viable = (able to live of itself) vibrate	حیوة -قابلية للعيش عیوش- قابل(للعیش)للحياة یهتر	زیندوتی- چالاکى- گورجوگولی -توانای زیانی همیه پاش لمایکجون زیندو- خو به خو نه توانیت بری نله ریتموه
vibratile = vibratory vibrating:	مهتر- اهتزازي إهتزاز- مهتر:	لمراره- لمرینوکی لمرینموه- لمراره- لمریوه:
~ line	خط الاهتزاز	هیلی لمرینموه
~ tip	الرأس المهتر	سری لمراره
vibration = (oscillation) vibrative	اهتزاز	لمرینموه
vibrator:	اهتزازي- مهتر مهزة- هزاز:	لمرینمومی- لمراره لمرینوک:
amalgam ~	هراز الاسلم	لمرینوکی نه هم لگم
casting ~	هراز الصب	لمرینوکی داپشت
oral ~	مهزة فموية (جهاز تعويضي يخلق تيارا من الهواء في الفم يساعد علي الكلام)	لمرینوکی ده می (نامیتری جیگره میه تمزویه کی هموا له ده مدا دروستده کات که یارمعتی قسه کردن نه دات)
ultrasonic ~	مهزة فوق الصوتية	لمرینوکی سمروو دهنگی
vibratory = vibratile	اهتزازي	لمرینمومی

vibrio = (short curved rods = a genus of spirillaceae family of bacteria) vibrocondenser	-مهتر حصه(جراثیم) (جوره به کتريايه که)	ویرگول شپوه (جوره بونموړنیکه)
vicarious: = (acting as substitute) ~ menstruation	بنیل - معاوض - عوض: 1. طمٹ بنیل	له جیاتی - جیگر وه خولی مانگی له جیاتی
vice = vise:	1. ملزمه 2. مشد لولبي 3. وکیل - نائب - عوض 4. عیب:	1. گیره 2. گیره لولپېچی 3. بریکار 4. دزئو:
bench ~	منجله	گیره ی سه میتر
hand ~	ملزمه يدويه	گیره ی دهستی
viewer:	منظار:	وینه پیشاندره:
x-ray film ~	منظار الفلم الشعاعي	وینه پیشاندره ی تیشکه فلم
villiferous	مزغب- ذو زغابات	مه میله دار
villiform = (having hairlike projections)	زغبي الشكل - شعري الشكل	مه میله یی (مه میله شپوه) - مووی (موو شپوه)
villus:	زغابه (زغبه):	مه میله:
intestinal ~	زغابه معويه	مه میله ی گده یی
Vincent's: (Vincent 1862-1950 French physician and bacteriologist) ~ angina = (acute ulcerative tonsillitis) ~ bacillus	نسبه للعالم فنان خناق فنان (ذباح فنان) عصيات فنان (جراثیم عصويه)	پمیوند به زانا فینسان: وهناقی فینسان - کوژ (د) هی فینسان چیلکمییه کانی فینسان خوره (میکروبه) چیلکمی
~ gingivitis	التهاب اللثة لفنان	پووکمژوی فینسان
~ infection = (acute ulcerative gingivitis) ~ organisms	إتقان فنان عضويات فنان (جراثیم)	تمشمنی فینسان پووکمژوی به نه لسمربوی تیژ زیندموره کانی فینسان (میکروپ: خوره)
vinculum:	لجام - رباط - قید (لاتینی):	لغار - بستم - دوزوله:

~ linguae = (lingual frenum) Vinson syndrome = Plummer- Vinson syndrome (Vinson= 1890 American physician) (Plummer: 1874-1936 American physician) = (dysphagia ass. with: splenomegaly, hypochromic anaemia, glossitis and atrophy of the mucous membrane of the mouth, pharynx and upper end of oesophagus.) vinculum = ligament or frenum vinyl:	لجام اللسان تناذر فنسان = تناذر بلومر فنسان = متلازمة بلومر فنسان	ده‌زوله‌ی زمان- لغاوی زمان کۆنیشانی فینسون = کۆنیشانی پلومیر -فینسون
	رباط او لجام فینیل	ماسولکه‌بند یان ده‌زوله فینیل:
	(جنر کیمیائی یشکل باه‌داد مع اجسام أخرى مرکبات راتنجیة):	
~ acetate violence viper viraemia = virusemia:	خلات الفنیل عنف - شدة افعی(سام)-سل-حیة انتشار الحماة فی الدم (حموة الدم)	سرکاتی فینیل توندی - تین -مارى ژهرین - توله‌مار بلا‌بوونه‌وی پالاوته‌کان له خویندا - فایره‌مزانه خوین
Viral: ~ hepatitis ~ stomatitis viremia= viraemia = virusemia virology	نسبة للحماة الراشعة: التهاب الکبد الحماة الراشعة التهاب الفم بالحماة الرشعة انتشار الحماة فی الدم مبحث الحماة (مبحث الحماة الراشعة)	پمیوند به پالاوته‌کانه‌وه: جگهرسوی فایروس ده‌ممسوی فایروس بلا‌بوونه‌وی پالاوته‌کان(فایروس) له خویندا فایرولۆجی-فایریمس(پالاوته) زانی (زانستی فایروسه‌کان)
virucidal = virulicidal	مبید الحماة (قاتل الفایروسات)	بکوزی پالاوته‌کان
virulence = (1.malignancy 2.infectiousness of micro organism)	1. فوعة- حمة الجرثوم -سمية الجرثوم 2 خبث	1- يادى ژه‌راوى میکروب 2 پیسی
virulent = (toxic- poisonous)	1. فوعي- شديد الحمى-سمي 2 خبث	1- ژه‌ری 2 پیسی

virucidal = virucidal	مکلف الحما	بکۆزی فایرۆس
virus: = (a complex organic particle, of submicroscopic dimension, capable of growth and reproduction only within the cells of the host organism it infect.	هه (فهرۆس) - مرشح:	پالۆته - فایرۆس:
filterable ~	هه راشه	پالۆته (فایرۆس) پالۆتهگی
virusemia = viremia viscera	انتشار الحما فی الدم	بلاویرونهوی فایرۆس له خۆیندا
	أحشاء	هه نار
	(مجموعه أعضاء في الجوف)	(کۆمهله نهمام له بۆشاییدا)
visceral	حشوی (نسبة للأحشاء)	هه ناروی
viscerotropic	حشوی غذائی	هه ناروی خۆراکی
viscid= viscous = (sticky, adhesive)	لصق - لاصق	به له زگه - به لکارو
	لزوج	لینج - په یوهست
viscosity = (adhesion)	لزوجه	لینجیتی - لینجی
	لصوقية	په یوهست بوون - په یکهوه لکان
viscosity:	لزوجه:	لینجیتی:
~ of saliva	لزوجه اللعاب	لینجیتی لیک
viscous = viscid=gummy = (sticky= adhesive)	لزوج	لینج
viscus(pl: viscera) = (any one of organs in thoracic, abdominal or pelvic cavity)	حشا	هه نارو
vise= vice	(مفرد احشاء)	(نهمامهیک له بۆشاییدا)
	ملازمة	گهه
hand ~	ملازمة يدوية	گهه ی دهستی
visibility	رؤیة - وضوح	بینین - پۆشنی
	سمبر	- دپته دین - دپته نی
visible	مرئي - منظور	بینراو - دیار - بهرچاو
	(یرى بالعين المجردة)	
vision	رؤیة	دیتن - بینین
visual:	عیانی - بصري - رؤوي:	دیدهنی - بینایی:

~ disturbances	إضطرابات بصرية	تټکچونی بینایی
~ examination	فحص عیانی (فحص بالعين المجردة)	پشکیننی دیدنی (پشکینن تمنها به چار سمیر کردن)
vital:	حیوی:	ژیانی - زینده‌یی (گرنګ بز ژيان):
~ capacity	القدرة الحیویة	زینده توانا
vitality:	حیویة- نشاط:	زینده‌گی - چالاکی:
pulp ~	حیویة اللب	زینده‌گی کړک
test, ~	اختیار الحیویة	تاقیکردنوه (پشکینن) ی زینده‌گی
tooth ~	حیویة السن (اللب)	زینده‌گی ددان (کړک)
vitalium	معادن الفیتالیوم (خلیطة معنیه من الکروم و الکویالت اساسا)	کانتزای فیتالیوم
vitalize	محیی	ده‌ژیټنټه‌وه
vitals	الاعضاء الحیویة (کالقلب و الدماغ)	ژینه نمندامه‌کان (وه دل و میشلک)
vitalometer	قائیس حیویة اللب (جهاز تحري حیویة اللب)	پنیوهری زینده‌گی کړک (نامتری پشکیننی زیندوتی کړک ددان)
vitamin:	فیتامین - حیمن:	فیتامین:
~ deficiency	عوز الفیتامین (نقص أو فقد الفیتامین)	که‌می فیتامین (که‌موکوپیی یان نمبوونی فیتامین بز له‌ش)
vitiligo	بهق - برص (داء جلدي)	بدله‌کی - نمبوونی ړهنگ له پیستدا (نه‌خو‌شیه‌کی پیسته)
vitreodentine = vitreous dentine = (a very hard type of dentine having few dental tubules)	عاج زجاجي	عاجی شووشمی
vitreous: = (relating to glass, glassy)	زجاجي:	شووشمی:
~ body	جسم زجاجي	ته‌نی شووشمی
~ dentine = (vitrodentine)	عاج زجاجي	عاجی شووشمی
vitrification	ترجیع (تحويل المادة بالحرارة أو الصهر الي مايشبه الزجاج)	بمشووشه‌برون
ceramic ~	ترجیع الحرف	بمشووشه‌کردنی چینی

	(سیرامیک بمشوشه کردن)	(تحويل الحرف السني بالحرارة و الصهر الي مادة زجاجية لامعة)
vitriify	بمشوشه نهکات	يزجج (يعمل الي زجاج)
vitro -dentine	عاجی شوشمی	عاج زجاجي
vocal:	دنگی:	صوتي:
~ cords	دنگهؤی-ژیکانی دنگ	حبال صوتیة-الأوتار الصوتیة
voice	دنگ	صوت
Vogt's angle	گوشهؤی فوکت	زاوية فوکت
Vogt:1817-95 German physiologist (the angle formed between the nasobasilar and the alveolobasal line)		
volatile	ههلمنی (خیزا به ههلمبو)	متبخر - متطاير
	-ههلممزو - زوو ههلمبو (زوو به ههلمبو)	-طيار (مادة سريعة التبخر)
volatibility	ههلمزویی-توانای زوو ههلمن	تطايرة-قابلية التطاير
volt	فولت	فولت- فولط
	(یهکی هیزی بزویتمری کارهایی)	(وحدة القوة الحركة الکهربائیة)
voltage	فولتمیج (فولتی)	فولطیج (جهد کهربائی)
volume	1- قهباره 2- بهاف کتیب (پدروک)	1- حجم 2- قیمة 3- کتاب
Voluntary:	خزویست:	إرادي - طوعی:
~ action	خزکار - کاری خزویست	فعل ارادي
~ muscle	ماسولکهی خزویست	عضلة إرادية
= (any muscle which is directly under the control of the will.)	- خزویسته ماسولکه	
~ nervous system	خزویسته کزنندامی ده ماری	جلمة عصبیة إرادية
volute:	پیچراردو - لولپیتی:	ملتف - حلزوني:
~ spring	سپرنگی لولپیتی	نابض حلزوني
volvulate	نهخولیتتهو-هانه خوات	يلتف - يلف - ينفتل
vomer	نیسکی فومر	المیکمة
= plough shape bone	(نیسکیتیکی پانه پشتموو لای خواروی تیغی	
= (the flat bone forming the posterior and lower portion of the nasal septum)	لووتی پیکهنتاره)	
vomerine	پدیوند بهنیسکی فومرموه	نسبة لعظم المیکمة

vomeronasal	می‌کمی آنفی	فؤمەری لوتی
vomit	1- یتیا	1- نەرشیتەمە
1.to cast up from stomach through the mouth	2- فیء	2- پشانەمە
2.substance vomited		
vomiting	تقیو	پشانەمە
vomitive	مقیء	پشتینەر
vomitory= vomitive	مقیء	پشتینەرە
vomitus= vomiting	تقیو(لاتینی)	پشانەمە(بە لاتینی)
Vonkorff's fibres	الیاف فون کورف	ریشالەکانی فۆن کۆرف
= (precollagenous fibers of dental pulp, incorporated in dentine matrix)		
Von Reckling hausen's disease	داء فون رکلنفا ورن العظمي	نەخۆشی فۆن ریکلنهایزونی نیشکی
(of the bone)	(داء اليفني الكيسي العظمي الممم)	(دەردی ریشالی پۆرکی نیشکی بەریلۆر "گشتی")
vulcanite:	مطاط مقس-مطاط میرکن	لاستیکیی سەختکراو
	(مطاط مقس بالكبريت و الحرارة و الضغط):	-لاستیکی بەگۆگرد سەختیتراو:
~ instrument	أداة المطاط الميركن	ناصرازی لاستیکی گرکانکراو(سەختکراو)
vulcanization	برکنة	گرکاندن-فەلکاندن(فەلکەمین)
	-فلکنتە(معالجة للتصليد)	(چارەسەری سەختاندن)
	تصليد المطاط بالكبريت أو بمادة اخرى	(سەختاندنی لاستیک بە گۆگرد یان بە
	(من مطاط مكيون لنن الى مطاط قاس)	ماددەیه‌کی تر)
vulcanize	یوگن- یفلکن	نەمگەركێنى
= (to treat rubber with sulphur so as to render it flexible or hard)	(بنتج مطاطا قاسيا)	-دەپەلکێنى
	(ريکورت المطاط للتصليد)	-دەگۆگردێنى بۆ سەختاندن لاستیک
vulcanizer	میرکنة- میرکن	گەركێنەر
vulcanizing		
= vulcanization		
vulgaris:	شانج- اعتيادي:	بلاو- ناسایی:
lupus ~	داء الفنب الشانج	دەردی گورگی بلاو
vulnus= wound	جرح	بریناری

W

wad	1- پرينه‌کاتمه- نيم‌کوتيتمه 2- ناواخن (له‌لژکميان شاش...)	1- محشو- يدک 2- محشو (من شاش او قطن...)
wadding	1- پرکردنمه 2- ناوخن شاش يان لژکه	1- حشو 2- حشوة الشاش او القطن
wafer	پيره‌که	رقاقه
waist	ناوقه‌د - که‌مير	وسط - خصر
waistcoat:	قاپوت- بهروانکه (يارچميدک سنگ پۆش):	معطف- صدر (صدرية: مايلبس فوق الصدر):
dentist ~	بهروانکه‌ی نۆشدەری ددان	معطف طبيب الانسان
waiting room	ژووری چاوهروانکردن	غرفة الانتظار
wall:	ديوار:	جدار:
axial ~	ديواری ته‌وریی	جدار محوري
buccal proximal ~	ديواری پرومەتی پیتکه‌مه نوساوو	جدار خفي ملاحق

buccal ~	جدار خفي	ديواری پرومستی
cavity ~	جدار الحفرة	ديواری چاله‌که
distal ~	جدار وحشي	ديواری ناناوهند
enamel ~	جدار مينائي	ديواری مينيايي
gingival ~	جدار لثوي	ديواری پووکي
incisal ~	جدار قاطع	ديواری بره‌پي
labial ~	جدار شفهي	ديواری ليتوي
lingual proximal ~	جدار لساني ملاصق	ديواری زمانی پيکموه نوساوو
lingual ~	جدار لساني	ديواری زمانی
mesial ~	جدار انسي	ديواری ناوه‌ندي
occlusal ~	جدار طاحن	ديواری هارپه‌پي
palatal ~	جدار حنکي	ديواری مه‌لاشووي
peripheral ~	جدار محيطي	ديواری (چينه‌پي) ده‌رويه‌ر
proximal ~	جدار ملاصق	ديواری پيکموه‌نوساوو
pulpal ~	جدار لبي	ديواری کپوکي
surrounding ~ = peripheral ~	جدار محيط - جدار محيطي	ديواری چينه‌په (ده‌رويه‌ر) = ديواری چينه‌پي

خرتنه - ددانی ديوار (ناونکي کونه) رحى - سن الجدار (تسمية قديمة)

wal- tooth
= wang tooth
= a molar tooth
(obsolete term)
Walther's duct
Walther: 1688- 1746
German anatomist
(the duct of sublingual
salivary gland)
wan

	قناة والثر	که‌نالی والثر
		- که‌نالی ليله پوونى ژير زمان
		(که‌نالی گلانده‌ليکي ژير زمان)
	1- غليل - سقيم	1- نه‌خوش - ده‌رده‌دار
	2- شاحب	2- په‌نگ زهره
	3- غير مجد	3- بن‌سود
wandering:	1- جوال - هانم	1- گم‌پوک - سه‌رليتنيکچوو
	2- عشوائي:	2- هم‌مه‌کي:
~ abscess	خراجة جواله	دومەتني گم‌پوک
	(تبدأ من مكان و تنتهي في مكان اخر)	
~ cells	خلايا جواله	خانه گم‌پوک‌که‌کان
~, pathologic	قهرال مرضي	گم‌پوکي نه‌خوشي

(لمعینی ددانه کانو جولعیان و رږچوونیان له نه غوڅشیه کانی شانه پالېشته کانی دداندا)	(تقليل الاسنان وانزياحها في امراض النج الداعمة)
په لوی گمړوک	طفح جوال
= زمانى جوگرافى	طفح عشوائى = اللسان الجغرافى
گمړوکى ددانه کان	تجوال الأسنان
که مده بیتنوه - بهر وکړی ده چیت	یتضال سیناقص
که مېووه - کړیو	متضائل - متناقص
خرینه - هارې (ناوړنکى کونه)	رحى - طاحنة (تسمية قديمة)
1- شوړتین - که مې گرم	1- دافى - حار قليلا
2- گرمینه کاتوره	2- یدفى - یمى - یسغن
پلمېت (تېمېق) گرم کړدن	صفیحة التسخين
لوړلى نه کا - باینه دات	یلوى - یفتل
- نه یوړلینیتنوه - خوارینه کاتوره	- یسوه بالی
- نیمیشیتینى به بادان	
لوړلېون - بادان	التواء - انفعال
- خوار کړدنه وه (خوار یوونه وه)	- اعوجاج
بالوکه	ثؤلول
1- نیمیشوات (دمشوات)	1- یفسل
2- روو کمشینه کات - چمورینه کات:	2- یطلى - یذهن:
پوړو شینى گمچى	طلاء جبسى
- شتنى گمچین	- غسل جبسى
پاشمړو:	فضلات:
ده فرى پاشمړو	إناء الفضلات
شووشى کاتومیر	زجاج الساعة
دهرزی کاتومیرچى	إبرة الساعاتى
(بړ فراوان کړدنى کمنالى پره گ)	(إبرة موسعة للاقنية)
~ rash=geographic tongue	
~, teeth =(the vertical or horizontal displacement of teeth due to distruction of periodontal membrane)	
wane	
waney = wany	
wang tooth= wall-tooth = a molar tooth obsolete term	
warm	
warming plate	
warp =(to alter the shape, twisting or bulging)	
warpage	
wart = verruca	
wash:	
plaster ~	
waste:	
~ receiver	
watch glass	
watchmaker's broach =(a tapered broach, sharp angled and having 4 or 5 sides used to enlarge root canal)	

water:	ماء:	ناو:
~ cement	اسمنت ماني (يتصلب بتحاس الماء أو اللعاب)	چيمينيژ (سمنت) ی ناوی (بمناو یان لیک نمیسیتیت)
~ fluoridation =(adjustment of level of fluoride ion in the water supply to an optimum concentration of 1.p.p.m. to reduce the incidence of dental caries in a community)	فلورید الماء (احافه الفلور الی میة الشرب)	بهفلور کردنى ناو
~ heater	مسخن الماء	گرمکدهی ناو
~ jet	تدفق (نفث) الماء (دفع الماء الشدید)	فیچقه کردنى ناو
~ pick	خلال ماني (جهاز لطرد الفضلات من بین الاسنان بنفث الماء)	پرژینمى ناوی (نامیتری دهر کردنى پاشمړی خړواک له نیتوان ددانه کاندې به ناو پراژاندن)
~ pick apparatus	جهاز الحلال الماني	نامیژ ناویرژینمى
~ pick application	تطبیق الحلال الماني	کرده کی پرژینى ناوی
~ sprayer	مرشة الماء - مرزة الماء	پرژینمى ناو (ناویرژین)
~ syringe	عقنة الماء	سرنجی ناو
~ turbine	عنفقة مائية	توربینى ناوی
wave	موجة - موج	شمپول - شمپولدان
wavelength	طول الموجة	دریژی شمپول
wavy	متموج	شمپولدار
wax:	1. شمع 2. یشمع:	1. میو 2. میودارینه کات:
base-plate ~	شمع الصفائح القاعدية	میتوی تمبهقی بنکمی
bite ~	شمع العضة	میتوی گهستن
	- شمع الاطباق	- میتوی جوتبوون
block, ~	کتل الشمع	میتوه بارسته گان
bone ~	شمع عظمي	میتوی نیسکی
	(خليطة لينة تحوي مرقنات للنفز و مضادات للعفونة تطبق فوق العظم المقطوع حديثا في سياق جراحة الفكين)	(تینکه لمیه کی نمرمه دژو خوینتریزو دژو سق و دژو کیتی تیایه نمخړنهمسمر نیسکی تازه بهراو له

		نمشته‌رگمری شمویلگه‌دا)	
boxing ~	شمع التعلیب - شمع التسمیر (الاحاطة بسرد)	میوی پیچانه‌وه - میتری به‌شوره‌کردن (دموردان به دیوار)	
carver, ~	منحثة الشمع	داتاشمیری میو (میوداتاشمیره)	
carving ~	شمع النحت	میتری داتاشین (میوی پمیکه‌سازیی)	
carving, ~	نحت الشمع	داتاشینی میو (پمیکه‌رتاشینی میو)	
casting ~	شمع الصب	میوی دارشتن	
cement ~ = sticky ~	شمع الالتصاق	میوی پیالکان - میوه چمپیئنر	
fluid ~	شمع سائل	میوی شل	
green casting:	شمع الصب الأخضر:	میوی دارشتنی سموز:	
hard, ~	شمع صلب - شمع قاس	میوی رفق	
heater, ~	مسخن (سخان) الشمع	گرم‌مکمری میو	
inlay casting ~	شمع صب المحشوات	میوی پرکردن‌وه دارشته‌کان	
ivory casting ~	الصب الشمع العاجی	میوی دارشتنی عاجیی	
knife, ~	سکین الشمع	چمقز (کید) میو	
pattern, ~	مثال الشمع - نموذج شمعی	قالبی میوین - نمونه‌ی میوین (میوه نمونه)	
plastic ~	شمع لدن (لد)	میوی پلاستیکی	
pink ~	شمع زهر (شمع بلون احمر فاتح)	میوی په‌میی (میو به‌رنگی سووری کال)	
ready-made ~	شمع جاهز	میوی ناماده‌کراوو	
rim, ~	ارتفاع شمعی	به‌رزه‌کی میوین	
round rod ~	شمع الاعواد المستدرة	تووله لولمیی میوین	
set-up ~	شمع الصف	میوی پتیزکردن (میوی سوارکردن)	
spatula, ~	ملوق الشمع	سپاچیولای میو (نامرازی تینکه‌لکمره یان تینکه‌لدان)	

spoon, ~	ملعقة الشمع	کمرچکی میو
square rods ~	شمع الاعواد المضلعة(الریعة السطوح)	میوی تووله پروچوارگوشه
sticks, ~	قضبان الشمع	تووله میوه کان
sticky ~ = cement ~	شمع الإصاق	لینجه میو- چمپینه میو (میوی پیالکاندن(لکیتنره میو)
strips, ~	شرائط الشمع	شریتی میوین
utility ~	شمع متمدد الاستعمال	میوی چمنلین(فره) به کارهینان
wires, ~	اسلاك الشمع	وایر(تل)ی میوین
wax up= waxing up =(to wax) =(construction and contouring of a wax base plate for artificial denture, and attachment of the teeth to it) wear:	تشمیع	مؤمکردن(به مؤمکردن)
interproximal ~	1- استهلاك-تاکل- اهتراء-تحات 2- ییلی- ییث- بلی 3- یستهلك 4- ینهك- یروق- یتعب 5- لبس- ملابس:	1- داخوران- سوران 2- داینرزیتنی- رزین 3- داینه خوریتنی 4- ماندو(شه کت)ی نه کات 5- پژی- پژشاك(لمبریکرد):
occlusal ~	تحات ملاصق تحات طامح -تحات إطباقی	داخورانی ینکموه نوساوویی داخوران(سوران)ی هارپیری -سورانی جوتبونی
teeth ~	تحات(استهلاك) الاسنان غدد ویر = الغدد اللسانية الجانبية	سوران(داخوران)ی ددانه کان گلانده کانی وینیر -پژتینره کانی لازمان
Weber's glands =lateral lingual glands Weber: 1795- 1878 German anatomist wedge:	1- إسفين 2- وتد (الروتد الحشوي أو بلاستيكي المثبت للمسننة...):	1- پرواز 2- سنگ(کژله که) (کژله که یی داری یان پلاستیکی که پالپشت جینگه ده کات به ددانه کانمروه):
cervical ~	وتدعنقی	کژله که ی ملیی
interdental ~	وتد بین السني	کژله که ی نیوان ددانی
plastic ~	وتد بلاستیکی	کژله که ی پلاستیکی

positioner, ~	منضدة الوتد	رېنکخمره‌ی کۆله‌که
	(اداة نقل و دفع الوتد في المكان المطلوب)	(نامرأزی چینگه‌کردنی کۆله‌که له چینگه‌که‌میدا)
shaped, ~	وتدي الشكل	کۆله‌که شتیه
	-إسفینی الشكل	-پواز شتیه
silver ~	وتد فضی	کۆله‌که‌ی زیویی
wood = wooden ~	وتد خشبي	کۆله‌که‌ی دارین داره‌کۆله‌که
wedging	تطبيق الوتد	چینگه‌کردنی کۆله‌که
weed	عشب	گۆرگیا
weight	وزن	کیش - سنگ - قورسایی
Weil's basal layer	طبقة ويل القاعدية	چینی وئلی بناغمیی
Weil: 19th century German dentist		
=(transparent layer of connective tissue cells inside the odontoblast layer of the tooth pulp.)		
weld	يلحم ذاتيا -لحم-التحام	خوئی له‌حیم نه‌یی
	-لحام- التحام	-لکانندی- لکا -لکاندن- لکان
welding:	لحام ذاتی	خۆلکاندن-لکاندن- جۆشاندن:
	-لحام- تلحیم:	(له‌حیمکردن)
spot ~	لحام ذاتی یۆزی(هه‌لۆد)	خۆلکانندی تیشکۆزی(سنوردان)
well:	حوض-جرن-بئر	هه‌وز-جورنه-دیه‌گ-بیر
amalgam ~	جرن الاملغم-حوض الاملغم	هه‌وزی نه‌مه‌لگه‌م
Weston crown	تاج ويستن	تاجی ويستون
Weston1883 American dentist		
=(a porcelain pivot crown attached to the tooth by means of a flat post reverted to the crown before insertion)		
wet:	1- مبتل- مبلل- مرطب	1- ته‌ر- ته‌ریو- شیداریو
	2- یرطب- یبلل	2- شیدارینه‌کا- ته‌ری نه‌کا
	3- رطب:	3- شینار:
~ drilling	حفر رطب	هه‌لکۆلین(چالکردن)ی شینار(ته‌ر)
	(هه‌ضیر الحفر بالسنبال المعرصة لرذاذ الماء)	(ناماده‌کردنی چالی ددان به)

~ field	ساحة رطبة - ساحة مبللة	بیرسی به پریشکه ناوهوه مهمیدان(گۆپه پان)ی شیندار - مهمیدانی ته پ
wetting:	1- مرطب-مبلل 2 ترطیب:	1- شیندار کمره- ته پ کمره 2 شیندار کردن:
~ agent	عامل مرطب- وسیط مرطب (مادة مرطبة)	هه شیندار کمره- یاریده شیندار کمره (ماده دهیه کی شیندار کمره)
Wharton's duct (Wharton:1614-73 English anatomist) =(the duct through which saliva from the sublingual and submandibular glands flows into the mouth; its openings are on either side of the lingual frenum) whartonitis	قناة وارطون (القناة اللعابية تحت الفك السفلي)	کهنالی وارتنون -ریروهی لیکی ژیر شمویلگهی خواروو
wheel: =runner =(a solid round disk or a hallow round frame capable of revolving on a central axis) ~ bur	دولاب- عجلة(قرص): سنبله دولابیه	کهناله وارتنون سو (هموی کهنالی وارتنون) چهرخ- پورهوه سینچکه- خرتکه- ویل:
~, felt	دولاب(قرص) اللباد	ویل(چهرخ)ی لباد
~, lathe	دولاب المخرطة (المحرك السني)	چهرخی خمراتی (ماتنور "مه کینه" ی ددان)
~ point	رأس دولابیه	سهره چهرخی
~, polishing	دولاب الصقل	چهرخی بریسکاندن
white:	أبيض:	سپی:
~ cell count	تعداد الکریات البیضاء	نهمز مپتر کردن خپه که سپیه کان
~ folded gingivo stomatitis	التهاب اللثة و الفم ذات الطیات البیض (تقرن فموی لثوی و لادی)	دهم و پوکه سۆی پهره کسپی دار (بمشاخوبونی دهه و پوکی نهمزادی)
~ plate	لوحه بیضاء	ته بهق(پلمبت)ی سپی

~ sponge nevus nevus= birth mark widener:	وهمه بیضاء إسفنجية	نیشانه‌ی سپی نشفه‌نهی
orifice ~	موسع:	فراوان‌نکمره:
width	موسع الفوهة	فراوان‌نکمره‌ی دهرچه
will	سعة- عرض	فراوان- پان
window crown =(an acrylic veneer gold crown covering all but the labial or buccal surface of the tooth and frequently used as a bridge abutment)	إرادة	دهسه‌لآت- ویست- ړکټف
windpipe =trachea	تاج ذو نافذة (تاج مفرغ من السطح الدهليزي)	تاجی په‌نهمره‌دار (تاجی بی‌ږوویږی دالانې)
wing	قصة الهواء	بژوی هموا
wing, Ingrassia's Ingrassia: 1510-80 Italian anatomist = the lesser wing of the sphenoid bone winged:	= الرغامى	«هاویمشه بژوی همناسه
~ cast metal splint	جناح	بال
~ denture	جناح انکراسیا	بالی نینگراسیا
~ wire splint	=الجناح الاصغر لعظم الوتدی	(بالی بچوکی نینسکی کۆله‌که‌یی)
Winter's elevator Winter: contemprrary American oral surgeon =(an elevator for removing lower third molar)	مجنح(ذو جناح او اجنحة):	بال‌نار:
wipe	جبهة مصبوبة مجنحة	نټسک به‌مند(گیره‌وه‌ی د‌ارشته‌ی
wire:	جهاز سنی(طقم اسنان) مجنح	بال‌نار
ligature, ~	جبهة سلكية مجنحة	تاقمی ددانی بال‌نار
loop, ~	رافعة وتتر(أداة للقلع)	نټسک‌به‌ند(گیره‌وه‌ی وایمری بال‌نار
sprue ~		نویل(بمرز‌نکمره‌ی وینتەر
stainless steel ~	مسح - ينظف	نمس‌پټ- پاک‌نشه‌کاتمره
wrought ~	سلك:	تدل-رایمر:
wiring:	ربط سلكي	بمستنموه به‌تل
	عمرة سلكية	قولاپی ته‌لی
	سلك الصب	ته‌لی د‌ارشتن
	سلك من الفولاذ الصامد	ته‌لی پټ‌لای خټ‌ږاگر
	سلك مكيف	ته‌لی گوڼج‌وک(پټ‌کاری ده‌ستی)
	نصبیت بالاسلاک-ربط بالاسلاک:	جټ‌گیرکردن به وایمر-بمستنموه

	به‌وایمر	
alveolar ~	به‌ستنموی نیتسکی ددان	رابط سنخي
circumferential ~	جیگیرکردنیه به‌ستنموی بازنده‌برو (جیگیرکردن به به‌ستنموی چیره‌یی)	تثیت بالرباط الدائر
continuous loop ~	به‌ستنموی به قولایی به‌ردوام	رابط بالعروة المستمرة
craniofacial suspension ~	به‌ستنموی هملو اسراوی کاسه‌سهریی پدویی	رابط نابضي جمجمي وجهي
direct bone ~	به‌ستنموی نیتسکی راست‌موخت	رابط عظمي مباشر
direct ~	به‌ستنموی راست‌موخت	رابط مباشر
eyelet ~	به‌ستنموی به وایمری قولاپدار (نه‌لقه‌دار)	رابط بالاسلاك ذات العروة
interdental ~	به‌ستنموی نیتوان ددانی	رابط بين السني
intermaxillary	به‌ستنموی نیتوان شمویلگیمی	رابط بين الفكی
interosseous ~	به‌ستنموی ناو نیتسکی	رابط ضمن العظمي
Ivy loop ~	به‌ستنموی به قولاپ (نه‌لقه‌یی) نیقی	رابط بعروة آيفي
multiple loop ~	به‌ستنموی به چن‌دین (نه‌لقه) قولاپ	رابط بالعری المتعددة
osseous ~	به‌ستنموی نیتسکی	رابط عظمي
perialveolar ~	به‌ستنموی ده‌ری نیتسکی ددان	رابط حول السنخي
priform aperture ~	به‌ستنموی به ده‌جده‌ی هومیمی	رابط بالفتحة الکثرية
teeth ~	جیگیرکردنی ددانه‌کان به‌وایمر	تثیت الانسان السلکي
wisdom tooth =(a third molar)	ددان (خرینه) ی ژیری	خرس العقل
withstand	- سئیه‌م خرینه (ناوینکی کونه)	- الرحی الثالثه (تسمیه قدیه)
with standing	خویرانه‌گریت به‌رگری نه‌کات	یصدد یقاروم
wolf jaw =(bilateral cleft extending through the palate, jaw and lip)	خویراگری - به‌رگری شمویلگه گورگ - (قلیش) له‌مه‌لاشور و شمویلگه و لیتی	صرد - مقاومة فک الذنب "شق حنکی فکی شغوی ثنائی الجانب)
woman	نافرته - ژن	إمرأة
wood:	دار:	خشب:
~, orange	داری پرتمقال	خشب البرتقال
		(یستعمل فی تحضیر الاوتاد بین السنية)

Wood:	وود:	وود:
~ crown =(a porcelain crown baked to a platinum cap)	تاج وود	تاجی وود
wooden tongue	السان الخشبی	زمانی دارین
=(tongue affected by actinomycosis)	(السان المصاب بداء الفطر الشعاعي)	(زمانی دارینه)
wool:	صوف:	خوری:
~ brush	فرشاة صوفیة	فلجہی خوری
~ mop	مسحة صوفیة	سرفوی خوری (خوریہ سرفوہ)
work:	عمل- صنع:	نیش- کار - دروستکردن-فرمان:
bench, ~	منضدة العمل	میزی کارکردن
technical ~	عمل تقني- عمل عملي	کاری ته‌کنیکی- کاری تاقیگمی
working:	عامل- عمل:	کارکمر- کارکردن:
~ area	ساعة العمل	ناوهند (ناوچه‌ی) کارکردن
~ occlusal surfaces	سطوح اطباقیة عاملة	پوویمره جوتیوونه کارکمره‌کان
~ occlusion	إطباق عامل	جوتیوونی کارکمر
~ side	جانب عامل	لای کارکمر
~ side interference	تداخل الجانب العامل	بهرگرتنی لای کارکمر
worn -out:	تالف- مستهلك-بال:	داخراوه - سواو:
~ instrument	أداة تالفة	نامرازه داخراووه‌کان
Wormian bones	عظام ورمیان	نیشکه‌کانی زرمیان
Worm: 1588-1654 Danish anatomist		
=(small bones in the structures of the skull)		
wound:	جرح:	برین:
closed ~	جرح مغلق: رض	برینی داخراو
lacerated ~	جرح مشرشر	هه‌فهنه‌فهن
open ~	جرح مفتوح	برینی گراوه
penetrating ~	جرح نافذ	برینی پیاجوو- برینی کوناوده‌ر
perforating ~	-جرح نافذ	
surgical ~	شق جراحی	برین (دزی) نه‌شترگمری
woven bone	عظم متعرج	نیشکی شه‌پژلدار
wring- down:	عصر بالفتل	گوشین به بادان
	(طرده فائض الزئبق من الخلیطة بقتل جلد الوعل	(ده‌رگردنی جیوه‌ی پتر له تینکه‌له

~ technique	نمهه لگم به بادان و گوشینی شینوازی گوشینی نمهه لگم به بادان
wrong	1- ههله - بهههله - نازار بهخشین 2- زمره مهندی 1- خطا - خاطيء 2- اذی - ضرر
wrought:	گوئیژوک (دروستکراو): مکيف - مشکل :
~ clasp	قولایی گوئیژوک حامة مکيف- حمة مشکلة
~ metal	کانزای گوئیژوک معدن مکيف
~ wire	تله(دایه ری) گوئیژوک سلك مکيف

X

xanth=zantho-	بادنة تمنى: اصفر	پيشگر به مانای: زمره
xanthodont	مصفر الاسنان ذو اسنان ضاربه للصفرة)	ددانه زمره ديوه كان (ددانه زمره هه لگمراوه كان)
=xanthodontous		
xanthodontia	إصفرار الاسنان	زمره ديونى ددانه كان
xanthodontous=	ذو اسنان مصفرة مصفر الاسنان	ددانه زمره هه لگمراوه كان ددانه زمره ديوه كان
xanthodont		
xanthogranaloma	ورم جيبى اصفر	لوى دهنكولمى زمره
xanthoma	ورم اصفر	زمره (لوى) گمژل
xanthomatosis	داء التشحم الاصفر داء الاورام الشحمية	دهردى زمره ديوه دهردى لوى دهردى چمورىه كان
xanthosis:	داء الاصفرار:	دهرده زمره ديون:
-cutis	داء الاصفرار الجلدي	دهرده پيشت زمره ديون
x-bite=cross bite	عضة متصالبة (عضة معكوسة)	گمستننى تيكپمراه (گمستننى پيچموانمى)
xeno-	بادنة تمنى: غريب- اجنى- دخيل	پيشگر به مانای تمامژ- بيانى
xero-	بادنة تمنى: جفاف- جاف	پيشگر به مانای ووشكى- ووشك
xerocheilia	جفاف الشفتين	ليو ووشكى

xeroderma =xerodermia xerodermosteosis	جفاف الجلد	پینست روشکی
xerophthalmia	جفاف الجلد والمفصل (المفصل العظمي)	روشکی پینستو جومگه (جومگه‌ی نیشکی)
xerostomia	جفاف العين	چار روشکی
x-ray:	جفاف الفم	دهم روشکی
~apparatus	1-صورة شعاعية	1- تیشکه وینه 2-وینه‌ی تیشکی
~automatic dental processor	2-یصور شعاعیا 3-اشعة إكس:	نه‌گرت 3-تیشکی نیشکی:
~automatic processor	جهاز الأشعة	نامیری تیشک
~control panel	جهاز إظهار الأفلام	نامیری خویه‌خز دهرخمره‌ی فیلمی ددانی
~film	النسبة الشعاعية الآلي	تیشکی
~film clip	جهاز إظهار الأفلام الشعاعية الآلي	نامیری دهرخمره‌ی فیلمی تیشکی خویه‌خز
~film darkroom	لوحه تحكم جهاز الأشعة	تیمبقی کزنترولی نامیری تیشک
-film drying rack	فلم شعاعي	فیلمی تیشکی
~film hanger =~film holder ~film- mount	ملقط الفلم الشعاعي	گیره‌ی فیلمی تیشکی
~,full mouth	غرفة الأفلام الشعاعية المظلمة	ژوروی فیلمی تیشکی تاریک (ژوروی فلیم دهرخمره)
~mirror= ~ reflector ~panoramic apparatus	(غرفة إظهار الأفلام)	سه‌کزی روشکردنموی فیلمی تیشکی
~panoramic	منصب تجفيف الأفلام الشعاعية	هه‌لگره‌ی فلیمه تیشکیه‌کان
~processing hunger	حالة الأفلام الشعاعية	تیاهه‌لگره‌ی (سوارکده‌ی) فیلمی تیشکی
~processing	حاضن الفلم الشعاعي	وینه‌گرتنی تیشکی هه‌موو دهم
~reader	تصوير كامل الفم شعاعيا	ناوینه‌ی تیشکی
~reflector =~mirror ~safelight	مرآة شعاعية =عاكس شعاعي	نامیری وینه‌گرتنی تیشکی پانورامی
~therapy	جهاز التصوير الشعاعي البانورامي	تیشکه وینه‌ی پانورامی
~tube	صورة شعاعية ثانورامية	هه‌لگره‌ی فلیم دهرخمره‌ی تیشکی
~viewer	حالة إظهار الأفلام الشعاعية	حموزی دهرخمره‌ی فلیمه تیشکیه‌کان
	احواض إظهار الأفلام الشعاعية	خوینه‌مروه‌ی فلیمه تیشکیه‌کان
	قارئ الأفلام الشعاعية	ناوینه‌ی تیشکی
	عاكس شعاعي =مرآة شعاعية	لایت (پرووناکی)ی زامن (سه‌لامه‌ت)ی فیلمی
	ضوء امان الفلم الشعاعي	تیشکی
	معالجة شعاعية	چاره‌میری تیشکی
	الانبوب الشعاعي (قمع الأشعة)	بۆری تیشکی
	منظار شعاعي	تیشک بین-تیشک پیشاندەر

Y

yawn	یتاامب	باویشک نه دات
yawning	تثاوب	باویشک-باویشکندان
yaws	الداء العلیقی (داء غم زهري رغم تشابه الاعراض)	دهردي یاوس (دهرديکی فهرهنگی نیه)
yeast	خميرة	هموتین
yellow:	اصفر - اصفر اللون:	زهرد-پهنگ زهرد:
~metal	المعدن الأصفر (1-ذهب)	کانتزای زهرد (1-زتی)
	2-خلیط من لنحاس والتوتياء)	2-تیکه لهی مسو زینک)
Yield:	خضوع- إذعان:	گوښکزی (گوښاندن):
~point	نقطة الخضوع (نهاية حد المرونة)	خالی (سنوری) گوښوکی (کوټایی پادهی جیپی)
~strength	مقاومة الخضوع (اقصى مقاومة قبل الانهيار)	بهره لستی گوښاندن (تویریری بهره لستی بهر له دارمان)
yoke:	ملقن- نیر:	نمو نشیویه ستونییه نیوان

	دوو بهر زایی ختسکی سر پره گی دیوی	
	لیوی ددانه پر پره کانه:	
alveolar~ of mandible	نشیوی پیکم وه به سترای نیکسکی ددانی	مقرن سنخي سفلي
	شمویلگهی خواروو	
alveolar~ of maxilla	نشیوی پیکم وه به سترای نیکسکی ددانی	مقرن سنخي علوي
	سمر وو	
young enamel	مینای نوی	میناء نثیه
youth	نهموجهموان	یانع

Z

z

Zagari's disease
=xerostomia
Zagari: 1863-1946
(Italian physician)
zero- degree tooth

zest

zestocausis

zinc:
=Zn. (chemical symbol
for zinc)
=(a bluish-white
crystalline, lustrous
metal)
~cement eugenol base

~chloride

~eugenolate

ھىماي
 ھىماي كۆتايى گەردىلە ژمارە)
 دەردى زاگارى
 "دەم روشكىيى
 ددانى بىن تىزايى
 زىندەگى
 داخكردن
 توتيا - زىنك:
 سىمىمىتى زىنكە ئىوچىنۆل
 (سىمىمىتى زىنكە روژن مېتخەك)
 كلۆرايدى زىنك
 نىوجىياتى زىنك

رەزىم لوزن الفرى
 (الرمز النھائى للعەد الفرى)
 داء زاجارى
 "جفاف الفم
 سەن بىلا حەببات
 حىويە
 كى
 توتيا - زىنك:
 إسمنت الزنك والاولجینول
 (إسمنت الأولجینات)
 كلور الزنك
 اولجینات الزنك

~non-	بلا توتیا - بلا زینک	بن توتیا - بن زینک
~oxide	اوکسید الزنک	نوکیسیدی زینک
~oxide eagenol cement	إسمنت اوکسید الزنک و الاوجینول (اسمنت الاوجینات)	سیممنتی نؤکسیدی زینکلو یؤجینؤل(زینکلو وؤن میخهک)
~oxyphosphate cement	إسمنت الاوکسی فوسفات الزنک	سیممنتی نؤکسی فرسفاتی زینک
~phosphate cement	اسمنت فوسفات الزنک	سیممنتی فوسفاتی زینک
Zinn's artery Zinn: 1727-59 German anatomist =(central artery of the retina) zircon= zirconium:	شریان زین (الشریان المركزي لشبكة العين)	خوتنبهری زین "خوتنبهره چهقیی سؤما "تۆره"ی (چار)
	زیرکون "زیرکونیوم (ماده ساحله):	زیرکون "زیرکونیوم (ماددهیه کی کرپنهره):
~polishing paste	معجون زیرکون الصاقل	همویری زیرکونی بریسکیتنهره
Zn	رمز کیمیائی للتوتیا (للزنک)	هتمای کیمیایی زینک- توتیا
-zoa	لاحقه بمعنی:	پاشگر به صانای:
zoetic	حي - کائن حي حيوي	زیندوو - زیندهوهر زیندویی - زیندهوهریی
zona zona= herpes zoster	منطقه - حزام - حرمة 1- منطقه - حزام - حرمة 2- داء المنطقة 3- عقبول المنطقة	ناوچه - پشتین - چهپک 1- ناوچه - پشتین - چهپک 2- دهردی ناوچهیی 3- تامیسکی ناوچهیی
zonal =zonary	منطقی (نسبة للمنطقة او الحزام او الحرمة)	ناوچهیی - ههریمی پشتینهیی (بمیروند به ناوچه - پشتینه - چهپکموه)
zone:	منطقه - ناحیه:	ههریم - ناوچه - پشتینه:
apical~	منطقه ذرویه	ناوچهی پؤیکسی
cervical~	منطقه عنقه	ناوچهی (پشتینهی) ملی
empendymal~	منطقه بطانیة	ناوچهی ناویؤشیی
gingival~	منطقه لثویه	ناوچهی پووکسی
granular~	منطقه حبیبیه	ناوچهی دنکولمیی
mantle~	منطقه قشریه - منطقه عیطیه	ناوچهی تریکلیی - ناوچهی جیهرمی

neutral~	منطقه معتدلة	ناوچهی مامانوند
odontogenic~	منطقه مولدة للسن (مرلدة للعاج)	ناوچهی دروستکمری ددان (دروستکمری عاج)
predentine~	منطقه طلیعة للعاج	ناوچهی سمرتای عاج
rugae~		پوگی~
	منطقه الغصون الحنكية	ناوچهی چله کانی مهلاشوویی
	منطقه التجاعيد الحنكية	ناوچه چرچه کانی مهلاشوویی
subodontoblastic~	منطقه ما تحت مصورات السن (مصورات العاج)	ناوچهی ژیرموهی پیکینه کانی ددان (پیکینه کانی عاج)
translucent~	منطقه شافة (نصف شفاف)	ناوچهی نیمچه پوون
transparent~	منطقه شفافية	ناوچهی پوون
trigger~	منطقه الزناد	ناوچهی پهله پیته که
	(منطقه عند تحريضها تحدث هجمة مفاجئة من الالم العصبي او نوبة تشبه الصرع)	(ناوچهی ده که دهستی بهره که مویت شههژیتو کوتوپر تموزمه نازارینکی ده ماریی یان نوزدهی بز دیتو مرؤف و ده شیتی لیتیت)
Weil~ Weil: 19th century German dentist =Weil basal layer =(a transparen't layer of connective tissue cells inside odontoblast layer of the tooth pulp).	منطقه ویل (فی اللب السني)	ناوچهی ویل (له ناو کرؤکی دداندا)
zoo- =(prefix signifying animal)	بادنة تعني: حيوان- حيواني	پیشگر به مانای: گیانموره - گیانموری
zoograft	طعم حیوانی	موتوریه ی گیانموری
zoology	علم الحيوان	گیانمورزانی
zoom magnifer	عدسة زوم (عدسة تقريب وتبعيد)	هاوینهی زوم (هاوینهی تزیککمره و دورخمره و)
:zoster= zona =herpes zoster: =(herpes affecting the body, especially in areas supplied by central nerves	منطقه- منطقي:	ناوچه - ناوچهی حامیسکه ناوچه (ناوچه تامیسک) (تامیسکی بمنازار ده ماره چمقی یه کلا ده گرتیمه):
herpes~	عقربل المنطقة	تامیسکی ناوچه - ناوچه تامیسک

zosteriform= zosteroid zosteroid	على شكل عقبول المنطقة -شبه عقبول المنطقة	له شتوي ناوچه تاميسك -تاميسكه شتوي ناسا
zygion =the most lateral point on the surface of the zygoma zygoma =the cheek bone =the malar bone zygomatic:	النقطة الوجنية عظم الوجنة	خالي كولمی نيسكى كولم-كولمه نيسك
~arch	وجني (عفاري: تسمية قديمة): قوس وجنية (قوس عفارية: تسمية قديمة)	كولمی: كهواندى كولمی
~bone	عظم وجني	نيسكى كولمی-كولمه نيسك
~fossa	حفرة وجنية	چالي (بوشايی) كولمی
~injection	حقنة وجنية (حقنة الحبة الفكیة)	دهرزی ليتدانی كولمی (دهرزی ليتدانی تيزاری شمولگمی)
~margin	حافة وجنية	قعرافى كولمی
~muscle	عضلة وجنية	ماسولكهی كولمی
~process	الناتئ الوجني النتوء الوجني (النتوء العفاري: تسمية قديمة)	چوكلهی كولمی چقلى كولمی
~reflex	منعكس وجني (حركة الفك السفلي نحو جهة القرع عند قرع العظم الوجني)	فرتهی كولمی
~region	ناحية وجنية	ناوچهی كولمی
~surface	سطح وجني	پووی كولمی
~tubercle	حليبة وجنية (حلبة صفوة)	تيولاكهی كولمی
zygomatico	بادنة تعني وجني	بينشگر به مانای: كولمی
zygomaticoauricularis muscle	العضلة الوجنية الاذنية	ماسولكهی كولمی گوئیى
zygomaticofacial:	وجني وجهي:	كولمی روویى:
~foramen	ثقبه وجنية وجهية	كونی كولمی روویى
zygomaticofrontal:	وجني جهي:	كولمی ناوچهوانی:
~process	الناتئ الوجني الجبهي	چوكلهی كولمی ناوچهوانی
zygomaticomaxillary:	وجني فكي (علوي):	كولمی شمولگمی (لاى سرفوه):
~process	الناتئ الوجني الفكی	چوكلهی كولمی شمولگمی

zygomatico- orbital:	وجني حجاجي:	کولمی (که لانی) چالی چایی:
~foramen	الثقة الوجنية الحجاجية	کونی کولمی که لانی چایی
zygomaticotemporal:	وجني صدغي:	کولمی لاجانگمی:
~foramen	الثقة الوجنية الصدغية	کونی کولمی لاجانگمی
~process	الناتئ: الوجنب الصدغي.	چوکلەي کولمی لاجانگمی
zygomaticum	العظم الوجني (لائينية)	نيسکی کولمی (به لاتینی)
zygomaticus:	وجني	کولمی
	(نسبة للعظم الوجني):	(يميوهند به نيسکی کولمی يموه):
~major muscle	المضلة الوجنية الكبيرة	ماسولکەي کولمی گموره
~minor muscle	المضلة الوجنية الصغيرة	ماسولکەي کولمی بچوک
Zygomaxillary:	وجني فکي (علوي):	کولمی شویلگمی (شویلگەي سهروو):
=zygomaticomaxillary	الناتئ: الوجني الفکي (العلوي)	چولکەي کولمی شویلگمی (سهروو)
~process	خلية موحدة -بيضة ملقحة	خانەي يەکیبو-هیلکەي پیتینراو
zygote		
zymogen:	مولد الحمضة	ههونزئ ههون پتکەین
~granules	حببيبات مولدة للخمضة	ده نکۆله کانی ههون پتکەین

References

1- / A DICTIONARY OF DENTISTRY

English – Arabic by Dr. K.A. Shihabi , Member of the Technical Board Faculty of Dentistry Libraries due Liban , 1987 .

2- / HEINEMANN

MODERN DICTIONARY for Dental students English / English Dental Terms .

Compiled by: Jennifer E.H. Fairpo , B.A , A.L.A

Formerly Librarian: Leeds University School of Dentistry and C.GAVIN FAIRPO, B.D.S Lecturer in Children's dentistry Leeds University School of Dentistry

William Heinemann Medical Books LTD

LONDON 2nd Edition

First Published 1962

2nd Edition 1973

Reprinted 1986

3- SHAWKAR by Jamal Abdul

A specialized Chemical Dictionary

English – Arabic – Kurdish

Roshinbeer Librarary - Sulaimany – 1998

4- SCIENTIFIC TERMS DICTIONARY

First part : English / Arabic / Kurdish

Second part: Kurdish / Arabic / English

By Mustafa Sulaiman / 2001

5- KAMALNAMA by : Kamal Jalal Khareb

The Scientific Dictionary

Arabic – English – Kurdish / 1st . Edition 2003

6- THE UNIFIED MEDICAL DICTIONARY (Arab Medical Union)

English – Arabic

Edited by : Mahmoud Jalili

Second Edition / 1978

Iraqi Academy press , Baghdad

7-University Medical Dictionary

English – Arabic

Mamdouh Aly Doma

Lecturer in English Faculty of Language Translation

Al – Azhar University

Medbouly Library , First Edition 1994

8- DORLAND'S

POCKET MEDICAL DICTIONARY English / English

The Human Body – High lights of Structure of function 25th , Edition 1995 (First Edition 1939)

W. B. Sounder's Company (Philadelphia , London , Toronto , Montreal , Sydney , Tokyo)

Printed in the United State of America .

9- ELIAS'S

MODERN DICTIONARY English – Arabic

Elias A Elias & Ed . E.Elias Cairo – Egypt , 1983

10-AI- MAWRID DICTIONARY

English - Arabic

1st Edition . 2002

Munir Baalbaki 2004 , Beirut – Lebanon

11-CHEMICAL DICTIONARY by : Jamal Abdul

An Explanatory Glossary of about 1750 Necessary Scientific terms in General Chemistry English – Arabic – Kurdish

First Edition 1998 .

12- Medical Kurdy (terminology) lecture for Medical and Dental Students (an English – Kurdish lectures) , for the first year Medical and Dental Students / University of Sulaimani

By Dr. Faredoon Aziz Kaftan : H.D, MSc Dermatology

Dr. Saeed A – Latteef : B.D.S , MSc . Oral Medicine

1997/ 1998

13-Student's Medical Dictionary

Dr. Hiwa Omer Ahmad

1st .ed.2005